ΔΙΠΤΥΧΑ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

2022

ΕΚΔΟΣΙΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΠΤΥΧΑ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Θεοῦ ἐσμεν συνεργοί·
Θεοῦ γεώργιον,
Θεοῦ οἰκοδομή ἐστε.
(Α΄ Κορ. γ΄ 9)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 5322
Ἀριθμ. Ἀθήνῃσι τῇ 18ῃ Δεκεμβρίου 2020
Διεκπ. 2335

Πρὸς
Τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην
Γουμενίσσης, Ἀξιουπόλεως καὶ Πολυκάστρου κ. Δημήτριον
Πρόεδρον τῆς Συνοδικῆς Ὑποεπιτροπῆς
ἐπὶ τῆς Ἐκδόσεως τῶν Διπτύχων
Εἰς Γουμένισσαν

Σεβασμιώτατε ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

Συνοδικῇ Ἀποφάσει, ληφθείσῃ ἐν τῇ Συνεδρίᾳ τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 16ης μηνὸς Δεκεμβρίου ἐ.ἔ., καὶ κατόπιν σχετικῆς εἰσηγήσεως τῆς ὑπὸ τὴν ὑμετέραν Προεδρίαν Συνοδικῆς Ὑποεπιτροπῆς ἐπὶ τῆς Ἐκδόσεως τῶν Διπτύχων, γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, ἐν τῇ ῥηθείσῃ Συνεδρίᾳ Αὐτῆς, ἀπεφάσισε τοῦτο μὲν ὅπως τὰ Δίπτυχα τοῦ ἔτους 2022 τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν ἀφιερωθοῦν εἰς τὴν Ἐπέτειον τῶν ἑκατὸν (100) ἐτῶν ἀπὸ τῆς Μικρασιατικῆς Καταστροφῆς, τοῦτο δέ, τὸ σχετικὸν εἰσαγωγικὸν σημείωμα συγγραφῇ ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Νέας Ἰωνίας, Φιλαδελφείας, Ἡρακλείου καὶ Χαλκηδόνος κ. Γαβριήλ.

Ἐπὶ δὲ τούτοις, κατασπαζόμενοι τὴν ὑμετέραν Σεβασμιότητα ἐν Κυρίῳ, διατελοῦμεν μετ᾽ ἀγάπης.

† Ὁ Ἀθηνῶν **ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ,** Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
† Ὁ Ὠρεῶν Φιλόθεος

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τῇ ἐντολῇ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῇ εὐλογίᾳ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, ἡ Συνοδικὴ Ὑποεπιτροπὴ ἐπὶ τῆς ἐκδόσεως τῶν Διπτύχων ἐμερίμνησε καὶ κατὰ τὸ παρὸν ἔτος διὰ τὴν ὅσον ἔνεστιν ἀρτιωτέραν καὶ εὐπρεπεστέραν ὕλην τῆς ἀνὰ χεῖρας βίβλου, ἥ τις ἀποτελεῖ, ὡς γνωστόν, ἐκδοτικὸν γεγονὸς τοῦ ἱεραποστολικοῦ καὶ ἐκδοτικοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἥ τοι τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Τὰ Δίπτυχα ἀποτελοῦν τὸν πλέον γνωστόν, ἔγκυρον καὶ πλήρη ὁδηγὸν τοῦ κατ' ἔτος λειτουργικοῦ τυπικοῦ ἀλλὰ καὶ τῆς ὑφισταμένης ὀργανώσεως τῶν Πρεσβυγενῶν Πατριαρχείων καὶ τῶν λοιπῶν Αὐτοκεφάλων καὶ Αὐτονόμων Ἐκκλησιῶν τῆς ἀνὰ τὴν οἰκουμένην Ὀρθοδοξίας. Ὅθεν εἶναι ἐπὶ ἓν ὁλόκληρον ἔτος σύντροφος τοῦ ἱερέως, τοῦ ψάλτου καὶ παντὸς ἀσχολουμένου περὶ τὴν θείαν λατρείαν καὶ τὴν ἐν γένει ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας.

Τὰ Δίπτυχα τοῦ σωτηρίου ἔτους 2022, Συνοδικῇ Διαγνώμῃ, ἀφιεροῦνται εἰς τὴν τραγικὴν ἐπέτειον τῆς Μικρασιατικῆς Καταστροφῆς τοῦ ἔτους 1922, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ἑκατονταετηρίδος ὅλης ἀπὸ τῆς ἀποφράδος ἐκείνης περιόδου, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀπηνῶς ἐδιώχθησαν καὶ συστηματικῶς ἐξωντώθησαν οἱ Χριστιανοὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ τῆς Θρᾴκης, εὗρον δὲ μαρτυρικώτατον θάνατον οἱ Μητροπολῖται καὶ Ἐθνομάρτυρες Χρυσόστομος Σμύρνης, Ἀμβρόσιος Μοσχονησίων, Γρηγόριος Κυδωνιῶν, Προκόπιος Ἰκονίου, Εὐθύμιος Ζήλων καὶ οἱ σὺν αὐτοῖς ἀναιρεθέντες πολυάριθμοι κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ νεομάρτυρες. Τὸ δὲ εἰσαγωγικὸν σημείωμα διὰ τὸ ὡς ἄνω θέμα συνέταξεν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νέας Ἰωνίας, Φιλαδελφείας, Ἡρακλείου καὶ Χαλκηδόνος κ. Γαβριήλ.

Τὸ πρῶτον μέρος τῶν Διπτύχων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καλούμενον «Κανονάριον» ἤτοι «Λειτουργικαὶ Τυπικαὶ Διατάξεις – Κυριακοδρόμιον καὶ Μηνολόγιον τοῦ ἔτους», ὡς βοήθημα ἀπαραίτητον διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν τυπικῶν διατάξεων, ἀποβλέπει εἰς τὴν ὀρθοτέραν ἑρμηνείαν, διασάφησιν καὶ συμπλήρωσιν τοῦ ἰσχύοντος Τυπικοῦ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, τοῦ ἀνασυνταχθέντος καὶ ἐκδοθέντος ὑπὸ Γεωργίου Βιολάκη (ἐν Κωνσταντινουπόλει 1888). Ἐπιπλέον κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν καθ' ἡμέραν διατάξεων λαμβάνονται ὑπόψιν τόσον ἡ γενικωτέρα λειτουργικὴ παράδοσις τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ὅσον καὶ εἰδικώτερον τὰ κρατοῦντα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος (ἐκ Συνοδικῶν ἀποφάσεων, λειτουργικῶν ἐθίμων κ.λπ.).

Τὸ δὲ δεύτερον μέρος, καλούμενον «Ἐπετηρὶς» ἤτοι «Κανονικὴ ὀργάνωσις τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας», μὲ πληρότητα καὶ τρόπον συστηματικὸν προβάλλει ἀρκούντως τὴν δραστηριότητα καὶ τὴν διοικητικὴν διάρθρωσιν ὄχι μόνον τῶν ἐν Ἑλλάδι ἱερῶν Μητροπόλεων, ἀλλ' ἁπάσης τῆς ὑπ' οὐρανὸν Ὀρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Διὰ τὸ τμῆμα τοῦτο κατεβλήθη καὶ ἐφέτος πᾶσα ἀναγκαία μέριμνα, προκειμένου νὰ ἐπιτευχθῇ καὶ ὁ ἕτερος σκοπὸς τῆς παρούσης ἐκδόσεως, ἡ πλήρης, σύγχρονος, ἀλλὰ καὶ εὐσύνοπτος διοικητικὴ ἀπογραφή.

Ὅθεν παραδίδοντες τὸν μετὰ χεῖρας τόμον εἰς χρῆσιν ἐλπίζομεν ὅτι ἐμφανίζομεν καὶ κατὰ τὸ παρὸν ἔτος τὰ Δίπτυχα πρακτικῶς εὔχρηστα εἰς πάντα ὅς τις θὰ ἀνεζήτει ἐν αὐτοῖς πληροφορίαν τινὰ περὶ τῆς διαρθρώσεως καὶ τοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν καὶ περὶ τῆς λειτουργικῆς παραδόσεως αὐτῆς.

Ἡ Συνοδικὴ Ὑποεπιτροπὴ
ἐπὶ τῆς ἐκδόσεως τῶν «Διπτύχων»
τοῦ σωτηρίου ἔτους 2022

1922-2022:
100 χρόνια
ἀπό τή Μικρασιατική Καταστροφή

Μητροπολίτου Νέας Ἰωνίας, Φιλαδελφείας,
Ἡρακλείου καί Χαλκηδόνος Γαβριήλ

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἔχουσα γνώση, ὅτι ἡ ἱστορική μνήμη ἑνός λαοῦ συνιστᾶ τήν συνείδηση τῆς ὑπάρξεώς του καθώς καί τήν συγκρότηση τῆς συλλογικῆς καί ἐθνικῆς του ταυτότητος, ἀφιερώνει τό παρόν ἔτος στήν συμπλήρωση ἑκατό (100) ἐτῶν ἀπό τήν Μικρασιατική Καταστροφή (1922-2022) γιά νά δυνηθοῦμε ὡς Ἔθνος νά τιμήσουμε καί νά ἀναμνησθοῦμε τήν μαρτυρική θυσία, τό σθένος καί τήν ἀκλόνητη πίστη τῶν ἡρώων Μικρασιατῶν Ἑλλήνων, πού βίωσαν τήν βαρβαρότητα καί βιαίως ἐκδιώχθηκαν ἀπό τίς πατρογονικές τους ἑστίες, μετατρεπόμενοι σέ ἕνα λαό προσφύγων καί διασπορᾶς.

Πράγματι, ἕνας αἰῶνας παρῆλθε ἀπό τόν ματωμένο Σεπτέμβριο τοῦ 1922, ὅταν ὁλοκληρώθηκε ἡ Μικρασιατική Ἐκστρατεία μέ τίς γνωστές δυσμενεῖς συνέπειες γιά τόν Ὀρθόδοξο Ἑλληνισμό τῆς Ἀνατολίας. Ἕνας αἰῶνας ἀπό τό δραματικό τέλος τῆς «*Μεγάλης Ἰδέας*»[1] καί τόν ἀπόλυτο ξε-

1. Βλ. Βεντήρης, *Ἡ Ἑλλάς τῆς δεκαετίας τοῦ 1910-1920*. τ. Α΄-Β΄, Ἐκδ. Ἴκαρος, 1931, 1970· Σκοπετέα, *Τό «Πρότυπο Βασίλειο» καί ἡ Μεγάλη Ἰδέα. Ὄψεις τοῦ Ἐθνικοῦ Προβλήματος στήν Ἑλλάδα (1830-1880*). Ἐκδ. Πολύτυπο, Ἀθήνα, 1988· Βουρνᾶς, *Ἱστορία Νεώτερης καί Σύγχρονης Ἑλλάδας. Ἀπό τήν ἔλευση τοῦ Βενιζέλου στήν Ἑλλάδα (1909) ὥς τήν ἔκρηξη τοῦ Ἑλληνοϊταλικοῦ πολέμου (1940),* τ. Β΄,

ριζωμό τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀνατολῆς ἀπό τίς πανάρχαιες πατρογονικές ἑστίες τῆς Σμύρνης, τοῦ Πόντου, τῆς Καππαδοκίας, τῆς Πισιδίας, τῆς Θράκης καί τῶν ἄλλων περιοχῶν τῆς μητρός Ἰωνικῆς γῆς. Ἀναμφίβολα, ἡ Μικρασιατική Καταστροφή (1922) ἀποτελεῖ μία ἱστορική τομή μεγάλης βαρύτητας, πού ἐπηρέασε σημαντικά, ὄχι μόνο τήν νεώτερη ἱστορική πορεία τοῦ Ἔθνους μας, ἀλλά καί τήν ἐθνική συλλογική μνήμη τῆς σύγχρονης Ἑλλάδος. Ὑπό τό πρῖσμα αὐτό, δικαίως κατατάσσεται ἀπό ἔγκριτους ἱστορικούς ὡς ὁ τρίτος μεγαλύτερος ἱστορικός σταθμός τῆς πατρίδος μας, ἴσης μάλιστα ἀξίας καί σημασίας τόσο μέ τήν ἅλωση τῆς Πόλεως, ὅσο βεβαίως καί μέ τήν Ἑλληνική Ἐπανάσταση τοῦ 1821[2].

Ἑκατό (100) χρόνια μετά, ἡ διεθνής καί ἐγχώρια βιβλιογραφία[3] σχετικά μέ τά τραγικά γεγονότα τοῦ διωγμοῦ, τῆς

Ἐκδ. Πατάκης, Ἀθήνα, 1998· Γιανουλόπουλος, *«Ἡ εὐγενής μας τύφλωσις...». Ἐξωτερική πολιτική καί «ἐθνικά θέματα» ἀπό τήν ἧττα τοῦ 1897 ἕως τή μικρασιατική καταστροφή*, Ἐκδ. Βιβλιόραμα, Ἀθήνα, 1999· Μουρέλος, *Τό τέλος τῆς Μεγάλης Ἰδέας*, στό εἰδικό τεῦχος «Ε» Ἱστορικά: *Σμύρνη, Μικρασία. Ἡ ἀκμή, ἡ ἐκστρατεία, ἡ καταστροφή*. Ἐκδ. Τεγόπουλος Α.Ε., Ἀθήνα, 2007, σ. 135-138· Χατζηιωσήφ, (ἐπιμ.). *Ἱστορία τῆς Ἑλλάδας τοῦ 20ου αἰῶνα. Οἱ ἀπαρχές. 1900-1922*, τ. Α2. Ἐκδ. Βιβλιόραμα, Ἀθήνα 2002· Ριζᾶς, *Τό τέλος τῆς Μεγάλης Ἰδέας. Ὁ Βενιζέλος, ὁ ἀντιβενιζελισμός καί ἡ Μικρά Ἀσία,* Ἐκδ. Κατσανιώτη, Ἀθήνα, 2015.

2. Βλ. Στέφανος Παπαδόπουλος, Ὁμιλία πού ἐκφωνήθηκε στήν αἴθουσα τοῦ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Θεσσαλονίκης στίς 29 Σεπτεμβρίου 1982 ἐπί τῇ συμπληρώσει 60 ἐτῶν ἀπό τήν Μικρασιατική καταστροφή.

3. Ἡ βιβλιογραφία πού ἀφορᾶ στά γεγονότα τῆς Μικρασιατικῆς Καταστροφῆς εἶναι ἐκτεταμένη. Ἐνδεικτικά ἀναφέρεται: Renée Hirschon (ἐπιμ.), *Crossing the Aegean. An Appraisal of the 1923 Compulsory Population Exchange between Greece and Turkey*, Νέα Ὑόρκη & Ὀξφόρδη: Berghahn Books 2003· Ἀντώνης Λιάκος (ἐπιμ.), *Τό 1922*

ἐξορίας καί τῆς ἐλεύσεως τῶν Μικρασιατῶν προσφύγων στήν Ἑλλάδα ὁλοένα καί αὐξάνεται, ἀφοῦ ὅσο περνοῦν τά χρόνια, τόσο περισσότερο συνειδητοποιεῖ ὁ ἀνθρώπινος νοῦς τήν πραγματική σημασία αὐτῆς τῆς τομῆς καί τόσο περισσότερες ἄγνωστες μαρτυρίες ἔρχονται στό φῶς τῆς δημοσιότητος. Τό Μικρασιατικό ὁλοκαύτωμα παραμένει ἕως σήμερα μία αἱμορροοῦσα πληγή πού δέν δύναται νά κλείσει, διότι ἀφορᾶ ἕνα γεγονός πού ἐπῆλθε ὡς θλιβερή συνέπεια ἀντικρουόμενων συμφερόντων, ἐσωτερικῶν φιλονικιῶν, πολιτικῶν διχογνωμιῶν καί μικροπολιτικῶν σκοπιμοτήτων[4].

Πράγματι, ἡ ἄτακτη ὑποχώρηση τῶν ἑλληνικῶν στρατευμάτων ἀπό τήν Σμύρνη τόν Αὔγουστο τοῦ 1922, διόλου δέν προοιώνιζε τήν ὀλέθρια καταστροφή πού θά ἐπακολουθοῦσε. Ἄλλωστε, ποιός θά μποροῦσε νά φαντασθεῖ ὅτι οἱ «*σύμμαχοί μας*», πού μέ δική τους προτροπή ὁ Ἑλληνικός Στρατός ἀποβιβάσθηκε στή Μικρά Ἀσία προκειμένου νά ἀποκαταστήσει τήν εἰρήνη καί τήν τάξη, θά παρακολουθοῦσαν ἀπαθεῖς τήν ἀνείπωτη αὐτή ἀνθρωπιστική κρίση; Ἡ καταστροφή, ὡστόσο, πού ἀκολούθησε ἦταν τέτοια, πού ἀκόμη καί στίς λακωνικότερες περιγραφές δέν ἀφήνει περιθώρια ὑπεκφυγῆς: «*Τίς καταστροφές στίς πόλεις καί τά χωριά ἀπ' ὅπου περάσαμε, τούς ἐμπρησμούς καί τίς ἄλλες ἀσχημίες, δέν εἶμαι ἱκανός νά*

καί οἱ πρόσφυγες. Μία νέα ματιά, Ἐκδ. Νεφέλη, Ἀθήνα, 2011· Vally Lytra (ἐπιμ.), *When Greeks and Turks Meet: Interdisciplinary Perspectives on the Relationship Since 1923,* Routledge, 2014· Τσιτσελίκης (ἐπιμ.), *Ἡ ἑλληνοτουρκική ἀνταλλαγή πληθυσμῶν,* Κριτική, Ἀθήνα, 2006· Πλουμίδης, *Τά μυστήρια τῆς Αἰγηίδος. Τό μικρασιατικό ζήτημα στήν ἑλληνική πολιτική (1891-1922)*, Βιβλιοπωλεῖον τῆς Ἑστίας, Ἀθήνα, 2016.

4. Γιά τά αἴτια τῆς καταστροφῆς βλ. Πλουμίδης, *Τά πολιτικά αἴτια τῆς ἧττας τοῦ 1922*, ἄρθρο στήν Ἐφημερίδα «*Καθημερινή*» δημοσ. στίς 25.05.2015.

περιγράψω καί προτιμῶ νά μείνουν στή λήθη»[5], ἀναφέρει χαρακτηριστικά ἕνας ἀνώτερος ἀξιωματοῦχος.

Ὁ μεγαλόπνοος ὁραματιστής Ἅγιος Χρυσόστομος Μητροπολίτης Σμύρνης, εἶχε ὑποδεχθεῖ πρῶτος καί εἶχε εὐλογήσει τρία χρόνια νωρίτερα, στήν προκυμαία τῆς Σμύρνης, τά Ἑλληνικά στρατεύματα, «*τά στρατεύματα τῆς ἐλευθερίας*», τήν ἡλιόλουστη ἡμέρα τῆς 2ας Μαΐου 1919, ἐλπίζοντας ὅτι ἔφθασε τελικά ἡ ὥρα τῆς λυτρώσεως τῶν Ἑλλήνων ἀπό τόν δυσβάσταχτο τουρκικό ζυγό. Ὁ ἴδιος ἦταν πάλι ἐκεῖ τόν Αὔγουστο τοῦ 1922 καί ἐμψύχωνε τίς χιλιάδες Ἑλλήνων πού εἶχαν συγκεντρωθεῖ στή Σμύρνη, προκειμένου νά σωθοῦν ἀπό τό τουρκικό μένος, ὅταν ἡ Ἑλληνική Πολιτεία ἑτοίμαζε τήν «*ἀθόρυβη μεταφορά ἀρχείων καί ὑπαλλήλων τῆς Ἁρμοστείας*». Ὅταν οἱ Τοῦρκοι εἰσέβαλαν, δέν κρύφθηκε, δέν ἔφυγε, παρά τίς προτροπές. Ὁ Ἅγιος Χρυσόστομος στάθηκε ἐμπειρότερος στά πολεμικά ἀπό τούς σημερινούς[6]. Μέ ἀκλόνητη ἐμπιστοσύνη στόν Θεό, ἀρνήθηκε νά ἐγκαταλείψει τήν πόλη καί τό ποίμνιό του καί μέ τό μαρτύριό του διέσωσε τήν ὑπόληψη τοῦ Μικρασιατικοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἐπιβεβαιώνοντας τά λόγια τοῦ Κυρίου: «ὁ *ποιμήν ὁ καλός τήν ψυχήν αὐτοῦ τίθησιν ὑπέρ τῶν προβάτων*» (Ἰω. ι΄ 11).

Ὡστόσο, ἡ Μικρασιατική Καταστροφή δέν ἀφορᾶ ἁπλῶς στήν στρατιωτική ἧττα μιᾶς πολεμικῆς συρράξεως, οὔτε βεβαίως στήν ἀπώλεια μιᾶς μάχης. Ἀφορᾶ στήν ἀπώλεια ἑνός ἀξιοθαύμαστου πολιτισμοῦ, πού ρίζωσε αἰῶνες πρίν στά ἅγια χώματα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, τῆς Καππαδοκίας καί τοῦ Πόντου, πατρίδες τῶν μεγάλων Ἑλλήνων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας, πού μέ τή διδασκαλία καί τά θεόπνευστα ἔργα τους

5. Δεμέστικας, *Ἀναμνήσεις*, Ἐκδ. Πελασγός, Ἀθήνα, 2020, σ. 104.
6. Καργάκος, *Ἔπρεπε; Τίς Πταίει;* ἄρθρο στό περιοδ. *Ναυτική Ἐπιθεώρηση*, τ. 172, τεῦχος 582, 2012, σ. 43.

θεμελίωσαν τήν Ὀρθόδοξη πίστη καί φώτισαν ὁλόκληρη τήν Οἰκουμένη. Ἀφορᾶ στήν ἀπώλεια χιλιάδων ἀνθρωπίνων ψυχῶν, στήν διάλυση οἰκογενειῶν, στήν καταστροφή μνημείων πολιτισμοῦ καί ἱερῶν Ναῶν. Ἀφορᾶ στήν ὁριστική ἐγκατάλειψη μιᾶς κοσμοπολίτικης ἀντιλήψεως γιά τόν Ἑλληνισμό καί στό ὁριστικό τέλος τοῦ Ἑλληνισμοῦ ὡς συστατικοῦ στοιχείου τῶν αὐτοκρατοριῶν τῆς ἀνατολικῆς Μεσογείου[7].

Τό 1922 οἱ Τοῦρκοι δέν ἐκδίωξαν μόνο τούς Ἕλληνες ἀπό τίς πατρογονικές ἑστίες τους, ἀλλά κατάφεραν νά ἐκριζώσουν κάθε στοιχεῖο ἑλληνικό πού ἄλλοτε ὑπῆρξε στήν Ἀνατολία, ἔτσι ὥστε νά μήν ὑπάρξει ποτέ ξανά τό πρόσχημα ἤ ἡ διανόηση γιά πιθανή μελλοντική ἐπιστροφή. Ἄλλωστε, ἡ Συνθήκη τῆς Λωζάννης (1923) πού ρύθμιζε τήν Ἀνταλλαγή τῶν Πληθυσμῶν[8], ἄλλαξε τόν προσανατολισμό ἑνός ὁλόκληρου Ἔθνους, θέτοντας ὁριστικό τέλος στά ὄνειρα τῶν προσφύγων γιά ἐπιστροφή τους στά πάτρια ἐδάφη καί ὁριστικοποίησε, μέ βάση τό θρήσκευμα, τά γεωγραφικά ὅρια τῶν χωρῶν καί τήν ὁμοιογένεια τῶν λαῶν. Ὡστόσο, ἡ προσφορά τοῦ μεγάλου ὁραματιστοῦ τῆς ὑλοποιήσεως τοῦ ἐφικτοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου[9], ὡς διαπραγματευτοῦ στή Λωζάννη, ἦταν ἀναμφίβολα πολυσήμαντη. Χάρη σέ αὐτόν ἡ τουρκική ἀπαίτηση διεξαγωγῆς δημοψηφίσματος πού θά λάμβανε χώρα στή Δυτική Θράκη δέν βρῆκε ἀνταπόκριση στήν Συνδιάσκεψη. Ὁ ἴδιος κατάφερε νά μήν καταβάλλει ἡ χώρα μας τίς

7. Λιάκος (ἐπιμ), *Τό 1922 καί οἱ Πρόσφυγες μέ μία ματιά*, Ἐκδ. Νεφέλη, Ἀθήνα, 2001, σ. 11.
8. Περί τοῦ ὑποχρεωτικοῦ χαρακτῆρα τῆς Ἀνταλλαγῆς βλ. Κιτσίκης, *Ἱστορία τῆς Ὀθωμανικής Αὐτοκρατορίας 1280-1924,* 1996, σ. 268, Ρούκουνας, *Ἐξωτερική Πολιτική 1914-1923*, Ἑστία, Ἀθήνα, 1978, σ. 366-369.
9. Βλ. Βερέμης*, Ἐλευθέριος Βενιζέλος: Ὁ ὁραματιστής τοῦ ἐφικτοῦ*, Ἐκδ. Μεταίχμιο, 2017.

πολεμικές ἀποζημιώσεις πού ἡ τουρκική πλευρά ἀπαιτοῦσε, νά μήν παροπλιστεῖ ὁ στόλος μας, ἀλλά καί νά διατηρήσει ἡ Ἑλλάδα τό σύνολο τοῦ νησιωτικοῦ της χώρου, πλήν τῆς Ἴμβρου καί τῆς Τενέδου[10].

Εἶναι βεβαίως ἀξιοσημείωτο ὅτι ὁ ἄμαχος πληθυσμός πού διέφυγε στήν Ἑλλάδα ἀπό τή Μικρά Ἀσία, τήν Ἰωνία, τά παράλια τῆς Προποντίδος καί τή Θράκη, κατά τήν διάρκεια τῶν δύο πρώτων μηνῶν, ἤτοι ἀπό τήν εἴσοδο τοῦ ἱππικοῦ τῆς Τουρκίας στή Σμύρνη (27 Αὐγούστου 1922) ἕως καί τήν ἔναρξη τῆς Συνδιασκέψεως τῆς Λωζάννης (20 Νοεμβρίου 1922) ὑπολογίζεται σέ περισσότερους ἀπό 1.000.000 πρόσφυγες. Ὁ πληθυσμός τῆς Ἑλλάδος, πού ἦταν τότε ἕνα φτωχό κράτος μέ 4.500.000 κατοίκους, αὐξήθηκε περίπου κατά 25%[11]. Ἀρχικά, ὅταν οἱ πρόσφυγες ἔφθασαν στήν μητροπολιτική Ἑλλάδα, ταλαιπωρημένοι ἀπό τίς πάμπολλες κακουχίες, δέν θεωροῦνταν ἀπό μεγάλο μέρος τοῦ πολιτικοῦ καί κοινωνικοῦ κατεστημένου τῆς ἐποχῆς, καθώς καί τοῦ πληθυσμοῦ, μέλη τοῦ ἐθνικοῦ σώματος[12]. Στό δύσκολο αὐτό νέο ξεκίνημα, οἱ Μικρασιάτες κληρικοί, ὅπως ὁ ἐπίσκοπος Πατάρων

10. Βερέμης, *Ἡ πολλαπλή προσφορά τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου στήν Ἑλλάδα*, ἄρθρο στήν Ἐφημερίδα «Καθημερινή», δημοσ. 26.04. 2009.
11. Βλ. Aktar, «*Τό πρῶτο ἔτος τῆς ἑλληνοτουρκικῆς ἀνταλλαγῆς πληθυσμῶν: Σεπτέμβριος 1922 - Σεπτέμβριος 1923*», στό Κ. Τσιτσελίκης (ἐπιμ.), *Ἡ ἑλληνοτουρκική ἀνταλλαγή πληθυσμῶν, Πτυχές μιᾶς ἐθνικῆς σύγκρουσης*, Ἐκδ. Κριτική (Σειρά Μελετῶν - Κέντρο Ἐρευνῶν Μειονοτικῶν Ὁμάδων 9), Ἀθήνα, 2006, σ. 146-147. Πρβλ. Κολιόπουλος-Μιχαηλίδης (ἐπιμ.), *Οἱ πρόσφυγες στή Μακεδονία. Ἀπό τήν τραγωδία στήν ἐποποιΐα*, Ἑταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν, Ἀθήνα, 2009, σ. 24.
12. Λιάκος (ἐπιμ.), *Τό 1922 καί οἱ Πρόσφυγες μέ μία ματιά*, Ἐκδ. Νεφέλη, Ἀθήνα, 2001, σ. 11.

Μελέτιος, δέν περιορίσθηκαν μόνο στά ἐκκλησιαστικά τους καθήκοντα, ἀλλά μέ θυσιαστικό φρόνημα ἀνέπτυξαν πολυσχιδῆ δράση, ἀξιώνοντας δικαιώματα καί μέσα γιά τό ἐκπατρισθέν ποίμνιό τους. Ἔσπευσαν στίς δημόσιες ὑπηρεσίες, προέβησαν σέ παραστάσεις σέ ὑπουργούς καί βουλευτές, οἰκοδόμησαν οἰκίες, ἔχτισαν σχολεῖα γιά τά παιδιά καί ἀνήγειραν ναούς γιά τούς πιστούς «*κοπιῶντες καί ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσί*» (Α΄ Κορ. δ΄ 12).

Μετά τήν σταύρωση ὅμως ἔρχεται ἡ ἀνάσταση. Τά μελανά χρώματα, μέ τά ὁποῖα παρουσιάζεται ἡ Μικρασιατική Καταστροφή κάνουν ἀκόμη πιό λαμπρό τό ἐπίτευγμα τῆς ἀποκαταστάσεως. Πράγματι, μέ τήν ἔλευσή τους στήν μητροπολιτική Ἑλλάδα, οἱ Μικρασιάτες καί οἱ Πόντιοι πρόσφυγες δέν ἀναζήτησαν ἁπλῶς μία νέα πατρίδα, ἀλλά φέροντας μαζί τους τόν πολιτισμό, τά ἤθη, τά ἔθιμα, τίς παραδόσεις τους, τήν ἀγάπη τους γιά τήν ἐργασία καί μαζί τίς θαυματουργές Εἰκόνες καί τά ἱερά Λείψανα τῶν Μικρασιατῶν Ἁγίων μας κατάφεραν νά μεγαλώσουν τά σύνορα. Συσπειρωμένοι γύρω ἀπό τήν Ἐκκλησία καί μέ ὁδηγό τήν βαθιά ἀπό αἰῶνες παραδεδομένη πίστη τους στόν Θεό, πέτυχαν νά δημιουργήσουν νέο πολιτισμό καί μέσα σέ αὐτόν νά ἑδραιώσουν τίς παραδόσεις τους, νά διασώσουν τίς μνῆμες τους, νά ἐξελιχθοῦν, νά διαπρέψουν καί τελικά νά μεγαλουργήσουν, βάζοντας ἀνεξίτηλα τή σφραγίδα τους στήν κοινωνική, οἰκονομική καί πολιτιστική ἀνάπτυξη τῆς πατρίδος μας.

Ἡ Μικρασιατική Καταστροφή ἀποτελεῖ ἕναν ἱερό *τόπο μνήμης*[13] γιά ὅλους τούς Ἕλληνες. Μία μνήμη πού θά παραμείνει γιά πάντοτε ἄσβεστη στό νοῦ, στήν καρδιά καί στήν ψυχή ὅλων μας, διότι δέν ἀποτελεῖ ἕνα ἁπλό ἱστορικό γεγο-

13. Γιά τήν ἔννοια τοῦ τόπου μνήμης βλ. Nora P., *Les Lieux de mémoire*, Gallimard, Paris 1984-1992.

νός, ἀλλά μία ἱστορία θυσίας, γενναιότητος καί ἡρωισμοῦ. Ἄλλωστε, ἡ μνήμη αὐτή εἶναι σήμερα διάχυτη στίς διηγήσεις τῶν οἰκογενειῶν, πού φέρουν τήν καταγωγή τους ἀπό τίς ἀλησμόνητες Πατρίδες, στά ὀνόματα τῶν παιδιῶν τους, στίς μουσικές, στά τραγούδια, στούς χορούς, στίς ὁδούς, στίς συνταγές μαγειρικῆς. Εἶναι ἐπίσης παροῦσα στούς Μικρασιατικούς συλλόγους καί στά Μικρασιατικά σωματεῖα, τά ὁποῖα μέσα ἀπό τίς πολλές ἐκδηλώσεις μνήμης καί τά Διεθνῆ Ἐπιστημονικά Συμπόσια[14] ἐναντιώνονται σθεναρά στή σύγχρονη τάση πού ἐξυπηρετεῖ τήν σκόπιμη ἱστορική λήθη καί τήν ἐθνική ἀμνησία.

Πολύ σωστά ἔχει γραφεῖ ὅτι ἡ Μικρασιατική Καταστροφή καί οἱ πρόσφυγες συμβολίζουν τήν ἀέναη δυνατότητα τοῦ Ἔθνους νά ἀναγεννᾶται ἀπό τίς στάχτες του[15]. Ὑπενθυμίζουν ἐπίσης ὅτι ἡ διχόνοια καί ἡ φιλονικία ἀπετέλεσαν ἕως σήμερα τόν μεγαλύτερο ἐχθρό τοῦ γένους μας καί ὅτι ἡ Πατρίδα μας, παρά τίς δοκιμασίες, εἶναι ἱκανή νά μετατρέψει τήν ἀπελπισία σέ δημιουργία, τήν λύπη σέ χαρά, τήν ἀπόγνωση σέ ἐλπίδα. Ἑκατό χρόνια μετά στεκόμαστε μέ δέος, ἀπέναντι στήν ἔνδοξη ἱστορική κληρονομιά τοῦ Μικρασιατικοῦ Ἑλληνισμοῦ. Τιμοῦμε τούς ἥρωες προγόνους μας καί ἀποδίδουμε βαθύτατο φόρο τιμῆς στίς γενιές τῶν Μικρασιατῶν ἀπογόνων.

---

14. Τό Κέντρο Σπουδῆς καί Ἀνάδειξης Μικρασιατικοῦ Πολιτισμοῦ (ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ.) τοῦ Δήμου Νέας Ἰωνίας ἔχει πραγματώσει ἕως σήμερα ἐννέα (9) Ἐπιστημονικά Συμπόσια μέ τή συμμετοχή διακεκριμένων μελετητῶν καί ἀκαδημαϊκῶν.
15. Σαλβάνου, *Ἡ συγκρότηση τῆς προσφυγικῆς μνήμης. Τό παρελθόν ὡς ἱστορία καί πρακτική*. Ἐκδ. Νεφέλη, Ἀθήνα, 2018, σ. 12.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

1. Γέννησις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.
33. Σταύρωσις, Ἀνάστασις καί Ἀνάληψις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.
33. Πεντηκοστή. Ἐγκαθίδρυσις τῆς πρώτης Ἐκκλησίας.
34. Μαρτύριον τοῦ Πρωτομάρτυρος καί Ἀποστόλου Στεφάνου.
38. Κλῆσις τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.
45- 46. Ἵδρυσις ἑλληνοφώνων Ἐκκλησιῶν ἐν Κύπρῳ καί Μικρᾷ Ἀσίᾳ (Πέργη, Ἀττάλεια, Ἀντιόχεια Πισιδίας, Ἰκόνιον, Λύστρα, Δέρβη Λυκαονίας) ὑπό τῶν Ἀποστόλων Παύλου καί Βαρνάβα.
48. Ἡ ἐν Ἰερουσαλήμ Ἀποστολική Σύνοδος.
48- 49. Ἵδρυσις ἑλληνοφώνων Ἐκκλησιῶν ἐν Γαλατίᾳ, Φρυγίᾳ καί Μυσίᾳ ὑπό τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.
50- 51. Ἵδρυσις τῶν Ἐκκλησιῶν Φιλίππων, Θεσσαλονίκης, Βεροίας, Ἀθηνῶν, Κορίνθου ὑπό τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἐν Ἑλλάδι (πρώτη Εὐρωπαϊκή Ἐκκλησία).
51. Κήρυγμα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἐν Ἀθήναις.
52. Ἵδρυσις τῆς Ἐκκλησίας Ἐφέσου ὑπό τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.
62- 63. Ἵδρυσις τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης ὑπό τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.
64. Ὁ ἐπί Νέρωνος διωγμός.
68. Μαρτύριον τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἐν Ρώμῃ.
81. Ὁ ἐπί Δομετιανοῦ διωγμός.
107. Μαρτύριον τοῦ Ἁγίου Ἰγνατίου, Ἐπισκόπου Ἀντιοχείας.
112. Ὁ ἐπί Τραϊανοῦ διωγμός.
156. Μαρτύριον Ἁγίου Πολυκάρπου, Ἐπισκόπου Σμύρνης.
176. Ὁ ἐπί Μάρκου Αὐρηλίου διωγμός.
177. Μαρτύριον τῶν ἐν Λουγδούνῳ καί Βιέννῃ Χριστιανῶν.
202. Ὁ ἐπί Σεπτιμίου Σεβήρου διωγμός.
249. Ὁ ἐπί Δεκίου διωγμός.
258. Ὁ ἐπί Οὐαλεριανοῦ διωγμός.

304. Ὁ ἐπί Διοκλητιανοῦ διωγμός.
313. Διάταγμα Μεγάλου Κωνσταντίνου ἐν Μεδιολάνῳ περί ἀνεξιθρησκείας. Παῦσις τῶν διωγμῶν ἐν τῇ Δύσει.
324. Ὁ Μ. Κωνσταντῖνος καθίσταται μονοκράτωρ. Παῦσις τῶν διωγμῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ.
325. Α΄ Οἰκουμενική Σύνοδος ἐν Νικαίᾳ.
326. Εὕρεσις τοῦ Τιμίου Σταυροῦ ὑπό τῆς Ἁγίας Ἑλένης.
381. Β΄ Οἰκουμενική Σύνοδος ἐν Κωνσταντινουπόλει.
431. Γ΄ Οἰκουμενική Σύνοδος ἐν Ἐφέσῳ.
431. Ἀνακήρυξις αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας Κύπρου ὑπό Γ΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου.
451. Δ΄ Οἰκουμενική Σύνοδος ἐν Χαλκηδόνι.
553. Ε΄ Οἰκουμενική Σύνοδος ἐν Κωνσταντινουπόλει.
626. Ἄβαροι καί Πέρσαι προσβάλλουν τήν ΚΠολιν (Ἀκάθ. Ὕμνος).
628. (Σεπτ. 14). Ἀναστήλωσις τοῦ Τ. Σταυροῦ ὑπό Αὐτοκράτορος Ἡρακλείου.
681. Ϛ΄ Οἰκουμενική Σύνοδος ἐν Κωνσταντινουπόλει.
691. Ἡ ἐν Τρούλλῳ Πενθέκτη Οἰκουμενική Σύνοδος.
787. Ζ΄ Οἰκουμενική Σύνοδος ἐν Νικαίᾳ.
843. Ἡ ἀναστηλώσασα τάς ἱεράς Εἰκόνας Σύνοδος ἐν Κων/πόλει.
863. Διάδοσις τοῦ Χριστιανισμοῦ, διά Μεθοδίου καί Κυρίλλου, εἰς τούς Σλαύους.
879. Ἡ ἐπί Φωτίου Μεγάλη Σύνοδος ἐν Κωνσταντινουπόλει.
963. Ἵδρυσις τῆς Ἱ. Μ. Μεγίστης Λαύρας ἐν Ἁγίῳ Ὄρει καί τοῦ Κοινοβιακοῦ Μοναχικοῦ βίου ὑπό τοῦ Ὁσ. Ἀθανασίου τοῦ Ἀθωνίτου.
975. Βάπτισις τῆς Ρωσίδος Ὄλγας καί ἐκχριστιάνισις τῶν Ρώσων.
1054. Τό σχίσμα τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας.
1099. Ἅλωσις τῆς Ἰερουσαλήμ ὑπό τῶν Σταυροφόρων.
1204. Ἅλωσις τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπό τῶν Σταυροφόρων.
1261. Ἀνάκτησις τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπό τῶν Ἑλλήνων.
1440. Ἐφεύρεσις τῆς Τυπογραφίας.
1443. Σύνοδος τῶν Ἀνατολικῶν Πατριαρχείων ἐν Ἰερουσαλήμ ἀποκηρύσσει τήν ἕνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν τήν διά τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ Συνόδου τοῦ ἔτους 1439.
1453. Ἅλωσις τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπό τῶν Τούρκων.

1461. Ἅλωσις τῆς Τραπεζοῦντος ὑπό τῶν Τούρκων.
1476. Ἐκτύπωσις τοῦ πρώτου Ἑλληνικοῦ βιβλίου (Γραμματική Κ. Λασκάρεως).
1561. Α΄ ἔκδ. τοῦ ἑλληνικοῦ κειμένου τῆς Καινῆς Διαθήκης ἐν Εὐρώπῃ (ὑπό Ἐράσμου).
1517. Ἡ Μεταρρύθμισις τοῦ Λουθήρου.
1589. Ἵδρυσις τοῦ Ρωσικοῦ Πατριαρχείου.
1660. Ἐγκατάστασις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐν Φαναρίῳ.
1721. Κατάργησις τοῦ Ρωσικοῦ Πατριαρχείου.
1789. Ἡ Γαλλική Ἐπανάστασις.
1821. Ἡ μεγάλη Ἑλληνική Ἐπανάστασις.
1833. «Ἀνακήρυξις» τοῦ Αὐτοκεφάλου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.
1837. Ἵδρυσις Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.
1843. Ἵδρυσις τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς ἐν Ἀθήναις.
1844. Ἵδρυσις Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης.
1850. Ἔκδοσις Πατρ. Τόμου Ἀνακηρύξεως Αὐτοκεφάλου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.
1850. (Σεπτεμβρίου 2). Ὁ Νεόφυτος Ε΄ Μεταξᾶς (ἀπό Ἐπίσκοπος Ἀττικῆς) μετονομάζεται Μητροπολίτης Ἀθηνῶν.
1862. (Ἰανουαρίου 1). Ἐκλογή Μητροπολίτου Ἀθηνῶν Μισαήλ Α΄ Ἀποστολίδη (ἀπό Πατρῶν καί Ἠλείας).
1862. (Αὐγούστου 8). Ἐκλογή Μητροπολίτου Ἀθηνῶν Θεοφίλου Α΄ Βλαχοπαπαδοπούλου (ἀπό Αἰτωλοακαρνανίας).
1869. Κήρυξις τοῦ «ἀλαθήτου» τοῦ Πάπα Ρώμης ὑπό τῆς Α΄ Βατικανίου Συνόδου.
1870. Ὁ Παλαιοκαθολικισμός.
1871. Κατάργησις τοῦ κοσμικοῦ Κράτους τοῦ Πάπα ὑπό τῶν Ἰταλῶν.
1874. (Μαΐου 27). Ἐκλογή Μητροπολίτου Ἀθηνῶν Προκοπίου Α΄ Γεωργιάδη (ἀπό Μεσσηνίας).
1879. Ἔκδοσις Πατριαρχικοῦ Τόμου περί Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας Σερβίας.
1885. Ἔκδοσις Πατρ. Τόμου περί Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας Ρουμανίας.
1889. (Ἰουλίου 5). Ἐκλογή Μητροπολίτου Ἀθηνῶν Γερμανοῦ Β΄ Καλλιγᾶ (ἀπό Κεφαλληνίας).

1896. (Ὀκτωβρίου 17). Ἐκλογή Μητροπολίτου Ἀθηνῶν Προκοπίου Β΄ Οἰκονομίδη.
1902. (Νοεμβρίου 4). Ἐκλογή Μητροπολίτου Ἀθηνῶν Θεοκλήτου Α΄ Μηνοπούλου (ἀπό Μονεμβασίας καί Λακεδαιμονίας).
1910. Ψήφισις τοῦ πρώτου Ἐνοριακοῦ Νόμου ἐν Ἑλλάδι.
1912. Βαλκανικοί πόλεμοι.
1914. Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος (τετραετής).
1917. Ἀνασύστασις τοῦ Ρωσικοῦ Πατριαρχείου.
1918. Ἐκλογή Μητροπολίτου Ἀθηνῶν Μελετίου Γ΄ Μεταξάκη (ἀπό Κιτίου).
1919. (Μαΐου 15). Ἑλληνική ἀπελευθέρωσις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.
1919. (Μαΐου 19). Γενοκτονία τοῦ Ποντιακοῦ Ἑλληνισμοῦ (συντελεσθεῖσα κατά τό διάστημα 1919-1923).
1922. Μικρασιατική καταστροφή καί διωγμός τῶν Χριστιανῶν ἐκ Μ. Ἀσίας καί Θρᾴκης. Μαρτυρικός θάνατος τῶν Μητροπολιτῶν Σμύρνης Χρυσοστόμου, Κυδωνιῶν Γρηγορίου, Μοσχονησίων Ἀμβροσίου, Ἰκονίου Προκοπίου καί Ζήλων Εὐθυμίου.
1923. (Μαρτίου 8). Ἐκλογή Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου ἐξ ἀρχιμανδρίτου.
1923. Ἵδρυσις τοῦ πρώτου Κατηχητικοῦ Σχολείου ἐν Ἑλλάδι.
1923. Ἔκδοσις τῶν περιοδικῶν «ΘΕΟΛΟΓΙΑ» καί «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».
1924. Διαρρύθμισις τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἡμερολογίου ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος (10/23 Μαρτίου).
1925. Ἵδρυσις τοῦ Ρουμανικοῦ Πατριαρχείου.
1928. Ἔκδοσις Πατριαρχικῆς καί Συνοδικῆς Πράξεως περί τῆς διοικήσεως τῶν Ἱ. Μητροπόλεων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου (Νέων Χωρῶν) ἐν Ἑλλάδι.
1930. Ἵδρυσις Ο.Δ.Ε.Π. καί Τ.Α.Κ.Ε.
1931. Νόμος περί Ἐνοριακῶν Ναῶν καί Ἐφημερίων.
1936. Ἵδρυσις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.
1937. Ἵδρυσις τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας.
1938. (Δεκεμ. 13). Ἐκλογή Ἀρχιεπ. Ἀθηνῶν Χρυσάνθου Α΄ Φιλιππίδη (ἀπό Τραπεζοῦντος).
1939. (Σεπτ. 1). Ἀρχή τοῦ Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου.
1940. (Αὐγούστου 15). Τορπιλλισμός τοῦ εὐδρόμου «ΕΛΛΗ» ὑπό τῶν Ἰταλῶν, εἰς τόν λιμένα τῆς Τήνου.

1940 - 1944. Ἡ Ἰταλία κηρύττει τόν πόλεμον κατά τῆς Ἑλλάδος (1940, Ὀκτ. 28). Ἡ Γερμανία κηρύττει τόν πόλεμον κατά τῆς Ἑλλάδος (1941, Ἀπρ. 6). – Εἴσοδος τοῦ Γερμανικοῦ στρατοῦ εἰς Ἀθήνας (1941, Ἀπρ. 27). – Ἀποχώρησις τῶν Γερμανῶν ἐξ Ἑλλάδος (12 Ὀκτ. 1944). Τελεία ἧττα αὐτῶν (Μάϊος 1945).

1941. (Ἰουλίου 2). Ἀποκατάστασις εἰς τόν θρόνον τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Δαμασκηνοῦ Α΄ Παπανδρέου (ἀπό Κορίνθου).

1944. (Δεκ.). Ὁ Ἀθηνῶν Δαμασκηνός ἀναλαμβάνει τήν Ἀντιβασιλείαν.

1945. (22 Φεβρ.). Ἄρσις τοῦ Βουλγαρικοῦ σχίσματος.

1945. Ἀνακάλυψις τῆς διασπάσεως τοῦ ἀτόμου.

1948. (Μαρτίου 7). Ἐπίσημος ἐνσωμάτωσις τῆς Δωδεκανήσου μετά τῆς Ἑλλάδος.

1949. (Ἰουνίου 4). Ἐκλογή Ἀρχιεπ. Ἀθηνῶν Σπυρίδωνος Α΄ Βλάχου (ἀπό Ἰωαννίνων).

1953. (Ἰουνίου 1). Ἡ διά πανελληνίου ὑπό τῆς Ἐκκλησίας διενεργηθέντος ἐράνου ἀνοικοδόμησις χιλίων Ἱερῶν Ναῶν καταστραφέντων κατά τά πολεμικά γεγονότα τῆς προηγηθείσης δεκαετίας.

1955. (Σεπτεμβρίου 6). Ἐκδιωγμός τῶν Ὁμογενῶν Ἑλλήνων ἐκ Κωνσταντινουπόλεως.

1956. (Μαρτίου 29). Ἐκλογή Ἀρχιεπ. Ἀθηνῶν Δωροθέου Κοτταρᾶ (ἀπό Λαρίσης).

1957. (Αὐγ. 7). Ἐκλογή Ἀρχιεπ. Ἀθηνῶν Θεοκλήτου Β΄ Παναγιωτοπούλου (ἀπό Πατρῶν).

1961. (Ἰουλ. 21). Ἀναγνώρισις ὑπό τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τῆς «Πατριαρχικῆς ἀξίας» τῆς Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας.

1961. Α΄ Πανορθόδοξος Διάσκεψις ἐν Ρόδῳ (24 Σεπτ. - 1 Ὀκτ.).

1962. (Ἰανουαρίου 13). Ἐκλογή Ἀρχιεπ. Ἀθηνῶν Ἰακώβου Γ΄ Βαβανάτσου (ἀπό Ἀττικῆς).

1962. (Φεβρ. 14). Ἐκλογή Ἀρχιεπ. Ἀθηνῶν Χρυσοστόμου Β΄ Χατζησταύρου (ἀπό Φιλίππων).

1962. Α΄ περίοδος τῆς Β΄ Συνόδου τοῦ Βατικανοῦ (Β΄ περ. 1963, Γ΄ 1964, Δ΄ 1965).

1963. Ἑορτασμός Χιλιετηρίδος Ἁγίου Ὄρους.

1963. Β΄ Πανορθόδοξος Διάσκεψις ἐν Ρόδῳ (26-29 Σεπτεμβρίου).
1964. (Ἰαν. 5). Συνάντησις τοῦ Πάπα Παύλου Ϛ΄ καί τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρου ἐν Ἰεροσολύμοις.
1964. Γ΄ Πανορθόδοξος Διάσκεψις ἐν Ρόδῳ (1-15 Νοεμβρίου).
1965. Ἄρσις τῶν ἀναθεμάτων τοῦ 1054 ἐν Ρώμῃ καί Κωνσταντινουπόλει.
1966. Πανορθόδοξος Διάσκεψις Θεολογικῶν Ἐπιτροπῶν ἐν Βελιγραδίῳ.
1966. Ἑορταί ἐν Ἱ. Μονῇ Σινᾷ ἐπί τῇ 1600ῇ ἐπετείῳ ἀπό τῆς ἱδρύσεως αὐτῆς.
1966. Ἑορταί ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐπί τῇ 1100ῇ ἐπετείῳ τῆς εἰς Μοραβίαν ἀποστολῆς τῶν ἁγίων Κυρίλλου καί Μεθοδίου.
1967. (Μαΐου 14). Ἐκλογή Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Ἱερωνύμου Κοτσώνη ἐξ ἀρχιμανδρίτου.
1968. Δ΄ Πανορθόδοξος Διάσκεψις ἐν Γενεύῃ.
1969. (Ἰουλ. 20). Πρώτη προσεδάφισις τοῦ ἀνθρώπου εἰς τήν Σελήνην.
1974. (Ἰαν. 12). Ἐκλογή Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Σεραφείμ Τίκα (ἀπό Ἰωαννίνων).
1974. (Ἰουλ. 20). Εἰσβολή Τουρκικῶν στρατευμάτων καί βιαία κατάληψις βορείου τμήματος ἀνεξαρτήτου Κυπριακῆς Δημοκρατίας.
1975. (Ἰουν. 11). Τό νέον Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος, δι᾽ οὗ κατωχυρώθησαν συνταγματικῶς 1) ὁ Πατριαρχικός Τόμος τοῦ 1850 καί 2) ἡ Πατριαρχική Πρᾶξις τοῦ 1928.
1977. (Μαΐου 31). Νέος Καταστατικός Χάρτης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Νόμος 590/77 (Φ.Ε.Κ. 146, τεῦχος πρῶτον, 31.5.77).
1977. (Δεκ. 23). Ἐκλογή Μακ. Πατριάρχου Γεωργίας κ. Ἠλιού.
1985. (Ὀκτωβρίου 9-13). Σύσκεψις τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν εἰς Ἀθήνας, διά τήν ἀντιμετώπισιν τῆς πείνης εἰς τήν Ἀφρικήν.
1988. Ἑορτασμός ἐν ΚΠόλει καί Ρωσίᾳ ἐπί τῇ χιλιετηρίδι τοῦ ἐκχριστιανισμοῦ τῶν Ρώσων.
1988. Ἑορτασμός ἐπί τῇ 900ετηρίδι τῆς Ἱ. Μονῆς Πάτμου.
1989. (Φεβρ. 10). Ἵδρυσις Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

1990. (Μαρτ. 3). Ἵδρυσις Πατριαρχείου Γεωργίας δι᾽ ἐκδόσεως Πατριαρχικοῦ Τόμου.
1991. (Ὀκτ. 22). Ἐκλογή τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως κ. Βαρθολομαίου.
1992. (Μαρτ. 15). Α΄ Συνάντησις τῶν Προκαθημένων τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν εἰς Κωνσταντινούπολιν.
1992. (Ἰουν. 24). Ἐκλογή Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀλβανίας κ. Ἀναστασίου.
1995. (Σεπτ. 24-26). Β΄ Συνάντησις τῶν Προκαθημένων τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἐν τῇ ἱ. νήσῳ Πάτμῳ, ἐπί τῇ 1900ῇ ἐπετείῳ ἀπό τῆς συγγραφῆς τοῦ ἱεροῦ βιβλίου τῆς Ἀποκαλύψεως.
1996. (Φεβρ. 20). Πατριαρχική καί Συνοδική Πρᾶξις ἐνεργοποιεῖ τόν Πατρ. καί Συνοδικόν Τόμον τοῦ 1923 περί τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐσθονίας.
1998. (Ἀπρ. 28). Ἐκλογή Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χριστοδούλου Παρασκευαΐδη (ἀπό Δημητριάδος καί Ἀλμυροῦ).
1998. (Μαΐου 5). Ἐκλογή Μακαριωτάτου Μητροπολίτου Πολωνίας κ. Σάββα.
1998. (Αὐγ. 27). Πατριαρχικός καί Συνοδικός Τόμος διά τό Αὐτοκέφαλον τῆς Ἐκκλησίας τῶν χωρῶν Τσεχίας καί Σλοβακίας.
1999. (Μαΐου 20 - Ἰουν. 5). Ἐπίσκεψις τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου εἰς τήν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος.
2000. (Μαΐου 12). Καθιέρωσις τῆς μνήμης τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, Συνοδικῇ Διαγνώμῃ, ὡς Θρονικῆς ἑορτῆς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.
2001. (Μαΐου 4-5). Ἐπίσκεψις τοῦ Πάπα Ρώμης Ἰωάννου - Παύλου Β΄ εἰς τάς Ἀθήνας.
2001. (Ὀκτ. 27). Ἐκλογή τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Φιλλανδίας κ. Λέοντος.
2001. (Νοέμ.). Ἐπίσκεψις τοῦ Μακ. Ἀρχιεπ. Ἀλβανίας κ. Ἀναστασίου εἰς τήν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος.
2002. (Μάιος). Ἐπίσκεψις τοῦ Μακ. Μητροπολίτου Βαρσοβίας καί πάσης Πολωνίας κ. Σάββα εἰς τήν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος.

2004. (Μάιος). Ἐπίσκεψις τοῦ Μακ. Πατριάρχου Γεωργίας κ. Ἠλιού Β΄ εἰς τήν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος.
2004. (Ὀκτ. 9). Ἐκλογή τοῦ Μακ. Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ. Θεοδώρου Β΄.
2005. (Αὐγ. 22). Ἐκλογή τοῦ Μακ. Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ. Θεοφίλου Γ΄.
2007. (Σεπτ. 12). Ἐκλογή τοῦ Μακ. Πατριάρχου Ρουμανίας κ. Δανιήλ.
2008. (Φεβρ. 7). Ἐκλογή τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου Β΄ Λιάπη (ἀπό Θηβῶν καί Λεβαδείας).
2008. (Μαΐου 9-12). Ἐπίσκεψις τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου Β΄ εἰς τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον.
2008. (Ὀκτ. 10-16). Σύνοδος Προκαθημένων τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν εἰς Κωνσταντινούπολιν.
2009. (Ἰαν. 27). Ἐκλογή τοῦ Μακ. Πατριάρχου Μόσχας κ. Κυρίλλου.
2009. (Ἰουν. 19-23). Ἐπίσκεψις τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου Β΄ εἰς τό Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας.
2009. (Νοεμ. 2-9). Ἐπίσκεψις τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Φιλλανδίας κ. Λέοντος εἰς τήν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος.
2009. (Δεκ. 7-14). Ἐπίσκεψις τοῦ Μακ. Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ. Θεοδώρου Β΄ εἰς τήν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος.
2011. (Ἰαν. 24-31). Ἐπίσκεψις τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου Β΄ εἰς τό Πατριαρχεῖον Ἀντιοχείας.
2011. (Δεκ. 14-18). Ἐπίσκεψις τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου Β΄ εἰς τήν Ἐκκλησίαν τῆς Κύπρου.
2012. (Μαΐου 23-30). Ἐπίσκεψις τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου Β΄ εἰς τό Πατριαρχεῖον Μόσχας.
2012. (Δεκ. 17). Ἐκλογή τοῦ Μακ. Πατριάρχου Ἀντιοχείας κ. Ἰωάννου.
2013. (Φεβρ. 24). Ἐκλογή τοῦ Μακ. Πατριάρχου Βουλγαρίας κ. Νεοφύτου.

2013. (Ἰουν. 1-3). Ἐπίσκεψις τοῦ Μακ. Πατριάρχου Μόσχας κ. Κυρίλλου εἰς τήν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος.
2014. (Ἰαν. 11). Ἐκλογή τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Πρέσοβ καί πάσης Τσεχίας καί Σλοβακίας κ. Ραστισλάβ.
2014. (Μαρτ. 6-9). Σύναξις Προκαθημένων τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν εἰς Κων/πολιν.
2014. (Ἰουν. 1). Τά ἐγκαίνια τοῦ Ἱ.Ν. Ἀναστάσεως εἰς Τίρανα (Ἐκκλ. Ἀλβανίας) τῇ συμμετοχῇ Προκαθημένων καί Ἀντιπροσώπων πασῶν τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.
2014. (Ὀκτ. 23-27). Ἐπίσκεψις τοῦ Μακ. Πατριάρχου Ἀντιοχείας κ. Ἰωάννου εἰς τήν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος.
2016. (Ἰαν. 21-28). Σύναξις Προκαθημένων τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν εἰς Σαμπεζύ τῆς Γενεύης.
2016. (Ἰουν. 19-26). Σύγκλησις τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν Κρήτῃ.
2019. (Ἰαν. 6). Πατριαρχικός καί Συνοδικός Τόμος περί τοῦ Αὐτοκεφάλου τῆς ἐν Οὐκρανίᾳ Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.
2021. (Φεβρ. 18). Ἐκλογή τοῦ Μακ. Πατριάρχου Σερβίας κ. Πορφυρίου.

ΠΑΣΧΑΛΙΟΝ

τοῦ ἔτους

͵βκβ΄ (2022)

Ἀπό κτίσεως κόσμου 7530

ΙΝΔΙΚΤΙΩΝΟΣ 15

Ἡλίου κύκλοι 26

Σελήνης κύκλοι 6

Σελήνης θεμέλιον 12

Τό Τριῴδιον ἄρχεται Φεβρουαρίου 13

Ἦχος α΄ – Ἑωθινόν Α΄

Ἡ Ἀπόκρεως γίνεται Φεβρουαρίου 27

Ἡ Μεγάλη Τεσσαρακοστή ἄρχεται Μαρτίου 7

Ἡμέρα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, Παρασκευή γ΄ ἑβδ. Νηστειῶν

Νομικόν Φάσκα, Τετάρτη, Ἀπριλίου 20

Λατίνων Πάσχα, Ἀπριλίου 17

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ, ΑΠΡΙΛΙΟΥ 24

Τῆς Ἀναλήψεως, Ἰουνίου 2

Τῆς Πεντηκοστῆς, Ἰουνίου 12

Τῶν Ἁγίων Πάντων, Ἰουνίου 19

Νηστεία Ἁγ. Ἀποστόλων, ἡμέραι 9

Μνήμη αὐτῶν ἡμέρα Τετάρτη

Κοίμησις Θεοτόκου ἡμέρα Δευτέρα

ΠΑΣΧΑΛΙΑ ΤΟΥ ΚΑ΄ ΑΙΩΝΟΣ

(Καταχωρίζονται ὧδε πρός εὐχερῆ εὕρεσιν, πολλάκις ὑπό πολλῶν ἀναζητούμενα)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑΙ		ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑΙ		ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑΙ	
Β 2000 Ἀπριλίου	30			2067 Ἀπριλίου	10
* 2001 Ἀπριλίου	15	* 2034 Ἀπριλίου	9	Β 2068 Ἀπριλίου	29
2002 Μαΐου	5	2035 Ἀπριλίου	29	* 2069 Ἀπριλίου	14
2003 Ἀπριλίου	27	Β 2036 Ἀπριλίου	20	2070 Μαΐου	4
Β*2004 Ἀπριλίου	11	* 2037 Ἀπριλίου	5	* 2071 Ἀπριλίου	19
2005 Μαΐου	1	* 2038 Ἀπριλίου	25	Β*2072 Ἀπριλίου	10
2006 Ἀπριλίου	23	2039 Ἀπριλίου	17	2073 Ἀπριλίου	30
* 2007 Ἀπριλίου	8	Β 2040 Μαΐου	6	2074 Ἀπριλίου	22
Β 2008 Ἀπριλίου	27	* 2041 Ἀπριλίου	21	* 2075 Ἀπριλίου	7
2009 Ἀπριλίου	19	2042 Ἀπριλίου	13	Β 2076 Ἀπριλίου	26
* 2010 Ἀπριλίου	4	2043 Μαΐου	3	2077 Ἀπριλίου	18
* 2011 Ἀπριλίου	24	Β 2044 Ἀπριλίου	24	2078 Μαΐου	8
Β 2012 Ἀπριλίου	15	* 2045 Ἀπριλίου	9	* 2079 Ἀπριλίου	23
2013 Μαΐου	5	2046 Ἀπριλίου	29	Β 2080 Ἀπριλίου	14
* 2014 Ἀπριλίου	20	2047 Ἀπριλίου	21	2081 Μαΐου	4
2015 Ἀπριλίου	12	Β*2048 Ἀπριλίου	5	* 2082 Ἀπριλίου	19
Β 2016 Μαΐου	1	2049 Ἀπριλίου	25	2083 Ἀπριλίου	11
* 2017 Ἀπριλίου	16	2050 Ἀπριλίου	17	Β 2084 Ἀπριλίου	30
2018 Ἀπριλίου	8	2051 Μαΐου	7	* 2085 Ἀπριλίου	15
2019 Ἀπριλίου	28	Β*2052 Ἀπριλίου	21	2086 Ἀπριλίου	7
Β 2020 Ἀπριλίου	19	2053 Ἀπριλίου	13	2087 Ἀπριλίου	27
2021 Μαΐου	2	2054 Μαΐου	3	Β 2088 Ἀπριλίου	18
2022 Ἀπριλίου	24	* 2055 Ἀπριλίου	18	2089 Μαΐου	1
2023 Ἀπριλίου	16	Β 2056 Ἀπριλίου	9	2090 Ἀπριλίου	23
Β 2024 Μαΐου	5	2057 Ἀπριλίου	29	* 2091 Ἀπριλίου	8
* 2025 Ἀπριλίου	20	* 2058 Ἀπριλίου	14	Β 2092 Ἀπριλίου	27
2026 Ἀπριλίου	12	2059 Μαΐου	4	2093 Ἀπριλίου	19
2027 Μαΐου	2	Β 2060 Ἀπριλίου	25	2094 Ἀπριλίου	11
Β*2028 Ἀπριλίου	16	* 2061 Ἀπριλίου	10	* 2095 Ἀπριλίου	24
2029 Ἀπριλίου	8	2062 Ἀπριλίου	30	Β*2096 Ἀπριλίου	15
2030 Ἀπριλίου	28	2063 Ἀπριλίου	22	2097 Μαΐου	5
* 2031 Ἀπριλίου	13	Β 2064 Ἀπριλίου	13	2098 Ἀπριλίου	27
Β 2032 Μαΐου	2	2065 Ἀπριλίου	26	* 2099 Ἀπριλίου	12
2033 Ἀπριλίου	24	2066 Ἀπριλίου	18	2100 Μαΐου	2

* Δι᾽ ἀστερίσκου σημειοῦται πότε συμπίπτει τό Ὀρθόδοξον μέ τό Ρ/Κ Πάσχα.

ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 2022*

Α΄. Ἐποχαί τοῦ ἔτους

1. Τήν 20ήν Μαρτίου εἰς τάς 17:33΄ ὁ ἥλιος εἰσέρχεται εἰς τόν Κριόν. Ἀρχή Ἔαρος.
2. Τήν 21ην Ἰουνίου εἰς τάς 11:14΄ ὁ ἥλιος εἰσέρχεται εἰς τόν Καρκίνον. Ἀρχή Θέρους.
3. Τήν 22αν Σεπτεμβρίου εἰς τάς 03:04΄ ὁ ἥλιος εἰσέρχεται εἰς τόν Ζυγόν. Ἀρχή Φθινοπώρου.
4. Τήν 21ην Δεκεμβρίου εἰς τάς 23:48 ὁ ἥλιος εἰσέρχεται εἰς τόν Αἰγόκερω. Ἀρχή Χειμῶνος.

Β΄. Φάσεις τῆς σελήνης

Ἡμέρ.		ω:λ	Φάσις	Ἡμέρ.		ω:λ	φάσις
Ἰαν.	02	20:33	Νέα Σελήνη	Ἰούλιος	07	04:14	Πρ. τέταρτο
	09	20:11	Πρ. τέταρτο		13	20:38	Πανσέληνος
	18	01:48	Πανσέληνος		20	16:19	Τελ. τέταρτο
	25	15:41	Τελ. τέταρτο		28	19:55	Νέα Σελήνη
Φεβρ.	01	07:46	Νέα Σελήνη	Αὐγ.	05	13:07	Πρ. τέταρτο
	08	15:50	Πρ. τέταρτο		12	03:36	Πανσέληνος
	16	18:56	Πανσέληνος		19	06:36	Τελ. τέταρτο
	24	00:32	Τελ. τέταρτο		27	10:17	Νέα Σελήνη
Μάρτ.	02	19:35	Νέα Σελήνη	Σεπτ.	03	20:08	Πρ. τέταρτο
	10	12:45	Πρ. τέταρτο		10	11:59	Πανσέληνος
	18	09:18	Πανσέληνος		17	23:52	Τελ. τέταρτο
	25	07:37	Τελ. τέταρτο		25	23:55	Νέα Σελήνη
Ἀπρ.	01	08:24	Νέα Σελήνη	Ὀκτ.	03	02:14	Πρ. τέταρτο
	09	08:48	Πρ. τέταρτο		09	22:55	Πανσέληνος
	16	20:55	Πανσέληνος		17	19:15	Τελ. τέταρτο
	23	13:56	Τελ. τέταρτο		25	12:49	Νέα Σελήνη
	30	22:28	Νέα Σελήνη	Νοέμ.	01	08:37	Πρ. τέταρτο
Μάιος	09	02:21	Πρ. τέταρτο		08	13:02	Πανσέληνος
	16	06:14	Πανσέληνος		16	15:27	Τελ. τέταρτο
	22	20:43	Τελ. τέταρτο		24	00:57	Νέα Σελήνη
	30	13:30	Νέα Σελήνη		30	16:37	Πρ. τέταρτο
Ἰούνιος	07	16:48	Πρ. τέταρτο	Δεκ.	08	06:08	Πανσέληνος
	14	13:52	Πανσέληνος		16	10:56	Τελ. τέταρτο
	21	05:11	Τελ. τέταρτο		23	12:17	Νέα Σελήνη
	29	04:52	Νέα Σελήνη		30	03:21	Πρ. τέταρτο

Διά τήν περίοδον ἰσχύος τῆς θερινῆς ὥρας νά προστεθῇ 1 ὥρα εἰς τόν χρόνον τοῦ φαινομένου.

Γ΄. Ἐκλείψεις τοῦ ἡλίου καί τῆς σελήνης

1. Τήν 30ήν Ἀπριλίου, μερική ἔκλειψις ἡλίου, ἀόρατος εἰς τήν Ἑλλάδα.
2. Τήν 16ην Μαΐου, ὁλική ἔκλειψις σελήνης, μερικῶς ὁρατή εἰς τήν Ἑλλάδα.
3. Τήν 25ην Ὀκτωβρίου, μερική ἔκλειψις ἡλίου, μερικῶς ὁρατή εἰς τήν Ἑλλάδα.
4. Τήν 8ην Νοεμβρίου, ὁλική ἔκλειψις σελήνης, ἀόρατος εἰς τήν Ἑλλάδα.

---

* Τά παρόντα στοιχεῖα παρεχωρήθησαν εὐγενῶς ὑπό τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀστεροσκοπείου Ἀθηνῶν.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΚΑΝΟΝΑΡΙΟΝ

ΗΤΟΙ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑΙ ΤΥΠΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

«Ἐν ἐκκλησίαις εὐλογεῖτε τὸν Θεόν»
(Ψαλμ. ξζ΄ 22)

«Πάντα εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω»
(Α΄ Κορ. ιδ΄ 40)

«Ἀδελφοί, στήκετε καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις»
(Β΄ Θεσσαλ. β΄ 15)

ΔΙΠΤΥΧΑ

Ὡς ἀπαγγέλλονται μετὰ τὸ «Ἐν πρώτοις μνήσθητι, Κύριε», ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος, ὁσάκις λειτουργεῖ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν.

Βαρθολομαίου τοῦ Παναγιωτάτου καὶ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, **Θεοδώρου** Ἀλεξανδρείας, **Ἰωάννου** Ἀντιοχείας, **Θεοφίλου** Ἱεροσολύμων, **Κυρίλλου** Μόσχας, **Πορφυρίου** Βελιγραδίου, **Δανιὴλ** Βουκουρεστίου, **Νεοφύτου** Σόφιας, **Ἠλιοῦ** Γεωργίας, **Χρυσοστόμου** Κύπρου, **Σάββα** Βαρσοβίας, **Ἀναστασίου** Τιράνων, **Ῥαστισλάβου** Πρέσοβ, **Ἐπιφανίου** Κιέβου, τῶν εὐσεβεστάτων Ὀρθοδόξων Πατριαρχῶν καὶ Ἀρχιεπισκόπων·

Ἱερωνύμου τοῦ Μακαριωτάτου καὶ Θεοπροβλήτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, τοῦ καὶ προσκομίζοντος τὰ Τίμια Δῶρα ταῦτα Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν·

Ὑπὲρ εἰρήνης καὶ καταστάσεως τοῦ σύμπαντος κόσμου, εὐσταθείας τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, καὶ τῆς τῶν πάντων ἑνώσεως·

Σωτηρίας τε καὶ βοηθείας τοῦ περιεστῶτος λαοῦ·

Καὶ ὧν ἕκαστος κατὰ διάνοιαν ἔχει καὶ πάντων καὶ πασῶν.

ΓΕΝΙΚΑΙ ΤΥΠΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1) ΑΙ ΚΑΘ᾽ ΗΜΕΡΑΝ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΙ ΜΕΤΑ ΠΑΡΑΚΛΗΤΙΚΗΣ

§1. **Εἰσαγωγικά.** Αἱ ἀκολουθίαι ἑκάστης ἡμέρας ἄρχονται ἀπὸ τοῦ ἑσπερινοῦ (ὁ ὁποῖος τελεῖται τὸ ἑσπέρας τῆς προηγουμένης) καὶ λήγουν μὲ τὴν θ΄ ὥραν. Τὸ ἰσχῦον Τυπικὸν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας (συνταχθὲν ὑπὸ Γεωργίου Βιολάκη, Κωνσταντινούπολις 1888) [ἐφεξῆς Τ.Μ.Ε.] ἀναφέρει καθημερινὴν τέλεσιν ἑσπερινοῦ, μεσονυκτικοῦ, ὄρθρου, καὶ θ΄ ὥρας, ἀκόμη καὶ ἂν δὲν τελεσθῇ θεία λειτουργία. Εἰδικῶς τὴν θ΄ ὥραν τοποθετεῖ εὐθὺς πρὸ τοῦ ἑσπερινοῦ, οἱονεὶ συνημμένως. Ἐν συνεχείᾳ δίδονται βασικαὶ τυπικαὶ διατάξεις γενικῶς διὰ τὰς καθ᾽ ἡμέραν ἀκολουθίας ἄνευ ἑορτῆς ἢ μνήμης ἁγίου καὶ ἐκτὸς μεγάλης τεσσαρακοστῆς. (Διὰ τὰ Σάββατα ἀκολουθεῖ ἰδιαιτέρα ἑνότης.) Λεπτομερέστεραι διατάξεις εὕρηνται εἰς τὴν Προθεωρίαν τοῦ Τ.Μ.Ε. (σ. 3-62) καὶ εἰς τὸ «Σύστημα Τυπικοῦ» (ὑπὸ π. Κων/νου Παπαγιάννη, ἔκδ. Ἀποστολικῆς Διακονίας, σ. 45-124).

Ο ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ

§2. **Ἔναρξις.** Εὐθὺς μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς θ΄ ὥρας ὁ ἱερεύς· *«Εὐλογητὸς ὁ Θεός».* Ὁ ἀναγνώστης· *«Δεῦτε προσκυνήσωμεν»* καὶ τὸν προοιμιακὸν ψαλμόν. [Ἂν δι᾽ οἱονδήποτε λόγον δὲν προηγηθῇ ἡ θ΄ ὥρα, ἡ ἔναρξις γίνεται ὡς ἑξῆς· *«Εὐλογητός... Βασιλεῦ οὐράνιε...»* Τρισάγιον. *«Παναγία Τριάς... Πάτερ ἡμῶν... Ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία...» «Κύριε, ἐλέησον»* (12κάκις), Δόξα, Καὶ νῦν, *«Δεῦτε προσκυνήσωμεν»* καὶ ὁ προοιμιακός.] Ὁ ἱερεὺς τὴν μεγάλην συναπτὴν μὲ ἐκφώνησιν· *«Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα».*

§3. **Ψαλτήριον.** [Ἀναγινώσκεται τὸ ἐνδιάτακτον κάθισμα τοῦ Ψαλτηρίου εἰς τρεῖς στάσεις (πλὴν τῆς Κυριακῆς ἑσπέρας, κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν στιχολογεῖται Ψαλτήριον). Μετὰ τὴν πλήρωσιν τῆς α΄ καὶ τῆς β΄ στάσεως ὁ ἀναγνώστης λέγει· *Δόξα, Καὶ νῦν. «Ἀλληλούια, ἀλληλούια, ἀλληλούια, δόξα σοι, ὁ Θεός»* (γ΄). *«Κύριε, ἐλέησον»* (γ΄). *Δόξα, Καὶ νῦν,* καὶ συνεχίζει μὲ τὴν ἑπομένην στάσιν.

Μετὰ τὴν γ΄ στάσιν λέγει· *«Ἀλληλούια, ἀλληλούια, ἀλληλούια, δόξα σοι, ὁ Θεός»* (γ΄). *«Ἡ ἐλπὶς ἡμῶν, Κύριε, δόξα σοι».* Ὁ ἱερεὺς τὴν μικρὰν συναπτὴν μὲ ἐκφώνησιν *«Ὅτι σὸν τὸ κράτος».*]

§4. **Κεκραγάρια.** Ψάλλονται ὑπὸ τῶν χορῶν κατ᾽ ἀντιφωνίαν πλήρεις οἱ στίχοι τῶν τεσσάρων ψαλμῶν τοῦ *«Κύριε, ἐκέκραξα»* εἰς τὸν διατεταγμένον ἦχον τῆς ἑβδομάδος (ἢ εἰς τὸν ἦχον τῶν τροπαρίων τοῦ Μηναίου, ὁσάκις παραλείπεται ἡ Παρακλητικὴ) μέχρι τοῦ στίχου *«Γενηθήτω τὰ ὦτά σου».* Ἀπὸ τοῦ στίχου *«Ἐὰν ἀνομίας»* ψάλλονται 6 τροπάρια στιχηρὰ (γνωστὰ καὶ ὡς *«ἑσπέρια στιχηρὰ»* ἢ *«κεκραγάρια»*) ἐκ τῆς Παρακλητικῆς (τὰ τῆς ἡμέρας τοῦ τυχόντος ἤχου τῆς ἑβδομάδος) καὶ ἐκ τοῦ Μηναίου, ὡς ἑξῆς.

§5. α΄) Ἐὰν τὸ Μηναῖον ἔχῃ μίαν ἀκολουθίαν ἄνευ δοξαστικοῦ ἢ μὲ ἓν μόνον δοξαστικόν, ψάλλονται δύο ἐκ τῶν τριῶν πρώτων στιχηρῶν τῆς Παρακλητικῆς καὶ ἓν ἐκ τῶν τριῶν δευτέρων, καὶ ἕτερα τρία ἐκ τοῦ Μηναίου (ἂν τὸ Μηναῖον ἔχῃ περισσότερα στιχηρά, λέγονται μόνον τρία, τὰ δὲ λοιπὰ καταλιμπάνονται).

β΄) Ἐὰν τὸ Μηναῖον ἔχῃ μίαν ἀκολουθίαν μὲ δύο δοξαστικὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἢ δύο ἀκολουθίας μετὰ ἢ ἄνευ δοξαστικοῦ, ψάλλονται καὶ τὰ ἓξ κεκραγάρια στιχηρὰ μόνον ἐκ τοῦ Μηναίου· ἂν εἶναι ὀλιγώτερα ἀπὸ 6, δευτεροῦνται ὅσα χρειάζονται.

§6. Μετὰ τὰ κεκραγάρια στιχηρὰ ψάλλεται *Δόξα,* τὸ ἰδιόμελον τοῦ Μηναίου (ἐὰν ὑπάρχῃ), *Καὶ νῦν,* τὸ μετ᾽ αὐτὸ ὁμόηχον θεοτοκίον (τῇ Τρίτῃ καὶ Πέμπτῃ ἑσπέρας ἀντὶ θεοτοκίου ψάλλεται ὁμόηχον σταυροθεοτοκίον). Ἂν δὲν ὑπάρχῃ δοξαστικόν, τότε *Δόξα, Καὶ νῦν,* τὸ θεοτοκίον (ἢ σταυροθεοτοκίον) τοῦ Μηναίου.

§7. **«Φῶς ἱλαρόν».** Εἰς τοὺς καθημερινοὺς ἑσπερινοὺς εἴσοδος δὲν γίνεται (ἐξαιρέσεις βλέπε ἐνταῦθα εἰς §54). Μετὰ τὸ θεοτοκίον τῶν ἑσπερίων εὐθὺς τὸ *«Φῶς ἱλαρὸν»* ἄνευ μέλους. Ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ· *«Ἑσπέρας, προκείμενον»,* οἱ χοροὶ ψάλλουν ἐναλλὰξ ἐκ τρίτου τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας (μετὰ τοῦ στίχου αὐτοῦ) καὶ εὐθὺς ἀναγινώσκεται τὸ *«Καταξίωσον, Κύριε».* Ὁ ἱερεὺς τὰ πληρωτικὰ μὲ ἐκφώνησιν *«Εἴη τὸ κράτος».*

§8. **Ἀπόστιχα** ψάλλονται τὰ τῆς Παρακλητικῆς· τὸ πρῶτον ἄνευ στίχου· τὸ β΄ μὲ στίχον *«Πρὸς σὲ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου»·* τὸ γ΄ μὲ στίχον *«Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε»* (ὅρα τοὺς στίχους πλήρεις εἰς τὸ Ὡρολόγιον ἢ τὸ Ἐγκόλπιον ἀναγνώστου καὶ ψάλτου). *Δόξα,* τὸ διὰ τὰ ἀπόστιχα ἰδιόμελον τοῦ Μηναίου, ἂν ὑπάρχῃ, *Καὶ νῦν,* τὸ μετ᾽ αὐτὸ ὁμόηχον θεοτοκίον (ἢ ἐν Τρίτῃ καὶ Πέμπτῃ ἑσπέρας

σταυροθεοτοκίον)· εἰ δ᾽ ἄλλως *Δόξα, Καὶ νῦν,* θεοτοκίον ἢ σταυροθεοτοκίον τῆς Παρακλητικῆς.

§9. **Ἀπολυτίκια.** *«Νῦν ἀπολύεις»,* (χωρὶς Ἀμὴν) τρισάγιον κ.λπ., ἐκφώνησις *«Ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία»* καὶ εὐθὺς τὰ ἀπολυτίκια, ὡς ἑξῆς.

α΄) Ἐὰν ἡ ἀκολουθία τοῦ Μηναίου ἔχῃ ἔστω καὶ ἓν δοξαστικόν, ψάλλεται τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου τοῦ Μηναίου, *Δόξα, Καὶ νῦν,* τὸ ὁμόηχον θεοτοκίον ἢ σταυροθεοτοκίον ἐκ τῶν ἁρμοδίων διὰ τὰς καθημερινάς (ὅρα εἰς Ὡρολόγιον «θεοτοκία ἀπολυτίκια»). [Ἐὰν τὸ Μηναῖον ἔχῃ δύο ἀκολουθίας, δικαιοῦται ἀπολυτικίου ὁ ἅγιος ὁ ἔχων δοξαστικά. Ἐὰν δικαιοῦνται ἀμφότεροι οἱ ἅγιοι ἀπολυτικίου, λέγεται τὸ τοῦ ἑνός, *Δόξα,* τὸ τοῦ ἑτέρου, *Καὶ νῦν,* θεοτοκίον ἢ σταυροθεοτοκίον τῶν καθημερινῶν ὁμόηχον εἰς τὸ τελευταῖον ἀπολυτίκιον.]

β΄) Ἐὰν ἡ ἀκολουθία τοῦ Μηναίου στερῆται δοξαστικοῦ, ψάλλεται τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος μετὰ τοῦ οἰκείου θεοτοκίου (Ὡρολόγιον μέγα, «Ἀπολυτίκια ἐν ταῖς λοιπαῖς τῆς ἑβδομάδος ἡμέραις ψαλλόμενα ὅτε οὐκ ἔστιν ἑορτή»). [Εἰς ὡρισμένας μνήμας κυρίως ἀποστόλων ἢ προφητῶν λέγονται τὰ ἀρχαῖα αὐτῶν ἀπολυτίκια, καίτοι στεροῦνται δοξαστικοῦ.]

§10. **Ἀπόλυσις.** Μετὰ ταῦτα ὁ ἱερεὺς τὴν ἐκτενῆ μέχρι τέλους, οἱ δὲ χοροὶ εἰς ἑκάστην αἴτησιν *«Κύριε, ἐλέησον»* (τρίς). Ὁ ἱερεύς· *«Σοφία».* Ὁ ἀναγνώστης· *«Εὐλόγησον».* Ὁ ἱερεύς· *«Ὁ ὢν εὐλογητός».* Ὁ προεστώς (ἢ ὁ ἀναγνώστης)· *«Ἀμήν. Στερεώσαι Κύριος ὁ Θεός».* Ὁ ἱερεύς· *«Ὑπεραγία Θεοτόκε».* Ὁ ἀναγνώστης· *«Τὴν τιμιωτέραν».* Ὁ ἱερεύς· *«Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι».* Ὁ ἀναγνώστης· *Δόξα, Καὶ νῦν, «Κύριε, ἐλέησον»* (τρίς)· *«Εὐλόγησον».* Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν τῆς μεγάλης ἀπολύσεως, ἐν ᾗ μνημονεύεται ὀνομαστικῶς μόνον ὁ ἅγιος τοῦ Μηναίου, οὗ τινος ψάλλεται ἡ ἀκολουθία, καὶ τὸ *«Δι᾽ εὐχῶν».*

ΑΠΟΔΕΙΠΝΟΝ ΚΑΙ ΜΕΣΟΝΥΚΤΙΚΟΝ

[§11. **Τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον** ἀναγινώσκεται (ἐν τῷ νάρθηκι) καθ᾽ ἑκάστην ἑσπέραν τοῦ ἐνιαυτοῦ, ὡς ἐν τῷ Ὡρολογίῳ (πλὴν τῶν ἡμερῶν τῆς μεγ. Τεσσαρακοστῆς, ἐν αἷς λέγεται τὸ μέγα ἀπόδειπνον, καὶ πλὴν τῆς ἑβδομάδος τῆς Διακαινησίμου, ὅτε λέγεται ἡ εἰδικὴ πασχάλιος ἀκολουθία). Ἀπόλυσις μικρά. Ἐν τοῖς ἀπο-

δείπνοις ἐπίσης εἶναι δυνατὸν νὰ ψάλλωνται ἢ ἀναγινώσκωνται οἱ δι᾽ οἱονδήποτε λόγον καταλιμπανόμενοι κανόνες τοῦ Μηναίου ἢ ἀκόμη καὶ κανόνες ἐκ τοῦ Θεοτοκαρίου, ἰδίᾳ ἐν ταῖς ἱεραῖς μοναῖς.]

§12. **Μεσονυκτικὸν** ἀναγινώσκεται (ἐν τῷ νάρθηκι) τὸ καθ᾽ ἡμέραν, ὡς ἐν τῷ Ὡρολογίῳ. Ἐν τέλει ὁ ἱερεὺς λέγει· *«Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεὸς»* κ.τ.λ., *«Ὅτι ἐλεήμων»,* τὴν μικρὰν ἀπόλυσιν, τὸ *«Εὐξώμεθα»* κ.λπ. καὶ τὸ *«Δι᾽ εὐχῶν».*

Ο ΟΡΘΡΟΣ

§13. **Ἔναρξις.** Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ μεσονυκτικοῦ ὁ ἱερεὺς (ἐντὸς τοῦ βήματος) ἐκφωνεῖ· *«Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν».* [Ἂν δὲν προηγηθῇ τὸ μεσονυκτικόν, ὁ ἱερεὺς μετὰ τὸ *«Εὐλογητὸς»* λέγει καὶ τὸ *«Βασιλεῦ οὐράνιε».*] Ὁ ἀναγνώστης τὸ τρισάγιον κ.λπ. Ὁ ἱερεὺς *«Ὅτι σοῦ ἐστιν».*

[Ἐν ταῖς ἱεραῖς μοναῖς μετὰ τὸ *«Ὅτι σοῦ ἐστι»* λέγεται τὸ *«Κύριε, ἐλέησον»* (12κάκις), Δόξα, Καὶ νῦν, *«Δεῦτε προσκυνήσωμεν...»,* ἀναγινώσκονται οἱ δύο ψαλμοὶ ιθ΄ καὶ κ΄, καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἐν τῷ Ὡρολογίῳ. (Ἐνίοτε ἡ τάξις αὕτη τηρεῖται –ἰδίᾳ κατὰ τὴν μεγάλην Τεσσαρακοστὴν– καὶ ἐν ταῖς ἐνορίαις.)].

§14. Εἶτα ὁ ἀναγνώστης τὰ τροπάρια *«Σῶσον, Κύριε», Δόξα, «Ὁ ὑψωθείς», Καὶ νῦν, «Προστασία φοβερά».* Ὁ ἱερεὺς τὴν δέησιν *«Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός»* (ὁ ἀναγνώστης εἰς ἑκάστην αἴτησιν τὸ *«Κύριε, ἐλέησον»* τρίς, ἄνευ μέλους), *«Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν», «...ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου»* καὶ τὴν ἐκφώνησιν *«Ὅτι ἐλεήμων».* Ὁ ἀναγνώστης· *«Ἀμήν. Ἐν ὀνόματι Κυρίου εὐλόγησον, πάτερ».* Ὁ ἱερεύς· *«Δόξα τῇ ἁγίᾳ καὶ ὁμοουσίῳ...».*

§15. Ἐν συνεχείᾳ ἀναγινώσκεται ὁ **ἑξάψαλμος**, ἀκροωμένου τοῦ λαοῦ ἐν ὀρθίᾳ στάσει καὶ ἐν πάσῃ σιωπῇ καὶ κατανύξει. Εἶτα ὁ ἱερεὺς τὴν μεγάλην συναπτήν, ἤ τοι τὰ εἰρηνικά, μὲ ἐκφώνησιν *«Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα».*

§16. **Ἀπολυτίκια.** Εἶτα ψάλλεται κατὰ τὸν ἦχον τοῦ α΄ ἀπολυτικίου τῆς ἡμέρας τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τετράκις, τὸ πρῶτον ἄνευ στίχου, τὰ δὲ λοιπὰ τρία μετὰ τῶν ὡρισμένων στίχων, οἵ τινες ἀπαραιτήτως προτάσσονται. Ἀκολούθως ψάλλονται τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια (§9)· ἂν ὅμως λέγεται μόνον ἓν ἀπολυτίκιον μετὰ θεοτοκίου, ἐπαναλαμβάνεται αὐτὸ εἰς τὸ *Δόξα,* εἰς δὲ τὸ *Καὶ νῦν* τὸ θεοτοκίον.

§17. **Καθίσματα.** [Ἀναγινώσκονται τὰ ἐνδιάτακτα καθίσματα τοῦ Ψαλτηρίου, καθ᾽ ὃν τρόπον ἀνεγνώσθησαν ἐν τῷ ἑσπερινῷ.] Μετὰ ταῦτα αἴτησις καὶ ἐκφώνησις *«Ὅτι σὸν τὸ κράτος».* Οἱ χοροὶ ἐναλλὰξ ψάλλουν [εἰς τὰς στιχολογίας τοῦ Ψαλτηρίου] τὰ ὑμνολογικὰ καθίσματα τῆς Παρακλητικῆς, κατόπιν δὲ ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα.

§18. **Κανόνες.** Ἐὰν ἐν τῷ Μηναίῳ ὑπάρχῃ εἷς κανών, λέγονται οἱ δύο τῆς Παρακλητικῆς καὶ ὁ εἷς τοῦ Μηναίου· ἐὰν ἐν τῷ Μηναίῳ ὑπάρχουν δύο κανόνες, λέγεται ὁ πρῶτος τῆς Παρακλητικῆς καὶ οἱ δύο τοῦ Μηναίου. Περισσότεροι τῶν τριῶν κανόνων δὲν συμψάλλονται. Εἰς ἑκάστην ᾠδὴν προτάσσεται ὁ εἱρμὸς μόνον τοῦ α΄ κανόνος, αἱ δὲ ᾠδαὶ τῶν λοιπῶν κανόνων λέγονται ἄνευ εἱρμῶν. Εἰς τὰ τροπάρια τῶν κανόνων προτάσσονται ἁρμόδιοι στίχοι ἢ προοίμια (βλέπε §19), ἐφόσον ἐν ταῖς ἐνορίαις δὲν ἀναγινώσκονται (ἐκ τοῦ Ὡρολογίου) αἱ ἀντίστοιχοι βιβλικαὶ ᾠδαὶ τοῦ ὄρθρου· ὅπου ὅμως προτάσσονται οἱ ἁρμόδιοι στίχοι τῶν ᾠδῶν οὐδεὶς ἕτερος στίχος λέγεται).

§19. **Προοίμια τῶν κανόνων.** Εἰς τὰ κατανυκτικὰ τροπάρια· *«Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι»* (τὸ αὐτὸ καὶ εἰς τὰ σταυρώσιμα καὶ τὰ δεσποτικά). [Εἰς τὰ ἀναστάσιμα (τῶν Κυριακῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ καὶ τῶν καθημερινῶν τοῦ Πεντηκοσταρίου)· *«Δόξα τῇ ἁγίᾳ ἀναστάσει σου, Κύριε».* Εἰς δὲ τὰ τυχόντα τριαδικά (ὁσάκις δὲν παραλείπονται)· *«Ἁγία Τριὰς ὁ Θεός, ἐλέησον καὶ σῶσον ἡμᾶς».*] Εἰς τοὺς κανόνας τῆς Θεοτόκου καὶ τὰ θεοτοκία· *«Ὑπεραγία Θεοτόκε, σῶσον ἡμᾶς».* Εἰς τὰ τῶν ἀσωμάτων (ἑκάστης Δευτέρας)· *«Ἀρχάγγελοι τοῦ Θεοῦ, πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἡμῶν».* Εἰς τὰ τοῦ Προδρόμου (ἑκάστης Τρίτης)· *«Προφῆτα τοῦ Χριστοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν»* (τὸ αὐτὸ καὶ εἰς κανόνα προφήτου). Εἰς τὰ ἀποστολικά (ἑκάστης Πέμπτης)· *«Ἀπόστολοι τοῦ Χριστοῦ, πρεσβεύσατε...»* Εἰς ἕνα ἀπόστολον· *«Ἀπόστολε τοῦ Χριστοῦ, πρέσβευε...».* Εἰς τὰ μαρτυρικά, τὰ τῶν ἱεραρχῶν καὶ τῶν ἁγίων γενικῶς· *«Ἅγιοι τοῦ Θεοῦ, πρεσβεύσατε...»* Εἰς ἕνα μάρτυρα ἢ ἅγιον γενικῶς· *«Ἅγιε τοῦ Θεοῦ, πρέσβευε...»* Εἰς τὰ ὁσιακά· *«Ὅσιε τοῦ Θεοῦ, πρέσβευε...»* Εἰς γυναῖκας ἁγίας· *«Ἅγιαι τοῦ Θεοῦ, πρεσβεύσατε...»* Εἰς μίαν γυναῖκα ἁγίαν· *«Ἁγία τοῦ Θεοῦ, πρέσβευε...»* Εἰς τὰ δύο τελευταῖα τροπάρια τοῦ τελευταίου κανόνος ἑκάστης ᾠδῆς ἀπαραιτήτως λέγομεν *Δόξα... Καὶ νῦν...,* ἀλλ᾽ εἰς τὸ προτελευταῖον τροπάριον τῆς η΄ ᾠδῆς (μόνον ἐν τῷ ὄρθρῳ) ἀντὶ τοῦ *Δόξα Πατρί...* λέγομεν *«Εὐλογοῦμεν Πατέρα, Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα τὸν Κύριον».*

§20. **Μεσῴδια καθίσματα.** Μετὰ τὴν γ΄ ᾠδὴν τῶν κανόνων ψάλλεται ὁ τοῦ τελευταίου κανόνος εἱρμὸς τῆς γ΄ ᾠδῆς. Μικρὰ συναπτὴ καὶ ἐκφώνησις *«Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν».* Εἶτα ψάλλεται τὸ μεσῴδιον κάθισμα τοῦ Μηναίου, *Δόξα, Καὶ νῦν,* τὸ θεοτοκίον ἢ (ἐν Τετάρτῃ καὶ Παρασκευῇ) σταυροθεοτοκίον. Ἐὰν εἰς τὸ Μηναῖον ὑπάρχουν δύο καθίσματα, ψάλλεται τὸ α΄ ἄνευ στίχου, τὸ β΄ μὲ τὸ *Δόξα,* καὶ τὸ θεοτοκίον (ἢ σταυροθεοτοκίον) μὲ τὸ *Καὶ νῦν.*

§21. **Κοντάκιον καὶ συναξάριον.** Μετὰ τὴν ς΄ ᾠδὴν τῶν κανόνων ψάλλεται ὁ τοῦ τελευταίου κανόνος εἱρμὸς τῆς ς΄ ᾠδῆς. Μικρὰ συναπτή, ἐκφώνησις *«Σὺ γὰρ εἶ ὁ βασιλεύς»,* καὶ ἀναγινώσκεται τὸ κοντάκιον τοῦ Μηναίου, ἐὰν ὑπάρχῃ, εἰ δ᾽ ἄλλως, τὸ κοντάκιον τῆς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος (ὅρα εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῶν Τυπικῶν ἐν τῷ Ὡρολογίῳ). Εἶτα τὸ συναξάριον τῶν ἁγίων τῆς ἡμέρας ἐκ τοῦ Μηναίου μετὰ τῶν στίχων αὐτοῦ.

§22. Ἐν ταῖς καθημεριναῖς δὲν ψάλλονται καταβασίαι, ἐκτὸς ἂν τύχῃ ἑορτὴ ἢ μνήμη ἐπισήμως ἑορταζομένου ἁγίου. (Οἱ ἐνταῦθα ἀναφερόμενοι εἱρμοὶ ἐν τέλει τῶν ᾠδῶν γ΄, ς΄, η΄ καὶ θ΄ δὲν λέγονται ὁσάκις ψάλλονται καταβασίαι.)

§23. **Ἡ ᾠδὴ τῆς Θεοτόκου.** Μετὰ τὴν πλήρωσιν τῶν κανόνων ψάλλεται εἰς τὸν στίχον *«Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν καὶ προσκυνοῦμεν τὸν Κύριον»* ὁ εἱρμὸς τῆς η΄ ᾠδῆς τοῦ τελευταίου τῆς ἡμέρας κανόνος. Ὁ ἱερεὺς *«Τὴν Θεοτόκον καὶ μητέρα τοῦ φωτός»,* καὶ οἱ χοροὶ ψάλλουν τὸ *«Μεγαλύνει, ἡ ψυχή μου, τὸν Κύριον»* ἐπισυνάπτοντες εἰς ἕκαστον στίχον αὐτοῦ τὸν εἱρμὸν *«Τὴν τιμιωτέραν τῶν χερουβίμ».* Εἶτα ψάλλεται ὁ εἱρμὸς τῆς θ΄ ᾠδῆς τοῦ τελευταίου κανόνος, καὶ τὸ *«Ἄξιον ἐστί».* Μικρὰ συναπτὴ καὶ ἐκφώνησις *«Ὅτι σὲ αἰνοῦσι πᾶσαι αἱ δυνάμεις».*

§24. **Ἐξαποστειλάρια** ψάλλονται τὰ τῆς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος μετὰ τῶν θεοτοκίων αὐτῶν, ὡς ἐν τῷ Ὡρολογίῳ (ἀκολουθία τοῦ ὄρθρου) ἢ ἐν τῇ Παρακλητικῇ. Ἐὰν ὑπάρχουν ἐξαποστειλάρια εἰς τὸ Μηναῖον, λέγεται πρῶτον τὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος (ἄνευ τοῦ θεοτοκίου) καὶ εἶτα τὸ τοῦ Μηναίου μετὰ τοῦ θεοτοκίου αὐτοῦ.

§25. **Αἶνοι.** α) Ἐὰν τὸ Μηναῖον ἔχῃ στιχηρὰ τροπάρια ἐπιγραφόμενα «εἰς τοὺς αἴνους», ψάλλεται τὸ *«Πᾶσα πνοὴ»* κ.λπ. εἰς τὸν ἦχον τῶν στιχηρῶν, μέχρι τοῦ στίχου *«Αἰνεῖτε τὸν Θεὸν ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ»,* ἀπὸ δὲ τοῦ στίχου *«Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐπὶ ταῖς δυναστείαις αὐτοῦ»* ψάλλονται εἰς 4 τὰ στιχηρὰ τῶν αἴνων, Δόξα, τὸ ἰδιόμελον αὐτῶν, Καὶ νῦν, ὁμόηχον θεοτοκίον (ἢ ἐν Τετάρτῃ καὶ

Παρασκευῇ σταυροθεοτοκίον)· β) ἐὰν τὸ Μηναῖον δὲν ἔχῃ τροπάρια αἴνων, λέγονται μόνον οἱ τρεῖς ψαλμοὶ τῶν αἴνων 148, 149, 150 (ἄνευ μέλους), εἶτα ἁπλῶς *Δόξα, Καὶ νῦν.* Εὐθὺς *«Σοὶ δόξα πρέπει»* καὶ ἡ δοξολογία χῦμα. Ὁ ἱερεὺς *«Πληρώσωμεν τὴν ἑωθινὴν»* κ.λπ. μὲ ἐκφώνησιν *«Σὸν γάρ ἐστι τὸ ἐλεεῖν».*

§26. **Ἀπόστιχα τῶν αἴνων** ψάλλονται τὰ οὕτως ἐπιγραφόμενα στιχηρὰ τῆς Παρακλητικῆς, τὸ μὲν α΄ ἄνευ στίχου, τὸ δὲ β΄ μετὰ στίχου *«Ἐνεπλήσθημεν τὸ πρωί...»,* τὸ δὲ γ΄ μετὰ στίχου *«Καὶ ἔστω ἡ λαμπρότης...»* (ὅρα εἰς Ὡρολόγιον). *Δόξα,* τὸ ἰδιόμελον τοῦ Μηναίου (ἂν ὑπάρχῃ μετὰ τὴν διάταξιν «τὰ στιχηρὰ τῆς ὀκτωήχου»), *Καὶ νῦν,* τὸ ὁμόηχον θεοτοκίον αὐτοῦ (ἢ ἐν Τετάρτῃ καὶ Παρασκευῇ τὸ σταυροθεοτοκίον)· εἰ δ᾽ ἄλλως *Δόξα, Καὶ νῦν,* τὸ θεοτοκίον (ἢ σταυροθεοτοκίον) τῆς Παρακλητικῆς.

§27. **Ἀπολυτίκια τέλους.** Μετὰ ταῦτα *«Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι»,* (χωρὶς Ἀμὴν) τρισάγιον κ.λπ., *«Ὅτι σοῦ ἐστιν».* Ἀπολυτίκια ὡς ἐν τῷ ἑσπερινῷ (§9), ἀλλὰ θεοτοκίον λέγομεν ἐκ τῶν εἰδικῶν διὰ τὸ τέλος τοῦ καθημερινοῦ ὄρθρου θεοτοκίων (ὅρα ἐν τέλει τοῦ Ὡρολογίου τὰ ψαλλόμενα θεοτοκία εἰς ἕκαστον ἦχον ἐν ὅλῳ τῷ ἐνιαυτῷ). Τὸ θεοτοκίον εἶναι πάντοτε ὁμόηχον μὲ τὸ πρὸ αὐτοῦ ψαλλόμενον ἀπολυτίκιον. Εἶτα ἡ ἐκτενὴς δέησις καὶ ἡ μεγάλη ἀπόλυσις (ἂν θὰ τελεσθῇ λειτουργία, ταῦτα ἐν ταῖς ἐνορίαις συνήθως λέγονται μυστικῶς, ἐνῷ ψάλλονται τὰ ἀπόστιχα τῶν αἴνων ἢ –ἐν ἑορτίῳ ὄρθρῳ– ἡ μεγάλη δοξολογία).

§28. Μὴ τελουμένης τυχὸν λειτουργίας εὐθὺς μετὰ τὰ ἀπολυτίκια [συνάπτεται ἡ α΄ ὥρα καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν αὐτῆς] ὁ Ἀπόστολος καὶ τὸ Εὐαγγέλιον τῆς ἡμέρας. Εἶτα (ἐκφώνως) ἡ ἐκτενὴς δέησις καὶ ἡ μεγάλη ἀπόλυσις ὡς ἐν §10.

Η ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

§29. Ἀντίφωνα τὰ καλούμενα «τῶν καθημερινῶν» ἢ «συνήθη» (Τ.Μ.Ε., Προθεωρία §37, καὶ Τυπ. Διάταξις καθ᾽ ἡμέραν ἀκολουθίας §3).

Ἀντίφωνον α΄ (ψαλμὸς 91)

Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι τῷ Κυρίῳ καὶ ψάλλειν τῷ ὀνόματί σου, ὕψιστε.

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, σῶτερ, σῶσον ἡμᾶς.

Τοῦ ἀναγγέλλειν τὸ πρωὶ τὸ ἔλεός σου καὶ τὴν ἀλήθειάν σου κατὰ νύκτα.

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

Ὅτι εὐθὺς Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν καὶ οὐκ ἔστιν ἀδικία ἐν αὐτῷ.

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

Δόξα, Καὶ νῦν. *Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...*

Ἀντίφωνον β΄ (ψαλμὸς 92)

Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο, ἐνεδύσατο Κύριος δύναμιν καὶ περιεζώσατο.

Πρεσβείαις τῶν ἁγίων σου σῶσον ἡμᾶς, Κύριε.

Καὶ γὰρ ἐστερέωσε τὴν οἰκουμένην, ἥ τις οὐ σαλευθήσεται.

Πρεσβείαις τῶν ἁγίων σου...

Τῷ οἴκῳ σου πρέπει ἁγίασμα, Κύριε, εἰς μακρότητα ἡμερῶν.

Πρεσβείαις τῶν ἁγίων σου...

Δόξα. *Πρεσβείαις τῶν ἁγίων σου...*

Καὶ νῦν. *Ὁ μονογενὴς Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ...*

Ἀντίφωνον γ΄ (ψαλμὸς 94)

(Ἡ ἔξοδος ἐκ τοῦ ἱ. βήματος γίνεται ψαλλομένου τοῦ γ΄ ἀντιφώνου.)

Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ Κυρίῳ, ἀλαλάξωμεν τῷ Θεῷ τῷ σωτῆρι ἡμῶν.

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν ἁγίοις θαυμαστός, ψάλλοντάς σοι ἀλληλούια.

Προφθάσωμεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν ἐξομολογήσει καὶ ἐν ψαλμοῖς ἀλαλάξωμεν αὐτῷ, ὅτι Θεὸς μέγας Κύριος καὶ βασιλεὺς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν ἁγίοις...

Ὅτι ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὰ πέρατα τῆς γῆς καὶ τὰ ὕψη τῶν ὀρέων αὐτοῦ εἰσιν, ὅτι αὐτοῦ ἐστιν ἡ θάλασσα, καὶ αὐτὸς ἐποίησεν αὐτὴν καὶ τὴν ξηρὰν αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἔπλασαν.

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ...

Εἰσοδικόν· *«Δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν Χριστῷ. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν ἁγίοις θαυμαστός, ψάλλοντάς σοι ἀλληλούια».*

[Ἂν τὰ ἀντίφωνα ταῦτα χρησιμοποιηθοῦν ἐν Κυριακῇ, εἶναι δυνατὸν (κατὰ τὸ κρατοῦν ἔθος) εἰς μὲν τὸ β΄ ἀντίφωνον νὰ ψαλῇ τὸ ἐφύμνιον *«Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἀναστάς»*, εἰς δὲ τὸ γ΄ ἀντίφωνον νὰ ψαλῇ ὡς ἐφύμνιον

τὸ ἀναστάσιμον ἀπολυτίκιον, τῶν ψαλμικῶν στίχων ἀμετακινήτων διαμενόντων.]

Μετὰ τὴν εἴσοδον, τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος ἢ τοῦ ἁγίου τοῦ Μηναίου (ἐὰν δικαιοῦται, κατὰ τὴν §9), καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ. Κοντάκιον [τὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος καὶ] τὸ *«Προστασία τῶν χριστιανῶν»* (ἢ τὸ τῆς περιόδου).

§30. Τὸ τρισάγιον. Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγέλιον τῆς ἡμέρας, ὡς ὁρίζονται εἰς τὸ Τυπικόν. Εἰς τὸ *«Ἐξαιρέτως»* τὸ *«Ἄξιον ἐστί».* Κοινωνικὸν τῆς ἡμέρας. Εἰς τὸ *«Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου»* τὸ *«Εἴδομεν τὸ φῶς»,* μετὰ δὲ τὴν ἐκφώνησιν *«Πάντοτε, νῦν καὶ ἀεί...»* ψάλλεται ὁ ἀρχαῖος ὕμνος *«Πληρωθήτω τὸ στόμα ἡμῶν αἰνέσεώς σου Κύριε, ὅπως ὑμνήσωμεν τὴν δόξαν σου, ὅτι ἠξίωσας ἡμᾶς μετασχεῖν, τῶν ἁγίων ἀθανάτων καὶ ἀχράντων σου μυστηρίων· στήριξον ἡμᾶς ἐν τῷ σῷ ἁγιασμῷ, ὅλην τὴν ἡμέραν μελετᾶν τὴν δικαιοσύνην σου· ἀλληλούια, ἀλληλούια, ἀλληλούια».*

[Τὸ *«Πληρωθήτω»* ψάλλεται κατὰ τὴν τάξιν ἐν πάσῃ λειτουργίᾳ, τελείᾳ ἢ προηγιασμένῃ, πλὴν τῆς Μ. Πέμπτης (ὅτε ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ *«Τοῦ δείπνου σου τοῦ μυστικοῦ»*), τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα καὶ ὅλης τῆς διακαινησίμου ἑβομάδος (ὅτε ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ *«Χριστὸς ἀνέστη»*)].

Μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχήν, *«Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου»* ἐκ γ΄, *«Εὐλογία Κυρίου»,* ἡ μεγάλη ἀπόλυσις καὶ τὸ *«Δι᾽ εὐχῶν».*

2) ΑΙ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΙ ΤΟΥ ΣΑΒΒΑΤΟΥ ΜΕΤΑ ΠΑΡΑΚΛΗΤΙΚΗΣ

§31. Ὁσάκις ἐν Σαββάτῳ συμψάλλεται Παρακλητική, αἱ ἀκολουθίαι τοῦ ἑσπερινοῦ καὶ τοῦ ὄρθρου δυνατὸν νὰ λάβουν δύο μορφάς. Εἰδοποιὸς διαφορὰ αὐτῶν εἶναι ὅτι εἰς μὲν τὴν μίαν ἐν τῷ ὄρθρῳ ψάλλεται *«Θεὸς Κύριος»,* εἰς δὲ τὴν ἑτέραν ἀντὶ τοῦ *«Θεὸς Κύριος»* ψάλλεται τὸ τριπλοῦν *«Ἀλληλούια».* Ἀναλόγως ἐπηρεάζονται καὶ τὰ μεταβλητὰ στοιχεῖα τῆς λειτουργίας, κυρίως ἀπολυτίκια καὶ κοντάκια. **Ἐν Σαββάτῳ ἐὰν ἡ τοῦ Μηναίου ἀκολουθία ἔχῃ ἔστω καὶ ἓν δοξαστικόν, ψάλλεται *«Θεὸς Κύριος»,* ἐνῷ ἂν ἡ ἀκολουθία τοῦ Μηναίου στερῆται δοξαστικοῦ, ψάλλεται *«Ἀλληλούια».*** Κατωτέρω παρατίθεται τὸ βασικὸν διάγραμμα ἑκατέρας περιπτώσεως πρὸς εὐχερῆ διάκρισιν καὶ ὀρθὴν διεξαγωγὴν τῆς ἀκολουθίας. Τὰ δὲ ὑπόλοιπα τῶν ἀκολουθιῶν τοῦ Σαββάτου, εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις, ψάλλονται ὡς διετυπώθη-

σαν ἐν ταῖς καθ᾽ ἡμέραν ἀκολουθίαις (§§2-30)· πλὴν πρὸ τοῦ ὄρθρου ἀναγινώσκεται τὸ μεσονυκτικὸν τοῦ Σαββάτου ὡς ἐν τῷ Ὡρολογίῳ.

Α΄. Αἱ ἀκολουθίαι τοῦ Σαββάτου μετὰ τοῦ «Θεὸς Κύριος»

Ο ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ

§32. **Τῇ Παρασκευῇ ἑσπέρας.** [Μετὰ τὸν προοιμιακὸν ἀναγινώσκεται τὸ ιη΄ κάθισμα τοῦ ψαλτηρίου.] Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»,* τρία δεσποτικὰ ἢ νεκρώσιμα στιχηρὰ τῆς Παρακλητικῆς (τὰ τυχὸν εὑρισκόμενα μαρτυρικὰ παραλείπονται) καὶ ἕτερα τρία τοῦ Μηναίου. Ἐὰν τὸ Μηναῖον ἔχῃ τρία δοξαστικὰ ἢ δύο ἀκολουθίας ἁγίων, ψάλλονται τὰ στιχηρὰ τοῦ Μηναίου εἰς 6 [ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐνίοτε ὅλα τὰ νεκρώσιμα ἑσπερινοῦ καὶ ὄρθρου καταλιμπάνονται]. *Δόξα,* τὸ ἰδιόμελον τοῦ Μηναίου, *Καὶ νῦν,* τὸ πρῶτον θεοτοκίον τοῦ ἤχου τῆς ληγούσης ἑβδομάδος ἐκ τῆς Παρακλητικῆς. Εἴσοδος δὲν γίνεται. Τὸ *«Φῶς ἱλαρὸν»* χῦμα κ.τ.λ..

§33. **Ἀπόστιχα** τὰ τῆς Παρακλητικῆς, μαρτυρικὰ τρία καὶ νεκρώσιμον ἕν [εἰς τοὺς πλαγίους ἤχους λέγονται τὰ μαρτυρικὰ ἅ τινα εὑρίσκονται ὡς στιχηρὰ εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»,* καὶ εἶτα τὸ πρῶτον ἐκ τῶν ὑπαρχόντων δύο νεκρωσίμων]. Λέγονται δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἄνευ στίχου, τὸ δὲ β΄ μετὰ στίχου *«Θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ»*, τὸ γ΄ μετὰ τοῦ *«Τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ ἐθαυμάστωσεν ὁ Κύριος»,* τὸ δὲ νεκρώσιμον μετὰ στίχου *«Μακάριοι οὓς ἐξελέξω καὶ προσελάβου, Κύριε». Δόξα,* τὸ ἐν τῷ Μηναίῳ ἰδιόμελον, ἐὰν ὑπάρχῃ, *Καὶ νῦν,* τὸ μετ᾽ αὐτὸ ὁμόηχον θεοτοκίον. Εἰ δ᾽ ἄλλως, *Δόξα, Καὶ νῦν,* τὸ θεοτοκίον τῆς Παρακλητικῆς.

§34. Ἐὰν τὸ Μηναῖον ἔχῃ εἰς τὸν στίχον τοῦ ἑσπερινοῦ καὶ ἄλλο ἰδιόμελον πρὸ τοῦ δοξαστικοῦ, καταλιμπάνεται τὸ νεκρώσιμον καὶ ψάλλεται τὸ τοῦ Μηναίου μετὰ τοῦ οἰκείου στίχου. Ἐπίσης συχνάκις παραλείπονται τὰ νεκρώσιμα, ἂν ἡ ἀκολουθία τοῦ Μηναίου δὲν ἔχῃ σταυροθεοτοκία, ἐνῷ καταλιμπάνονται ὁπωσδήποτε τὰ νεκρώσιμα (καὶ ὁ νεκρώσιμος κανών), ἂν ἐν τῷ ὄρθρῳ πρόκειται νὰ ψαλῇ μεγάλη δοξολογία.

§35. **Τὸ ἀπολυτίκιον** (ἢ τὰ ἀπολυτίκια, κατὰ τὰ ἐν §9 σημειωθέντα) τοῦ Μηναίου, καὶ θεοτοκίον ὁμόηχον ἐκ τῶν πρώτων (τῶν «ἀναστασίμων» θεοτοκίων).

Ο ΟΡΘΡΟΣ

§36. **Τῷ Σαββάτῳ πρωί,** εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια· ἂν ψάλλεται ἓν μόνον ἀπολυτίκιον, λέγεται δὶς μετὰ τοῦ *Δόξα,* εἰς δὲ τὸ *Καὶ νῦν* τὸ ὁμόηχον θεοτοκίον. [Τὰ καθίσματα τοῦ Ψαλτηρίου ις΄ καὶ ιζ΄ (εἰς στάσεις γ΄)]. Τὰ ὑμνολογικὰ καθίσματα ὡς ἐν τῇ Παρακλητικῇ. Τὰ νεκρώσιμα εὐλογητάρια δὲν λέγονται. Ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα.

§37. **Κανόνες** οἱ δύο τῆς Παρακλητικῆς καὶ ὁ τοῦ Μηναίου. Ἐὰν ἐν τῷ Μηναίῳ εὑρίσκωνται δύο κανόνες, λέγεται ὁ πρῶτος τῆς Παρακλητικῆς καὶ οἱ δύο τοῦ Μηναίου. [Κατὰ τὴν παλαιὰν τάξιν (Τ.Μ.Ε., Τυπικὸν Τριῳδίου §§27 καὶ 34) πρῶτος λέγεται ὁ κανὼν τοῦ Μηναίου καὶ εἶτα οἱ τῆς Παρακλητικῆς (ἢ οἱ δύο τοῦ Μηναίου καὶ εἶτα ὁ πρῶτος τῆς Παρακλητικῆς).] Εἰς ἑκάστην ᾠδὴν ὁ α΄ κανὼν μετὰ τοῦ εἱρμοῦ αὐτοῦ, οἱ δὲ λοιποὶ κανόνες ἄνευ εἱρμοῦ.

§38. **Προοίμια τῶν τροπαρίων** (βλέπε καὶ §19). Εἰς τὰ μαρτυρικὰ καὶ τὰ τῶν ἁγίων ἐν γένει *«Ἅγιοι τοῦ Θεοῦ, πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἡμῶν»,* εἰς δὲ τὰ θεοτοκία *«Ὑπεραγία Θεοτόκε, σῶσον ἡμᾶς».* Εἰς τὸ νεκρώσιμον τροπάριον (τοῦ α΄ κανόνος τῆς Παρακλητικῆς) *«Μακάριοι οὓς ἐξελέξω καὶ προσελάβου, Κύριε».* Εἰς τὸ α΄ τροπάριον τοῦ νεκρωσίμου κανόνος *«Πρεσβείαις τῶν μαρτύρων σου ἀνάπαυσον, Κύριε, τὰς ψυχὰς τῶν δούλων σου»,* εἰς δὲ τὸ β΄ τροπάριον αὐτοῦ *«Αἱ ψυχαὶ αὐτῶν ἐν ἀγαθοῖς αὐλισθήσονται»* [ἂν ἀπαιτηθῇ στίχος εἰς τὸ γ΄ τροπάριον, *«Καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτῶν εἰς γενεὰν καὶ γενεάν»*]. Εἰς τὰ δύο τελευταῖα τροπάρια τοῦ τελευταίου κανόνος ἑκάστης ᾠδῆς ἀπαραιτήτως *Δόξα, Καὶ νῦν* (εἰς τὴν η΄ ἀντὶ τοῦ Δόξα λέγομεν τὸ *«Εὐλογοῦμεν Πατέρα...»*).

§39. Καταβασίαι δὲν ψάλλονται, ἀλλὰ μόνον οἱ εἱρμοὶ τῶν ᾠδῶν γ΄, ς΄, η΄ καὶ θ΄ τοῦ τελευταίου κανόνος, ὡς προεγράφη (§§21-23). Μεσῴδια καθίσματα τὰ τοῦ Μηναίου. Κοντάκιον καὶ οἶκος τὰ τοῦ Μηναίου, ἐὰν ὑπάρχουν, εἰ δὲ μή, τὸ μαρτυρικὸν τοῦ Σαββάτου *«Ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως».* Τὸ συναξάριον τοῦ Μηναίου. Στιχολογοῦμεν *«Τὴν τιμιωτέραν».*

§40. **Ἐξαποστειλάρια** πρῶτον τὸ τοῦ Σαββάτου *«Ὁ οὐρανὸν τοῖς ἄστροις»* ἢ *«Ὁ ἐν ἁγίοις μόνος»* (Παρακλητική, Σάββατον α΄ ἤχου, ἢ ἐν τέλει αὐτῆς, εἰς τὰ ἐξαποστειλάρια τῆς ὅλης ἑβδομάδος), εἶτα τὰ τοῦ Μηναίου, ἂν ὑπάρχουν, εἰ δὲ μή, τὰ λοιπὰ τοῦ Σαβ-

βάτου *«Ὁ καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων»* καὶ τὸ θεοτοκίον *«Ἡμεῖς ἐν σοὶ καυχώμεθα»* ἢ *«Ὁ γλυκασμὸς τῶν ἀγγέλων»*.

§41. Ἐὰν τὸ Μηναῖον ὁρίζῃ μεγάλην δοξολογίαν, ψάλλονται οἱ αἶνοι τοῦ Μηναίου εἰς 4 μετὰ τοῦ δοξαστικοῦ καὶ τοῦ θεοτοκίου αὐτῶν· δοξολογία μεγάλη, καὶ ἀπολυτίκιον ὡς ἐν §43.

§42. Μὴ λεγομένης μεγάλης δοξολογίας, ψάλλονται, ἐὰν ὑπάρχουν, οἱ αἶνοι τοῦ Μηναίου μετὰ τοῦ *Δόξα, Καὶ νῦν,* αὐτῶν· εἰ δὲ μή, ἀναγινώσκονται οἱ τρεῖς ψαλμοὶ τῶν αἴνων μὲ ἁπλοῦν *Δόξα, Καὶ νῦν.* Εἶτα *«Σοὶ δόξα πρέπει»* καὶ ἡ δοξολογία χῦμα. Εἰς τὰ ἀπόστιχα ψάλλονται τὰ τοῦ Μηναίου, ἂν ἔχῃ· εἰ δ᾽ ἄλλως, λέγονται τὰ τῆς Παρακλητικῆς μαρτυρικὰ 3 (ἂν ὑπάρχουν 4 μαρτυρικά, καταλιμπάνομεν τὸ α΄, ἀλλ᾽ εἰς τὸν βαρὺν ἦχον καταλιμπάνομεν τὸ δ΄), καὶ ἓν νεκρώσιμον ἰδιόμελον. *Δόξα, Καὶ νῦν,* τὰ τοῦ Μηναίου, ἂν ὑπάρχουν· εἰ δὲ μή, *Δόξα, Καὶ νῦν,* τὸ θεοτοκίον τὸ μετὰ τὰ μαρτυρικὰ τῆς Παρακλητικῆς. Τὰ δὲ νεκρώσιμα προσόμοια τοῦ Θεοφάνους παραλείπονται.

§43. **Ἀπολυτίκιον τέλους** (ἢ ἀπολυτίκια) ὡς ἐν τῷ ἑσπερινῷ (§37), ἀλλὰ θεοτοκίον ὁμόηχον τὸ διὰ τὸ τέλος τοῦ ὄρθρου τοῦ Σαββάτου (πρβλ. §27). Ἂν ὅμως ἐψάλη δοξολογία μεγάλη, τὸ ὁμόηχον α΄ θεοτοκίον. [Μὴ τελουμένης θείας λειτουργίας, μετὰ τὰ ἀπολυτίκια, ὡς ἐν §28.]

ΕΙΣ ΤΗΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΝ

§44. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τὰ καλούμενα «τῶν καθημερινῶν» ἢ «συνήθη» (βλέπε §29). Μετὰ τὴν εἴσοδον, τὸ ἀπολυτίκιον (ἢ τὰ ἀπολυτίκια) τοῦ Μηναίου, καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ. Κοντάκιον τοῦ Σαββάτου *«Ὡς ἀπαρχάς»*· κοινωνικὸν *«Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι, ἐν Κυρίῳ· τοῖς εὐθέσι πρέπει αἴνεσις· ἀλληλούια».* Ἐὰν ὅμως ἐψάλη δοξολογία μεγάλη, κοντάκιον *«Προστασία τῶν χριστιανῶν»* (ἢ τὸ τῆς περιόδου), κοινωνικὸν τὸ προσιδιάζον εἰς τὸν τιμώμενον ἅγιον. Τὰ δὲ λοιπὰ πάντα ὡς προεγράφησαν (§§29-30).

Β΄. Αἱ ἀκολουθίαι τοῦ Σαββάτου μετὰ τοῦ «Ἀλληλούια»

Ο ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ

§45. **Τῇ Παρασκευῇ ἑσπέρας.** [Μετὰ τὸν προοιμιακὸν ἀναγινώσκεται τὸ ιη΄ κάθισμα τοῦ ψαλτηρίου.] Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»,* τὰ τρία μαρτυρικὰ τῆς Παρακλητικῆς (εἰς τοὺς κυρίους ἤχους

τὰ μαρτυρικὰ κεῖνται ὡς ἀπόστιχα) καὶ ἕτερα τρία τοῦ Μηναίου. *Δόξα, Καὶ νῦν,* τὸ πρῶτον θεοτοκίον τοῦ ἤχου τῆς ληγούσης ἑβδομάδος ἐκ τῆς Παρακλητικῆς. Ἄνευ εἰσόδου, *«Φῶς ἱλαρὸν»* χῦμα κ.τ.λ.. Ἀπόστιχα ἐκ τῆς Παρακλητικῆς, ἤ τοι μαρτυρικὸν τοῦ ἤχου ἕν, καὶ δύο νεκρώσιμα μετὰ στίχων *«Μακάριοι οὓς ἐξελέξω καὶ προσελάβου, Κύριε»,* καὶ *«Αἱ ψυχαὶ αὐτῶν ἐν ἀγαθοῖς αὐλισθήσονται»* (εἰς τοὺς κυρίους ἤχους μαρτυρικὸν λέγεται τὸ εὑρισκόμενον εἰς τὰ ἀπόστιχα τῆς Πέμπτης ἑσπέρας, τὸ δὲ μὴ ὑπάρχον δεύτερον νεκρώσιμον ἀναπληροῦται διὰ τοῦ εὑρισκομένου εἰς τὸν ὄρθρον μετὰ τὰ μαρτυρικὰ ἀπόστιχα). *Δόξα, Καὶ νῦν,* τὸ μετὰ τὰ ἀπόστιχα τοῦ ἑσπερινοῦ θεοτοκίον τῆς Παρακλητικῆς. Ἀπολυτίκια τὰ τοῦ Σαββάτου *«Ἀπόστολοι μάρτυρες», Δόξα, «Μνήσθητι, Κύριε», Καὶ νῦν, «Μήτηρ ἁγία».*

§46. Ἐὰν τὸ Μηναῖον ἔχῃ δύο ἀκολουθίας ἁγίων, εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»* ψάλλονται μόνα τὰ στιχηρὰ προσόμοια τοῦ Μηναίου· *Δόξα, Καὶ νῦν,* τὸ θεοτοκίον τῆς Παρακλητικῆς. Ἀπόστιχα τὰ 3 μαρτυρικὰ τοῦ ἤχου –ἐφόσον δὲν ἐψάλησαν εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»*– καὶ ἓν νεκρώσιμον μετὰ τῶν οἰκείων στίχων (βλ. §33), *Δόξα, Καὶ νῦν,* τὸ θεοτοκίον τῶν ἀποστίχων τῆς Παρακλητικῆς. Ἀπολυτίκια τὰ τοῦ Σαββάτου, ὡς ἀνωτέρω (§45).

Ο ΟΡΘΡΟΣ

§47. **Τῷ Σαββάτῳ πρωί,** ἀντὶ τοῦ *«Θεὸς Κύριος»* ψάλλεται εἰς ἦχον β΄ τὸ τριπλοῦν *«Ἀλληλούια»* τετράκις μετὰ τῶν νεκρωσίμων στίχων αὐτοῦ (βλέπε εἰς τὸ Ἐγκόλπιον τοῦ ἀναγνώστου). Τὰ ἀπολυτίκια ὡς ἐν τῷ ἑσπερινῷ. Μετὰ [τὴν στιχολογίαν τοῦ ις΄ καθίσματος τοῦ Ψαλτηρίου] ψάλλονται 3 καθίσματα μαρτυρικὰ τοῦ ἤχου, *Δόξα,* ἓν νεκρώσιμον, *Καὶ νῦν,* τὸ α΄ θεοτοκίον τοῦ ἤχου. Εἶτα [στιχολογεῖται τὸ ιζ΄ κάθισμα ὁ «ἄμωμος» εἰς στάσεις β΄ καὶ] ψάλλονται τὰ 8 νεκρώσιμα εὐλογητάρια ὡς ἐν τῷ Ὡρολογίῳ. Ἐν συνεχείᾳ ὁ ἱερεὺς μνημονεύει τῶν κεκοιμημένων ὡς καὶ ἐν τοῖς Ψυχοσαββάτοις, καὶ ἀκολούθως ψάλλεται τὸ νεκρώσιμον κάθισμα τοῦ πλ. α΄ ἤχου *«Ἀνάπαυσον, σωτὴρ ἡμῶν», Δόξα,* τὸ τέλος αὐτοῦ, *Καὶ νῦν, «Ὁ ἐκ παρθένου ἀνατείλας».* Ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα.

§48. Κανόνες, προοίμια εἰς τὰ τροπάρια καὶ οἱ ἀντὶ καταβασιῶν εἱρμοὶ ὡς προεγράφησαν (§§37-39). Μεσῴδια καθίσματα τὰ τοῦ Μηναίου. Κοντάκιον τοῦ Μηναίου, ἐὰν ὑπάρχῃ, εἰ δὲ μή, τὸ μαρ-

τυρικὸν τοῦ Σαββάτου *«Ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως»* καὶ τὸ νεκρώσιμον *«Μετὰ τῶν ἁγίων».* Τὸ συναξάριον τοῦ Μηναίου. Στιχολογοῦμεν *«Τὴν τιμιωτέραν».*

§49. **Ἐξαποστειλάρια** τὰ τοῦ Μηναίου, ἂν ὑπάρχουν· εἰ δὲ μή, τὸ ἐξαποστειλάριον τοῦ Σαββάτου *«Ὁ καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων»* καὶ τὸ θεοτοκίον *«Ἡμεῖς ἐν σοὶ καυχώμεθα»* ἢ *«Ὁ γλυκασμὸς τῶν ἀγγέλων».*

§50. **Αἶνοι.** Ψάλλεται τὸ *«Πᾶσα πνοὴ»* καὶ λέγονται τὰ 4 μαρτυρικὰ τοῦ ἤχου, *Δόξα, Καὶ νῦν,* εὐθὺς τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. *«Σοὶ δόξα πρέπει»* καὶ ἡ δοξολογία χῦμα. Ἀπόστιχα τὰ νεκρώσιμα προσόμοια τοῦ Θεοφάνους μετὰ τοῦ θεοτοκίου αὐτῶν, ὡς ἐν τῇ Παρακλητικῇ. Ἀπολυτίκια ὡς ἐν τῷ ἑσπερινῷ.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΝ

§51. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τὰ καλούμενα «τῶν καθημερινῶν» ἢ «συνήθη» (βλέπε §29). Μετὰ τὴν εἴσοδον, τὰ ἀπολυτίκια *«Ἀπόστολοι μάρτυρες», «Μνήσθητι, Κύριε»* καὶ τὸ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, καὶ κοντάκια [Δόξα,] *«Μετὰ τῶν ἁγίων»,* [Καὶ νῦν,] *«Ὡς ἀπαρχάς».* Κοινωνικὸν *«Μακάριοι οὓς ἐξελέξω».*

3) ΑΙ ΚΑΘ᾽ ΗΜΕΡΑΝ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟΕΟΡΤΙΩΝ ΚΑΙ ΜΕΘΕΟΡΤΩΝ ΠΕΡΙΟΔΩΝ

§52. Τὰ μὲν προεόρτια τῶν δεσποτικῶν καὶ θεομητορικῶν ἑορτῶν εἶναι συνήθως μία ἡμέρα (ἀλλὰ τὰ προεόρτια τῶν Χριστουγέννων καὶ τῶν Θεοφανείων εἶναι 5 καὶ 4 ἡμέραι ἀντιστοίχως), τὰ δὲ μεθέορτα ἐκτείνονται ἀπὸ μίαν ἕως ὀκτὼ ἡμέρας. Εἰδικὴ περίπτωσις μεθεόρτων εἶναι ἡ πασχάλιος περίοδος τοῦ Πεντηκοσταρίου. Ἡ τάξις τῶν ἀκολουθιῶν τῶν ἁπλῶν καθημερινῶν μὲ προεόρτια ἢ μεθέορτα, ἄνευ μνήμης ἑορταζομένου ἁγίου, ὁμοιάζει κατὰ βάσιν μὲ τὴν προεκτεθεῖσαν τάξιν τῶν καθημερινῶν μετὰ Παρακλητικῆς (§§2-30), μὲ τὴν σημαντικὴν ὅμως διαφορὰν ὅτι ἡ Παρακλητικὴ ἐν ταῖς καθημεριναῖς σχολάζει (πλὴν τῶν Κυριακῶν) καὶ ἀντικαθίσταται ὑπὸ τῆς προεορτίου ἢ μεθέορτου ἀκολουθίας τοῦ Μηναίου (ἢ τοῦ Πεντηκοσταρίου). Διὰ τοῦτο εἰδικῶς αἱ ἀκολουθίαι τοῦ Σαββάτου ψάλλονται ὅπως ἀκριβῶς καὶ τῶν λοιπῶν καθημερινῶν. Μετὰ τῆς προεορτίου ἢ μεθέορτου ἀκολουθίας συμ-

ψάλλεται καὶ ὁ ἐν τῷ Μηναίῳ ἅγιος τῆς ἡμέρας. Ἐνταῦθα παρατίθενται αἱ σημαντικώτεραι διατάξεις τῶν περιπτώσεων αὐτῶν (πλὴν τῶν ἀποδόσεων), κυρίως εἰς τὰ σημεῖα ὅπου διαφέρουν ἀπὸ τὴν τάξιν τῶν ἀκολουθιῶν μετὰ Παρακλητικῆς· ὡς βάσις λαμβάνονται αἱ τοῦ Μηναίου περιπτώσεις, ἀλλὰ πολλαὶ διατάξεις ἰσχύουν καὶ διὰ τὸ Πεντηκοστάριον.

Ο ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ

§53. Μετὰ τὸν προοιμιακόν, μόνον εἰς τὴν πρώτην μεθέορτον ἡμέραν ἀφ᾽ ἑσπέρας τῶν δεσποτικῶν καὶ θεομητορικῶν ἑορτῶν δὲν στιχολογεῖται τὸ ἐνδιάτακτον κάθισμα τοῦ Ψαλτηρίου· εἰς τὰς λοιπὰς μεθέορτους ὅμως καὶ εἰς τὰς προεορτίους στιχολογεῖται. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»* στιχηρὰ προεόρτια (ἢ μεθέορτα) 3 καὶ τοῦ ἁγίου ἕτερα 3. Ἐὰν ὑπάρχουν δύο ἅγιοι μὲ ἰδιαιτέραν ἕκαστος ἀκολουθίαν, ψάλλονται καὶ τὰ ἓξ στιχηρὰ αὐτῶν, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. *Δόξα,* τοῦ ἁγίου, ἂν ὑπάρχῃ, *Καὶ νῦν,* τὸ προεόρτιον (ἢ μεθέορτον) ἰδιόμελον· ἄλλως *Δόξα, Καὶ νῦν,* τὸ προεόρτιον (ἢ μεθέορτον). Εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτὰς τῇ Παρασκευῇ ἑσπέρας δὲν λέγεται τὸ α΄ θεοτοκίον τοῦ ἤχου.

§54. Ἂν ὁ ἅγιος τοῦ Μηναίου εἶναι ἐπισήμως ἑορταζόμενος ἢ ἂν πρόκειται νὰ ψαλῇ μέγα προκείμενον ἢ ἂν τελῆται ὁ ἑσπερινὸς τῆς ἀποδόσεως τῆς ἑορτῆς, γίνεται εἴσοδος ὡς συνήθως· εἰς τὰς λοιπὰς καθημερινὰς εἴσοδος δὲν γίνεται. Ἀπόστιχα τὰ προεόρτια ἢ μεθέορτα (ἢ τὰ τοῦ ἁγίου) μετὰ τῶν στίχων αὐτῶν ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. *Δόξα,* (τοῦ ἁγίου, ἂν ὑπάρχῃ,) *Καὶ νῦν,* τὸ προεόρτιον (ἢ μεθέορτον) ἰδιόμελον.

§55. Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου, ἂν δικαιοῦται (§9), *Δόξα, Καὶ νῦν,* τὸ προεόρτιον (ἢ τὸ τῆς τυχούσης ἑορτῆς). Ἐν τοῖς προεορτίοις τῶν Χριστουγέννων καὶ τῶν Φώτων, τὸ προεόρτιον, Δόξα, τοῦ ἁγίου, Καὶ νῦν, πάλιν τὸ προεόρτιον. Ἐὰν ὑπάρχουν δύο ἅγιοι δικαιούμενοι ἕκαστος ἀπολυτικίου, ψάλλεται τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ α΄, *Δόξα,* τὸ τοῦ β΄, *Καὶ νῦν,* τὸ προεόρτιον ἢ τῆς ἑορτῆς. Ἐὰν ἡ ἐν τῷ Μηναίῳ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου στερῆται δοξαστικοῦ, ψάλλεται τὸ προεόρτιον ἀπολυτίκιον ἢ τὸ τῆς ἑορτῆς **ἅπαξ.** Ἡ συνήθης μεγάλη ἀπόλυσις ἄνευ ἰδιαιτέρου χαρακτηριστικοῦ κατὰ τὰς προεορτίους ἡμέρας· κατὰ τὰς μεθέορτους ὅμως ἡμέρας λέγεται μετὰ τοῦ οἰκείου χαρακτηριστικοῦ τῆς ἑορτῆς.

ΑΠΟΔΕΙΠΝΟΝ ΚΑΙ ΜΕΣΟΝΥΚΤΙΚΟΝ

[§56. **Ἀπόδειπνον** τὸ μικρόν (§11), ἀλλὰ μετὰ τὸ τελευταῖον τρισάγιον κ.λπ., λέγεται τὸ προεόρτιον ἢ τὸ τῆς τυχούσης ἑορτῆς κοντάκιον.]

§57. **Μεσονυκτικὸν** τὸ καθ᾽ ἡμέραν (ἢ τὸ τοῦ Σαββάτου) ὡς ἐν τῷ Ὡρολογίῳ. Ἀντὶ τῶν τροπαρίων *«Ἰδοὺ ὁ νυμφίος ἔρχεται»* κ.λπ. (ἢ ἐν Σαββάτῳ ἀντὶ τῶν *«Ἄκτιστε φύσις»* κ.λπ.) λέγεται τὸ προεόρτιον ἀπολυτίκιον (ἢ τὸ τῆς ἑορτῆς), ἀντὶ δὲ τῶν τροπαρίων *«Μνήσθητι, Κύριε»* τὸ προεόρτιον κοντάκιον (ἢ τὸ τῆς ἑορτῆς).

Ο ΟΡΘΡΟΣ

§58. Μετὰ τὸ *«Θεὸς Κύριος»* (ὅ περ λέγεται καὶ εἰς τὰ προεόρτια ἢ μεθέορτα Σάββατα), τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου τοῦ Μηναίου (ἐὰν δικαιοῦται, §9), *Δόξα,* τὸ αὐτό, *Καὶ νῦν,* τὸ προεόρτιον ἢ τὸ τῆς ἑορτῆς (ἐὰν ἔχωμεν ἀπολυτίκια δύο ἁγίων, ὡς ἐν §55). Ἐὰν ἡ ἀκολουθία τοῦ ἐν τῷ Μηναίῳ ἁγίου στερῆται δοξαστικοῦ, ψάλλεται μόνον τὸ προεόρτιον ἀπολυτίκιον (ἢ τὸ τῆς ἑορτῆς) **ἐκ δευτέρου.** [Στιχολογοῦνται δύο καθίσματα τοῦ Ψαλτηρίου.] Καθίσματα ὑμνολογικὰ τὰ ἐν τῷ Μηναίῳ προεόρτια (ἢ μεθέορτα) δὶς ἕκαστον (μετὰ τοῦ *Δόξα, Καὶ νῦν*). Ἂν ἔχῃ ἡ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου καθίσματα, ψάλλονται ταῦτα ἐπισφραγιζόμενα μὲ τὰ προεόρτια ἢ μεθέορτα. Ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα.

§59. **Κανόνες** ὁ προεόρτιος (ἢ ὁ τῆς ἑορτῆς), καὶ τοῦ ἁγίου (ἢ τῶν ἁγίων) τοῦ Μηναίου [προῦμνια τῶν τροπαρίων βλέπε εἰς §19]. Ἐὰν ἡ ἑορτὴ ἔχῃ δύο κανόνας, ἐν τοῖς μεθεόρτοις λέγομεν ἀνὰ ἕνα καθ᾽ ἑκάστην ἐναλλάξ. Μεσῴδια καθίσματα τὰ τοῦ Μηναίου. Ἐὰν ὁ ἐν τῷ Μηναίῳ ἅγιος εἶναι ἐπισήμως ἑορταζόμενος (μετὰ Εὐαγγελίου εἰς τὸν ὄρθρον καὶ δοξολογίας μεγάλης), λέγονται αἱ κατὰ τὸ Τυπικὸν καταβασίαι τῆς περιόδου. Εἰ δ᾽ ἄλλως δὲν λέγονται καταβασίαι, ἀλλὰ μόνον οἱ εἱρμοὶ τῶν ᾠδῶν γ΄, ς΄, η΄ καὶ θ΄ τοῦ τελευταίου κανόνος, ὡς προεγράφη (§§21-23). Κοντάκιον (καὶ οἶκος) τοῦ ἁγίου ἐκ τοῦ Μηναίου, ἐὰν ὑπάρχῃ· εἰ δὲ μή, τὸ προεόρτιον κοντάκιον ἢ τὸ τῆς ἑορτῆς. Στιχολογοῦμεν *«Τὴν τιμιωτέραν»*.

§60. **Ἐξαποστειλάρια** τοῦ ἁγίου (ἢ τῶν ἁγίων), ἐὰν ἔχῃ, καὶ προεόρτιον (ἢ μεθέορτον)· εἰ δὲ μή, τὸ προεόρτιον ἢ μεθέορτον ἐκ δευτέρου. Ἐν τοῖς προεορτίοις τῶν Χριστουγέννων λέγεται τὸ προ-

εόρτιον, τὸ τοῦ ἁγίου, καὶ εἶτα ἕτερον προεόρτιον. Ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ μεθέορτον ἐξαποστειλάριον, λέγεται τὸ τῆς κυρίας ἡμέρας τῆς ἑορτῆς.

§61. Ἐὰν ὁ ἅγιος ἔχῃ μεγάλην δοξολογίαν, ψάλλεται τὸ *«Πᾶσα πνοὴ»* κ.λπ., τὰ στιχηρὰ τοῦ ἁγίου εἰς 4, *Δόξα,* τοῦ ἁγίου, *Καὶ νῦν,* προεόρτιον ἢ μεθέορτον· δοξολογία μεγάλη, ἀπολυτίκια τοῦ ἁγίου (ἢ τῶν ἁγίων) καὶ τὸ προεόρτιον ἢ τῆς ἑορτῆς (§55).

§62. Μὴ λεγομένης μεγάλης δοξολογίας, ψάλλονται οἱ ἐν τῷ Μηναίῳ ὑπάρχοντες αἶνοι μετὰ τοῦ Δόξα, Καὶ νῦν, αὐτῶν· ἐὰν ὅμως δὲν ὑπάρχουν αἶνοι, λέγονται μόνον οἱ τρεῖς ψαλμοὶ τῶν αἴνων μὲ ἁπλοῦν *Δόξα, Καὶ νῦν.* Εἶτα *«Σοὶ δόξα πρέπει»* καὶ ἡ δοξολογία χῦμα. Ἀπόστιχα προεόρτια ἢ μεθέορτα μετὰ τῶν στίχων αὐτῶν, *Δόξα,* τοῦ ἁγίου, ἂν ὑπάρχῃ, *Καὶ νῦν,* προεόρτιον ἢ μεθέορτον· εἰ δ᾽ ἄλλως, *Δόξα, Καὶ νῦν,* τὸ προεόρτιον ἢ μεθέορτον. Ἀπολυτίκιον (τοῦ ἁγίου, ἂν δικαιοῦται καὶ) τὸ προεόρτιον ἢ τῆς ἑορτῆς. Ἀπόλυσις ὡς ἐν τῷ ἑσπερινῷ (§55). [Μὴ τελουμένης θείας λειτουργίας μετὰ τὰ ἀπολυτίκια ὡς ἐν §28.]

Η ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

§63. Ἐν προεορτίῳ περιόδῳ ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τὰ συνήθη «τῶν καθημερινῶν». Ἐν μεθέορτῳ περιόδῳ τὰ ἀντίφωνα τῆς προλαβούσης ἑορτῆς (ἢ πάλιν τὰ «τῶν καθημερινῶν»), ἀλλὰ εἰσοδικὸν *«Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ...»* μετὰ τοῦ χαρακτηριστικοῦ τῆς ἑορτῆς. Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια τὸ προεόρτιον (ἢ τῆς ἑορτῆς), τοῦ ἁγίου (ἢ τῶν ἁγίων) τῆς ἡμέρας, ἂν δικαιοῦται, καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ· ἐπισφραγιστικὸν κοντάκιον τὸ προεόρτιον ἢ τὸ τῆς ἑορτῆς. Τρισάγιον. Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγέλιον τῆς ἡμέρας ἢ τὰ ὑπὸ τοῦ Τυπικοῦ ὁριζόμενα. *«Ἄξιον ἐστίν».* Ἐὰν ὁ ἅγιος τῆς ἡμέρας εἶναι ἑορταζόμενος, ψάλλεται τὸ κοινωνικὸν αὐτοῦ, εἰ δ᾽ ἄλλως τὸ τῆς ἡμέρας (ἐν Σαββάτῳ *«Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι»*) [μόνον εἰς τὰ μεθέορτα δυνατὸν νὰ ψαλῇ καὶ τὸ κοινωνικὸν τῆς προλαβούσης ἑορτῆς]. *«Εἴδομεν τὸ φῶς». «Πληρωθήτω».* Ἀπόλυσις ὡς ἐν τῷ ἑσπερινῷ.

4) ΑΝΤΙΦΩΝΑ ΚΑΙ ΤΥΠΙΚΑ

§64. Εἰς ἑκάστην λειτουργίαν ψάλλονται ἐν ἀρχῇ ἢ τρία ἀντίφωνα ἢ τὰ τυπικὰ μετὰ τῶν μακαρισμῶν. Τὸ Τ.Μ.Ε. ὁρίζει τὰ

ἀρχαῖα ἢ «συνήθη» ἀντίφωνα διὰ πάσας τὰς ἁπλᾶς καθημερινάς (βλ. καὶ ἐνταῦθα §29)· διὰ δὲ τὰς δεσποτικὰς καὶ θεομητορικὰς ἑορτὰς ὁρίζει ἀπαραιτήτως τὰ εἰδικὰ αὐτῶν ἀντίφωνα, ἐνῷ διὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς μνήμας ἁγίων τὰ τυπικὰ (ψαλμοὶ ρβ΄ καὶ ρμε΄) μετὰ τροπαρίων εἰς τοὺς μακαρισμούς, ἀλλ᾽ εἰς τὰς περισσοτέρας ἐνορίας προτιμῶνται ἀντὶ τῶν τυπικῶν τὰ ἀντίφωνα ὡς ἐναρμονιζόμενα καλλίτερον μὲ τὴν δομὴν τῆς λειτουργίας καὶ χάριν συντομίας.

§65. **Ἀντίφωνα** εἶναι κυρίως οἱ ψαλμικοὶ στίχοι, καὶ ὄχι μόνα των τὰ ἐφύμνια· ἑπομένως ἀπαραιτήτως εἰς ἕκαστον ἀντίφωνον πρέπει νὰ λέγωνται οἱ στίχοι αὐτοῦ. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα δύνανται νὰ ψάλλωνται καὶ ἐν Κυριακῇ (κατὰ τὴν ἀρχαίαν τάξιν) ἢ ἐν μνήμῃ ἁγίου. Ἕκαστον ἀντίφωνον πρέπει νὰ κατακλείεται μὲ *Δόξα, Καὶ νῦν,* τὸ δὲ ἐφύμνιον τοῦ γ΄ ἀντιφώνου τῶν καθημερινῶν πρέπει νὰ ἔχῃ περιεχόμενον δεσποτικὸν διὰ τὸν ἐν τῇ μορφῇ τοῦ Εὐαγγελίου εἰσερχόμενον Κύριον, καὶ νὰ μὴ εἶναι ἀναφερόμενον εἰς ἁγίους (πρβλ. Τ.Μ.Ε., Προθεωρία §37). (Διὰ τὰς μεθεόρτους ἡμέρας ἄχρι τῆς ἀποδόσεως ὅρα ἐνταῦθα §63.)

§66. **Τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ** δύνανται νὰ λέγωνται καὶ ἐν καθημερινῇ, κατὰ τὴν μοναστηριακὴν τάξιν καὶ τὴν Παρακλητικήν, καὶ ἐν πάσῃ ἄλλῃ ἡμέρᾳ πλὴν τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν, ἐν αἷς ἀπαραιτήτως λέγονται ἀντίφωνα· ἀλλ᾽ εἰς τὰς ἀποδόσεις αὐτῶν δύνανται νὰ ψαλοῦν τὰ τυπικὰ μετὰ τῶν μακαρισμῶν. Εἰς τοὺς μακαρισμοὺς συνάπτονται τροπάρια ὡς ἑξῆς. 1– Ἐν ταῖς καθημεριναῖς τὰ 6 τροπάρια τῆς Παρακλητικῆς. 2– Ἐν ἑορτῇ ἢ μνήμῃ ἁγίου, ἐκτὸς Κυριακῆς, ἡ γ΄ καὶ ἡ ς΄ ᾠδὴ τοῦ κανόνος εἰς 8· ἂν ὑπάρχουν δύο κανόνες, ἡ γ΄ ᾠδὴ τοῦ α΄ κανόνος καὶ ἡ ς΄ ᾠδὴ τοῦ β΄. 3– Εἰς τὰς ἁπλᾶς Κυριακὰς τὰ 8 ἀναστάσιμα τροπάρια τῆς Παρακλητικῆς. 4– Εἰς Κυριακὴν μετὰ ἑορτῆς ἢ μεθέορτον ἢ μετὰ μνήμης ἁγίου 4 ἀναστάσιμα τροπάρια ἐκ τῆς Παρακλητικῆς καὶ 4 ἐκ τῆς ς΄ ᾠδῆς τῆς ἑορτῆς ἢ τοῦ ἁγίου· ἂν ἡ ἑορτὴ ἢ ὁ ἅγιος ἔχῃ δύο κανόνας, 4 τροπάρια τῆς Παρακλητικῆς, [4 ἐκ τῆς γ΄ ᾠδῆς τοῦ α΄] καὶ 4 ἐκ τῆς ς΄ ᾠδῆς τοῦ β΄ κανόνος. 5– Ἐν Κυριακῇ μεθεόρτῳ ἢ Τριῳδίου ἢ Πεντηκοσταρίου μετὰ μνήμης ἁγίου, 4 τροπάρια τῆς Παρακλητικῆς, 4 ἐκ τῆς γ΄ ᾠδῆς τῆς ἑορτῆς καὶ 4 ἐκ τῆς ς΄ ᾠδῆς τοῦ ἁγίου. Εἰδικώτεραι διατάξεις ἀναφέρονται εἰς τὸ Τ.Μ.Ε. δι᾽ ἑκάστην περίπτωσιν.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ ΚΟΙΝΑ
ΕΙΣ ΜΝΗΜΑΣ ΕΟΡΤΑΖΟΜΕΝΩΝ ΑΓΙΩΝ

Σημείωσις. *Ὅπου ὑπάρχει τὸ σύμβολον (...), τίθεται τὸ ὄνομα τοῦ τιμωμένου ἁγίου.*

Εἰς ἀπόστολον, ἦχος γ΄.

Ἀπόστολε ἅγιε (...), πρέσβευε τῷ ἐλεήμονι Θεῷ, ἵνα πταισμάτων ἄφεσιν, παράσχῃ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

(Ἐὰν εἶναι εὐαγγελιστής, προστίθεται·) Ἀπόστολε ἅγιε καὶ εὐαγγελιστὰ (...), πρέσβευε...

Εἰς ἀποστόλους, ἦχος γ΄.

Ἀπόστολοι ἅγιοι, πρεσβεύσατε τῷ ἐλεήμονι Θεῷ, ἵνα πταισμάτων ἄφεσιν, παράσχῃ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

Εἰς προφήτην ἢ δίκαιον, ἦχος β΄.

Τοῦ προφήτου σου [*(ἢ)* Τοῦ δικαίου σου] (...), τὴν μνήμην Κύριε ἑορτάζοντες, δι᾽ αὐτοῦ σε δυσωποῦμεν· σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Εἰς μνήμην μάρτυρος, ἦχος δ΄.

Ταχὺ προκατάλαβε.

Ὁ μάρτυς σου Κύριε, ἐν τῇ ἀθλήσει αὐτοῦ, τὸ στέφος ἐκομίσατο τῆς ἀφθαρσίας ἐκ σοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν· ἔχων γὰρ τὴν ἰσχύν σου, τοὺς τυράννους καθεῖλεν· ἔθραυσε καὶ δαιμόνων τὰ ἀνίσχυρα θράση· αὐτοῦ ταῖς ἱκεσίαις Χριστὲ ὁ Θεός, σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Εἰς μνήμην μαρτύρων, ἦχος δ΄.

Ταχὺ προκατάλαβε.

Οἱ μάρτυρές σου Κύριε, ἐν τῇ ἀθλήσει αὐτῶν, στεφάνους ἐκομίσαντο τῆς ἀφθαρσίας ἐκ σοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν· σχόντες γὰρ τὴν ἰσχύν σου, τοὺς τυράννους καθεῖλον· ἔθραυσαν καὶ δαιμόνων τὰ ἀνίσχυρα θράση· αὐτῶν ταῖς ἱκεσίαις Χριστὲ ὁ Θεός, σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ἕτερον, ἦχος α΄.

Τὰς ἀλγηδόνας τῶν ἁγίων, ἃς ὑπὲρ σοῦ ἔπαθον δυσωπήθητι Κύριε, καὶ πάσας ἡμῶν τὰς ὀδύνας, ἴασαι φιλάνθρωπε δεόμεθα.

Εἰς μνήμην γυναικὸς μάρτυρος,
ἦχος δ΄ ἢ πλ. δ΄.

Ἡ ἀμνάς σου Ἰησοῦ, κράζει μεγάλῃ τῇ φωνῇ· σὲ νυμφίε μου ποθῶ, καὶ σὲ ζητοῦσα ἀθλῶ, καὶ συσταυροῦμαι καὶ συνθάπτομαι τῷ βαπτισμῷ σου· καὶ πάσχω διὰ σέ, ὡς βασιλεύσω σὺν σοί, καὶ θνήσκω ὑπὲρ σοῦ, ἵνα καὶ ζήσω ἐν σοί, ἀλλ᾽ ὡς θυσίαν ἄμωμον προσδέχου, τὴν μετὰ πόθου τυθεῖσάν σοι· αὐτῆς πρεσβείαις ὡς ἐλεήμων, σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Εἰς ἱεράρχην μάρτυρα,
ἦχος δ΄.

Καὶ τρόπων μέτοχος καὶ θρόνων διάδοχος, τῶν ἀποστόλων γενόμενος, τὴν πρᾶξιν εὗρες θεόπνευστε, εἰς θεωρίας ἐπίβασιν· διὰ τοῦτο τὸν λόγον τῆς ἀληθείας ὀρθοτομῶν, καὶ τῇ πίστει ἐνήθλησας μέχρις αἵματος, ἱερομάρτυς (...), πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Εἰς ἱεράρχην μάρτυρα ἀποστολικὸν πατέρα,
ἦχος δ΄.

Χρηστότητα ἐκδιδαχθείς, καὶ νήφων ἐν πᾶσιν, ἀγαθὴν συνείδησιν ἱεροπρεπῶς ἐνδυσάμενος, ἤντλησας ἐκ τοῦ σκεύους τῆς ἐκλογῆς τὰ ἀπόρρητα, καὶ τὴν πίστιν τηρήσας, τὸν ἴσον δρόμον τετέλεκας, ἱερομάρτυς (...)· πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Εἰς ἱεράρχην ὅσιον,
ἦχος δ΄.

Κανόνα πίστεως καὶ εἰκόνα πραότητος, ἐγκρατείας διδάσκαλον ἀνέδειξέ σε τῇ ποίμνῃ σου, ἡ τῶν πραγμάτων ἀλήθεια· διὰ τοῦτο ἐκτήσω τῇ ταπεινώσει τὰ ὑψηλά, τῇ πτωχείᾳ τὰ πλούσια, πάτερ ἱεράρχα (...), πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Εἰς ἱεράρχην, ὅσιον, διδάσκαλον ἢ ὁμολογητήν,
ἦχος πλ. δ΄.

Ὀρθοδοξίας ὁδηγέ, εὐσεβείας διδάσκαλε καὶ σεμνότητος, τῆς οἰκουμένης ὁ φωστήρ, ἀρχιερέων [(ἢ) τῶν μοναζόντων] θεόπνευστον ἐγκαλλώπισμα, (...) [ἢ] (πάτερ) σοφέ, ταῖς διδαχαῖς σου πάντας ἐφώτισας, λύρα τοῦ Πνεύματος· πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Εἰς ὅσιον, ἦχος α΄.
Τοῦ λίθου σφραγισθέντος.

Τῆς ἐρήμου πολίτης καὶ ἐν σώματι ἄγγελος, καὶ θαυματουργὸς ἀνεδείχθης, θεοφόρε πατὴρ ἡμῶν (...)· νηστείᾳ ἀγρυπνίᾳ προσευχῇ, οὐράνια χαρίσματα λαβών, θεραπεύεις τοὺς νοσοῦντας καὶ τὰς ψυχάς, τῶν πίστει προστρεχόντων σοι· δόξα τῷ δεδωκότι σοι ἰσχύν, δόξα τῷ σὲ στεφανώσαντι, δόξα τῷ ἐνεργοῦντι διὰ σοῦ πᾶσιν ἰάματα.

Εἰς ὁσίαν γυναῖκα,
ἦχος πλ. δ΄.

Ἐν σοὶ μῆτερ ἀκριβῶς διεσώθη τὸ κατ᾽ εἰκόνα· λαβοῦσα γὰρ τὸν σταυρόν, ἠκολούθησας τῷ Χριστῷ, καὶ πράττουσα ἐδίδασκες, ὑπερορᾶν μὲν σαρκός, παρέρχεται γάρ· ἐπιμελεῖσθαι δὲ ψυχῆς, πράγματος ἀθανάτου· δι᾽ ὃ καὶ μετὰ ἀγγέλων συναγάλλεται, ὁσία (...) τὸ πνεῦμά σου.

Εἰς ἱεράρχας καὶ ὁσίους,
ἦχος δ΄.

Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ὁ ποιῶν ἀεὶ μεθ᾽ ἡμῶν, κατὰ τὴν σὴν ἐπιείκειαν, μὴ ἀποστήσῃς τὸ ἔλεός σου ἀφ᾽ ἡμῶν, ἀλλὰ ταῖς αὐτῶν ἱκεσίαις, ἐν εἰρήνῃ κυβέρνησον τὴν ζωὴν ἡμῶν.

ΘΕΟΤΟΚΙΑ ΣΥΝΤΟΜΑ
ΨΑΛΛΟΜΕΝΑ ΕΙΣ ΤΟ «ΚΑΙ ΝΥΝ»
ΕΙΣ ΜΝΗΜΑΣ ΕΟΡΤΑΖΟΜΕΝΩΝ ΑΓΙΩΝ

Ταῦτα ψάλλονται εἰς τὸ Καὶ νῦν –συνήθως εἰς τὴν λιτὴν καὶ τὰ ἀπόστιχα τοῦ ἑσπερινοῦ, σπανίως δὲ εἰς τὸν ὄρθρον– ὕστερον ἀπὸ τὸ δοξαστικόν, ὁσάκις ἄγομεν ἑόρτιον μνήμην ἁγίου τινός.

Ἦχος α΄.

Ἁμαρτωλῶν τὰς δεήσεις προσδεχομένη, καὶ θλιβομένων στεναγμὸν μὴ παρορῶσα, πρέσβευε τῷ ἐξ ἁγνῶν λαγόνων σου, σωθῆναι ἡμᾶς, Παναγία παρθένε.

Ἦχος β΄.

Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου, εἰς σὲ ἀνατίθημι, μῆτερ τοῦ Θεοῦ, φύλαξόν με ὑπὸ τὴν σκέπην σου.

Ἦχος γ΄.

Θεοτόκε ἡ προστασία πάντων τῶν δεομένων, εἰς σὲ θαρροῦμεν, εἰς σὲ καυχώμεθα, ἐν σοὶ πᾶσα ἡ ἐλπὶς ἡμῶν ἐστι· πρέσβευε τῷ ἐκ σοῦ τεχθέντι, ὑπὲρ ἀχρείων δούλων σου.

Ἦχος δ΄.

Ἐκ παντοίων κινδύνων τοὺς δούλους σου φύλαττε, εὐλογημένη Θεοτόκε, ἵνα σε δοξάζωμεν, τὴν ἐλπίδα τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ἦχος πλ. α΄.

Μακαρίζομέν σε Θεοτόκε παρθένε, καὶ δοξάζομέν σε οἱ πιστοὶ κατὰ χρέος, τὴν πόλιν τὴν ἄσειστον, τὸ τεῖχος τὸ ἄρρηκτον, τὴν ἀρραγῆ προστασίαν καὶ καταφυγὴν τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ἦχος πλ. β΄.

Θεοτόκε σὺ εἶ ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή, ἡ βλαστήσασα τὸν καρπὸν τῆς ζωῆς· σὲ ἱκετεύομεν, πρέσβευε δέσποινα μετὰ πάντων τῶν ἁγίων, ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ἕτερον.

Θεὸν ἐκ σοῦ σαρκωθέντα ἔγνωμεν, Θεοτόκε παρθένε· αὐτὸν ἱκέτευε σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ἦχος πλ. δ΄.

Τὰ οὐράνια ὑμνεῖ σε, κεχαριτωμένη μῆτερ ἀνύμφευτε, καὶ ἡμεῖς δοξολογοῦμεν, τὴν ἀνεξιχνίαστόν σου γέννησιν· Θεοτόκε πρέσβευε, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ἕτερον.

Δέσποινα πρόσδεξαι, τὰς δεήσεις τῶν δούλων σου, καὶ λύτρωσαι ἡμᾶς, ἀπὸ πάσης ἀνάγκης καὶ θλίψεως.

ΑΙ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑΙ ΒΡΑΧΥΓΡΑΦΙΑΙ

*	Οἱ δι᾽ ἀστερίσκου σημειούμενοι κληρικοί τελοῦν ἐν ἀποσπάσει εἰς ἄλλην ἐνορίαν τοῦ ἐσωτερικοῦ ἤ τοῦ ἐξωτερικοῦ.
Α.Δ.	Ἀποστολική Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος
Α.Ε.Ι.	Ἀνώτατον Ἐκπαιδευτικόν Ἵδρυμα
αἰ.	αἰών
ἄμ.	ἄμισθος
Ἀν.	ἀνώτερος
ἀναπλ.	ἀναπληρωτής
Α.Π.Θ.	Ἀριστοτέλειον Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης
Ἀρχιμ.	Ἀρχιμανδρίτης
Γ.Γ.	Γενική Γραμματεία
Γρ.	Γραφεῖον
Γ.Φ.Τ.	Γενικόν Φιλόπτωχον Ταμεῖον Ἱερᾶς Μητροπόλεως
ΔΕ	Δευτεροβαθμίου Ἐκπαιδεύσεως
Δ.Ι.Σ.	Διαρκής Ἱερά Σύνοδος
δόκ.	δόκιμος
Δρ	Διδάκτωρ
Δ.Σ.	Διοικητικόν Συμβούλιον
Δ/νσις	Διεύθυνσις
Δ/ντής, Δ/ντρια	Διευθυντής, Διευθύντρια
ἐ.ἀ.	ἐν ἀποστρατείᾳ
Ε.Ε.Σ.	Ἑλληνικός Ἐρυθρός Σταυρός
Ἐκκλ.	Ἐκκλησιαστικός
Ε.Κ.Υ.Ο.	Ἐκκλησιαστική Κεντρική Ὑπηρεσία Οἰκονομικῶν
ΕΛ.ΑΣ.	Ἑλληνική Ἀστυνομία
Ἐπισκ. (ἤ Ἐπ.)	Ἐπισκοπή/Ἐπίσκοπος
ἔτ.	ἔτος/ἔτους
Ἐσ.	Ἐσωτερικός
Ε.Φ.Τ.	Ἐνοριακά Φιλόπτωχα Ταμεῖα
Θ. ἤ θεολ.	Θεολογία/θεολογικός
Θεοφ.	Θεοφιλέστατος
Ἱ.	Ἱερός
ἵδρ.	ἵδρυσις/ἵδρυμα
Ι.Ε.Κ.	Ἰνστιτοῦτον Ἐπαγγελματικῆς Καταρτίσεως
Ἱερομ.	1) Ἱερομάρτυς (εἰς τό ἁγιολόγιον), 2) Ἱερομόναχος (εἰς τό διοικητικόν)
Ἱ.Μ.	Ἱερά Μονή
Ἱ. Μητρ.	Ἱερά Μητρόπολις
Ἱ.Ν.	Ἱερός Ναός

Ἱ.Σ.	Ἱερά Σύνοδος
Ἱ.Σ.Ἱ.	Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος
Καθ.	Καθηγητής
Κατ.	Κατώτερος
Κ.Δ.Σ.	Κεντρικόν Διοικητικόν Συμβούλιον
κ.λ.	κατά λέξιν
κ.λπ.	καί τά λοιπά
Μ.	1) Μονή, 2) Μέγας
Μακ.	Μακαριώτατος
μον.	Μοναχός
μαθ.	μαθηταί
Ν.	1) Νέος, 2) Νόμος/νομικός
Ν.Σ.Κ.	Νομικόν Συμβούλιον τοῦ Κράτους
Οἰκον. (ἤ Οἰκ.)	Οἰκονόμος
Οἰκουμ. (ἤ Οἰκ.)	Οἰκουμενικός
Παν.	Πανεπιστήμιον
Πανιερ.	Πανιερώτατος
ΠΕ	Πανεπιστημιακῆς Ἐκπαιδεύσεως
περ.	περιοδικόν
Πρεσβ.	Πρεσβύτερος
Πρωτοπρ.	Πρωτοπρεσβύτερος
Π.Σ.Ε.	Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν
πτ.	πτυχιοῦχος
Ρ/Σ	Ραδιοφωνικός Σταθμός
ΡΤ/Σ	Ραδιοτηλεοπτικός Σταθμός
Σ.Ε.	Συνοδική Ἐπιτροπή
Σεβ.	Σεβασμιώτατος
Σ.τ.Ε.	Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας
συντ.	συνταξιοῦχος
Τ.Ε.	Τεχνολογικῆς Ἐκπαιδεύσεως
Τ.Ε.Ι.	Τεχνολογικόν Ἐκπαιδευτικόν Ἵδρυμα
Τηλ.	Τηλέφωνον/τηλεφωνικός
Τ.Κ.Π.	Τυπικόν Κωνσταντίνου Πρωτοψάλτου
Τ.Μ.Ε.	Τυπικόν Μεγάλης Ἐκκλησίας (ὑπό Γ. Βιολάκη, Κωνσταντινούπολις 1888)
Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε.	Ταμεῖον Προνοίας Ὀρθοδόξου Ἐφημεριακοῦ Κλήρου Ἑλλάδος
Τ/Σ	Τηλεοπτικός Σταθμός
ΥΕ	Ὑποχρεωτικῆς Ἐκπαιδεύσεως
Ὑ.Θ.	Ὑπεραγία Θεοτόκος
Φ.	Φιλολογία/Φιλοσοφία
Φ.Ε.Κ.	Φύλλον Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως
Φορ.	φορητόν

ΕΙΔΙΚΑΙ ΤΥΠΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΟΔΗΓΙΑΙ

ΚΥΡΙΑΚΟΔΡΟΜΙΟΝ
ΚΑΙ
ΜΗΝΟΛΟΓΙΟΝ
ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ
2022

«Τὴν δὲ τοῦ ἡλίου ἡμέραν κοινῇ πάντες τὴν συνέλευσιν ποιούμεθα, ἐπειδὴ πρώτη ἐστὶν ἡμέρα ἐν ᾗ ὁ Θεός, τὸ σκότος καὶ τὴν ὕλην τρέψας, κόσμον ἐποίησε, καὶ Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ ἡμέτερος σωτὴρ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐκ νεκρῶν ἀνέστη».

(Ἰουστίνου Ἀπολογία Α΄ 67,7)

«Εὐαγγελίζεσθε ἡμέραν ἐξ ἡμέρας τὸ σωτήριον αὐτοῦ».

(Ψαλμ. 95,2)

«Εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς ἀπέσταλκέ με... κηρῦξαι ἐνιαυτὸν Κυρίου δεκτόν».

(Λουκ. δ΄ 19-20. Ἠσ. ξα΄ 1-2)

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

Ἡμ.	Ἦχος	Ἑωθ.	Ἀποστ. Ἀναγνώσματα	Εὐαγγ. Ἀναγνώσματα
02	γ΄	Ϛ΄	Κυριακῆς πρὸ τῶν Φώτων (Β΄ Τιμ. δ΄ 5-8)	Κυριακῆς πρὸ τῶν Φώτων (Μρ. α΄ 1-8)
09	δ΄	Ζ΄	Κυριακῆς μετὰ τὰ Φῶτα (Ἐφεσ. δ΄ 7-13)	Κυριακῆς μετὰ τὰ Φῶτα (Μτθ. δ΄ 12-17)
16	πλ. α΄	Η΄	Κυριακῆς κθ΄ Ἐπιστολῶν (Κλσ. γ΄ 4-11)	Κυριακῆς ιβ΄ Λουκᾶ (Λκ. ιζ΄ 12-19)
23	πλ. β΄	Θ΄	Κυριακῆς λα΄ Ἐπιστολῶν (Α΄ Τιμ. α΄ 15-17)	Κυριακῆς ιδ΄ Λουκᾶ (Λκ. ιη΄ 35-43)
30	βαρύς	Ι΄	Ἱεραρχῶν (Ἑβρ. ιγ΄ 7-16)	Ἱεραρχῶν (Μτθ. ε΄ 14-19)

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

Ἡμ.	Ἦχος	Ἑωθ.	Ἀποστ. Ἀναγνώσματα	Εὐαγγ. Ἀναγνώσματα
06	πλ. δ΄	ΙΑ΄	Κυριακῆς ιζ΄ Ἐπιστολῶν (Β΄ Κορ. ς΄ 16 - ζ΄ 1)	Κυριακῆς ιζ΄ Ματθαίου (Μτθ. ιε΄ 21-28)
13	α΄	Α΄	Κυριακῆς λγ΄ Ἐπιστολῶν (Β΄ Τιμ. γ΄ 10-15)	Κυριακῆς Τελώνου & Φαρισαίου (Λκ. ιη΄ 10-14)
20	β΄	Β΄	Κυριακῆς λδ΄ Ἐπιστολῶν (Α΄ Κορ. ς΄ 12-20)	Κυριακῆς Ἀσώτου (Λκ. ιε΄ 11-32)
27	γ΄	Γ΄	Κυριακῆς Ἀπόκρεω (Α΄ Κορ. η΄ 8-θ΄ 2)	Κυριακῆς Ἀπόκρεω (Μτθ. κε΄ 31-46)

ΜΑΡΤΙΟΣ

Ἡμ.	Ἦχος	Ἑωθ.	Ἀποστ. Ἀναγνώσματα	Εὐαγγ. Ἀναγνώσματα
06	δ΄	Δ΄	Κυριακῆς Τυροφάγου (Ῥωμ. ιγ΄ 11-ιδ΄ 4)	Κυριακῆς Τυρινῆς (Μτθ. ς΄ 14-21)
13	πλ. α΄	Ε΄	Κυριακῆς α΄ Νηστειῶν (Ἑβρ. ια΄ 24-26, 32-40)	Κυριακῆς α΄ Νηστειῶν (Ἰω. α΄ 44-52)
20	πλ. β΄	Ϛ΄	Κυριακῆς β΄ Νηστειῶν (Ἑβρ. α΄ 10-β΄ 3)	Κυριακῆς β΄ Νηστειῶν (Μρ. β΄ 1-12)
27	βαρύς	Ζ΄	Κυριακῆς γ΄ Νηστειῶν (Ἑβρ. δ΄ 14-ε΄ 6)	Κυριακῆς γ΄ Νηστειῶν (Μρ. η΄ 34-θ΄ 1)

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

Ἡμ.	Ἦχος	Ἑωθ.	Ἀποστ. Ἀναγνώσματα	Εὐαγγ. Ἀναγνώσματα
03	πλ. δ΄	Η΄	Κυριακῆς δ΄ Νηστειῶν (Ἑβρ. ς΄ 13-20)	Κυριακῆς δ΄ Νηστειῶν (Μρ. θ΄ 17-31)
10	α΄	Θ΄	Κυριακῆς ε΄ Νηστειῶν (Ἑβρ. θ΄ 11-14)	Κυριακῆς ε΄ Νηστειῶν (Μρ. ι΄ 32-45)
17	—	—	Κυριακῆς Βαΐων (Φιλιπ. δ΄ 4-9)	Κυριακῆς Βαΐων (Ἰω. ιβ΄ 1-18)
24	—	—	ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΠΑΣΧΑ (Πρξ. α΄ 1-8)	ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΠΑΣΧΑ (Ἰω. α΄ 1-17)

ΜΑΪΟΣ

Ἡμ.	Ἦχος	Ἑωθ.	Ἀποστ. Ἀναγνώσματα	Εὐαγγ. Ἀναγνώσματα
01	—	Α΄	Κυριακῆς β΄ Πράξεων (Πρξ. ε΄ 12-20)	Ἑορτῆς (Ἰω. κ΄ 19-31)
08	β΄	Δ΄	Εὐαγγελιστοῦ (Α΄ Ἰω. α΄ 1-7)	Κυριακῆς Μυροφόρων (Μρ. ιε΄ 43-ις΄ 8)
15	γ΄	Ε΄	Κυριακῆς δ΄ Πράξεων (Πρξ. θ΄ 32-42)	Κυριακῆς Παραλύτου (Ἰω. ε΄ 1-15
22	δ΄	Ζ΄	Κυριακῆς ε΄ Πράξεων (Πρξ. ια΄ 19-30)	Κυριακῆς Σαμαρείτιδος (Ἰω. δ΄ 5-42)
29	πλ. α΄	Η΄	Κυριακῆς ς΄ Πράξεων (Πρξ. ις΄ 16-34)	Κυριακῆς Τυφλοῦ (Ἰω. θ΄ 1-38)

ΙΟΥΝΙΟΣ

Ἡμ.	Ἦχος	Ἑωθ.	Ἀποστ. Ἀναγνώσματα	Εὐαγγ. Ἀναγνώσματα
05	πλ. β΄	Ι΄	Κυριακῆς ζ΄ Πράξεων (Πρξ. κ΄ 16-18, 28-36)	Κυριακῆς Πατέρων (Ἰω. ιζ΄ 1-13)
12	—	—	Κυριακῆς η΄ Πράξεων (Πρξ. β΄ 1-11)	Πεντηκοστῆς (Ἰω. ζ΄ 37-52, η΄ 12)
19	πλ. δ΄	Α΄	Κυρ. α΄ Ἐπιστ.–Ἁγ. Πάντων (Ἑβρ. ια΄ 33-ιβ΄ 2)	Κυριακῆς α΄ Ματθαίου (Μτθ. ι΄ 32-33, 37-38, ιθ΄ 27-30)
26	α΄	Β΄	Κυριακῆς β΄ Ἐπιστολῶν (Ῥωμ. β΄ 10-16)	Κυριακῆς β΄ Ματθαίου (Μτθ. δ΄ 18-23)

ΙΟΥΛΙΟΣ

Ἡμ.	Ἦχος	Ἑωθ.	Ἀποστ. Ἀναγνώσματα	Εὐαγγ. Ἀναγνώσματα
03	β΄	Γ΄	Κυριακῆς γ΄ Ἐπιστολῶν (Ῥωμ. ε΄ 1-10)	Κυριακῆς γ΄ Ματθαίου (Μτθ. ς΄ 22-33)
10	γ΄	Δ΄	Κυριακῆς δ΄ Ἐπιστολῶν (Ῥωμ. ς΄ 18-23)	Κυριακῆς δ΄ Ματθαίου (Μτθ. η΄ 5-13)
17	δ΄	Ε΄	Κυριακῆς Πατέρων (Τίτ. γ΄ 8-15)	Κυριακῆς Πατέρων (Μτθ. ε΄ 14-19)
24	πλ. α΄	Ϛ΄	Κυριακῆς ς΄ Ἐπιστολῶν (Ῥωμ. ιβ΄ 6-14)	Κυριακῆς ς΄ Ματθαίου (Μτθ. θ΄ 1-8)
31	πλ. β΄	Ζ΄	Κυριακῆς ζ΄ Ἐπιστολῶν (Ῥωμ. ιε΄ 1-7)	Κυριακῆς ζ΄ Ματθαίου (Μτθ. θ΄ 27-35)

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

Ἡμ.	Ἦχος	Ἑωθ.	Ἀποστ. Ἀναγνώσματα	Εὐαγγ. Ἀναγνώσματα
07	βαρύς	Η΄	Κυριακῆς η΄ Ἐπιστολῶν (Α΄ Κορ. α΄ 10-17)	Κυριακῆς η΄ Ματθαίου (Μτθ. ιδ΄ 14-22)
14	πλ. δ΄	Θ΄	Κυριακῆς θ΄ Ἐπιστολῶν (Α΄ Κορ. γ΄ 9-17)	Κυριακῆς θ΄ Ματθαίου (Μτθ. ιδ΄ 22-34)
21	α΄	Ι΄	Κυριακῆς ι΄ Ἐπιστολῶν (Α΄ Κορ. δ΄ 9-16)	Κυριακῆς ι΄ Ματθαίου (Μτθ. ιζ΄ 14-23)
28	β΄	ΙΑ΄	Κυριακῆς ια΄ Ἐπιστολῶν (Α΄ Κορ. θ΄ 2-12)	Κυριακῆς ια΄ Ματθαίου (Μτθ. ιη΄ 23-35)

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

Ἡμ.	Ἦχος	Ἑωθ.	Ἀποστ. Ἀναγνώσματα	Εὐαγγ. Ἀναγνώσματα
04	γ΄	Α΄	Κυριακῆς ιβ΄ Ἐπιστολῶν (Α΄ Κορ. ιε΄ 1-11)	Κυριακῆς ιβ΄ Ματθαίου (Μτθ. ιθ΄ 16-26)
11	δ΄	Β΄	Κυριακῆς πρὸ Ὑψώσεως (Γαλ. ς΄ 11-18)	Κυριακῆς πρὸ Ὑψώσεως (Ἰω. γ΄ 13-17)
18	πλ. α΄	Γ΄	Κυριακῆς μετὰ τὴν Ὕψωσιν (Γαλ. β΄ 16-20)	Κυριακῆς μετὰ τὴν Ὕψωσιν (Μρ. η΄ 34-θ΄ 1)
25	πλ. β΄	Δ΄	Κυριακῆς ιε΄ Ἐπιστολῶν (Β΄ Κορ. δ΄ 6-15)	Κυριακῆς α΄ Λουκᾶ (Λκ. ε΄ 1-11)

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

Ἡμ.	Ἦχος	Ἑωθ.	Ἀποστ. Ἀναγνώσματα	Εὐαγγ. Ἀναγνώσματα
02	βαρύς	Ε΄	Κυριακῆς ις΄ Ἐπιστολῶν (Β΄ Κορ. ς΄ 1-10)	Κυριακῆς β΄ Λουκᾶ (Λκ. ς΄ 31-36)
09	πλ. δ΄	Ϛ΄	Κυριακῆς ιζ΄ Ἐπιστολῶν (Β΄ Κορ. ς΄ 16-ζ΄ 1)	Κυριακῆς γ΄ Λουκᾶ (Λκ. ζ΄ 11-16)
16	α΄	Ζ΄	Κυριακῆς Πατέρων (Τίτ. γ΄ 8-15)	Κυριακῆς δ΄ Λουκᾶ (Λκ. η΄ 5-15)
23	β΄	Η΄	Ἀποστόλου - Κυρ. κ΄ Ἐπιστ. (Γαλ. α΄ 11-19)	Κυριακῆς ς΄ Λουκᾶ (Λκ. η΄ 27-39)
30	γ΄	Θ΄	Κυριακῆς ιθ΄ Ἐπιστολῶν (Β΄ Κορ. ια΄ 31-ιβ΄ 9)	Κυριακῆς ε΄ Λουκᾶ (Λκ. ις΄ 19-31)

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

Ἡμ.	Ἦχος	Ἑωθ.	Ἀποστ. Ἀναγνώσματα	Εὐαγγ. Ἀναγνώσματα
06	δ΄	Ι΄	Κυριακῆς κα΄ Ἐπιστολῶν (Γαλ. β΄ 16-20)	Κυριακῆς ζ΄ Λουκᾶ (Λκ. η΄ 41-56)
13	πλ. α΄	ΙΑ΄	Ἱεράρχου (Ἑβρ. ζ΄ 26-η΄ 2)	Κυριακῆς η΄ Λουκᾶ (Λκ. ι΄ 25-37)
20	πλ. β΄	Α΄	Κυριακῆς κγ΄ Ἐπιστολῶν (Ἐφεσ. β΄ 4-10)	Κυριακῆς θ΄ Λουκᾶ (Λκ. ιβ΄ 16-21)
27	βαρύς	Β΄	Κυριακῆς κδ΄ Ἐπιστολῶν (Ἐφεσ. β΄ 14-22)	Κυριακῆς ιγ΄ Λουκᾶ (Λκ. ιη΄ 18-27)

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

Ἡμ.	Ἦχος	Ἑωθ.	Ἀποστ. Ἀναγνώσματα	Εὐαγγ. Ἀναγνώσματα
04	πλ. δ΄	Γ΄	Ἁγίας (Γαλ. γ΄ 23- δ΄ 5)	Κυριακῆς ι΄ Λουκᾶ (Λκ. ιγ΄ 10-17)
11	α΄	Δ΄	Προπατόρων (Κλσ. γ΄ 4-11)	Κυριακῆς ια΄ Λουκᾶ (Λκ. ιδ΄ 16-24, Μτθ. κβ΄ 14)
18	β΄	Ε΄	Κυρ. πρὸ Χριστουγέννων (Ἑβρ. ια΄ 9-10, 32-40)	Κυριακῆς πρὸ Χριστουγέννων (Μτθ. α΄ 1-25)
25	—	—	Ἑορτῆς (Γαλ. δ΄ 4-7)	Ἑορτῆς (Μτθ. β΄ 1-12)

ΓΕΝΙΚΑΙ ΥΠΟΜΝΗΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΥΠΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

1. Τὸ ἐτήσιον Κανονάριον τῶν Διπτύχων βασίζεται εἰς τὸ ἰσχῦον Τυπικὸν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας (Τ.Μ.Ε.), συνταχθὲν ὑπὸ Γ. Βιολάκη, Κων/πολις 1888. Σκοπὸς τοῦ Κανοναρίου εἶναι ἡ σωστὴ ἑρμηνεία καὶ ἐφαρμογὴ τοῦ Τ.Μ.Ε., καὶ ὅπου χρειάζεται, ἡ διασάφησις καὶ συμπλήρωσίς του, λαμβανομένων ὑπόψιν καὶ τῶν κρατούντων ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος (ἐκ Συνοδικῶν ἀποφάσεων, λειτουργικῶν ἐθίμων κ.λπ.).
2. Ἡ ἐπαρκὴς γνῶσις τῆς Προθεωρίας καὶ τῶν λοιπῶν βασικῶν διατάξεων τοῦ Τ.Μ.Ε., καθὼς καὶ τῆς εἰδικῆς ὁρολογίας τοῦ Τυπικοῦ, εἶναι ἀπαραίτητος προϋπόθεσις διὰ τὴν ὀρθὴν κατανόησιν καὶ χρῆσιν τοῦ Κανοναρίου.
3. Ὡσαύτως εἶναι ἀναγκαία ἡ πλήρης καὶ συνολικὴ μελέτη τῶν ἐν τῷ Κανοναρίῳ διατάξεων καὶ σημειώσεων πασῶν τῶν ἡμερῶν τοῦ ἔτους, καθὼς καὶ ἡ ἔγκαιρος προετοιμασία πρὸ ἑκάστης ἀκολουθίας, καὶ ὄχι ἡ ἀποσπασματική, πρόχειρος καὶ ἐπὶ τροχάδην ἀνάγνωσίς του. Τὸ Κανονάριον (καὶ τὸ Τυπικὸν ἐν γένει) δὲν εἶναι «τυφλοσύρτης».
4. Τὸ «Σύστημα Τυπικοῦ» τοῦ ἀειμνήστου ἱερέως Κων/νου Παπαγιάννη, ἐκδοθὲν ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (ἐν Ἀθήναις 2006), ἐπίσης συμβάλλει εἰς τὴν ἀρτιωτέραν γνῶσιν τῶν περὶ τὸ Τυπικὸν θεμάτων.
5. Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος Κανοναρίου (καὶ παντὸς ἐν γένει Τυπικοῦ) δι᾽ ἑκάστην ἡμέραν τοῦ ἔτους συντάσσονται κατὰ κύριον λόγον ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἱ. ἀκολουθιῶν τῶν καθιερωμένων Μηναίων καὶ τῶν λοιπῶν ἐπισήμων λειτουργικῶν βιβλίων τῆς Ἐκκλησίας.
6. Διὰ τὴν τέλεσιν τοπικῶν ἑορτῶν καὶ ἀκολουθιῶν, πέραν τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τῶν ἐν χρήσει λειτουργικῶν βιβλίων, πρέπει νὰ ὑπάρχῃ εἰδικὴ ἑόρτιος ἀκολουθία (συνήθως ἐν ἰδιαιτέρῳ τεύχει). Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τὸ τυπικὸν τῆς ἡμέρας προσαρμόζεται ἀναλόγως καὶ τηρεῖται ἡ τάξις τῆς εἰδικῆς ἀκολουθίας ἐν συνδυασμῷ μὲ τὰς διατάξεις παρομοίων περιπτώσεων τοῦ ἐπισήμου Τυπικοῦ.

ΜΗΝ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

Μὴν Ἰανουάριος

ἔχων ἡμέρας τριάκοντα καὶ μίαν
ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 10 καὶ ἡ νὺξ ὥρας 14

1. Σάββατον. † Η ΚΑΤΑ ΣΑΡΚΑ ΠΕΡΙΤΟΜΗ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ. Βασιλείου ἀρχιεπισκόπου Καισαρείας Καππαδοκίας τοῦ μεγάλου (†379).

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον *«Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ»*· κοντάκιον *«Ἡ παρθένος σήμερον»*· ἀπόλυσις *«Ὁ ἐν σπηλαίῳ γεννηθεὶς καὶ ἐν φάτνῃ...»*

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ ἡ α΄ στάσις τοῦ ψαλτηρίου.

ΕΙΣ ΤΟ *«ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ»* ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς *«Συγκαταβαίνων ὁ σωτὴρ»* (δὶς) καὶ *«Οὐκ ἐπῃσχύνθη»* (ἅπαξ), καὶ τοῦ ἁγίου Βασιλείου 3 προσόμοια *«Ὁ ἐπωνύμως κληθεὶς»* κ.λπ., Δόξα, τοῦ ἁγίου *«Σοφίας ἐραστής»*, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς *«Συγκαταβαίνων ὁ σωτήρ»*.

ΕΙΣΟΔΟΣ, *«Φῶς ἱλαρόν»*, προκείμενον τῆς ἡμέρας καὶ τὰ ἀναγνώσματα*.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ 3 ἰδιόμελα τοῦ ἁγίου μετὰ στίχων εἰς τὰ 2 τελευταῖα· α) *«Τὸ στόμα μου λαλήσει σοφίαν καὶ ἡ μελέτη τῆς καρδίας μου σύνεσιν»*, β) *«Στόμα δικαίου μελετήσει σοφίαν καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ λαλήσει κρίσιν»*, Δόξα, τοῦ ἁγίου *«Ὁ τὴν χάριν τῶν θαυμάτων»*, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς *«Οὐκ ἐπῃσχύνθη»*.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ *«Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν»*, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Μορφὴν ἀναλλοιώτως»*. Ἀπόλυσις *«Ὁ ἐν τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ σαρκὶ περιτμηθῆναι καταδεξάμενος διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν, Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν»*.

---

* Εἰς τὰς ἑορτασίμους ἀκολουθίας μετὰ τὴν εἴσοδον τοῦ ἑσπερινοῦ συχνάκις ὑπάρχουν στιχηρὰ ἰδιόμελα διὰ τὴν λιτήν· κατὰ τὰς διατάξεις ὅμως τοῦ Τ.Μ.Ε. εἴθισται εἰς τοὺς ἐνοριακοὺς ναοὺς νὰ μὴ τελῆται λιτὴ ἐν τῷ ἑσπερινῷ, ἀλλὰ τὰ ἰδιόμελα αὐτῆς νὰ ψάλλωνται εἰς τὸ μεσονυκτικόν.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν΄ ψαλμὸν τὰ στιχηρὰ ἰδιόμελα τῆς λιτῆς, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς *«Μορφὴν ἀναλλοιώτως»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὰ ἀπολυτίκια *«Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν»*, Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, *«Μορφὴν ἀναλλοιώτως»*. Καθίσματα ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Εἶτα τὸ α΄ ἀντίφωνον τῶν ἀναβαθμῶν τοῦ δ΄ ἤχου, καὶ τὸ προκείμενον μετὰ τοῦ στίχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ὄρθρου, *«Ὁ μὴ εἰσερχόμενος»* (ζήτει τῇ 13ῃ Νοεμβρίου)· ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα, Δόξα, *«Ταῖς τοῦ ἱεράρχου»*, καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, τῆς ἑορτῆς (μετὰ τῶν εἱρμῶν) μὲ στίχον *«Δόξα σοι, ὁ Θεὸς»* καὶ τοῦ ἁγίου (ἄνευ εἱρμῶν) μὲ στίχον *«Ἅγιε τοῦ Θεοῦ»*· ἀπὸ γ΄ καὶ ς΄ ᾠδῆς ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ διπλαῖ *«Βυθοῦ ἀνεκάλυψε πυθμένα»* καὶ *«Στείβει θαλάσσης»*. Εἶτα ψάλλεται ἡ θ΄ ᾠδὴ ἀμφοτέρων τῶν κανόνων μετὰ τῶν μεγαλυναρίων, καὶ ἐν τέλει οἱ δύο εἱρμοὶ τῆς θ΄ ᾠδῆς *«[Μεγάλυνον, ψυχή μου, τὴν τιμιωτέραν...] Ἀπορεῖ πᾶσα γλῶσσα»* καὶ *«[Μεγάλυνον, ψυχή μου, τὴν λυτρωσαμένην...] Ὦ τῶν ὑπὲρ νοῦν»*.

Ἐξαποστειλάρια, αἶνοι κ.λπ. ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Δοξολογία μεγάλη, καὶ τὸ ἀπολυτίκιον *«Μορφὴν ἀναλλοιώτως»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα τὰ τῆς ἑορτῆς ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ *«Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ σαρκὶ περιτμηθείς, ψάλλοντάς σοι ἀλληλούια»*.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκια *«Μορφὴν ἀναλλοιώτως»*, *«Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ· κοντάκιον *«Ὁ τῶν ὅλων Κύριος»* (ζήτει μετὰ τὴν γ΄ ᾠδήν). Τρισάγιον.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: 1ης Ἰαν., *«Βλέπετε μή τις ὑμᾶς ἔσται»* (Κλσ. β΄ 8-12)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, *«Ὑπέστρεψαν οἱ ποιμένες»* (Λκ. β΄ 20-21, 40-52).

Καθεξῆς ἡ λειτουργία τοῦ μεγάλου Βασιλείου. Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Ἐπὶ σοὶ χαίρει»*. [Κατὰ τὸ Τ.Μ.Ε., εἰς τὰ δίπτυχα, μετὰ τὸ *«Ἐν πρώτοις μνήσθητι»*, λέγεται τὸ παρὸν μεγαλυνάριον τοῦ ἁγίου·

Τὸν οὐρανοφάντορα τοῦ Χριστοῦ, μύστην τοῦ Δεσπότου, τὸν φωστῆρα τὸν φαεινόν, τὸν ἐκ Καισαρείας καὶ Καππαδοκῶν χώρας, Βασίλειον τὸν μέγαν, πάντες τιμήσωμεν.]

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ *«Αἰνεῖτε»·* ἀντὶ τοῦ *Εἴδομεν τὸ φῶς* τὸ *«Μορφὴν ἀναλλοιώτως».* Ἀπόλυσις ὡς ἐν τῷ ἑσπερινῷ.

Ἀκολουθία τῆς δοξολογίας ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ νέου ἔτους*

Μετὰ τὸ *«Εὐλογητὸς ὁ Θεός»*, ἀπολυτίκια: τῆς ἑορτῆς *«Μορφὴν ἀναλλοιώτως»*, καὶ τοῦ ἁγίου *«Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν»·* κοντάκιον τῆς ἰνδίκτου, ἦχος δ΄, πρὸς τὸ *«Ὁ ὑψωθείς»*,

«Ὁ τῶν αἰώνων ποιητὴς καὶ δεσπότης, Θεὲ τῶν ὅλων ὑπερούσιε ὄντως, τὴν ἐνιαύσιον εὐλόγησον περίοδον, σῴζων τῷ ἐλέει σου τῷ ἀπείρῳ οἰκτίρμον, πάντας τοὺς λατρεύοντας σοὶ τῷ μόνῳ δεσπότῃ, καὶ ἐκβοῶντας φόβῳ· Λυτρωτά, εὔφορον πᾶσι τὸ ἔτος χορήγησον».

Εὐθὺς ἡ δοξολογία (ἐπιλογὴ στίχων), μεθ᾽ ἣν αἱ ἑξῆς αἰτήσεις τῆς ἐκτενοῦς, τῶν χορῶν ψαλλόντων ἐκ περιτροπῆς ἀνὰ ἓν τριπλοῦν *«Κύριε, ἐλέησον»*, ἐξαιρέσει τῆς ἕκτης αἰτήσεως *«ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι»*, μεθ᾽ ἣν ψάλλουν αὐτὸ ἀνὰ δέκα ἀμοιβαδὸν τετράκις, πραείᾳ τῇ φωνῇ.

«Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός...»

«Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν...»

«Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν...»

«Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν ἔθνους, πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας ἐν τῷ κράτει ἡμῶν, τοῦ κατὰ ξηράν, θάλασσαν καὶ ἀέρα φιλοχρίστου ἡμῶν στρατοῦ καὶ ὑπὲρ τοῦ Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν ἐπὶ πλέον συνεργῆσαι καὶ κατευοδῶσαι αὐτοὺς ἐν πᾶσιν».

«Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ εὐκρασίας ἀέρων, εὐφορίας τῶν καρπῶν τῆς γῆς, καὶ καιρῶν εἰρηνικῶν καὶ ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸν νέον ἐνιαυτὸν τῆς χρηστότητος τοῦ Κυρίου».

---

* Ἀναλυτικαὶ διατάξεις διὰ τὰς τοιαύτας περιπτώσεις ἐπισήμων τελετῶν ὑπάρχουν εἰς τὴν ἔκδοσιν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας «Ἐπίσημοι Δοξολογίαι μεγάλων ἑορτῶν, ἐπετείων καὶ λιτανειῶν».

«Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι τὴν ἁγίαν ἐκκλησίαν...»

«Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εἰσακοῦσαι...»

«Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν» καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχήν:

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καιροὺς καὶ χρόνους ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ θέμενος, ὁ ἄναρχος καὶ ἀτελεύτητος καὶ ἐπέκεινα παντὸς χρόνου νοούμενός τε καὶ ὑπάρχων, ὁ πάσης ἐκτὸς μεταβολῆς τε τῶν ὄντων καὶ ἀλλοιώσεως, ὁ τὸν πάντα χρόνον τόν τε γεγονότα τόν τε ὄντα καὶ τὸν ἐσόμενον πληρῶν, ὁ ἐν τῇ ἀφάτῳ σου μακροθυμίᾳ καταξιώσας ἡμᾶς εἰς νέον ἐνιαυτὸν τοῦ πλούτου τῆς χρηστότητός σου εἰσελθεῖν, αὐτός, πανάγαθε Δέσποτα, τὴν εἴσοδον ταύτην τῇ θείᾳ σου χάριτι εὐλόγησον· ὄμβρους εἰρηνικοὺς πρὸς καρποφορίαν τῇ γῇ δώρησαι· τοὺς ἀέρας ὑγιεινοὺς καὶ εὐκράτους ἀνθρώποις τε καὶ κτήνεσι κατασκεύασον· δὸς ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ βεβαίᾳ τὸν κύκλον αὐτοῦ διελθεῖν, τῷ στεφάνῳ τῆς δόξης τῶν ἀρετῶν κοσμουμένους, τῷ φωτὶ τῶν ἐντολῶν σου εὐσχημόνως ὡς ἐν ἡμέρᾳ καλῶς ὁδεύοντας· τὸ εὐσεβὲς ἡμῶν ἔθνος τῇ δυνάμει σου κραταίωσον· τὴν νεότητα παιδαγώγησον· τὸ γῆρας περικράτησον· τοὺς ὀλιγοψύχους παραμύθησον· τοὺς ἐσκορπισμένους ἐπισυνάγαγε· τοὺς πεπλανημένους ἐπανάγαγε καὶ σύναψον τῇ ἁγίᾳ σου Ἐκκλησίᾳ, ἣν τῇ θείᾳ σου χάριτι καλῶς διαφύλαξον· λάλησον ἀγαθὰ ἐν ταῖς καρδίαις τῶν ἀρχόντων ἡμῶν, ἐνίσχυσον καὶ ἐνδυνάμωσον αὐτούς τε καὶ τὸν φιλόχριστον ἡμῶν στρατόν· ἐλθέτω ἐφ' ἡμᾶς, Κύριε, ἡ βασιλεία σου, βασιλεία ἀγάπης, χρηστότητος, δικαιοσύνης καὶ εἰρήνης, καὶ ἀξίωσον ἡμᾶς ἐν ἑνὶ στόματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ ὑμνεῖν σε καὶ δοξάζειν σε τὸν ἐν Τριάδι ἄναρχον καὶ αἰώνιον Θεὸν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Εἶτα ἡ ἀπόλυσις ὡς εἰς τὸν ἑσπερινόν.

***Εἴδησις**. Ἐν ταῖς καθημεριναῖς ἡ Παρακλητικὴ σχολάζει μέχρι τῆς 14ης τοῦ μηνὸς πλὴν τῶν Κυριακῶν.*

2. † ΚΥΡΙΑΚΗ πρὸ τῶν Φώτων. Σιλβέστρου Ῥώμης (†335)· Θεαγένους (†320), Θεοπίστου, Σεργίου καὶ Θεοπέμπτου μαρτύρων, Κοσμᾶ (Α΄) Κων/πόλεως, Σεραφεὶμ ἐν Σάρωφ (†1833). Ἦχος γ΄, ἑωθινὸν ς΄.

Σημείωσις. *Κατὰ παγίαν τάξιν τοῦ Τ.Μ.Ε. (Κυριακὴ πρὸ τῶν Φώτων §§ 1-3) ἡ μὴ ἑορτάσιμος ἀκολουθία τοῦ ἁγίου τοῦ Μηναίου καταλιμπάνεται (λεγομένη ἐν τοῖς ἀποδείπνοις).*

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκια *«Μορφὴν ἀναλλοιώτως»,* Δόξα, *«Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν»·* κοντάκιον *«Ὁ τῶν ὅλων Κύριος»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

ΕΙΣ ΤΟ *«ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ»*, ἀναστάσιμα 6 καὶ προεόρτια 4 *«Προεόρτια ᾄσματα...»* (2ας Ἰανουαρίου), Δόξα, τὸ προεόρτιον *«Ἔρχεται πρὸς Ἰορδάνην»*, Καὶ νῦν, *«Πῶς μὴ θαυμάσωμεν»*.

ΕΙΣΟΔΟΣ, *«Φῶς ἱλαρὸν»* καὶ τὸ προκείμενον.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Ἰωάννη βαπτιστά...»* (ζήτει τῇ 2ᾳ Ἰαν. εἰς τὸν στίχον τῶν αἴνων).

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ *«Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια»*, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Ἑτοιμάζου, Ζαβουλών»*.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν΄ ψαλμόν, ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἤχου, τὰ τριαδικὰ *«Ἄξιον ἐστί»*, τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον *«Ἑτοιμάζου, Ζαβουλών»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* ἀπολυτίκια *«Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια»*, Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, *«Ἑτοιμάζου, Ζαβουλών»*.

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α΄ στιχολογίας μὲ θεοτοκίον εἰς τὸ Καὶ νῦν τὸ *«Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν»*, καὶ τῆς β΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΩΘΙΝΟΝ Εὐαγγέλιον (ς΄) μετὰ πάσης τῆς συνήθους τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος μετὰ τῶν εἱρμῶν, καὶ ὁ προεόρτιος τῆς ἡμέρας *«Αἰσθανόμενος τὴν τοῦ Κυρίου»* ἄνευ εἱρμῶν καὶ μετὰ στίχου *«Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι»*. Ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς μόνον τὸ προεόρτιον μεσῴδιον κάθισμα *«Ἀόρατε Θεέ»*. Ἀφ᾽ ς΄ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ *«Βυθοῦ ἀνεκάλυψε»· «Τὴν τιμιωτέραν»*, καὶ ὁ εἱρμὸς *«[Μεγάλυνον, ψυχή μου...] Ἀπορεῖ πᾶσα γλῶσσα»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ., τὸ ς΄ ἀναστάσιμον *«Δεικνύων ὅτι ἄνθρωπος»** καὶ τὸ προεόρτιον.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ προσόμοια προεόρτια 4 *«Αἱ ἀγγελικαὶ προπορεύεσθε»*, εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα α) *«Διὰ τοῦτο μνησθήσομαί σου ἐκ γῆς Ἰορδάνου καὶ Ἑρμωνίιμ»,* β) *«Εἶδόν σε ὕδατα, ὁ Θεός, εἶδόν σε ὕδατα καὶ ἐφοβήθησαν»*, Δόξα, τὸ ς΄ ἐωθινὸν *«Ἡ ὄντως εἰρήνη»*, Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*. Δοξολογία μεγάλη, *«Σήμερον σωτηρία»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς 4 ἀναστάσιμα τροπάρια τοῦ ἤχου καὶ 4 ἐκ τῆς ς΄ ᾠδῆς τοῦ προεορτίου κανόνος].

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ *«Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν»*.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκια *«Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια»*, *«Ἑτοιμάζου, Ζαβουλὼν»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Ἐν τοῖς ῥείθροις σήμερον»*.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: Κυριακῆς πρὸ τῶν Φώτων, *«Νῆφε ἐν πᾶσι»* (Β΄ Τιμ. δ΄ 5-8) –μετὰ τοῦ προκειμένου καὶ τοῦ ἀλληλουιαρίου αὐτοῦ–· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, *«Ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ»* (Μρ. α΄ 1-8).

Καθεξῆς ἡ λειτουργία τοῦ Χρυσοστόμου. Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Ἄξιον ἐστίν»*. Κοινωνικὸν *«Αἰνεῖτε»· «Εἴδομεν τὸ φῶς»*, καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

***Εἰδήσεις**. 1. Διὰ τὰς ἀκολουθίας τῶν προεορτίων καὶ τῶν μεθεόρτων καθημερινῶν βλέπε ἔμπροσθεν εἰς τὰς «γενικὰς τυπικὰς διατάξεις» §§52-63.*

2. Εἰς τοὺς ἑσπερινοὺς τῶν προεορτίων ἡμερῶν ψάλλονται μετὰ τὸ «Νῦν ἀπολύεις» *οἱ διὰ τὰ ἀπόδειπνα κανόνες τοῦ Μηναίου (βλέπε Τ.Μ.Ε., Δεκ. 25 §23), μεθ' οὓς λέγεται τὸ τρισάγιον.*

---

* Επειδὴ τὸ κείμενον τοῦ ς΄ ἀναστασίμου ἐξαποστειλαρίου δημοσιεύεται πολλαχοῦ μὲ λάθη, παρατίθεται ἐνταῦθα διωρθωμένον.

«Δεικνύων ὅτι ἄνθρωπος, σῶτερ εἶ κατ' οὐσίαν, ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος, βρώσεως συμμετέσχες, καὶ μέσον στὰς ἐδίδασκες, μετάνοιαν κηρύσσειν· εὐθὺς δὲ πρὸς οὐράνιον, ἀνελήφθης Πατέρα, καὶ μαθηταῖς, πέμπειν τὸν Παράκλητον ἐπηγγείλω, ὑπέρθεε Θεάνθρωπε, δόξα τῇ σῇ ἐγέρσει».

3. Ἀπὸ 2 μέχρι 5 Ἰανουαρίου, ***ἐὰν τοπικῶς ἑορτάζεται ἅγιος****, ψάλλονται καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ τοῦ α΄ κανόνος τῶν Θεοφανείων* «Βυθοῦ ἀνεκάλυψε πυθμένα», *εἰς δὲ τὴν θ. λειτουργίαν (καὶ εἰς τὰς ὥρας μετὰ τὸ τρισάγιον) ψάλλεται τὸ προεόρτιον κοντάκιον* «Ἐν τοῖς ῥείθροις σήμερον».

3. Δευτέρα (προεόρτια τῶν Φώτων). Μαλαχίου προφήτου (περὶ τὸ 450 π.Χ.), Γορδίου μάρτυρος.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. κθ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ἑβρ. γ΄ 5-11, 17-19).
Εὐαγγέλιον: προεόρτιον, Δευτ. διακαινησίμου (Ἰω. α΄ 18-28).

4. Τρίτη (προεόρτια τῶν Φώτων). Σύναξις τῶν ἁγίων 70 ἀποστόλων, Θεοκτίστου ὁσίου. Νικηφόρου τοῦ λεπροῦ (†1964).

Ἀπόστολος: παραλειφθείς, Σαβ. πρὸ τῶν Φώτων (Α΄ Τιμ. γ΄ 13-δ΄ 5).
Εὐαγγέλιον: παραλειφθέν, Σαβ. πρὸ τῶν Φώτων (Μτθ. γ΄ 1-6).

5. Τετάρτη (προεόρτια τῶν Φώτων). Θεοπέμπτου καὶ Θεωνᾶ μαρτύρων (†305), Συγκλητικῆς ὁσίας (†350).

Ἡ ἀκολουθία τῆς ἡμέρας ψάλλεται κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναίῳ τάξιν. Εἰς τὸν ἑσπερινὸν μετὰ τὸ *«Νῦν ἀπολύεις»* συνάπτεται ὁ κανὼν τοῦ ἀποδείπνου (μετὰ τῶν εἱρμῶν αὐτοῦ). Εἰς τὸν ὄρθρον μετὰ τὰ ἀπόστιχα, τὸ τρισάγιον κλπ. καὶ τὸ ἀπολυτίκιον *«Ἀπεστρέφετο ποτὲ»* (ἅπαξ) λέγεται ἡ (μεγάλη) ἀπόλυσις. Ἐν συνεχείᾳ ψάλλονται αἱ

Μεγάλαι ὧραι. Εἰς τὴν α΄ ὥραν *«Εὐλογητὸς ὁ Θεός»,* τρισάγιον κ.λπ., αἱ δὲ λοιπαὶ ὧραι ἄρχονται ἀπὸ τοῦ *«Δεῦτε προσκυνήσωμεν»*, καθὼς ἐπισυνάπτονται εὐθὺς μετὰ τὴν εὐχὴν τῆς προηγουμένης ὥρας. Ἡ ἀκολουθία αὐτῶν ὡς ἔχει εἰς τὸ Μηναῖον (Τ.Μ.Ε., 6η Ἰαν., §1)· ἀπολυτίκιον *«Ἀπεστρέφετο ποτέ».* Ἐν ᾧ ψάλλονται τὰ ἰδιόμελα τῆς γ΄, τῆς ς΄ καὶ τῆς θ΄ ὥρας, ὁ διάκονος θυμιᾷ [προπορευομένου λαμπαδούχου] τὸν ναὸν καὶ τὸν λαὸν μετὰ θυμιατοῦ («κατζίου»).

Ὥρα θ΄. Μετὰ τὰ δύο πρῶτα ἰδιόμελα τῆς ὥρας ὁ α΄ χορὸς ψάλλει εἰς ἦχον πλ. α΄ *Δόξα Πατρί*, ὁ β΄ *Καὶ νῦν*, καὶ ὁ ἀναγνώστης ἱστάμενος εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ ἀναγινώσκει εὐλαβῶς καὶ κατὰ τὸ ὕφος τοῦ Ἀποστόλου ὁλόκληρον τὸ δοξαστικὸν *«Τὴν χεῖρά σου τὴν ἁψαμένην»* (ὁ πρῶτος στίχος *«Τὴν χεῖρά σου τὴν ἁψαμένην...»* καὶ τὸ ἐν τέλει ἡμιστίχιον *«Καὶ δεῦρο στῆθι*

μεθ᾽ ἡμῶν» ἐπαναλαμβάνονται τρίς, οἱ δὲ λοιποὶ στίχοι λέγονται ἅπαξ), καὶ εἶτα ψάλλουν τὸ αὐτὸ δοξαστικὸν οἱ χοροὶ ἐναλλὰξ κατὰ στίχον. Εἶτα ἡ Προφητεία, ὁ Ἀπόστολος, τὸ Εὐαγγέλιον καὶ τὰ λοιπά. Μετὰ τὴν εὐχὴν *«Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ»* συνήθως παραλείπονται ἐν ταῖς ἐνορίαις τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοί, καὶ εὐθὺς γίνεται (μικρὰ) ἀπόλυσις. Εἶτα ἐν συνεχείᾳ ἄρχεται

Ὁ μέγας ἑσπερινὸς τῆς ἑορτῆς
τῶν Θεοφανείων μετὰ τῆς θείας λειτουργίας
τοῦ μεγάλου Βασιλείου.

«Εὐλογημένη ἡ βασιλεία», ὁ προοιμιακὸς καὶ τὰ εἰρηνικά.

ΕΙΣ ΤΟ *«ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ»* τὰ 4 ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς *«Τὸν φωτισμὸν ἡμῶν»* κ.λπ. εἰς 6, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Ὑπέκλινας κάραν»*. Εἴσοδος μετὰ τοῦ Εὐαγγελίου, *«Φῶς ἱλαρόν»*· προκείμενον δὲν λέγεται, ἀλλ᾽ εὐθὺς τὰ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Τὸ α΄ ἀνάγνωσμα *«Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεός»*· μετ᾽ αὐτὸ ὁ α΄ χορὸς τὸ μετὰ τὸ γ΄ ἀνάγνωσμα τροπάριον *«Ἐπεφάνης ἐν τῷ κόσμῳ»*, τοῦ ὁποίου τὸ ἀκροτελεύτιον *«Ἵνα φωτίσῃς τοὺς ἐν σκότει»* ψάλλεται (ἀρχομένου τοῦ β΄ χοροῦ) μετὰ τῶν στίχων τοῦ ξς΄ (66ου) ψαλμοῦ, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, Δόξα, Καὶ νῦν, ὁ β΄ χορὸς τὸ αὐτὸ τροπάριον *«Ἐπεφάνης ἐν τῷ κόσμῳ»* ὁλόκληρον. Εἶτα τὸ ε΄ ἀνάγνωσμα *«Εἶπεν Ἠλίας»*· μετ᾽ αὐτὸ ὁ β΄ χορὸς τὸ μετὰ τὸ ς΄ ἀνάγνωσμα τροπάριον *«Ἁμαρτωλοῖς καὶ τελώναις»*, τὸ ἀκροτελεύτιον τοῦ ὁποίου *«Ποῦ γὰρ εἶχε τὸ φῶς σου λάμψαι»* ψάλλεται (ἀρχομένου τοῦ α΄ χοροῦ) μετὰ τῶν στίχων τοῦ ϟβ΄ (92ου) ψαλμοῦ, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, Δόξα, Καὶ νῦν, ὁ α΄ χορὸς τὸ αὐτὸ τροπάριον *«Ἁμαρτωλοῖς καὶ τελώναις»* ὁλόκληρον. Ἀκολουθεῖ τὸ ς΄ ἀνάγνωσμα *«Παρεγένετο Νεεμάν»*, μετὰ τὸ ὁποῖον *«Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν»*, *«Ὅτι ἅγιος εἶ, ὁ Θεός»* καὶ τὸ τρισάγιον. Ἀπόστολος: τοῦ ἑσπερινοῦ, *«Ἐλεύθερος ὢν ἐκ πάντων»* (Α΄ Κορ. θ΄ 19-27)· Εὐαγγέλιον: τῆς θ΄ ὥρας, *«Ἐν ἔτει πεντεκαιδεκάτῳ»* (Λκ. γ΄ 1-18).

Καθεξῆς ἡ λειτουργία τοῦ μεγ. Βασιλείου. Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Ἐπὶ σοὶ χαίρει»*. Κοινωνικὸν *«Αἰνεῖτε»*· *«Εἴδομεν τὸ φῶς»*.

ΜΕΓΑΣ ΑΓΙΑΣΜΟΣ. Μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν ψάλλονται τὰ ἰδιόμελα *«Φωνὴ Κυρίου»* καὶ τελεῖται ὑπὸ τοῦ λειτουργοῦντος ἱερέως ὁ μέγας Ἁγιασμός, ὡς εἴθισται, κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναίῳ τάξιν. Εἰς τὸ τέλος τοῦ Ἁγιασμοῦ ὁ ἱερεὺς βαπτίζει τρὶς ἐν τῷ ἡγιασμένῳ ὕδατι τὸν τίμιον Σταυρὸν ὄρθιον, ψάλλων τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς *«Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτιζομένου σου, Κύριε»*, τὸ ὁποῖον ἐπαναλαμβάνουν οἱ χοροὶ ἀνὰ μίαν· εἶτα ῥαντίζει τὸν λαὸν μετὰ τοῦ ἡγιασμένου ὕδατος ψάλλων (κατ᾽ ἀπαίτησιν τοῦ Τ.Μ.Ε.) τὸ κοντάκιον *«Ἐν τοῖς ῥείθροις σήμερον»*. Εἶτα προσέρχεται ὁ λαὸς μετὰ τάξεως, διὰ νὰ ἁγιασθῇ, ἐνῷ ὁ β΄ χορὸς ψάλλει τὸ ἰδιόμελον *«Ἀνυμνήσωμεν οἱ πιστοί»*.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ. *«Ὁ ἐν Ἰορδάνῃ ὑπὸ Ἰωάννου βαπτισθῆναι καταδεξάμενος διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεός»*.

Εἴδησις. *Ἐν τῇ τραπέζῃ νηστεία.*

6. Πέμπτη. † ΤΑ ΑΓΙΑ ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν΄ ψαλμὸν τὰ διὰ τὴν λιτὴν ἰδιόμελα (ἄνευ τοῦ Δόξα, Καὶ νῦν εἰς τὰ δύο τελευταῖα) καὶ τὰ ἰδιόμελα τῶν ἀποστίχων τοῦ ἑσπερινοῦ (ἄνευ τῶν πρὸ αὐτῶν στίχων), ὡς μὴ ψαλέντα εἰς τὴν οἰκείαν θέσιν· εἶτα τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον *«Ἐν Ἰορδάνῃ»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὸ ἀπολυτίκιον *«Ἐν Ἰορδάνῃ»* (γ΄). [Τὸ ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.] Τὰ καθίσματα, οἱ ἀναβαθμοὶ *«Ἐκ νεότητός μου»*, τὸ προκείμενον *«Ἡ θάλασσα εἶδε καὶ ἔφυγε»* (γ΄), τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ ὄρθρου *«Ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς»* (Μρ. α΄ 9-11), ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα κ.λπ., ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ ἀμφότεροι οἱ τῆς ἑορτῆς (μετὰ τῶν εἱρμῶν) ἀνὰ 4 ἄνευ στίχου, εἰμὴ μόνον Δόξα, Καὶ νῦν, ἐν ἑκάστῃ ᾠδῇ τοῦ β΄ κανόνος· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς ἡ ὑπακοὴ *«Ὅτε τῇ ἐπιφανείᾳ σου»*· ἀφ᾽ ς΄ τὸ κοντάκιον, ὁ οἶκος καὶ τὸ μηνολόγιον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ διπλαῖ *«Βυθοῦ ἀνεκάλυψε»* καὶ *«Στείβει θαλάσσης»*. Ἀντὶ τοῦ *Τὴν τιμιωτέραν*, οἱ εἱρμοὶ καὶ τὰ τροπάρια τῆς θ΄ ᾠδῆς τῶν δύο κανόνων μὲ τὰ μεγαλυνάρια αὐτῶν· εἶτα οἱ εἱρμοὶ (μετὰ τῶν μεγαλυναρίων) *«Μεγάλυνον, ψυχή μου, τὴν τιμιωτέραν... Ἀπορεῖ πᾶσα γλῶσσα»* καὶ *«Μεγάλυνον, ψυχή μου, τὴν λυτρωσαμένην... Ὦ τῶν ὑπὲρ νοῦν»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΟΝ τὸ τῆς ἑορτῆς ἐκ τρίτου.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ, ἀρχόμεθα ἀπὸ τοῦ στίχου *«Τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς κρῖμα ἔγγραπτον»** καὶ ψάλλομεν τὰ ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς εἰς 6 (δευτεροῦντες τὸ α΄), Δόξα, *«Νάματα ἰορδάνια»*, Καὶ νῦν, *«Σήμερον ὁ Χριστός»*. Δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον *«Ἐν Ἰορδάνῃ»* ἅπαξ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς.

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ *«Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου· Θεὸς Κύριος καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν Ἰορδάνῃ ὑπὸ Ἰωάννου βαπτισθείς...»*

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκιον *«Ἐν Ἰορδάνῃ»,* κοντάκιον *«Ἐπεφάνης σήμερον»*. Ἀντὶ τρισαγίου *«Ὅσοι εἰς Χριστόν»*.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: 6ης Ἰαν., *«Ἐπεφάνη ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ»* (Τίτ. β΄ 11-14, γ΄ 4-7)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, *«Παραγίνεται ὁ Ἰησοῦς»* (Μτθ. γ΄ 13-17).

Καθεξῆς ἡ λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου. Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* ὁ εἱρμὸς *«Μεγάλυνον, ψυχή μου, τὴν τιμιωτέραν... Ἄπορεῖ πᾶσα γλῶσσα»*. Κοινωνικὸν *«Ἐπεφάνη ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ σωτήριος πᾶσιν ἀνθρώποις· ἀλληλούια»·* ἀντὶ τοῦ *Εἴδομεν τὸ φῶς* τὸ *«Ἐν Ἰορδάνῃ»*.

ΜΕΓΑΣ ΑΓΙΑΣΜΟΣ. Μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν ψάλλονται τὰ ἰδιόμελα *«Φωνὴ Κυρίου»* κ.λπ. καὶ τελεῖται ὁ μέγας Ἁγιασμὸς ὡς χθές, ἀλλὰ κοντάκιον τὸ *«Ἐπεφάνης σήμερον»*. Ἀπόλυσις τῆς ἑορτῆς ὡς ἐν τῷ ἑσπερινῷ.

Σημειώσεις. *1) Τὸ Μηναῖον, τὸ ἰσχῦον Τυπικὸν Βιολάκη (Τ.Μ.Ε. Ἰαν. 6, §3) καὶ ὅλα τὰ παλαιὰ Τυπικὰ ὁρίζουν τὸν μέγαν Ἁγιασμὸν τῆς σήμερον μετὰ τὸ ᾀσματικὸν τρισάγιον τῆς μεγ. δοξολογίας, ἀλλὰ κατὰ σχετικὴν πρόβλεψιν τοῦ Τ.Μ.Ε. (Ἰαν. 6η, ὑποσ. 4), εἰς πλείστας ἐνορίας τελεῖται εἰς τὸ τέλος τῆς λειτουργίας, διὰ νὰ μὴ γίνεται ἀταξία καὶ πρὸς καλλιτέραν ἐξυπηρέτησιν τῶν πιστῶν.*

---

* Ὁσάκις ὑπάρχουν 6 στιχηρὰ διὰ τοὺς αἴνους, ἀρχόμεθα ἀπὸ τοῦ στίχου *«Τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς»* καὶ ψάλλομεν τὰ στιχηρὰ μὲ τοὺς στίχους τῶν αἴνων, χωρὶς νὰ προσθέτωμεν ἑτέρους στίχους εἰς τὰ δύο τελευταῖα, διότι οὐδέποτε προστίθενται στίχοι, ἐὰν δὲν ἐξαντληθοῦν οἱ στίχοι τοῦ ρν΄ ψαλμοῦ.

2) Μετὰ τὸ πέρας τῆς τελετῆς δίδεται ὑπὸ τοῦ ἱερέως εἰς τὸν λαὸν ὁ μέγας Ἁγιασμός, ἐνῷ οἱ χοροὶ ψάλλουν ἐναλλὰξ ἀργῶς καὶ μετὰ μέλους τὸ τροπάριον τῆς η΄ ᾠδῆς «Τριάδος ἡ φανέρωσις».

3) Ἀπὸ σήμερον καὶ εἰς πάσας τὰς ἀκολουθίας μέχρι τῆς θ΄ ὥρας τῆς 14ης Ἰανουαρίου ἀπόλυσις λέγεται ἡ τῆς ἑορτῆς.

7. Παρασκευή (α΄ μεθέορτος ἡμέρα τῶν Θεοφανείων). † Τοῦ τιμίου ἐνδόξου προφήτου, Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Θεοφανείων §§5-7 καὶ §37).

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον *«Ἐν Ἰορδάνῃ»*· κοντάκιον *«Ἐπεφάνης σήμερον»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ (ἄνευ Ψαλτηρίου). Εἴσοδος μετὰ θυμιατοῦ καὶ τὸ μέγα προκείμενον *«Ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐν τῷ οὐρανῷ»* μετὰ τῶν στίχων αὐτοῦ. Ἀπολυτίκια *«Ἐν Ἰορδάνῃ»*, Δόξα, *«Μνήμη δικαίου»*, Καὶ νῦν, *«Ἐν Ἰορδάνῃ»*. Ἀπόλυσις *«Ὁ ἐν Ἰορδάνῃ ὑπὸ Ἰωάννου βαπτισθῆναι καταδεξάμενος διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν..., τοῦ τιμίου ἐνδόξου προφήτου, προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, οὗ τὴν μνήμην ἐπιτελοῦμεν...»*

Τὸ μεσονυκτικόν, ὡς εἴθισται, καὶ ἐν τέλει τὸ ἀπολυτίκιον *«Ἐν Ἰορδάνῃ»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. Ἕκαστον κάθισμα ἐκ δευτέρου (μετὰ τοῦ Δόξα, Καὶ νῦν). Ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα. Κανόνες, ὁ α΄ τῶν Θεοφανείων *«Βυθοῦ ἀνεκάλυψε»* μετὰ στίχου *«Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι»* καὶ ὁ τοῦ Προδρόμου μετὰ στίχου *«Βαπτιστὰ τοῦ Χριστοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν»*· ἀπὸ γ΄ καὶ ς΄ ᾠδῆς τὰ τοῦ Μηναίου. Καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ *«Στείβει θαλάσσης»*. Ἀντὶ τῆς στιχολογίας τῆς ᾠδῆς τῆς Θεοτόκου *(Τὴν τιμιωτέραν)*, ὁ εἱρμὸς καὶ τὰ τροπάρια τῆς θ΄ ᾠδῆς τοῦ α΄ κανόνος τῆς ἑορτῆς *«Ἀπορεῖ πᾶσα γλῶσσα»* μετὰ τῶν μεγαλυναρίων (ὡς χθές), εἶτα ἡ θ΄ ᾠδὴ τοῦ Προδρόμου μὲ στίχον εἰς τὰ δύο πρῶτα τροπάρια *«Βαπτιστὰ τοῦ Χριστοῦ»*, Δόξα, *«Ὁ τοῖς ἀσωμάτοις»*, Καὶ νῦν, *«Ὑπὲρ εὐσπλαγχνίαν»*, καὶ ὁ εἱρμὸς *«Μεγάλυνον, ψυχή μου,... Ὦ τῶν ὑπὲρ νοῦν»*. Ἐξαποστειλάρια, στιχηρὰ εἰς τοὺς αἴνους καὶ δοξαστικὰ ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Δοξολογία μεγάλη, ἀπολυτίκιον *«Ἐν Ἰορδάνῃ»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα καὶ τὸ εἰσοδικὸν τῆς ἑορτῆς ὡς χθές. Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια *«Ἐν Ἰορδάνῃ», «Μνήμη δικαίου»*, καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Ἐπεφάνης σήμερον»*. Ἀντὶ τρισαγίου *«Ὅσοι εἰς Χριστόν»* (κατ' ἀπαίτησιν τοῦ Τ.Μ.Ε.). Ἀπόστολος –μετὰ τοῦ προκειμένου αὐτοῦ– τοῦ Προδρόμου, 7ης Ἰαν., *«Ἐγένετο ἐν τῷ τὸν Ἀπολλὼ εἶναι»* (Πρξ. ιθ΄ 1-8)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, *«Βλέπει ὁ Ἰωάννης τὸν Ἰησοῦν»* (Ἰω. α΄ 29-34). Καθεξῆς ἡ λειτουργία τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου. Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως, «Μεγάλυνον, ψυχή μου, τὴν τιμιωτέραν... Ὦ τῶν ὑπὲρ νοῦν»*. Κοινωνικὸν *«Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον»*· ἀντὶ τοῦ *Εἴδομεν τὸ φῶς* τὸ *«Ἐν Ἰορδάνῃ»*. Ἀπόλυσις ὡς ἐν τῷ ἑσπερινῷ.

Σημειώσεις. *1. Ἀπὸ αὔριον μέχρι τῆς 13ης τοῦ μηνός, ἐὰν ἑορτάζεται ἅγιος, ψάλλονται καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ τοῦ β΄ κανόνος τῶν Φώτων* «Στείβει θαλάσσης». *Κοντάκιον μέχρι τῆς 14ης τοῦ μηνὸς τὸ τῆς ἑορτῆς* «Ἐπεφάνης σήμερον» *(βλέπε 6 Ἰανουαρίου).*

2. Εἰς τὴν καθ' ἡμέραν λειτουργίαν ἕως τῆς 13ης Ἰαν. στιχολογοῦνται συνήθως τὰ τῆς ἑορτῆς ἀντίφωνα, ἀλλ' εἰσοδικὸν «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἐν Ἰορδάνῃ ὑπὸ Ἰωάννου».

8. Σάββατον μετὰ τὰ Φῶτα. Γεωργίου τοῦ Χοζεβίτου, Δομνίκης ὁσίας· Κύρου καὶ Ἀττικοῦ πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως.

Εἰς πάσας τὰς μεθεόρτους καθημερινὰς ἡ ἀκολουθία ψάλλεται μόνον ἐκ τοῦ Μηναίου (γεν. τυπικαὶ διατάξεις §§52-63).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Μηναίου. Ἀπόστολος Σαββάτου μετὰ τὰ Φῶτα, Κυρ. κζ΄ ἐπιστ., *«Ἐνδυναμοῦσθε ἐν Κυρίῳ»* (Ἐφεσ. ς΄ 10-17)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, *«Ἀνήχθη ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν ἔρημον»* (Μτθ. δ΄ 1-11). *«Ἄξιον ἐστί»*. Κοινωνικὸν *«Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι, ἐν Κυρίῳ»*.

9. † ΚΥΡΙΑΚΗ μετὰ τὰ Φῶτα. Πολυεύκτου μάρτυρος (†295)· Εὐστρατίου ὁσίου (θ΄ αἰ.). Ἦχος δ΄, ἑωθινὸν ζ΄

Σημείωσις. *Κατὰ παγίαν τάξιν τοῦ Τ.Μ.Ε. (Κυριακὴ μετὰ τὰ Φῶτα §§ 8-10) ἡ μὴ ἑορτάσιμος ἀκολουθία τοῦ ἁγίου τοῦ Μηναίου καταλιμπάνεται (λεγομένη ἐν τοῖς ἀποδείπνοις).*

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

ΕΙΣ ΤΟ *«ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ»* ἀναστάσιμα 6 καὶ τῆς ἑορτῆς 4, Δόξα, *«Κύριε, πληρῶσαι βουλόμενος...»* (ζήτει εἰς τὸ Δόξα τῆς λιτῆς 6 Ἰαν.), Καὶ νῦν, *«Ὁ διὰ σὲ θεοπάτωρ»*.

ΕΙΣΟΔΟΣ, *«Φῶς ἱλαρόν»*, τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Σήμερον ἡ κτίσις φωτίζεται»* (λιτὴ 6ης Ἰανουαρίου).

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ *«Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως»*, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Ἐν Ἰορδάνῃ»*.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ *«Ὁ ἐν Ἰορδάνῃ ὑπὸ Ἰωάννου βαπτισθῆναι καταδεξάμενος διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν καὶ ἀναστάς...»*

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν΄ ψαλμόν, ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἤχου· τὰ τριαδικὰ *«Ἄξιον ἐστί»*, τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον *«Ἐν Ἰορδάνῃ»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* ἀπολυτίκια *«Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως»*, Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, *«Ἐν Ἰορδάνῃ»*. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος].

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, ἀλλ᾽ ἀντὶ θεοτοκίων ἀνὰ ἓν τῆς ἑορτῆς (9 Ἰαν.). Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ζ΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος μετὰ τῶν εἱρμῶν καὶ ὁ α΄ τῶν Θεοφανείων (ἄνευ εἱρμῶν) μὲ στίχον *«Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι»*. Ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὸ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς καὶ τὸ μεθέορτον μεσῴδιον κάθισμα. Ἀφ᾽ ς΄ κοντάκιον καὶ οἶκος ἀναστάσιμα καὶ τὸ μηνολόγιον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ *«Στείβει θαλάσσης»· «Τὴν τιμιωτέραν»*, *«Ὦ τῶν ὑπὲρ νοῦν»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ., τὸ ζ΄ ἀναστάσιμον *«Ὅτι ἦραν τὸν Κύριον»*, καὶ τὸ τῆς ἑορτῆς.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ ἀναστάσιμα 4, καὶ –διὰ τὸ μὴ ἔχειν τὸ Μηναῖον κατάλληλα μεθέορτα*– τὰ 4 ἰδιόμελα *«Φῶς ἐκ φω-*

---

* Εἰς τὰς μεθεόρτους ἡμέρας ὑπάρχουν προσόμοια τινὰ (πρὸς τὰ *«Αἱ ἀγγελικαὶ»* καὶ *«Οἶκος τοῦ Ἐφραθᾶ»*) ὡς ἀπόστιχα τοῦ ἑσπερινοῦ καὶ τοῦ ὄρθρου, τὰ ὁποῖα κατ᾽ ἀκρίβειαν δὲν ψάλλονται εἰς τὸ *«Πᾶσα πνοὴ»* οὔτε

τὸς» κ.λπ. (τῶν αἴνων τῆς 6ης Ἰαν.), μετὰ στίχων εἰς τὰ δύο τελευταῖα α) *«Ἡ θάλασσα εἶδε καὶ ἔφυγεν, ὁ Ἰορδάνης ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω»*, β) *«Τί σοί ἐστι, θάλασσα, ὅτι ἔφυγες, καὶ σύ, Ἰορδάνη, ὅτι ἐστράφης εἰς τὰ ὀπίσω;»*, Δόξα, τὸ ζ΄ ἑωθινὸν *«Ἰδοὺ σκοτία καὶ πρωί»*, Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*. Δοξολογία μεγάλη, *«Σήμερον σωτηρία»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν ἐφυμνίων αὐτῶν, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ (εἰς μὲν τὸ β΄ *«Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἐν Ἰορδάνῃ...»*, εἰς δὲ τὸ γ΄ *«Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτιζομένου»*).

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ *«Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν...»*

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκια *«Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως», «Ἐν Ἰορδάνῃ»,* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ· κοντάκιον *«Ἐπεφάνης σήμερον»*. Τρισάγιον.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: Κυρ. μετὰ τὰ Φῶτα, *«Ἑνὶ ἑκάστῳ ἡμῶν ἐδόθη ἡ χάρις»* (Ἐφεσ. δ΄ 7-13) –μετὰ τοῦ προκειμένου καὶ τοῦ ἀλληλουιαρίου αὐτοῦ–· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, *«Ἄκούσας ὁ Ἰησοῦς ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη»* (Μτθ. δ΄ 12-17).

Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Ἄξιον ἐστί»*. Κοινωνικὸν *«Αἰνεῖτε»· «Εἴδομεν τὸ φῶς»· «Πληρωθήτω»· «Εἴη τὸ ὄνομα»*. Ἀπόλυσις ὡς ἐν τῷ ἑσπερινῷ.

10. Δευτέρα. Γρηγορίου ἐπισκόπου Νύσσης (†395). Δομετιανοῦ Μελιτινῆς (†602)· Μαρκιανοῦ πρεσβυτέρου.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. λ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ἑβρ. η΄ 7-13).

Εὐαγγέλιον: μεθέορτον, Δευτ. α΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. γ΄ 19-22).

11. Τρίτη. Θεοδοσίου ὁσίου τοῦ κοινοβιάρχου (†529).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Μηναίου. Εὐαγγέλιον ὄρθρου: τοῦ ὁσίου, Παρασκ. β΄ ἑβδ. Λουκᾶ, *«Ἔστη ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τόπου πεδινοῦ»* (Λκ. ς΄ 17-23)· Καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ *«Στείβει θαλάσσης»· «Τὴν τιμιωτέραν»*. Δοξολογία

εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»*, ὡς ἐμφαίνεται ἐν τῇ Παρακλητικῇ καὶ ὡς γνωρίζουν καλῶς οἱ μύσται τῆς Ψαλτικῆς τέχνης. Βλ. καὶ Ἡμερολόγιον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἔτους 1970, σελ. 196-197.

μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον *«Ἐν Ἰορδάνῃ»* ἅπαξ. Εἰς τὴν λειτουργίαν, Ἀπόστολος: τοῦ ὁσίου, ὁ ἐν τῷ Μηναίῳ σημειούμενος, Κυρ. ιε΄ ἐπιστ., *«Ὁ Θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους φῶς λάμψαι»* (Β΄ Κορ. δ΄ 6-15)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Πέμ. δ΄ ἑβδ. Ματθ., *«Πάντα μοι παρεδόθη»* (Μτθ. ια΄ 27-30)· κοινωνικὸν *«Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον»*.

12. Τετάρτη. Τατιανῆς μάρτυρος (†226). Εὐθασίας, Μερτίου μαρτύρων (†305).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. λ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ἑβρ. ι΄ 1-18).

Εὐαγγέλιον: μεθέορτον, Ἰανουαρίου 12 (Ἰω. ι΄ 39-42).

13. Πέμπτη. Ἑρμύλου καὶ Στρατονίκου μαρτύρων (†315).

Σημείωσις. *Συμψάλλεται σήμερον καὶ ἡ ἀκολουθία τῶν ἐν Σινὰ καὶ Ῥαϊθὼ ἀββάδων διὰ τὸ ἀποδίδοσθαι αὔριον τὴν ἑορτήν.*

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. λ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ἑβρ. ι΄ 35-ια΄ 7).

Εὐαγγέλιον: μεθέορτον, Τετ. ια΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. κ΄ 1-8).

14. Παρασκευή. Ἀπόδοσις τῶν Θεοφανείων. Τῶν ἐν Σινὰ καὶ Ῥαϊθὼ ἀναιρεθέντων πατέρων.

Εἰς τὴν ἀκολουθίαν ψάλλονται ἅπαντα τὰ τῆς ἑορτῆς (Ἰαν. 6) μετὰ τῶν ἐφεξῆς διαφορῶν.

Ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἄνευ τῶν ἀναγνωσμάτων, τῆς λιτῆς καὶ τοῦ Ἁγιασμοῦ, ἀλλὰ γίνεται εἴσοδος μετὰ θυμιατοῦ, καὶ εἶτα τὰ ἀπόστιχα τῆς ἑορτῆς ὡς εἰς τὸ Μηναῖον· ἀπόλυσις, ὡς ἐν τῇ ἑορτῇ.

Ἐν τῷ ὄρθρῳ καταλιμπάνονται ὁ πολυέλεος, τὸ κάθισμα αὐτοῦ, καὶ τὸ Εὐαγγέλιον μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ· ὅθεν μετὰ τὰ δύο καθίσματα, ὁ ν΄ ψαλμὸς καὶ εὐθὺς οἱ κανόνες. Ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς, ἀντὶ τῆς ὑπακοῆς, τὸ διὰ τὸν πολυέλεον παραλειφθὲν κάθισμα *«Τὰ ῥεῖθρα ἡγίασας»*· ἀφ᾽ ς΄, μετὰ τὸ κοντάκιον καὶ τὸν οἶκον τῆς ἑορτῆς, τὸ συναξάριον τῆς 14ης τοῦ μηνός. Καταβασίαι διπλαῖ καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ ὄρθρου, ὡς ἐν τῇ κυρίᾳ ἡμέρᾳ τῆς ἑορτῆς, ἄνευ τοῦ ἁγιασμοῦ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικόν, ὡς ἐν τῇ ἑορτῇ. Ἀπολυτίκιον *«Ἐν Ἰορδάνῃ»* καὶ κοντάκιον *«Ἐπεφάνης σήμερον»*. Τρισάγιον. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τῆς

ἑορτῆς· Ἀπόστολος: τῆς ἡμέρας, Παρ. λ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ἑβρ. ια΄ 8-14)· Εὐαγγέλιον: παραλειφθέν, Σαβ. μετὰ τὰ Χριστούγεννα (Μτθ. ιβ΄ 15-21). Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου. Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Μεγάλυνον, ψυχή μου, τὴν τιμιωτέραν... Ὦ τῶν ὑπὲρ νοῦν»*. Κοινωνικὸν *«Ἐπεφάνη ἡ χάρις»*· ἀντὶ τοῦ *Εἴδομεν τὸ φῶς* τὸ *«Ἐν Ἰορδάνῃ»*· ἀπόλυσις, ὡς ἐν τῇ ἑορτῇ.

Εἰδήσεις. *1. Ἀπὸ αὔριον μέχρι τῆς 31ης τοῦ μηνὸς (πλὴν τῶν ἑορταζομένων ἁγίων) ἄρχεται ψαλλομένη ἡ Παρακλητική.*

2. Ἀπὸ αὔριον ἕως τῆς ἀποδόσεως τῆς Ὑπαπαντῆς, ***ἐὰν ἑορτάζεται ἅγιος****, ψάλλονται αἱ καταβασίαι τῆς ἑορτῆς* «Χέρσον ἀβυσσοτόκον», *εἰς δὲ τὴν λειτουργίαν κοντάκιον* «Ὁ μήτραν παρθενικήν» *(ζήτει 2 Φεβρουαρίου).*

15. Σάββατον. Παύλου ὁσίου τοῦ Θηβαίου καὶ Ἰωάννου τοῦ καλυβίτου. Γερασίμου (Παλλαδᾶ) πατριάρχου Ἀλεξανδρείας.

Τάξις Σαββάτου μὲ «Θεὸς Κύριος» (βλ. ἔμπροσθεν, γενικαὶ τυπικαὶ διατάξεις §§31-44).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. λ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ἐφ. ε΄ 1-8).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ιγ΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. κβ΄ 15-22).

16. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΒ΄ ΛΟΥΚΑ. Ἡ προσκύνησις τῆς τιμίας ἁλύσεως τοῦ ἀποστόλου Πέτρου. Πευσίππου, Ἐλασίππου κ.λπ. μαρτύρων (β΄ αἰ.)· Νικολάου νεομάρτυρος τοῦ Μυτιληναίου. Ἦχος πλ. α΄, ἑωθινὸν η΄.

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον *«Ἐκ βρέφους τὸν Κύριον»*· κοντάκιον *«Ποθήσας, σοφέ»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

ΕΙΣ ΤΟ *«ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ»*, ἀναστάσιμα 6 καὶ τοῦ Μηναίου 4, Δόξα, τοῦ ἀποστόλου *«Σήμερον ἡμῖν ἡ κρηπίς»*, Καὶ νῦν, *«Ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ»*. Εἴσοδος κ.λπ..

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τοῦ ἀποστόλου *«Πάλιν ἡμῖν ὁ θερμὸς προστάτης»*, Καὶ νῦν, *«Ὁ ποιητὴς καὶ λυτρωτής μου, πάναγνε»* (Παρακλητική, Σαββάτῳ ἑσπέρας, ἦχος πλ. β΄).

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ *«Τὸν συνάναρχον Λόγον»,* Δόξα, *«Τὴν Ῥώμην μὴ λιπών»,* Καὶ νῦν, *«Τὸ ἀπ᾽ αἰῶνος ἀπόκρυφον»*.

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια ὡς προεγράφησαν. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον τοῦ ἀναστασίμου ἀπολυτικίου *«Χαῖρε, πύλη Κυρίου»*, καὶ τῆς β΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (η΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος μετὰ τῶν εἱρμῶν, καὶ ὁ α΄ τοῦ Μηναίου ἄνευ τῶν εἱρμῶν· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὰ μεσῴδια καθίσματα, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· ἀφ᾽ ς΄ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ *«Χέρσον ἀβυσσοτόκον»· «Τὴν τιμιωτέραν», «[Θεοτόκε ἡ ἐλπίς...] Ἐν νόμου σκιᾷ καὶ γράμματι»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ., τὸ η΄ ἀναστάσιμον *«Δύο ἀγγέλους βλέψασα»*, τοῦ Μηναίου *«Οὐ σὰρξ καὶ αἷμα, Πέτρε σοι»* καὶ τὸ θεοτοκίον *«Παρθένος παναμώμητος»*.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τοῦ Μηναίου προσόμοια 3 *«Τοὺς πόνους τοῦ κηρύγματος»* κ.λπ. εἰς 4, εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα α) *«Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτοῦ, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτοῦ»*, β) *«Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ, ποίησιν δὲ χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλλει τὸ στερέωμα»*, Δόξα, τὸ η΄ ἑωθινὸν *«Τὰ τῆς Μαρίας δάκρυα»*, Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*. Δοξολογία μεγάλη, *«Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος»* (ἢ *«Σήμερον σωτηρία»*).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ς΄ ᾠδῆς τοῦ α΄ κανόνος τοῦ Μηναίου].

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκια *«Τὸν συνάναρχον Λόγον», «Τὴν Ῥώμην μὴ λιπὼν»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Ὁ μήτραν παρθενικήν»*.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τοῦ ἤχου. Ἀπόστολος: Κυρ. κθ΄ ἐπιστ., *«Ὅταν ὁ Χριστὸς φανερωθῇ»* (Κλσ. γ΄ 4-11)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. ιβ΄ Λουκᾶ, *«Εἰσερχομένου τοῦ Ἰησοῦ εἴς τινα κώμην»* (Λκ. ιζ΄ 12-19).

Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Ἄξιον ἐστίν»*. Κοινωνικὸν *«Αἰνεῖτε»· «Εἴδομεν τὸ φῶς»,* καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

17. Δευτέρα. † Ἀντωνίου ὁσίου τοῦ μεγάλου (†356). Ἀντωνίου ὁσίου τοῦ ἐν τῇ σκήτῃ τῆς Βεροίας, Γεωργίου νεομάρτυρος τοῦ ἐν Ἰωαννίνοις (†1838).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Μηναίου· τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Τὸ ἀπολυτίκιον *«Τὸν ζηλωτὴν Ἠλίαν»* εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν καὶ μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ *«Θεὸς Κύριος»* δίς (μετὰ τοῦ Δόξα), καὶ θεοτοκίον *«Τὸ ἀπ᾽ αἰῶνος»*. Εἰς τὸν ὄρθρον Εὐαγγέλιον τοῦ ὁσίου, Πέμ. δ΄ ἑβδ. Ματθ., *«Πάντα μοι παρεδόθη»* (Μτθ. ια΄ 27-30). Κανόνες, ὁ τῆς μικρᾶς παρακλήσεως καὶ ὁ τοῦ ἁγίου ἀνὰ 4. Καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ *«Χέρσον ἀβυσσοτόκον»*. Εἰς τὴν λειτουργίαν κοντάκιον *«Ὁ μήτραν παρθενικήν»*. Ἀπόστολος τοῦ ὁσίου, Δεκ. 6, *«Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις»* (Ἑβρ. ιγ΄ 17-21)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Παρ. β΄ ἑβδ. Λουκᾶ, *«Ἔστη ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τόπου πεδινοῦ»* (Λκ. ς΄ 17-23). Κοινωνικὸν *«Εἰς μνημόσυνον»*.

18. Τρίτη. † Ἀθανασίου (†373) καὶ Κυρίλλου (†444) πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Μηναίου· τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυκτικόν· τὸ ἀπολυτίκιον *«Ἔργοις λάμψαντες»* εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν καὶ μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ *«Θεὸς Κύριος»* δίς (μετὰ τοῦ Δόξα), καὶ θεοτοκίον *«Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν»*. Εἰς τὸν ὄρθρον, Εὐαγγέλιον: τὸ τῆς θ. λειτουργίας 13ης Νοεμβρίου, *«Ἐγὼ εἰμὶ ἡ θύρα»* (Ἰω. ι΄ 9-16)· κανόνες, ὁ τῆς μικρᾶς παρακλήσεως καὶ οἱ τῶν ἁγίων· καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ *«Χέρσον ἀβυσσοτόκον»*. Εἰς τὴν λειτουργίαν κοντάκιον *«Ὁ μήτραν παρθενικήν»*· Ἀπόστολος: 18ης Ἰαν., *«Μνημονεύετε τῶν ἡγουμένων ἡμῶν»* (Ἑβρ. ιγ΄ 7-16)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, *«Ὑμεῖς ἐστὲ τὸ φῶς τοῦ κόσμου»* (Μτθ. ε΄ 14-19). Κοινωνικὸν *«Εἰς μνημόσυνον»*.

19. Τετάρτη. Μακαρίου ὁσίου τοῦ Αἰγυπτίου. Ἀρσενίου Κερκύρας, Μάρκου ἀρχιεπ. Ἐφέσου τοῦ Εὐγενικοῦ († 23 Ἰουν. 1444), Μακαρίου ὁσ. ἱεροδιακόνου τοῦ Πατμίου.

Διὰ τὰς ἐν καθημερινῇ ἀκολουθίας μετὰ Παρακλητικῆς βλέπε ἔμπροσθεν εἰς τὰς γενικὰς τυπικὰς διατάξεις (§§1-30).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. λα΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ἰακ. α΄ 1-18).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ιδ΄ ἑβδ. Ματθ. (Μρ. δ΄ 35-41).

20. Πέμπτη. † Εὐθυμίου ὁσίου τοῦ μεγάλου. Ζαχαρίου νεομάρτυρος τοῦ ἐξ Ἄρτης.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἔστι διατεταγμένη ἐν τῷ Μηναίῳ (ἄνευ ψαλτηρίου)· τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυκτικόν· τὸ ἀπολυτίκιον *«Εὐφραίνου ἔρημος»* εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν καὶ μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ *«Θεὸς Κύριος»* δίς (μετὰ τοῦ Δόξα), καὶ θεοτοκίον *«Τὸ ἀπ' αἰῶνος»*. Εἰς τὸν ὄρθρον Εὐαγγέλιον τοῦ ὁσίου, Πέμπτης δ΄ ἑβδ. Ματθ., *«Πάντα μοι παρεδόθη»* (Μτθ. ια΄ 27-30)· κανόνες, ὁ τῆς μικρᾶς παρακλήσεως καὶ τοῦ ὁσίου οἱ δύο· καταβασίαι *«Χέρσον ἀβυσσοτόκον»*. Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον *«Ὁ μήτραν παρθενικήν»*. Ἀπόστολος τοῦ ὁσίου, Κυρ. ιε΄ ἐπιστ., *«Ὁ Θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους φῶς»* (Β΄ Κορ. δ΄ 6-15)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Παρ. β΄ ἑβδ. Λουκᾶ, *«Ἔστη ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τόπου πεδινοῦ»* (Λκ. ς΄ 17-23)· κοινωνικὸν *«Εἰς μνημόσυνον»*.

21. Παρασκευή. Μαξίμου ὁσίου τοῦ ὁμολογητοῦ (†662), Νεοφύτου μάρτυρος (†305). Πατρόκλου καὶ Ἁγνῆς μαρτύρων, Μαξίμου ὁσίου τοῦ Γραικοῦ.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. λα΄ ἑβδομ. ἐπιστ. (Ἰακ. β΄ 1-13).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ιδ΄ ἑβδ. Ματθ. (Μρ. ε΄ 22-24, 35-ς΄ 1).

22. Σάββατον. Τιμοθέου ἀποστόλου (†96), Ἀναστασίου ὁσιομάρτυρος τοῦ Πέρσου (†628).

Τάξις Σαββάτου μὲ «Θεὸς Κύριος» (βλ. ἔμπροσθεν §§31-44).

Ἀπόστολος: ἀποστόλου, 22ας Ἰανουαρίου (Β΄ Τιμ. α΄ 3-9).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ιδ΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. κγ΄ 1-12).

23. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΔ΄ ΛΟΥΚΑ. Κλήμεντος ἱερομάρτυρος ἐπισκόπου Ἀγκύρας († 312), Ἀγαθαγγέλου μάρτυρος (†312)· Διονυσίου ὁσίου τοῦ ἐν Ὀλύμπῳ (†1540). Ἦχος πλ. β΄, ἑωθινὸν θ΄.

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκια *«Χρηστότητα ἐκδιδαχθείς»*, Δόξα, *«Ὁ μάρτυς σου, Κύριε»*· κοντάκιον *«Τὸν θεῖον μαθητήν»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

ΕΙΣ ΤΟ *«ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ»*, ἀναστάσιμα 4 καὶ τοῦ Μηναίου 6, Δόξα, τοῦ Μηναίου *«Τὴν τῶν χρόνων τετραχῶς»,* Καὶ νῦν, *«Τίς μὴ μακαρίσει σε»*. Εἴσοδος κ.λπ..

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τοῦ Μηναίου *«Τὸν θαυμαστὸν ἐν ἱερεῦσι»*, Καὶ νῦν, *«Ἰδοὺ πεπλήρωται»* (Παρακλητική, ἦχος α΄, Σάββατον ἑσπέρας, εἰς τὰ ἀπόστιχα).

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ *«Ἄγγελικαὶ δυνάμεις»*, Δόξα, *«Κλῆμα ὁσιότητος»*, Καὶ νῦν, *«Τὸ ἀπ᾽ αἰῶνος ἀπόκρυφον»*.

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια ὡς προεγράφησαν. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον τοῦ ἀναστασίμου ἀπολυτικίου *«Ὁ τὴν εὐλογημένην»*, καὶ τῆς β΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (θ΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος μετὰ τῶν εἱρμῶν καὶ οἱ δύο τοῦ Μηναίου ἄνευ τῶν εἱρμῶν· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὰ μεσῴδια καθίσματα τοῦ Μηναίου μετὰ τοῦ θεοτοκίου· ἀφ᾽ ς΄ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ μηνολόγιον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ *«Χέρσον ἀβυσσοτόκον»· «Τὴν τιμιωτέραν»*, *«[Θεοτόκε ἡ ἐλπίς...] Ἐν νόμου σκιᾷ καὶ γράμματι»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ., τὸ θ΄ ἀναστάσιμον *«Συγκεκλεισμένων, δέσποτα»*, τοῦ Μηναίου *«Ὡς Παῦλος ὁ ἀπόστολος»* καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ *«Ὡς οὖσα καθαρώτατον»*.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 8, Δόξα, τὸ θ΄ ἑωθινὸν *«Ὡς ἐπ᾽ ἐσχάτων»*, Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*. Δοξολογία μεγάλη, *«Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος»* (ἢ *«Σήμερον σωτηρία»*).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ 8 μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια *«Ἀγγελικαὶ δυνάμεις»*, *«Κλῆμα ὁσιότητος»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Ὁ μήτραν παρθενικήν»*. Ἀπόστολος: Κυρ. λα΄ ἐπιστ.,

«Πιστὸς ὁ λόγος..., ὅτι ὁ Χριστὸς Ἰησοῦς» (Α΄ Τιμ. α΄ 15-17)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. ιδ΄Λουκᾶ, *«Ἐγένετο ἐν τῷ ἐγγίζειν τὸν Ἰησοῦν»* (Λκ. ιη΄ 35-43). Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Ἄξιον ἐστίν»*. Κοινωνικὸν *«Αἰνεῖτε»· «Εἴδομεν τὸ φῶς»,* καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας, ὡς εἴθισται.

24. Δευτέρα. Ξένης ὁσίας (ε΄ αἰ.). Βαβύλα ἱερομάρτ. (γ΄ αἰ.), Φίλωνος ἐπισκ. Καρπασίας, Νεοφύτου τοῦ ἐν Κύπρῳ.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. λβ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ἰακ. β΄ 14-26).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ιε΄ ἑβδ. Ματθαίου (Μρ. ε΄ 24-34).

25. Τρίτη. † Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Θεολόγου (Ναζιανζηνοῦ) (†390).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Μηναίου· τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυκτικόν· τὸ ἀπολυτίκιον *«Ὁ ποιμενικὸς αὐλὸς»* εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν καὶ μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ *«Θεὸς Κύριος»* δίς (μετὰ τοῦ Δόξα), καὶ θεοτοκίον *«Τοῦ Γαβριὴλ φθεγξαμένου σοι»*. Εἰς τὸν ὄρθρον Εὐαγγέλιον: 13 Νοεμ., *«Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὁ μὴ εἰσερχόμενος»* (Ἰω. ι΄ 1-9)· κανόνες, ὁ τῆς μικρᾶς παρακλήσεως καὶ οἱ δύο τοῦ ἱεράρχου· καταβασίαι *«Χέρσον ἀβυσσοτόκον»·* εἰς τὸ Καὶ νῦν τῶν αἴνων *«Ἁμαρτωλῶν τὰς δεήσεις»* (Παρακλ. ἦχος α΄, Δευτέρᾳ ἑσπέρας). Εἰς τὴν λειτουργίαν κοντάκιον *«Ὁ μήτραν παρθενικήν»·* Ἀπόστολος: τοῦ ἱεράρχου, 13 Νοεμ., *«Τοιοῦτος ἡμῖν ἔπρεπεν ἀρχιερεύς»* (Ἑβρ. ζ΄ 26-η΄ 2)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, *«Ἐγὼ εἰμὶ ἡ θύρα»* (Ἰω. ι΄ 9-16)· κοινωνικὸν *«Εἰς μνημόσυνον»*.

26. Τετάρτη. Ξενοφῶντος ὁσίου καὶ τῆς συνοδείας αὐτοῦ (ς΄ αἰ.)· Κλήμεντος ὁσίου τοῦ Ἀθηναίου (†1111).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. λβ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ἰακ. γ΄ 11-δ΄ 6).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ιε΄ ἑβδ. Ματθ. (Μρ. ς΄ 7-13).

27. Πέμπτη. † Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως (ἀνακομιδὴ λειψάνου ἐν ἔτει 438).

Ἡ ἀκολουθία τοῦ ἱεράρχου ψάλλεται κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναίῳ τάξιν. Τὰ διὰ τὴν λιτὴν ἐλλείποντα στιχηρὰ ζήτει εἰς τὴν 13ην Νοεμ., λέγονται δὲ εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Τὸ ἀπολυτίκιον *«Ἡ τοῦ στόματός σου»* εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν καὶ μετὰ τὴν με-

γάλην δοξολογίαν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ *«Θεὸς Κύριος»* δίς (μετὰ τοῦ Δόξα), καὶ θεοτοκίον *«Ὁ δι' ἡμᾶς γεννηθείς»*. Εἰς τὸν ὄρθρον Εὐαγγέλιον: 13 Νοεμ., *«Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὁ μὴ εἰσερχόμενος»* (Ἰω. ι΄ 1-9). Κανόνες, οἱ ἐν τῷ Μηναίῳ τῆς Θεοτόκου καὶ τοῦ ἁγίου. Καταβασίαι *«Χέρσον ἀβυσσοτόκον»*. Εἰς τὴν λειτουργίαν μετὰ τὴν εἴσοδον τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἱεράρχου καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ· κοντάκιον *«Ὁ μήτραν παρθενικήν»*. Ἀπόστολος: τοῦ ἱεράρχου, 13 Νοεμ., *«Τοιοῦτος ἡμῖν ἔπρεπεν ἀρχιερεύς»* (Ἑβρ. ζ΄ 26 - η΄ 2)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, 13 Νοεμ., *«Ἐγὼ εἰμὶ ἡ θύρα»* (Ἰω. ι΄ 9-16). Κοινωνικὸν *«Εἰς μνημόσυνον»*.

28. Παρασκευή. Ἐφραὶμ τοῦ Σύρου († 373). Παλλαδίου ὁσίου (δ΄ αἰ.), Χάριτος μάρτυρος.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. λβ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Α΄ Πέτρ. α΄ 1-β΄ 10).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ιε΄ ἑβδ. Ματθαίου (Μρ. ς΄ 45-53).

29. Σάββατον. Ἡ ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων τοῦ ἱερομάρτυρος Ἰγνατίου τοῦ θεοφόρου (†107).

Ἡ ἀκολουθία τοῦ Σαββάτου μὲ «Θεὸς Κύριος» (γενικαὶ τυπ. διατάξεις §§31-44).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. λβ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Α΄ Θεσ. ε΄ 14-23).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ιε΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. κδ΄ 1-13).

30. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΛΒ΄. † Τῶν τριῶν ἱεραρχῶν Βασιλείου τοῦ μεγάλου, Γρηγορίου τοῦ θεολόγου καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Ἱππολύτου ἱερομάρτυρος· ἀνάμνησις τῆς ἐν Τήνῳ εὑρέσεως τῆς εἰκόνος τῆς Θεοτόκου (1823)· Αὔρας (τῆς καὶ Χρυσῆς) μάρτυρος. Ἦχος βαρύς, ἑωθινὸν ι΄ (Τ.Μ.Ε., 30 Ἰανουαρίου §§4-6.)

Σημείωσις. *Ὡς ὁρίζεται εἰς τὸ μηναῖον, ἡ ἀκολουθία τοῦ ἱερομάρτυρος Ἱππολύτου ψάλλεται ἐν τοῖς ἀποδείπνοις.*

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον *«Καὶ τρόπων μέτοχος»*· κοντάκιον *«Ἐξ ἑῴας σήμερον ἐξανατείλας»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

ΕΙΣ ΤΟ *«ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ»*, ἀναστάσιμα 4 καὶ τὰ τοῦ Μηναίου 4 εἰς 6, Δόξα, τῶν ἁγίων *«Τὰς μυστικὰς σήμερον»*, Καὶ νῦν, *«Μήτηρ μὲν ἐγνώσθης»*. Εἴσοδος κ.λπ. καὶ τὰ ἀναγνώσματα.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τῶν ἁγίων *«Σαλπίσωμεν ἐν σάλπιγγι ᾀσμάτων»*, Καὶ νῦν, *«Ναὸς καὶ πύλη ὑπάρχεις»* (Παρακλητική, ἦχος πλ. α΄, Σάβ. ἑσπέρας, εἰς τὰ ἀπόστιχα).

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ *«Κατέλυσας τῷ σταυρῷ σου»*, Δόξα, *«Τοὺς τρεῖς μεγίστους φωστῆρας»*, Καὶ νῦν, *«Τοῦ Γαβριὴλ φθεγξαμένου σοι»*.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν΄ ψαλμὸν ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἤχου, τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ τῶν ἁγίων, τὰ τριαδικὰ *«Ἄξιον ἐστί»*, τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον τῶν ἁγίων *«Ὡς τῶν ἀποστόλων ὁμότροποι»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια ὡς προεγράφησαν. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α΄ στιχολογίας μὲ θεοτοκίον *«Ὡς τῆς ἡμῶν ἀναστάσεως»*, καὶ τῆς β΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν· τὰ μετὰ τὸν πολυέλεον καθίσματα τῶν ἁγίων *«Οἱ σοφοὶ διδάσκαλοι»*, Δόξα, *«Ἑορτάζει σήμερον»*, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον *«Προστασία ἄμαχε»*. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ι΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος μετὰ τῶν εἱρμῶν καὶ οἱ δύο τῶν ἁγίων ἄνευ εἱρμῶν (ὁ ἐν τῷ Μηναίῳ κανὼν τῆς Θεοτόκου καταλιμπάνεται)· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ εἶτα τὰ μεσῴδια καθίσματα τοῦ Μηναίου μετὰ τοῦ θεοτοκίου· ἀφ᾽ ς΄ τὸ κοντάκιον τῶν ἁγίων μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ μηνολόγιον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ *«Χέρσον ἀβυσσοτόκον»*· εἶτα *«Τὴν τιμιωτέραν»* εἰς ἦχον βαρὺν εἱρμολογικόν, ἀκολούθως ἡ θ΄ ᾠδὴ τοῦ ἀναστασίμου κανόνος* τῆς Παρακλητικῆς εἰς 4 καὶ ἐν συνεχείᾳ ἡ θ΄ ᾠδὴ τῶν δύο κανόνων τῶν ἁγίων μετὰ τῶν μεγαλυ-

---

* Τὸ Τ.Μ.Ε. (30 Ἰαν. §4) σημειώνει τὸν ἐν τῷ Μηναίῳ κανόνα τῆς Θεοτόκου, ὁ ὁποῖος ὅμως ἐν Κυριακῇ ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ ἀναστασίμου κανόνος, ὅπως ἐπίσης ὁρίζει τὸ αὐτὸ Τ.Μ.Ε. εἰς 25 Ἰαν. §3, εἰς ἣν διάταξιν παραπέμπει καὶ διὰ τὴν ἀκολουθητέαν τάξιν τῆς σήμερον. Ψάλλομεν δὲ πάντοτε *«Τὴν τιμιωτέραν»* εἰς τὸν ἦχον τοῦ ἀμέσως μετ᾽ αὐτὴν κανόνος ἢ εἱρμοῦ.

ναρίων· ἐν τέλει ὁ εἱρμὸς *«[Θεοτόκε ἡ ἐλπίς...] Ἐν νόμου σκιᾷ καὶ γράμματι»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ., τὸ ι΄ ἀναστάσιμον *«Τιβεριάδος θάλασσα»*, τὰ δύο τῶν ἁγίων καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τῶν ἁγίων προσόμοια 4 μὲ στίχους εἰς τὰ δύο τελευταῖα α) *«Καυχήσονται ὅσιοι ἐν δόξῃ καὶ ἀγαλλιάσονται ἐπὶ τῶν κοιτῶν αὐτῶν»*, β) *«Οἱ ἱερεῖς σου, Κύριε, ἐνδύσονται δικαιοσύνην, καὶ οἱ ὅσιοί σου ἀγαλλιάσονται»*, Δόξα, τῶν ἁγίων *«Σήμερον αἱ ψυχαὶ τῶν γηγενῶν»*, Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*. Δοξολογία μεγάλη, *«Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος»* (ἢ *«Σήμερον σωτηρία»*)

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς 4 τροπάρια τοῦ ἤχου καὶ 4 τροπάρια ἐκ τῆς ς΄ ᾠδῆς τοῦ α΄ κανόνος τῶν ἁγίων]. Εἰσοδικὸν *«Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἀναστάς»*.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκια *«Κατέλυσας τῷ σταυρῷ σου», «Τοὺς τρεῖς μεγίστους»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Ὁ μήτραν παρθενικήν»*.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τῆς 30ῆς Ἰανουαρίου (ζήτει ἐν τῷ Μηνολογίῳ). Ἀπόστολος τῶν ἱεραρχῶν, 18ης Ἰαν., *«Μνημονεύετε τῶν ἡγουμένων ἡμῶν»* (Ἑβρ. ιγ΄ 7-16)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, 30ῆς Ἰαν., *«Ὑμεῖς ἐστὲ τὸ φῶς τοῦ κόσμου»* (Μτθ. ε΄ 14-19).

Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Ἄξιον ἐστίν»*. Κοινωνικὸν ἀποστολικὸν *«Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν»· «Εἴδομεν τὸ φῶς»,* καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

31. Δευτέρα. Κύρου καὶ Ἰωάννου τῶν ἀναργύρων (†311). Τῶν ἐν Κορίνθῳ ἓξ μαρτύρων (†251), Ἠλία νεομάρτυρος τοῦ ἐν Καλαμάτᾳ (†1685), Ἀρσενίου ὁσίου τοῦ ἐν Πάρῳ (†1877).

Ἀπόστολος: παραλειφθείς, Κυρ. λβ΄ ἐπιστ. (Α΄ Τιμ. δ΄ 9-15).

Εὐαγγέλιον: παραλειφθέν, Κυρ. ιε΄ Λουκᾶ (Λκ. ιθ΄ 1-10).

ΜΗΝ

Φεβρουαριος

Μὴν Φεβρουάριος

ἔχων ἡμέρας εἴκοσι καὶ ὀκτὼ
Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 11 καὶ ἡ νὺξ ὥρας 13

1. Τρίτη. Προεόρτια Ὑπαπαντῆς, Τρύφωνος μάρτυρος (†250). Βασιλείου Θεσσαλονίκης τοῦ ἐξ Ἀθηνῶν (†870), Ἀναστασίου νεομάρτ. τοῦ ἐκ Ναυπλίου (†1655)· τῶν ἐν Μεγάροις τεσσάρων μαρτύρων.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναίῳ τάξιν. Εἰς τὴν λειτουργίαν μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια τὸ προεόρτιον *«Οὐράνιος χορός»*, τοῦ μάρτυρος *«Ὁ μάρτυς σου, Κύριε»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ. Κοντάκιον προεόρτιον, ἦχος δ΄, πρὸς τὸ *«Ἐπεφάνης σήμερον»*

Ὡς ἀγκάλας σήμερον πιστοὶ καρδίας, ἐφαπλοῦντες δέξασθε καθαρωτάτῳ λογισμῷ, ἐπιδημοῦντα τὸν Κύριον, προεορτίους αἰνέσεις προσᾴδοντες.

Ἀπόστολος: τοῦ μάρτυρος, Σεπτ. 2 (Ῥωμ. η΄ 28-39)· Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. ις΄ ἑβδ. Ματθ. (Μρ. ζ΄ 5-16)· κοινωνικὸν τῆς ἡμέρας.

Σημειώσεις. *1. Ὅπου τιμᾶται ἐπισημότερον ὁ ἅγιος Τρύφων ἢ ὁ ἅγιος Ἀναστάσιος, ἡ ἀκολουθία τοῦ ἑορταζομένου ἁγίου συμψάλλεται μετὰ τῆς προεορτίου ἐκ τῆς οἰκείας φυλλάδος. Καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ* «Χέρσον ἀβυσσοτόκον». *Εἰς τὴν λειτουργίαν Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγέλιον τοῦ ἑορταζομένου ἁγίου, κοινωνικὸν* «Εἰς μνημόσυνον».

2. Ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς ἀποδόσεως τῆς Ὑπαπαντῆς, πλὴν τῶν Κυριακῶν, δὲν ψάλλεται Παρακλητική.

3. Ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Μικροῦ Εὐχολογίου ὑπὸ τῆς Ἀποστ. Διακονίας (2013 καὶ ἑξῆς), εἰς τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Μικροῦ Ἁγιασμοῦ ἔχει προστεθῆ καὶ εἰδικὴ εὐχὴ διὰ τὴν εὐλογίαν τοῦ ὕδατος.

2. Τετάρτη. † Η ΥΠΑΠΑΝΤΗ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκια *«Οὐράνιος χορός»*, Δόξα, *«Ὁ μάρτυς σου, Κύριε»*· κοντάκιον *«Ὡς ἀγκάλας σήμερον»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ἡ ἀκολουθία (ἄνευ ψαλτηρίου) ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ (τὰ 3 ἑσπέρια ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς δευτεροῦνται). Ἀπόστιχα τὰ ἰδιόμελα τοῦ Μηναίου, ἀλλ᾽ εἰς τὰ δύο τελευταῖα μετὰ στίχων· α) *«Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, δέσποτα, κατὰ τὸ ῥῆμά σου ἐν εἰρήνῃ· ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου, ὃ ἡτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν»*· β) *«Φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν, καὶ δόξαν λαοῦ σου Ἰσραήλ»*. Τὸ ἀπολυτίκιον *«Χαῖρε, κεχαριτωμένη»* τρίς. Ἀπόλυσις *«Ὁ ἐν ἀγκάλαις τοῦ δικαίου Συμεὼν βασταχθῆναι καταδεξάμενος διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν»*.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν΄ ψαλμὸν τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ τῆς ἑορτῆς ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον *«Χαῖρε, κεχαριτωμένη»* (ἅπαξ).

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὸ ἀπολυτίκιον τρίς. Καθίσματα, ἀναβαθμοὶ καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Εὐαγγέλιον ὄρθρου τὸ τῆς ἑορτῆς, ὃ ζήτει Φεβρ. 2, *«Ἦν ἄνθρωπος ἐν Ἰερουσαλήμ»* (Λκ. β΄ 25-32). Ὁ ν΄ ψαλμὸς καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Ὁ κανὼν τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν εἱρμῶν εἰς 6 («ἄνευ στίχων»). Καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ *«Χέρσον ἀβυσσοτόκον»*· (ἀντὶ τῆς ᾠδῆς τῆς Θεοτόκου) εἰς τὴν θ΄ ᾠδὴν στιχολογοῦνται τὰ μεγαλυνάρια *«Ἀκατάληπτον ἐστὶ»* μέχρι τοῦ *«Κατελθόντ᾽ ἐξ οὐρανοῦ»*, ἀπὸ δὲ τοῦ *«Λάμπρυνόν μου τὴν ψυχὴν»* συμψάλλονται καὶ τὰ τροπάρια τῆς θ΄ ᾠδῆς (ὁ εἱρμὸς καὶ τὸ α΄ τροπάριον δίς), εἶτα ὁ εἱρμὸς *«Θεοτόκε, ἡ ἐλπίς... Ἐν νόμου σκιᾷ»*. Ἐξαποστειλάριον καὶ αἶνοι ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον *«Χαῖρε, κεχαριτωμένη»* (ἅπαξ).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα τὰ τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν ἐφυμνίων αὐτῶν ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Εἰσοδικὸν *«Ἐγνώρισε Κύριος τὸ σωτήριον αὐτοῦ, ἐναντίον πάντων τῶν ἐθνῶν. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν ἀγκάλαις τοῦ δικαίου Συμεὼν βασταχθείς, ψάλλοντάς σοι ἀλληλούια»*. Μετὰ τὴν εἴσοδον ψάλλονται μόνον τὸ ἀπολυτίκιον *«Χαῖρε, κεχαριτωμένη»* καὶ τὸ κοντάκιον *«Ὁ μήτραν παρθενικήν»*. Τρισάγιον. Ἀπόστολος: 2ας Φεβρ., *«Χωρὶς πάσης ἀντιλογίας»* (Ἑβρ. ζ΄ 7-17)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, *«Ἀνήγαγον οἱ γονεῖς»* (Λκ. β΄ 22-40). Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Θεοτόκε, ἡ ἐλπίς... Ἐν νόμου σκιᾷ καὶ γράμματι»* (ἀντὶ τοῦ

Ἄξιον ἐστί). Κοινωνικὸν *«Ποτήριον σωτηρίου»* (ἢ *«Ἐγνώρισε Κύριος τὸ σωτήριον αὐτοῦ ἐναντίον πάντων τῶν ἐθνῶν· ἀλληλούια»*)· *«Εἴδομεν τὸ φῶς»*. Ἀπόλυσις ὡς ἐν τῷ ἑσπερινῷ.

Εἰδήσεις. *1. Μέχρι τῆς ἀποδόσεως τῆς Ὑπαπαντῆς, εἰς τοὺς κανόνας τῶν Μηναίων προτάσσεται καθ' ἑκάστην ὁ τῆς ἑορτῆς.*

2. Εἰς τὰς μεθεόρτους καθημερινὰς ἡ ἀκολουθία ψάλλεται μόνον ἐκ τοῦ Μηναίου (βλέπε ἔμπροσθεν εἰς τὰς «γενικὰς τυπικὰς διατάξεις» §§52-63).

3. Εἰς τὴν καθ' ἡμέραν λειτουργίαν ἕως τῆς ἀποδόσεως στιχολογοῦνται συνήθως τὰ τῆς ἑορτῆς ἀντίφωνα (Τ.Μ.Ε., σελ. 49, §5), ἀλλ' εἰσοδικὸν «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἐν ἀγκάλαις τοῦ δικαίου Συμεὼν βασταχθείς».

3. Πέμπτη. Συμεὼν τοῦ θεοδόχου καὶ Ἄννης τῆς προφήτιδος. Ἰωάννου, Νικολάου καὶ Σταματίου τῶν ἐκ Σπετσῶν νεομαρτύρων (†1822).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. ιζ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ἐφ. α΄ 1-9).

Εὐαγγέλιον: τῶν ἁγίων, 3ης Φεβρουαρίου (Λκ. β΄ 25-38).

4. Παρασκευή. Ἰσιδώρου τοῦ Πηλουσιώτου (†436-440). Ἰωάννου ὁσίου, Νικολάου ὁμολογητοῦ (†868), Ἀβραμίου ἱερομάρτυρος (†347).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. ιζ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ἐφεσ. α΄ 7-17).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ιζ΄ ἑβδ. Ματθ. (Μρ. η΄ 1-10).

5. Σάββατον. Ἀγάθης μάρτυρος (†251). Πολυεύκτου Κωνσταντινουπόλεως (†570), Θεοδοσίου ὁσίου τοῦ ἐν Σκοπέλῳ, Ἀντωνίου νεομάρτυρος τοῦ Ἀθηναίου (†1774).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. ιζ΄ ἑβδομ. ἐπιστ. (Α΄ Κορ. ι΄ 23-28).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ιζ΄ ἑβδ. Ματθ. (Ματθ. κδ΄ 34-37, 42-44).

6. † ΚΥΡΙΑΚΗ μετὰ τὴν ἑορτήν (ιζ΄ Ματθαίου). Βουκόλου ἐπισκόπου Σμύρνης (α΄ αἰ.), Φωτίου Κων/πόλεως τοῦ μεγάλου καὶ ἰσαποστόλου (†891). Ἦχος πλ. δ΄, ἑωθινὸν ια΄.

«Τῇ Κυριακῇ μετὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Ὑπαπαντῆς, ἀποφάσει τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὡρίσθη ὅπως τιμᾶται ἡ μνήμη τῶν ἁγίων μητέρων τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν, Ἐμμελείας, Νόννας καὶ Ἀνθούσης».

Α΄. Συνήθης τάξις

Σημείωσις. *Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Τ.Μ.Ε. (2 Φεβρ. §§ 7-9) ἡ μὴ ἑόρτιος ἀκολουθία τοῦ Μηναίου σήμερον καταλιμπάνεται (λεγομένη ἐν τοῖς ἀποδείπνοις).*

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

ΕΙΣ ΤΟ *«ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ»*, ἀναστάσιμα 6 καὶ μεθέορτα (6ης Φεβρ.) 3 *«Ὁ ποιητὴς τῶν ἁπάντων»* κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, *«Ἐρευνᾶτε τὰς γραφάς»* (δοξαστικὸν λιτῆς τῆς ἑορτῆς), Καὶ νῦν, *«Ὁ βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν»*. Εἴσοδος κ.λπ..

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Ὁ παλαιὸς ἡμερῶν»* (ζήτει εἰς λιτὴν τῆς ἑορτῆς).

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ *«Ἐξ ὕψους κατῆλθες»*, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Χαῖρε, κεχαριτωμένη»*.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ *«Ὁ ἐν ἀγκάλαις τοῦ δικαίου Συμεὼν βασταχθῆναι καταδεξάμενος διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν καὶ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν»*.

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἀπολυτίκιον *«Χαῖρε, κεχαριτωμένη»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* ἀπολυτίκια *«Ἐξ ὕψους κατῆλθες»*, Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, *«Χαῖρε, κεχαριτωμένη»*. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα τῶν δύο στιχολογιῶν καὶ ἀντὶ θεοτοκίων ἀνὰ ἓν τῆς ἑορτῆς *«Ἐν τῷ ναῷ προσηνέχθης ἡ ζωὴ τῶν ἁπάντων»*, *«Ἐν ναῷ προσηνέχθης τὰ εἰθισμένα»* (6 Φεβρ.). Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ια΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τῆς ἑορτῆς· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς μεσῴδιον κάθισμα τῆς ἑορτῆς *«Νηπιάζει δι᾽ ἐμέ»* (6 Φεβρ.)· ἀφ᾽ ς΄ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ μηνολόγιον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ *«Χέρσον ἀβυσσοτόκον»· «Τὴν τιμιωτέραν»* καὶ ὁ εἱρμὸς *«[Θεοτόκε ἡ ἐλπίς...] Ἐν νόμου σκιᾷ καὶ γράμματι»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ., τὸ ια΄ ἀναστάσιμον *«Μετὰ τὴν θείαν ἔγερσιν»,* καὶ τὸ ὅμοιον τῆς ἑορτῆς *«Τῶν κόλπων τοῦ γεννήτορος»* (6 Φεβρ).

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ (διὰ τὸ μὴ ἔχειν τὸ μηναῖον κατάλληλα μεθέορτα) τῆς ἑορτῆς 3 *«Νόμον τὸν ἐν γράμματι»* κ.λπ. (2ας Φεβρ.) εἰς 4, εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα α) *«Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, δέσποτα, κατὰ τὸ ῥῆμά σου, ἐν εἰρήνῃ· ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου, ὃ ἡτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν»*, β) *«Φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν καὶ δόξαν λαοῦ σου Ἰσραήλ»*, Δόξα, τὸ ια΄ ἑωθινὸν *«Φανερῶν ἑαυτόν»*, Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*. Δοξολογία μεγάλη, *«Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος»* (ἢ *«Σήμερον σωτηρία»*).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν ἐφυμνίων αὐτῶν ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ς΄ ᾠδῆς τοῦ κανόνος τῆς ἑορτῆς].

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ *«Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἀναστάς»*.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκια *«Ἐξ ὕψους κατῆλθες», «Χαῖρε, κεχαριτωμένη»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Ὁ μήτραν παρθενικήν»*.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τοῦ ἤχου. Ἀπόστολος Κυρ. ιζ΄ ἐπιστ., *«Ὑμεῖς ἐστὲ ναὸς Θεοῦ ζῶντος»* (Β΄ Κορ. ς΄ 16-ζ΄ 1)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. ιζ΄ Ματθ., *«Ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη Τύρου καὶ Σιδῶνος»* (Μτθ. ιε΄ 21-28).

Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Ἄξιον ἐστίν»*. Κοινωνικὸν *«Αἰνεῖτε»· «Εἴδομεν τὸ φῶς»,* καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

Β΄. Ἑόρτιος τάξις ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ ἁγίου Φωτίου

Σημειώσεις. *1. Σήμερον ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ ἁγίου Φωτίου –προστάτου τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος– τελεῖται πανηγυρικὴ συνοδικὴ λειτουργία, καθιερωθεῖσα συνοδικῶς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1926. Ἡ ἑόρτιος ἀκολουθία τοῦ ἁγίου ψάλλεται ἐξ ἰδιαιτέρας φυλλάδος ἢ ἐκ τοῦ παραρτήματος τοῦ Μηναίου Φεβρουαρίου (ἐκδ. Ἀποστολικῆς Διακονίας) μετὰ τῶν μεθεόρτων τῆς Ὑπαπαντῆς. Τὰ σχετικὰ μὲ τὸν συνοδι-*

κὸν ἑορτασμὸν βλέπε εἰς τὸν «Κώδικα Ἐκκλησιαστικῆς Τάξεως καὶ Ἐκκλ. Ἑθιμοτυπίας», τύποις Α.Δ., ἐν Ἀθήναις 2012, σελ. 169 καὶ ἑξῆς (ἰδίᾳ περὶ τῶν ψαλτέων εἰς §§ 14, 17, 19, 21-24, καὶ 29).

2. Ἡ ἀκολουθία τοῦ ἱεράρχου ἔχει μικρὸν ἑσπερινόν (στοιχεῖον μοναστ. ἀγρυπνίας), μέγαν ἑσπερινὸν μετ' εἰσόδου καὶ ἀναγνωσμάτων, λιτήν, 4 δοξαστικά, καθίσματα μετὰ πολυελέου, Εὐαγγέλιον ὄρθρου, καταβασίας καὶ αἴνους· ὅθεν ψάλλεται μετὰ τῶν μεθεόρτων κατὰ τὴν τάξιν τῶν ἐπισήμως ἑορταζομένων ἁγίων, κατὰ τὰς συναφεῖς ἀκολουθίας τῆς 11ης Ἰανουαρίου καὶ τῆς 23ης Ἀπριλίου καὶ τὰς παρεμφερεῖς διατάξεις τοῦ Τ.Μ.Ε.· πρβλ. Τυπικὸν Γεωργίου Ῥήγα, σ. 229-233 (καὶ σ. 181-183)· ἐπίσης «Σύστημα Τυπικοῦ» Κων. Παπαγιάννη, ἔκδ. Ἀπ. Διακονίας, σ. 135-136, §§ 215-218.

3. Συνῳδὰ τῇ ἀποφάσει τῆς Ἱ. Συνόδου, καταχωρίζονται ἐφεξῆς αἱ λειτουργικαὶ διατάξεις τῆς σήμερον «ἀναλυτικῶς καὶ μετὰ πάσης λεπτομερείας..., ὥστε οὐδεμία ἀπορία περὶ τῆς τηρητέας λειτουργικῆς τάξεως νὰ ὑφίσταται» (ἀριθμ. πρωτ. 5636/19-11-2015) κατὰ τὸν συνοδικὸν ἑορτασμόν.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

ΕΙΣ ΤΟ *«ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ»*, ἀναστάσιμα 4, μεθέορτα 3 *«Ὁ ποιητὴς τῶν ἁπάντων»* κ.λπ. (6ης Φεβρ.), καὶ τοῦ ἱεράρχου τὰ 3 πρῶτα προσόμοια *«Ὅτε ἐπινεύσει θεϊκῇ»* κ.λπ., Δόξα, τοῦ ἱεράρχου *«Ὅσιε τρισμάκαρ ἁγιώτατε»*, Καὶ νῦν, τὸ α΄ θεοτοκίον τοῦ ἤχου *«Ὁ βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν»*.

ΕΙΣΟΔΟΣ, *«Φῶς ἱλαρόν»*, τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας καὶ τὰ ἀναγνώσματα τοῦ ἁγίου.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τοῦ ἱεράρχου *«Ἔπρεπε τῇ βασιλίδι τῶν πόλεων»*, Καὶ νῦν, *«Ὁ παλαιὸς ἡμερῶν»* (ζήτει εἰς τὴν λιτὴν τῆς ἑορτῆς).

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ τὸ ἀναστάσιμον *«Ἐξ ὕψους κατῆλθες»*, Δόξα, τοῦ ἱεράρχου, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς *«Χαῖρε, κεχαριτωμένη»*.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ *«Ὁ ἐν ἀγκάλαις τοῦ δικαίου Συμεὼν βασταχθῆναι καταδεξάμενος διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν καὶ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν»*.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν΄ ψαλμὸν ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἤχου, τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ τοῦ ἱεράρχου, τὰ τριαδικὰ *«Ἄξιον ἐστί»*, τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς *«Χαῖρε, κεχαριτωμένη»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὰ ἀπολυτίκια ὡς ἐσημειώθησαν ἐν τῷ ἑσπερινῷ. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα τῶν δύο στιχολογιῶν, ἀλλ᾽ ἀντὶ θεοτοκίων ἀνὰ ἓν τῆς ἑορτῆς ἐκ τοῦ μηναίου, *«Ἐν τῷ ναῷ προσηνέχθης ἡ ζωὴ τῶν ἁπάντων»*, *«Ἐν ναῷ προσηνέχθης τὰ εἰθισμένα»* (6 Φεβρ.)· εἶτα τὸ διὰ τὸν πολυέλεον κάθισμα τοῦ ἁγίου *«Ὁ ἱεράρχης καὶ σεπτὸς θεηγόρος»*, Δόξα, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς ὁμόηχον *«Σαρκὶ νηπιάσαντα ἐξ ἀπειράνδρου μητρός»* (4 Φεβρ.), καὶ τὰ εὐλογητάρια· ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ια΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος, ὁ τῆς ὑπαπαντῆς καὶ ὁ τοῦ ἱεράρχου· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τοῦ ἱεράρχου, τὸ μεσῴδιον κάθισμα αὐτοῦ ἐκ τῆς φυλλάδος, Δόξα, Καὶ νῦν, μεσῴδιον κάθισμα τῆς ἑορτῆς *«Νηπιάζει δι᾽ ἐμέ»* (6 Φεβρουαρίου)· ἀφ᾽ ς΄ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου, τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ ἱεράρχου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ *«Χέρσον ἀβυσσοτόκον»*· *«Τὴν τιμιωτέραν»* καὶ ὁ εἱρμὸς *«[Θεοτόκε ἡ ἐλπίς...] Ἐν νόμου σκιᾷ καὶ γράμματι»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ., τὸ ια΄ ἀναστάσιμον *«Μετὰ τὴν θείαν ἔγερσιν»,* τὸ τοῦ ἁγίου *«Προστάτην σε θερμότατον»* καὶ τὸ τῆς ἑορτῆς *«Τῶν κόλπων τοῦ γεννήτορος»* (6 Φεβρ).

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τοῦ ἱεράρχου ἕτερα 4 *«Τῆς ἐκκλησίας τὸν θεῖον»* κ.λπ., μετὰ τῶν ἑξῆς στίχων εἰς τὰ δύο τελευταῖα· α) *«Στόμα δικαίου μελετήσει σοφίαν, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ λαλήσει κρίσιν»*, β) *«Οἱ ἱερεῖς σου, Κύριε, ἐνδύσονται δικαιοσύνην, καὶ οἱ ὅσιοί σου ἀγαλλιάσονται»*, Δόξα, τὸ ια΄ ἑωθινὸν *«Φανερῶν ἑαυτόν»*, Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*. Δοξολογία μεγάλη, *«Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος»* (ἢ *«Σήμερον σωτηρία»*).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν ἐφυμνίων αὐτῶν ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ς΄ ᾠδῆς τοῦ κανόνος τοῦ ἁγίου].

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ *«Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἀναστάς»*.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκια *«Ἐξ ὕψους κατῆλθες», «Χαῖρε, κεχαριτωμένη»*, τοῦ ἱεράρχου *«Ὡς τῶν ἀποστόλων ὁμότροπος»*, καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ· ἐπισφραγιστικὸν κοντάκιον *«Ὁ μήτραν παρθενικήν»*.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον καὶ Ἀπόστολος: τοῦ ἱεράρχου, ζήτει τῇ 13ῃ Νοεμ., *«Τοιοῦτος ἡμῖν ἔπρεπεν ἀρχιερεύς»* (Ἑβρ. ζ΄ 26-η΄ 2)· ἀλληλουιάριον τοῦ ἤχου· Εὐαγγέλιον: Κυρ. ιζ΄ Ματθ., *«Ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη Τύρου καὶ Σιδῶνος»* (Μτθ. ιε΄ 21-28).

Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Ἄξιον ἐστίν»*. Κοινωνικὸν *«Αἰνεῖτε»· «Εἴδομεν τὸ φῶς»,* καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως. Ἡ ἀπόλυσις μετὰ τοῦ χαρακτηριστικοῦ τῆς ἑορτῆς.

7. Δευτέρα. Παρθενίου ἐπισκόπου Λαμψάκου (δ΄ αἰ.), Λουκᾶ ὁσίου τοῦ ἐν Στειρίῳ Ἑλλάδος (†946).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. λγ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Α΄ Πέτρ. β΄ 21-γ΄ 9).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ις΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Μρ. ιβ΄ 13-17).

8. Τρίτη. Θεοδώρου στρατηλάτου μεγαλομάρτυρος (†319), Ζαχαρίου τοῦ προφήτου (†620 π.Χ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. λγ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Α΄ Πέτ. γ΄ 10-22).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. ις΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Μρ. ιβ΄ 18-27).

9. Τετάρτη. Ἀπόδοσις τῆς ἑορτῆς τῆς Ὑπαπαντῆς. Νικηφόρου μάρτυρος (†257). Φιλαγρίου Κύπρου, Παγκρατίου Ταυρομενίου (δ΄ αἰ.).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῆς ἑορτῆς (Φεβρουαρίου 2) ἄνευ τῶν ἀναγνωσμάτων τοῦ ἑσπερινοῦ καὶ τῶν στιχηρῶν τῆς λιτῆς. Ἐν τῷ ὄρθρῳ καταλιμπάνονται ὁ πολυέλεος, τὸ κάθισμα αὐτοῦ, καὶ τὸ Εὐαγγέλιον μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ· ὅθεν μετὰ τὰ δύο καθίσματα, ὁ ν΄ ψαλμὸς καὶ εὐθὺς ὁ κανὼν τῆς ἑορτῆς. Συναξάριον ἀναγινώσκεται τὸ τῆς 9ης τοῦ μηνός. Ἐν τῇ λειτουργίᾳ προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τῆς ἑορτῆς· Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. λγ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Α΄ Πέτ. δ΄ 1-11). Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ις΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Μρ. ιβ΄ 28-37).

10. Πέμπτη. † Χαραλάμπους ἱερομάρτυρος τοῦ θαυματουργοῦ (†202). Ἀναστασίου Ἱεροσολύμων, Ζήνωνος ὁσίου τοῦ ταχυδρόμου (δ΄ αἰ.).

Ἡ ἀκολουθία, ἑορτάσιμος οὖσα, ψάλλεται δίχα Παρακλητικῆς, ὡς ἔστι διατεταγμένη εἰς τὸ Μηναῖον. Τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν καὶ μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ *«Θεὸς Κύριος»* δίς (μετὰ τοῦ Δόξα), καὶ θεοτοκίον *«Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον»*. Εἰς τὸν ὄρθρον Εὐαγγέλιον τοῦ ἁγίου, ζήτει Τρίτῃ ιβ΄ ἑβδ. Λουκᾶ, *«Προσέχετε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων»* (Λκ. κα΄ 12-19). Κανόνες· ὁ τῆς μικρᾶς παρακλήσεως, καὶ τοῦ ἁγίου. Καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»*. Εἰς τὴν λειτουργίαν κοντάκιον *«Προστασία»*· Ἀπόστολος –μετὰ προκειμένου τῆς 15ης Δεκ.– τοῦ ἁγίου, ζήτει 26 Ὀκτ., *«Ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι»* (Β΄ Τιμ. β΄ 1-10)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, Σαβ. γ΄ ἑβδ. Ἰωάν., *«Ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν»* (Ἰω. ιε΄ 17-ις΄ 2). Κοινωνικὸν *«Εἰς μνημόσυνον»*.

Σημείωσις. *Ἀπὸ αὔριον ἄρχεται πάλιν ψαλλομένη ἡ Παρακλητική. Διὰ τὰς ἐν καθημερινῇ ἀκολουθίας μετὰ Παρακλητικῆς βλέπε ἔμπροσθεν εἰς τὰς γενικὰς τυπικὰς διατάξεις (§§1-30).*

11. Παρασκευή. Βλασίου ἱερομάρτυρος (†316). Θεοδώρας βασιλίσσης (†867) τῆς στερεωσάσης τὴν ὀρθοδοξίαν.

Ἀπόστολος ἡμέρας, Παρ. λγ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Β΄ Πέτρ. α΄ 1-10).
Εὐαγγέλιον ἡμέρας, Παρασκ. ις΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Μρ. ιγ΄ 1-9).

12. Σάββατον. Μελετίου Ἀντιοχείας (†381). Ἀντωνίου (Β΄) Κων/πόλεως (†901), Χρίστου νεομάρτυρος τοῦ κηπουροῦ (†1748).

Τάξις Σαββάτου μὲ «Ἀλληλούια» (βλ. ἔμπροσθεν §§45-51).
Ἀπόστολος ἡμέρας, Σαβ. λγ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Β΄ Τιμ. β΄ 11-19).
Εὐαγγέλιον ἡμέρας, Σαββάτου ις΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιη΄ 2-8).

13. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΤΕΛΩΝΟΥ ΚΑΙ ΦΑΡΙΣΑΙΟΥ. Μαρτινιανοῦ ὁσίου (ε΄ αἰ.). Ἀκύλα καὶ Πρισκίλλης, Εὐλογίου Ἀλεξανδρείας (†607). Ἦχος α΄, ἑωθινὸν α΄. (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Τριῳδίου §§1-3).

Ἄρχεται τὸ Τριῴδιον

Σημείωσις. *Ἀπὸ σήμερον ἄρχονται συμψαλλόμενοι οἱ ἐν τῷ λειτουργικῷ βιβλίῳ τοῦ Τριῳδίου περιεχόμενοι ὕμνοι. Ἐν τισι ναοῖς πρὸ*

τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἑσπερινοῦ τίθεται ὑπὸ τὴν ἐν τῷ τέμπλῳ εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ ηὐτρεπισμένου σκίμποδος τὸ λειτουργικὸν βιβλίον τοῦ Τριῳδίου, ἔνθα μεταβαίνει ὁ πρωτοψάλτης (ἐκπροσωπῶν τοὺς ἐν τοῖς ἀναλογίοις ὑπηρετοῦντας), βάλλει πρὸ τῆς εἰκόνος μετανοίας 3, ἀσπάζεται αὐτήν, λαμβάνει μετὰ χεῖρας τὸ Τριῴδιον καὶ ἀσπάζεται αὐτό, ποιεῖ πάλιν μετανοίας μικρὰς 3 καὶ ἀπέρχεται μετὰ τοῦ Τριῳδίου εἰς τὴν οἰκείαν θέσιν αὐτοῦ.

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον *«Ἀπόστολοι, μάρτυρες»,* Δόξα, *«Μνήσθητι, Κύριε»·* κοντάκιον *«Ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

ΕΙΣ ΤΟ *«ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ»*, ἀναστάσιμα 7 καὶ τὰ 2 ἰδιόμελα τοῦ Τριῳδίου *«Μὴ προσευξώμεθα», «Φαρισαῖος κενοδοξίᾳ»* εἰς 3, Δόξα, *«Παντοκράτορ Κύριε»*, Καὶ νῦν, *«Τὴν παγκόσμιον δόξαν»*.

ΕΙΣΟΔΟΣ, *«Φῶς ἱλαρόν»*, τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τοῦ Τριῳδίου *«Βεβαρημένων τῶν ὀφθαλμῶν μου»*, Καὶ νῦν, *«Ναὸς καὶ πύλη»*.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ *«Τοῦ λίθου σφραγισθέντος»*, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ *«Τοῦ Γαβριὴλ φθεγξαμένου σοι»*.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν΄ ψαλμόν, ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἤχου, τὰ τριαδικὰ *«Ἄξιον ἐστί»*, τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὰ 3 κατανυκτικὰ τροπάρια *«Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε»* κ.λπ. (ζήτει ταῦτα εἰς τὸ Μ. Ὡρολόγιον, ἐν τῷ μεσῳρίῳ τῆς Α΄ ὥρας ἢ ἐν τέλει τῆς Μικρᾶς Παρακλήσεως).

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* ἀπολυτίκιον *«Τοῦ λίθου σφραγισθέντος»*, Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, *«Τοῦ Γαβριὴλ φθεγξαμένου σοι»*. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειρὰν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινόν (α΄), μετὰ δὲ τὸν ν΄ ψαλμὸν ψάλλονται τὰ εἰδικὰ τροπάρια τῶν Κυριακῶν τοῦ Τριῳδίου (μέχρι τῆς ε΄ Κυριακῆς τῶν νηστειῶν), ἤ τοι Δόξα, *«Τῆς μετανοίας»*, Καὶ νῦν, *«Τῆς σωτηρίας»*, καὶ εἰς τὸν στίχον *«Ἐλέησόν με, ὁ Θεὸς»* τὸ ἰδιόμελον *«Τὰ πλήθη»*.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος (μετὰ τῶν εἱρμῶν) καὶ ὁ τοῦ Τριῳδίου μετὰ στίχου *«Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι»·* ἀπὸ

γ΄ ᾠδῆς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου, τὰ μεσῴδια καθίσματα τοῦ Τριῳδίου καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν· ἀφ᾽ ς΄ τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τοῦ Τριῳδίου καὶ τὰ συναξάρια Μηναίου καὶ Τριῳδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ *«Ὡς ἐν ἠπείρῳ πεζεύσας»· «Τὴν τιμιωτέραν»*, *«Θεὸν ἀνθρώποις»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ., τὸ α΄ ἀναστάσιμον *«Τοῖς μαθηταῖς συνέλθωμεν»*, τοῦ Τριῳδίου *«Ὑψηγορίαν φύγωμεν»* καὶ τὸ ὅμοιον θεοτοκίον *«Ὁ ποιητὴς τῆς κτίσεως»*.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τοῦ Τριῳδίου ἰδιόμελα 4 (εἰς τοὺς συνήθεις στίχους τῆς Κυριακῆς τὰ δύο τελευταῖα), Δόξα, *«Ταῖς ἐξ ἔργων καυχήσεσι»*, Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*. Δοξολογία μεγάλη, *«Σήμερον σωτηρία»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς 4 τροπάρια τοῦ ἤχου καὶ ἡ ς΄ ᾠδὴ τοῦ Τριῳδίου εἰς 4].

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκια *«Τοῦ λίθου σφραγισθέντος»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Φαρισαίου φύγωμεν»*.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τοῦ ἤχου· Ἀπόστολος: Κυρ. λγ΄ ἐπιστολῶν, *«Παρηκολούθηκάς μου τῇ διδασκαλίᾳ»* (Β΄ Τιμ. γ΄ 10-15)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. ις΄ Λουκᾶ, *«Ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερόν»* (Λκ. ιη΄ 10-14).

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ *«Αἰνεῖτε»· «Εἴδομεν τὸ φῶς», «Πληρωθήτω»* καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

Εἰδήσεις. *1. Ἂν τύχῃ ἁγίου ἑορταζομένου μνήμη ἐν ἄλλῃ ἡμέρᾳ, πλὴν τῆς Κυριακῆς, κατὰ τὰς τρεῖς πρώτας ἑβδομάδας τοῦ Τριῳδίου, κοντάκιον ἐν τῇ λειτουργίᾳ λέγεται τὸ* ***«Προστασία τῶν χριστιανῶν»****, καθόσον καὶ ἐν τῷ ὄρθρῳ καταβασίαι λέγονται* ***«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»*** *(Τ.Μ.Ε., Προθεωρία, σελ. 34, ὑποσημ. 13).*

2. Τῇ Τετάρτῃ καὶ τῇ Παρασκευῇ τῆς παρούσης ἑβδομάδος, ἥ τις καὶ «προφωνήσιμος» καλεῖται, «καὶ διὰ κρέατος ἀκινδύνως καταλύομεν» (Θεόδωρος Βαλσαμῶν).

14. Δευτέρα. Αὐξεντίου ὁσίου (†470). Ἀβραὰμ (ε΄ αἰ.) καὶ Μάρωνος (δ΄ αἰ.) τῶν ὁσίων.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. λδ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Β΄ Πέτρ. α΄ 20-β΄ 9).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτέρας ιζ΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Μρ. ιγ΄ 9-13).

15. Τρίτη. Ὀνησίμου ἀποστόλου (†109). Εὐσεβίου ὁσίου (ε΄ αἰ.), Μαΐωρος μάρτυρος, Ἀνθίμου ὁσίου (τοῦ Βαγιάνου) τοῦ ἐν Χίῳ (†1960).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. λδ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Β΄ Πέτρ. β΄ 9-22).
Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Τρ. ιζ΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Μρ. ιγ΄ 14-23).

16. Τετάρτη. Παμφίλου μάρτυρος (†307) καὶ τῶν σὺν αὐτῷ. Φλαβιανοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. λδ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Β΄ Πέτρ. γ΄ 1-17).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ιζ΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Μρ. ιγ΄ 24-31).

17. Πέμπτη. Θεοδώρου μεγαλομάρτ. Τήρωνος (†307). Μαριάμνης ἀδελφῆς ἀποστ. Φιλίππου (α΄ αἰ.), Μαρκιανοῦ καὶ Πουλχερίας βασιλέων, Θεοδώρου νεομάρτ. ἐν Μυτιλήνῃ (†1795).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. λδ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Α΄ Ἰω. α΄ 8-β΄ 6).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ιζ΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Μρ. ιγ΄ 31-ιδ΄ 2).

18. Παρασκευή. Λέοντος πάπα Ῥώμης (†461). Ἀγαπητοῦ ἐπισκόπου Σινάου τοῦ ὁμολογητοῦ (δ΄ αἰ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. λδ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Α΄ Ἰω. β΄ 7-17).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ιζ΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Μρ. ιδ΄ 3-9).

19. Σάββατον. Ἀρχίππου, Φιλήμονος καὶ Ἀπφίας (α΄ αἰών). Φιλοθέης ὁσιομάρτυρος τῆς Ἀθηναίας (†1589).

Τάξις Σαββάτου μὲ «Ἀλληλούια» (βλ. ἔμπροσθεν §§45-51).
Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. λδ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Α΄ Τιμ. ς΄ 11-16).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ιζ΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. κ΄ 46-κα΄ 4, η΄ 8).

Σημείωσις. *Εἰς τοὺς ἑορτάζοντας τὴν ἁγίαν Φιλοθέην ναοὺς ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ἐκ τῆς ἰδιαιτέρας φυλλάδος αὐτῆς.*

20. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΑΣΩΤΟΥ (ΙΖ΄ ΛΟΥΚΑ). Λέοντος ἐπισκ. Κατάνης († 780). Βησσαρίωνος ὁσίου, Πλωτίνου ὁσίου. Ἦχος β΄, ἑωθινὸν β΄ (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Τριῳδίου §§4-6).

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον *«Ἀπόστολοι, μάρτυρες»*, Δόξα, *«Μνήσθητι, Κύριε»*· κοντάκιον *«Ὡς ἀπαρχάς»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»*, ἀναστάσιμα 7 καὶ τὰ δύο ἰδιόμελα τοῦ Τριῳδίου δευτεροῦντες τὸ πρῶτον, Δόξα, *«Ὦ πόσων ἀγαθῶν»*, Καὶ νῦν, *«Παρῆλθεν ἡ σκιά»*. Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, *«Τῆς πατρικῆς δω-*

ρεᾶς», Καὶ νῦν, *«Ὁ ποιητὴς καὶ λυτρωτής μου»*. Ἀπολυτίκιον *«Ὅτε κατῆλθες»*, Δόξα, Καὶ νῦν, θεοτοκίον *«Πάντα ὑπὲρ ἔννοιαν»*.

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἀντὶ τῆς ὑπακοῆς, τὰ 3 κατανυκτικὰ τροπάρια *«Ἐλέησον ἡμᾶς»* κ.λπ.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* ἀπολυτίκιον *«Ὅτε κατῆλθες»*, Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, θεοτοκίον *«Πάντα ὑπὲρ ἔννοιαν»*. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.] Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειρὰν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινόν (β΄)· μετὰ τὸν ν΄ ψαλμόν, τὰ τροπάρια *«Τῆς μετανοίας»* κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριῳδίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ ὁ ἀναστάσιμος (μετὰ τῶν εἱρμῶν), καὶ ὁ τοῦ Τριῳδίου μετὰ στίχου *«Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι»*. Ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου, τὸ μεσῴδιον κάθισμα τοῦ Τριῳδίου* καὶ τὸ θεοτοκίον. Ἀφ᾽ ς΄ κοντάκιον καὶ οἶκος τοῦ Τριῳδίου, τὸ μηνολόγιον καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριῳδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ τοῦ Τριῳδίου *«Τὴν Μωσέως ᾠδήν»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Τῶν γηγενῶν τίς ἤκουσεν»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ., τὸ β΄ ἀναστάσιμον *«Τὸν λίθον θεωρήσασαι»*, τὰ δύο τοῦ Τριῳδίου καὶ τὸ θεοτοκίον.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ ἀναστάσιμα 5 καὶ τοῦ Τριῳδίου 3 *«Τὴν τοῦ ἀσώτου φωνὴν»* κ.λπ., Δόξα, *«Πάτερ ἀγαθέ»*, Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*. Δοξολογία μεγάλη, *«Σήμερον σωτηρία»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ς΄ ᾠδῆς τοῦ κανόνος τοῦ Τριῳδίου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια *«Ὅτε κατῆλθες»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον τοῦ Τριῳδίου *«Τῆς πατρῴας δό-*

---

* Τὸ ἐν λόγῳ κάθισμα ὑπάρχει διωρθωμένον καὶ πλῆρες (μετὰ πολλῶν ἄλλων διορθώσεων καὶ συμπληρώσεων) εἰς τὴν ὑπὸ τῆς Ἀπ. Διακονίας ἔκδοσιν τοῦ Τριῳδίου (Ἀθῆναι 2014, σελ. 40), ἐπιμελείᾳ τοῦ ἀοιδίμου ἱερέως Κων. Παπαγιάννη.

ξης σου». Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τοῦ ἤχου· Ἀπόστολος: Κυρ. λδ΄ ἐπιστ., *«Πάντα μοι ἔξεστιν»* (Α΄ Κορ. ς΄ 12-20)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. ιζ΄ Λουκᾶ, *«Ἄνθρωπός τις εἶχε δύο υἱούς»* (Λκ. ιε΄ 11-32). Κοινωνικὸν *«Αἰνεῖτε»*· καὶ τὰ λοιπὰ ὡς συνήθως.

Εἴδησις. *Τῇ Τετάρτῃ καὶ τῇ Παρασκευῇ τῆς παρούσης πρὸ τῆς ἀπόκρεω ἑβδομάδος δὲν γίνεται κατάλυσις, ἀλλὰ τηρεῖται ἡ συνήθης τῶν ἡμερῶν αὐτῶν νηστεία.*

21. Δευτέρα. Τιμοθέου ὁσίου τοῦ ἐν Συμβόλοις (θ΄ αἰ.). Εὐσταθίου Ἀντιοχείας (†360), Ζαχαρίου Ἱεροσολύμων (†633), Ἰωάννου Κων/πόλεως (†577).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. λε΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Α΄ Ἰω. β΄ 18-γ΄ 8).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ἀπόκρεω (Μρ. ια΄ 1-11).

22. Τρίτη. Ἡ εὕρεσις τῶν ἱ. λειψάνων τῶν ἁγίων μαρτύρων τῶν ἐν τοῖς Εὐγενίου (†395-423).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. λε΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Α΄ Ἰω. γ΄ 9-22).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρίτης ἀπόκρεω (Μρ. ιδ΄ 10-42).

23. Τετάρτη. Πολυκάρπου ἱερομάρτυρος ἐπισκόπου Σμύρνης (†166).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. λε΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Α΄ Ἰω. γ΄ 21-δ΄ 11).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετάρτης ἀπόκρεω (Μρ. ιδ΄ 43-ιε΄ 1).

24. Πέμπτη. † Ἰωάννου προφήτου, προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ ἐπὶ τῇ μνείᾳ τῆς α΄ καὶ β΄ εὑρέσεως τῆς τ. κεφαλῆς αὐτοῦ (452).

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Μετὰ τὴν α΄ στάσιν τοῦ Ψαλτηρίου, εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»* ἑσπέρια προσόμοια τοῦ Προδρόμου 3 *«Χαίροις ἡ ἱερὰ κεφαλὴ»* κ.λπ. εἰς 6, Δόξα, *«Θησαυρὸς ἐνθέων δωρεῶν»*, Καὶ νῦν, τὸ ὁμόηχον α΄ θεοτοκίον *«Τίς μὴ μακαρίσει σε»*. Εἴσοδος κ.λπ.. Εἰς τὰ ἀπόστιχα (ζήτει ταῦτα μετὰ τὸν ὄρθρον τῆς 24ης καὶ πρὸ τοῦ ἑσπερινοῦ τῆς 25ης τοῦ μηνὸς) προσόμοια 3, *«Δεῦτε τὴν τιμίαν κεφαλὴν»* κ.λπ. ἀνὰ μίαν, μὲ στίχους εἰς μὲν τὸ β΄ *«Ἐκεῖ ἐξανατελῶ κέρας τῷ Δαυίδ, ἡτοίμασα λύχνον τῷ χριστῷ μου»*, εἰς δὲ τὸ γ΄ *«Εὐφρανθήσεται δίκαιος ἐν τῷ Κυρίῳ καὶ ἐλπιεῖ ἐπ᾽ αὐτόν»*, Δόξα, τὸ ἐν συνεχείᾳ ἰδιόμελον *«Ἡ τῶν θείων ἐννοιῶν»*, Καὶ νῦν, τὸ ὁμόηχον θεοτοκίον

«Χαῖρε, ἡ ἐλπὶς ἡμῶν» (ζήτει αὐτὸ εἰς τὸν στίχον τοῦ ἀρχικοῦ ἑσπερινοῦ τῆς 24ης). Ἀπολυτίκιον *«Ἐκ γῆς ἀνατείλασα»*, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Τὸ ἀπ᾽ αἰῶνος ἀπόκρυφον»*.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν΄ ψαλμὸν (ψάλλε, εἰ βούλει, Δόξα, τὸ εἰς τὸν στίχον τῶν αἴνων ἰδιόμελον *«Ἡ πρῴην ἐπὶ πίνακι»*, Καὶ νῦν, θεοτοκίον *«Θεοτόκε, σὺ εἶ ἡ ἄμπελος... μετὰ τοῦ προδρόμου»*), τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον *«Ἐκ γῆς ἀνατείλασα»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* ἀπολυτίκιον *«Ἐκ γῆς ἀνατείλασα»*, Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, θεοτοκίον *«Τὸ ἀπ᾽ αἰῶνος ἀπόκρυφον»*. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.] Τὰ καθίσματα τοῦ Μηναίου κατὰ σειρὰν καὶ ἡ τάξις τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ ὄρθρου, ἐν ᾗ Εὐαγγέλιον τοῦ Προδρόμου, Πέμ. γ΄ ἑβδ. Λουκᾶ, *«Ἐξῆλθεν ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ»* (Λκ. ζ΄ 17-30). Κανόνες ὁ μικρὸς παρακλητικὸς τῆς Θεοτόκου μετὰ τῶν εἱρμῶν αὐτοῦ καὶ ὁ τοῦ προδρόμου ἄνευ τῶν εἱρμῶν· ἀπὸ γ΄ καὶ ς΄ ᾠδῆς ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Ἅπας γηγενής»*. Ἐξαποστειλάρια, αἶνοι, Δόξα, Καὶ νῦν, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, δοξολογία μεγάλη.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια *«Ἐκ γῆς ἀνατείλασα»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Προστασία»*. Ἀπόστολος τοῦ Προδρόμου, Κυρ. ιε΄ ἐπιστ., *«Ὁ Θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους φῶς λάμψαι»* (Β΄ Κορ. δ΄ 6-15)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, Δευτ. δ΄ ἑβδ. Ματθ., *«Ἀκούσας ὁ Ἰωάννης ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ»* (Μτθ. ια΄ 2-15). Κοινωνικὸν *«Εἰς μνημόσυνον»*.

25. Παρασκευή. Ταρασίου Κωνσταντινουπόλεως (784-806). Ῥηγίνου ἱερομ. ἐπισκόπου Σκοπέλου (†335), Ἀλεξάνδρου μάρτυρος τοῦ ἐν Θρᾴκῃ.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρασκ. λε΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Β΄ Ἰω. 1-13).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ἀπόκρεω (Μρ. ιε΄ 20, 22, 25, 33-41).

26. † Ψυχοσάββατον. «Μνήμη πάντων τῶν ἀπ᾽ αἰῶνος κεκοιμημένων ὀρθοδόξων χριστιανῶν». Πορφυρίου ἐπισκόπου Γάζης (†420). Φωτεινῆς μάρτυρος τῆς Σαμαρείτιδος, Θεοκλήτου καὶ λοιπῶν μαρτύρων, Ἰωάννου νεομάρτυρος τοῦ ἐν Κων/πόλει (†1575).

(Τ.Μ.Ε., διάταξις Τριῳδίου §§7-9· τὰ σχετικὰ τοῦ β΄ ἤχου μαρτυρικά, καθίσματα κ.λπ. ζήτει ἐν τέλει τοῦ Τριῳδίου.)

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακός [καὶ τὸ Ψαλτήριον].

ΕΙΣ ΤΟ *«ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ»* –εἰς στίχους 6–, ἑσπέρια μαρτυρικὰ τοῦ β΄ ἤχου 3 (*«Τῶν ἁγίων μαρτύρων», «Χοροὶ μαρτύρων ἀντέστησαν», «Μεγάλη ἡ δόξα»*), καὶ προσόμοια τῶν κεκοιμημένων 3 (Σαββάτου πρὸ τῆς Ἀπόκρεω) *«Τῶν ἀπ᾽ αἰῶνος σήμερον»* κ.λπ., Δόξα, τὸ ἰδιόμελον *«Θρηνῶ καὶ ὀδύρομαι»*, Καὶ νῦν, τὸ α΄ θεοτοκίον τοῦ ἤχου *«Παρῆλθεν ἡ σκιά»*.

ΑΝΕΥ ΕΙΣΟΔΟΥ *«Φῶς ἱλαρόν»*, καὶ ψάλλομεν ἀντὶ τοῦ προκειμένου τῆς ἡμέρας, εἰς ἦχον πλ. δ΄, τὸ *«Ἀλληλούια, ἀλληλούια, ἀλληλούια»* ἐκ τρίτου, εἰς στίχους τὸ μὲν β΄ *«Μακάριοι οὓς ἐξελέξω»*, τὸ δὲ γ΄ *«Καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτῶν»*· εἶτα εὐθὺς τὸ *«Καταξίωσον»* κ.τ.λ. ὡς συνήθως.

ΕΙΣ ΤΑ ΑΠΟΣΤΙΧΑ ψάλλεται κανονικῶς* τὸ δ΄ μαρτυρικὸν καὶ τὰ δύο νεκρώσιμα τοῦ ἤχου, ὡς ἑξῆς.

Οἱ τὴν ἐπίγειον ἀπόλαυσιν, μὴ ποθήσαντες ἀθλοφόροι, οὐρανίων ἀγαθῶν ἠξιώθησαν, καὶ ἀγγέλων συμπολῖται γεγόνασι· Κύριε πρεσβείαις αὐτῶν, ἐλέησον καὶ σῶσον ἡμᾶς.

Στίχος. *Αἱ ψυχαὶ αὐτῶν ἐν ἀγαθοῖς αὐλισθήσονται.*

Οἴμοι! οἷον ἀγῶνα ἔχει ἡ ψυχή, χωριζομένη ἐκ τοῦ σώματος! οἴμοι πόσα δακρύει τότε, καὶ οὐχ ὑπάρχει ὁ ἐλεῶν αὐτήν! πρὸς τοὺς ἀγγέλους τὰ ὄμματα ῥέπουσα, ἄπρακτα καθικετεύει· πρὸς τοὺς ἀνθρώπους τὰς χεῖρας ἐκτείνουσα, οὐκ ἔχει τὸν βοηθοῦντα· δι᾽ ὃ ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, ἐννοήσαντες ἡμῶν τὸ βραχὺ τῆς ζωῆς, τοῖς μεταστᾶσι τὴν ἀνάπαυσιν, παρὰ Χριστοῦ αἰτησώμεθα, καὶ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν τὸ μέγα ἔλεος.

Στίχος. *Μακάριοι οὓς ἐξελέξω καὶ προσελάβου, Κύριε.*

Ἐκ γῆς πλαστουργήσας με, εἰς γῆν πάλιν πορεύεσθαι, τῇ παραβάσει με κατέκρινας· ἔστησας ἡμέραν ἐτάσεως, ἐν ᾗ τὰ κρυπτὰ τῆς ἑκάστου πράξεως, φανερὰ παρίσταται ἐνώπιόν σου· τότε φεῖ-

* Ἡ διάταξις τοῦ Τ.Μ.Ε. περὶ 4 μαρτυρικῶν εἰς τὰ ἀπόστιχα τοῦ παρόντος ἑσπερινοῦ ὀφείλεται εἰς παλαιὸν τυπογραφικὸν λάθος, ὡς ἔχει καταδειχθῆ ὑπὸ πολλῶν μελετητῶν.

σαί μου ἀναμάρτητε, καὶ τῶν ἐσφαλμένων μου συγχώρησιν διδούς, τῆς βασιλείας σου μὴ χωρίσῃς με.

Δόξα, *«Ἀρχή μοι καὶ ὑπόστασις»*, Καὶ νῦν, τὸ μετ᾽ αὐτὸ κείμενον θεοτοκίον *«Πρεσβείαις τῆς τεκούσης σε»*.

ΝΕΚΡΩΣΙΜΟΣ ΚΑΝΩΝ. Μετὰ τὸ *«Νῦν ἀπολύεις»* οἱ χοροὶ ψάλλουν τὸν νεκρώσιμον κανόνα τοῦ πλ. β΄ ἤχου *«Ἐν οὐρανίοις θαλάμοις»* ἄνευ τῶν εἱρμῶν εἰς τὰ ἑξῆς προοίμια καὶ στίχους:

τὸ 1ον τροπάριον ἑκάστης ᾠδῆς εἰς τὸ *«Πρεσβείαις τῶν μαρτύρων σου, Χριστὲ ὁ Θεός, ἀνάπαυσον τὰς ψυχὰς τῶν δούλων σου»·*

τὸ 2ον τροπάριον εἰς τὸ *«Αἱ ψυχαὶ αὐτῶν ἐν ἀγαθοῖς αὐλισθήσονται»·*

τὸ 3ον τροπάριον εἰς τὸ *«Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ ἁγίῳ Πνεύματι»·*

τὸ 4ον τροπάριον εἰς τὸ *«Καὶ νῦν καὶ ἀεί»·*

μετὰ τὴν θ΄ ᾠδὴν ὁ εἱρμὸς αὐτῆς *«Θεὸν ἀνθρώποις ἰδεῖν ἀδύνατον»* ἄνευ στίχου. Εἶτα τὸ τρισάγιον κ.τ.λ..

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ *«Ὁ βάθει σοφίας»*, Δόξα, τὸ ἀκροτελεύτιον αὐτοῦ *«Ἐν σοὶ γὰρ τὴν ἐλπίδα»*, Καὶ νῦν, θεοτοκίον *«Σὲ καὶ τεῖχος»*, ὡς ἐν τῷ Τριῳδίῳ. Ἡ ἐκτενὴς *«Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός»*.

ΝΕΚΡΩΣΙΜΟΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ. Μετὰ τὴν ἐκφώνησιν *«Ὅτι ἐλεήμων»* ψάλλονται τὰ τροπάρια *«Μετὰ πνευμάτων δικαίων»* κ.λπ., καὶ μετὰ ὁ ἱερεὺς ἱστάμενος πρὸ τῆς εἰκόνος τοῦ δεσπότου Χριστοῦ, κάτωθι τῆς ὁποίας εὑρίσκονται τὰ ὑπὲρ τῶν ἀποιχομένων κόλλυβα, ἐκφωνεῖ τὸ μνημόσυνον τῶν κεκοιμημένων ὡς ἑξῆς:

«Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, δεόμεθά σου, ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον»· ὁ χορὸς *«Κύριε, ἐλέησον»* γ΄.

«Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ αἰωνίου μνήμης καὶ μακαρίας ἀναπαύσεως πάντων τῶν ἐπ᾽ ἐλπίδι ἀναστάσεως ζωῆς αἰωνίου κεκοιμημένων εὐσεβῶς ὀρθοδόξων χριστιανῶν, βασιλέων, πατριαρχῶν, ἀρχιερέων, ἱερέων, ἱερομονάχων, ἱεροδιακόνων, μοναχῶν, πατέρων, προπατόρων, πάππων, προπάππων, γονέων, συζύγων, τέκνων, ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν ἡμῶν, ἐκ τῶν ἀπ᾽ ἀρχῆς καὶ μέχρι τῶν ἐσχάτων, καὶ ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι αὐτοῖς πᾶν πλημμέλη-

μα ἑκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον»· ὁ χορὸς *«Κύριε, ἐλέησον»* γ΄ χῦμα.

«Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς τάξῃ τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἔνθα οἱ δίκαιοι ἀναπαύονται»· ὁ χορὸς *«Κύριε, ἐλέησον»* γ΄ χῦμα.

«Τὰ ἐλέη τοῦ Θεοῦ, τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν καὶ ἄφεσιν τῶν αὐτῶν ἁμαρτιῶν παρὰ Χριστῷ τῷ ἀθανάτῳ βασιλεῖ καὶ Θεῷ ἡμῶν αἰτησώμεθα»· ὁ χορὸς *«Παράσχου, Κύριε».*

Ὁ ἱερεὺς *«Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν»*, ὁ χορὸς *«Κύριε, ἐλέησον»* ἅπαξ. Ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχήν·

«Ὁ Θεὸς τῶν πνευμάτων καὶ πάσης σαρκός, ὁ τὸν θάνατον καταργήσας καὶ τὸν διάβολον καταπατήσας καὶ ζωὴν τῷ κόσμῳ σου δωρησάμενος, αὐτός, Κύριε, ἀνάπαυσον καὶ τὰς ψυχὰς τῶν κεκοιμημένων δούλων σου, βασιλέων, πατριαρχῶν, ἀρχιερέων, ἱερέων, ἱερομονάχων, μοναχῶν καὶ πάντων τῶν ἀπὸ περάτων ἕως περάτων τῆς οἰκουμένης κεκοιμημένων εὐσεβῶς ὀρθοδόξων χριστιανῶν, πατέρων, προπατόρων, πάππων, προπάππων, γονέων, συζύγων, τέκνων, ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν ἡμῶν ἐν τόπῳ φωτεινῷ, ἐν τόπῳ χλοερῷ, ἐν τόπῳ ἀναψύξεως, ἔνθα ἀπέδρα πᾶσα ὀδύνη, λύπη καὶ στεναγμός· πᾶν ἁμάρτημα τὸ παρ᾽ αὐτῶν πραχθέν, ἐν λόγῳ ἢ ἔργῳ ἢ κατὰ διάνοιαν, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος Θεὸς συγχώρησον, ὅτι οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος ὃς ζήσεται καὶ οὐχ ἁμαρτήσει· σὺ γὰρ μόνος ἐκτὸς ἁμαρτίας ὑπάρχεις· ἡ δικαιοσύνη σου δικαιοσύνη εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ***ὁ λόγος*** *σου ἀλήθεια· ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις, ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἀνάπαυσις πάντων τῶν κεκοιμημένων εὐσεβῶς ὀρθοδόξων χριστιανῶν, Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρὶ καὶ τῷ παναγίῳ...»*

Ὁ χορὸς τὸ *«Αἰωνία ἡ μνήμη»* ἐκ τρίτου. Ὁ ἱερεὺς *«Σοφία»·* *«Ὁ ὢν εὐλογητὸς»* κ.λπ. καὶ ἐκφωνεῖ τὴν συνήθη εὐχὴν τῆς ἀπολύσεως.

Εἰς τὸ μεσονυκτικὸν τοῦ Σαββάτου μετὰ τὸ *«Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου»*, ἀντὶ τῶν κατανυκτικῶν τροπαρίων *«Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε»* κ.λπ., τὸ ἀπολυτίκιον *«Ὁ βάθει σοφίας».*

Εἰς τὸν ὄρθρον. Ἀντὶ τοῦ *«Θεὸς Κύριος»* ψάλλεται ἐξ ὑπαμοιβῆς εἰς ἦχον πλ. δ΄ τὸ *«Ἀλληλούια, ἀλληλούια, ἀλληλούια»* τετράκις, δὶς ἄνευ στίχου καὶ δὶς ἐφύμνιον τῶν στίχων *«Μα-*

κάριοι οὓς ἐξελέξω», «Καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτῶν». Εἶτα τὸ ἀπολυτίκιον μετὰ τοῦ θεοτοκίου, ὡς ἀκριβῶς εἰς τὸν ἑσπερινόν. (Καταλιμπανομένης συνήθως τῆς στιχολογίας τοῦ Ψαλτηρίου) μικρὰ συναπτὴ μετ᾽ ἐκφωνήσεως *«Ὅτι σὸν τὸ κράτος»*.

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ 3 μαρτυρικὰ τοῦ β΄ ἤχου (βλέπε ἐν τέλει τοῦ Τριῳδίου) *«Ὁ φαιδρύνας τοὺς ἁγίους»* κ.λπ. –εἰς τοὺς οἰκείους στίχους τὰ δύο τελευταῖα–, Δόξα, τὸ νεκρώσιμον, Καὶ νῦν, τὸ α΄ θεοτοκίον τοῦ ἤχου *«Πάντα ὑπὲρ ἔννοιαν»*. Εὐθὺς (ἐν ταῖς ἐνορίαις παραλειπομένου συνήθως τοῦ, εἰς στάσεις δύο, Ἀμώμου) τὰ 8 νεκρώσιμα εὐλογητάρια.

ΝΕΚΡΩΣΙΜΟΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ. Εἶτα ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ τὸ μνημόσυνον τῶν κεκοιμημένων, ὡς ἐσημειώθη εἰς τὸν ἑσπερινόν. Οἱ χοροὶ τὸ ἐν τῷ Τριῳδίῳ κάθισμα *«Ἀνάπαυσον, σωτὴρ ἡμῶν»*, Δόξα, τὸ ἀκροτελεύτιον αὐτοῦ *«Καὶ πάντα τὰ ἐν ἀγνοίᾳ»*, Καὶ νῦν, θεοτοκίον *«Ὁ ἐκ παρθένου ἀνατείλας»*.

ΚΑΝΩΝ. Ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα καὶ ὁ ἐν τῷ Τριῳδίῳ κανὼν μετὰ τῶν εἱρμῶν αὐτοῦ. Στίχοι εἰς τὰ τροπάρια α) *«Μακάριοι οὓς ἐξελέξω καὶ προσελάβου, Κύριε»*, β) *«Καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτῶν εἰς γενεὰν καὶ γενεάν»*, γ) *«Αἱ ψυχαὶ αὐτῶν ἐν ἀγαθοῖς αὐλισθήσονται»*, δ΄) *«Ἀνάπαυσον, Κύριε, τὰς ψυχὰς τῶν δούλων σου»*. Ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς ψάλλεται ὁ εἱρμὸς αὐτῆς, ἡ αἴτησις, καὶ τὸ μεσῴδιον κάθισμα *«Ὁ δι᾽ ἡμᾶς ὑπομείνας»* μετὰ τοῦ θεοτοκίου, ὡς ἐν τῷ Τριῳδίῳ· ἀφ᾽ ς΄ ᾠδῆς ὁ εἱρμὸς αὐτῆς, ἡ αἴτησις, τὸ νεκρώσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὰ συναξάρια τῆς ἡμέρας καὶ τοῦ Τριῳδίου.

Καταβασίαι δὲν λέγονται, ἀλλὰ εἰς τὸ *«Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν»* ψάλλεται ὁ εἱρμὸς τῆς η΄ ᾠδῆς *«Τὸν ἐν ὄρει ἁγίῳ»· «Τὴν τιμιωτέραν»*, ὁ εἱρμὸς τῆς θ΄ ᾠδῆς *«Τὸν προδηλωθέντα»* καὶ τὸ *«Ἄξιον ἐστίν»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ὁ καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων»*, τὸ ἕτερον καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ προσόμοια *«Δεῦτε πρὸ τέλους πάντες»* κ.λπ., ὡς ἐν τῷ Τριῳδίῳ. *«Σοὶ δόξα πρέπει»* καὶ ἡ δοξολογία χῦμα. Εἶτα *«Πληρώσωμεν τὴν ἑωθινὴν»* καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ ὄρθρου τῶν καθημερινῶν.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΣΤΙΧΟΝ, τὰ ἐν τῷ τέλει τοῦ Τριῳδίου 3 νεκρώσιμα τοῦ Θεοφάνους (τοῦ β΄ ἤχου) *«Ῥύμην τοῦ θανάτου»* κ.λπ., εἰς τοὺς πρὸ αὐτῶν στίχους τὰ δύο τελευταῖα, Δόξα, τὸ νεκρώσιμον τοῦ Ψυχοσαββάτου *«Ἄλγος τῷ Ἀδάμ»*, Καὶ νῦν, θεοτοκίον, *«Σὺ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν»· «Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι»*, τρισάγιον κ.τ.λ..

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ *«Ὁ βάθει σοφίας»*, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον *«Σὲ καὶ τεῖχος καὶ λιμένα»*, ὡς ὁρίζει καὶ τὸ Τ.Μ.Ε. (διάταξις Τριῳδίου, εἰς τὸ τέλος τῆς §8).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς ἡ γ΄ καὶ ἡ ς΄ ᾠδὴ τοῦ κανόνος τοῦ Ψυχοσαββάτου· ἂν ὅμως ψαλοῦν ἀντίφωνα, λέγονται τὰ συνήθη «τῶν καθημερινῶν». Εἰσοδικὸν *«Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἐν ἁγίοις»*.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκια *«Ὁ βάθει σοφίας»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Μετὰ τῶν ἁγίων»*.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον νεκρώσιμα· Ἀπόστολος κοιμηθέντων, *«Οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν»* (Α΄ Θεσ. δ΄ 13-17)· Εὐαγγέλιον Σαβ. πρὸ τῆς ἀπόκρεω, *«Βλέπετε μὴ πλανηθῆτε»* (Λκ. κα΄ 8-9, 25-27, 35-36).

Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Ἄξιον ἐστίν»*. Κοινωνικὸν *«Μακάριοι οὓς ἐξελέξω». «Εἴδομεν τὸ φῶς». «Πληρωθήτω»*.

ΝΕΚΡΩΣΙΜΟΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ. Μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν ψάλλονται τὰ νεκρώσιμα τροπάρια *«Μετὰ πνευμάτων δικαίων»* κ.λπ., καὶ ἐκφωνεῖται παρὰ τοῦ ἱερέως τὸ μνημόσυνον τῶν κεκοιμημένων, ὡς ἐσημειώθη ἐν τῷ ἑσπερινῷ.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ. Ὁ ἱερεὺς *«Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν», «Εὐλογία Κυρίου καὶ ἔλεος»*, καὶ ἡ συνήθης ἀπόλυσις τῆς λειτουργίας.

27. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΑΠΟΚΡΕΩ. «Μνεία τῆς δευτέρας καὶ ἐνδόξου παρουσίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ». Προκοπίου τοῦ Δεκαπολίτου (η΄ αἰ.). Στεφάνου τοῦ γηροκόμου. Ἐφραὶμ ὁσίου τοῦ Κατουνακιώτου (†1998). Ἦχος γ΄, ἑωθινὸν γ΄ (Τ.Μ.Ε., διάταξις Τριῳδίου §§10-12).

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον *«Ὁ βάθει σοφίας»*· κοντάκιον *«Μετὰ τῶν ἁγίων»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Μετὰ τὰ συνήθη, εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»*, ἀναστάσιμα 6, τοῦ Τριῳδίου προσόμοια 4 *«Ὅταν μέλλῃς ἔρχεσθαι»* κ.λπ., Δόξα, τοῦ Τριῳδίου *«Ὅταν τίθωνται θρόνοι»*, Καὶ νῦν, *«Πῶς μὴ θαυμάσωμεν»*. Εἴσοδος κ.λπ. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, *«Οἴμοι, μέλαινα ψυχή»*, Καὶ νῦν, *«Ἀνύμφευτε παρθένε»*. Ἀπολυτίκιον *«Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια»*, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν»*.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν τριαδικὸν κανόνα τοῦ ἤχου, Δόξα, τὸ ἐν τῷ Τριῳδίῳ ἰδιόμελον τῆς λιτῆς *«Τὰς τοῦ Κυρίου γνόντες ἐντολάς»*, Καὶ νῦν, θεοτοκίον *«Ὑπὸ τὴν σήν, δέσποινα»*, τὰ τριαδικὰ *«Ἄξιον ἐστί»*, τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὰ 3 κατανυκτικὰ τροπάρια *«Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* ἀπολυτίκιον *«Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια»*, Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, *«Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν»*. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος *«Ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος»*.] Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινόν (γ΄)· μετὰ τὸν ν΄ ψαλμόν, τὰ τροπάρια *«Τῆς μετανοίας»* κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριῳδίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τοῦ Τριῳδίου· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὰ μεσῴδια τοῦ Τριῳδίου καθίσματα (παραλειπομένου τοῦ θεοτοκίου *«Τὸν πάντων ποιητήν»*)· ἀφ᾽ ς΄ τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ Τριῳδίου καὶ τὰ συναξάρια Μηναίου καὶ Τριῳδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ *«Βοηθὸς καὶ σκεπαστής»*. *«Τὴν τιμιωτέραν»*, ὁ εἱρμὸς *«Ἀσπόρου συλλήψεως»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ., τὸ γ΄ ἀναστάσιμον *«Ὅτι Χριστὸς ἐγήγερται»*, καὶ τὰ τοῦ Τριῳδίου μετὰ τοῦ θεοτοκίου.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 5 καὶ τοῦ Τριῳδίου ἰδιόμελα 3 *«Ἐννοῶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην»* κ.λπ., Δόξα, *«Προκαθάρωμεν ἑαυτούς»*, Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*, δοξολογία μεγάλη, *«Σήμερον σωτηρία»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς 4 τροπάρια τοῦ ἤχου καὶ ἡ ς΄ ᾠδὴ τοῦ κα-

νόνος τῆς Ἀπόκρεω εἰς 4]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια *«Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον τοῦ Τριῳδίου *«Ὅταν ἔλθῃς, ὁ Θεός»*. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τὰ εἰδικὰ τῆς Κυριακῆς*· Ἀπόστολος: Κυρ. ἀπόκρεω, *«Βρῶμα ἡμᾶς οὐ παρίστησιν»* (Α΄ Κορ. η΄ 8-θ΄ 2)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, *«Ὅταν ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου»* (Μτθ. κε΄ 31-46). Κοινωνικὸν *«Αἰνεῖτε»* καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

Σημείωσις. *Εἰς πάσας τὰς ἡμέρας τῆς παρούσης ἑβδομάδος, προοίμιον καὶ θυρανοίξια οὔσης τῆς μεγάλης τεσσαρακοστῆς νηστείας, μόνον διὰ τυροῦ, ὠῶν καὶ ἰχθύων καταλύομεν, ἀπέχομεν δὲ κρέατος.*

28. Δευτέρα τῆς τυρινῆς. Βασιλείου ὁσίου τοῦ ὁμολογητοῦ (†750). Προτερίου Ἀλεξανδρείας ἱερομάρτυρος (†457), Κυράννης νεομάρτυρος τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ (†1751).

Συμφώνως μὲ σημείωσιν τοῦ Μηναίου, ἐν τοῖς ἀποδείπνοις ψάλλεται ἡ ἀκολουθία τοῦ ὁσίου Κασσιανοῦ τοῦ Ῥωμαίου (29 Φεβρουαρίου), ἐπειδὴ τὸ ἔτος δὲν εἶναι δίσεκτον.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»*, ἑσπέρια τῆς Παρακλητικῆς 3 (ἐκ τῆς α΄ ὁμάδος δύο καὶ ἓν ἐκ τῆς β΄ ὁμάδος στιχηρῶν) καὶ τοῦ Μηναίου προσόμοια 3, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ προσόμοιον θεοτοκίον τοῦ Μηναίου. Ἄνευ εἰσόδου *«Φῶς ἱλαρόν»*, τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας κ.τ.λ.. Εἰς τὸν στίχον, τὸ ἰδιόμελον τοῦ Τριῳδίου (σήμερον *«Λιχνευσάμενοι, τὴν πρώτην ὑπέστημεν γύμνωσιν»*) δίς, τὸ μαρτυρικὸν ἅπαξ, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον. Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος (σήμερον *«Τῶν οὐρανίων στρατιῶν»*), Δόξα, Καὶ νῦν, θεοτοκίον τῶν καθημερινῶν (σήμερον *«Τῇ ἀνατραφείσῃ»*) (βλ. εἰς Ὡρολόγιον), καὶ ἀπόλυσις.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Ψάλλεται ἡ ἀκολουθία τῆς ἡμέρας ὡς διατάττεται ἐν τῷ Τριῳδίῳ. Κανόνες, οἱ δύο τῆς Παρακλητικῆς, ὁ

---

* Προκείμενον, ἦχος βαρύς, *«Μέγας ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ μεγάλη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ»*, στίχ. *«Αἰνεῖτε τὸν Κύριον, ὅτι ἀγαθὸν ψαλμός»*. — Ἀλληλουιάριον, ἦχος πλ. δ΄, στίχ. α΄ *«Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ Κυρίῳ, ἀλαλάξωμεν τῷ Θεῷ τῷ σωτῆρι ἡμῶν»*, β΄ *«Προφθάσωμεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν ἐξομολογήσει»*.

τοῦ Μηναίου καὶ οἱ δύο τριῴδιοι κανόνες τοῦ Τριῳδίου, ἀλλὰ εἰς ὅσας ᾠδὰς λέγομεν τὰ δύο τριῴδια καταλιμπάνομεν τὰς ᾠδὰς τῆς Παρακλητικῆς καὶ τοῦ Μηναίου (σήμερον αὐτὸ συμβαίνει εἰς τὰς ᾠδὰς α΄, η΄ καὶ θ΄)· εἰς τὴν ἀρχὴν ἑκάστης ᾠδῆς λέγεται ὁ εἱρμὸς μόνον τοῦ πρώτου κανόνος. Δὲν ψάλλονται καταβασίαι, ἀλλὰ μόνον οἱ εἱρμοὶ ἐν τέλει τῶν ᾠδῶν γ΄, ς΄, η΄ καὶ θ΄ εἰς τὴν τάξιν αὐτῶν· καὶ ἡ λοιπὴ ἀκολουθία ὡς εἴθισται, κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Τριῳδίου.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Μετὰ τὴν εἴσοδον, τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος, καὶ τὸ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ· κοντάκιον τῆς ἡμέρας [καὶ *«Προστασία»*]. Ἀναγνώσματα τῆς ἡμέρας (σήμερον Δευτ. τῆς Τυροφάγου· Γ΄ Ἰωάν. 1-15, καὶ Λκ. ιθ΄ 29-40, κβ΄ 7-39)· κοινωνικὸν τῆς ἡμέρας.

Σημειώσεις. *1. Αἱ ἀκολουθίαι τῶν καθημερινῶν ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς Παρασκευῆς τῆς Τυρινῆς διεξάγονται ὡς διατάττονται ἐν τῷ Τριῳδίῳ καὶ κατὰ τὸν ἀνωτέρω τύπον (πρβλ. Τ.Μ.Ε., διάταξις Τριῳδίου §13)· ἂν ὅμως ἔν τινι ἡμέρᾳ τύχῃ ἑορτὴ ἢ μνήμη ἁγίου, παραλείπονται τὰ τοῦ Τριῳδίου.*

2. Τῇ Τρίτῃ καὶ Πέμπτῃ ἑσπέρας τῆς παρούσης ἑβδομάδος ἀντὶ προκειμένου ψάλλεται τὸ «Ἀλληλούια» *(γ΄) μετὰ στίχων, ἀντὶ δὲ ἀπολυτικίου ψάλλεται τὸ* «Θεοτόκε παρθένε», *διότι δὲν γίνεται λειτουργία τῇ ἑπομένῃ ἡμέρᾳ· ποιοῦμεν δὲ καὶ μετανοίας, τὸ* «Κύριε, ἐλέησον» *(μ΄), Δόξα, Καὶ νῦν,* «Τὴν τιμιωτέραν», *καὶ ἀπόλυσις.*

3. Τῇ Τετάρτῃ καὶ τῇ Παρασκευῇ εἰς τὸν ὄρθρον, εἰς ὅσας ᾠδὰς τὸ Τριῴδιον ἔχει μόνον ἕνα κανόνα, προηγεῖται καὶ ὁ κανὼν τοῦ Μηναίου, ἀλλ᾽ εἰς τὰς λοιπὰς ᾠδὰς λέγονται μόνον τὰ δύο τριῴδια.

ΜΗΝ

Μαρτιος

Μὴν Μαρτιος

ἔχων ἡμέρας τριάκοντα μίαν
Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 12 καὶ ἡ νὺξ ὥρας 12

1. Τρίτη τῆς τυρινῆς. Εὐδοκίας ὁσιομάρτυρος (†160-170), Μαρκέλλου καὶ Ἀντωνίνης μαρτύρων.

Αἱ ἀκολουθίαι διεξάγονται ὡς προδεδήλωται χθὲς Δευτέρᾳ.
Ἀπόστολος: Τρίτης Τυροφάγου (Ἰούδα 1-10).
Εὐαγγέλιον: Τρ. Τυροφάγου (Λκ. κβ΄ 39-42, 45-κγ΄ 1).

2. Τετάρτη τῆς τυρινῆς. Ἡσυχίου μάρτυρος. Θεοδότου ἐπισκόπου Κυρηνείας Κύπρου (†326), Εὐθαλίας παρθενομάρτυρος (†252).

Μνήμη Νικολάου ἱερέως τοῦ Πλανᾶ († 2 Μαρτίου 1932). Κατ' ἀπόφασιν τῆς ἱ. Συνόδου, εἰ τύχοι ἐν τῇ μεγ. τεσσαρακοστῇ, μετατίθεται ἡ μνήμη αὐτοῦ τῇ α΄ Κυριακῇ τοῦ Μαρτίου.

Σήμερον δὲν τελεῖται θεία λειτουργία.

Αἱ λοιπαὶ ἀκολουθίαι διεξάγονται ὡς προδεδήλωται τῇ Δευτέρᾳ.

***Εἴδησις**. Κατ' ἔθος ἐπικρατῆσαν εἰς ἅπασαν τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, τῇ Τετάρτῃ καὶ τῇ Παρασκευῇ τῆς τυρινῆς ἑβδομάδος οὔτε τελεία θ. λειτουργία οὔτε προηγιασμένη τελεῖται· ἐκτὸς ἂν τύχῃ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐταῖς μνήμη ἑορταζομένου ἁγίου, ὁπότε καταλιμπάνεται ἡ ἀκολουθία τοῦ Τριῳδίου καὶ ψάλλεται μόνον ἡ τοῦ ἁγίου τοιαύτη, τελεῖται δὲ ἡ θ. λειτουργία τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου.*

3. Πέμπτη τῆς τυρινῆς. Εὐτροπίου, Κλεονίκου, Βασιλίσκου τῶν μαρτύρων. Θεοδωρήτου ἱερομάρτυρος.

Αἱ ἀκολουθίαι διεξάγονται ὡς προδεδήλωται τῇ Δευτέρᾳ.
Ἀπόστολος: Πέμπτης Τυροφάγου (Ἰούδα 11-25).
Εὐαγγέλιον: Πέμ. Τυροφ. (Λκ. κγ΄ 1-31, 33, 44-56).

4. Παρασκευὴ τῆς τυρινῆς. Γερασίμου ὁσίου τοῦ ἐν Ἰορδάνῃ (†475)· Παύλου καὶ Ἰουλιανῆς τῶν μαρτύρων (†273).

Σήμερον δὲν τελεῖται θεία λειτουργία.

Σημείωσις. *Αἱ λοιπαὶ ἀκολουθίαι διεξάγονται ὡς προδεδήλωται τῇ Δευτέρᾳ. Εἰς τὸν ὄρθρον τῆς σήμερον ἡ θ΄ ᾠδὴ τῶν κανόνων τοῦ Τριῳδίου εἶναι συνήθως ἐλλιπής, ὑπάρχει δὲ πλήρης μόνον εἰς τὴν ὑπὸ τῆς Ἀπ. Διακονίας ἔκδοσιν τοῦ Τριῳδίου (Ἀθῆναι 2014), ἐπιμελείᾳ τοῦ ἀοιδίμου ἱερέως Κων. Παπαγιάννη.*

5. Σάββατον τῆς τυρινῆς. † «Τῶν ἐν ἀσκήσει λαμψάντων ἁγίων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν». Κόνωνος ὁσιομάρτυρος (α΄ αἰ.). Κόνωνος μάρτυρος τοῦ κηπουροῦ (γ΄ αἰ.). Μάρκου ὁσίου τοῦ Ἀθηναίου (δ΄ αἰ.), Γεωργίου νεομάρτυρος τοῦ ἐκ Ῥαψάνης.

Εἰς τὴν θ΄, ἀναγινωσκομένην λιτήν, ἀντὶ ἀπολυτικίου καὶ κοντακίου τὰ τροπάρια τῆς ὥρας.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἐν τῷ Τριῳδίῳ (ἄνευ τοῦ Μηναίου). Καὶ νῦν τῶν ἑσπερίων τὸ α΄ θεοτοκίον τοῦ ἤχου *«Πῶς μὴ θαυμάσωμεν»*· ἄνευ εἰσόδου, *«Φῶς ἱλαρόν»*, τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας, τὸ ἀνάγνωσμα τοῦ Τριῳδίου καὶ τὸ μετ᾽ αὐτὸ ἕτερον προκείμενον, τὸ *«Καταξίωσον»* κ.λπ.. Τὸ ἀπολυτίκιον *«Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν»* εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν καὶ μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ *«Θεὸς Κύριος»* δίς (μετὰ τοῦ Δόξα), καὶ θεοτοκίον *«Τὸ ἀπ᾽ αἰῶνος»*. Εἰς τὸν ὄρθρον ὁ κανὼν τῶν πατέρων ἐκ τοῦ Τριῳδίου· καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ τοῦ κανόνος *«Ἆσμα ἀναπέμψωμεν»*· *«Τὴν τιμιωτέραν»*, *«Τὸν προδηλωθέντα»*· εἰς τὸ Καὶ νῦν τῶν αἴνων *«Θεοτόκε, σὺ εἶ ἡ ἄμπελος... μετὰ τῶν ὁσίων...»* Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον *«Προστασία»*· προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον ὁσιακά (βλέπε ἐν τῷ Τριῳδίῳ)· Ἀπόστολος ὁσιακός, Σαβ. κζ΄ ἑβδ. ἐπιστ., *«Ὁ καρπὸς τοῦ Πνεύματος»* (Γαλ. ε΄ 22-ς΄ 2)· Εὐαγγέλιον τῆς ἡμέρας, *«Προσέχετε τὴν ἐλεημοσύνην»* (Μτθ. ς΄ 1-13)· κοινωνικὸν *«Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον ἔσονται δίκαιοι»*.

6. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΤΥΡΙΝΗΣ. «Ἀνάμνησις τῆς ἀπὸ τοῦ παραδείσου ἐξορίας τοῦ πρωτοπλάστου Ἀδάμ». Τῶν ἐν Ἀμορίῳ 42 μαρτύρων (†845). Μνήμη τῆς εὑρέσεως τοῦ τ. σταυροῦ ὑπὸ τῆς ἁγίας Ἑλένης (326). Ἦχος δ΄, ἑωθινὸν δ΄ (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Τριῳδίου §§14-16).

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον *«Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν»*· κοντάκιον *«Ὡς εὐσεβείας κήρυκας»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Μετὰ τὰ συνήθη, εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»*, ἀναστάσιμα 6, τοῦ Τριῳδίου 4, Δόξα, *«Ἐκάθισεν Ἀδάμ»*, Καὶ νῦν, *«Ὁ διὰ σὲ θεοπάτωρ»*. Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, *«Ἐξεβλήθη Ἀδάμ»*, Καὶ νῦν, *«Ὁ ποιητὴς καὶ λυτρωτής μου»*. Ἀπολυτίκιον *«Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως»*, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Τὸ ἀπ᾽ αἰῶνος ἀπόκρυφον»*.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν τριαδικὸν κανόνα τοῦ ἤχου, Δόξα, τὸ ἐν τῷ Τριῳδίῳ διὰ τὴν λιτὴν ἰδιόμελον *«Ἥλιος ἀκτῖνας»*, Καὶ νῦν, θεοτοκίον *«Μυστικῶς ἀνυμνοῦμεν»*, τὰ τριαδικὰ *«Ἄξιον ἐστί»*, τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὰ 3 κατανυκτικὰ τροπάρια *«Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε»* κ.λπ..

Εἴδησις. *Κατὰ τὴν παροῦσαν ἑβδομάδα θὰ τελεσθοῦν δύο θεῖαι λειτουργίαι προηγιασμένων δώρων.*

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὸ ἀπολυτίκιον *«Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως»*, Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, *«Τὸ ἀπ᾽ αἰῶνος ἀπόκρυφον»*. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος *«Ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος»*.] Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειρὰν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινόν (δ΄)· μετὰ τὸν ν΄ ψαλμόν, τὰ τροπάρια *«Τῆς μετανοίας»* κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριῳδίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τοῦ Τριῳδίου· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος καὶ τὰ μεσῴδια καθίσματα τοῦ Τριῳδίου· ἀφ᾽ ς΄ κοντάκιον καὶ οἶκος τοῦ Τριῳδίου, τὸ μηνολόγιον καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριῳδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ *«Ὡς ἐν ἠπείρῳ πεζεύσας»· «Τὴν τιμιωτέραν»*, ὁ εἱρμὸς *«Θεὸν ἀνθρώποις»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ., τὸ δ΄ ἀναστάσιμον *«Ταῖς ἀρεταῖς ἀστράψαντες»* καὶ τὰ δύο τοῦ Τριῳδίου.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ ἀναστάσιμα 5 καὶ τοῦ Τριῳδίου ἰδιόμελα 3 *«Οἴμοι! ὁ Ἀδὰμ»* κ.λπ., Δόξα, *«Ἔφθασε καιρός»*, Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*, δοξολογία μεγάλη, *«Σήμερον σωτηρία»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς 4 τροπάρια τοῦ ἤχου καὶ ἡ ς΄ ᾠδὴ τοῦ κανόνος τῆς Τυρινῆς εἰς 4]. Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια *«Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον

τοῦ Τριῳδίου *«Τῆς σοφίας ὁδηγέ»*. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον* τὰ εἰδικὰ τῆς Κυριακῆς (βλέπε ἐν τῷ Τριῳδίῳ· Ἀπόστολος: Κυρ. τῆς τυρινῆς, *«Νῦν ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ σωτηρία»* (Ῥωμ. ιγ΄ 11-ιδ΄ 4)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, *«Ἐὰν ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν»* (Μτθ. ς΄ 14-21). *«Ἄξιον ἐστίν»*. Κοινωνικὸν *«Αἰνεῖτε»,* καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ ἑσπέρας. Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον *«Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως»*· κοντάκιον *«Τῆς σοφίας, ὁδηγέ»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακός (ἄνευ Ψαλτηρίου). Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»* (λεγόμενον σύντομον) ἀπὸ τοῦ στίχου *«Ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς»* τὰ 4 κατανυκτικὰ τοῦ δ΄ ἤχου (ζήτει αὐτὰ ἐν τέλει τοῦ Τριῳδίου) *«Ἤθελον δάκρυσιν ἐξαλεῖψαι»* κ.λπ., προσόμοια τοῦ Τριῳδίου 3 *«Ἐγκρατείᾳ τὴν σάρκα»* κ.λπ. (ζήτει τῇ Κυριακῇ τῆς Τυρινῆς ἑσπέρας) καὶ τοῦ Μηναίου (Μαρτίου 7) ἕτερα 3, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ προσόμοιον θεοτοκίον. Εἴσοδος μετὰ θυμιατοῦ (ἥ τις γίνεται ἐν πάσαις ταῖς Κυριακαῖς τῆς μεγ. Τεσσαρακοστῆς εἰς τὸ λυχνικόν, διὰ τὰ μεγάλα προκείμενα), *«Φῶς ἱλαρὸν»* καὶ τὸ μέγα προκείμενον *«Μὴ ἀποστρέψῃς»*, κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριῳδίῳ τάξιν. Ἡ ἐκτενὴς *«Εἴπωμεν πάντες»*, *«Καταξίωσον»* καὶ τὰ λοιπά. Ἀπόστιχα, τὸ ἰδιόμελον τοῦ Τριῳδίου *«Ἔλαμψεν ἡ χάρις σου»* δὶς καὶ τὸ μαρτυρικὸν *«Ὁ ἐνδοξαζόμενος»* ἅπαξ, εἰς τοὺς στίχους αὐτῶν, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ προσόμοιον θεοτοκίον *«Τῶν ἀγγέλων αἱ τάξεις». «Νῦν ἀπολύεις»*, τρισάγιον κ.λπ., *«Ὅτι σοῦ ἐστίν»*, οἱ χοροὶ τὰ τροπάρια *«Θεοτόκε παρθένε», «Βαπτιστὰ τοῦ Χριστοῦ»*, κ.λπ.· *«Κύριε, ἐλέησον»* (μ΄), Δόξα, Καὶ νῦν, *«Τὴν τιμιωτέραν», «Ἐν ὀνόματι Κυρίου εὐλόγησον, πάτερ»*· ὁ ἱερεὺς *«Ὁ ὢν εὐλογητός»*, *«Ἐπουράνιε βασιλεῦ»*, αἱ τρεῖς μεγ. μετάνοιαι μετὰ τῆς οἰκείας εὐχῆς, καὶ ἡ (μεγ.) ἀπόλυσις *«Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν»* (ἐν ᾗ μνημονεύεται ὁ ἅγιος τῆς ἑπομένης ἡμέρας)· πρὸ τοῦ *«Δι᾽ εὐχῶν»* ὁ β΄ χορὸς ψάλλει τὸ *«Πάντων προστατεύεις, ἀγαθή»*, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου παρέχεται διὰ τοῦ

---

* Οἱ στίχοι τοῦ ἀλληλουιαρίου· α΄ *«Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι τῷ Κυρίῳ καὶ ψάλλειν τῷ ὀνόματί σου, ὕψιστε»*, β΄ *«Τοῦ ἀναγγέλλειν τὸ πρωὶ τὸ ἔλεός σου καὶ τὴν ἀλήθειάν σου κατὰ νύκτα»*.

ἱερέως ἡ συγχώρησις, καὶ εἶτα τὸ *«Δι᾽ εὐχῶν»* (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Τριῳδίου §17).

Εἴδησις. *Ἡ τάξις αὕτη τηρεῖται κατὰ τοὺς κατανυκτικοὺς ἑσπερινοὺς καὶ τῶν ἑπομένων πέντε Κυριακῶν τῶν νηστειῶν, ἐναλλασσομένων τῶν κατανυκτικῶν τροπαρίων τῶν ἤχων ἑκάστης ἑβδομάδος καὶ τῶν λοιπῶν τροπαρίων τοῦ Τριῳδίου.*

7. † Καθαρὰ Δευτέρα. Τῶν ἐν Χερσῶνι ἐπισκοπευσάντων ἱερομαρτύρων (δ΄ αἰ.). Λαυρεντίου ὁσίου τοῦ Μεγαρέως.

Ἄρχεται ἡ ἁγία καὶ μεγάλη Τεσσαρακοστή

Τῇ Δευτέρᾳ πρωὶ παραλείπεται τὸ μεσονυκτικὸν «διὰ τὴν τῆς ἑσπέρας παράκλησιν».

Εἰς τὸν ὄρθρον. *«Εὐλογητὸς ὁ Θεός», «Βασιλεῦ οὐράνιε»,* τρισάγιον κ.τ.λ., *«Κύριε, ἐλέησον»* (ιβ΄), Δόξα, Καὶ νῦν, *«Ἐν ὀνόματι Κυρίου εὐλόγησον, πάτερ»*, καὶ ὁ ἱερεὺς εὐθὺς* *«Δόξα τῇ ἁγίᾳ καὶ ὁμοουσίῳ»*, ὁ δὲ ἀναγνώστης τὸν ἑξάψαλμον. Τὰ εἰρηνικὰ καὶ ἡ ἐκφώνησις *«Ὅτι πρέπει σοι»*.

ΤΡΙΑΔΙΚΑ. Εἰς τὸν ἦχον τῆς ἑβδομάδος (δ΄ ἦχος) τὸ ἀλληλουιάριον τετράκις μὲ τοὺς στίχους αὐτοῦ *«Ἐκ νυκτὸς ὀρθρίζει»* κ.λπ., ὡς ἐν τῷ Ὡρολογίῳ, μεθ᾽ ὃ τοὺς ἐν τῷ τέλει τοῦ Τριῳδίου τριαδικοὺς ὕμνους** τοῦ ἤχου τῆς ἑβδομάδος. [Τὰ ἐνδιάτακτα 3 καθίσματα τοῦ Ψαλτηρίου.] Μικρὰ συναπτή.

---

* Τὸ μεσονυκτικὸν καὶ τὰ τροπάρια *«Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου»* κ.λπ. παραλείπονται μόνον σήμερον· ἐν ταῖς λοιπαῖς ἡμέραις τῆς Τεσσαρακοστῆς λέγονται ὡς συνήθως· [ἐν δὲ ταῖς ἱεραῖς μοναῖς] λέγονται καὶ οἱ δύο ψαλμοὶ 19 καὶ 20 ὡς ἐν τῷ Ὡρολογίῳ.

** Ἰστέον, ὅτι ἡ συμπλήρωσις τῶν τριαδικῶν ὕμνων γίνεται ὡς ἑξῆς. Τοῦ 1ου τροπαρίου μὲ τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς ἡμέρας (Δευτέρα: *«προστασίαις τῶν ἀσωμάτων, σῶσον ἡμᾶς»*. Τρίτη: *«πρεσβείαις τοῦ προδρόμου, σῶσον ἡμᾶς»*. Τετάρτη καὶ Παρασκευή: *«δυνάμει τοῦ σταυροῦ σου, σῶσον ἡμᾶς»*. Πέμπτη: *«πρεσβείαις τῶν ἀποστόλων, σῶσον ἡμᾶς»*).

Τοῦ 2ου τροπαρίου μὲ τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ (π.χ. *«πρεσβείαις τοῦ ὁσίου, σῶσον ἡμᾶς»* ἢ *«πρεσβείαις τῆς ἀθληφόρου...»* ἢ *«πρεσβείαις τῶν μαρτύρων...»* ἢ *«πρεσβείαις τοῦ ἱεράρχου, σῶσον ἡμᾶς»* κ.λπ.). Ἂν ὅμως ὁ ναὸς τιμᾶται ἐπ᾽ ὀνόματι δεσποτικῆς ἢ θεομητορικῆς ἑορτῆς, ἡ συμπλήρωσις τοῦ 2ου τροπαρίου γίνεται ὅπως καὶ τοῦ α΄, πλὴν τῆς Πέμπτης,

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ εἰς τὴν α΄ στιχολογίαν, τὰ κατανυκτικὰ τοῦ ἤχου τῆς ἑβδομάδος (Δευτέρας τοῦ δ΄ ἤχου, ἅ περ ζήτει εἰς τὸ τέλος τοῦ Τριῳδίου). Εἰς τὴν β΄ καὶ γ΄ στιχολογίαν τὰ καθίσματα τῆς ἡμέρας τοῦ Τριῳδίου (Δευτέρας α΄ ἑβδομάδος *«Τῆς νηστείας τῇ θείᾳ ἀπαρχῇ»* κ.λπ.).

Ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα, τὸ *«Σῶσον, ὁ Θεός»*, *«Κύριε, ἐλέησον»* (ιβ΄) καὶ ἡ ἐκφώνησις *«Ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς»*. Ἐν συνεχείᾳ στιχολογοῦνται αἱ ἐννέα βιβλικαὶ ᾠδαὶ κατὰ τὴν τάξιν αὐτῶν. Εἶτα ψάλλονται ἢ ἀναγινώσκονται, ἄνευ προϋμνίου ἢ στίχου τινός, οἱ κανόνες ὡς ἑξῆς· εἰς ὅσας ᾠδὰς ὑπάρχουν τριῴδια προηγεῖται ὁ κανὼν τοῦ Μηναίου μετὰ τῶν εἱρμῶν αὐτοῦ καὶ ἕπονται τὰ τριῴδια, εἰς δὲ τὰς λοιπὰς ᾠδὰς μόνον ὁ κανὼν τοῦ Μηναίου. Εἰς τὸ τέλος τῆς γ΄ ᾠδῆς τοῦ κανόνος τοῦ Μηναίου ψάλλεται πάλιν ὁ εἱρμὸς αὐτῆς (ἐννοεῖται ὅτι, ἂν μετὰ τὸ Μηναῖον ἀνεγνώσθησαν τριῴδια, τότε ψάλλεται ὁ εἱρμὸς τοῦ β΄ τριῳδίου), αἴτησις, ἐκφώνησις *«Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν»* καὶ τὸ μεσῴδιον κάθισμα τοῦ Μηναίου μετὰ τοῦ θεοτοκίου ἢ (Τετάρτῃ καὶ Παρασκευῇ) τοῦ σταυροθεοτοκίου. Εἰς τὸ τέλος τῆς ς΄ ᾠδῆς τοῦ κανόνος τοῦ Μηναίου (ἢ τοῦ τριῳδίου) ψάλλεται πάλιν ὁ εἱρμὸς αὐτῆς, αἴτησις καὶ ἐκφώνησις *«Σὺ γὰρ εἶ ὁ βασιλεύς»*. Εἶτα ἀντὶ κοντακίου τὸ ἐνδιάτακτον μαρτυρικὸν κάθισμα (ζήτει ἐν τέλει τοῦ Τριῳδίου· τὸ τυχὸν κοντάκιον τοῦ Μηναίου καταλιμπάνεται), καὶ τὸ συναξάριον. (Σημειωτέον ὅτι ἐν τῇ η΄ ᾠδῇ πρὸ τοῦ τριαδικοῦ, ἀντὶ τοῦ Δόξα, λέγομεν *«Εὐλογοῦμεν Πατέρα, Υἱὸν καὶ ἅγιον Πνεῦμα, τὸν Κύριον...»*).

Εἰς τὸ *«Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν»* ὁ εἱρμὸς τῆς η΄ ᾠδῆς τοῦ β΄ τριῳδίου, *«Τὴν Θεοτόκον καὶ μητέρα»* καὶ στιχολογοῦμεν τὸ *«Μεγαλύνει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον»* ἐπισυνάπτοντες *«Τὴν τιμιωτέραν»*· εἶτα ὁ εἱρμὸς τῆς θ΄ ᾠδῆς τοῦ β΄ τριῳδίου καὶ τὸ *«Ἄξιον ἐστίν»*. Αἴτησις, καὶ ἐκφώνησις *«Ὅτι σὲ αἰνοῦσι»*.

ἀφιερωμένης οὔσης καὶ εἰς τὸν ἅγιον Νικόλαον, καθ᾽ ἣν ἡ συμπλήρωσις γίνεται μὲ τὸ *«πρεσβείαις τοῦ ἱεράρχου, σῶσον ἡμᾶς»*.

Τοῦ 3ου τριαδικοῦ ὕμνου ἡ συμπλήρωσις γίνεται ἀείποτε μὲ τὸ *«διὰ τῆς Θεοτόκου, ἐλέησον ἡμᾶς»*.

ΦΩΤΑΓΩΓΙΚΟΝ* ψάλλεται (ἐκ τρίτου) τὸ τοῦ ἤχου τῆς ἑβδομάδος ἀντὶ ἐξαποστειλαρίου. [Μετὰ τοὺς ψαλμοὺς τῶν αἴνων] στιχηρὰ αἴνων δὲν ψάλλονται, ἀλλ᾽ εὐθὺς *«Σοὶ δόξα πρέπει»* καὶ ἡ δοξολογία χῦμα. Ὁ ἱερεὺς *«Πληρώσωμεν τὴν ἑωθινὴν»* κ.τ.λ. ὡς συνήθως.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΣΤΙΧΟΝ ΤΩΝ ΑΙΝΩΝ τὸ ἰδιόμελον τοῦ Τριῳδίου δὶς καὶ τὸ μαρτυρικὸν ἅπαξ εἰς τοὺς οἰκείους στίχους, Δόξα, Καὶ νῦν, θεοτοκίον ἢ (Τετάρτῃ καὶ Παρασκευῇ) σταυροθεοτοκίον (σήμερον τὸ ἰδιόμελον *«Ἐλήλυθεν ἡ νηστεία»* κ.τ.λ.).

«Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι», τρισάγιον κ.λπ., *«Ἐν τῷ ναῷ ἑστῶτες»*, *«Κύριε, ἐλέησον»* (μ΄), Δόξα, Καὶ νῦν, *«Τὴν τιμιωτέραν»*, *«Ἐν ὀνόματι Κυρίου»*· ὁ ἱερεὺς *«Ὁ ὢν εὐλογητός»*, τὸ *«Ἐπουράνιε βασιλεῦ»*, αἱ τρεῖς μεγάλαι μετάνοιαι μετὰ τῆς εὐχῆς *«Κύριε καὶ δέσποτα τῆς ζωῆς μου»* καὶ εὐθὺς ἐπισυνάπτονται

ΑΙ ΩΡΑΙ, ἀρχόμεναι πᾶσαι μετὰ τοῦ *«Δεῦτε προσκυνήσωμεν»* γ΄, κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Τριῳδίου καὶ τοῦ Ὡρολογίου (ἀλλ᾽ ἐν ταῖς ἐνορίαις μετὰ τὴν εὐχὴν *«Κύριε καὶ Δέσποτα»* παραλείπεται τὸ τρισάγιον καὶ λέγεται εὐθὺς ἡ εὐχὴ ἑκάστης ὥρας). Εἰς τὴν θ΄ ὥραν, μετὰ τὸ τρισάγιον καὶ τὰ μετ᾽ αὐτὸ τροπάρια *«Βλέπων ὁ λῃστὴς»* κ.λπ., τὸ *«Κύριε, ἐλέησον»* (μ΄), Δόξα, Καὶ νῦν, *«Τὴν τιμιωτέραν»*, *«Ἐν ὀνόματι Κυρίου»*, ὁ ἱερεὺς *«Δι᾽ εὐχῶν»*, αἱ τρεῖς μεγάλαι μετάνοιαι μετὰ τῆς εὐχῆς *«Κύριε καὶ δέσποτα»* καὶ οἱ χοροὶ εἰς ἦχον πλ. δ΄ τοὺς μακαρισμοὺς μετ᾽ ἐφυμνίου εἰς ἕκαστον στίχον τὸ *«Μνήσθητι ἡμῶν, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου»*, κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριῳδίῳ καὶ Ὡρολογίῳ τάξιν. Εἶτα τὰ τροπάρια *«Χορὸς ὁ ἐπουράνιος»* κ.λπ., Καὶ νῦν, *«Πιστεύω εἰς ἕνα Θεόν»*, τὸ *«Ἄνες, ἄφες»*, τὸ *«Πάτερ ἡμῶν»*, ὁ ἱερεὺς *«Ὅτι σοῦ ἐστί»*, καὶ τὰ κοντάκια *«Ἐπὶ τοῦ*

---

* Ἰστέον ὅτι ἡ συμπλήρωσις τῶν φωταγωγικῶν γίνεται μὲ τὰ σημειωθέντα χαρακτηριστικὰ εἰς τοὺς τριαδικοὺς ὕμνους, ἀλλὰ εἰς τὰ φωταγωγικὰ κατακλείονται οὐχὶ μὲ τὸ *«σῶσον ἡμᾶς»*, ἀλλὰ μὲ τὸ *«καὶ σῶσόν με»* (π.χ. *«πρεσβείαις τῆς ἀθληφόρου καὶ σῶσόν με»*, τὸ δὲ γ΄ πάντοτε μὲ τὸ *«πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου καὶ σῶσόν με»*).

ὄρους μετεμορφώθης», τὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος (βλέπε αὐτὸ εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῶν τυπικῶν), τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, τὸ ἐνδιάτακτον μαρτυρικόν (τὸ ὁποῖον ἀνεγνώσθη καὶ μετὰ τὴν ς΄ ᾠδὴν τῶν κανόνων), Δόξα, τὸ νεκρώσιμον *«Μετὰ τῶν ἁγίων»*, Καὶ νῦν, θεοτοκίον *«Προστασία»*, *«Κύριε, ἐλέησον»* (μ΄), *«Ὁ ἐν παντὶ καιρῷ», «Κύριε, ἐλέησον»* (γ΄), Δόξα, Καὶ νῦν, *«Τὴν τιμιωτέραν»*, *«Ἐν ὀνόματι Κυρίου»*, ὁ ἱερεὺς *«Ὁ Θεὸς οἰκτιρήσαι ἡμᾶς»*, αἱ τρεῖς μεγάλαι μετάνοιαι, μεθ᾽ ἃς ἄρχεται

Ὁ ἑσπερινός (ἄνευ προηγιασμένων δώρων). Μετὰ τὰς ὡς ἄνω 3 μεγ. μετανοίας εὐθὺς *«Δεῦτε προσκυνήσωμεν»* γ΄ καὶ ὁ προοιμιακός [μετὰ τὰ εἰρηνικὰ λέγε, εἰ βούλει, τὸ ιη΄ κάθισμα τοῦ Ψαλτηρίου]. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»*, εἰς στίχους 6, στιχηρὰ προσόμοια τοῦ Τριῳδίου 3 *«Πᾶσαν ἁμαρτίαν»* κ.λπ., καὶ 3 τοῦ ἁγίου τῆς ἑπομένης ἡμέρας ἐκ τοῦ Μηναίου, Δόξα, Καὶ νῦν, θεοτοκίον προσόμοιον τοῦ Μηναίου (ἢ ἐν Τρίτῃ καὶ Πέμπτῃ σταυροθεοτοκίον ἢ ἐν ἑκάστῃ Παρασκευῇ τὸ α΄ θεοτοκίον τοῦ ἤχου τῆς ἑβδομάδος).

Ἄνευ εἰσόδου *«Φῶς ἱλαρόν»*, ὁ ἱερεὺς *«Ἑσπέρας»,* ὁ ἀναγνώστης τὰ ἀναγνώσματα μετὰ τῶν οἰκείων προκειμένων καὶ τῶν στίχων αὐτῶν ὡς ἐν τῷ Τριῳδίῳ, τὸ *«Καταξίωσον»*, ὁ ἱερεὺς *«Πληρώσωμεν τὴν ἑσπερινὴν»* κ.τ.λ., ὡς συνήθως.

Εἰς τὸν στίχον ἅπαντα τοῦ Τριῳδίου κατὰ τὴν ἐν αὐτῷ τάξιν. *«Νῦν ἀπολύεις»*, τρισάγιον κ.λπ., εἰς ἦχον πλ. α΄ τὰ τροπάρια *«Θεοτόκε παρθένε»* κ.λπ., τὸ *«Κύριε, ἐλέησον»* (μ΄), Δόξα, Καὶ νῦν, *«Τὴν τιμιωτέραν», «Ἐν ὀνόματι Κυρίου»*, ὁ ἱερεὺς *«Ὁ ὢν εὐλογητός»*, τὸ *«Ἐπουράνιε βασιλεῦ»*, αἱ 3 μεγάλαι μετάνοιαι μετὰ τῆς οἰκείας εὐχῆς, τρισάγιον κ.λπ., τὸ *«Κύριε, ἐλέησον»* (ιβ΄), *«Παναγία τριάς, τὸ ὁμοούσιον κράτος»*, *«Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου»* τρίς (χῦμα), Δόξα, Καὶ νῦν, ὁ ἀναγνώστης τοὺς ψαλμοὺς λγ΄ (33) *«Εὐλογήσω τὸν Κύριον»* καὶ ρμδ΄ (144) *«Ὑψώσω σε, ὁ Θεός μου»* καὶ ἀπόλυσις (ἐν τῇ ὁποίᾳ μνημονεύεται ὁ ἅγιος τῆς ἑπομένης ἡμέρας).

Σημείωσις. *Ὁ ρμδ΄ ψαλμὸς* «Ὑψώσω σε, ὁ Θεός μου»*, καλούμενος ἐπίσης καὶ «στίχος τῆς τραπέζης», καταλιμπάνεται διὰ τὴν νηστείαν τῇ Δευτέρᾳ καὶ Τρίτῃ τῆς α΄ ἑβδομάδος τῶν νηστειῶν.*

Τῇ Δευτέρᾳ ἑσπέρας. **Τὸ μέγα ἀπόδειπνον**, κατὰ τὴν συνήθη ἐν τῷ Ὡρολογίῳ τάξιν· μετὰ τὴν δοξολογίαν ψάλλεται τὸ ἐνδιάτακτον τμῆμα τοῦ μεγ. κανόνος μετὰ τῶν εἱρμῶν, ὡς ἐν τῷ Τριῳδίῳ (τὰ τροπάρια ἑκάστης ᾠδῆς μὲ στίχον *«Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, ἐλέησόν με»*, Δόξα, τὸ τριαδικόν, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον). Μόνον κατὰ τὴν α΄ ἑβδομάδα τῶν νηστειῶν, μετὰ τὸ *«Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου»*, ὁ ἱερεὺς ἐκ τῶν βημοθύρων ἀναγινώσκει τὸ οἰκεῖον Εὐαγγέλιον τῶν παννυχίδων (σήμερον τῆς Δευτέρας, *«Βλέπετε μὴ πλανηθῆτε»*, Λκ. κα΄ 8-36). Εἰς τὴν ἀπόλυσιν πρὸ τοῦ *«Δι᾽ εὐχῶν»* ψάλλεται τὸ τροπάριον *«Πάντων προστατεύεις»* (ἐν Τρίτῃ καὶ Πέμπτῃ ἑσπέρας τὸ *«Σφαγήν σου τὴν ἄδικον»*).

Εἰδήσεις. *1. Εἰς τοὺς ἱκετευτικοὺς στίχους τοῦ μεγάλου ἀποδείπνου* «Παναγία δέσποινα Θεοτόκε» *ψάλλεται μετὰ τὸν στίχον* «Ὅσιοι θεοφόροι πατέρες ἡμῶν» *καὶ στίχος τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, ἔτι δέ, εἰ ὁ τυχὼν ἅγιος, οὗ τινος ἐψάλη ὁ ἑσπερινός, εἶναι ἑορταζόμενος, καὶ στίχος αὐτοῦ (παράβαλε Τ.Μ.Ε., 10 Φεβρ., §13).*

2. Ἐπίσης τὰ ἐν τῷ Ὡρολογίῳ τροπάρια ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ἕτερα τροπάρια ψαλλόμενα ἡμέραν παρ᾽ ἡμέραν», λέγονται τὴν ἑσπέραν ἑκάστης Τρίτης καὶ Πέμπτης ἀντὶ τῶν «Φώτισον τοὺς ὀφθαλμούς μου» *κ.λπ..*

3. Τμήματα τοῦ μεγάλου κανόνος, ὡς ἔχουν ἐν τῷ Τριῳδίῳ, ψάλλονται μόνον τὴν α΄ ἑβδομάδα τῶν νηστειῶν.

4. Τῇ Παρασκευῇ ἑσπέρας ἀναγινώσκεται τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον, ψάλλεται ὁ κανὼν τοῦ Ἀκαθίστου καὶ ἀναγινώσκεται μία στάσις τῶν Χαιρετισμῶν.

8. Τρίτη. Θεοφυλάκτου ἐπισκόπου Νικομηδείας (†842-5), Ἑρμοῦ ἀποστόλου (α΄ αἰ.).

Τῇ Τρίτῃ πρωί. Τὸ μεσονυκτικόν (ὅ περ ἀπὸ σήμερον λέγεται εἰς πάσας τὰς καθημερινὰς τῆς μεγ. Τεσσαρακοστῆς), ὁ ὄρθρος τῆς ἡμέρας, αἱ ὧραι καὶ ὁ ἑσπερινὸς τῆς ἑπομένης ἄνευ προηγιασμένης (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Τριῳδίου §18 καὶ §19).

Εἰς τὸν ἑσπερινόν (Τ.Μ.Ε., 9 Μαρτ. §1). Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»*, εἰς στίχους 6, προσόμοια τοῦ Τριῳδίου 3 *«Βρώσει πάλαι πικρᾷ»* κ.λπ. καὶ τῶν ἁγίων (9 Μαρτίου) ἕτερα 3 προσόμοια *«Φέροντες τὰ παρόντα»* κ.λπ., Δόξα, Καὶ νῦν, εὐθὺς τὸ ἑξῆς

ὁμόηχον σταυροθεοτοκίον (ἐκ τῆς 14ης Μαρτ.) πρὸς *«Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου σε»·*

Ὅτε ἐν σταυρῷ σε ἡ ἀμνάς, ἄρνα τὸν οἰκεῖον ἑώρα κατακεντούμενον, ἥλοις ὠλοφύρετο ἐκπληττομένη σφοδρῶς, καὶ δακρύουσα ἔλεγε· Πῶς θνῄσκεις υἱέ μου, θέλων τὸ χειρόγραφον τοῦ πρωτοπλάστου Ἀδάμ, ῥῆξαι καὶ θανάτου λυτρῶσαι, ἅπαν τὸ ἀνθρώπινον; Δόξα, τῇ οἰκονομίᾳ σου φιλάνθρωπε.

Ἄνευ εἰσόδου *«Φῶς ἱλαρόν»*, τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριῳδίου καὶ τὰ ἀπόστιχα τῆς ἡμέρας ἐκ τοῦ Τριῳδίου *«Νηστείαν οὐκ ἀποχὴν»* κ.λπ. μετὰ τοῦ αὐτόθι Δόξα, Καὶ νῦν, σταυροθεοτοκίου. *«Νῦν ἀπολύεις»*, τρισάγιον κ.λπ., τὸ ἀπολυτίκιον τῶν μαρτύρων *«Τὰς ἀλγηδόνας τῶν ἁγίων»* καὶ εὐθὺς τὰ *«Θεοτόκε παρθένε»* καὶ τὰ λοιπὰ ὡς συνήθως (ἐν τῇ ἀπολύσει, οἱ ἅγιοι τῆς 9ης Μαρτίου).

Τῇ Τρίτῃ ἑσπέρας. Τὸ μέγα ἀπόδειπνον μετὰ τοῦ β΄ τμήματος τοῦ μεγ. κανόνος· εἰς τοὺς ἱκετευτικοὺς στίχους *«Παναγία δέσποινα Θεοτόκε»* ψάλλεται μετὰ τὸν στίχον τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ καὶ ὁ ἑξῆς στίχος τῶν ἁγίων *«Ἅγιοι τεσσαράκοντα μάρτυρες, πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν»·* Εὐαγγέλιον τῆς Τρίτης τῶν παννυχίδων *«Προσέχετε τὴν ἐλεημοσύνην»* (Μτθ. ς΄ 1-13)· εἰς τὴν συγχώρησιν *«Σφαγήν σου τὴν ἄδικον»*.

Διατάξεις καθημερινῶν Τεσσαρακοστῆς

1. Καθ' ἑκάστην ἀπὸ Δευτέρας ἕως Παρασκευῆς τὸ πρωὶ τῶν ἑβδομάδων τῆς Τεσσαρακοστῆς διεξάγονται αἱ ἀκολουθίαι τοῦ μεσονυκτικοῦ, τοῦ ὄρθρου τῆς ἡμέρας, τῶν ὡρῶν καὶ τοῦ ἑσπερινοῦ τῆς ἑπομένης, ὡς περιγράφεται κατὰ τὴν παροῦσαν α΄ ἑβδομάδα.

2. Ὁ ἑσπερινὸς τελεῖται μετὰ τῶν προηγιασμένων ἑκάστῃ Τετάρτῃ καὶ Παρασκευῇ, ταῖς δὲ λοιπαῖς τρεῖς ἡμέραις ἄνευ προηγιασμένης, ἐκτὸς εἰ τύχοι μνήμη ἑορταζομένου ἁγίου, κατὰ τὰ ἐν τῷ Τυπικῷ διαλαμβανόμενα (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Τριῳδίου §§20-21). Συμφώνως μὲ ἀρχαῖα Τυπικὰ εἶναι δυνατὴ ἡ τέλεσις προηγιασμένης καὶ εἰς τὰς λοιπὰς τρεῖς νηστησίμους ἡμέρας, ἂν ἡ ἀνάγκη τὸ ἀπαιτῇ (πρβλ. Σύστημα Τυπικοῦ §1708 ὑποσημ. 1169, καὶ §1714 ὑποσημ. 1177).

3. Ἐν τῇ ἀπολύσει τοῦ ἑσπερινοῦ (τελουμένου συνήθως τὸ πρωὶ τῆς προηγουμένης) καὶ τοῦ μεγάλου ἀποδείπνου μνημονεύεται ὁ ἅγιος τῆς ἑπομένης ἡμέρας ὁ ἔχων ἀκολουθίαν ἐν τῷ Μηναίῳ.

4. Ἐὰν τύχῃ μνήμη ἑορταζομένου ἁγίου ἐν ταῖς νηστησίμοις ἡμέραις, τελεῖται προηγιασμένη (Τ.Μ.Ε., διάταξις Τριῳδίου §22), ἐν δὲ τῇ ἀπολύσει μνημονεύεται ὁ ἑορταζόμενος ἅγιος. Ἐὰν τυχὸν προηγηθῇ καὶ ἑόρτιος ὄρθρος, ψάλλονται καταβασίαι ***«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»*** *(Τ.Μ.Ε. 10 Φεβρ., 24 Φεβρ., 9 Μαρτίου, καὶ Προθεωρία §27). [Ἐπίσης εἶναι δυνατὸν μνήμη ἑορταζομένου ἁγίου συμπίπτουσα ἐν καθημερινῇ τῆς μεγ. Τεσσαρακοστῆς νὰ μετατεθῇ ἐν Σαββάτῳ ἢ Κυριακῇ (Σύνοδος ἐν Λαοδικείᾳ ἔτους 362, κανόνες μθ΄ καὶ να΄).]*

9. Τετάρτη. † Τῶν ἁγίων τεσσαράκοντα μαρτύρων τῶν ἐν τῇ λίμνῃ τῆς Σεβαστείας μαρτυρησάντων (†320).

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν΄ ψαλμὸν ψάλλονται τὰ διὰ τοὺς αἴνους ἰδιόμελα τῶν μαρτύρων *«Χορὸς τετραδεκαπύρσευτος», «Τὴν τετραδεκάριθμον χορείαν», «Ἀληθείας κρατῆρα»*, Δόξα, *«Τὴν λίμνην ὡς παράδεισον»* (βλέπε εἰς τὸν στίχον τῶν αἴνων), Καὶ νῦν, θεοτοκίον *«Ἀδιόδευτε πύλη»*, τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον *«Τὰς ἀληδόνας τῶν ἁγίων»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον (ἑορτάσιμον). Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* ἀπολυτίκιον *«Τὰς ἀληδόνας τῶν ἁγίων»*, Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, θεοτοκίον *«Τοῦ Γαβριὴλ φθεγξαμένου»*. [Τὸ ψαλτήριον τῆς ἡμέρας.] Τὰ καθίσματα κατὰ σειρὰν καὶ ἡ τάξις τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ ὄρθρου, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· Εὐαγγέλιον τῶν μαρτύρων, Τρ. ιβ΄ ἑβδ. Λουκᾶ, *«Προσέχετε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων»* (Λκ. κα΄ 12-19). Κανόνες, ὁ μικρὸς παρακλητικὸς τῆς Θεοτόκου μετὰ τῶν εἱρμῶν καὶ ὁ τῶν μαρτύρων· ἀπὸ γ΄ καὶ ς΄ ᾠδῆς ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Ἅπας γηγενής»*. Τὸ ἐξαποστειλάριον τῶν μαρτύρων καὶ τὸ θεοτοκίον. Εἰς τοὺς αἴνους τὰ 3 προσόμοια τῶν ἁγίων *«Δεῦτε μαρτυρικὴν»* κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, *«Ἀθλοφόροι Χριστοῦ»*, Καὶ νῦν, θεοτοκίον *«Μακαρίζομέν σε»·* δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον.

ΩΡΑΙ. Εὐθὺς *«Δεῦτε προσκυνήσωμεν»* (γ΄), καὶ αἱ ὧραι λιταί, λέγοντες εἰς ἑκάστην χῦμα, μετὰ μὲν τοὺς ψαλμούς, Δόξα, *«Τὰς ἀληδόνας»*, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον τῆς ὥρας, μετὰ δὲ τὸ τρισάγιον κ.λπ. τὸ κοντάκιον τῶν μαρτύρων *«Πᾶσαν στρατιάν»*. Εἰς τὴν θ΄ ὥραν συνάπτονται, ὡς συνήθως, οἱ μακαρισμοὶ (μὲ μόνον τὸ κοντάκιον τῶν ἁγίων) κ.τ.λ.· μετὰ τὸ *«Ὁ*

Θεὸς οἰκτιρήσαι ἡμᾶς» καὶ τὴν εὐχὴν *«Παναγία Τριὰς τὸ ὁμοούσιον κράτος»* ὁ ἱερεὺς τὴν (μικρὰν) ἀπόλυσιν καὶ τὸ *«Δι᾽ εὐχῶν»*, μεθ᾽ ὃ ἄρχεται

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ τῆς ἱ. ἀκολουθίας τῶν προηγιασμένων δώρων. Ὁ ἱερεὺς *«Εὐλογημένη ἡ βασιλεία». «Δεῦτε προσκυνήσωμεν»* τρὶς καὶ ὁ προοιμιακός. Τὰ εἰρηνικά, καὶ τὸ ιη΄ κάθισμα τοῦ Ψαλτηρίου (*«Πρὸς Κύριον»*). Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»* εἰς στίχους 10, τὸ ἐν τῷ Τριῳδίῳ ἰδιόμελον τῆς ἡμέρας *«Νηστεύοντες, ἀδελφοὶ»* δίς, τὸ μαρτυρικὸν *«Εἴ τις ἀρετὴ»* ἅπαξ, προσόμοια τῆς σειρᾶς 3 *«Φεγγοβόλους ὑμᾶς»* κ.λπ. καὶ ἐκ τοῦ Μηναίου τὰ 3 ἰδιόμελα τῶν ἁγίων *«Φέροντες τὰ παρόντα»* κ.λπ. (9 Μαρτίου, εἰς τὸν πρῶτον ἑσπερινὸν) εἰς 4 (δευτεροῦντες τὸ α΄), Δόξα, τῶν ἁγίων *«Ἐν ᾠδαῖς ᾀσμάτων»*, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ θεοτοκίον προσόμοιον *«Ἔργοις σκοτεινοῖς»*.

Σημείωσις. *Εἰς τὰς λοιπὰς προηγιασμένας, μὴ ὑπάρχοντος ἑορταζομένου ἁγίου, μετὰ τὰ προσόμοια τοῦ Τριῳδίου ψάλλονται προσόμοια τοῦ ἁγίου τῆς ἐπαύριον μετὰ τοῦ θεοτοκίου αὐτῶν.*

Εἴσοδος μετὰ τοῦ Εὐαγγελίου, *«Φῶς ἱλαρὸν»* ἄνευ μέλους, ὁ ἱερεὺς *«Ἑσπέρας»*, τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριῳδίου καὶ τὸ *«Κατευθυνθήτω»* κατὰ τάξιν ὑπὸ τοῦ ἱερέως καὶ τῶν χορῶν. Ὁ Ἀπόστολος τῶν μαρτύρων, Μαρτίου 9, *«Τοσοῦτον ἔχοντες περικείμενον»* (Ἑβρ. ιβ΄ 1-10), τὸ Εὐαγγέλιον αὐτῶν, Τετ. θ΄ ἑβδ. Ματθ., *«Ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν»* (Μτθ. κ΄ 1-16).

Σημείωσις. *Μὴ ὑπάρχοντος ἑορταζομένου ἁγίου, ἡ εἴσοδος γίνεται μετὰ θυμιατοῦ, χωρὶς νὰ ἀναγινώσκεται Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγέλιον· ἀλλὰ τῇ Μεγ. Ἑβδομάδι ἀναγινώσκεται μόνον Εὐαγγέλιον.*

Ἡ ἐκτενής, τὰ τῶν κατηχουμένων κ.λπ., καὶ ἀντὶ χερουβικοῦ τὸ *«Νῦν αἱ δυνάμεις»*. Κοινωνικὸν *«Εἰς μνημόσυνον»*· τὸ *«Εὐλογήσω τὸν Κύριον»* κ.λπ., καὶ ἡ ἀπόλυσις, εἰς ἣν μνημονεύονται πάλιν οἱ ἅγιοι τῆς 9ης Μαρτίου.

Σημείωσις. *Ἐν τῇ τραπέζῃ κατάλυσις οἴνου καὶ ἐλαίου.*

Τῇ Τετάρτῃ ἑσπέρας. Τὸ μέγα ἀπόδειπνον μετὰ τοῦ γ΄ τμήματος τοῦ μεγάλου κανόνος, ὡς ἐν τῷ Τριῳδίῳ· Εὐαγγέλιον τῆς Τετάρτης τῶν παννυχίδων *«Ἔχετε πίστιν Θεοῦ»* (Μρ. ια΄ 23-26, Μτθ. ζ΄ 7-8)· εἰς τὴν συγχώρησιν *«Πάντων προστατεύεις»*.

10. Πέμπτη. Κοδράτου τοῦ ἐν Κορίνθῳ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ 5 μαρτύρων (†251). Ἀναστασίας τῆς πατρικίας, Μιχαὴλ Μαυροειδῆ νεομάρτ. τοῦ ἐν Ἀδριανουπόλει (†1544).

Τῇ Πέμπτῃ πρωί. Τὸ μεσονυκτικόν, ὁ ὄρθρος τῆς ἡμέρας, αἱ ὧραι καὶ ὁ ἑσπερινὸς τῆς ἑπομένης (11 Μαρτίου) ἄνευ προηγιασμένης.

Τῇ Πέμπτῃ ἑσπέρας. Τὸ μέγα ἀπόδειπνον μετὰ τοῦ δ΄ τμήματος τοῦ μεγάλου κανόνος· Εὐαγγέλιον τῆς Πέμπτης τῶν παννυχίδων *«Αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται ὑμῖν»* (Μτθ. ζ΄ 7-11)· εἰς τὴν συγχώρησιν *«Σφαγήν σου τὴν ἄδικον»*.

11. Παρασκευή. Σωφρονίου πατρ. Ἱεροσολύμων (†638-44). Πιονίου, Τροφίμου καὶ Θαλλοῦ τῶν μαρτύρων, Θεοδώρας ὁσίας (τῆς ἐκ Σερβίων Κοζάνης) βασιλίσσης Ἄρτης.

Τῇ Παρασκευῇ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι μεσονυκτικοῦ, ὄρθρου καὶ ὡρῶν μετὰ τῶν μακαρισμῶν, ὡς προδεδήλωται.

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ προηγιασμένης. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ ιη΄ κάθισμα (*«Πρὸς Κύριον»*). Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» (ἦχος πλ. α΄) ἀπὸ τοῦ στίχου *«Ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς»* τὸ ἰδιόμελον τῆς ἡμέρας (ἐκ τοῦ Τριῳδίου) *«Δεῦτε πιστοί»* (δίς), τὰ 4 μαρτυρικὰ τοῦ δ΄ ἤχου *«Ὁ ἐνδοξαζόμενος»* κ.λπ. (βλ. ἐν τέλει τοῦ Τριῳδίου) καὶ τὰ 4 ἰδιόμελα τοῦ ἁγίου Θεοδώρου (ἐκ τοῦ Τριῳδίου) *«Δεῦτε, φιλομάρτυρες»* κ.λπ., Δόξα, *«Ὀργάνῳ χρησάμενος»*, Καὶ νῦν, *«Ὁ διὰ σὲ θεοπάτωρ»* (βλέπε ἐν τέλει τοῦ Τριῳδίου, Παρασκευὴ ἑσπέρας, ἦχος δ΄). Εἴσοδος μετὰ θυμιατοῦ, *«Φῶς ἱλαρόν»*, τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριῳδίου, *«Κατευθυνθήτω», «Νῦν αἱ δυνάμεις»*, κοινωνικὸν *«Γεύσασθε καὶ ἴδετε», «Εὐλογήσω τὸν Κύριον»*.

Τῇ Παρασκευῇ ἑσπέρας. **Οἱ α΄ χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου**. Ἀναγινώσκεται τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον, ὡς ἐν τῷ Ὡρολογίῳ. Μετὰ τὸ *«Ἄξιον ἐστὶ»* ψάλλεται ὁ κανὼν τοῦ Ἀκαθίστου *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»* ἀνὰ 6 τροπάρια εἰς ἑκάστην ᾠδήν· εἶτα τὸ *«Τῇ ὑπερμάχῳ»* δίχορον, καὶ ἀναγινώσκεται ἡ α΄ στάσις τῶν οἴκων (Χαιρετισμῶν) τῆς Θεοτόκου (Α-Ζ)· εἶτα *«Τῇ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ»* σύντομον, τὸ τρισάγιον κ.τ.λ. καὶ τὸ κοντάκιον τοῦ μεγαλομάρτυρος·

«Πίστιν Χριστοῦ ὡσεὶ θώρακα, ἔνδον λαβὼν ἐν καρδίᾳ σου, τὰς ἐναντίας δυνάμεις κατεπάτησας, πολύαθλε· καὶ στέφει οὐρανίῳ ἐστέφθης αἰωνίως ὡς ἀήττητος»·

«Κύριε, ἐλέησον» (μ΄), *«Ὁ ἐν παντὶ καιρῷ»,* καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ μικροῦ ἀποδείπνου. Μετὰ τὸ *«Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου»* τὸ Εὐαγγέλιον τῆς παννυχίδος (Ἰω. ιε΄ 1-7), ἡ μικρὰ ἀπόλυσις, τὸ *«Εὐξώμεθα»*, τὸ κάθισμα *«Τὴν ὡραιότητα»* καὶ εἶτα *«Δι᾽ εὐχῶν»* (Τ.Μ.Ε., διάταξις Τριῳδίου §26).

Σημείωσις. *Ἡ τάξις αὕτη τῶν χαιρετισμῶν τηρεῖται καὶ κατὰ τὰς ἐφεξῆς Παρασκευὰς τῆς β΄, γ΄ καὶ δ΄ ἑβδομάδος, ἄνευ ὅμως Εὐαγγελίου. Κοντάκιον δὲ λέγεται τότε τὸ ἑξῆς, ἐφόσον τῷ Σαββάτῳ δὲν τύχῃ ἑορταζόμενος ἅγιος·*

«Ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως, τῷ φυτουργῷ τῆς κτίσεως, ἡ οἰκουμένη προσφέρει σοι, Κύριε, τοὺς θεοφόρους μάρτυρας· ταῖς αὐτῶν ἱκεσίαις, ἐν εἰρήνῃ βαθείᾳ τὴν ἐκκλησίαν σου, διὰ τῆς Θεοτόκου συντήρησον, πολυέλεε».

12. Σάββατον α΄ τῶν νηστειῶν. «Θεοδώρου μεγαλομ. τοῦ Τήρωνος (μνήμη διὰ κολλύβων θαύματος)». Θεοφάνους τοῦ ὁμολογητοῦ (†818). Γρηγορίου Ῥώμης τοῦ Διαλόγου (†604), Φινεὲς τοῦ δικαίου (1430 π.Χ.), Συμεὼν τοῦ νέου Θεολόγου (†1022).

Εἴδησις. *Κατὰ τὰ Σάββατα τῆς Τεσσαρακοστῆς, τὸ μὲν πρωὶ ψάλλεται ἡ ἀκολουθία τοῦ ὄρθρου καὶ τελεῖται ἡ λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου, τὸ δὲ ἑσπέρας ψάλλεται, ὡς συνήθως, ὁ ἑσπερινὸς τῆς ἐπαύριον Κυριακῆς, καθ᾽ ἣν τελεῖται ἡ λειτουργία τοῦ μεγ. Βασιλείου.*

Τῷ Σαββάτῳ πρωί. Μεσονυκτικὸν τοῦ Σαββάτου μὲ τὸ ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον τοῦ ἁγίου [ἢ τὸ σύνηθες μεσονυκτικὸν ἐπὶ μνήμῃ ἑορταζομένου ἁγίου, ἐν ᾧ μετὰ τὸν ν΄ ψαλμὸν ψάλλονται τὰ διὰ τὸν στίχον τῶν αἴνων ἰδιόμελα τοῦ ἁγ. Θεοδώρου *«Χορεύουσι στίφη μαρτύρων»* κ.λπ. δίχα μὲν τῶν πρὸ αὐτῶν στίχων, ἀλλὰ μετὰ τοῦ Δόξα εἰς τὸ δ΄ καὶ τοῦ Καὶ νῦν εἰς τὸ θεοτοκίον· τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον *«Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως»*].

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* ἀπολυτίκιον *«Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως»*, Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, *«Πάντα ὑπὲρ ἔννοιαν»*. Καθίσματα [μετὰ τὴν α΄ στιχολ.] μόνον τὰ 3 μαρτυρικὰ τοῦ δ΄ ἤχου (τὸ νεκρώσιμον δὲν λέγεται) *«Οἱ μάρτυρές σου, Κύ-*

ριε» κ.λπ. (ζήτει ἅπαντα ἐν τέλει τοῦ Τριῳδίου), Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ α΄ θεοτοκίον τοῦ ἤχου *«Τὸ ἀπ᾽ αἰῶνος»*, εἶτα [μετὰ τὸν Ἄμωμον] τὰ τοῦ ἁγίου (Τριῴδιον, Σάββατον α΄ ἑβδομ.) *«Ζέων πίστεως»*, Δόξα, *«Θεῖον δῶρον»*, Καὶ νῦν, θεοτοκίον *«Ἡ τὸν ἀχώρητον Θεόν»*. Ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα. Κανόνες, ὁ τοῦ Μηναίου καὶ οἱ δύο τοῦ Τριῳδίου· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὰ μεσῴδια καθίσματα τοῦ ἁγίου Θεοδώρου· ἀφ᾽ ς΄ τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ ἁγίου, τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριῳδίου. Καταβασίαι *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμιωτέραν»· «Ἅπας γηγενής»*. Ἐξαποστειλάρια, αἶνοι, Δόξα, Καὶ νῦν, ὡς ἐν τῷ Τριῳδίῳ. Δοξολογία μεγάλη, ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς ἡ γ΄ καὶ ἡ ς΄ ᾠδὴ τοῦ πρώτου κανόνος τοῦ Τριῳδίου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια *«Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Προστασία»*. μαρτυρικά· Ἀπόστολος –μετὰ τοῦ προκειμένου καὶ τοῦ ἀλληλουιαρίου αὐτοῦ– τοῦ ἁγίου (26 Ὀκτ.), *«Ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι»* (Β΄ Τιμ. β΄ 1-10)· Εὐαγγέλιον τῆς ἡμέρας, *«Ἐπορεύετο ὁ Ἰησοῦς ἐν τοῖς σάββασιν»* (Μρ. β΄ 23-γ΄ 5). Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου· *«Ἄξιον ἐστί»*· κοινωνικὸν *«Εἰς μνημόσυνον»*. Μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν γίνεται ἡ εὐλόγησις τῶν ἑορτίων κολλύβων μετὰ τῆς εὐχῆς *«Ὁ πάντα τελεσφορήσας τῷ λόγῳ σου»* (βλ. Ἱερατικόν)· εἶτα *«Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου»* καὶ ἀπόλυσις.

Σημείωσις. *Ἐπειδὴ ὑπάρχει συνήθεια νὰ προσάγωνται σήμερον κόλλυβα διὰ τοὺς κεκοιμημένους καὶ νὰ τελῆται νεκρώσιμον τρισάγιον, ἂν καὶ δὲν εἶναι Ψυχοσάββατον, δυνατὸν πρῶτον μὲν μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν νὰ εὐλογηθοῦν τὰ πρὸς τιμὴν τοῦ ἁγίου ἑόρτια κόλλυβα, μετὰ δὲ τὸ* «Δι᾽ εὐχῶν» *τῆς λειτουργίας ὁ ἱερεὺς εὐθὺς νὰ βάλῃ* «Εὐλογητὸς» *καὶ νὰ τελέσῃ κατὰ τὰ εἰωθότα τὸ νεκρώσιμον τρισάγιον ἐπὶ τῶν ἄλλων κολλύβων.*

13. † ΚΥΡΙΑΚΗ Α΄ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ). Ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ ἱεροῦ λειψάνου Νικηφόρου πατριάρχου ΚΠόλεως (†846). Πουπλίου ἐπισκόπου Ἀθηνῶν ἱερομάρτυρος (β΄ αἰ.). Ἦχος πλ. α΄, ἑωθινὸν ε΄ (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Τριῳδίου §§28-30).

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον *«Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως»*· κοντάκιον *«Πίστιν Χριστοῦ»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»*, ἀναστάσιμα 6 καὶ τοῦ Τριῳδίου 4, Δόξα, *«Ἡ χάρις ἐπέλαμψε»*, Καὶ νῦν, *«Ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ»*. Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, τοῦ Τριῳδίου *«Οἱ ἐξ ἀσεβείας»*. Ἀπολυτίκια *«Τὸν συνάναρχον Λόγον»*, Δόξα, *«Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου»*, Καὶ νῦν, *«Πάντα ὑπὲρ ἔννοιαν»*.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν τριαδικὸν κανόνα τοῦ ἤχου, Δόξα, τὸ ἐν τῷ Τριῳδίῳ διὰ τὴν λιτὴν ἰδιόμελον *«Χαίρετε, προφῆται τίμιοι»*, Καὶ νῦν, θεοτοκίον *«Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου»*, τὰ τριαδικὰ *«Ἄξιον ἐστί»*, τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον *«Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου»*.

Εἴδησις. *Κατὰ τὴν παροῦσαν ἑβδομάδα, β΄ τῶν νηστειῶν, θὰ τελεσθοῦν δύο θεῖαι λειτουργίαι προηγιασμένων δώρων.*

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα (ἀλλ᾽ εἰς τὴν α΄ στιχολογίαν εἰς τὸ Καὶ νῦν τὸ α΄ θεοτοκίον τοῦ ἤχου *«Χαῖρε, πύλη Κυρίου»*). Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινόν (ε΄)· μετὰ τὸν ν΄ ψαλμόν, τὰ τροπάρια *«Τῆς μετανοίας»* κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριῳδίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος (μετὰ τῶν εἱρμῶν), καὶ ὁ τοῦ Τριῳδίου μετὰ στίχου *«Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι»*. Ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου, καὶ τὰ μεσῴδια καθίσματα ὡς ἐν τῷ Τριῳδίῳ· ἀφ᾽ ς΄ τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ Τριῳδίου, τὸ μηνολόγιον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριῳδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ *«Θαλάσσης τὸ ἐρυθραῖον πέλαγος»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Λίθος ἀχειρότμητος»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ. *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ., τὸ ε΄ ἀναστάσιμον *«Ἡ ζωὴ καὶ ὁδὸς Χριστός»*, τὸ τῆς ἑορτῆς *«Σκιρτήσατε, κροτήσατε»* καὶ τὸ θεοτοκίον *«Ῥομφαῖαι νῦν ἐξέλιπον»*.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ ἀναστάσιμα 4 καὶ τῆς ἑορτῆς προσόμοια 3 *«Ἐν σοὶ νῦν ἀγάλλεται»* κ.λπ. εἰς 4 –εἰς τοὺς συνήθεις στίχους τῆς Κυριακῆς τὰ δύο τελευταῖα–, Δόξα, τοῦ Τριῳδίου *«Μωσῆς*

τῷ καιρῷ τῆς ἐγκρατείας», Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*, δοξολογία μεγάλη.

Μετὰ τὸ ᾀσματικὸν τῆς δοξολογίας *«Ἅγιος ὁ Θεὸς»* (ἢ μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν τῆς θ. λειτουργίας), τελεῖται ἡ λιτάνευσις τοῦ τιμίου Σταυροῦ καὶ τῶν ἱ. εἰκόνων πέριξ ἢ ἔσωθεν τοῦ ἱ. ναοῦ κατὰ τὴν ἀκόλουθον διάταξιν.

Ἡ λιτανεία τῶν ἱερῶν εἰκόνων κατὰ τὴν συνήθη τάξιν

Ἐξελθόντες τοῦ ἱ. ναοῦ, ὅ τε ἱ. κλῆρος καὶ ὁ λαὸς μετὰ τοῦ τιμίου σταυροῦ καὶ τῶν ἱ. εἰκόνων, καὶ τάξιν λιτανεύσεως ἀποτελέσαντες κατὰ τὰ εἰωθότα, περιερχόμεθα ἅπαξ τὸν ἱερὸν ναόν, τῶν κωδώνων αὐτοῦ χαρμοσύνως κρουομένων, τῶν δὲ χορῶν ψαλλόντων τὸ ἀπολυτίκιον *«Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου»*, εἰς τέσσαρας στάσεις. Εἰς ἑκάστην δὲ τοῦ ναοῦ πλευρὰν γίνονται αἱ κάτωθι δεήσεις.

α΄) Ἐν τῇ νοτίᾳ πλευρᾷ τοῦ ναοῦ δέησις ὑπὲρ τῶν ζώντων.

β΄) Ὄπισθεν τοῦ ἱεροῦ γίνεται δέησις ὑπὲρ τῶν ἀπ᾽ αἰῶνος κεκοιμημένων εὐσεβῶν βασιλέων, ὀρθοδόξων πατριαρχῶν, ἀρχιερέων κ.τ.λ.· οἱ χοροὶ *«Αἰωνία ἡ μνήμη»* (γ΄) καὶ ἡ ἐκφώνησις *«Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις»*.

γ΄) Ἐν τῇ βορείᾳ πλευρᾷ τοῦ ναοῦ δέησις ὑπὲρ τῶν ζώντων, ὡς ἐν τῇ πρώτῃ στάσει.

δ΄) Πρὸ τῆς δυτικῆς θύρας ἢ ἐντὸς τοῦ ναοῦ (ἐν τῷ σολέᾳ) ὑπὲρ τῶν ζώντων καὶ εἰς τὸ τέλος *«Ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι»* κ.λπ., *«Ἐπάκουσον ἡμῶν»* καὶ ἀναγινώσκει ὁ προεξάρχων ἱερεὺς (ἢ ἂν ᾖ προεξάρχων ὁ ἀρχιερεὺς) τὰς ἑξῆς περικοπὰς τοῦ ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας συνοδικοῦ:

Οἱ προφῆται ὡς εἶδον, οἱ ἀπόστολοι ὡς ἐδίδαξαν, ἡ Ἐκκλησία ὡς παρέλαβεν, οἱ διδάσκαλοι ὡς ἐδογμάτισαν, ἡ οἰκουμένη ὡς συμπεφρόνηκεν, ἡ χάρις ὡς ἔλαμψεν, ἡ ἀλήθεια ὡς ἀποδέδεικται, τὸ ψεῦδος ὡς ἀπελήλαται, ἡ σοφία ὡς ἐπαρρησιάσατο, ὁ Χριστὸς ὡς ἐβράβευσεν, οὕτω φρονοῦμεν, οὕτω λαλοῦμεν, οὕτω κηρύσσομεν Χριστὸν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ τοὺς αὐτοῦ ἁγίους ἐν λόγοις τιμῶντες, ἐν συγγραφαῖς, ἐν νοήμασιν, ἐν ναοῖς, ἐν εἰκονίσμασι, τὸν μὲν ὡς Θεὸν καὶ δεσπότην προσκυνοῦντες

καὶ σέβοντες, τοὺς δὲ διὰ τὸν κοινὸν δεσπότην ὡς αὐτοῦ γνησίους θεράποντας τιμῶντες καὶ τὴν κατὰ σχέσιν προσκύνησιν ἀπονέμοντες. Αὕτη ἡ πίστις τῶν ἀποστόλων, αὕτη ἡ πίστις τῶν πατέρων, αὕτη ἡ πίστις τῶν ὀρθοδόξων, αὕτη ἡ πίστις τὴν οἰκουμένην ἐστήριξεν. Ἐπὶ τούτοις τοὺς τῆς εὐσεβείας κήρυκας ἀδελφικῶς τε καὶ πατροποθήτως εἰς δόξαν καὶ τιμὴν τῆς εὐσεβείας, ὑπὲρ ἧς ἠγωνίσαντο, ἀνευφημοῦμεν καὶ λέγομεν· Τῶν τῆς ὀρθοδοξίας προμάχων εὐσεβῶν βασιλέων, ἁγιωτάτων πατριαρχῶν, ἀρχιερέων, διδασκάλων, μαρτύρων, ὁμολογητῶν, αἰωνία ἡ μνήμη.

Ὁ χορὸς *«Αἰωνία ἡ μνήμη»* γ΄.

Τούτων τοῖς ὑπὲρ εὐσεβείας μέχρι θανάτου ἄθλοις τε καὶ ἀγωνίσμασι καὶ διδασκαλίαις παιδαγωγεῖσθαί τε καὶ κρατύνεσθαι Θεὸν ἐκλιπαροῦντες καὶ μιμητὰς τῆς ἐνθέου αὐτῶν πολιτείας μέχρι τέλους ἀναδείκνυσθαι ἐκδυσωποῦντες, ἀξιωθείημεν τῶν ἐξαιτουμένων, οἰκτιρμοῖς καὶ χάριτι τοῦ μεγάλου καὶ πρώτου ἀρχιερέως Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν, πρεσβείαις τῆς ὑπερενδόξου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τῶν θεοειδῶν ἀγγέλων καὶ πάντων τῶν ἁγίων.

Ὁ χορὸς *«Ἀμήν»*. Εἰσερχομένων δὲ ἡμῶν εἰς τὸν ἱ. ναὸν ψάλλεται τὸ μέγα προκείμενον *«Τίς θεὸς μέγας»*, καὶ εἶτα τὸ *«Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος»* (ἢ *«Σήμερον σωτηρία»*).

Ἡ λιτανεία τῶν ἱερῶν εἰκόνων κατὰ τὴν τάξιν τῶν Πατριαρχείων Ἀλεξανδρείας καὶ Ἰεροσολύμων

Σχηματίζεται ἱερὰ πομπὴ ὡς ἑξῆς· προπορεύονται οἱ κρατοῦντες κηρολαμπάδας, εἶτα οἱ φέροντες τὰ λάβαρα, τοὺς φανούς, τὰ ἑξαπτέρυγα· ἀκολουθοῦν οἱ χοροὶ τῶν ψαλτῶν· εἶτα οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ φερόντες τὰς ἱ. εἰκόνας χριστιανοί, καὶ τέλος διάκονοι μετὰ θυμιατηρίων θυμιῶντες τὸν εἰς χεῖρας τοῦ ἀρχιερέως εὑρισκόμενον τίμιον Σταυρόν (ἢ τὴν μικρὰν φορητὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ). Κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς λιτανείας ἵστανται πάντες εἰς τὸν σολέα.

ΕΝΑΡΞΙΣ. Ἐκφωνεῖ ὁ διάκονος· *«Εὐλόγησον, δέσποτα, τὴν ἁγίαν εἴσοδον»*. Ὁ ἀρχιερεὺς ἀπὸ τῶν βημοθύρων· *«Εὐλογημένη ἡ εἴσοδος τῶν ἁγίων σου πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων»*. Ὁ χορὸς *«Ἀμήν»*.

Καὶ ὁ ἀρχιερεὺς ἀναγινώσκει ἀπὸ τῶν βημοθύρων τὸ προοίμιον τοῦ ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας συνοδικοῦ·

Ἐποφειλομένη πρὸς Θεὸν ἐτήσιος εὐχαριστία, καθ᾽ ἣν ἡμέραν ἀπελάβομεν τὴν τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίαν σὺν ἀποδείξει τῶν τῆς εὐσεβείας δογμάτων καὶ καταστροφῇ τῶν τῆς κακίας δυσσεβημάτων.

Προφητικαῖς ἑπόμενοι ῥήσεσιν ἀποστολικαῖς τε παραινέσεσιν εἴκοντες καὶ εὐαγγελικαῖς ἱστορίαις στοιχούμενοι, τῶν ἐγκαινίων τὴν ἡμέραν ἑορτάζομεν. Καὶ ταύτῃ εὐχαῖς καὶ λιτανείαις συνευφραινόμενοί τε καὶ συναγαλλόμενοι ψαλμοῖς ἐκβοῶμεν καὶ ᾄσμασιν.

Καὶ ἐκκινεῖ ἡ ἱερὰ πομπὴ πρὸς τὴν βορείαν πύλην τοῦ ναοῦ, ἐνῷ ὁ χορὸς ψάλλει τὸ ἀπολυτίκιον *«Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου»*, εἰς χρόνον ἀνάλογον, ὥστε ὁ ἀρχιερεὺς νὰ φθάσῃ εἰς τὸν χῶρον τῆς ἑπομένης στάσεως.

Σημείωσις. *Λόγῳ τοῦ μακροῦ τοῦ ἀπολυτικίου, δύναται νὰ ψαλῇ τοῦτο εἰς τρεῖς στάσεις οὕτως· ἀπὸ τοῦ σημείου τῆς ἐκκινήσεως μέχρι τῆς βορείας θύρας* «Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου... Χριστὲ ὁ Θεός», *ἀπὸ τῆς βορείας μέχρι τῆς δυτικῆς θύρας τοῦ ναοῦ* «βουλήσει γὰρ ηὐδόκησας... ἐκ τῆς δουλείας τοῦ ἐχθροῦ» *καὶ τέλος ἀπὸ τῆς δυτικῆς θύρας μέχρι τῆς μεσημβρινῆς τοιαύτης* «Ὅθεν εὐχαρίστως βοῶμέν σοι... εἰς τὸ σῶσαι τὸν κόσμον».

ΣΤΑΣΙΣ ΠΡΩΤΗ. Ἱσταμένης τῆς πομπῆς, ἀναγινώσκει ὁ προϊστάμενος τὸ α΄ ἄρθρον τοῦ συμβόλου τῆς πίστεως·

Πιστεύω εἰς ἕνα Θεόν, Πατέρα, Παντοκράτορα, ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀοράτων.

Ὁ ἀρχιερεὺς ἐκφώνως·

– Τῶν τὴν ἔνσαρκον τοῦ Θεοῦ Λόγου παρουσίαν, λόγῳ, στόματι, καρδίᾳ καὶ νῷ, γραφῇ τε καὶ εἰκόσιν ὁμολογούντων, αἰωνία ἡ μνήμη. [Ὁ χορὸς *«Αἰωνία ἡ μνήμη»* (γ΄)].

– Τῶν εἰδότων τῆς τοῦ Χριστοῦ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ὑποστάσεως τὸ ἐν οὐσίαις διάφορον, καὶ ταύτης τὸ κτιστόν τε καὶ ἄκτιστον, τὸ ὁρατὸν καὶ ἀόρατον, τὸ παθητὸν καὶ ἀπαθές, τὸ περιγραπτὸν καὶ ἀπερίγραπτον, καὶ τῇ μὲν θεϊκῇ οὐσίᾳ τὸ ἄκτιστον καὶ τὰ ὅμοια προσαρμοζόντων, τῇ δὲ ἀνθρωπίνῃ φύσει τά τε ἄλλα καὶ τὸ περιγραπτὸν ἀνομολογούντων καὶ λόγῳ καὶ εἰκονίσμασιν, αἰωνία ἡ μνήμη. [Ὁ χορὸς *«Αἰωνία ἡ μνήμη»* (γ΄)].

– Τῶν πιστευόντων καὶ διακηρυκευομένων, ἤ τοι εὐαγγελιζομένων τοὺς λόγους ἐπὶ γραμμάτων, τὰ πράγματα ἐπὶ σχημάτων, καὶ εἰς μίαν ἑκάτερον συντελεῖν ὠφέλειαν, τήν τε διὰ λόγων ἀνακήρυξιν καὶ τὴν δι᾽ εἰκόνων τῆς ἀληθείας βεβαίωσιν, αἰωνία ἡ μνήμη. [Ὁ χορὸς *«Αἰωνία ἡ μνήμη»* (γ΄)].

Καὶ ἐκκινεῖ πάλιν ἡ πομπὴ πρὸς τὴν δυτικὴν θύραν (ἤ τοι πρὸς τὰς βασιλικὰς πύλας) τοῦ ναοῦ, ἐνῷ ψάλλει τὸ ἀπολυτίκιον *«Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου»* (εἰς χρόνον ἀνάλογον).

ΣΤΑΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ. Τοῦ ἀρχιερέως φθάσαντος πρὸ τῶν βασιλικῶν πυλῶν, ἵσταται ἡ λιτανεία· ὁ δὲ προϊστάμενος ἀναγινώσκει τὰ χριστολογικὰ ἄρθρα τοῦ συμβόλου τῆς πίστεως·

Καὶ εἰς ἕνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν, τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὸν μονογενῆ, τὸν ἐκ τοῦ Πατρὸς γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν αἰώνων· φῶς ἐκ φωτός, Θεὸν ἀληθινὸν ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα, οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ Πατρί, δι᾽ οὗ τὰ πάντα ἐγένετο. Τὸν δι᾽ ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν καὶ σαρκωθέντα ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου καὶ ἐνανθρωπήσαντα. Σταυρωθέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου καὶ παθόντα καὶ ταφέντα. Καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς Γραφάς. Καὶ ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ καθεζόμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρός. Καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς, οὗ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος.

Εἶτα ὁ ἀρχιερεὺς ἐκφώνως·

Οἱ προφῆται ὡς εἶδον, οἱ ἀπόστολοι ὡς ἐδίδαξαν, ἡ Ἐκκλησία ὡς παρέλαβεν, οἱ διδάσκαλοι ὡς ἐδογμάτισαν, ἡ οἰκουμένη ὡς συμπεφρόνηκεν, ἡ χάρις ὡς ἔλαμψεν, ἡ ἀλήθεια ὡς ἀποδέδεικται, τὸ ψεῦδος ὡς ἀπελήλαται, ἡ σοφία ὡς ἐπαρρησιάσατο, ὁ Χριστὸς ὡς ἐβράβευσεν· οὕτω φρονοῦμεν, οὕτω λαλοῦμεν, οὕτω κηρύσσομεν Χριστὸν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ τοὺς αὐτοῦ ἁγίους ἐν λόγοις τιμῶντες, ἐν συγγραφαῖς, ἐν νοήμασιν, ἐν θυσίαις, ἐν ναοῖς, ἐν εἰκονίσμασι, τὸν μὲν ὡς Θεὸν καὶ δεσπότην προσκυνοῦντες καὶ σέβοντες, τοὺς δὲ διὰ τὸν κοινὸν δεσπότην ὡς αὐτοῦ γνησίους θεράποντας τιμῶντες καὶ τὴν κατὰ σχέσιν προσκύνησιν ἀπονέμοντες.

Αὕτη ἡ πίστις τῶν ἀποστόλων, αὕτη ἡ πίστις τῶν πατέρων, αὕτη ἡ πίστις τῶν ὀρθοδόξων, αὕτη ἡ πίστις τὴν οἰκουμένην ἐστήριξε.

Καὶ ἐκκινεῖ ἡ ἱ. πομπὴ πρὸς τὴν μεσημβρινὴν (νοτίαν) θύραν τοῦ ναοῦ, ἐνῷ ὁ χορὸς ψάλλει τὸ ἀπολυτίκιον *«Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου»* (εἰς χρόνον ἀνάλογον).

ΣΤΑΣΙΣ ΤΡΙΤΗ. Ὅταν ὁ ἀρχιερεὺς φθάσῃ εἰς τὸν ὡρισμένον τόπον, ἵσταται ἡ πομπή, καὶ ὁ προϊστάμενος ἀναγινώσκει τὰ λοιπὰ ἄρθρα τοῦ συμβόλου τῆς πίστεως·

Καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὸ κύριον, τὸ ζωοποιόν, τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον, τὸ σὺν Πατρὶ καὶ Υἱῷ συμπροσκυνούμενον καὶ συνδοξαζόμενον, τὸ λαλῆσαν διὰ τῶν προφητῶν. Εἰς μίαν, ἁγίαν, καθολικὴν καὶ ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν. Ὁμολογῶ ἓν βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. Προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν. Καὶ ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος. Ἀμήν.

Εἶτα ὁ ἀρχιερεὺς ἐκφώνως·

– Μιχαὴλ τοῦ ὀρθοδόξου βασιλέως καὶ Θεοδώρας τῆς ἁγίας αὐτοῦ μητρός, αἰωνία ἡ μνήμη. [Ὁ χορὸς *«Αἰωνία ἡ μνήμη»* (γ΄)].

– Βασιλείου, Κωνσταντίνου, Λέοντος, Ἀλεξάνδρου, Χριστοφόρου, Νικηφόρου, Ἀνδρονίκου, Ἰσαακίου, Ἀλεξίου καὶ Θεοδώρου, τῶν τὴν οὐράνιον βασιλείαν τῆς ἐπιγείου ἀνταλλαξαμένων, αἰωνία ἡ μνήμη. [Ὁ χορὸς *«Αἰωνία ἡ μνήμη»* (γ΄)].

– Ἰγνατίου, Φωτίου, Στεφάνου, Ἀντωνίου, Ἰωσὴφ καὶ πάντων τῶν ἁγιωτάτων πατριαρχῶν τῶν ὑπὲρ τῆς πίστεως ἡμῶν ἀγωνισαμένων, αἰωνία ἡ μνήμη. [Ὁ χορὸς *«Αἰωνία ἡ μνήμη»* (γ΄)].

– Τούτων τοῖς ὑπὲρ εὐσεβείας μέχρι θανάτου ἄθλοις τε καὶ ἀγωνίσμασι καὶ διδασκαλίαις παιδαγωγεῖσθαί τε καὶ κρατύνεσθαι Θεὸν ἐκλιπαροῦντες καὶ μιμητὰς τῆς ἐνθέου αὐτῶν πολιτείας μέχρι τέλους ἀναδείκνυσθαι ἐκδυσωποῦντες, ἀξιωθείημεν τῶν ἐξαιτουμένων, οἰκτιρμοῖς καὶ χάριτι τοῦ μεγάλου καὶ πρώτου ἀρχιερέως Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν, πρεσβείαις τῆς ὑπερενδόξου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τῶν θεοειδῶν ἀγγέλων καὶ πάντων τῶν ἁγίων.

Ὁ χορὸς *«Ἀμὴν»* καὶ ψάλλει τὸ ἀπολυτίκιον *«Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου»* (εἰς χρόνον ἀνάλογον) [ἢ τὸ ἀκροτελεύτιον αὐτοῦ

«Χαρᾶς ἐπλήρωσας τὰ πάντα» κ.λπ.], ἐνῷ ἡ ἱ. πομπὴ ἐπιστρέφει εἰς τὸν σολέα.

ΣΤΑΣΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ. Ὁ ἀρχιερεὺς ψάλλει ἀπὸ τῶν βημοθύρων τὸν ψαλμικὸν στίχον *«Τίς θεὸς μέγας ὡς ὁ Θεὸς ἡμῶν· σὺ εἶ ὁ Θεὸς ὁ ποιῶν θαυμάσια μόνος»*. Τὸν αὐτὸν στίχον ἐπαναλαμβάνουν οἱ χοροὶ ἀνὰ μίαν, καὶ εἶτα τὸ *«Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος»* (ἢ *«Σήμερον σωτηρία»*).

Εἰς τὴν λειτουργίαν.

Ψάλλονται τὰ ἀντίφωνα ὡς ἑξῆς.

Ἀντίφωνον α΄

Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο, ἐνεδύσατο Κύριος δύναμιν καὶ περιεζώσατο.

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, σῶτερ, σῶσον ἡμᾶς.

Καὶ γὰρ ἐστερέωσε τὴν οἰκουμένην, ἥ τις οὐ σαλευθήσεται.

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, σῶτερ, σῶσον ἡμᾶς.

Τίς λαλήσει τὰς δυναστείας τοῦ Κυρίου, ἀκουστὰς ποιήσει πάσας τὰς αἰνέσεις αὐτοῦ; *Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...*

Εἰπάτωσαν οἱ λελυτρωμένοι ὑπὸ Κυρίου, οὓς ἐλυτρώσατο ἐκ χειρὸς ἐχθροῦ. *Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...*

Δόξα, Καὶ νῦν. *Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...*

Ἀντίφωνον β΄

Ἐξομολογησάσθωσαν τὰ ἐλέη αὐτοῦ καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων. *Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν, ψάλλοντάς σοι, Ἀλληλούια.*

Ὑψωσάτωσαν αὐτὸν ἐν ἐκκλησίᾳ λαοῦ καὶ ἐν καθέδρᾳ πρεσβυτέρων. *Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστάς....*

Ὀφθαλμοὶ Κυρίου ἐπὶ τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ. *Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν...*

Τοῦ ἀκοῦσαι τοῦ στεναγμοῦ τῶν πεπεδημένων, τοῦ λῦσαι τοὺς υἱοὺς τῶν τεθανατωμένων.

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν...

Δόξα, Καὶ νῦν. *«Ὁ μονογενὴς Υἱός».*

Ἀντίφωνον γ΄

Αἰνεσάτωσαν αὐτὸν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ.

«Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου...»

Αὕτη ἡ ἡμέρα Κυρίου, ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθῶμεν ἐν αὐτῇ. *«Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου...»*

Κύριε, ὁ Θεός μου, εἰς τὸν αἰῶνα ἐξομολογήσομαί σοι.

«Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου...»

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ *«Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν...»*

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ, ἀπολυτίκια *«Τὸν συνάναρχον Λόγον», «Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Τῇ ὑπερμάχῳ»*.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τὰ εἰδικὰ τῆς Κυριακῆς* (βλέπε ἐν τῷ Τριῳδίῳ)· Ἀπόστολος: Κυρ. α΄ νηστειῶν, *«Πίστει Μωυσῆς μέγας γενόμενος»* (Ἑβρ. ια΄ 24-26, 32-40)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, *«Ἠθέλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐξελθεῖν»* (Ἰω. α΄ 44-52).

Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ μεγάλου Βασιλείου. Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Ἐπὶ σοὶ χαίρει»*. Κοινωνικὸν *«Αἰνεῖτε»· «Εἴδομεν τὸ φῶς»*· καὶ τὰ λοιπὰ ὡς συνήθως.

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ ἑσπέρας. Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκια *«Τὸν συνάναρχον Λόγον»*, Δόξα, *«Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου»*· κοντάκιον τῆς ἑορτῆς *«Ὁ ἀπερίγραπτος Λόγος»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Μετὰ τὸν προοιμιακὸν (ἄνευ Ψαλτηρίου) εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»* ἑσπέρια εἰς στίχους 10, κατανυκτικὰ τοῦ (πλ. α΄) ἤχου 4 *«Κύριε, ἁμαρτάνων οὐ παύομαι»* κ.λπ. (ζήτει ἐν τέλει τοῦ Τριῳδίου), προσόμοια τῆς σειρᾶς τοῦ Τριῳδίου 3 *«Δίδου μοι κατάνυξιν»* κ.λπ., καὶ ἐκ τοῦ Μηναίου (14 Μαρτ.) ἕτερα 3 *«Νεύσει καὶ ἀγάπῃ ἀληθεῖ»* κ.λπ., Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν

---

* Προκείμενον, ἦχος δ΄, Ὠδὴ τῶν πατέρων, *«Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν»*, στίχ. *«Ὅτι δίκαιος εἶ ἐπὶ πᾶσιν, οἷς ἐποίησας ἡμῖν»*. — Ἀλληλουιάριον, ἦχος πλ. δ΄, στίχ. α΄ *«Μωυσῆς καὶ Ἀαρὼν ἐν τοῖς ἱερεῦσιν αὐτοῦ, καὶ Σαμουὴλ ἐν τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα αὐτοῦ»*, στίχ. β΄ *«Ἐπεκαλοῦντο τὸν Κύριον, καὶ αὐτὸς εἰσήκουεν αὐτῶν· ἐν στύλῳ νεφέλης ἐλάλει πρὸς αὐτούς»*.

συνεχείᾳ προσόμοιον θεοτοκίον *«Στῆσον τοῦ νοός μου»*. Εἴσοδος μετὰ θυμιατοῦ, *«Φῶς ἱλαρὸν»* καὶ τὸ μέγα προκείμενον *«Ἔδωκας κληρονομίαν»*, κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριῳδίῳ τάξιν. Εἰς τὸν στίχον, ἅπαντα ὡς ἐν τῷ Τριῳδίῳ· *«Νῦν ἀπολύεις»* κ.τ.λ. ὡς ἐσημειώθησαν τῇ Κυριακῇ τῆς Τυρινῆς ἑσπέρας.

14. Δευτέρα. Βενεδίκτου ὁσίου (†543)· Εὐσχήμονος ὁμολογητοῦ ἐπισκόπου Λαμψάκου (θ΄ αἰ.).

Τῷ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι μεσονυκτικοῦ, ὄρθρου, ὡρῶν μετὰ τῶν μακαρισμῶν, καὶ τοῦ ἑσπερινοῦ τῆς ἑπομένης, ὡς προδεδήλωται, κατὰ τὴν τάξιν τῆς Τεσσαρακοστῆς.

Περὶ τῶν κανόνων ἐν τῷ μεγάλῳ ἀποδείπνῳ

Καθ' ἑκάστην ἑσπέραν ἀπὸ Δευτέρας ἕως Πέμπτης τῶν λοιπῶν ἑβδομάδων τῆς μεγ. Τεσσαρακοστῆς καὶ τὴν ἑσπέραν τῆς μεγ. Δευτέρας καὶ τῆς μεγ. Τρίτης διεξάγεται ἡ ἀκολουθία τοῦ μεγάλου ἀποδείπνου ὡς ἐν τῷ Ὡρολογίῳ (ἄνευ Εὐαγγελίου) καὶ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Τυπικοῦ. Σχετικῶς μὲ τοὺς κανόνας ὑπάρχουν κατὰ τόπους καὶ κατὰ ἱ. μονὰς διάφορα τυπικά.

1. Τὸ Τ.Μ.Ε. (διατάξεις Τριῳδίου §23, ὑποσ. 17) ὁρίζει μετὰ τὴν δοξολογίαν νὰ ψάλλεται ἐκ τοῦ Θεοτοκαρίου μόνον ὁ ὡρισμένος κανὼν τῆς ἡμέρας ὁ εἰς τὸν ἦχον τῆς ἑβδομάδος· τοῦτο τηρεῖται καὶ εἰς πολλὰς ἐνορίας, ἰδίως νησιωτικῶν περιοχῶν.

2. Εἰς ἄλλας ἱ. μονὰς καὶ περιοχάς, ὁσάκις ἐν τῷ ἀποδείπνῳ λέγεται κανὼν ἐκ τοῦ Μηναίου, τὸ Θεοτοκάριον παραλείπεται.

3. Εἰς ὡρισμένας ἐκκλησίας συμψάλλονται ἀμφότεροι οἱ κανόνες, ὁ τοῦ Θεοτοκαρίου καὶ ὁ τοῦ Μηναίου, κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριῳδίῳ σημειουμένην τάξιν (α΄ Κυρ. τῶν νηστειῶν, εἰς τὸ τέλος τοῦ κατανυκτικοῦ ἑσπερινοῦ)· ἤ τοι ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς Πέμπτης πρὸ τοῦ Λαζάρου ἑσπέρας ἐν τοῖς μεγ. ἀποδείπνοις ψάλλονται οἱ κανόνες τοῦ Μηναίου οἱ ἀπὸ τοῦ Σαββάτου τοῦ Λαζάρου μέχρι τῆς Κυριακῆς τοῦ Ἀντίπασχα (16 Ἀπριλίου - 1 Μαΐου) ὁμοῦ μετὰ τῶν κανόνων τῆς Θεοτόκου, οἱ ὁποῖοι καὶ προηγοῦνται. Ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς κάθισμα τοῦ Μηναίου καὶ ἀφ' ς΄ τῆς Θεοτόκου· μετὰ τοὺς κανόνας, τὰ 4 προσόμοια τῆς Θεοτόκου καὶ εἶτα τὰ 3 τοῦ Μηναίου μετὰ τοῦ θεοτοκίου αὐτῶν. Ὅταν συμπληρωθοῦν οἱ κανόνες τοῦ Μηναίου, λέγεται μόνον τὸ Θεοτοκάριον.

4. Τέλος πολλαχοῦ τὸ μέγα ἀπόδειπνον διεξάγεται ἄνευ οἱουδήποτε κανόνος (πλὴν τῆς α΄ ἑβδομάδος τῶν νηστειῶν βεβαίως καὶ τῶν ἀποδείπνων τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος).

15. Τρίτη. Ἀγαπίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ (†303). Ἀριστοβούλου ἀποστόλου Βρετανίας, Μανουὴλ νεομάρτυρος τοῦ Κρητός (†1792).

Διὰ τὰς ἀκολουθίας τῶν καθημερινῶν βλέπε 8 καὶ 14 Μαρτίου.

16. Τετάρτη. Σαββίνου τοῦ Αἰγυπτίου (†287). Ἰουλιανοῦ μάρτυρος (γ΄ αἰ.), Χριστοδούλου ὁσίου τοῦ ἐν Πάτμῳ.

Τῷ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι πᾶσαι ὡς προδεδήλωται.

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ τῶν προηγιασμένων. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ ιη΄ κάθισμα (*«Πρὸς Κύριον»*). Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»* τὸ ἰδιόμελον *«Τὴν πνευματικήν, ἀδελφοί»* (δίς), τὸ μαρτυρικὸν *«Πανεύφημοι μάρτυρες»* καὶ τὰ 3 τῆς σειρᾶς προσόμοια τοῦ Τριῳδίου ἀνὰ μίαν, εἶτα 3 τοῦ Μηναίου (17 Μαρτ.) εἰς 4 μετὰ τοῦ ἐν συνεχείᾳ Δόξα, Καὶ νῦν, θεοτοκίου· εἴσοδος, *«Φῶς ἱλαρόν»*, καὶ τὰ λοιπὰ τῆς προηγιασμένης.

17. Πέμπτη. Ἀλεξίου ὁσ. τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ (†411).

Σημείωσις. *Ἔνθα ἑορτάζεται ἡ μνήμη τοῦ ὁσίου Ἀλεξίου, ἡ ἐξ ἰδιαιτέρας φυλλάδος ἀκολουθία αὐτοῦ ψάλλεται κατὰ τὰς συναφεῖς διατάξεις τοῦ Τ.Μ.Ε. τῆς 10ης Φεβρ. καὶ τῆς 9ης Μαρτίου· Ἀπόστολος: τοῦ ὁσίου, 6 Δεκ. (Ἑβρ. ιγ΄ 17-21)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Σαβ. δ΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. ς΄ 1-10).*

18. Παρασκευή. Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἰεροσολύμων (†386). Τροφίμου, Εὐκαρπίωνος καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς μαρτύρων (†300).

Τῷ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι πᾶσαι ὡς προδεδήλωται.

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ τῶν προηγιασμένων. Μετὰ τὸν προοιμιακὸν καὶ τὸ ιη΄ κάθισμα, εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»* τὸ ἰδιόμελον *«Νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος»* (δίς), τὰ 4 μαρτυρικὰ τοῦ (πλ. α΄) ἤχου, καὶ ἐκ τοῦ Μηναίου (Μαρτίου 19) προσόμοια 3 εἰς 4, Δόξα, τὸ νεκρώσιμον τοῦ ἤχου (ἐν τέλει τοῦ Τριῳδίου) *«Ἐμνήσθην τοῦ προφήτου»*, Καὶ νῦν, *«Ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ»*· εἴσοδος, *«Φῶς ἱλαρόν»*, καὶ τὰ λοιπὰ τῆς προηγιασμένης.

Τῇ Παρασκευῇ ἑσπέρας. Οἱ β΄ χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου. Εἰς τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον ψάλλεται ὁ κανὼν *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»,* εἶτα τὸ *«Τῇ ὑπερμάχῳ»* δίχορον, καὶ ἐκφωνεῖται ἡ β΄ στάσις τοῦ ἀκαθίστου ὕμνου *«Ἤκουσαν οἱ ποιμένες»*.

Μετὰ τὸ τρισάγιον κ.λπ., κοντάκιον *«Ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως»,* καὶ τὰ λοιπὰ κατὰ τὴν τάξιν τῶν α΄ χαιρετισμῶν (ἀλλ᾽ ἄνευ Εὐαγγελίου).

19. Σάββατον β΄ τῶν νηστειῶν. Χρυσάνθου καὶ Δαρείας τῆς Ἀθηναίας. Κλαυδίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ μαρτύρων (†283)· Δημητρίου νεομάρτυρος τοῦ Τορναρᾶ (†1564).

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, τὰ εἰρηνικὰ καὶ τὴν ἐκφώνησιν *«Ὅτι πρέπει σοι»*, οἱ χοροὶ εἰς ἦχον β΄ τὸ ἀλληλουϊάριον, δὶς ἄνευ στίχων καὶ δὶς ἐφύμνιον τῶν στίχων *«Μακάριοι οὓς ἐξελέξω», «Καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτῶν»*. Ἀπολυτίκια, τὸ μαρτυρικὸν *«Ἀπόστολοι, μάρτυρες»*, Δόξα, τὸ νεκρώσιμον *«Μνήσθητι, Κύριε»*, Καὶ νῦν, θεοτοκίον, *«Μήτηρ ἁγία»*. Καθίσματα τὰ 3 μαρτυρικὰ τοῦ πλ. α΄ ἤχου, *«Κύριε, τὸ ποτήριον»* κ.λπ. ὡς ἐν τέλει τοῦ Τριῳδίου, εἰς τοὺς στίχους αὐτῶν τὰ δύο τελευταῖα, ἀλλ᾽ εἰς τὸ Δόξα, ἀντὶ τοῦ νεκρωσίμου *«Ἀνάπαυσον, σωτὴρ ἡμῶν»* (ὅ περ θὰ ψαλῇ ὑποχρεωτικῶς μετὰ τὰ εὐλογητάρια) λέγεται τὸ παρόν (ἐκ τοῦ μεγάλου Εὐχολογίου)·

Γινώσκεις ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὅτι ἐν ἁμαρτίαις γεγεννήμεθα· δι᾽ ὅ σε ἱκετεύομεν· τοὺς μεταστάντας ἐξ ἡμῶν ἀνάπαυσον, παρορῶν ὡς ἀγαθὸς τὰ πλημμελήματα, ἃ ὡς ἄνθρωποι καὶ θνητοὶ ἐν βίῳ ἔπραξαν, πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, μόνε φιλάνθρωπε.

Εἰς δὲ τὸ Καὶ νῦν τὸ α΄ θεοτοκίον τοῦ ἤχου *«Χαῖρε, πύλη Κυρίου ἡ ἀδιόδευτος»*. Εὐθὺς [ὁ Ἄμωμος εἰς στάσεις δύο καὶ] τὰ νεκρώσιμα εὐλογητάρια, μετὰ τὰ ὁποῖα γίνεται τὸ μνημόσυνον τῶν κεκοιμημένων (ὡς ἐσημειώθη εἰς τὸν ἑσπερινὸν τοῦ Ψυχοσαββάτου τῆς ἀπόκρεω). Εἶτα οἱ χοροὶ τὸ νεκρώσιμον κάθισμα τοῦ πλ. α΄ ἤχου *«Ἀνάπαυσον, σωτὴρ ἡμῶν»*, Δόξα, *«Καὶ πάντα τὰ ἐν ἀγνοίᾳ»*, Καὶ νῦν, *«Ὁ ἐκ παρθένου ἀνατείλας»*. Ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα. [Ἡ στιχολογία τῶν ἐννέα ᾠδῶν καὶ] ὁ κανὼν τοῦ Μηναίου (μετὰ τῶν εἱρμῶν) μέχρι μὲν τῆς ε΄ ᾠδῆς μόνος, ἀπὸ δὲ τῆς ς΄ ᾠδῆς μετὰ τῶν τετραῳδίων κανόνων τῆς ἡμέρας (Τριῴδιον, Σάβ. β΄ ἑβδ.). Ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς ὁ εἱρμὸς τοῦ Μηναίου, αἴτησις, *«Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεός»*, τὸ μεσῴδιον τοῦ Μηναίου κάθισμα, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον. Ἀφ᾽ ς΄ ᾠδῆς ὁ εἱρμὸς τοῦ β΄ τετραῳδίου *«Βυθός μοι τῶν παθῶν»*, αἴτησις, *«Σὺ γὰρ εἶ ὁ βα-*

σιλεύς», εἶτα (διὰ τὸ μὴ ἔχειν τὸ Μηναῖον) τὸ νεκρώσιμον κοντάκιον *«Μετὰ τῶν ἁγίων»* καὶ τὸ συναξάριον. Καταβασίαι δὲν ψάλλονται, ἀλλ᾽ εἰς τὸ *«Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν»* ὁ εἱρμὸς τῆς η΄ ᾠδῆς τοῦ β΄ τετραῳδίου *«Τὸν ἐξ ἀνάρχου»*· στιχολογοῦμεν τὸ *«Μεγαλύνει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον»* ἐπισυνάπτοντες *«Τὴν τιμιωτέραν»*· εἶτα ὁ εἱρμὸς τῆς θ΄ ᾠδῆς τοῦ β΄ τετραῳδίου *«Σὲ τὴν ἀθάνατον πηγὴν»* καὶ τὸ *«Ἄξιον ἐστίν»*. (Τὸ φωταγωγικὸν τοῦ ἤχου δίς.) Ἐξαποστειλάριον τὸ νεκρώσιμον τοῦ Σαββάτου *«Ὁ καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων»* καὶ θεοτοκίον *«Ὁ γλυκασμὸς τῶν ἀγγέλων»* (βλέπε εἰς Ὡρολόγιον). Εἰς τοὺς αἴνους τὰ ἐν τῷ τέλει τοῦ Τριῳδίου 4 ἰδιόμελα τοῦ πλ. α΄ ἤχου *«Εὐλογημένος ὁ στρατὸς»* κ.λπ., Δόξα, τὸ νεκρώσιμον *«Σὺ ἔπλασάς με, Κύριε»*, Καὶ νῦν, θεοτοκίον *«Μακαρίζομέν σε». «Σοὶ δόξα πρέπει»*, ἡ δοξολογία χῦμα καὶ τὰ λοιπὰ ὡς συνήθως. Εἰς τὸν στίχον τῶν αἴνων προσόμοια νεκρώσιμα τοῦ ἤχου *«Αἴγλῃ τοῦ σοῦ προσώπου, Χριστὲ»* κ.λπ. ὡς ἐν τέλει τοῦ Τριῳδίου. *«Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι»*, τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὰ ἀπολυτίκια τῆς μετ᾽ Ἀλληλούια ἀκολουθίας τοῦ Σαββάτου *«Ἀπόστολοι, μάρτυρες»*, Δόξα, *«Μνήσθητι, Κύριε»*, Καὶ νῦν, θεοτοκίον *«Μήτηρ ἁγία»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τὰ συνήθη («τῶν καθημερινῶν»). Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια *«Ἀπόστολοι, μάρτυρες», «Μνήσθητι, Κύριε»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκια *«Μετὰ τῶν ἁγίων»* καὶ *«Ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως»*. Ἀπόστολος: Σαββάτου β΄ ἑβδ. νηστειῶν, *«Βλέπετε μήποτε ἔσται»* (Ἑβρ. γ΄ 12-16)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, *«Ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς ἔρημον τόπον»* (Μρ. α΄ 35-44). Καθεξῆς ἡ λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου· *«Ἄξιον ἐστί»· «Μακάριοι οὗς ἐξελέξω»· «Εἴδομεν τὸ φῶς»*. Ἐὰν ὑπάρχουν κόλλυβα ὑπὲρ κεκοιμημένων, μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν ψάλλονται τὰ νεκρώσιμα τροπάρια *«Μετὰ πνευμάτων δικαίων»* κ.λπ. καὶ μνημονεύονται παρὰ τοῦ ἱερέως τὰ ὀνόματα ὑπὲρ ὧν τὰ κόλλυβα· καὶ ἡ συνήθης ἀπόλυσις τῆς λειτουργίας.

Εἰδήσεις. *1. Οὗτος ὁ τύπος τηρεῖται καὶ κατὰ τὰ Σάββατα τῶν ἑπομένων γ΄ καὶ δ΄ ἑβδομάδων, ἐναλλασσομένων τῶν καθισμάτων, μαρτυρικῶν καὶ νεκρωσίμων τοῦ ἤχου τῆς ἑβδομάδος· ἐκτὸς εἰ τύχοι ἡ ἑορτὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἢ μνήμη ἑορταζομένου ἁγίου.*

*2. Εἰ τύχοι μνήμη ἑορταζομένου ἁγίου ἐν τῷ β΄, γ΄ ἢ δ΄ Σαββάτῳ τῶν νηστειῶν, ψάλλονται εἰς τὸν ὄρθρον καταβασίαι **«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»**, καὶ εἰς τὴν λειτουργίαν κοντάκιον **«Προστασία»**.*

20. † ΚΥΡΙΑΚΗ Β΄ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ. «Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ». Τῶν ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἁγ. Σάββα ἀναιρεθέντων πατέρων (†796). Μύρωνος νεομάρτυρος τοῦ ἐξ Ἡρακλείου (†1793). Ἦχος πλ. β΄, ἑωθινὸν ς΄ (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Τριῳδίου §§35-37).

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον *«Ἀπόστολοι, μάρτυρες»,* Δόξα, *«Μνήσθητι, Κύριε»*· κοντάκιον *«Ὡς ἀπαρχάς»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»*, ἀναστάσιμα 6, τοῦ Τριῳδίου 3 εἰς 4, Δόξα, *«Ὅσιε τρισμάκαρ»*, Καὶ νῦν, *«Τίς μὴ μακαρίσει σε»*. Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, *«Ἡ γρήγορος γλῶσσά σου»*, Καὶ νῦν, *«Ἀνύμφευτε παρθένε»*. Ἀπολυτίκια *«Ἀγγελικαὶ δυνάμεις»*, Δόξα, *«Ὀρθοδοξίας ὁ φωστήρ»*, Καὶ νῦν, *«Ὁ δι᾽ ἡμᾶς γεννηθείς»*.

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ τὰ 3 κατανυκτικὰ τροπάρια *«Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε»*, κ.λπ..

***Εἴδησις**. Κατὰ τὴν παροῦσαν ἑβδομάδα θὰ τελεσθῇ μία θ. λειτουργία προηγιασμένων δώρων, τῇ Τετάρτῃ.*

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α΄ στιχολογίας μὲ θεοτοκίον *«Ὁ τὴν εὐλογημένην»*, καὶ τῆς β΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινόν (ς΄)· μετὰ τὸν ν΄ ψαλμόν, τὰ τροπάρια *«Τῆς μετανοίας»* κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριῳδίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος (μετὰ τῶν εἱρμῶν) καὶ ὁ τοῦ Τριῳδίου μετὰ στίχου *«Ἅγιε τοῦ Θεοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν»*· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ ἱεράρχου, εἶτα τὸ μεσῴδιον κάθισμα τοῦ Τριῳδίου καὶ τὸ θεοτοκίον· ἀφ᾽ ς΄ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου, τὸ μηνολόγιον, καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριῳδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»*· *«Τὴν τιμιωτέραν», «Ἅπας γηγενής»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ. *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ. τὸ ς΄ ἀναστάσιμον *«Δεικνύων ὅτι ἄνθρωπος»**, τοῦ Τριῳδίου *«Χαῖρε, πατέρων καύχημα»* καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τοῦ ἱεράρχου προσόμοια 3 *«Τὴν μακαρίαν ἐν κόσμῳ»* κ.λπ. εἰς 4 –εἰς τοὺς πρὸ αὐτῶν στίχους τὰ δύο τελευταῖα–, Δόξα, *«Τοῖς ἐν σκότει ἁμαρτημάτων»*, Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*. Δοξολογία μεγάλη, *«Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος»* (ἢ *«Σήμερον σωτηρία»*).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ς΄ ᾠδῆς τοῦ ἁγίου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια *«Ἀγγελικαὶ δυνάμεις», «Ὀρθοδοξίας ὁ φωστὴρ»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, ἐπισφραγιστικὸν κοντάκιον *«Τῇ ὑπερμάχῳ»*. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τοῦ ἤχου· Ἀπόστολος: Κυριακῆς β΄ νηστειῶν, *«Κατ᾽ ἀρχὰς σύ, Κύριε, τὴν γῆν ἐθεμελίωσας»* (Ἑβρ. α΄ 10-β΄ 3)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, *«Εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Καπερναούμ»* (Μρ. β΄ 1-12). Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ μεγ. Βασιλείου· εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως «Ἐπὶ σοὶ χαίρει»*· κοινωνικὸν *«Αἰνεῖτε»*.

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ ἑσπέρας. Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκια *«Ἀγγελικαὶ δυνάμεις»*, Δόξα, *«Ὀρθοδοξίας ὁ φωστήρ»*· ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»* κατανυκτικὰ 4 τοῦ πλ. β΄ ἤχου *«Μετάνοιαν οὐ κέκτημαι»* κ.λπ. (ζήτει ἐν τέλει τοῦ Τριῳδίου), προσόμοια 3 τῆς σειρᾶς τοῦ Τριῳδίου *«Ἀμέτρητά σοι πταίσας»* καὶ 3 τοῦ Μηναίου (21ης Μαρτίου), Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ θεοτοκίον *«Πάντων θλιβομένων»*. Μέγα προκείμενον *«Μὴ ἀποστρέψῃς»*. Εἰς τὰ ἀπόστιχα τὸ ἰδιόμελον *«Χαλινοὺς ἀποπτύσας»* (δίς), τὸ μαρτυρικόν, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Τὰ οὐράνια ὑμνεῖ σε»*, *«Νῦν ἀπολύεις»*, τρισάγιον κ.λπ., τὰ *«Θεοτόκε παρθένε»* κ.λπ. ὡς τῇ Κυριακῇ τῆς Τυρινῆς ἑσπέρας.

21. Δευτέρα. Ὁσίου Ἰακώβου τοῦ ὁμολογητοῦ. Θωμᾶ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως (†610).

Διὰ τὰς ἀκολουθίας τῶν καθημερινῶν βλέπε 8 καὶ 14 Μαρτίου.

---

* Βλ. ὑποσημείωσιν εἰς τὸν ὄρθρον τῆς 2ας Ἰανουαρίου.

22. Τρίτη. Βασιλείου ἱερομ. πρεσβυτέρου τῆς Ἀγκυρανῶν ἐκκλησίας (†362). Καλλινίκης μάρτυρος (†252).

23. Τετάρτη. Νίκωνος ὁσίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ 199 μαθητῶν αὐτοῦ μαρτύρων (†251).

Τῷ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι πᾶσαι ὡς προδεδήλωται.

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ τῶν προηγιασμένων. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ ιη΄ κάθισμα. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»* τὸ ἰδιόμελον τοῦ Τριῳδίου *«Ἀσώτως διασπείρας»* (δίς), τὸ μαρτυρικὸν *«Ἱερεῖα ἔμψυχα»* (ἅπαξ), τὰ 3 προσόμοια τῆς σειρᾶς τοῦ Τριῳδίου *«Ἡλίου αὐγάσματα»* καὶ ἕτερα 3 τοῦ Μηναίου (24 Μαρτίου) *«Κεκρυμμένον μυστήριον»* κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Εὐαγγελίζεται ὁ Γαβριήλ»*· εἴσοδος, *«Φῶς ἱλαρόν»*, καὶ τὰ λοιπὰ τῆς προηγιασμένης.

24. Πέμπτη. Προεόρτια τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου· Ἀρτέμονος ἱερομάρτυρος, ἐπισκόπου Σελευκείας τῆς Πισιδίας (α΄ αἰ.).

Τῇ Τετάρτῃ πρωί. Μεσονυκτικὸν τὸ καθ᾽ ἡμέραν. Μετὰ μὲν τὸ β΄ τρισάγιον (ἀντὶ τοῦ *«Ἰδοὺ ὁ νυμφίος ἔρχεται»*) τὸ προεόρτιον ἀπολυτίκιον *«Σήμερον τῆς παγκοσμίου»*, μετὰ δὲ τὸ γ΄ ἀντὶ τῶν νεκρωσίμων τροπαρίων τὸ κοντάκιον *«Ἐπελεύσει πνεύματος»*. Μετὰ τὸ *«Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου»*, τὰ κατανυκτικὰ τροπάρια *«Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς»* κ.λπ..

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὸ προεόρτιον ἀπολυτίκιον *«Σήμερον τῆς παγκοσμίου χαρᾶς»*, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ αὐτό.

[Μετὰ τὴν α΄ στιχολογίαν τοῦ Ψαλτηρίου τῆς ἡμέρας]. Καθίσματα ἀποστολικὰ τοῦ ἤχου (ζήτει ἐν τέλει τοῦ Τριῳδίου, ἦχος πλ. β΄, τῇ Πέμπτῃ πρωί):

α) ἄνευ στίχου *«Ὡς ἐν μέσῳ τῶν μαθητῶν σου»*,

β) μὲ στίχον *«Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν»,* τὸ κάθισμα *«Οἱ μαθηταί σου Ἰησοῦ»*,

γ) μὲ στίχον *«Θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ»* τὸ μαρτυρικὸν τῆς σειρᾶς *«Τῶν ἀθλοφόρων σου ἡ μνήμη»*,

δ) Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον *«Ἁγία δέσποινα Χριστοῦ»*.

Εἶτα [μετὰ τὴν β΄ καὶ γ΄ στιχολογίαν τοῦ Ψαλτηρίου] τὰ τῆς

ἡμέρας καθίσματα, ὡς ἐν τῷ Τριῳδίῳ (βλ. Πέμπτῃ τῆς γ΄ ἑβδομάδος) *«Φωστῆρες κόσμου ἀπλανεῖς»* κ.λπ..

Ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα, *«Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου»* καὶ ἡ στιχολογία τῶν ἐννέα ᾠδῶν. Κανόνες, ὁ προεόρτιος *«Ὁ κόσμος περιχαρῶς»* μετὰ τῶν εἱρμῶν αὐτοῦ καὶ τὰ δίειρμα τριῴδια τῆς ἡμέρας (ἐκ τοῦ Τριῳδίου) εἰς τὴν τάξιν αὐτῶν. Ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὸ μεσῴδιον τοῦ Μηναίου κάθισμα *«Σήμερον ἅπασα κτίσις»*· ἀφ᾽ ς΄ τὸ προεόρτιον κοντάκιον *«Ἐπελεύσει Πνεύματος»* καὶ τὸ συναξάριον. Μετὰ τοὺς κανόνας, εἰς στίχον *«Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν»* ὁ εἱρμὸς τῆς η΄ ᾠδῆς τοῦ δευτέρου τριῳδίου *«Οἱ ὅσιοι σου παῖδες»*· στιχολογοῦμεν τὸ *«Μεγαλύνει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον»* ἐπισυνάπτοντες τὸν εἱρμὸν *«Τὴν τιμιωτέραν»*· ἐν τέλει ὁ εἱρμὸς τῆς θ΄ ᾠδῆς τοῦ β΄ πάλιν τριῳδίου *«Ἀσπόρου συλλήψεως»* καὶ τὸ *«Ἄξιον ἐστίν»*.

Ἐξαποστειλάριον τὸ προεόρτιον *«Ὡς δῶρα προεόρτια»* (δίς), [οἱ ψαλμοὶ τῶν αἴνων], *«Σοὶ δόξα πρέπει»*, ἡ δοξολογία χῦμα κ.τ.λ. ὡς συνήθως. Εἰς τὸν στίχον τῶν αἴνων τὸ ἰδιόμελον τῆς ἡμέρας *«Τῆς υἱοθεσίας ἐκπεσὼν»* (δὶς) καὶ τὸ μαρτυρικὸν *«Τοὺς ἐκλεκτοὺς»* (ἅπαξ) εἰς τοὺς οἰκείους στίχους, Δόξα, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς *«Γλῶσσαν ἣν οὐκ ἔγνω»*· *«Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι»*, τρισάγιον κ.λπ., ἀπολυτίκιον *«Σήμερον τῆς παγκοσμίου χαρᾶς»*.

Αἱ ὧραι α΄, γ΄ καὶ ς΄ ἀναγινώσκονται λιταί (οὐδὲν ἐκ τῶν συνήθων τροπαρίων ψάλλεται ἐν αὐταῖς), ἀρχόμεναι ἅπασαι μετὰ τοῦ *«Δεῦτε προσκυνήσωμεν»* γ΄. Μετὰ τοὺς ψαλμοὺς ἑκάστης, Δόξα, *«Σήμερον τῆς παγκοσμίου χαρᾶς»*, Καὶ νῦν, τὸ ἐνδιάτακτον θεοτοκίον· μετὰ τὸ τρισάγιον τὸ προεόρτιον κοντάκιον *«Ἐπελεύσει Πνεύματος»*· μετὰ τὴν εὐχὴν τῆς ς΄ ὥρας *«Θεὲ καὶ Κύριε τῶν δυνάμεων»* ἡ ἀπόλυσις.

25. Παρασκευή. † Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΚΑΙ ΑΕΙΠΑΡΘΕΝΟΥ ΜΑΡΙΑΣ. (Ἐθνικὴ ἑορτὴ ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821).

Εἰς τὴν θ΄, ἀναγινωσκομένην πρὸ τοῦ ἑσπερινοῦ, ὡς εἴθισται, κοντάκιον καὶ ἀπολυτίκιον προεόρτια.

Ἡ ἀκολουθία τῆς ἑορτῆς ψάλλεται ἐκ μόνου τοῦ Μηναίου.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Μετὰ τὸν προοιμιακόν (ἄνευ ψαλτηρίου), εἰς τὸ *«Κύριε ἐκέκραξα»* στιχηρὰ προσόμοια τῆς ἑορτῆς 3 *«Βουλὴν προαιώνιον»* κ.λπ. εἰς 6, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἰδιόμελον *«Ἀπεστάλη ἐξ οὐρανοῦ»*.

ΕΙΣΟΔΟΣ, *«Φῶς ἱλαρόν»*, τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας καὶ τὰ ἀναγνώσματα τῆς ἑορτῆς [ἤ τοι τὰ εὑρισκόμενα δύο εἰς τὸν ἑσπερινὸν τῆς 26ης Μαρτίου καὶ τὸ β΄ ἐκ τῶν ἀναγνωσμάτων τοῦ ἑσπερινοῦ τῆς 25ης (α΄–Τῆς Ἐξόδου τὸ ἀνάγνωσμα. *«Εἰσῆλθε Μωσῆς εἰς τὸ ὄρος τοῦ Θεοῦ Χωρήβ»*, β΄–Παροιμιῶν τὸ ἀνάγνωσμα. *«Κύριος ἔκτισέ με ἀρχὴν ὁδῶν αὐτοῦ»*, γ΄–Προφητείας Ἰεζεκιὴλ τὸ ἀνάγνωσμα. *«Ἔσται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ὀγδόης καὶ ἐπέκεινα»*)].

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ 3 ἰδιόμελα *«Τῷ ἕκτῳ μηνὶ ἀπεστάλη ὁ ἀρχάγγελος»* κ.λπ., εἰς τοὺς πρὸ αὐτῶν στίχους τὰ δύο τελευταῖα, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Σήμερον χαρᾶς εὐαγγέλια»*.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ τὸ τῆς ἑορτῆς *«Σήμερον τῆς σωτηρίας ἡμῶν τὸ κεφάλαιον»* ἐκ τρίτου. Ἀπόλυσις *«Ὁ δι᾽ ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν ἐκ Πνεύματος ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς παρθένου σαρκωθῆναι καταδεξάμενος Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, ταῖς πρεσβείαις τῆς παναχράντου αὐτοῦ μητρός, ἧς τὸν Εὐαγγελισμὸν ἑορτάζομεν, δυνάμει... τῶν ἁγίων καὶ δικαίων θεοπατόρων Ἰωακεὶμ καὶ Ἄννης καὶ πάντων τῶν ἁγίων, ἐλεήσαι καὶ σώσαι ἡμᾶς...»*

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν΄ ψαλμόν, τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ τῆς ἑορτῆς, τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὸ ἀπολυτίκιον αὐτῆς ἅπαξ.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς ἐκ τρίτου. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος *«Ἐξηρεύξατο ἡ καρδία μου»*.] Καθίσματα τῆς ἑορτῆς καὶ ἡ τάξις τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ ὄρθρου, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

ΚΑΝΩΝ μόνον ὁ τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν εἱρμῶν αὐτοῦ ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ (εἰς 6), «ἄνευ στίχου», ἀλλὰ μετὰ τῶν Δόξα, Καὶ νῦν, εἰς τὰ δύο τελευταῖα τροπάρια ἑκάστης ᾠδῆς. Ἀπὸ γ΄ καὶ ς΄ ᾠδῆς ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ τοῦ κανόνος *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»*, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· ἀντὶ τοῦ *«Μεγαλύνει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον»*

ψάλλεται τὸ μεγαλυνάριον *«Εὐαγγελίζου, γῆ, χαρὰν μεγάλην»* ἑξάκις μετ᾽ ἐφυμνίου ἑκάστοτε τὸν εἱρμὸν καὶ τὰ τροπάρια τῆς θ΄ ᾠδῆς τοῦ κανόνος· ἐν τέλει πάλιν *«Εὐαγγελίζου, γῆ... Ὡς ἐμψύχῳ Θεοῦ κιβωτῷ»*.

Ἐξαποστειλάρια καὶ αἶνοι τῆς ἑορτῆς ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον ἅπαξ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Εἰσοδικὸν *«Εὐαγγελίζεσθε ἡμέραν ἐξ ἡμέρας τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ δι᾽ ἡμᾶς σαρκωθείς, ψάλλοντάς σοι ἀλληλούια»*.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ μόνον τὸ ἀπολυτίκιον *«Σήμερον τῆς σωτηρίας»* καὶ τὸ κοντάκιον *«Τῇ ὑπερμάχῳ»*. Τρισάγιον.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος τῆς ἑορτῆς (25ης Μαρτίου), *«Ὁ ἁγιάζων καὶ οἱ ἁγιαζόμενοι»* (Ἑβρ. β΄ 11-18)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, *«Συνέλαβεν Ἐλισάβετ»* (Λκ. α΄ 24-38).

Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου· εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* ὁ εἱρμὸς *«Εὐαγγελίζου, γῆ, χαρὰν μεγάλην... Ὡς ἐμψύχῳ Θεοῦ κιβωτῷ»*. Κοινωνικὸν *«Ἐξελέξατο Κύριος τὴν Σιών, ᾑρετίσατο αὐτὴν εἰς κατοικίαν ἑαυτῷ· ἀλληλούια»· «Εἴδομεν τὸ φῶς», «Πληρωθήτω»*. Ἀπόλυσις ὡς εἰς τὸν ἑσπερινόν.

Τάξις τῆς δοξολογίας ἐπὶ τῇ ἐθνικῇ ἑορτῇ

Μετὰ τὸ *«Εὐλογητὸς ὁ Θεός»*, τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς *«Σήμερον τῆς σωτηρίας»*, τὸ κοντάκιον *«Τῇ ὑπερμάχῳ»*, εὐθὺς ἡ δοξολογία, καὶ κατόπιν αἱ ἑξῆς αἰτήσεις, τῶν χορῶν ψαλλόντων ἐκ περιτροπῆς ἀνὰ ἓν τριπλοῦν *«Κύριε, ἐλέησον»*, ἐξαιρέσει τῆς πέμπτης αἰτήσεως, ὅπου ψάλλουν *«Αἰωνία ἡ μνήμη»* γ΄, καὶ τῆς ἕκτης, ὅπου ψάλλουν τὸ *«Κύριε, ἐλέησον»* ἀνὰ δέκα ἀμοιβαδὸν τετράκις, πραείᾳ τῇ φωνῇ.

«Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός...»

«Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν...»

«Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν...»

«Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν ἔθνους, πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας ἐν τῷ κράτει ἡμῶν, τοῦ κατὰ ξηράν, θάλασσαν καὶ ἀέρα φιλοχρίστου ἡμῶν στρατοῦ καὶ ὑπὲρ τοῦ Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν ἐπὶ πλέον συνεργῆσαι καὶ κατευοδῶσαι αὐτὸ ἐν πᾶσιν».

«Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ αἰωνίας μνήμης καὶ μακαρίας ἀναπαύσεως πάντων τῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς ἡμῶν ἀγῶσιν ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος ἀγωνισαμένων καὶ πεσόντων, καὶ ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι αὐτοῖς πᾶν πλημμέλημα ἑκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον».

«Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι τὴν ἁγίαν ἐκκλησίαν...»

«Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εἰσακοῦσαι...»

«Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν» καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχήν·

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὰ σύμπαντα τῷ σῷ κράτει συνέχων καὶ τῇ θείᾳ σου καὶ πανσθενεῖ βουλῇ κυβερνῶν τὸν κόσμον· ὁ ἑκάστῳ ἔθνει τὰς ἰδίας ὁροθεσίας θέμενος, τὸ δὲ εὐσεβὲς ἡμῶν ἔθνος ἐξαιρέτως εὐεργετήσας, τὴν ἐπίγνωσιν τῆς σῆς ἀληθείας αὐτῷ χαρισάμενος καὶ πρὸς τὸ φῶς τῆς ἀληθοῦς ἡμῶν πίστεως καθοδηγήσας, ἐξ αὐτοῦ δὲ μεγάλους τῆς Ἐκκλησίας πατέρας καὶ διδασκάλους ἀναδείξας, καὶ ἐλεύθερον μὲν αὐτὸ ἐπὶ αἰῶνας διατηρήσας τῇ θείᾳ σου χάριτι, δουλωθὲν δὲ στηρίξας καὶ διασώσας καὶ εἰς ἐλεύθερον αὖθις βίον ἐξαναστήσας· αὐτός, πανάγιε δέσποτα, πρόσδεξαι τὰς εὐχαριστηρίους ἡμῶν δεήσεις ἐπὶ τῇ ἀπελευθερώσει καὶ τῇ παλιγγενεσίᾳ αὐτοῦ. Καὶ τὰς μὲν ψυχὰς τῶν ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος ἡρωικῶς ἀγωνισαμένων καὶ ἐνδόξως ἐν τοῖς ἱεροῖς ἡμῶν ἀγῶσι πεσόντων ἢ ὑπὸ τῶν πολεμίων ἀναιρεθέντων ἢ ἐν αἰχμαλωσίᾳ καὶ κακουχίᾳ ἀποθανόντων πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν μετὰ τῶν ἀπ' αἰῶνός σοι εὐαρεστησάντων ἀνάπαυσον· ἡμᾶς δὲ πάντας ἀξίους τῆς ἐλευθερίας ἀνάδειξον, ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ διατήρησον καὶ εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν καὶ σοὶ εὐάρεστον καθοδήγησον. Τοὺς πιστοὺς ἄρχοντας ἡμῶν ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ διατήρησον καὶ λάλησον ἀγαθὰ ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας σου καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ σου. Σὺ γὰρ εἶ ὁ βασιλεὺς τῆς εἰρήνης καὶ σωτὴρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ὁ χορὸς *«Ἀμήν»*, ὁ ἱερεὺς τὴν ἀπόλυσιν, ὡς εἰς τὸν ἑσπερινόν, καὶ τὸ *«Δι' εὐχῶν»*.

***Εἴδησις**. Ἐν τῇ τραπέζῃ κατάλυσις ἰχθύος.*

Οἱ χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου ψάλλονται εἰς τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἑσπερινοῦ (βλέπε κατωτέρω 26η Μαρτίου).

26. Σάββατον γ′ τῶν νηστειῶν. «Ἀπόδοσις τῆς ἑορτῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου». Σύναξις τοῦ ἀρχαγγέλου Γαβριήλ. Τῶν ἐν Γοτθίᾳ 26 μαρτύρων. (Πρβλ. Τ.Μ.Ε., 25 Μαρτίου, §§6-8).

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς· (μικρὰ) ἀπόλυσις ὡς εἰς τὸν ἑσπερινὸν χθές.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακός (ἄνευ ψαλτηρίου)· εἰς τὸ *«Κύριε ἐκέκραξα»* τὰ 3 προσόμοια *«Βουλὴν προαιώνιον»* κ.λπ. ἀνὰ μίαν καὶ τοῦ ἀρχαγγέλου (Μαρτίου 26) ἕτερα 3 *«Γαβριὴλ ὁ μέγιστος»* κ.λπ., Δόξα, Καὶ νῦν, *«Ἀπεστάλη ἐξ οὐρανοῦ»*. Εἴσοδος, *«Φῶς ἱλαρὸν»* καὶ τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας· (τὰ ἐν τῷ Μηναίῳ ἀναγνώσματα ἀνήκουν εἰς τὴν κυρίαν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς καὶ δὲν ἀναγινώσκονται ἐνταῦθα). Εἰς τὸν στίχον, τὰ 3 ἰδιόμελα τῆς 25ης Μαρτίου *«Τῷ ἕκτῳ μηνὶ»* κ.λπ., εἰς τοὺς στίχους αὐτῶν τὰ δύο τελευταῖα, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Σήμερον χαρᾶς εὐαγγέλια»*. Μετὰ τὸ *«Νῦν ἀπολύεις»* ψάλλεται τὸ *«Τῇ ὑπερμάχῳ»* δίχορον, καὶ ἐκφωνεῖται παρὰ τοῦ ἱερέως ἐμμελῶς ἡ γ΄ στάσις τῶν οἴκων τοῦ ἀκαθίστου ὕμνου *«Νέαν ἔδειξε κτίσιν»*, ὡς εἴθισται· μετὰ τὸ τέλος τῶν οἴκων τὸ *«Τῇ ὑπερμάχῳ»* σύντομον, τρισάγιον κ.λπ., τὸ ἀπολυτίκιον *«Σήμερον τῆς σωτηρίας»* γ΄. Ἀπόλυσις ἡ τῆς ἑορτῆς.

Ἀπόδειπνον τὸ μικρόν.

Τὸ μεσονυκτικὸν τοῦ Σαββάτου, καὶ μετ᾽ αὐτὸ τὸ τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς ἐκ τρίτου, [τὸ ψαλτήριον τῆς ἡμέρας]. Καθίσματα τῆς ἑορτῆς, [μετὰ τὴν α΄ στιχολ.] *«Ὁ μέγας στρατηγός»*, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Σήμερον ἅπασα»*· [μετὰ τὴν β΄ στιχολογίαν] τὰ δύο ἕτερα· ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα. Κανόνες, ὁ τῆς ἑορτῆς (μετὰ τῶν εἱρμῶν) καὶ ὁ τοῦ ἀρχαγγέλου· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὰ μεσῴδια καθίσματα τοῦ ἀρχαγγέλου· ἀφ᾽ ς΄ τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῆς ἑορτῆς καὶ τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας. Καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ τῆς ἑορτῆς *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»* ὡς χθές, *«Τὴν τιμιωτέραν»* καὶ ὁ εἱρμὸς *«Εὐαγγελίζου, γῆ... Ὡς ἐμψύχῳ Θεοῦ κιβωτῷ»*. Ἐξαποστειλάρια καὶ αἶνοι τῆς ἑορτῆς, ἀλλὰ Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἰδιόμελον *«Εὐφραινέσθωσαν οἱ οὐρανοί»* (ὃ

ζήτει εἰς τὸ Μηναῖον μετὰ τὴν λειτουργίαν τῆς 25ης Μαρτίου). Δοξολογία μεγάλη καὶ ἀπολυτίκιον *«Σήμερον τῆς σωτηρίας»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν* τῆς ἑορτῆς, ὡς χθές· μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια τῆς ἑορτῆς, [τοῦ ἀρχαγγέλου] καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Τῇ ὑπερμάχῳ»*· Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τῆς ἑορτῆς (διὰ τὴν ἀπόδοσιν)· Ἀπόστολος: Σαββάτου γ΄ ἑβδομάδος νηστειῶν** (Ἑβρ. ι΄ 32-38)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως (Μρ. β΄ 14-17)· καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου· εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Ἄξιον ἐστί»*. Κοινωνικὸν τῆς ἑορτῆς (διὰ τὴν ἀπόδοσιν αὐτῆς) *«Ἐξελέξατο Κύριος...»*· *«Εἴδομεν τὸ φῶς»*· ἀπόλυσις ὡς χθές.

27. † ΚΥΡΙΑΚΗ Γ΄ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (ΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΠΡΟΣΚΥΝΗΣΕΩΣ). Ματρώνης τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ (γ΄-δ΄ αἰ.). Φιλητοῦ καὶ Λυδίας μαρτύρων, Παύλου ἐπισκόπου Κορίνθου (†950). Ἦχος βαρύς, ἑωθινὸν ζ΄ (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Τριῳδίου §§38-40).

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον *«Σήμερον τῆς σωτηρίας»*· κοντάκιον *«Τῇ ὑπερμάχῳ»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»* ἀναστάσιμα 6, τοῦ Τριῳδίου 4, Δόξα, *«Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν»*, Καὶ νῦν, *«Μήτηρ μὲν ἐγνώσθης»*. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Ὁ συμμαχήσας, Κύριε»*. Ἀπολυτίκια *«Κατέλυσας τῷ σταυρῷ σου»*, Δόξα, *«Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου»*, Καὶ νῦν, *«Τοῦ Γαβριὴλ φθεγξαμένου σοι»*.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἤχου, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ διὰ τὴν λιτὴν ἰδιόμελον τοῦ σταυροῦ *«Ὁρῶσά σε*

---

* Ἡ περὶ τοῦ εἰσοδικοῦ διάταξις τοῦ Τ.Μ.Ε. (25 Μαρτ. §8) ἀντιφάσκει ἐμμέσως πρὸς τὴν διάταξιν τῆς Προθεωρίας αὐτοῦ (§38), τὸ πνεῦμα τῆς ὁποίας ἠκολουθήσαμεν.

** Τὸ Τ.Μ.Ε. ὁρίζει εἰς τὴν λειτουργίαν ἀναγνώσματα τοῦ ἀρχαγγέλου (8ης Νοεμβρίου) καὶ κοινωνικὸν *«Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους...»* (τῆς Δευτέρας). Ἀλλὰ ταῦτα δὲν δικαιολογοῦνται, καθόσον ἡ ἐν τῷ Μηναίῳ ἀκολουθία τῆς ἡμέρας στερεῖται ἰδιομέλων καὶ ἄλλων ἑορτίων στοιχείων ἰδιαιτέρων διὰ τὸν ἀρχάγγελον· εἶναι δυνατὸν ὅμως νὰ λεχθοῦν εἰς ναοὺς ἐπ᾽ ὀνόματι αὐτοῦ.

ἡ κτίσις», τὰ τριαδικὰ *«Ἄξιον ἐστί»*, τρισάγιον κ.λπ., ἀπολυτίκιον *«Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου»*.

Εἴδησις. *Κατὰ τὴν παροῦσαν ἑβδομάδα θὰ τελεσθοῦν δύο θ. λειτουργίαι προηγιασμένων δώρων.*

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α΄ στιχολογίας μὲ τὸ α΄ θεοτοκίον τοῦ ἤχου *«Ὡς τῆς ἡμῶν ἀναστάσεως»*, καὶ τῆς β΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εἶτα κάθισμα τοῦ Τριῳδίου *«Ἐν παραδείσῳ μὲν τὸ πρίν»*, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ αὐτό· (εὐλογητάρια δὲν λέγονται). Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινόν (ζ΄)· μετὰ τὸν ν΄ ψαλμόν, τὰ τροπάρια *«Τῆς μετανοίας»* κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριῳδίῳ.

ΚΑΝΩΝ ὁ τοῦ Τριῳδίου μόνον μετὰ τῶν εἱρμῶν αὐτοῦ εἰς 8· πρῶτον ὁ εἱρμὸς δὶς *«Ὁ θειότατος προετύπωσεν»*, εἶτα εἰς τὸ α΄ τροπάριον στίχος *«Δόξα τῇ ἁγίᾳ ἀναστάσει σου, Κύριε»*, εἰς δὲ τὰ λοιπὰ *«Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι»*, Δόξα, τὸ τριαδικόν, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον (ὡς εἰς τὸ Τριῴδιον)· οὕτω ποιοῦμεν ἐν ἑκάστῃ ᾠδῇ. Μετὰ τὴν γ΄ ᾠδήν, τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὰ μεσῴδια καθίσματα τοῦ Τριῳδίου κατὰ σειράν, *«Ὁ σταυρός σου, Κύριε, ἡγίασται»* κ.λπ.. Μετὰ τὴν ς΄ ᾠδήν, κοντάκιον καὶ οἶκος τοῦ Τριῳδίου, τὸ μηνολόγιον καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριῳδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ («πρόσειρμα») εἰς τὸν τίμιον Σταυρὸν *«Ὁ θειότατος προετύπωσε»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Ὦ μῆτερ παρθένε»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ., τὸ ζ΄ ἀναστάσιμον *«Ὅτι ἦραν τὸν Κύριον»*, τὸ τοῦ σταυροῦ καὶ τὸ σταυροθεοτοκίον αὐτοῦ.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ προσόμοια τοῦ σταυροῦ 3 *«Ἐν φωναῖς ἀλαλάξωμεν»* κ.λπ. εἰς 4 –εἰς τοὺς πρὸ αὐτῶν στίχους τὰ δύο τελευταῖα–, Δόξα, τοῦ Τριῳδίου *«Τὴν ὑψηλόφρονα γνώμην»*, Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*. Δοξολογία μεγάλη (εἰς ἦχον δ΄ [αγια]), εἰς τὸ ᾀσματικὸν τρισάγιον τῆς ὁποίας γίνεται

Ἡ τελετὴ τῆς προσκυνήσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ

Εἰς τὸ τέλος τῆς δοξολογίας πρὸ τῆς βορείας πύλης τοῦ ἱ. βήματος σχηματίζεται ἱ. λιτανεία κατὰ τὴν ἑξῆς τάξιν· προηγοῦνται οἱ λαμπαδοῦχοι, ἀκολουθοῦν οἱ φέροντες τὰ ἑξαπτέρυγα, εἶτα οἱ χοροὶ ψάλλοντες τὸ ᾀσματικὸν *«Ἅγιος ὁ Θεὸς»* καὶ εἶτα οἱ μετὰ θυμιατῶν θυμιῶντες.

Ἐνῷ ψάλλεται τὸ ᾀσματικόν, ὁ ἱερεύς, ἐνδεδυμένος τὴν στολὴν αὐτοῦ, θυμιᾷ τὴν ἁγίαν τράπεζαν καὶ τὸν τίμιον Σταυρόν, κείμενον ἐπ᾽ αὐτῆς ἐν ηὐτρεπισμένῳ δίσκῳ μετ᾽ ἀνθέων καὶ τριῶν ἀνημμένων κηρίων· εἶτα αἴρει τὸν δίσκον, θέτει αὐτὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, στρέφεται περὶ τὴν ἁγίαν Τράπεζαν ἐκ δεξιῶν πρὸς τὰ ἀριστερά, ἐξέρχεται διὰ τῆς βορείας πύλης τοῦ ἁγ. Βήματος καὶ μετὰ τῆς ἱ. λιτανείας ἔρχεται εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ πρὸ ηὐτρεπισμένου τετραποδίου, ποιεῖ τρεῖς κύκλους περὶ αὐτὸ καὶ ἵσταται βλέπων πρὸς ἀνατολάς.

Πληρωθέντος τοῦ ᾀσματικοῦ ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ· *«Σοφία, ὀρθοί»*, θέτει τὸν δίσκον ἐπὶ τοῦ τετραποδίου καὶ λαβὼν τὸ θυμιατὸν καὶ θυμιῶν κύκλῳ τοῦ τετραποδίου σταυροειδῶς ψάλλει τὸ τροπάριον *«Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου»*, τὸ ὁποῖον ἐπαναλαμβάνει ἕκαστος τῶν χορῶν ἀνὰ μίαν. Εἶτα προσκυνεῖ τὸν τ. Σταυρὸν ψάλλων τὸν ὕμνον *«Τὸν σταυρόν σου προσκυνοῦμεν, δέσποτα, καὶ τὴν ἁγίαν σου ἀνάστασιν δοξάζομεν»*, ὃν ἐπαναλαμβάνουν οἱ χοροὶ ἀνὰ μίαν. Εἶτα οἱ χοροὶ τὰ ἰδιόμελα *«Δεῦτε, πιστοί, τὸ ζωοποιὸν»* κ.λπ., ἐνῷ προσέρχεται ὁ λαός, προσκυνεῖ τὸν τ. Σταυρὸν καὶ λαμβάνει παρὰ τοῦ ἱερέως ἄνθη. Τῆς προσκυνήσεως καὶ τῶν ἰδιομέλων πληρωθέντων, ὁ β΄ χορὸς ψάλλει τὸ ἀναστάσιμον τροπάριον *«Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος»* (ἢ *«Σήμερον σωτηρία»*).

Σημείωσις. *Ὁ τ. Σταυρὸς τῆς τελετῆς παραμένει ἐν τῷ ηὐτρεπισμένῳ δίσκῳ ἐπὶ τοῦ τετραποδίου εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ πρὸς προσκύνησιν ἄχρι τῆς Παρασκευῆς τῆς παρούσης ἑβδομάδος, ὅτε μετὰ τὴν θ΄ ὥραν καὶ πρὸ τῆς προηγιασμένης γίνεται ἡ τελευταία προσκύνησις αὐτοῦ καὶ αἴρεται ἐν τῷ ἱερῷ βήματι.*

Εἰς τὴν λειτουργίαν.

Ψάλλονται τὰ ἀντίφωνα ὡς ἑξῆς.

Ἀντίφωνον α΄

Ἐσημειώθη ἐφ᾽ ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, Κύριε.
Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, σῶτερ, σῶσον ἡμᾶς.

Ἔδωκας τοῖς φοβουμένοις σε σημείωσιν τοῦ φυγεῖν ἀπὸ προσώπου τόξου. *Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...*

Ἀνέβης εἰς ὕψος, ᾐχμαλώτευσας αἰχμαλωσίαν.
Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, σῶτερ, σῶσον ἡμᾶς.

Ἔδωκας κληρονομίαν τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά σου, Κύριε. *Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...*

Δόξα, Καὶ νῦν. *Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...*

Ἀντίφωνον β΄

Εἶδον πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. *Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν, ψάλλοντάς σοι, ἀλληλούια.*

Προσκυνήσωμεν εἰς τὸν τόπον, οὗ ἔστησαν οἱ πόδες αὐτοῦ. *Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν...*

Ὁ δὲ Θεός, βασιλεὺς ἡμῶν, πρὸ αἰώνων εἰργάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς. *Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστάς...*

Ὑψωθήσομαι ἐν τοῖς ἔθνεσιν· ὑψωθήσομαι ἐν τῇ γῇ.
Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν...

Δόξα, Καὶ νῦν. *«Ὁ μονογενὴς Υἱός».*

Ἀντίφωνον γ΄

Ὑψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ. *«Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου...»*

Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου. *«Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου...»*

Καὶ ποίμανον αὐτοὺς καὶ ἔπαρον αὐτοὺς ἕως τοῦ αἰῶνος. *«Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου...»*

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ *«Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν»*. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια *«Κατέλυσας», «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Τῇ ὑπερμάχῳ»*. Ἀντὶ τρισαγίου, *«Τὸν σταυρόν σου προσκυνοῦμεν»*.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τοῦ Σταυροῦ. Ἀπόστολος: Κυρ. γ΄ νηστ., *«Ἔχοντες ἀρχιερέα μέ-*

γαν» (Ἑβρ. δ΄ 14-ε΄ 6)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, *«Ὅς τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν»* (Μρ. η΄ 34-θ΄ 1).

Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ μεγάλου Βασιλείου· εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Ἐπὶ σοὶ χαίρει»*. Κοινωνικὸν *«Ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, Κύριε· ἀλληλούια»*. Ἀντὶ τοῦ *Εἴδομεν τὸ φῶς* τὸ *«Σῶσον, Κύριε»*.

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ ἑσπέρας. Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκια *«Κατέλυσας»*, Δόξα, *«Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου»*· κοντάκιον τοῦ Σταυροῦ *«Οὐκέτι φλογίνη ῥομφαία»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»*, κατανυκτικὰ 4 τοῦ βαρέος ἤχου *«Ὡς ὁ ἄσωτος υἱὸς»* κ.λπ. (ἐν τέλει τοῦ Τριῳδίου), προσόμοια τῆς σειρᾶς 3 *«Κύριε, ὁ ἐπὶ σταυροῦ ἑκουσίως»* κ.λπ. καὶ ἐκ τοῦ Μηναίου (Μαρτ. 28) ἕτερα 3, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ θεοτοκίον τοῦ Μηναίου. Εἴσοδος, *«Φῶς ἱλαρόν»*, μέγα προκείμενον *«Ἔδωκας κληρονομίαν»*. Ἀπόστιχα, ὡς ἐν τῷ Τριῳδίῳ· *«Νῦν ἀπολύεις»*· τρισάγιον κ.λπ., ὡς ἐσημειώθησαν τῇ Κυριακῇ τῆς Τυρινῆς ἑσπέρας.

28. Δευτέρα. Ἱλαρίωνος ὁσίου τοῦ νέου, ἡγουμένου μονῆς Πελεκητῆς (†754)· Ἡρῳδίωνος ἐκ τῶν 70 ἀποστόλων.

Διὰ τὰς ἀκολουθίας τῶν καθημερινῶν βλέπε 8 καὶ 14 Μαρτίου.

Εἰδήσεις. *1. Σήμερον Δευτέρᾳ, τῇ Τετάρτῃ καὶ τῇ Παρασκευῇ, εἰς τὴν α΄ ὥραν ἀντὶ τῶν στίχων* «Τὰ διαβήματά μου κατεύθυνον» *ψάλλομεν* «Τὸν Σταυρόν σου προσκυνοῦμεν» *τρίς. Σημειωτέον ὅτι ἐν ταῖς τρισὶ ταύταις ἡμέραις εἰς πάσας τὰς ὥρας λέγομεν κοντάκιον (χῦμα) μόνον τὸ τοῦ Σταυροῦ* «Οὐκέτι φλογίνη ῥομφαία»· *ὁμοίως καὶ εἰς τοὺς μακαρισμούς.*

2. Πολλαχοῦ εἴθισται (συμφώνως καὶ μὲ τὰς σχετικὰς ὁδηγίας τοῦ Τριῳδίου) ἡ προσκύνησις τοῦ τιμίου Σταυροῦ τῇ μὲν Δευτέρᾳ καὶ τῇ Τετάρτῃ νὰ γίνεται εἰς τὴν α΄ ὥραν, τῇ δὲ Παρασκευῇ νὰ γίνεται οὐχὶ ἐν τῇ α΄ ἀλλ' ἐν τῇ θ΄ ὥρᾳ, μεθ' ἣν αἴρεται ὁ τ. Σταυρὸς ἐν τῷ ἰ. βήματι.

29. Τρίτη. Μάρκου ἐπισκόπου Ἀρεθουσίων, Κυρίλλου διακόνου καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς (†364).

Εἴδησις. *Μετὰ τὰς συνήθεις ἀκολουθίας, εἰς τὸν ἑσπερινὸν δὲν ψάλλεται ἡ ἀκολουθία τοῦ Μηναίου ἀλλὰ μόνη ἡ τοῦ Τριῳδίου, ἡ δὲ*

ἀκολουθία τῆς 29ης Μαρτίου καταλιμπάνεται (λεγομένη εἰς τὸ μέγα ἀπόδειπνον σήμερον τὸ ἑσπέρας).

30. Τετάρτη. Ἰωάννου ὁσίου, συγγραφέως τῆς «Κλίμακος» (†615).

Τῇ Τετάρτῃ πρωί. Εἰς τὸν ὄρθρον ψάλλεται μόνη ἡ ἀκολουθία τοῦ Τριῳδίου, ἄνευ δηλονότι τῆς ἀκολουθίας τοῦ Μηναίου· εἰς ἑκάστην ᾠδὴν τοῦ ἐννεαῳδίου κανόνος τοῦ Σταυροῦ λέγονται πρὸ τῶν τροπαρίων οἱ εἱρμοὶ αὐτοῦ (κατὰ τὸ *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»*· βλέπε ἐν τῷ Ὡρολογίῳ εἰς τὸν κανόνα τῶν Οἴκων τοῦ τιμίου Σταυροῦ)· μετὰ τὴν ς΄ ᾠδὴν τὸ κοντάκιον *«Οὐκέτι φλογίνη ῥομφαία»* μετὰ τοῦ οἴκου *«Τρεῖς σταυροὺς ἐπήξατο»*, τὸ συναξάριον, καὶ τὰ λοιπὰ ὡς συνήθως.

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ προηγιασμένης. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»* –εἰς στίχους 10– ψάλλομεν τὰ δύο ἰδιόμελα τῆς σειρᾶς (τοῦ Τριῳδίου) *«Ἡ τῶν ἀγαθῶν πρόξενος»* καὶ *«Οἱ ἐν κρυπτῷ ἀρετὰς ἐργαζόμενοι»*, τὸ μαρτυρικὸν *«Ἀκορέστῳ διαθέσει»*, τὰ 3 προσόμοια τοῦ σταυροῦ καὶ τὰ 3 προσόμοια τοῦ Μηναίου (31 Μαρτ.) εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Σήμερον ὁ ἀπρόσιτος τῇ οὐσίᾳ»* (τοῦ Τριῳδίου). Εἴσοδος, *«Φῶς ἱλαρόν»*, τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριῳδίου, καὶ ἡ λοιπὴ ἀκολουθία τῆς προηγιασμένης, ἐν ᾗ μετὰ τὰς δεήσεις ὑπὲρ τῶν κατηχουμένων λέγονται ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς μεγάλης Τετάρτης καὶ τὰ διακονικὰ τῶν «φωτιζομένων» *«Ὅσοι πρὸς τὸ φώτισμα»*.

31. Πέμπτη. Ὑπατίου ἐπισκόπου Γαγγρῶν ἱερομ. (†326), Ἀκακίου ὁμολογητοῦ ἐπισκόπου Μελιτινῆς.

Εἴδησις. *Μετὰ τὰς συνήθεις ἀκολουθίας, εἰς τὸν ἑσπερινὸν ψάλλονται 3 ἑσπέρια τοῦ Τριῳδίου καὶ 3 τοῦ Μηναίου (1 Ἀπριλίου), Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ σταυροθεοτοκίον. Τὸ ἑσπέρας εἰς τὸ μέγα ἀπόδειπνον, ἔνθα λέγονται κανόνες, [μαζὶ μὲ τὸν κανόνα τοῦ θεοτοκαρίου] λέγεται καὶ ὁ κανὼν τοῦ Μηναίου (1 Ἀπριλίου), διότι θὰ παραλειφθῇ αὔριον εἰς τὸν ὄρθρον· μετὰ τοὺς κανόνας ὅμως λέγονται μόνον τὰ προσόμοια τῆς Θεοτόκου, διότι τὰ τοῦ Μηναίου ἐψάλησαν εἰς τὸν ἑσπερινόν.*

ΜΗΝ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

ΜΗΝ ΑΠΡΙΛΙΟΣ

ἔχων ἡμέρας τριάκοντα
Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 13 καὶ ἡ νὺξ ὥρας 11

1. Παρασκευή. Μαρίας ὁσίας τῆς Αἰγυπτίας (†522)· Γεροντίου καὶ Βασιλείδου μαρτύρων.

Τῇ Παρασκευῇ πρωί. Ὁ ὄρθρος θὰ ψαλῇ ὡς ἔχει ἐν τῷ Τριῳδίῳ, ἄνευ τοῦ Μηναίου· μετὰ τὰ δύο σταυρώσιμα καθίσματα τῆς α΄ στιχολογίας (βλέπε ἐν τέλει τοῦ Τριῳδίου, Παρασκευὴ πρωί, ἦχος βαρὺς) ψάλλεται μετὰ στίχου *«Θαυμαστὸς ὁ Θεὸς»* τὸ μαρτυρικὸν κάθισμα *«Οἱ μάρτυρές σου»*, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ σταυροθεοτοκίον *«Τὸν σταυρωθέντα»*· μετὰ τὴν ς΄ ᾠδὴν τοῦ ἐν τῷ Τριῳδίῳ κανόνος τὸ κοντάκιον τοῦ Σταυροῦ *«Οὐκέτι φλογίνη ῥομφαία»* καὶ εἶτα τὸ συναξάριον τοῦ Μηναίου, καὶ τὰ λοιπὰ ὡς συνήθως. Εἰς τὴν α΄ ὥραν δὲν γίνεται προσκύνησις τοῦ τιμίου Σταυροῦ, ὡς προεσημειώθη. Εἰς τὸ τέλος τῶν μακαρισμῶν, μετὰ τὴν εὐχὴν *«Παναγία Τριὰς τὸ ὁμοούσιον κράτος»* ὁ ἱερεὺς ἔρχεται εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ, ὅπου ἀπὸ τῆς Κυριακῆς εὑρίσκεται ὁ τ. Σταυρός, θυμιᾷ τρὶς καὶ ποιήσας τρεῖς μεγάλας μετανοίας ἀσπάζεται τὸν τ. Σταυρόν, ψαλλομένου τοῦ ὕμνου *«Τὸν σταυρόν σου προσκυνοῦμεν»* γ΄ καὶ τοῦ ἰδιομέλου *«Δεῦτε, πιστοί»* (ζήτει τῇ προλαβούσῃ Κυριακῇ εἰς τὴν τελετὴν τῆς Σταυροπροσκυνήσεως), καὶ γίνεται κατὰ τάξιν ἡ προσκύνησις αὐτοῦ· εἶτα ὁ ἱερεὺς αἴρει τὸν δίσκον, ἐφ᾽ οὗ ὁ τ. Σταυρός, καὶ θέτων αὐτὸν ἐπὶ κεφαλῆς εἰσέρχεται διὰ τῶν βημοθύρων εἰς τὸ ἱερὸν βῆμα καὶ ἀποθέτει αὐτὸν ἐπὶ τῆς ἁγ. τραπέζης· εἶτα ἡ (μικρὰ) ἀπόλυσις.

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ προηγιασμένης. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»*, ἀπὸ τοῦ στίχου *«Ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς»* τὸ ἰδιόμελον *«Τοῖς πάθεσι δουλώσας»* (δίς), τὰ 4 μαρτυρικὰ τοῦ βαρέος ἤχου *«Δόξα σοι, Χριστὲ»* κ.λπ. (βλέπε ἐν τέλει τοῦ Τριῳδίου) καὶ τὰ 3 τοῦ Μηναίου (2 Ἀπριλίου) εἰς 4, Δόξα, τὸ νεκρώσιμον τοῦ ἤχου *«Ἀνάπαυσον, σωτήρ»*, Καὶ νῦν, *«Μήτηρ μὲν ἐγνώσθης»*·

εἴσοδος, *«Φῶς ἱλαρόν»*, τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριῳδίου, *«Κατευθυνθήτω»* καὶ τὰ λοιπὰ τῆς προηγιασμένης.

Τῇ Παρασκευῇ ἑσπέρας. Οἱ δ΄ χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου. Εἰς τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον ἐκφωνεῖται, ὡς εἴθισται, ἡ δ΄ στάσις τοῦ ἀκαθίστου *«Τεῖχος εἶ τῶν παρθένων»*, εἰς ἣν συνάπτεται καὶ ὁ α΄ οἶκος (μόνον) *«Ἄγγελος πρωτοστάτης»*. Κοντάκιον *«Ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως»*. Πάντα τὰ λοιπὰ κατὰ τὴν τάξιν τῶν α΄ χαιρετισμῶν (ἀλλ᾽ ἄνευ Εὐαγγελίου).

2. Σάββατον δ΄ τῶν νηστειῶν. Τίτου ὁσίου (θ΄ αἰ.)· Ἀμφιανοῦ καὶ Αἰδεσίου μαρτύρων (†306), Θεοδώρας παρθενομάρτυρος.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται μετ᾽ *Ἀλληλούια* κατὰ τὸν τύπον τοῦ β΄ Σαββάτου τῶν νηστειῶν, ἀλλὰ στιχηρά, καθίσματα, νεκρώσιμα κ.λπ. λέγονται τὰ τοῦ βαρέος ἤχου (ἐκ τῶν ἐν τέλει τοῦ Τριῳδίου). Οὕτως εἰς τὴν α΄ στιχολογίαν ψάλλονται τὰ 3 μαρτυρικὰ καθίσματα τοῦ βαρέος ἤχου *«Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι»* κ.λπ., ἀλλὰ μετὰ τὰ 8 νεκρώσιμα εὐλογητάρια (καὶ τὸ μνημόσυνον τῶν κεκοιμημένων) τὸ σύνηθες νεκρώσιμον κάθισμα τοῦ πλ. α΄ ἤχου *«Ἀνάπαυσον, σωτὴρ ἡμῶν»* κ.λπ.. Ὁ κανὼν τοῦ Μηναίου καὶ τὰ τετραῴδια τοῦ Τριῳδίου. Ἀφ᾽ ς΄ ᾠδῆς τὸ νεκρώσιμον κοντάκιον *«Μετὰ τῶν ἁγίων»* καὶ τὸ συναξάριον. Εἰς τὸ *«Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν»* ὁ εἱρμὸς τῆς η΄ ᾠδῆς τοῦ β΄ τετραῴδιου *«Γῆ καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ»· «Τὴν τιμιωτέραν»*, ὁ εἱρμὸς τῆς θ΄ ᾠδῆς τοῦ β΄ τετραῴδιου *«Μεγαλύνομεν πάντες»* καὶ τὸ *«Ἄξιον ἐστί»*. (Τὸ φωταγωγικὸν τοῦ ἤχου δίς.) Ἐξαποστειλάριον τὸ νεκρώσιμον τοῦ Σαββάτου μετὰ τοῦ θεοτοκίου αὐτοῦ. Εἰς τοὺς αἴνους καὶ εἰς τὸν στίχον τῶν αἴνων ὡς ἐν τέλει τοῦ Τριῳδίου (ἦχος βαρύς). Ἀπολυτίκια τοῦ Σαββάτου *«Ἀπόστολοι, μάρτυρες»*, Δόξα, *«Μνήσθητι, Κύριε»*, Καὶ νῦν, *«Μήτηρ ἁγία»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἅπαντα ὡς προεγράφησαν εἰς τὸ β΄ Σάβ. τῶν νηστειῶν. Ἀναγνώσματα: Σαββάτου δ΄ ἑβδομάδος νηστειῶν (Ἑβρ. ς΄ 9-12· Μρ. ζ΄ 31-37).

3. † ΚΥΡΙΑΚΗ Δ΄ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ. «Ἰωάννου ὁσίου συγγραφέως τῆς Κλίμακος». Νικήτα ὁσίου τοῦ ὁμολογητοῦ (†824). Ἰωσὴφ τοῦ ὑμνογράφου (†833). Ἦχος πλ. δ΄, ἑωθινὸν η΄ (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Τριῳδίου §§41-43).

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον *«Ἀπόστολοι, μάρτυρες»,* Δόξα, *«Μνήσθητι, Κύριε»·* κοντάκιον *«Ὡς ἀπαρχάς»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»*, ἀναστάσιμα 6 καὶ τοῦ Τριῳδίου 4, Δόξα, *«Ὅσιε πάτερ»*, Καὶ νῦν, *«Ὁ βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν»*. Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τοῦ Τριῳδίου *«Τὸν ἐπὶ γῆς ἄγγελον»*, Καὶ νῦν, *«Ὦ θαύματος καινοῦ»*. Ἀπολυτίκια *«Ἐξ ὕψους κατῆλθες»*, Δόξα, *«Ταῖς τῶν δακρύων σου»*, Καὶ νῦν, *«Ὁ δι᾽ ἡμᾶς γεννηθείς»*.

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ τὰ 3 κατανυκτικὰ τροπάρια *«Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε»*, κ.λπ..

Εἴδησις. *Κατὰ τὴν παροῦσαν ἑβδομάδα θὰ τελεσθοῦν τρεῖς θεῖαι λειτουργίαι προηγιασμένων δώρων*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.] Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειρὰν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινόν (η΄)· μετὰ δὲ τὸν ν΄ ψαλμόν, τὰ τροπάρια *«Τῆς μετανοίας»* κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριῳδίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ οἱ δύο τοῦ Τριῳδίου· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ ὁσίου, εἶτα τὰ μεσῴδια καθίσματα τοῦ Τριῳδίου· ἀφ᾽ ς΄ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου, τὸ μηνολόγιον καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριῳδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Ἅπας γηγενής»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ. *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ., τὸ η΄ ἀναστάσιμον *«Δύο ἀγγέλους βλέψασα»*, τὸ τοῦ Τριῳδίου *«Τοῦ κόσμου τὴν εὐπάθειαν»* καὶ τὸ θεοτοκίον *«Κυρίως Θεοτόκον σε»*.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ (κατ᾽ ἀπαίτησιν τοῦ Τ.Μ.Ε.) τοῦ ὁσίου προσόμοια 3 (τὰ ἐν τοῖς ἑσπερίοις) *«Πάτερ Ἰωάννη ὅσιε»* κ.λπ. εἰς 4, εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα α΄) *«Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον, ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ θελήσει σφόδρα»*, β΄) *«Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τοῦ ὁσίου αὐτοῦ»*, Δόξα, τοῦ Τριῳδίου *«Δεῦτε ἐργασώμεθα»*, Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*. Δοξολογία μεγάλη, *«Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος»* (ἢ *«Σήμερον σωτηρία»*).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ς΄ ᾠδῆς τοῦ ἁγίου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια *«Ἐξ ὕψους», «Ταῖς τῶν δακρύων σου ῥοαῖς»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Τῇ ὑπερμάχῳ»*. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τοῦ ἤχου· Ἀπόστολος: Κυρ. δ΄ νηστ., *«Τῷ Ἀβραὰμ ἐπαγγειλάμενος ὁ Θεός»* (Ἑβρ. ς΄ 13-20)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, *«Ἄνθρωπός τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ»* (Μρ. θ΄ 17-31). Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ μεγ. Βασιλείου· εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Ἐπὶ σοὶ χαίρει»*· κοινωνικὸν *«Αἰνεῖτε»*.

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ ἑσπέρας. Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκια *«Ἐξ ὕψους κατῆλθες»*, Δόξα, *«Ταῖς τῶν δακρύων»*· ἡ ὑπακοὴ *«Αἱ μυροφόροι τοῦ ζωοδότου»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»*, κατανυκτικὰ 4 τοῦ πλ. δ΄ ἤχου *«Σὲ τὸν βασιλέα»* κ.λπ. (ζήτει ἐν τέλει τοῦ Τριῳδίου), τὰ 3 τῆς ἡμέρας προσόμοια τοῦ Τριῳδίου *«Μεγίστους ἐν καιρῷ»* καὶ 3 προσόμοια τοῦ Μηναίου (4 Ἀπριλίου), Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ θεοτοκίον. Εἴσοδος, *«Φῶς ἱλαρόν»*, τὸ μέγα προκείμενον *«Μὴ ἀποστρέψῃς»*. Ἀπόστιχα ὡς ἐν τῷ Τριῳδίῳ· *«Νῦν ἀπολύεις»*, τρισάγιον κ.λπ. ὡς ἐσημειώθησαν τῇ Κυριακῇ τῆς Τυρινῆς ἑσπέρας.

4. Δευτέρα. Γεωργίου ὁσίου τοῦ ἐν Μαλαιῷ. Πλάτωνος τοῦ Στουδίτου καὶ Ζωσιμᾶ ὁσίων (ς΄ αἰ.), Θεωνᾶ Θεσσαλονίκης, Νικήτα ἱερομάρτυρος τοῦ νέου τοῦ ἐν Σέρραις (†1808).

Διὰ τὰς ἀκολουθίας τῶν καθημερινῶν βλέπε 8 καὶ 14 Μαρτίου.

5. Τρίτη. Κλαυδίου, Νικηφόρου κ.λπ. μαρτύρων· Θεοδώρας ὁσίας τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ.

6. Τετάρτη. Εὐτυχίου πατριάρχου Κων/πόλεως (†582). Τῶν ἐν Περσίδι 120 μαρτύρων (†344-47).

Τῇ Τετάρτῃ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι πᾶσαι ὡς προδεδήλωται.

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ τῶν προηγιασμένων δώρων. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»* ἀρχόμεθα ἀπὸ τοῦ στίχου *«Πεσοῦνται ἐν ἀμφιβλήστρῳ αὐτῶν»* (ὅπως ἀκριβῶς ὁρίζει τὸ Τριῴδιον) καὶ ψάλλομεν τὸ ἰδιόμελον *«Τοῖς τῶν ἐμῶν λογισμῶν»* (δίς), τὸ μαρτυρικόν (ἅπαξ), τὰ 3 τῆς σειρᾶς προσόμοια τοῦ Τριῳδίου,

καὶ πάντα τὰ κατ᾽ ἀλφάβητον στιχηρὰ *«Ἅπας ὁ βίος μου»*, μὲ τοὺς στίχους αὐτῶν ὡς ἐν τῷ Τριῳδίῳ, Δόξα, Καὶ νῦν, προσόμοιον θεοτοκίον *«Ὦ τῇ ἀρρήτῳ συγκαταβάσει»*. Εἴσοδος, *«Φῶς ἱλαρόν»*, τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριῳδίου, *«Κατευθυνθήτω»*, καὶ τὰ λοιπὰ τῆς προηγιασμένης (Τ.Μ.Ε., διάταξις Τριῳδίου §44).

Τῇ Τετάρτῃ ἑσπέρας ψάλλεται ὁ μέγας Κανὼν ἐν τῇ ἀκολουθίᾳ ἢ τοῦ μικροῦ ἀποδείπνου ἢ τοῦ ὄρθρου.

Α΄. Ὁ Μέγας Κανὼν εἰς τὸ ἀπόδειπνον

Τῇ Τετάρτῃ ἑσπέρας ἀναγινώσκεται τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον μέχρι τοῦ *«Ἄξιον ἐστίν»*· ἐν συνεχείᾳ ψάλλεται ὁ μέγας Κανὼν (μετὰ τῶν εἱρμῶν) μὲ στίχον εἰς τὰ τροπάρια αὐτοῦ *«Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, ἐλέησόν με»* ἢ μὲ τοὺς στίχους τοὺς σημειουμένους εἰς τὸ Τριῴδιον πρὸ τῶν τροπαρίων τῆς ὁσίας Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας καὶ τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου Κρήτης. Μετὰ τὴν γ΄ ᾠδὴν καταλιμπάνονται τὰ μεσῴδια καθίσματα καὶ τὸ δίειρμον τριῴδιον, καὶ ψάλλονται αἱ ἐν συνεχείᾳ ᾠδαὶ τοῦ μεγάλου κανόνος. Μετὰ τὴν ς΄ ᾠδὴν τὸ κοντάκιον *«Ψυχή μου, ψυχή μου»* ἐμμελῶς· ἀκολούθως ἡ ζ΄, ἡ η΄ καὶ ἡ θ΄ ᾠδὴ καὶ εἰς τὸ τέλος ὁ εἱρμὸς *«Ἀσπόρου συλλήψεως»*. Τρισάγιον κ.λπ., τὸ κοντάκιον *«Ψυχή μου, ψυχή μου»* χῦμα, *«Κύριε, ἐλέησον»* (μ΄), *«Ὁ ἐν παντὶ καιρῷ»* καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ μικροῦ ἀποδείπνου.

Β. Ὁ Μέγας Κανὼν εἰς τὸν ὄρθρον

[**Εἰς τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον**. Μετὰ τὸ *«Πιστεύω»* ψάλλεται ἐκ τοῦ Μηναίου ἡ ἀκολουθία τῆς 7ης Ἀπριλίου.]

Εἰς τὸν ὄρθρον. *«Εὐλογητὸς ὁ Θεός»*, οἱ δύο ψαλμοὶ ιθ΄ καὶ κ΄ καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἐν τῷ Ὡρολογίῳ, καὶ ὁ ἑξάψαλμος. Εἰς τὸ *«Ἀλληλούια»* οἱ τριαδικοὶ ὕμνοι τοῦ πλ. δ΄ ἤχου (βλέπε εἰς τὸ τέλος τοῦ Τριῳδίου), μὲ καταλήξεις· εἰς τὸ α΄ *«Πρεσβείαις τῶν ἀποστόλων σῶσον ἡμᾶς»*, εἰς τὸ β΄ *«Πρεσβείαις τοῦ ἱεράρχου σῶσον ἡμᾶς»*, καὶ εἰς τὸ γ΄ *«Διὰ τῆς Θεοτόκου ἐλέησον ἡμᾶς»*. [Μετὰ τὸ η΄ κάθισμα τοῦ Ψαλτηρίου] καθίσματα ἀποστολικὰ τοῦ ἤχου (ὅρα ἐν τέλει τοῦ Τριῳδίου) δύο *«Εὐλογητὸς εἶ, Χριστέ»*, (στίχος *«Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν»*) *«Τοὺς φωστῆρας τοῦ κόσμου»*, εἶτα (στίχος *«Θαυμαστὸς ὁ Θεὸς»*) τὸ μετὰ τὸ θεοτοκίον

μαρτυρικὸν *«Γενναίως τὸν δρόμον»*, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον *«Χαῖρε, ἡ δι᾽ ἀγγέλου»*. Ὁ ν΄ χῦμα καὶ ἡ ἱκεσία *«Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου»*· [ἡ στιχολογία τῶν ἐννέα ᾠδῶν (Τ.Μ.Ε., Τριῴδιον §46)]. Εἶθ᾽ οὕτως ἄρχονται οἱ χοροὶ τοῦ μεγάλου Κανόνος (τὰ τροπάρια εἰς προοίμνιον *«Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, ἐλέησόν με»*), συνάπτοντες καὶ τὰ λοιπὰ τροπάρια καὶ τὰ τριῴδια (ὅπου ὑπάρχουν), κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριῳδίῳ τάξιν. Ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς ὁ εἱρμὸς *«Στερέωσον, Κύριε»*, αἴτησις καὶ τὰ μεσῴδια καθίσματα ὡς ἐν τῷ Τριῳδίῳ. Ἀφ᾽ ς΄ ὁ εἱρμὸς *«Ἐβόησα ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου»*, αἴτησις, τὸ κοντάκιον *«Ψυχή μου, ψυχή μου»* μετὰ μέλους, ὁ οἶκος, τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας, τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριῳδίου, καὶ οἱ μακαρισμοὶ μετὰ τῶν τροπαρίων αὐτῶν. Εἶθ᾽ οὕτως αἱ λοιπαὶ ᾠδαί· εἰς τὴν η΄ ᾠδὴν ἀντὶ τοῦ Δόξα Πατρὶ λέγομεν *«Εὐλογοῦμεν Πατέρα, Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα τὸν Κύριον...»*, μετὰ τὸ Καὶ νῦν, εἰς τὸ *«Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν»* ὁ εἱρμὸς *«Ὃν στρατιαί»*, *«Τὴν Θεοτόκον καὶ μητέρα τοῦ φωτός»*, [στιχολογοῦμεν τὸ *«Μεγαλύνει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον»* ἐπισυνάπτοντες *«Τὴν τιμιωτέραν»*], εἶτα ψάλλονται τὰ τριῴδια καὶ ἡ θ΄ ᾠδὴ τοῦ μεγ. Κανόνος, καὶ ἐν τέλει πάλιν ὁ εἱρμὸς *«Ἀσπόρου συλλήψεως»*. Αἴτησις, τὸ φωταγωγικὸν τοῦ ἤχου (μετὰ τοῦ χαρακτηριστικοῦ τῆς ἡμέρας ὡς προεσημειώθη καὶ εἰς τὰ τριαδικά), [οἱ ψαλμοὶ τῶν αἴνων], *«Σοὶ δόξα πρέπει»*, ἡ δοξολογία χῦμα, τὰ πληρωτικά, κ.τ.λ. ὡς συνήθως. Τὰ ἀπόστιχα τῶν αἴνων ὡς ἐν τῷ Τριῳδίῳ, *«Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι»*, τρισάγιον κ.λπ., *«Ἐν τῷ ναῷ ἑστῶτες»*, *«Ἐπουράνιε βασιλεῦ»* καὶ ἀπόλυσις.

(Τὸ πρωὶ αἱ ὧραι καὶ ἡ λειτουργία τῶν προηγιασμένων, ὡς ὁρίζονται κατωτέρω τῇ 7ῃ τοῦ μηνός.)

7. Πέμπτη τοῦ Μεγάλου Κανόνος. Καλλιοπίου καὶ Ἀκυλίνης μαρτύρων (†304). Γεωργίου ὁσίου ἐπισκ. Μυτιλήνης (θ΄ αἰ.). Σάββα ὁσίου τοῦ ἐν Καλύμνῳ (†1948).

Α΄. Ἂν ὁ Μέγας Κανὼν ἐψάλη εἰς τὸ ἀπόδειπνον

Τὸ πρωὶ τῆς Πέμπτης ἡ ἀκολουθία μεσονυκτικοῦ καὶ ὄρθρου μέχρι τῶν τριαδικῶν ψάλλεται ὡς καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς νηστίμοις ἡμέραις· εἶτα [μετὰ τὸ ζ΄ κάθισμα τοῦ Ψαλτηρίου] δύο ἀποστολικὰ καθίσματα τοῦ πλ. δ΄ ἤχου καὶ τὸ μαρτυρικὸν

τῆς ζ΄ ᾠδῆς (βλέπε τὸν προηγούμενον ὄρθρον) –εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα *«Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν», «Θαυμαστὸς ὁ Θεός»*–, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον *«Χαῖρε, ἡ δι᾽ ἀγγέλου»*· εἶτα [μετὰ τὸ η΄ κάθισμα τοῦ Ψαλτηρίου] τὰ μετὰ τὴν γ΄ ᾠδὴν τοῦ μεγ. Κανόνος καθίσματα *«Φωστῆρας θεαυγεῖς»,* Δόξα, *«Τῶν ἀποστόλων δωδεκάς»*, Καὶ νῦν, θεοτοκίον *«Τὸν ἀπερίληπτον».* Ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα, *«Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου»* [καὶ ἡ στιχολογία τῶν ἐννέα ᾠδῶν, ὡς συνήθως]. Κανόνες ὁ τοῦ Μηναίου καὶ τὸ δίειρμον τριῴδιον εἰς τὴν τάξιν αὐτοῦ· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὰ μεσῴδια καθίσματα τοῦ Μηναίου· ἀφ᾽ ς΄ τὸ τοῦ Τριῳδίου κοντάκιον *«Ψυχή μου ψυχή μου»* μετὰ τοῦ οἴκου *«Τὸ τοῦ Χριστοῦ ἰατρεῖον»* καὶ τὰ συναξάρια Μηναίου καὶ Τριῳδίου. Εἶτα οἱ μακαρισμοὶ μετὰ τῶν τροπαρίων αὐτῶν, αἱ λοιπαὶ ᾠδαὶ τοῦ κανόνος τοῦ Μηναίου καὶ τοῦ διείρμου τριῳδίου, εἰς δὲ τὸ *«Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν»* ὁ εἱρμὸς τῆς η΄ ᾠδῆς τοῦ β΄ τριῳδίου *«Τὸν ἄναρχον βασιλέα»*, στιχολογοῦμεν τὸ *«Μεγαλύνει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον»* ἐπισυνάπτοντες *«Τὴν τιμιωτέραν»,* εἶτα ὁ εἱρμὸς τῆς θ΄ ᾠδῆς τοῦ β΄ τριῳδίου *«Σὲ τὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς»* καὶ τὸ *«Ἄξιον ἐστίν»*. Αἴτησις, τὸ φωταγωγικὸν τοῦ ἤχου (τρίς), *«Σοὶ δόξα πρέπει»*, ἡ δοξολογία χῦμα, κ.τ.λ. ὡς συνήθως. Εἰς τὸν στίχον τῶν αἴνων ἅπαντα ὡς ἐν τῷ Τριῳδίῳ· *«Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι»*, τρισάγιον κ.λπ., *«Ἐν τῷ ναῷ ἑστῶτες», «Ἐπουράνιε βασιλεῦ»* καὶ αἱ γ΄ μεγ. μετάνοιαι.

Εἰς τὰς ὥρας, λεγομένας ὡς συνήθως, μετὰ τὸ τρισάγιον καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς μόνον τὸ κοντάκιον *«Ψυχή μου ψυχή μου»* χῦμα. Μετὰ τὴν εὐχὴν *«Παναγία Τριάς»*, ἡ ἀπόλυσις. Εἶτα ὁ ἑσπερινὸς μετὰ τῆς προηγιασμένης ὡς διατάσσεται κατωτέρω (εἰς τὴν Β΄ περίπτωσιν).

Β΄. Ἂν ὁ Μέγας Κανὼν ἐψάλη εἰς τὸν ὄρθρον

Τὸ πρωὶ τῆς Πέμπτης (ἀναγινώσκεται τὸ η΄ κάθισμα τοῦ Ψαλτηρίου, ἐὰν παρελείφθη χθές, καὶ) εὐλογήσαντος τοῦ ἱερέως, λέγεται τὸ *«Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι», «Βασιλεῦ οὐράνιε»*, εἶτα τρισάγιον κ.λπ., *«Κύριε, ἐλέησον»* (ιβ΄), Δόξα, Καὶ νῦν, *«Δεῦτε προσκυνήσωμεν»* γ΄, καὶ ἀναγινώσκονται **αἱ ὧραι**, ὡς συνήθως, εἰς τὰς ὁποίας μετὰ τὸ τρισάγιον, ὡς καὶ εἰς

τοὺς μακαρισμούς, λέγεται μόνον τὸ κοντάκιον *«Ψυχή μου ψυχή μου»* χῦμα.

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ τῆς προηγιασμένης ὡς ἐν τῷ Τριῳδίῳ· μετὰ τὸν προοιμιακὸν καὶ τὰ *«Πρὸς Κύριον»*, εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»*, ἀπὸ τοῦ στίχου *«Ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς»* τὸ ἰδιόμελον *«Αὐτεξουσίως ἐξεδύθην»* (δίς), τὸ μαρτυρικόν, τὰ 3 προσόμοια τῆς σειρᾶς τοῦ Τριῳδίου καὶ 3 προσόμοια τοῦ Μηναίου (8 Ἀπριλίου) εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ σταυροθεοτοκίον. Εἴσοδος, *«Φῶς ἱλαρόν»*, τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριῳδίου, καὶ τὰ λοιπὰ τῆς προηγιασμένης. Εἰς τὴν ἀπόλυσιν μνημονεύεται ὁ ἅγιος τῆς ἐπαύριον.

8. Παρασκευή. Ἀγάβου, Ῥούφου, Φλέγοντος, Ἑρμοῦ κ.λπ. ἀποστόλων. Κελεστίνου Ῥώμης (†432), Ἰωάννου νεομάρτυρος τοῦ ἐν Κῷ (†1669).

Τῷ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι πᾶσαι ὡς προδεδήλωται.

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ προηγιασμένης. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»*, ἀπὸ τοῦ στίχου *«Ἐὰν ἀνομίας παρατηρήσῃς»,* τὸ ἰδιόμελον *«Ὡς ἐξ Ἰερουσαλὴμ»* δίς, τὸ μαρτυρικὸν ἅπαξ, καὶ τὰ 3 προσόμοια τῆς Θεοτόκου *«Βουλὴν προαιώνιον»* κ.λπ. ἀνὰ μίαν, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Τὸ ἀπ᾽ αἰῶνος μυστήριον»*. Εἴσοδος, *«Φῶς ἱλαρόν»*, τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριῳδίου, *«Κατευθυνθήτω»* καὶ καθεξῆς ἡ ἀκολουθία τῶν προηγιασμένων· κοινωνικὸν *«Γεύσασθε καὶ ἴδετε»*.

Τῇ Παρασκευῇ ἑσπέρας. Στιχολογεῖται ὁ ἀκάθιστος ὕμνος ἐν τῇ ἀκολουθίᾳ ἢ τοῦ μικροῦ ἀποδείπνου ἢ τοῦ ὄρθρου.

Α΄. Ὁ Ἀκάθιστος Ὕμνος εἰς τὸ ἀπόδειπνον

Τῇ Παρασκευῇ ἑσπέρας ἀναγινώσκεται **τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον** μέχρι τοῦ *«Ἄξιον ἐστί»*. Μετ᾽ αὐτὸ οἱ χοροὶ τὸ τροπάριον *«Τὸ προσταχθὲν μυστικῶς»* (ἐκ τρίτου), καὶ ὁ ἱερεὺς ἀναγινώσκει ἐμμελῶς τὴν α΄ στάσιν τῶν οἴκων. Ἐν συνεχείᾳ ψάλλεται ὁ κανὼν τῆς Θεοτόκου *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»*. Μετὰ τὴν γ΄ ᾠδὴν τὸ κοντάκιον *«Τῇ ὑπερμάχῳ»* ἅπαξ (δίχορον) καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν β΄ στάσιν τῶν οἴκων. Εἶτα, ἀρχομένου τοῦ β΄ χοροῦ, ψάλλονται ἡ δ΄, ε΄ καὶ ς΄ ᾠδή, τὸ *«Τῇ ὑπερμάχῳ»*, καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν γ΄ στάσιν τῶν οἴκων. Εἶθ᾽ οὕτως, ἀρχομένου τοῦ α΄ χοροῦ,

ψάλλονται ἡ ζ΄, η΄ καὶ θ΄ ᾠδή (ἐν τῇ ὁποίᾳ θυμιᾷ ὁ διάκονος ἢ ὁ ἱερεύς, ὡς εἴθισται), *«Τῇ ὑπερμάχῳ»*, καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν δ΄ στάσιν τῶν οἴκων ἐπισυνάπτων ἐν τέλει αὐτῆς καὶ τὸν α΄ οἶκον. Τὸ *«Τῇ ὑπερμάχῳ»* σύντομον. Τρισάγιον κ.λπ., τὸ *«Τῇ ὑπερμάχῳ»* χῦμα, καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ μικροῦ ἀποδείπνου. Μετὰ τὴν (μικρὰν) ἀπόλυσιν καὶ τὸ *«Εὐξώμεθα»*, ψάλλεται μετὰ μέλους τὸ κάθισμα *«Τὴν ὡραιότητα»*, καὶ ὁ ἱερεὺς τὸ *«Δι᾽ εὐχῶν»*.

Β΄. Ὁ Ἀκάθιστος Ὕμνος εἰς τὸν ὄρθρον

Τῇ Παρασκευῇ ἑσπέρας, ἀναγινώσκομεν τὸ **μικρὸν ἀπόδειπνον** (ἐν τῷ νάρθηκι), [ψάλλοντες ἐν αὐτῷ τὸν κανόνα τοῦ Μηναίου τοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν ἁγίου (9 Ἀπριλίου)]. Οὐδὲν ἐκ τοῦ Ἀκαθίστου λέγεται ἐνταῦθα οὔτε οἱ οἶκοι τῆς Θεοτόκου, ἀλλ᾽ εὐθὺς μετὰ τὸ *«Ἄξιον ἐστὶ»* τὸ τρισάγιον κ.λπ., κοντάκιον *«Τῇ ὑπερμάχῳ»* χῦμα· μετὰ τὰς εὐχὰς *«Ἄσπιλε, ἀμόλυντε»* κ.τ.λ. γίνεται (μικρὰ) ἀπόλυσις, *«Εὐξώμεθα»* καὶ *«Δι᾽ εὐχῶν»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸ *«Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς»* ἀναγινώσκονται οἱ δύο ψαλμοὶ κ.τ.λ. (βλέπε ἐν τῷ Ὡρολογίῳ). Εἶτα ὁ ἑξάψαλμος καὶ ἡ μεγάλη συναπτή.

Α΄ ΣΤΑΣΙΣ. Εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* (ψαλλόμενον τετράκις εἰς τοὺς συνήθεις στίχους αὐτοῦ) τὸ τροπάριον *«Τὸ προσταχθὲν μυστικῶς»* ἐκ τρίτου, καὶ ἡ α΄ στάσις τῶν οἴκων. Εἶτα *«Τῇ ὑπερμάχῳ»* ἅπαξ, μικρὰ συναπτὴ μετ᾽ ἐκφωνήσεως *«Ὅτι σὸν τὸ κράτος»*.

Β΄ ΣΤΑΣΙΣ. Μετὰ τὴν ἐκφώνησιν, τὸ *«Τῇ ὑπερμάχῳ»* ἅπαξ, ἡ β΄ στάσις τῶν οἴκων καὶ αὖθις *«Τῇ ὑπερμάχῳ»*. Εἶτα ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα καὶ ὁ κανὼν τοῦ Ἀκαθίστου *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»* εἰς 6 (ἐνταῦθα ᾠδαὶ α΄ καὶ γ΄). Ἐν τῷ τέλει ἑκάστης ᾠδῆς (ἄχρι τῆς ε΄) καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ τοῦ Ἀκαθίστου.

Γ΄ ΣΤΑΣΙΣ. Ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς, ἡ καταβασία αὐτῆς, μικρὰ συναπτὴ μετ᾽ ἐκφωνήσεως *«Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεός»,* τὸ *«Τῇ ὑπερμάχῳ»* σύντομον, καὶ ἡ γ΄ στάσις τῶν οἴκων. Εἶτα *«Τῇ ὑπερμάχῳ»* σύντομον καὶ τὸ μεσῴδιον κάθισμα *«Ὁ μέγας στρατηγός»*. Αἱ ᾠδαὶ δ΄, ε΄ καὶ ς΄ τοῦ Ἀκαθίστου, ἀπὸ δὲ τῆς ς΄ ᾠδῆς συμψάλλεται καὶ τὸ δίειρμον τετραῴδιον εἰς τὴν τάξιν αὐτοῦ, μετὰ τῶν οἰκείων προϋμνίων, ὡς ἑξῆς·

«Ὑπεραγία Θεοτόκε, σῶσον ἡμᾶς» εἰς τὰ τροπάρια τοῦ κανόνος τῆς Θεοτόκου καὶ εἰς τὸ θεοτοκίον τοῦ πρώτου τετραῳδίου·

«Ἅγιοι τοῦ Θεοῦ, πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἡμῶν» εἰς τὰ μαρτυρικὰ τῶν δύο τετραῳδίων·

«Κύριε, ἀνάπαυσον τὰς ψυχὰς τῶν δούλων σου» εἰς τὸ νεκρώσιμον τοῦ πρώτου τετραῳδίου·

Δόξα εἰς τὸ τριαδικόν, *Καὶ νῦν* εἰς τὸ θεοτοκίον τοῦ δευτέρου τετραῳδίου. Εἰς τὰ μετὰ τὸ θεοτοκίον τοῦ β΄ τετραῳδίου ὑπάρχοντα τροπάρια λέγονται οἱ πρὸ αὐτῶν στίχοι.

Ἐν τέλει τῆς ς΄ καὶ τῶν λοιπῶν ᾠδῶν, καταβασία ψάλλεται ὁ ἑκάστοτε εἱρμὸς τοῦ β΄ τετραῳδίου.

Δ΄ ΣΤΑΣΙΣ. Μετὰ τὸν εἱρμὸν *«Τοῦ κήτους τὸν προφήτην»*, μικρὰ συναπτὴ μετ᾽ ἐκφωνήσεως *«Σὺ γὰρ εἶ ὁ βασιλεύς», «Τῇ ὑπερμάχῳ»* ἅπαξ, ἡ δ΄ στάσις τῶν οἴκων, συναπτομένου ἐν τέλει αὐτῆς καὶ τοῦ α΄ οἴκου. Εἶτα *«Τῇ ὑπερμάχῳ»* χῦμα καὶ τὰ συναξάρια τοῦ Μηναίου καὶ τοῦ Τριῳδίου. Ἀκολούθως ἡ ζ΄ καὶ ἡ η΄ ᾠδὴ τῶν κανόνων (μόνον ἐν τῷ ὄρθρῳ εἰς τὴν η΄ ᾠδὴν ἀντὶ τοῦ Δόξα λέγομεν *«Εὐλογοῦμεν Πατέρα, Υἱὸν καὶ Ἅγιον Πνεῦμα, τὸν Κύριον...»*). Εἶτα *«Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν»* καὶ ὁ εἱρμὸς *«Τὸν ποιητὴν τῆς κτίσεως»*. (Ἀντὶ τῆς στιχολογίας τῆς ᾠδῆς τῆς Θεοτόκου) ψάλλεται ἡ θ΄ ᾠδὴ τῶν κανόνων, ἐπισφραγιζομένη μετὰ τοῦ εἱρμοῦ *«Ἠσαΐα, χόρευε»*.

Ἐξαποστειλάριον *«Τὸ ἀπ᾽ αἰῶνος σήμερον»* (δίς). Εἰς τοὺς αἴνους τὰ προσόμοια *«Κεκρυμμένον μυστήριον»* κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Γλῶσσαν ἣν οὐκ ἔγνω»*. Δοξολογία μεγάλη, *«Τὸ προσταχθὲν μυστικῶς»* ἅπαξ, ἡ ἐκτενής, τὰ πληρωτικὰ καὶ ἡ ἀπόλυσις ὡς συνήθως. (Τὸ πρωὶ ἡ λειτουργία τοῦ Χρυσοστόμου ὡς διατυποῦται κατωτέρω.)

9. Σάββατον τοῦ Ἀκαθίστου. Εὐψυχίου μάρτυρος (†362). Βαδίμου ἱερομάρτυρος, τῶν ἐν Περσίδι μαρτύρων (†364).

Τῷ αὐτῷ Σαββάτῳ, Παναγίας τῆς Θεοσκεπάστου ἐν Ἀνδρῳ.

Εἰς τὸ μεσονυκτικὸν τοῦ Σαββάτου, ἀντὶ τῶν τροπαρίων *«Ἄκτιστε φύσις»* τὸ τροπάριον *«Τὸ προσταχθέν»*, ἀντὶ δὲ τῶν νεκρωσίμων τροπαρίων τὸ *«Τῇ ὑπερμάχῳ»*.

Ἂν ὁ ἀκάθιστος ἐψάλη εἰς τὸ ἀπόδειπνον, τότε **ὁ ὄρθρος** τελεῖται ὡς ἑξῆς. Εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὸ τροπάριον *«Τὸ προσταχθὲν μυστικῶς»* δίς. [Τὸ Ψαλτήριον τῆς ἡμέρας.] Κάθισμα *«Ὁ μέγας στρατηγός»* (ζήτει μετὰ τὴν γ΄ ᾠδὴν τοῦ κανόνος τοῦ Ἀκαθίστου), Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ αὐτό. Ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα. Κανόνες, ὁ τῆς Ἀκαθίστου *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»* μετὰ τῶν εἱρμῶν καὶ τὸ δίειρμον τετραῴδιον εἰς τὴν τάξιν αὐτοῦ. Ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὸ μεσῴδιον κάθισμα *«Ὁ μέγας στρατηγὸς»* ἅπαξ. Ἀφ᾽ ς΄ ᾠδῆς τὸ κοντάκιον *«Τῇ ὑπερμάχῳ»* χῦμα, ὁ οἶκος *«Ἄγγελος πρωτοστάτης»* καὶ τὰ συναξάρια τοῦ Μηναίου καὶ τοῦ Τριῳδίου. Καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»·* στιχολογοῦμεν τὸ *«Μεγαλύνει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον»* ἐπισυνάπτοντες *«Τὴν τιμιωτέραν»,* καὶ ἐν τέλει ὁ εἱρμὸς *«Ἅπας γηγενής»*. Ἐξαποστειλάριον *«Τὸ ἀπ᾽ αἰῶνος σήμερον»* (δίς). Εἰς τοὺς αἴνους τὰ προσόμοια *«Κεκρυμμένον μυστήριον»* κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Γλῶσσαν ἣν οὐκ ἔγνω»*. Δοξολογία μεγάλη, *«Τὸ προσταχθὲν μυστικῶς»* ἅπαξ.

Ἂν ὁ ἀκάθιστος ἐψάλη χθὲς εἰς τὸν ὄρθρον, τότε [μετὰ τὸ μεσονυκτικὸν] ἀναγινώσκονται τὰ παραλειφθέντα καθίσματα τοῦ Ψαλτηρίου, [ἡ α΄ ὥρα] καὶ εὐθὺς ἡ λειτουργία.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. [Τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς ἡ γ΄ καὶ ἡ ς΄ ᾠδὴ τοῦ κανόνος τῆς Θεοτόκου.] Ἂν δὲν ψαλοῦν τυπικά, λέγονται ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τὰ συνήθη τῆς λειτουργίας (τῶν «καθημερινῶν»). Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκιον *«Τὸ προσταχθέν»*, κοντάκιον *«Τῇ ὑπερμάχῳ».* Τρισάγιον. Ἀπόστολος τῆς Θεοτόκου, Νοεμ. 21, *«Εἶχεν ἡ πρώτη σκηνή»* (Ἑβρ. θ΄ 1-7)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, Σεπτ. 8, *«Ἀναστᾶσα Μαριάμ»* (Λκ. α΄ 39-49, 56), καὶ καθεξῆς ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου· εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Ἅπας γηγενής»·* κοινωνικὸν *«Ποτήριον σωτηρίου»· «Εἴδομεν τὸ φῶς»*.

10. † ΚΥΡΙΑΚΗ Ε΄ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ. «Μαρίας ὁσίας τῆς Αἰγυπτίας». Τερεντίου, Πομπηίου, Μαξίμου, Ἐπαμεινώνδου, Μιλτιάδου καὶ ἑτέρων 35 μαρτύρων (γ΄ αἰ.). Γρηγορίου Ε΄ ΚΠόλεως ἱερομάρτυρος († Πάσχα 4 Ἀπριλίου 1821). Ἦχος α΄, ἑωθινὸν θ΄ (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Τριῳδίου §§54-56).

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον *«Τὸ προσταχθέν»*· κοντάκιον *«Τῇ ὑπερμάχῳ»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»* ἀναστάσιμα 6, τοῦ Τριῳδίου 4, Δόξα, *«Ἐθαυματούργησε, Χριστέ,... ὅθεν τὸ ἀσθενὲς τῆς φύσεως ἀπορριψαμένη...»*, Καὶ νῦν, *«Τὴν παγκόσμιον δόξαν»*. Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τοῦ Τριῳδίου *«Τὰ τῆς ψυχῆς θηρεύματα»*, Καὶ νῦν, *«Ὦ θαύματος καινοῦ»*. Ἀπολυτίκια *«Τοῦ λίθου σφραγισθέντος»*, Δόξα, *«Ἐν σοί, μῆτερ, ἀκριβῶς»*, Καὶ νῦν, *«Ὁ δι᾽ ἡμᾶς γεννηθείς»*.

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ τὰ κατανυκτικὰ τροπάρια *«Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε»*.

Εἴδησις. *Κατὰ τὴν παροῦσαν ἑβδομάδα θὰ τελεσθοῦν δύο θ. λειτουργίαι προηγιασμένων δώρων, τῇ Τετάρτῃ καὶ τῇ Παρασκευῇ.*

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α΄ στιχολογίας μὲ θεοτοκίον *«Τοῦ Γαβριὴλ φθεγξαμένου σοι»*, καὶ τῆς β΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινόν (θ΄)· μετὰ δὲ τὸν ν΄ ψαλμόν, τὰ ἰδιόμελα *«Τῆς μετανοίας»* κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριῳδίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ οἱ δύο τοῦ Τριῳδίου· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῆς ὁσίας, τὸ μεσῴδιον κάθισμα καὶ τὸ θεοτοκίον· ἀφ᾽ ς΄ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου, καὶ τὰ συναξάρια Μηναίου καὶ Τριῳδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»*· *«Τὴν τιμιωτέραν»*, *«Ἅπας γηγενής»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ., τὸ θ΄ ἀναστάσιμον *«Συγκεκλεισμένων, δέσποτα»*, τὸ τῆς ὁσίας *«Ὑπόδειγμα μετανοίας»* καὶ τὸ θεοτοκίον.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ (κατ᾽ ἀπαίτησιν τοῦ Τ.Μ.Ε.) τῆς ὁσίας προσόμοια 3 (τὰ ἐν τοῖς ἑσπερίοις) *«Σὲ μὲν διεκώλυε»* κ.λπ. εἰς 4, εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα α) *«Ὑπομένων ὑπέμεινα τὸν Κύριον καὶ προσέσχε μοι καὶ εἰσήκουσε τῆς δεήσεώς μου»*, β) *«Καὶ ἔστησεν ἐπὶ πέτραν τοὺς πόδας*

μου καὶ κατηύθυνε τὰ διαβήματά μου», Δόξα, τοῦ Τριῳδίου *«Οὐκ ἔστιν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ»*, Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*. Δοξολογία μεγάλη, *«Σήμερον σωτηρία»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς 4 τροπάρια τοῦ ἤχου καὶ ἡ ς΄ ᾠδὴ τοῦ (α΄) κανόνος τοῦ Τριῳδίου εἰς 4]. Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια *«Τοῦ λίθου σφραγισθέντος»*, *«Ἐν σοί, μῆτερ»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Προστασία»*. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τοῦ ἤχου· Ἀπόστολος: Κυρ. ε΄ νηστ., *«Χριστὸς παραγενόμενος ἀρχιερεύς»* (Ἑβρ. θ΄ 11-14)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, *«Παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τοὺς δώδεκα»* (Μρ. ι΄ 32-45). Καθεξῆς ἡ λειτουργία τοῦ μεγάλου Βασιλείου· εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Ἐπὶ σοὶ χαίρει»*· κοινωνικὸν *«Αἰνεῖτε»*.

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ ἑσπέρας. Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκια *«Τοῦ λίθου σφραγισθέντος», Δόξα, «Ἐν σοί, μῆτερ»*· ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακός (ἄνευ Ψαλτηρίου). Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»*, κατανυκτικὰ τοῦ α΄ ἤχου 4 *«Ὅτι τὸ πέλαγος πολύ»* (ζήτει ἐν τέλει τοῦ Τριῳδίου), τὰ 3 τῆς ἡμέρας προσόμοια τοῦ Τριῳδίου *«Πτωχεύσας ὁ πλούσιος»* καὶ 3 τοῦ Μηναίου (11 Ἀπρ.), Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ προσόμοιον θεοτοκίον. Εἴσοδος, *«Φῶς ἱλαρόν»*, τὸ μέγα προκείμενον *«Ἔδωκας κληρονομίαν»*. Ἀπόστιχα, ὡς ἐν τῷ Τριῳδίῳ· *«Νῦν ἀπολύεις»*· τρισάγιον κ.λπ., ὡς ἐσημειώθησαν τῇ Κυριακῇ τῆς Τυρινῆς ἑσπέρας.

Σημείωσις. *Ἔνθα τιμᾶται σήμερον ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου Γρηγορίου Ε΄, συμψάλλεται καὶ ἡ ἀκολουθία αὐτοῦ (ἐξ ἰδιαιτέρας φυλλάδος ἢ ἐν τέλει τοῦ Μηναίου), κατὰ τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ Τυπικοῦ (Τ.Μ.Ε. 9 Μαρτίου, περ. ε΄, §§8-10). Ἀπόστολος τοῦ ἁγίου (13ης Νοεμβρίου, Ἑβρ. ζ΄ 26 - η΄ 2) καὶ Εὐαγγέλιον τῆς Κυριακῆς.*

11. Δευτέρα πρὸ τῶν Βαΐων. Ἀντίπα ἐπισκόπου Περγάμου (†92). Τρυφαίνης ὁσίας τῆς ἐν Κυζίκῳ.

Διὰ τὰς ἀκολουθίας τῶν καθημερινῶν βλέπε 8 καὶ 14 Μαρτίου.

12. Τρίτη πρὸ τῶν Βαΐων. Βασιλείου ἐπισκόπου Παρίου τοῦ ὁμολογητοῦ (η΄ αἰ.)· Ἀνθούσης ὁσίας (†801).

13. Τετάρτη πρὸ τῶν Βαΐων. Μαρτίνου πάπα Ῥώμης ὁμολογητοῦ (†655), Ζωίλου καὶ λοιπῶν μαρτύρων. [Ἐπέτειος τῆς ἀποφράδος ἡμέρας τῆς ὑπὸ τῶν Φράγγων λατινοδόξων γενομένης ἁλώσεως τῆς Κων/λεως (13 Ἀπριλίου 1204)].

Τῇ Τετάρτῃ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι πᾶσαι ὡς προδεδήλωται.

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ προηγιασμένης. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»* τὸ ἰδιόμελον *«Πλούσιος ἐν πάθεσι»* (δίς), τὸ μαρτυρικὸν ἅπαξ, τὰ 3 προσόμοια τῆς σειρᾶς τοῦ Τριῳδίου, καὶ ἐκ τοῦ Μηναίου (14 Ἀπριλίου) τὰ 3 προσόμοια εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ προσόμοιον θεοτοκίον. Εἴσοδος, *«Φῶς ἱλαρόν»*, ἀναγνώσματα τοῦ Τριῳδίου, *«Κατευθυνθήτω»* καὶ τὰ λοιπὰ τῆς προηγιασμένης.

14. Πέμπτη πρὸ τῶν Βαΐων. Ἀριστάρχου, Πούδη καὶ Τροφίμου ἐκ τῶν 70. Θωμαΐδος μάρτυρος, Δημητρίου νεομάρτ. τοῦ ἐν Τριπόλει (†1803).

15. Παρασκευὴ πρὸ τῶν Βαΐων. Κρήσκεντος μάρτυρος. Λεωνίδου μάρτυρος (ἐπισκόπου Ἀθηνῶν).

Τῷ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι πᾶσαι ὡς προδεδήλωται.

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ προηγιασμένης. Ψάλλεται ἡ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Λαζάρου ὡς ἐν τῷ Τριῳδίῳ. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»* –ἀπὸ τοῦ στίχου *«Ἐκ βαθέων ἐκέκραξά σοι»*– τὸ ἰδιόμελον *«Τὴν ψυχωφελῆ πληρώσαντες τεσσαρακοστήν, καὶ τὴν ἁγίαν ἑβδομάδα»* (δίς), τὸ μαρτυρικὸν (ἅπαξ) καὶ τὰ τοῦ Λαζάρου 5 ἰδιόμελα (ἀνὰ μίαν), Δόξα, *«Ἐπιστὰς τῷ μνήματι Λαζάρου»*, Καὶ νῦν, *«Τὴν ψυχωφελῆ πληρώσαντες τεσσαρακοστήν, βοήσωμεν»* (τὸ μέγα). Εἴσοδος, *«Φῶς ἱλαρόν»*, τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριῳδίου, *«Κατευθυνθήτω»* καὶ τὰ λοιπὰ τῆς προηγιασμένης.

Τῇ Παρασκευῇ ἑσπέρας. Εἰς τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον. Μετὰ τὸ *«Ἄξιον ἐστὶ»* ψάλλεται ὁ ἐν τῷ Τριῳδίῳ κανὼν τοῦ ἁγίου Λαζάρου μετὰ στίχου *«Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι»*· μετὰ τὴν θ΄ ᾠδὴν ἐπαναλαμβάνεται ὁ εἱρμὸς αὐτῆς *«Ἐποίησε κράτος»* καὶ εὐθὺς τρισάγιον κ.λπ., κοντάκιον *«Ἡ πάντων χαρά»*, *«Κύριε, ἐλέησον»* (μ΄), *«Ὁ ἐν παντὶ καιρῷ»*, *«Ἄσπιλε, ἀμόλυντε»* καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ ἀποδείπνου (λεγόμενα χῦμα ἀπὸ τοῦ ἀναλογίου). Ἀπόλυσις μετὰ τοῦ *«Εὐξώμεθα»* καὶ τὸ *«Δι' εὐχῶν»* (Τ.Μ.Ε., διάταξις Τριῳδίου §60).

16. † Σάββατον τοῦ Λαζάρου. Ἀγάπης, Εἰρήνης καὶ Χιονίας μαρτύρων. Χαρίσσης, Νίκης καὶ τῶν σὺν αὐταῖς μαρτύρων (†258). Ἀμφιλοχίου ὁσίου τοῦ ἐν Πάτμῳ (†1970).

Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Τριῳδίῳ (Τ.Μ.Ε., διάτ. Τριῳδ. §61).

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸ τρισάγιον κ.λπ. τὸ ἀπολυτίκιον *«Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὸ ἀπολυτίκιον *«Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν»* τρίς. Τὸ κάθισμα *«Κατοικτίρας τῆς Μάρθας»* (δὶς) καὶ τὰ ἀναστάσιμα εὐλογητάρια, αἴτησις μετ᾽ ἐκφωνήσεως *«Ὅτι ηὐλόγηταί σου»* καὶ τὸ κάθισμα *«Ἡ πηγὴ τῆς σοφίας»* (δίς). Εὐθὺς *«Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι»* καὶ ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα. Κανόνες καὶ τετραῴδια κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριῳδίῳ τάξιν (τὰ τροπάρια μετὰ στίχου *«Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι»*)· ἀπὸ γ΄ καὶ ς΄ ᾠδῆς ὡς ἐν τῷ Τριῳδίῳ. Καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ τοῦ Τριῳδίου *«Ὑγρὰν διοδεύσας»*· (ἀντὶ τῆς στιχολογίας τῆς ᾠδῆς τῆς Θεοτόκου) ἡ θ΄ ᾠδὴ ἀμφοτέρων τῶν τετραῳδίων κανόνων (μετὰ τοῦ ἀνωτέρω στίχου) καὶ εἶτα ὁ εἱρμὸς *«Κυρίως Θεοτόκον»*. Ἐξαποστειλάρια *«Ἅγιος Κύριος»* [τὸ *«Ὑψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν»* δὲν ψάλλεται σήμερον] καὶ τοῦ Τριῳδίου *«Λόγῳ σου, Λόγε»* δίς, *«Διὰ Λαζάρου σε Χριστὸς»* ἅπαξ. Εἰς τοὺς αἴνους τὰ 8 ἰδιόμελα τοῦ ἁγ. Λαζάρου κατὰ σειράν, Δόξα, *«Μέγα καὶ παράδοξον θαῦμα»*, Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*, δοξολογία μεγάλη, *«Σήμερον σωτηρία»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς ἡ γ΄ ᾠδὴ τοῦ α΄ καὶ ἡ ς΄ ᾠδὴ τοῦ β΄ κανόνος. Ἂν ψαλοῦν ἀντίφωνα, λέγονται τὰ συνήθη τῆς λειτουργίας (τῶν «καθημερινῶν»· βλέπε εἰς τὰς γεν. τυπικὰς διατάξεις), ἀλλὰ μὲ ἐφύμνια εἰς μὲν τὸ δεύτερον *«Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν»*, εἰς δὲ τὸ τρίτον *«Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν»*. Εἰσοδικὸν *«Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν»*. Μετὰ τὴν εἴσοδον, μόνον τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς *«Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν»* καὶ τὸ κοντάκιον *«Ἡ πάντων χαρά»*. Ἀντὶ τρισαγίου *«Ὅσοι εἰς Χριστόν»*. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τῆς ἑορτῆς· Ἀπόστολος: Σαββάτου τοῦ Λαζάρου, *«Βασιλείαν ἀσάλευτον»* (Ἑβρ. ιβ΄ 28-ιγ΄ 8)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, *«Ἦν τις ἀσθενῶν Λάζαρος»* (Ἰω. ια΄ 1-45). Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ ἱεροῦ Χρυ-

σοστόμου. Εἰς τὸ *«Ἐξαιρέτως»* ὁ α΄ εἱρμὸς τῆς θ΄ ᾠδῆς *«Τὴν ἁγνὴν ἐνδόξως τιμήσωμεν»*. Κοινωνικὸν *«Ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον· ἀλληλούια»·* ἀντὶ τοῦ *Εἴδομεν τὸ φῶς «Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν»*. Ἀπόλυσις *«Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν...»*

Εἰδήσεις. *1. Ἐφεξῆς μέχρι τῆς Κυριακῆς τῶν ἁγίων Πάντων παύει ἡ χρῆσις τῆς Παρακλητικῆς.*

2. Ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ εἰς μὲν τὸν ὄρθρον ἡ «Τιμιωτέρα» *δὲν στιχολογεῖται, ἀλλὰ ψάλλεται ἀντ' αὐτῆς ἡ θ΄ ᾠδὴ τοῦ κανόνος ἑκάστης ἡμέρας, εἰς δὲ τὴν λειτουργίαν μετὰ τὸ* Ἐξαιρέτως *δὲν ψάλλεται τὸ* «Ἄξιον ἐστίν».

3. Ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς Κυριακῆς τῆς Πεντηκοστῆς τὸ «Εἴδομεν τὸ φῶς» *δὲν ψάλλεται.*

4. Ἐπίσης ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ μνημόσυνον δὲν τελεῖται, μνημονεύονται ὅμως τὰ ὀνόματα, ἂν δεήσῃ, τῶν τεθνεώτων, ψαλλομένων εἰς τὸ τέλος τῆς λειτουργίας τῶν τεσσάρων τροπαρίων «Μετὰ πνευμάτων δικαίων» *κ.τ.λ. (βλέπε Τ.Μ.Ε., σ. 352, σημ. 35).*

17. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΒΑΪΩΝ. «Ἡ εἰς Ἰερουσαλὴμ εἴσοδος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ». Συμεὼν ἱερομάρτυρος τοῦ ἐν Περσίδι (†344). Ἀδριανοῦ μάρτυρος (†251), Μακαρίου ἐπισκόπου Κορίνθου († 1805).

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον *«Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν»·* κοντάκιον *«Ἡ πάντων χαρά»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»*, τὰ ἰδιόμελα *«Σήμερον ἡ χάρις»* κ.λπ. εἰς 6 (δευτεροῦντες τὸ α΄), Δόξα, Καὶ νῦν, *«Σήμερον ἡ χάρις»*. Εἴσοδος κ.λπ. καὶ τὰ ἀναγνώσματα. Ἀπόστιχα ὡς ἐν τῷ Τριῳδίῳ, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Σήμερον ἡ χάρις»*. Ἀπολυτίκια *«Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν»*, Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, *«Συνταφέντες σοι διὰ τοῦ βαπτίσματος»*. Ἀπόλυσις *«Ὁ ἐπὶ πώλου ὄνου καθεσθῆναι καταδεξάμενος διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεός»*.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν΄ ψαλμὸν τὰ στιχηρὰ τῆς λιτῆς, ὡς ἐν τῷ Τριῳδίῳ· τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον *«Συνταφέντες σοι»*.

Εἴδησις. *Κατὰ τὴν παροῦσαν μεγάλην Ἑβδομάδα θὰ τελεσθοῦν τρεῖς θ. λειτουργίαι προηγιασμένων δώρων.*

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.] Καθίσματα τὰ τοῦ Τριῳδίου κατὰ σειράν.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ. Τὸ α΄ ἀντίφωνον τῶν ἀναβαθμῶν τοῦ δ΄ ἤχου. Προκείμενον, ἦχος δ΄, ψαλμὸς η΄, *«Ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον»·* στίχος *«Κύριε ὁ Κύριος ἡμῶν, ὡς θαυμαστὸν τὸ ὄνομά σου ἐν πάσῃ τῇ γῇ»·* καὶ ἡ λοιπὴ τάξις τοῦ εὐαγγελίου τοῦ ὄρθρου, ὡς ἐν τῷ Τριῳδίῳ.

ΚΑΝΩΝ, ὁ ἐν τῷ Τριῳδίῳ μετὰ τῶν εἱρμῶν εἰς 6 «ἄνευ στίχων», πλὴν Δόξα, Καὶ νῦν, εἰς τὰ δύο τελευταῖα τροπάρια ἑκάστης ᾠδῆς· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς ἡ ὑπακοὴ τῆς ἑορτῆς· ἀφ᾽ ς΄ τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τῆς ἑορτῆς καὶ τὰ συναξάρια τοῦ Μηναίου καὶ τοῦ Τριῳδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ τοῦ κανόνος *«Ὤφθησαν αἱ πηγαί»·* (ἀντὶ τοῦ *Τὴν τιμιωτέραν*) ἡ θ΄ ᾠδὴ τοῦ κανόνος τῆς ἑορτῆς καὶ εἶτα πάλιν ὁ εἱρμὸς *«Θεὸς Κύριος»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΟΝ *«Ἅγιος Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν»* ἐκ τρίτου, μετὰ τὸ ὁποῖον ἀναγινώσκεται παρὰ τοῦ ἱερέως ἡ εὐχὴ Εἰς τὸ εὐλογῆσαι Βαΐα *«Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν χερουβίμ»*.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ, τὰ 4 ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς (ἀνὰ μίαν), Δόξα, Καὶ νῦν, *«Πρὸ ἓξ ἡμερῶν τοῦ Πάσχα»*. Δοξολογία μεγάλη καὶ ἀπολυτίκιον *«Συνταφέντες σοι»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς ὡς ἐν τῷ Τριῳδίῳ. Εἰσοδικὸν *«Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου· Θεὸς Κύριος καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐπὶ πώλου ὄνου καθεσθείς, ψάλλοντάς σοι ἀλληλούια»*.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ μόνον τὰ ἀπολυτίκια *«Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν»*, *«Συνταφέντες σοι»* καὶ τὸ κοντάκιον *«Τῷ θρόνῳ ἐν οὐρανῷ»*. Τρισάγιον.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τῆς ἑορτῆς· Ἀπόστολος Κυρ. Βαΐων, *«Χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε»* (Φιλιπ. δ΄ 4-9)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, *«Πρὸ ἓξ ἡμερῶν τοῦ Πάσχα»* (Ἰω. ιβ΄ 1-18).

Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου. Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* ὁ εἱρμὸς τῆς θ΄ ᾠδῆς *«Θεὸς Κύριος»*. Κοινωνικὸν *«Εὐλο-*

γημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου· ἀλληλούια»· ἀντὶ τοῦ *Εἴδομεν*, τὸ *«Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν»*. Ἀπόλυσις ὡς εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἶτα ὁ λαὸς προσέρχεται καὶ λαμβάνει ἐκ τοῦ ἱερέως κλάδους βαΐων.

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ ἑσπέρας. Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκια *«Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν»*, Δόξα, *«Συνταφέντες σοι»·* κοντάκιον *«Τῷ θρόνῳ ἐν οὐρανῷ»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Τὰ 3 ἑσπέρια ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς, εἴσοδος κ.λπ. καὶ τὰ ἀπόστιχα, κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριῳδίῳ τάξιν. Μετὰ τὸ *«Νῦν ἀπολύεις»* ψάλλεται ὁ διὰ τὸ ἀπόδειπνον κανὼν *«Ἰωσὴφ τὴν σωφροσύνην»*, μετὰ στίχου *«Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι»*. Ἐν τέλει τῆς θ΄ ᾠδῆς ὁ εἱρμὸς *«Ἀλλότριον τῶν μητέρων»*. Εὐθὺς τρισάγιον κ.λπ., τὸ *«Θεοτόκε παρθένε»* καὶ τὰ λοιπὰ ὡς συνήθως ἐν ταῖς Κυριακαῖς τῆς μεγ. Τεσσαρακοστῆς. Ἀπόλυσις *«Ἐρχόμενος ὁ Κύριος ἐπὶ τὸ ἑκούσιον πάθος διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν, Χριστὸς ὁ ἀληθινός...»*, εἰς δὲ τὴν συγχώρησιν τὸ σταυροθεοτοκίον *«Σφαγήν σου τὴν ἄδικον»*.

Σημείωσις. *Ἡ ὡς ἄνω ἀπόλυσις τηρεῖται κατὰ πάσας τὰς ἱερὰς ἀκολουθίας μέχρι τῆς μεγ. Τετάρτης. Ἐπίσης εἰς τὰς ἀπολύσεις τῶν ἀκολουθιῶν τῆς μεγ. Ἑβδομάδος δὲν μνημονεύεται ὁ ἅγιος τοῦ Μηναίου, καθότι δὲν συμψάλλεται ἡ ἀκολουθία αὐτοῦ.*

Ὁ ὄρθρος τῆς μεγ. Δευτέρας (ψαλλόμενος συνήθως τῇ Κυριακῇ ἑσπέρας). Ἡ ἀκολουθία τελεῖται ὡς εἴθισται καὶ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Τ.Μ.Ε. (περὶ Τριῳδίου §67). Τὸ τροπάριον *«Ἰδοὺ ὁ νυμφίος ἔρχεται»* ἐκ τρίτου, μετὰ καταλήξεων εἰς τὸ α΄ *«προστασίαις τῶν ἀσωμάτων σῶσον ἡμᾶς»*, εἰς τὸ β΄ *«πρεσβείαις* (τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ) *σῶσον ἡμᾶς»* καὶ εἰς τὸ γ΄ *«διὰ τῆς Θεοτόκου ἐλέησον ἡμᾶς»*. Μετὰ τὸ κοντάκιον καὶ τὸν οἶκον τοῦ Τριῳδίου ἀναγινώσκεται τὸ μηνολόγιον τῆς 18ης Ἀπριλίου καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριῳδίου. Μετὰ τὸ *«Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι»*, τρισάγιον κ.λπ., καὶ τὸ κοντάκιον τῆς ἡμέρας (*«Ὁ Ἰακὼβ ὠδύρετο»)·* ἀπόλυσις *«Ἐρχόμενος ὁ Κύριος»*.

18. † Μεγάλη Δευτέρα. «Μνείαν ποιούμεθα Ἰωσὴφ τοῦ παγκάλου καὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Κυρίου καταραθείσης καὶ ξηρανθείσης συκῆς». Ἰωάννου ὁσίου. Σάββα τοῦ στρατηλάτου καὶ μάρτυρος, Ἀθανασίας ὁσίας τῆς ἐξ Αἰγίνης.

Τῇ μεγάλῃ Δευτέρᾳ πρωί. [Ἀναγινώσκονται πέντε καθίσματα τοῦ Ψαλτηρίου (δ΄-η΄).] Εἶτα αἱ ὧραι λιταὶ μετὰ τοῦ τροπαρίου *«Ἰδοὺ ὁ νυμφίος»* καὶ τοῦ κοντακίου *«Ὁ Ἰακὼβ ὠδύρετο»*, καὶ ἐν συνεχείᾳ ὁ ἑσπερινὸς μετὰ Προηγιασμένης (Τ.Μ.Ε. περὶ Τριῳδίου §§ 68 καὶ 69).

Τῇ μεγ. Δευτέρᾳ ἑσπέρας, τὸ μέγα ἀπόδειπνον μετὰ τοῦ τριῳδίου κανόνος αὐτοῦ (Τ.Μ.Ε. περὶ Τριῳδίου §§ 23 καὶ 70).

Ὁ ὄρθρος τῆς μεγ. Τρίτης, ὡς ἔχει ἐν τῷ Τριῳδίῳ (Τ.Μ.Ε. περὶ Τριῳδίου §§ 71 καὶ 67). Εἰς τὸ α΄ *«Ἰδοὺ ὁ νυμφίος»* κατάληξις *«πρεσβείαις τοῦ προδρόμου σῶσον ἡμᾶς»*, εἰς δὲ τὰ ἄλλα δύο ὡς προεσημειώθη. Μετὰ τὸν ν΄ ψαλμὸν εὐθὺς αἴτησις, διότι ὁ κανὼν δὲν ἔχει α΄ ᾠδήν.

19. † Μεγάλη Τρίτη. «Ἡ παραβολὴ τοῦ Κυρίου περὶ τῶν δέκα παρθένων». Παφνουτίου ἱερομάρτυρος. Φιλίππας μάρτυρος, Γεωργίου ἐπισκόπου Πισιδίας.

Τῇ μεγάλῃ Τρίτῃ πρωὶ [ἀναγινώσκονται ἕτερα πέντε καθίσματα τοῦ Ψαλτηρίου (θ΄-ιγ΄) καὶ εἶτα] αἱ ὧραι λιταί, μὲ τὸ ἀπολυτίκιον καὶ τὸ κοντάκιον τῆς ἡμέρας. Ἐν συνεχείᾳ ὁ ἑσπερινὸς μετὰ Προηγιασμένης (Τ.Μ.Ε., Διάταξις Τριῳδίου §§ 72 καὶ 73).

Τῇ μεγ. Τρίτῃ ἑσπέρας, τὸ μέγα ἀπόδειπνον μετὰ τοῦ τριῳδίου κανόνος αὐτοῦ (Τ.Μ.Ε. περὶ Τριῳδίου §§ 23 καὶ 74).

Ὁ ὄρθρος τῆς μεγάλης Τετάρτης ὡς ἔχει ἐν τῷ Τριῳδίῳ (Τ.Μ.Ε. περὶ Τριῳδίου §67). Εἰς τὸ α΄ *«Ἰδοὺ ὁ νυμφίος»* κατάληξις *«δυνάμει τοῦ σταυροῦ σου σῶσον ἡμᾶς»*, εἰς δὲ τὰ ἄλλα δύο ὡς προεσημειώθη.

20. † Μεγάλη Τετάρτη. «Μνεία τῆς ἀλειψάσης τὸν Κύριον μύρῳ πόρνης γυναικός». Θεοδώρου ὁσίου τοῦ Τριχινᾶ. Ζακχαίου ἀποστόλου, Ἀθανασίου ὁσίου κτίτορος Μεγάλου Μετεώρου (†1310)· Ἀναστασίου Β΄ Ἀντιοχείας, ἱερομάρτυρος (ζ΄ αἰ.).

Τῇ μεγάλῃ Τετάρτῃ πρωὶ [ἀναγινώσκονται ἕτερα ε΄ καθίσματα τοῦ Ψαλτηρ. (ιδ΄-κ΄) καὶ εἶτα] αἱ ὧραι λιταί, μὲ τὸ ἀπολυτίκιον καὶ τὸ κοντάκιον τῆς ἡμέρας. Ἐν συνεχείᾳ ὁ ἑσπερινὸς μετὰ Προηγιασμένης (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Τριῳδίου §§ 75-76).

Σήμερον εἴθισται εἰς τοὺς ἱ. ναοὺς ὅπως τελῆται καὶ τὸ μυστήριον τοῦ ἱεροῦ εὐχελαίου.

Τῇ μεγάλῃ Τετάρτῃ ἑσπέρας, τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον μετὰ τοῦ τριῳδίου κανόνος αὐτοῦ (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Τριῳδίου §77).

Ὁ ὄρθρος τῆς μεγ. Πέμπτης (ψαλλόμενος συνήθως τὴν ἑσπέραν τῆς μεγ. Τετάρτης). Ἡ ἀκολουθία ὡς εἴθισται καὶ ὡς ἔχει ἐν τῷ Τριῳδίῳ. Μετὰ τὸ *«Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι»*, τρισάγιον κ.λπ., [*«Ὅτε οἱ ἔνδοξοι μαθηταί»*,] ἡ προφητεία τῆς α΄ ὥρας μετὰ τοῦ τροπαρίου αὐτῆς, ἡ ἐκτενὴς καὶ ἀπόλυσις *«Ὁ δι᾽ ὑπερβάλλουσαν ἀγαθότητα ὁδὸν ἀρίστην τὴν ταπείνωσιν ὑποδείξας ἐν τῷ νίψαι τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν καὶ μέχρι σταυροῦ καὶ ταφῆς συγκαταβὰς ἡμῖν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεός...»* καὶ τὸ *«Δι᾽ εὐχῶν»*.

21. † Μεγάλη Πέμπη. «Τὸν ἱερὸν νιπτῆρα ἑορτάζομεν, τὸν μυστικὸν δεῖπνον, τὴν ὑπερφυᾶ προσευχὴν καὶ τὴν προδοσίαν αὐτήν». Ἰανουαρίου ἱερομάρτυρος (†305). Ἀλεξάνδρας τῆς βασιλίσσης· Ἀναστασίου Α΄ Ἀντιοχείας, ὁσίου (†599)· Μαξίμου Κων/πόλεως (†434).

Εἴδησις. *Σήμερον κατὰ τὴν προσκομιδὴν ἐξάγεται καὶ δεύτερος ἀμνός, ὅς, μετὰ τὸν ἐν τῇ θ. λειτουργίᾳ καθαγιασμὸν καὶ τὴν μετὰ τοῦτον προσεκτικὴν ἀποξήρανσιν αὐτοῦ, φυλάσσεται διὰ τὰς καθ᾽ ὅλον τὸ ἔτος ἀνάγκας τοῦ λογικοῦ ποιμνίου.*

Τῇ μεγ. Πέμπτῃ πρωί. Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ τῆς θ. λειτουργίας τοῦ μεγ. Βασιλείου, ὡς εἴθισται καὶ ὡς ἐν τῷ Τριῳδίῳ (Τ.Μ.Ε. περὶ Τριῳδίου §79). Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τῆς μεγ. Πέμπτης· Ἀπόστολος, *«Ἐγὼ παρέλαβον ἀπὸ τοῦ Κυρίου»* (Α΄ Κορ. ια΄ 23-32)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, *«Οἴδατε ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας τὸ Πάσχα γίνεται»* (Μτθ. κς΄ 2-20, Ἰω. ιγ΄ 3-17, Μτθ. κς΄ 21-39, Λκ. κβ΄ 43-44, Μτθ. κς΄ 40-κζ΄ 5), καὶ καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ μεγ. Βασιλείου. Ἀντὶ χερουβικοῦ καὶ κοινωνικοῦ, τὸ τροπάριον *«Τοῦ δείπνου σου τοῦ μυστικοῦ»*· τὸ αὐτὸ καὶ ἀντὶ τοῦ *Εἴδομεν τὸ φῶς* (καὶ τοῦ *Πληρωθήτω*). Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Ἐπὶ σοὶ χαίρει»*. Ἀπόλυσις ὡς ἐν τῷ ὄρθρῳ *«Ὁ δι᾽ ὑπερβάλλουσαν ἀγαθότητα...»*

Τὴν ἑσπέραν τῆς μεγάλης Πέμπτης. Ὁ ὄρθρος τῶν παθῶν τοῦ Κυρίου. Ἡ ἀκολουθία ἅπασα κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριῳδίῳ

τάξιν (Τ.Μ.Ε. περὶ Τριῳδίου §80). Μετὰ τὸ *«Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι»*, τρισάγιον κ.λπ., τὸ ἀπολυτίκιον *«Ἐξηγόρασας ἡμᾶς»* καὶ ἡ ἐκτενής. Ἀπόλυσις *«Ὁ ἐμπτυσμοὺς καὶ μάστιγας καὶ κολαφισμοὺς καὶ σταυρὸν καὶ θάνατον ὑπομείνας διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν, Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν»*.

22. † Μεγάλη Παρασκευή. «Τὰ ἅγια καὶ φρικτὰ πάθη τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἔτι δὲ μνεία τῆς τοῦ εὐγνώμονος λῃστοῦ ἐν τῷ σταυρῷ ὁμολογίας». Θεοδώρου ὁσίου τοῦ Συκεώτου (†613). Ναθαναὴλ ἀποστόλου (α΄ αἰ.), Θεοχάρους καὶ Ἀποστόλου ὁσίων τῶν ἐν Ἄρτῃ, Νεάρχου μάρτυρος.

Τῇ μεγάλῃ Παρασκευῇ πρωί. Ψάλλεται ἡ ἀκολουθία τῶν μεγάλων ὡρῶν, κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριῳδίῳ τάξιν (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Τριῳδίου §§81-83). Μετὰ τὴν εὐχὴν τῆς θ΄ ὥρας *«Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ»*, ἡ (μικρὰ) ἀπόλυσις *«Ὁ ἐμπτυσμοὺς καὶ μάστιγας»*.

Ὁ ἑσπερινὸς τοῦ μεγάλου Σαββάτου (τῆς ἀποκαθηλώσεως), ἀρχόμενος ἀμέσως μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς θ΄ ὥρας. Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἐν τῷ Τριῳδίῳ (Τ.Μ.Ε., διάταξις Τριῳδίου §84). Μετὰ τὴν ἐκφώνησιν *«Εἴη τὸ κράτος»* οἱ χοροὶ ἄρχονται τῶν ἀποστίχων *«Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου σε νεκρὸν»* κ.λπ., ἐνῷ οἱ ἱερεῖς τελοῦν τὴν περιφορὰν τοῦ ἐπιταφίου καὶ τοῦ ἱ. Εὐαγγελίου μετὰ λιτανείας, ὡς εἴθισται. Ἔμπροσθεν τοῦ κουβουκλίου οἱ ψάλται Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἰδιόμελον *«Σὲ τὸν ἀναβαλλόμενον»*· εἶτα *«Νῦν ἀπολύεις»*, τρισάγιον κ.λπ., τὰ ἀπολυτίκια *«Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ... κηδεύσας ἀπέθετο»*, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Ταῖς μυροφόροις γυναιξίν... ἐδείχθη ἀλλότριος»*. Ἀπόλυσις *«Ὁ δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν τὰ φρικτὰ πάθη καὶ τὸν ζωοποιὸν σταυρὸν καὶ τὴν ἑκούσιον ταφὴν σαρκὶ καταδεξάμενος Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν»*.

Ὁ ὄρθρος τοῦ μεγ. Σαββάτου «Ἐπιτάφιος Θρῆνος». Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται εἴτε τὴν ἑσπέραν τῆς μεγ. Παρασκευῆς εἴτε τὴν α΄ πρωινὴν τοῦ μεγ. Σαββάτου, ὡς εἴθισται (Τ.Μ.Ε. διάταξις Τριῳδίου §85). Εἰς τὸ ᾀσματικὸν τρισάγιον τῆς μεγ. δοξολογίας γίνεται ἡ λιτάνευσις τοῦ Ἐπιταφίου καὶ τοῦ ἱ. Εὐαγ-

γελίου. Ἅμα τῇ ἐπανόδῳ ἐν τῷ ναῷ ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ *«Πρόσχωμεν», «Εἰρήνη πᾶσι», «Σοφία»*, αἴρει τὸν ἐπιτάφιον ἐκ τοῦ κουβουκλίου καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸ ἱ. βῆμα, ἐνῷ ψάλλονται τὰ τροπάρια *«Ὅτε κατῆλθες»* κ.λπ.. Εἶτα τὸ τροπάριον *«Ὁ συνέχων τὰ πέρατα»*, τὸ προκείμενον, ἡ προφητεία, τὸ ἕτερον προκείμενον, ὁ Ἀπόστολος (τὸ ἀλληλουιάριον ζήτει εἰς τὸ βιβλίον τοῦ «Πραξαποστόλου»), ὁ δὲ ἱερεὺς ἀπὸ τῶν βημοθύρων τὸ Εὐαγγέλιον. Ἀπόλυσις *«Ὁ δι᾽ ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν, τὰ φρικτὰ πάθη καὶ τὸν ζωοποιὸν σταυρὸν καὶ τὴν ἑκούσιον ταφὴν σαρκὶ καταδεξάμενος»*.

23. † Μέγα Σάββατον. «Ἡ θεόσωμος ταφὴ καὶ ἡ εἰς ᾅδου κάθοδος τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ». † Γεωργίου μεγαλομάρτυρος τοῦ τροπαιοφόρου (†303).

Εἴδησις. *Ἡ ἀκολουθία τοῦ μεγαλομάρτυρος μετατίθεται καὶ συμψάλλεται μετὰ τῆς ἀναστασίμου τῇ Δευτέρᾳ τῆς διακαινησίμου (25 Ἀπριλίου).*

Τῷ μεγάλῳ Σαββάτῳ πρωί. Ὁ μέγας ἑσπερινὸς μετὰ τῆς θ. λειτουργίας τοῦ μεγ. Βασιλείου, ὡς εἴθισται (Τ.Μ.Ε. περὶ Τριῳδίου §86). Εἴσοδος μετ᾽ Εὐαγγελίου, *«Φῶς ἱλαρόν»*, τὰ ἀναγνώσματα (τὸ α΄ *«Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεός»*, τὸ δ΄ *«Ἐγένετο λόγος Κυρίου»*, καὶ τὸ ιε΄ *«Ἔτους ὀκτωκαιδεκάτου»*) κ.τ.λ.· ἀντὶ χερουβικοῦ ὁ ἀρχαῖος ὕμνος *«Σιγήσατω πᾶσα σάρξ»*. Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Ἐπὶ σοὶ χαίρει»*. Κοινωνικὸν *«Ἐξηγέρθη ὡς ὁ ὑπνῶν Κύριος καὶ ἀνέστη σῴζων ἡμᾶς· ἀλληλούια»*. Ἀντὶ τοῦ *Εἴδομεν τὸ φῶς* ψάλλεται εἱρμολογικῶς εἰς ἦχον β΄ τὸ *«Μνήσθητι εὔσπλαγχνε καὶ ἡμῶν, καθὼς ἐμνημόνευσας τοῦ λῃστοῦ, ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν»*. Ἀπόλυσις *«Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν»*.

24. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΑΣΧΑ. «Η ΖΩΗΦΟΡΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ». Ἐλισάβετ ὁσίας. Τῶν νεομαρτύρων Δούκα ἐκ Μυτιλήνης (†1564) καὶ Νικολάου ἐν Μαγνησίᾳ (†1776).

Τῷ μεγάλῳ Σαββάτῳ ἑσπέρας. Ἡ παννυχίς. Περὶ ὥραν 11ην μ.μ. τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Ἀναστάσεως (Τ.Μ.Ε., διάταξις Πεντηκοσταρίου §1): Μετὰ τὸν ν΄ ψαλμόν (χῦμα), ψάλλεται (ἀργῶς) ὁ κανὼν *«Κύματι θαλάσσης»* μὲ στίχον εἰς τὰ τροπάρια

«Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι», εἰς δὲ τὰ δύο τελευταῖα ἑκάστης ᾠδῆς (καὶ τῆς η΄ ᾠδῆς) Δόξα, Καὶ νῦν· ἀλλ᾽ οὔτε ἐπαναλαμβάνομεν τὸν εἱρμὸν ἑκάστης ᾠδῆς ὡς καταβασίαν* (πλὴν τοῦ εἱρμοῦ τῆς θ΄), οὔτε αἰτήσεις λέγονται οὔτε τὸ *«Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν»* οὔτε τὸ *«Τὴν Θεοτόκον καὶ μητέρα»*, οὔτε θυμίασις γίνεται εἰς τὴν θ΄. Μετὰ τὴν θ΄ ᾠδὴν λέγεται αὖθις ὁ εἱρμὸς αὐτῆς *«Μὴ ἐποδύρου μου»* καὶ εὐθὺς τρισάγιον κ.λπ., τὸ ἀναστάσιμον ἀπολυτίκιον *«Ὅτε κατῆλθες»*, ἡ ἐκτενὴς καὶ ἡ μικρὰ ἀπόλυσις *«Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν»*.

Εἴδησις. *Ἀπὸ τῆς σήμερον (Κυριακῆς τοῦ Πάσχα) μέχρι τῆς Κυριακῆς τῆς Πεντηκοστῆς τὸ «Βασιλεῦ οὐράνιε» δὲν λέγεται.*

Ἡ τελετὴ τῆς ἀναστάσεως. Ὁ ἱερεὺς ἐνδεδυμένος ὁλόκληρον τὴν ἱερατικὴν στολὴν καὶ κρατῶν τὸ ἱ. Εὐαγγέλιον καὶ λαμπάδα ἀνημμένην ἐκ τῆς ἀκοιμήτου κανδήλας τῆς ἁγ. τραπέζης, ἐξέρχεται τοῦ ἱ. βήματος ψάλλων εἰς ἦχον πλ. α΄ τὸν ὕμνον *«Δεῦτε λάβετε φῶς...»*, ὃν ἐπαναλαμβάνουν πολλάκις οἱ χοροὶ ἐναλλάξ. Εἶτα ὁ ἱερεὺς καὶ οἱ χοροὶ ψάλλουν τὸ στιχηρὸν *«Τὴν ἀνάστασίν σου, Χριστὲ σωτήρ»*, ἕως οὗ φθάσουν εἰς τὴν ἐξέδραν, ἔνθα ὁ ἱερεὺς ἀναγινώσκει τὸ β΄ ἑωθινὸν Εὐαγγέλιον *«Διαγενομένου τοῦ Σαββάτου»* (Μρ. ις΄ 1-8)· οἱ χοροὶ *«Δόξα σοι, Κύριε, δόξα σοι»* καὶ εὐθὺς ἄρχεται

Ὁ ὄρθρος. Ὁ ἱερεὺς ἀφοῦ θυμιάσῃ τρὶς τὸ ἱ. Εὐαγγέλιον, ἐκφωνεῖ *«Δόξα τῇ ἁγίᾳ καὶ ὁμοουσίῳ»* καὶ ψάλλει εἰς ἦχον πλ. α΄ τὸ ἀναστάσιμον τροπάριον *«Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν»* τρίς· εἶτα οἱ χοροὶ τὸ αὐτὸ ἑξάκις, ἐνῷ ὁ ἱερεὺς θυμιῶν κύκλῳ τὸ Εὐαγγέλιον λέγει τοὺς 4 στίχους *«Ἀναστήτω ὁ Θεὸς»* κ.λπ. καὶ τὰ Δόξα, Καὶ νῦν· εἶτα ὁ ἱερεὺς αὖθις *«Χριστὸς ἀνέστη»* καὶ οἱ χοροὶ τὸ ἀκροτελεύτιον αὐτοῦ *«καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζωὴν χαρισάμενος»*. Εὐθὺς συναπτὴ μεγάλη, ἐκφώνησις *«Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα»*, καὶ ἐπανερχόμεθα εἰς τὸν ναὸν ψαλλομένου τοῦ εἱρμοῦ τῆς α΄ ᾠδῆς τοῦ Πάσχα *«Ἀναστάσεως ἡμέρα»*.

---

* Οἱ εἱρμοὶ δὲν ἐπαναλαμβάνονται, διότι καταβασίαι ψάλλονται κανονικῶς μόνον εἰς τὸν ὄρθρον.

ΚΑΝΩΝ ὁ τοῦ πάσχα [εἰς 6, ἤ τοι ὁ εἱρμὸς δὶς καὶ τὰ τροπάρια ἑκάστης ᾠδῆς εἰς 4 μὲ στίχον *«Δόξα τῇ ἁγίᾳ ἀναστάσει σου, Κύριε»*, Δόξα, εἰς τὸ προτελευταῖον, Καὶ νῦν, εἰς τὸ τελευταῖον]. Εἰς τὸ τέλος ἑκάστης ᾠδῆς πάλιν ὁ εἱρμὸς αὐτῆς καταβασία, τὸ *«Χριστὸς ἀνέστη»* τρὶς καὶ τὸ *«Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς»* ἅπαξ, καὶ γίνεται μικρὰ συναπτὴ μετὰ τῆς οἰκείας ἐκφωνήσεως ὡς ἐν τῷ Τριῳδίῳ ἢ τῷ Ἱερατικῷ. Ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς ἡ ὑπακοὴ *«Προλαβοῦσαι τὸν ὄρθρον»*· ἀφ᾽ ς΄ τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τῆς ἑορτῆς, τὰ συναξάρια τοῦ Μηναίου καὶ τοῦ Πεντηκοσταρίου καὶ εὐθὺς *«Ἀνάστασιν Χριστοῦ»* τρὶς καὶ *«Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς»* ἐπίσης τρὶς χῦμα. Ἐν συνεχείᾳ αἱ λοιπαὶ ᾠδαί. Εἰς τὴν ἐκφώνησιν *«Τὴν Θεοτόκον καὶ μητέρα»* ψάλλεται ἡ θ΄ ᾠδὴ τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν μεγαλυναρίων ὡς ἑξῆς·

Μεγάλυνον, ψυχή μου, τὸν ἐθελουσίως παθόντα καὶ ταφέντα καὶ ἐξαναστάντα τριήμερον ἐκ τάφου. «Φωτίζου, φωτίζου».

Μεγάλυνον, ψυχή μου, τὸν ἐξαναστάντα τριήμερον ἐκ τάφου Χριστὸν τὸν ζωοδότην. «Φωτίζου, φωτίζου».

Χριστὸς τὸ καινὸν Πάσχα, τὸ ζωόθυτον θῦμα, ἀμνὸς Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν κόσμου. «Ὦ θείας, ὦ φίλης».

Σήμερον πᾶσα κτίσις ἀγάλλεται καὶ χαίρει, ὅτι Χριστὸς ἀνέστη καὶ ᾅδης ἐσκυλεύθη. «Ὦ θείας, ὦ φίλης».

Δόξα. *Μεγάλυνον, ψυχή μου, τῆς τρισυποστάτου καὶ ἀδιαιρέτου θεότητος τὸ κράτος. «Ὦ Πάσχα τὸ μέγα».*

Καὶ νῦν. *Χαῖρε, παρθένε, χαῖρε· χαῖρε, εὐλογημένη· χαῖρε, δεδοξασμένη· σὸς γὰρ υἱὸς ἀνέστη τριήμερος ἐκ τάφου. «Ὦ Πάσχα τὸ μέγα».*

Ἡ καταβασία *«Ὁ ἄγγελος ἐβόα τῇ κεχαριτωμένῃ· ἁγνὴ παρθένε, χαῖρε καὶ πάλιν ἐρῶ, χαῖρε, ὁ σὸς υἱὸς ἀνέστη τριήμερος ἐκ τάφου. Φωτίζου, φωτίζου»*, *«Χριστὸς ἀνέστη»* γ΄ καὶ *«Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς»* ἅπαξ· μικρὰ συναπτὴ μετ᾽ ἐκφωνήσεως *«Ὅτι σὲ αἰνοῦσι»* καὶ εὐθὺς μόνον τὸ ἐξαποστειλάριον τοῦ Πάσχα *«Σαρκὶ ὑπνώσας»* τρίς.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ τὰ 4 ἀναστάσιμα *«Ὑμνοῦμέν σου, Χριστὲ»* κ.λπ. καὶ εἰς τοὺς στίχους αὐτῶν τὰ στιχηρὰ *«Πάσχα ἱερὸν»* κ.τ.λ., Δόξα, Καὶ νῦν, *«Ἀναστάσεως ἡμέρα»* μετὰ τοῦ *«Χριστὸς ἀνέστη»* (γ΄).

ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ. Εὐθὺς* μετὰ τὸ τρίτον *«Χριστὸς ἀνέστη»* ὁ προεστὼς (ἢ ὁ ἱερεὺς) ἀναγινώσκει τὸν κατηχητικὸν λόγον *«Εἴ τις εὐσεβὴς καὶ φιλόθεος»*, μεθ᾽ ὃν εἴθισται ὁ α΄ χορὸς νὰ ψάλλῃ τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ Χρυσοστόμου *«Ἡ τοῦ στόματός σου καθά περ πυρσός»*.

Σημείωσις. *Ὁ κατηχητικὸς λόγος καὶ τὸ παρὸν ἀπολυτίκιον λέγονται μόνον σήμερον.*

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὸ *«Χριστὸς ἀνέστη»* δεκάκις ὡς προδεδήλωται (τοῦ ἱερέως θυμιῶντος ὡς ἔθος). Ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν ἐφυμνίων αὐτῶν, ὡς ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ Ἀποστόλου. Εἰσοδικὸν *«Ἐν ἐκκλησίαις εὐλογεῖτε τὸν Θεόν, Κύριον ἐκ πηγῶν Ἰσραήλ. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν...»*

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ, τὸ τροπάριον *«Χριστὸς ἀνέστη»*, ἡ ὑπακοὴ *«Προλαβοῦσαι τὸν ὄρθρον»* καὶ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον *«Εἰ καὶ ἐν τάφῳ»*. Ἀντὶ τρισαγίου *«Ὅσοι εἰς Χριστόν»*. Ἀπόστολος –μετὰ τοῦ προκειμένου αὐτοῦ– Κυρ. Πάσχα, *«Τὸν μὲν πρῶτον λόγον»* (Πρξ. α΄ 1-8)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, *«Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος»* (Ἰω. α΄ 1-17). Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου. Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζου, φωτίζου»*.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ *«Σῶμα Χριστοῦ μεταλάβετε, πηγῆς ἀθανάτου γεύσασθε»* (ἄνευ ἀλληλούια)· ψάλλεται δὲ ἐκ τρίτου ἢ μετὰ τῶν ἐφεξῆς στίχων αὐτοῦ**·

Μέγα τὸ μυστήριον τῆς σῆς, Χριστέ, ἀναστάσεως. «Σῶμα Χριστοῦ μεταλάβετε».

Δείπνῳ παραγέγονας ἑκὼν πάθος ὁ ἀθάνατος. «Σῶμα Χριστοῦ μεταλάβετε».

---

* Ἡ ἁρμόδιος θέσις τοῦ κατηχητικοῦ λόγου εἶναι «μετὰ τοὺς αἴνους πρὸ τῆς λειτουργίας, διότι ἀφορᾷ εἰς τὴν προπαρασκευὴν διὰ τὴν λειτουργίαν καὶ τὴν ἁγίαν κοινωνίαν» (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Πεντηκοσταρίου, §2, ὑποσημ. 7). Ὁμοίως ὁρίζεται εἰς τὸ Πεντηκοστάριον, τὰ ἀρχαῖα Τυπικὰ καὶ τὸ ἐγκρίσει τῆς Ἱ. Συνόδου «Ἱερατικὸν» τῆς Ἀπ. Διακονίας, ἐπιμελείᾳ ἱερέως Κων. Παπαγιάννη, ἔτ. 2002, σελ. 80-82.

** Οἱ παρόντες στίχοι εὕρηνται εἰς τὸν σιναϊτικὸν κώδικα 150, τοῦ 9ου-10ου αἰῶνος (Τυπικὰ Δημητριεύσκη 1,174).

Τότε καὶ ὁ ᾅδης συναντήσας, ἐπικράνθη λογοθετούμενος, ψυχὰς ἀπαιτούμενος. «Σῶμα Χριστοῦ μεταλάβετε».

Τότε καὶ Μαρία ἡ μυρίσασα εὐφράνθη, προσκυνήσασα Θεὸν πρὸ τοῦ μνήματος. «Σῶμα Χριστοῦ μεταλάβετε».

Εἴπατε τῷ Πέτρῳ καὶ τοῖς λοιποῖς ἀποστόλοις, ὅτι ἀνέστη ἐκ νεκρῶν ὁ ἀθάνατος. «Σῶμα Χριστοῦ μεταλάβετε».

Μετὰ τὴν θ. κοινωνίαν τὸ *«Χριστὸς ἀνέστη»* ἅπαξ· τὸ αὐτὸ τρὶς σύντομον (εἰς ἦχον β΄) ἀντὶ τοῦ *Εἴη τὸ ὄνομα*.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ *«Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν»*, ἐν τέλει τῆς ὁποίας ὁ ἱερεὺς ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν λαὸν ἐκφωνεῖ *«Χριστὸς ἀνέστη»*, καὶ ὁ λαὸς ἀποκρίνεται *«Ἀληθῶς ἀνέστη»* (τοῦτο ἐπαναλαμβάνεται τρίς), εἶτα ὁ ἱερεὺς *«Δόξα τῇ αὐτοῦ τριημέρῳ ἐγέρσει»*, καὶ ὁ λαὸς *«Προσκυνοῦμεν αὐτοῦ τὴν τριήμερον ἔγερσιν»* (ἅπαξ)· εἶτα (ἀντὶ τοῦ *Δι᾽ εὐχῶν*) ὁ ἱερεὺς ψάλλει ἢ ἐκφωνεῖ ὁλόκληρον τὸ *«Χριστὸς ἀνέστη»*.

Εἰδήσεις. *1. Ἡ τάξις αὐτὴ τῆς θ. λειτουργίας τηρεῖται καθ᾽ ἅπασαν τὴν διακαινήσιμον ἑβδομάδα, ἐναλλασσομένων τῶν ἀναγνωσμάτων.*

2. Ἀπὸ τῆς Κυριακῆς μέχρι τοῦ Σαββάτου τῆς διακαινησίμου, ὡς καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἀποδόσεως τοῦ Πάσχα, ἀντὶ ὡρῶν, ἀποδείπνου καὶ μεσονυκτικοῦ λέγεται ***ἡ ἐναρκτήριος ἀκολουθία*** *ἐπαναλαμβανομένη τρίς, ὡς ἔχει ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ ἢ τῷ Ὡρολογίῳ, καὶ εἶτα γίνεται μικρὰ ἀπόλυσις, ἐπισφραγιζομένη διὰ τοῦ* «Χριστὸς ἀνέστη».

3. Ἀπὸ σήμερον μέχρι τοῦ Σαββάτου τῆς διακαινησίμου ἑβδομάδος εἰς τὸν ἑσπερινὸν τὸ Ψαλτήριον δὲν ἀναγινώσκεται καὶ τὸ «Νῦν ἀπολύεις» *μετὰ τοῦ τρισαγίου καταλιμπάνεται· εἰς δὲ τὸ τέλος τοῦ ὄρθρου καταλιμπάνεται ἡ δοξολογία· εἰς τὴν θ. λειτουργίαν ἀντὶ τοῦ* «Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου» *ψάλλεται τρὶς σύντομον τὸ* «Χριστὸς ἀνέστη» *συνήθως εἰς ἦχον β΄ στιχηραρικόν.*

4. Ἐὰν γένηται ἐν τῇ διακαινησίμῳ ἑβδομάδι ἀρτοκλασία, ἀντὶ τοῦ Θεοτόκε παρθένε *ψάλλεται τὸ* «Χριστὸς ἀνέστη» *(Τ.Μ.Ε. Προθεωρία §11).*

5. Κατὰ τὴν διακαινήσιμον ἐπίσης ἑβδομάδα ἀντὶ τῆς συνήθους νεκρωσίμου ἀκολουθίας ψάλλεται ἡ ἀναστάσιμος ἐξόδιος ἀκολουθία (Μικρὸν Εὐχολόγιον, ἐκδ. Ἀπ. Διακονίας, σελ. 266).

Τῇ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα ἑσπέρας. Ἀντὶ τῆς θ΄ ὥρας ἡ ἐναρκτήριος ἀκολουθία τοῦ Πάσχα.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. *«Δόξα τῇ ἁγίᾳ καὶ ὁμοουσίῳ»*, τὸ *«Χριστὸς ἀνέστη»* δεκάκις, ὡς εἰς τὸν ὄρθρον, ἡ μεγ. συναπτὴ καὶ ἡ

ἐκφώνησις *«Ὅτι πρέπει σοι»*. Ἑσπέρια, εἰς στίχους 8, ἀναστάσιμα 4 τοῦ β΄ ἤχου *«Τὸν πρὸ αἰώνων ἐκ Πατρὸς»* κ.λπ. καὶ τοῦ ἁγίου Γεωργίου (Ἀπριλίου 23) τὸ αὐτόμελον *«Ὡς γενναῖον ἐν μάρτυσι»* καὶ τὰ ἐν συνεχείᾳ 3 προσόμοια, Δόξα, τὸ ἰδιόμελον αὐτοῦ *«Ἀξίως τοῦ ὀνόματος»*, Καὶ νῦν, τὸ α΄ θεοτοκίον τοῦ ἤχου *«Παρῆλθεν ἡ σκιὰ τοῦ νόμου»*.

ΕΙΣΟΔΟΣ μετ᾽ Εὐαγγελίου, *«Φῶς ἱλαρὸν»* καὶ τὸ μέγα προκείμενον *«Τίς θεὸς μέγας»* κατὰ τὴν ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ τάξιν.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ. Εὐθὺς *«Καὶ ὑπὲρ τοῦ καταξιωθῆναι ἡμᾶς»* καὶ κατὰ τὴν οἰκείαν τάξιν ὁ ἱερεὺς ἀναγινώσκει ἀπὸ τῶν βημοθύρων τὸ Εὐαγγέλιον *«Οὔσης ὀψίας τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ»* (Ἰω. κ΄ 19-25), τὸ ὁποῖον, ἐφόσον καθίσταται δυνατόν, ἐπαναλαμβάνεται καὶ παρ᾽ ἄλλων κατὰ τὰς ὡρισμένας περιόδους αὐτοῦ εἰς διαφόρους γλώσσας. Μετὰ τὴν πλήρωσιν τοῦ Εὐαγγελίου, ὁ α΄ χορὸς *«Δόξα σοι, Κύριε, δόξα σοι»*, ἡ ἐκτενής, τὸ *«Καταξίωσον»* κ.τ.λ., ὡς συνήθως.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ. Τὸ στιχηρὸν *«Ἡ ἀνάστασίς σου, Χριστὲ σωτὴρ»* καὶ εἰς τοὺς στίχους αὐτῶν τὰ 4 στιχηρὰ *«Πάσχα ἱερόν»*, Δόξα, τὸ ἰδιόμελον τοῦ ἁγίου *«Τὸν νοερὸν ἀδάμαντα»*, Καὶ νῦν, *«Ἀναστάσεως ἡμέρα»* μετὰ τοῦ *«Χριστὸς ἀνέστη»* ἅπαξ, ὁ β΄ χορὸς τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ μεγαλομάρτυρος *«Ὡς τῶν αἰχμαλώτων»* καὶ ὁ α΄ χορὸς αὖθις τὸ *«Χριστὸς ἀνέστη»*.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ (διαλογικῶς) *«Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν Χριστός»*, ὡς ἐσημειώθη εἰς τὸ τέλος τῆς θ. λειτουργίας.

25. † Δευτέρα τῆς διακαινησίμου. † Μάρκου τοῦ ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ (α΄ αἰ.). Ἦχος β΄.

Εἴδησις. *Σήμερον συμψάλλεται ἐκ μεταθέσεως καὶ ἡ ἀκολουθία τοῦ μεγαλομάρτυρος Γεωργίου (Τ.Μ.Ε., 23 Ἀπριλίου §§1-3), ἡ δὲ ἀκολουθία τοῦ εὐαγγελιστοῦ Μάρκου μετατίθεται διὰ τὴν ἐπαύριον.*

Τῇ Δευτέρᾳ πρωί. Ἀντὶ μεσονυκτικοῦ ἡ ἐναρκτήριος ἀκολουθία τοῦ Πάσχα.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Τὸ *«Χριστὸς ἀνέστη»* δεκάκις, ἡ μεγ. συναπτὴ καὶ ἡ ἐκφώνησις *«Ὅτι πρέπει σοι»*.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΟΡΘΡΟΥ. Εὐθὺς μετὰ τὴν ὡς ἄνω ἐκφώνησιν ἐπακολουθεῖ τὸ *«Ἐκ νεότητός μου»* καὶ ἡ λοιπὴ συνήθης τάξις τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ ὄρθρου, εἰς ἣν ἀναγινώσκεται τὸ τῆς Τρίτης ιβ΄ ἑβδ. Λουκᾶ, *«Προσέχετε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων»* (Λκ. κα΄ 12-19)· εἶτα *«Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι»* ἅπαξ χῦμα, καὶ ἄνευ τοῦ ν΄ ψαλμοῦ (ὅς τις καταλιμπάνεται) τὰ Δόξα, Καὶ νῦν, καὶ τὸ ἰδιόμελον, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Ὁ ἱερεὺς τὸ *«Σῶσον, ὁ Θεός»*.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ τοῦ Πάσχα μετὰ τῶν εἱρμῶν αὐτοῦ καὶ ὁ ὁμόειρμος κανὼν τοῦ μεγαλομάρτυρος *«Ὑπὲρ ἥλιον ἐξήστραψεν»* ἀνὰ 4. Ἐν τῷ τέλει ἑκάστης ᾠδῆς ὁ εἱρμὸς αὐτῆς, τὸ *«Χριστὸς ἀνέστη»* γ΄, *«Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς»* ἅπαξ καὶ μικρὰ συναπτὴ μετὰ τῆς οἰκείας ἐκφωνήσεως. Ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς ἡ ὑπακοὴ *«Προλαβοῦσαι τὸν ὄρθρον»* καὶ τὸ κοντάκιον τοῦ Πάσχα *«Εἰ καὶ ἐν τάφῳ»*· ἀφ᾽ ς΄ τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τοῦ μεγαλομάρτυρος, τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας [καὶ ἐκ τῆς 23ης Ἀπριλίου τὸ ὑπόμνημα τοῦ ἁγίου Γεωργίου]· εἶτα *«Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι»* τρὶς χῦμα καὶ *«Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς»* ἐπίσης τρὶς χῦμα.

Θ΄ ΩΔΗ. Μετὰ τὴν η΄ ᾠδήν, ἡ ἐκφώνησις *«Τὴν Θεοτόκον καὶ μητέρα»* καὶ (ἀντὶ τῆς ᾠδῆς τῆς Θεοτόκου) ψάλλονται εἰς 4 μεγαλυνάρια τῆς ἑορτῆς ἡ θ΄ ᾠδὴ τοῦ κανόνος τοῦ Πάσχα καὶ εἰς τὸ προοῖμνιον *«Ἅγιε τοῦ Θεοῦ»* δύο τροπάρια τῆς θ΄ ᾠδῆς τοῦ ἁγίου, Δόξα, τὸ γ΄, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον, εὐθὺς ὁ εἱρμὸς *«Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζου, φωτίζου», «Χριστὸς ἀνέστη»* γ΄ καὶ *«Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς»* ἅπαξ, μικρὰ συναπτὴ μετ᾽ ἐκφωνήσεως *«Ὅτι σὲ αἰνοῦσιν»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ, τοῦ πάσχα *«Σαρκὶ ὑπνώσας»*, τοῦ ἁγίου *«Ἔαρ ἡμῖν ἐξέλαμψε»* καὶ αὖθις τὸ *«Σαρκὶ ὑπνώσας»*.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ, εἰς στίχους 8, στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4, τοῦ ἁγίου προσόμοια 4 *«Δεῦτε τὴν πανέορτον»* κ.λπ. –εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα *«Δίκαιος ὡς φοίνιξ ἀνθήσει καὶ ὡσεὶ κέδρος ἡ ἐν τῷ Λιβάνῳ πληθυνθήσεται»*, *«Τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ ἐθαυμάστωσεν ὁ Κύριος»*–, καὶ εἰς τοὺς στίχους αὐτῶν τὰ 4 στιχηρὰ *«Πάσχα ἱερὸν»* κ.λπ., Δόξα, τοῦ ἁγίου *«Ἀνέτειλε τὸ ἔαρ»*, Καὶ νῦν, *«Ἀναστάσεως ἡμέρα»*, μετὰ τοῦ *«Χριστὸς ἀνέστη»* γ΄.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ, τὸ *«Χριστὸς ἀνέστη»*, τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου *«Ὡς τῶν αἰχμαλώτων»*, ἡ ὑπακοὴ *«Προλαβοῦσαι τὸν ὄρθρον»* καὶ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον *«Εἰ καὶ ἐν τάφῳ»*. Ἀντὶ τρισαγίου, *«Ὅσοι εἰς Χριστόν»*.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον τῆς 23ης Ἀπρ.· Ἀπόστολος: τοῦ ἁγίου, Σαβ. δ΄ ἑβδ. Πράξ., *«Κατ᾽ ἐκεῖνον τὸ καιρὸν ἐπέβαλεν ὁ Ἡρῴδης»* (Πρξ. ιβ΄ 1-11)· ἀλληλουιάριον τῆς Δευτέρας τοῦ Πάσχα· Εὐαγγέλιον: τῆς ἡμέρας, *«Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακε πώποτε»* (Ἰω. α΄ 18-28).

Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου. Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζου, φωτίζου»*.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ *«Σῶμα Χριστοῦ»* (εἰς δὲ τοὺς ἐπ᾽ ὀνόματι τοῦ ἁγίου τιμωμένους ναοὺς *«Εἰς μνημόσυνον»*)· ἀντὶ τοῦ *Εἴδομεν* τὸ *«Χριστὸς ἀνέστη»*. Ἀπόλυσις ἡ τοῦ Πάσχα διαλογικῶς, ὡς χθές.

26. † Τρίτη τῆς διακαινησίμου. Βασιλέως ἐπισκόπου Ἀμασείας ἱερομάρτ. (†332), Γλαφύρας καὶ Ἰούστας ὁσίων (†322). Ἦχος γ΄.

[Τῇ Τρίτῃ τῆς διακαινησίμου μνήμη τῶν νεοφανῶν μαρτύρων Ῥαφαήλ, Νικολάου, Εἰρήνης τῶν ἐν Λέσβῳ· ὡσαύτως μνήμη τῶν ὁσιομαρτύρων τῆς μονῆς Μεταμορφώσεως Νταοὺ Πεντέλης.]

Εἴδησις. *Σήμερον συμψάλλεται ἐκ μεταθέσεως ἡ ἀκολουθία τοῦ ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Μάρκου (Τ.Μ.Ε., 25 Ἀπριλίου, §§1-2).*

Ἀντὶ τῆς θ΄ ὥρας ἡ ἐναρκτήριος ἀκολουθία τοῦ Πάσχα.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Τὸ *«Χριστὸς ἀνέστη»* δεκάκις, ἡ μεγ. συναπτὴ καὶ ἡ ἐκφώνησις *«Ὅτι πρέπει σοι»*.

ΕΙΣ ΤΟ *«ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ»*, εἰς στίχους 8, ἀναστάσιμα 4 καὶ τοῦ εὐαγγελιστοῦ προσόμοια 3 εἰς 4, Δόξα, *«Σοῦ ἐξεχύθη χάρις»*, Καὶ νῦν, *«Πῶς μὴ θαυμάσωμεν»*.

ΕΙΣΟΔΟΣ, *«Φῶς ἱλαρὸν»* καὶ τὸ μέγα προκείμενον *«Ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐν τῷ οὐρανῷ»*. Ἡ ἐκτενής, τὸ *«Καταξίωσον»* κ.τ.λ., ὡς συνήθως.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ, τὸ ἀναστάσιμον στιχηρὸν *«Ὁ τῷ πάθει σου, Χριστὲ»* καὶ τὰ 4 στιχηρὰ *«Πάσχα ἱερὸν»* μετὰ τῶν στίχων αὐ-

τῶν, Δόξα, τοῦ εὐαγγελιστοῦ *«Δεῦτε τῆς οὐρανίου μυσταγωγίας»*, Καὶ νῦν, *«Ἀναστάσεως ἡμέρα»* μετὰ τοῦ *«Χριστὸς ἀνέστη»* ἅπαξ, εἶτα τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου *«Ἀπόστολε ἅγιε»* καὶ αὖθις τὸ *«Χριστὸς ἀνέστη»*. Ἡ ἀπόλυσις τοῦ Πάσχα διαλογικῶς, ὡς χθές.

Ἀντὶ μεσονυκτικοῦ ἡ ἐναρκτήριος ἀκολουθία τοῦ Πάσχα.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Τὸ *«Χριστὸς ἀνέστη»* δεκάκις, ἡ μεγ. συναπτὴ καὶ ἡ ἐκφώνησις *«Ὅτι πρέπει σοι»*.

ΚΑΝΟΝΕΣ. Μετὰ τὴν ὡς ἄνω ἐκφώνησιν εὐθὺς ὁ κανὼν τοῦ Πάσχα καὶ ὁ τοῦ ἀποστόλου (μετὰ στίχου *«Ἀπόστολε τοῦ Χριστοῦ...»*). Ἐν τῷ τέλει ἑκάστης ᾠδῆς ὁ εἱρμὸς τοῦ Πάσχα, τὸ *«Χριστὸς ἀνέστη»* γ΄, *«Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς»* ἅπαξ καὶ μικρὰ συναπτὴ μετὰ τῆς οἰκείας ἐκφωνήσεως. Ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς ἡ ὑπακοὴ *«Προλαβοῦσαι τὸν ὄρθρον»* καὶ τὸ κοντάκιον τοῦ Πάσχα *«Εἰ καὶ ἐν τάφῳ»*. Ἀφ᾽ ς΄ τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τοῦ εὐαγγελιστοῦ, τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας [καὶ ἐκ τῆς 25ης Ἀπριλίου τὸ ὑπόμνημα τοῦ εὐαγγελιστοῦ], εἶτα *«Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι»* τρὶς χῦμα καὶ *«Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς»* ἐπίσης τρὶς χῦμα.

Θ΄ ΩΔΗ. Μετὰ τὴν η΄ ᾠδήν, ἡ ἐκφώνησις *«Τὴν Θεοτόκον καὶ μητέρα»* καὶ (ἀντὶ τῆς ᾠδῆς τῆς Θεοτόκου) ψάλλονται ἡ θ΄ ᾠδὴ τοῦ Πάσχα καὶ ἡ θ΄ ᾠδὴ τοῦ εὐαγγελιστοῦ, εἶτα ὁ εἱρμὸς *«Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζου, φωτίζου», «Χριστὸς ἀνέστη»* γ΄ καὶ *«Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς»* ἅπαξ.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ, τοῦ Πάσχα *«Σαρκὶ ὑπνώσας»*, τοῦ εὐαγγελιστοῦ καὶ αὖθις τὸ *«Σαρκὶ ὑπνώσας»*.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ, ἀρχόμεθα ἀπὸ τοῦ στίχου *«Τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς κρῖμα ἔγγραπτον»* καὶ ψάλλομεν στιχηρὰ ἀναστάσιμα 3, τοῦ εὐαγγελιστοῦ προσόμοια 3, καὶ εἰς τοὺς στίχους αὐτῶν τὰ 4 στιχηρὰ τοῦ Πάσχα *«Πάσχα ἱερὸν»* κ.λπ., Δόξα, τὸ ἰδιόμελον τοῦ εὐαγγελιστοῦ *«Σοῦ ἐξεχύθη»*, Καὶ νῦν, *«Ἀναστάσεως ἡμέρα»* μετὰ τοῦ *«Χριστὸς ἀνέστη»* γ΄.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ τὸ *«Χριστὸς ἀνέστη»*, τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου *«Ἀπόστολε ἅγιε»*, ἡ ὑπακοὴ *«Προλαβοῦσαι τὸν ὄρ-*

θρον» καὶ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον *«Εἰ καὶ ἐν τάφῳ»*. Ἀντὶ τρισαγίου, *«Ὅσοι εἰς Χριστόν»*.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον ἀποστολικόν (25 Ἀπρ.)· Ἀπόστολος: τοῦ εὐαγγελιστοῦ, Ἀπρ. 25, *«Ταπεινώθητε ὑπὸ τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ Θεοῦ»* (Α΄ Πέτ. ε΄ 6-14)· ἀλληλουιάριον τῆς Τρίτης τοῦ Πάσχα (ζήτει ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ Ἀποστόλου)· Εὐαγγέλιον: τῆς ἡμέρας, *«Ὁ Πέτρος ἀναστάς»* (Λκ. κδ΄ 12-35).

Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ *«Σῶμα Χριστοῦ»* [καὶ εἰς τοὺς ἐπ᾽ ὀνόματι τοῦ εὐαγγελιστοῦ τιμωμένους ναοὺς *«Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν»*]· ἀντὶ τοῦ *Εἴδομεν τὸ φῶς* ψάλλεται τὸ *«Χριστὸς ἀνέστη»*.

27. † Τετάρτη τῆς διακαινησίμου. Συμεὼν ἐπισκόπου Ἱεροσολύμων, συγγενοῦς τοῦ Κυρίου, ἱερομάρτυρος (†107). Ἦχος δ΄.

Ἡ ἀκολουθία κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Πεντηκοσταρίου· Ἀπόστολος Τετ. διακαιν., *«Εἶπε Πέτρος πρὸς τὸν λαόν»* (Πρξ. β΄ 22-38)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, *«Εἱστήκει ὁ Ἰωάννης»* (Ἰω. α΄ 35-52).

28. † Πέμπτη τῆς διακαινησίμου. Τῶν ἐν Κυζίκῳ ἐννέα μαρτύρων (γ΄ αἰ.), Μέμνονος ὁσίου. Ἦχος πλ. α΄.

[Τῇ Πέμπτῃ τῆς διακαινησίμου μνήμη τοῦ νεομάρτυρος Μιχαὴλ τοῦ Εὐρυτᾶνος († 21 Μαρτίου 1544) ἐν τῇ γενετείρᾳ αὐτοῦ Γρανίτσῃ.]

Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ· εἰς τὴν λειτουργίαν Ἀπόστολος Πέμ. διακαιν., *«Εἶπε Πέτρος πρὸς τὸν λαόν»* (Πρξ. β΄ 38-43)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, *«Ἄνθρωπός τις ἦν»* (Ἰω. γ΄ 1-15).

29. † Παρασκευὴ τῆς διακαινησίμου. «Τὰ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς». Ἰάσωνος καὶ Σωσιπάτρου ἀποστόλων ἐκ τῶν 70· Κερκύρας μάρτυρος. Ἰωάννου μητροπολίτου Θηβῶν (ιβ΄ αἰ.). Ἦχος πλ. β΄.

Ἀντὶ τῆς θ΄ ὥρας ἡ ἐναρκτήριος ἀκολουθία τοῦ Πάσχα.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Τὸ *«Χριστὸς ἀνέστη»* δεκάκις, ἡ μεγ. συναπτὴ καὶ ἡ ἐκφώνησις *«Ὅτι πρέπει σοι»*.

ΕΙΣ ΤΟ *«ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ»*, (εἰς στίχους 10) ἀναστάσιμα *«Νίκην ἔχων, Χριστὲ»* κ.λπ. 6, τῆς Θεοτόκου προσόμοια 3 εἰς 4

(δευτεροῦντες τὸ πρῶτον), Δόξα, *«Τίς λαλήσει»*, Καὶ νῦν, *«Τίς μὴ μακαρίσει σε»*.

ΕΙΣΟΔΟΣ, *«Φῶς ἱλαρόν»*, προκείμενον *«Ἀγαπήσω σε, Κύριε»* μετὰ τῶν στίχων αὐτοῦ.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ (ἄρχεται ὁ β΄ χορός), τὸ ἀναστάσιμον στιχηρὸν *«Τὴν ἀνάστασίν σου, Χριστὲ σωτήρ»*, εἶτα στίχος *«Τὸ πρόσωπόν σου λιτανεύσουσιν οἱ πλούσιοι τοῦ λαοῦ»* καὶ τὰ 3 προσόμοια τῆς Θεοτόκου* (τὰ δύο τελευταῖα εἰς τοὺς στίχους αὐτῶν), Δόξα, *«Σαλπίσωμεν φιλέορτοι»*, Καὶ νῦν, *«Ἀναστάσεως ἡμέρα»*, μετὰ τοῦ *«Χριστὸς ἀνέστη»* γ΄. Ἀπόλυσις ἡ τοῦ Πάσχα διαλογικῶς.

Σημείωσις. *Παρατίθεται τὸ γνωστότερον σήμερον καὶ εὐρέως χρησιμοποιούμενον ἀπολυτίκιον τῆς Θεοτόκου Ζωοδόχου Πηγῆς. Ἦχος α΄.*

«Ὁ ναός σου, Θεοτόκε, ἀνεδείχθη παράδεισος, ὡς ποταμοὺς ἀειζώους ἀναβλύζων ἰάματα· ᾧ προσερχόμενοι πιστῶς, ὡς Ζωοδόχου ἐκ Πηγῆς, ῥῶσιν ἀντλοῦμεν, καὶ ζωὴν τὴν αἰώνιον· πρεσβεύεις γὰρ σὺ τῷ ἐκ σοῦ τεχθέντι σωτῆρι Χριστῷ, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν».

Μεσονυκτικὸν ἡ ἐναρκτήριος ἀκολουθία τοῦ Πάσχα.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Τὸ *«Χριστὸς ἀνέστη»* (ι΄), τὰ εἰρηνικά, καὶ ἡ ἐκφώνησις *«Ὅτι πρέπει σοι»*.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ τοῦ Πάσχα μετὰ στίχου *«Δόξα τῇ ἁγίᾳ ἀναστάσει σου, Κύριε»*, καὶ ὁ τῆς Θεοτόκου μετὰ στίχου *«Ὑπεραγία Θεοτόκε»*· εἰς τὸ τέλος ἑκάστης ᾠδῆς καταβασία ὁ εἱρμὸς αὐτῆς, τὸ *«Χριστὸς ἀνέστη»* (γ΄), *«Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς»*, μικρὰ συναπτὴ καὶ ἡ οἰκεία ἐκφώνησις· μετὰ τὴν γ΄ ᾠδήν, τὸ κοντάκιον

---

* Καταχωρίζεται ὧδε τὸ γ΄ προσόμοιον διωρθωμένον ἐκ χειρογράφων, καθόσον εἰς τὰ ἔντυπα Πεντηκοστάρια εὑρίσκεται ἐλλιπές (ὅρα Π. Β. Πάσχου, «Λειτουργικῶν κενῶν συμπλήρωσις», Ἐκκλησία, ΝΗ΄, 1981, σελ. 408-410).

Χαίροις ἡ Ζωοδόχος Πηγή, ἡ ἀενάως ἀναβλύζουσα χάριτας, ἡ βρύσις τῶν ἰαμάτων, ἡ πᾶσαν νόσων ἰσχύν, ἀσθενῆ καὶ φαύλην ἀπελέγχουσα· τυφλῶν ἡ ἀνάβλεψις, καὶ λεπρῶν θεία κάθαρσις· σθένος ἀρρώστων, παρειμένων ἀνόρθωσις, ἡ πηγάζουσα νοσημάτων πᾶν φάρμακον, ἅπασι τοῖς προστρέχουσι πιστῶς τῷ τεμένει σου, μέγα κοινὸν ἰατρεῖον, ἄμισθον ὄντως καὶ ἕτοιμον, Χριστοῦ μῆτερ Λόγου, τοῦ πηγάζοντος τῷ κόσμῳ τὸ μέγα ἔλεος.

τοῦ Πάσχα χῦμα καὶ ψάλλεται τὸ μεσῴδιον κάθισμα τῆς Θεοτόκου *«Τὴν ἀέναον κρήνην»*· μετὰ τὴν ς΄ ᾠδὴν τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῆς Θεοτόκου, τὸ μηνολόγιον, τὸ ὑπόμνημα τοῦ Πεντηκοσταρίου, *«Ἀνάστασιν Χριστοῦ»* (γ΄), *«Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς»* (γ΄)· ἡ ζ΄ καὶ ἡ η΄ ᾠδὴ τῶν κανόνων.

Θ΄ ΩΔΗ. Εἶτα ἡ θ΄ ᾠδὴ τοῦ Πάσχα εἰς 4 μεγαλυνάρια (ἄνευ Δόξα, Καὶ νῦν) καὶ ἡ τῆς Θεοτόκου μετὰ στίχου *«Ὑπεραγία Θεοτόκε»* (εἰς τὰ δύο τελευταῖα Δόξα, Καὶ νῦν)· ἡ καταβασία *«Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζου, φωτίζου»*, *«Χριστὸς ἀνέστη»* γ΄ καὶ *«Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς»* ἅπαξ, μικρὰ συναπτὴ μετ᾽ ἐκφωνήσεως *«Ὅτι σὲ αἰνοῦσιν»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ, τοῦ Πάσχα *«Σαρκὶ ὑπνώσας»* καὶ τὸ τῆς Θεοτόκου.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ, ἀναστάσιμα 4, τῆς Θεοτόκου 4, καὶ τὰ *«Πάσχα ἱερόν»*, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Ἀναστάσεως ἡμέρα»* μετὰ τοῦ *«Χριστὸς ἀνέστη»* τρίς.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὸ *«Χριστὸς ἀνέστη»* δεκάκις. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ *«Χριστὸς ἀνέστη», «Προλαβοῦσαι τὸν ὄρθρον»*, καὶ κοντάκια τὸ τῆς Θεοτόκου *«Ἐξ ἀκενώτου σου»* καὶ τὸ τοῦ Πάσχα *«Εἰ καὶ ἐν τάφῳ»*. Ἀντὶ τρισαγίου, *«Ὅσοι εἰς Χριστόν»*.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος τῆς ἡμέρας, *«Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀνέβαινον»* (Πρξ. γ΄ 1-8)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, *«Ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Καπερναούμ»* (Ἰω. β΄ 12-22).

Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζου, φωτίζου»*. [Κατὰ τὸ Τ.Μ.Ε., εἰς τὰ δίπτυχα λέγεται τὸ μεγαλυνάριον *«Ὕδωρ τὸ ζωήρυτον»* (ζήτει εἰς τὸ Πεντηκοστάριον).]

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ *«Σῶμα Χριστοῦ»*. Τὰ λοιπὰ ὡς ἐν πάσῃ τῇ διακαινησίμῳ ἑβδομάδι.

30. † Σάββατον τῆς διακαινησίμου. Ἰακώβου ἀποστόλου, ἀδελφοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου (†44). Κλήμεντος ὁσίου, Δονάτου ἐπισκόπου Εὐροίας, Ἀργυρῆς νεομάρτυρος (†1725). Ἦχος πλ. δ΄.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἔχει ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ. Εἰς τὴν λειτουργίαν Ἀπόστολος: ἡμέρας, *«Κρατοῦντος τοῦ ἰαθέντος χωλοῦ»* (Πρξ. γ΄ 11-16)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, *«Ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ»* (Ἰω. γ΄ 22-33).

ΜΗΝ

Μαΐος

Μὴν Μαΐος

ἔχων ἡμέρας τριάκοντα μίαν
Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 14 καὶ ἡ νὺξ ὥρας 10

1. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΑΝΤΙΠΑΣΧΑ (Β΄ ΑΠΟ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ, ΤΟΥ ΘΩΜΑ). «Τὰ ἐγκαίνια τῆς (καθ᾽ ἑβδομάδα ἀνακυκλουμένης) ἑορτῆς τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀναστάσεως καὶ ἡ τοῦ ἀποστόλου Θωμᾶ σωτήριος ὁμολογία». Ἰερεμίου τοῦ προφήτου (ς΄ αἰ. π.Χ.). Παναρέτου ἐπισκόπου Πάφου (†1791). Ἑωθινὸν α΄.

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ· α) τῶν ἐκ Σαμοθράκης 5 νεομαρτύρων (†1836)· β) τῶν ἐν Ναούσῃ τιμωμένων νεομαρτύρων· γ) Νικήτα τοῦ νέου τοῦ ἐν Σέρραις ἀθλήσαντος.

Ἡ θ΄ τοῦ Πάσχα (ἐναρκτήριος ἀκολουθία).

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. *«Εὐλογητὸς ὁ Θεός», «Χριστὸς ἀνέστη»* τρίς (ἅπαξ ἐκ τοῦ βήματος καὶ ἀνὰ μίαν ὑπὸ τῶν χορῶν)· ὁ προοιμιακὸς ἄνευ τοῦ *Δεῦτε προσκυνήσωμεν* (ὡς καὶ ἐφεξῆς μέχρι τῆς ἀποδόσεως τοῦ Πάσχα), τὰ εἰρηνικὰ καὶ τὸ ψαλτήριον.

ΕΙΣ ΤΟ *«ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ»* τὰ 6 ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ἐπέστης, Χριστέ»*.

ΕΙΣΟΔΟΣ, *«Φῶς ἱλαρόν», «Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν»*.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ 3 ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Φιλάνθρωπε, μέγα καὶ ἀνείκαστον»*.

«Νῦν ἀπολύεις»· τρισάγιον (ὅ περ ἀπὸ σήμερον καὶ ἐφεξῆς λέγεται ἐν πάσαις ταῖς ἀκολουθίαις, μόνον δ᾽ ἐν ἀρχῇ τῶν ἀκολουθιῶν ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ *«Χριστὸς ἀνέστη»*, οὐχὶ δὲ καὶ ἐν ἄλλοις σημείοις αὐτῶν), καὶ τὸ ἀπολυτίκιον *«Ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος»* (τρίς). Ἀπόλυσις *«Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν Χριστός...»*

Εἴδησις. *Ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς Τρίτης πρὸ τῆς ἀποδόσεως τοῦ Πάσχα* ***εἰς τὴν ἔναρξιν πασῶν τῶν ἀκολουθιῶν****, μετὰ τὸ* «Εὐλογητός», *ψάλλεται τὸ* «Χριστὸς ἀνέστη» *τρίς, ἅπαξ ἀπὸ τοῦ βήματος καὶ ἀνὰ μίαν ὑφ᾽ ἑκάστου τῶν χορῶν· καὶ εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν καταλιμπάνεται τὸ* «Δεῦτε προσκυνήσωμεν» *καὶ ἄρχεται εὐθὺς ἡ ἀνάγνωσις*

τοῦ προοιμιακοῦ· εἰς δὲ τὴν ἀρχὴν τοῦ μεσονυκτικοῦ, τοῦ ὄρθρου καὶ τῶν ὡρῶν παραλείπεται τὸ «Ἅγιος ὁ Θεὸς» *καὶ λέγεται εὐθὺς Δόξα, Καὶ νῦν,* «Παναγία Τριὰς» *καὶ τὰ λοιπά· εἰς δὲ τὴν λειτουργίαν μετὰ τὸ* «Εὐλογημένη» *καὶ τὸ* «Χριστὸς ἀνέστη» *(τρὶς) εὐθὺς τὰ εἰρηνικά.*

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν΄ ψαλμόν, ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ α΄ ἤχου, τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ τῆς ἑορτῆς, ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ, τὰ τριαδικὰ *«Ἄξιον ἐστί»*, τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον *«Ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς τρίς. Τὰ καθίσματα τῆς ἑορτῆς δὶς ἕκαστον (εὐλογητάρια δὲν ψάλλονται χάριν τῆς δεσποτικῆς ἑορτῆς). Εὐθὺς οἱ ἀναβαθμοὶ *«Ἐκ νεότητός μου»·* προκείμενον *«Ἐπαίνει, Ἱερουσαλήμ, τὸν Κύριον»* (τρίς) μετὰ τοῦ στίχου αὐτοῦ.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ. Ἅπασα ἡ τάξις τοῦ ἑωθινοῦ (α΄) Εὐαγγελίου, τὸ ὁποῖον ἀναγινώσκεται ἐντὸς τοῦ ἱ. βήματος, ὡς ὅλα τὰ ἑωθινά· ὁ ν΄ ψαλμὸς ψάλλεται, καὶ γίνεται ἡ συνήθης προσκύνησις τοῦ Εὐαγγελίου.

ΚΑΝΩΝ ὁ τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν εἱρμῶν εἰς 6, «ἄνευ στίχων»· μετὰ τὴν γ΄ ᾠδὴν ἡ ὑπακοὴ *«Ὡς ἐν μέσῳ τῶν μαθητῶν σου»·* μετὰ τὴν ς΄ τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῆς ἑορτῆς, τὸ μηνολόγιον, καὶ τὸ ὑπόμνημα τῆς ἑορτῆς.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ τοῦ κανόνος τοῦ Πάσχα *«Ἀναστάσεως ἡμέρα»·* (ἀντὶ τοῦ *Τὴν τιμιωτέραν*) ψάλλεται ἡ θ΄ ᾠδὴ τοῦ κανόνος τῆς σήμερον ἑορτῆς, ἤ τοι ὁ εἱρμὸς *«Σὲ τὴν φαεινὴν λαμπάδα»* καὶ τὰ ἐν συνεχείᾳ τροπάρια, ἐν τέλει δὲ καταβασία ὁ εἱρμὸς *«Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζου, φωτίζου»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ἅγιος Κύριος»* μετὰ τοῦ *«Ὑψοῦτε Κύριον»* κ.λπ. (ὅ περ ἐπανέρχεται ψαλλόμενον καθ᾽ ἑκάστην Κυριακήν), καὶ τὰ τῆς ἑορτῆς *«Ἐμῶν μελῶν χειρί σου»* δίς, *«Σήμερον ἔαρ μυρίζει»* ἅπαξ.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ τὰ 3 προσόμοια τῆς ἑορτῆς εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Μεθ᾽ ἡμέρας ὀκτώ»*. Δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον *«Ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. *«Εὐλογημένη», «Χριστὸς ἀνέστη»* τρίς, καὶ τὰ εἰρηνικά. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ (δὲν ψάλλεται πάλιν τὸ *«Χριστὸς ἀνέστη»* ἀλλ᾽ εὐθὺς τὸ) ἀπολυτίκιον *«Ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος»* καὶ κοντάκιον *«Εἰ καὶ ἐν τάφῳ»*. Τρισάγιον.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τῆς ἑορτῆς. Ἀπόστολος τῆς Κυριακῆς, *«Διὰ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων»* (Πρξ. ε΄ 12-20)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, θ΄ ἑωθινόν, *«Οὔσης ὀψίας»* (Ἰω. κ΄ 19-31).

Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* ὁ εἱρμὸς *«Σὲ τὴν φαεινὴν λαμπάδα»*.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ *«Ἐπαίνει, Ἱερουσαλήμ, τὸν Κύριον· αἴνει τὸν Θεόν σου, Σιών· ἀλληλούια»*. Ἀντὶ τοῦ *Εἴδομεν τὸ φῶς, «Χριστὸς ἀνέστη»* ἅπαξ· *«Πληρωθήτω»*, *«Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου»*. Ἀπόλυσις ὡς εἰς τὸν ἑσπερινόν.

2. Δευτέρα. Ἀνακομιδὴ τῶν ἱ. λειψάνων Ἀθανασίου τοῦ μεγάλου, πατριάρχου Ἀλεξανδρείας († 2 Μαΐου 373). (Τ.Μ.Ε., Μαΐου 2· περίπτωσις α΄ §1).

Διατάξεις καθημερινῶν Πεντηκοσταρίου

1. Ἀπὸ σήμερον αἱ καθ᾽ ἡμέραν ἀκολουθίαι τελοῦνται κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Πεντηκοσταρίου, συμψάλλονται δὲ καὶ αἱ ἀκολουθίαι τοῦ Μηναίου, πλὴν Κυριακῆς καὶ ἑορτῆς τοῦ Πεντηκοσταρίου. (Περὶ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἀκολουθιῶν, βλ. εἴδησιν μετὰ τὸν ἑσπερινὸν τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ.)

2. Ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς Τρίτης τοῦ τυφλοῦ ***ἐν καθημερινῇ*** *(ἐκτὸς δηλονότι Κυριακῆς ἢ ἑορτῆς τοῦ Πεντηκοσταρίου), ἐὰν τύχῃ ἑορταζόμενος ἅγιος, μετὰ τὰ δοξαστικὰ τοῦ Μηναίου, Καὶ νῦν ψάλλονται τὰ ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ ἑόρτια ἰδιόμελα τῆς σειρᾶς, καὶ οὐχὶ τὸ* «Ἀναστάσεως ἡμέρα», *καθὼς καὶ τὰ ἀπολυτίκια, τὰ ἐξαποστειλάρια καὶ τὰ κοντάκια τῆς προλαβούσης Κυριακῆς ἢ ἑορτῆς,* ***καὶ οὐχὶ τὰ τοῦ Πάσχα*** *(Τ.Μ.Ε., Προθεωρία §33· καὶ 23 Ἀπριλίου, ὑποσημ. 4).*

3. Εἰς τὸν ὄρθρον ***τῶν καθημερινῶν*** *μέχρι τῆς ἀποδόσεως τοῦ Πάσχα, μετὰ τὰ καθίσματα (ἢ μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ ὄρθρου, εἰ ἔστι), λέγεται τὸ* «Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι» *καὶ εἶτα ὁ ν΄ ψαλμός. Τῶν κανόνων τοῦ Μηναίου προτάσσεται ὁ κανὼν τῆς προλαβούσης Κυριακῆς ἢ ἑορτῆς, καὶ οὐχὶ ὁ κανὼν τοῦ Πάσχα (ἀπὸ αὔριον ἕως τοῦ Σαββάτου προτάσσεται ὁ κανὼν τοῦ Θωμᾶ)·* ***στιχολογοῦμεν δὲ καὶ τὸ*** **«Μεγαλύνει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον»** ***ἐπισυνάπτοντες εἰς ἕκαστον στίχον τὸν εἱρμὸν*** **«Τὴν τιμιωτέραν»**. *Ἐὰν προβλέπωνται καταβα-*

σίαι, ψάλλονται οἱ εἱρμοὶ «Ἀναστάσεως ἡμέρα», *πλὴν τῆς περιόδου τῆς Μεσοπεντηκοστῆς καὶ πλὴν Κυριακῆς Δευτέρας καὶ Τρίτης τοῦ τυφλοῦ.*

4. Τὰ ἀντίφωνα τοῦ Πάσχα καὶ τὸ εἰσοδικὸν «Ἐν ἐκκλησίαις εὐλογεῖτε» *εἴθισται νῦν νὰ «ψάλλωνται ἀπαράλλακτα καθ' ἑκάστην ἡμέραν μέχρι τῆς ἀποδόσεως· καί τοι τὰ ἀρχαῖα τυπικὰ ἀπὸ τῆς Κυριακῆς τοῦ Ἀντιπάσχα διατάττουσιν ἔναρξιν τῶν τυπικῶν καὶ μακαρισμῶν, καὶ ἀντὶ εἰσοδικοῦ ὁρίζουσι τὸ* "Δεῦτε προσκυνήσωμεν... ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν"» *(Τ.Μ.Ε., Προθεωρία §37).*

5. Εἰς τὴν καθ' ἡμέραν λειτουργίαν, μετὰ τὴν εἴσοδον, ἐπισφραγιστικὸν κοντάκιον ψάλλεται τὸ τῆς προλαβούσης Κυριακῆς ἢ ἑορτῆς· (μέχρι τοῦ ἑπομένου Σαββάτου ψάλλεται τὸ κοντάκιον τοῦ Θωμᾶ «Τῇ φιλοπράγμονι δεξιᾷ»).

6. Ἀπὸ σήμερον εἰς τὰς λειτουργίας τῶν καθημερινῶν μετὰ τὸ «Ἐξαιρέτως» ***ἐπανέρχεται ψαλλόμενον τὸ «Ἄξιον ἐστίν»****, ἐκτὸς ἂν ὁρίζῃ ἄλλως τὸ Τυπικόν.*

7. Ἐπίσης μέχρι τῆς ἀποδόσεως τοῦ Πάσχα ἀντὶ τοῦ Εἴδομεν τὸ φῶς *ψάλλεται εἰς πάσας τὰς θ. λειτουργίας τὸ* «Χριστὸς ἀνέστη», *εἰς ἁπάσας τὰς ἀκολουθίας ἀπόλυσις λέγεται* «Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν...», *ἀντὶ δὲ τοῦ* Δι' εὐχῶν *–κατ' ἐπικρατῆσαν ἐν Ἑλλάδι ἔθος– ὁ ὕμνος* «Χριστὸς ἀνέστη» *(Σύστημα Τυπικοῦ, σελ. 659, ὑποσημ. 1305).*

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον *«Ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος»·* κοντάκιον *«Τῇ φιλοπράγμονι δεξιᾷ».*

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. *«Εὐλογητός», «Χριστὸς ἀνέστη»* (τρίς), ὁ προοιμιακός (ἄνευ τοῦ *«Δεῦτε προσκυνήσωμεν»*), τὰ εἰρηνικά. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»*, εἰς στίχους 6, προσόμοια τῆς ἑορτῆς (ἃ ζήτει εἰς τοὺς αἴνους τῆς χθὲς) 3 *«Μετὰ τὴν ἐκ τάφου σου», «Θωμᾶς ὁ καὶ δίδυμος», «Ὡς θέλεις ψηλάφησον, Χριστέ»*, καὶ τοῦ Μηναίου ἕτερα 3, Δόξα, τοῦ ἁγίου *«Χριστοῦ τὸν ἱεράρχην»*, Καὶ νῦν, *«Τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, τῶν μαθητῶν συνηθροισμένων»* (Κυριακὴ Θωμᾶ ἑσπέρας). Εἴσοδος, *«Φῶς ἱλαρόν»*, τὸ μέγα προκείμενον *«Τίς θεὸς μέγας»* κατὰ τὴν ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ τάξιν. Εἰς τὰ ἀπόστιχα τὰ τοῦ Μηναίου *«Χαίροις τῶν ἀρετῶν ὁ κανὼν»* κ.λπ., Δόξα, τοῦ ἁγίου *«Πάλιν ἡμῖν ὁ χρυσορρόας Νεῖλος»*, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς *«Μεθ' ἡμέρας ὀκτώ»* (Κυριακὴ Θωμᾶ ἑσπέρας). Ἀπολυτίκια, τὸ τοῦ ἁγίου *«Στῦλος γέγονας»*, Δόξα, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς *«Ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος».*

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν΄ ψαλμόν, Δόξα, τὸ διὰ τὴν λιτὴν ἰδιόμελον τοῦ ἱεράρχου *«Ἡ μεγάλη τῆς Ἐκκλησίας δόξα»*, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς *«Τῶν μαθητῶν δισταζόντων»* (Δευτέρα τοῦ Θωμᾶ πρωί, εἰς τὰ ἀπόστιχα), τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον *«Ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* ἀπολυτίκια *«Στῦλος γέγονας»*, Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, *«Ἐσφραγισμένου»*. Καθίσματα, μετὰ μὲν τὴν α΄ στιχολ. τὰ ἀναστάσιμα μετὰ τοῦ θεοτοκίου αὐτῶν, ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ, μετὰ δὲ τὴν β΄ στιχολ. τὰ καθίσματα τοῦ ἱεράρχου *«Θείοις δόγμασι»*, Δόξα, τὸ ἕτερον *«Ὡς περ ἄστρον»*, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς *«Ἀψάμενος χειρί»* (ὃ ζήτει εἰς τὴν β΄ στιχολογίαν τῆς Δευτ. Θωμᾶ πρωί)· *«Ἀνάστασιν Χριστοῦ»*, ὁ ν΄ χῦμα. Κανόνες, ὁ τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν εἱρμῶν αὐτοῦ καὶ ὁ τοῦ ἱεράρχου· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὸ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς, τὸ μεσῴδιον κάθισμα τοῦ ἁγίου *«Τὴν τῶν αἱρέσεων πλάνην»*, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ κατωτέρω τῆς ἑορτῆς, ἦχος α΄, πρὸς *«Τὸν τάφον σου, σωτήρ»* (Κυρ. τοῦ Θωμᾶ πρωί)·

Ἰδών μου τὴν πλευρὰν καὶ τὰς τρήσεις τῶν ἥλων, Θωμᾶ τί ἀπιστεῖς τῇ ἐμῇ ἀναστάσει; ὁ Κύριος ἔλεγεν ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος, ὀπτανόμενος τοῖς ἀποστόλοις ἀρρήτως, ὁ δὲ Δίδυμος πεισθεὶς ἐβόα τῷ κτίστῃ· Θεός μου εἶ καὶ Κύριος.

Ἀφ᾽ ς΄ ᾠδῆς τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ ἱεράρχου καὶ τὸ συναξάριον. Καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ *«Ἀναστάσεως ἡμέρα»· «Τὴν τιμιωτέραν», «[Ὁ ἄγγελος ἐβόα...] Φωτίζου, φωτίζου»*. Ἐξαποστειλάρια, τοῦ ἱεράρχου *«Ἀρχιερέων τὸ κλέος»* καὶ τῆς ἑορτῆς *«Σήμερον ἔαρ μυρίζει»*. Εἰς τοὺς αἴνους προσόμοια τοῦ ἱεράρχου 3 *«Τοῖς πυρίνοις σου δόγμασι»* κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, τὸ ἰδιόμελον αὐτοῦ *«Τὸ μέγα κλέος»*, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς *«Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος»* (Δευτέρα Θωμᾶ, εἰς τοὺς αἴνους), δοξολογία μεγάλη, *«Ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια *«Ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος»*, τοῦ ἱεράρχου *«Στῦλος γέγονας»*, τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ· κοντάκιον *«Τῇ φιλοπράγμονι δεξιᾷ»*. Ἀπόστολος –μετὰ τοῦ προκειμένου αὐτοῦ– τοῦ ἱεράρχου, Ἰαν. 18, *«Μνημονεύετε τῶν ἡγουμένων»* (Ἑβρ. ιγ΄ 7-16)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, *«Ὑμεῖς ἐστὲ τὸ φῶς τοῦ*

κόσμου» (Μτθ. ε΄ 14-19). Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Ἄξιον ἐστί»*. Κοινωνικὸν *«Εἰς μνημόσυνον»·* (ἀντὶ τοῦ *Εἴδομεν τὸ φῶς*) *«Χριστὸς ἀνέστη»· «Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου»*.

3. Τρίτη. Τιμοθέου καὶ Μαύρας μαρτύρων (†283). Πέτρου ἀρχιεπισκόπου. Ἄργους (†950), Οἰκουμενίου ἐπισκ. Τρίκκης, Θεοφάνους Περιθεωρίου (ιδ΄ αἰ.). Ξενίας παρθενομάρτυρος.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. β΄ ἑβδ. Πράξεων (Πρξ. δ΄ 1-10).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. β΄ ἑβδ. Ἰωάννου (Ἰω. γ΄ 16-21).

4. Τετάρτη. Πελαγίας μάρτυρος (†290). Ἱλαρίου ὁσίου.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. β΄ ἑβδ. Πράξεων (Πρξ. δ΄ 13-22).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. β΄ ἑβδ. Ἰωάννου (Ἰω. ε΄ 17-24).

5. Πέμπτη. Εἰρήνης μεγαλομάρτυρος (β΄ αἰ.). Εὐθυμίου ἐπισκόπου Μαδύτου, Ἐφραὶμ ὁσιομάρτυρος τοῦ νέου (†1426).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. β΄ ἑβδ. Πράξεων (Πρξ. δ΄ 23-31).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πεμ. β΄ ἑβδ. Ἰωάννου (Ἰω. ε΄ 24-30).

Σημείωσις. *Ὅπου τιμᾶται πανηγυρικῶς ἡ μνήμη τῆς ἁγίας, ἡ ἀκολουθία αὐτῆς συμψάλλεται ἐξ ἰδιαιτέρας φυλλάδος μετὰ τῆς ἀκολουθίας τοῦ Πεντηκοσταρίου, συμφώνως μὲ τὰς τυπικὰς διατάξεις τοῦ Τ.Μ.Ε. 23 Ἀπριλίου §§10-12 καὶ ὑποσ. 2. Τὰ δοξαστικὰ τῆς ἁγίας ἐπισφραγίζονται μὲ τὰ ἰδιόμελα τῆς σειρᾶς τοῦ Θωμᾶ· εἰς τὸν ὄρθρον προηγεῖται ὁ κανὼν τῆς προλαβούσης Κυριακῆς, στιχολογοῦμεν* «Τὴν τιμιωτέραν», *καὶ εἰς τὸ τέλος τῆς δοξολογίας τὸ ἀπολυτίκιον* «Ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος»· *εἰς τὴν λειτουργίαν κοντάκιον* «Τῇ φιλοπράγμονι δεξιᾷ».

6. Παρασκευή. Ἰὼβ τοῦ δικαίου (1700-1500 π.Χ.). Σεραφὶμ ὁσίου τοῦ ἐν τῷ ὄρει Δομβοῦς (†1602), Σοφίας ὁσίας τῆς ἐν Κλεισούρᾳ Καστορίας.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. β΄ ἑβδ. Πράξεων (Πρξ. ε΄ 1-11).
Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, ἡμέρας, Παρ. β΄ ἑβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ε΄ 30-ς΄ 2).

7. Σάββατον. «Ἀπόδοσις τῆς ἑορτῆς τοῦ Θωμᾶ». Μνήμη τοῦ ἐν οὐρανῷ φανέντος σημείου τοῦ τιμίου Σταυροῦ (351). Ἀκακίου μάρτυρος (†303).

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον *«Ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος»·* κοντάκιον *«Τῇ φιλοπράγμονι δεξιᾷ»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. *«Εὐλογητὸς ὁ Θεός», «Χριστὸς ἀνέστη»* (τρίς), ὁ προοιμιακὸς (ἄνευ τοῦ *Δεῦτε προσκυνήσωμεν*) καὶ τὰ εἰρηνικά. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»* ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς 3 *«Τῶν θυρῶν κεκλεισμένων»*, καὶ τοῦ Μηναίου 3, Δόξα, *«Τῶν θυρῶν κεκλεισμένων»*, Καὶ νῦν, *«Τὴν παγκόσμιον δόξαν»*. Εἴσοδος, *«Φῶς ἱλαρόν»*, προκείμενον *«Ὁ Θεός, ἀντιλήπτωρ μου εἶ»*. Τὰ ἀναστάσιμα ἀπόστιχα ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ, Δόξα, τοῦ σταυροῦ *«Ἀνήγγειλαν οἱ οὐρανοί»*, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς *«Φιλάνθρωπε, μέγα καὶ ἀνείκαστον»*. Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς *«Ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος»*, Δόξα, τοῦ Μηναίου *«Τοῦ σταυροῦ σου ὁ τύπος»*, Καὶ νῦν, πάλιν τὸ τῆς ἑορτῆς.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὰ ἀπολυτίκια ὡς ἐν τῶ ἑσπερινῷ· καθίσματα ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ· *«Ἀνάστασιν Χριστοῦ»*, ὁ ν΄ χῦμα. Κανόνες, τῆς ἑορτῆς (μετὰ τῶν εἱρμῶν αὐτοῦ) καὶ τοῦ Μηναίου· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τοῦ σταυροῦ, καὶ ψάλλομεν τὸ μεσῴδιον κάθισμα τοῦ Μηναίου, Δόξα, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς *«Ἰδών μου τὴν πλευράν»* (ὅρα Κυρ. Θωμᾶ πρωί)· ἀφ᾽ ς΄ τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τῆς ἑορτῆς (διὰ τὴν ἀπόδοσιν αὐτῆς) καὶ τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας. Καταβασίαι, οἱ εἱρμοὶ *«Ἀναστάσεως ἡμέρα»*· (ἀντὶ τοῦ *Τὴν τιμιωτέραν*) ἡ θ΄ ᾠδὴ τοῦ κανόνος τῆς ἑορτῆς καὶ ὁ εἱρμὸς *«[Ὁ ἄγγελος ἐβόα...] Φωτίζου, φωτίζου»*. Ἐξαποστειλάρια, τὸ α΄ τῆς ἑορτῆς *«Ἐμῶν μελῶν χειρί σου»*, τὸ τοῦ Μηναίου *«Σταυρὸς ὁ φύλαξ»*, καὶ τὸ ἕτερον τῆς ἑορτῆς *«Σήμερον ἔαρ μυρίζει»*. Εἰς τοὺς αἴνους, εἰς στίχους 6 (ἤ τοι ἀπὸ τοῦ στίχου *«Τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς κρῖμα ἔγγραπτον»*), στιχηρὰ ἀναστάσιμα 3 καὶ προσόμοια τῆς ἑορτῆς 3 (ἃ ζήτει εἰς τὸν στίχον τῶν αἴνων) *«Μετὰ τὴν ἐκ τάφου σου»* κ.λπ., Δόξα, Καὶ νῦν, *«Μεθ᾽ ἡμέρας ὀκτώ»*, δοξολογία μεγάλη, *«Ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα. Μετὰ τὴν εἴσοδον (δὲν ψάλλεται πάλιν τὸ *«Χριστὸς ἀνέστη»* ἀλλ᾽ εὐθὺς τὰ) ἀπολυτίκια *«Ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος»*, τοῦ Μηναίου *«Τοῦ σταυροῦ σου ὁ τύπος»*, καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ· κοντάκιον *«Τῇ φιλοπράγμονι δεξιᾷ»*. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ (διὰ τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἑορτῆς)· Ἀπόστολος τῆς ἡμέρας, Σαβ. β΄ ἑβδ. Πράξ. (Πρξ. ε΄ 21-

32)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, Σαβ. β΄ ἑβδ. Ἰω. (Ἰω. ς΄ 14-27). Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* ὁ εἱρμὸς τῆς θ΄ ᾠδῆς τῆς ἑορτῆς *«Σὲ τὴν φαεινὴν λαμπάδα»*. Κοινωνικὸν *«Ἐπαίνει, Ἱερουσαλήμ, τὸν Κύριον, αἴνει τὸν Θεόν σου, Σιών· ἀλληλούια»*· ἀντὶ τοῦ *Εἴδομεν... «Χριστὸς ἀνέστη»*.

8. † ΚΥΡΙΑΚΗ Γ΄ ΑΠΟ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ. «Τῶν ἁγίων μυροφόρων γυναικῶν, ἔτι δὲ Ἰωσὴφ τοῦ ἐξ Ἀριμαθαίας καὶ τοῦ νυκτερινοῦ μαθητοῦ Νικοδήμου». † Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ, Ἀρσενίου ὁσίου τοῦ μεγάλου (†449). Ἦχος β΄, ἑωθινὸν δ΄ (Τ.Μ.Ε., διατάξεις 8ης Μαΐου §§1-3, καὶ διατάξεις Πεντηκοσταρίου §§16-18).

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ: α΄) πάντων τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ διαλαμψάντων ἁγίων· β΄) Δημητρίου νεομάρτυρος ἐκ Χώρας Τριφυλίας (14 Ἀπριλίου)· γ΄) Ἠλία νεομάρτυρος τοῦ Ἀρδούνη (†1685)· δ΄) Σεραφεὶμ ἱερομάρτυρος ἐπισκόπου Φαναρίου καὶ Νεοχωρίου (4 Δεκεμβρίου), ἐν Καρδίτσῃ· ε΄) τῶν παμμεγίστων Ταξιαρχῶν ἐν Μανδαμάδῳ Μηθύμνης ἐπὶ τοῖς ἐγκαινίοις τοῦ ἱ. ναοῦ τοῦ προσκυνήματος.

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον *«Ἐσφραγισμένου τοῦ μνήματος»*· κοντάκιον *«Τῇ φιλοπράγμονι»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. *«Εὐλογητὸς ὁ Θεός», «Χριστὸς ἀνέστη»* τρίς, ὁ προοιμιακὸς (ἄνευ τοῦ *Δεῦτε προσκυνήσωμεν*) καὶ τὸ Ψαλτήριον.

ΕΙΣ ΤΟ *«ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ»*, τὰ ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ 4 ἀναστάσιμα στιχηρά, τῶν μυροφόρων ἰδιόμελα 3, προσόμοια τοῦ εὐαγγελιστοῦ ἕτερα 3, Δόξα, τὸ ἰδιόμελον τοῦ εὐαγγελιστοῦ *«Τὸν υἱὸν τῆς βροντῆς»*, Καὶ νῦν, *«Αἱ μυροφόροι γυναῖκες»*.

ΕΙΣΟΔΟΣ, *«Φῶς ἱλαρόν»*, τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας, καὶ τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Μηναίου.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὸ ἀναστάσιμον *«Ἡ ἀνάστασίς σου, Χριστὲ σωτὴρ»* καὶ τὰ *«Πάσχα ἱερόν»*, Δόξα, τὸ ἰδιόμελον τοῦ εὐαγγελιστοῦ *«Ἀπόστολε Χριστοῦ»*, Καὶ νῦν, *«Σὲ τὸν ἀναβαλλόμενον»*.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ *«Ὅτε κατῆλθες»*, *«Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ»*, Δόξα, *«Ἀπόστολε, Χριστῷ»*, Καὶ νῦν, *«Ταῖς μυροφόροις»*.

Σημείωσις. *Ἀπολυτίκιον τοῦ σήμερον συνεορταζομένου ἁγίου Νικοδήμου, ψαλλόμενον, εἰ δόξοι τῷ προεστῶτι· ἦχος δ΄, πρὸς «Κανόνα*

πίστεως». «Χριστὸν τὸν Κύριον ἐν νυκτὶ ἐπεσκέψατο· ἀναγέννησιν ἄνωθεν ἐκδιδαχθεὶς ἐμαθήτευσεν, ὡς κεκρυμμένος ἀπόστολος· εὐθαρσῶς διεφώνει πρὸς φαρισαίους καὶ γραμματεῖς, τὸν σωτῆρα διώκοντας· ὃν νεκρὸν καθεῖλεν ἐκ τοῦ σταυροῦ, μύρα τῇ ταφῇ ἐνεγκών, Νικόδημος ὁ ἔνθερμος».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν΄ ψαλμόν, ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἤχου, τὰ διὰ τὴν λιτὴν [3 ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ *«Μυροφόροι γυναῖκες», «Μετὰ φόβου ἦλθον», «Ἦλθον ἐπὶ τὸ μνημεῖον»* καὶ εἶτα] τὰ 4 πρῶτα ἰδιόμελα τοῦ εὐαγγελιστοῦ ἐν τῷ Μηναίῳ (τὸ ἰδιόμελον τοῦ ὁσίου *«Ὅσιε πάτερ»* καταλιμπάνεται) μετὰ τοῦ Δόξα αὐτῶν *«Ἀναπεσὼν ἐν τῷ στήθει»*, Καὶ νῦν, ἐκ τῆς λιτῆς τῆς ἑορτῆς *«Ἠτήσατο Ἰωσήφ»*· τὰ τριαδικὰ *«Ἄξιον ἐστί»*, τρισάγιον κ.λπ., *«Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ ἀναστάσιμα τῶν δύο στιχολογιῶν ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ· μετὰ τὸν πολυέλεον τὸ πρῶτον κάθισμα τοῦ Εὐαγγελιστοῦ *«Ἀναπεσὼν ἐν τῷ στήθει»*, Δόξα, τὸ ἕτερον αὐτοῦ *«Τὴν μνήμην τιμήσωμεν»*, Καὶ νῦν, τὸ κάτωθι ὅμοιον θεοτοκίον,

«Ταχὺ δέξαι δέσποινα τὰς ἱκεσίας ἡμῶν, καὶ ταύτας προσάγαγε τῷ σῷ υἱῷ καὶ Θεῷ, κυρία πανάχραντε· λῦσον τὰς περιστάσεις τῶν εἰς σὲ προστρεχόντων, σκέδασον τὰς ἐνέδρας καὶ τὰ θράση παρθένε, τῶν νῦν ἐφοπλιζομένων κατὰ τῶν δούλων σου».

Εὐλογητάρια. Ὑπακοή, ἀναβαθμοὶ καὶ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (δ΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ τοῦ Πάσχα μετὰ τῶν εἱρμῶν καὶ τῶν δύο θεοτοκίων (καταλιμπανομένου τοῦ κανόνος τῶν μυροφόρων) καὶ ὁ τοῦ εὐαγγελιστοῦ· μετὰ τὴν γ΄ ᾠδὴν τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τοῦ εὐαγγελιστοῦ, τὸ μεσῴδιον κάθισμα αὐτοῦ *«Τῆς σοφίας τῷ στήθει»*, Δόξα, τὸ πρῶτον μεσῴδιον τῶν μυροφόρων, Καὶ νῦν, τὸ ἕτερον· μετὰ τὴν ς΄ τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῶν μυροφόρων, τὸ μηνολόγιον καὶ τὸ ὑπόμνημα τῆς Κυριακῆς.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ τοῦ Πάσχα· ἀντὶ τῆς στιχολογίας τῆς ᾠδῆς τῆς Θεοτόκου, ἡ θ΄ ᾠδὴ τοῦ Πάσχα μετὰ τῶν δύο θεοτοκίων καὶ τῶν μεγαλυναρίων ψαλλομένων ὡς ἑξῆς·

Μεγάλυνον, ψυχή μου, τὸν ἐθελουσίως παθόντα καὶ ταφέντα καὶ ἐξαναστάντα τριήμερον ἐκ τάφου. «Φωτίζου, φωτίζου...»

Μεγάλυνον, ψυχή μου, τὸν ἐξαναστάντα τριήμερον ἐκ τάφου Χριστὸν τὸν ζωοδότην. «Φωτίζου, φωτίζου...»

Χριστὸς τὸ καινὸν Πάσχα, τὸ ζωόθυτον θῦμα, ἀμνὸς Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν κόσμου. «Ὦ θείας, ὦ φίλης...»

Σήμερον πᾶσα κτίσις ἀγάλλεται καὶ χαίρει, ὅτι Χριστὸς ἀνέστη καὶ ᾅδης ἐσκυλεύθη. «Ὦ Πάσχα τὸ μέγα...»

Μεγάλυνον, ψυχή μου, τὴν τιμιωτέραν καὶ ἐνδοξοτέραν τῶν ἄνω στρατευμάτων. «Συμφώνως, παρθένε...»

Χαῖρε παρθένε χαῖρε, χαῖρε εὐλογημένη, χαῖρε δεδοξασμένη, σὸς γὰρ υἱὸς ἀνέστη τριήμερος ἐκ τάφου. «Εὐφραίνου, ἀγάλλου...»

Ἐν συνεχείᾳ ἡ θ΄ ᾠδὴ τοῦ εὐαγγελιστοῦ ὡς ἑξῆς·

Ἅγιε τοῦ Θεοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν. «Σταυρῷ τῷ τοῦ δεσπότου...»

Ἅγιε τοῦ Θεοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν. «Σταυρῷ τῷ τοῦ δεσπότου...» (πάλιν),

Δόξα Πατρί... «Ἀξίως ἀγαπήσας ὁ καθαρός...»

Καὶ νῦν... «Σωτήριος γενοῦ μοι...»

Εἶτα *«Ὁ ἄγγελος ἐβόα τῇ κεχαριτωμένῃ, ἁγνὴ παρθένε, χαῖρε καὶ πάλιν ἐρῶ, χαῖρε, ὁ σὸς υἱὸς ἀνέστη τριήμερος ἐκ τάφου. Φωτίζου, φωτίζου...»*

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ, *«Ἅγιος Κύριος»* μετὰ τοῦ *«Ὑψοῦτε Κύριον»* κ.λπ.· τὸ τοῦ πάσχα *«Σαρκὶ ὑπνώσας»* (ἅπαξ), τοῦ εὐαγγελιστοῦ *«Θεολογῶν ἐβρόντησας»*, καὶ τῶν μυροφόρων *«Γυναῖκες, ἀκουτίσθητε»*.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ ἀναστάσιμα 3, προσόμοια τοῦ εὐαγγελιστοῦ ἕτερα 3 *«Μάκαρ Ἰωάννη πάνσοφε»* κ.λπ., καὶ τὰ 4 στιχηρὰ *«Πάσχα ἱερὸν»* κ.λπ. μετὰ τῶν στίχων αὐτῶν, Δόξα, τὸ ἰδιόμελον *«Εὐαγγελιστὰ Ἰωάννη»*, Καὶ νῦν, *«Ἀναστάσεως ἡμέρα»* μετὰ τοῦ *«Χριστὸς ἀνέστη»* ἅπαξ. Δοξολογία μεγάλη, *«Σήμερον σωτηρία»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. *«Εὐλογημένη», «Χριστὸς ἀνέστη»* τρίς. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ (δὲν ψάλλεται πάλιν τὸ *«Χριστὸς ἀνέστη»* ἀλλ᾽ εὐθὺς τὰ) ἀπολυτίκια *«Ὅτε κατῆλθες», «Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ», «Ταῖς μυροφόροις», «Ἀπόστολε, Χριστῷ»,* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ· κοντάκιον *«Εἰ καὶ ἐν τάφῳ»*.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: τοῦ εὐαγγελιστοῦ, Ματθαίου 8, *«Ὃ ἦν ἀπ᾽ ἀρχῆς»* (Α΄ Ἰω. α΄ 1-7)· Εὐαγγέλιον: τῶν μυροφόρων, *«Ἐλθὼν Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας»* (Μρ. ιε΄ 43-ις΄ 8).

Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζου, φωτίζου»*. Κοινωνικὸν *«Σῶμα Χριστοῦ»*· ἀντὶ τοῦ *Εἴδομεν τὸ φῶς* τὸ *«Χριστὸς ἀνέστη»* ἅπαξ.

9. Δευτέρα. Ἠσαΐου προφήτου (η΄ αἰ. π.Χ.), Χριστοφόρου μάρτυρος († 250). Νικολάου τοῦ ἐν Βουνένοις. Ἱερωνύμου ὁσίου τοῦ Σιμωνοπετρίτου (†1957).

Εἰδήσεις. *1. Διὰ τὰς ἀκολουθίας τῆς παρούσης ἑβδομάδος βλέπε 2 Μαΐου καὶ τὴν καθ᾽ ἡμέραν διάταξιν τοῦ Πεντηκοσταρίου.*

2. Καθ᾽ ἑκάστην εἴς τε τὸν ἑσπερινὸν καὶ τὸ «Θεὸς Κύριος» *τὰ 3 ἀπολυτίκια τῆς ἑορτῆς ψάλλονται ὡς ἑξῆς·* «Ὁ εὐσχήμων», «Ὅτε κατῆλθες», «Ταῖς μυροφόροις» *(Δόξα, Καὶ νῦν, εἰς τὰ δύο τελευταῖα), ἀλλ᾽ εἰς τὸ τέλος τοῦ μεσονυκτικοῦ καὶ τοῦ ὄρθρου μόνον τὸ* «Ταῖς μυροφόροις».

3. Ἕως τοῦ Σαββάτου τῆς παρούσης ἑβδομάδος τῶν κανόνων τοῦ Μηναίου προτάσσεται ὁ κανὼν τῶν μυροφόρων «Τὴν Μωσέως ᾠδήν» *(μετὰ στίχου εἰς τὰ τροπάρια* «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι»*)· ἐνῷ εἰς τὴν λειτουργίαν ψάλλεται ἐπισφραγιστικὸν κοντάκιον τὸ ἑξῆς· ἦχος β΄·*

«Τὸ χαῖρε ταῖς μυροφόροις φθεγξάμενος, τὸν θρῆνον τῆς προμήτορος Εὔας κατέπαυσας, τῇ ἀναστάσει σου Χριστὲ ὁ Θεός· τοῖς ἀποστόλοις δὲ τοῖς σοῖς κηρύττειν ἐπέταξας· ὁ σωτὴρ ἐξανέστη τοῦ μνήματος».

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. γ΄ ἑβδ. Πράξ. (Πρξ. ς΄ 8-ζ΄ 5, 47-60).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. γ΄ ἑβδ. Ἰωάν. (Ἰω. δ΄ 46-54).

10. Τρίτη. Σίμωνος ἀποστόλου τοῦ Ζηλωτοῦ. Λαυρεντίου ὁσίου τοῦ Μεγαρέως, Νικολάου ἀρχιεπισκόπου Μύρων (μετακομιδὴ λειψάνου).

Ἀπόστολος: τοῦ ἀποστόλου, Κυρ. ι΄ ἐπιστ. (Α΄ Κορ. δ΄ 9-16).

Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Πέμ. β΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. ς΄ 12-19).

11. Τετάρτη. Ἀνάμνησις τῶν ἐγκαινίων τῆς Κων/πόλεως (402), Μωκίου ἱερομάρτυρος (γ΄ αἰ.). Κυρίλλου (†869) καὶ Μεθοδίου (†855) τῶν ἐκ Θεσσαλονίκης ἰσαποστόλων καὶ φωτιστῶν τῶν Σλαύων.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. γ΄ ἑβδ. Πράξ. (Πρξ. η΄ 18-25).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. γ΄ ἑβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ς΄ 35-39).

12. Πέμπτη. Ἐπιφανίου ἐπισκόπου Κωνσταντίας Κύπρου (†403), Γερμανοῦ Κων/πόλεως (†740). Θεοδώρου ὁσίου τοῦ ἐν Κυθήροις.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. γ΄ ἑβδ. Πράξ. (Πρξ. η΄ 26-39).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. γ΄ ἑβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ς΄ 40-44).

13. Παρασκευή. Γλυκερίας μάρτυρος (†177). Σεργίου ὁμολογητοῦ, Παυσικάκου ἐπισκόπου Συνάδων (ς΄ αἰ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. γ΄ ἑβδ. Πράξ. (Πρξ. η΄ 40-θ΄ 18).
Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Παρ. γ΄ ἑβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ς΄ 48-54).

14. Σάββατον. «Ἀπόδοσις τῆς ἑορτῆς τῶν μυροφόρων». Ἰσιδώρου μάρτυρος τοῦ ἐν Χίῳ (†251). Θεράποντος ἱερομάρτυρος, Λεοντίου ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων (912-929).

Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ (Τ.Μ.Ε., διάταξις Πεντηκοσταρίου §19)· ἐξαποστειλάριον καὶ κοντάκιον μόνον τὰ τῆς ἑορτῆς. Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. γ΄ ἑβδ. Πράξεων (Πρξ. θ΄ 19-31)· Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. γ΄ ἑβδ. Ἰωάννου (Ἰω. ιε΄ 17-ις΄ 2)· *«Ἄξιον ἐστί»*. Κοινωνικὸν *«Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι»*· *«Χριστὸς ἀνέστη»*.

15. † ΚΥΡΙΑΚΗ Δ΄ ΑΠΟ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ. «Μνεία τῆς τοῦ παραλύτου θεραπείας». Παχωμίου ὁσίου τοῦ μεγάλου (†358). Ἀχιλλείου ἀρχιεπισκόπου Λαρίσης (δ΄ αἰ.). Ἦχος γ΄, ἑωθινὸν ε΄ (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Πεντηκοσταρίου §§20-22).

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ, ἡ ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Βυζαντίου, πολιούχου Μυτιλήνης († 17 Φεβρ. 1795). Σύναξις πάντων τῶν ἐν Εὐβοίᾳ διαλαμψάντων ἁγίων.

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον *«Ὅτε κατῆλθες»*· κοντάκιον *«Τὸ χαῖρε ταῖς μυροφόροις»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς (ἄνευ τοῦ *Δεῦτε προσκυνήσωμεν*) καὶ τὸ Ψαλτήριον. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»*, ἀνα-

στάσιμα 7 καὶ τὰ δύο ἰδιόμελα τοῦ παραλύτου (δευτεροῦντες τὸ α΄), Δόξα, *«Ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς»*, Καὶ νῦν, *«Πῶς μὴ θαυμάσωμεν»*. Ἀπόστιχα τὸ ἀναστάσιμον *«Ὁ τῷ πάθει σου, Χριστὲ»* καὶ τὰ *«Πάσχα ἱερόν»*, Δόξα, *«Ἐν τῇ στοᾷ»*, Καὶ νῦν, *«Ἀναστάσεως ἡμέρα»*. Ἀπολυτίκιον *«Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια»*, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν»*.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν τριαδικὸν κανόνα, τὰ τῆς λιτῆς ἰδιόμελα ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ· ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου *«Ἐκπλήττων τῇ ὁράσει»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* ἀπολυτίκιον *«Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια»*, Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, *«Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν»*. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.] Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειρὰν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ε΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΩΝ ὁ τοῦ Πάσχα μετὰ τῶν εἱρμῶν καὶ τῶν δύο θεοτοκίων· μετὰ τὴν γ΄ ᾠδὴν τὸ μεσῴδιον κάθισμα *«Ῥῆμα παράλυτον»* καὶ τὸ θεοτοκίον*· μετὰ τὴν ς΄ τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ παραλύτου, τὸ μηνολόγιον καὶ τὸ ὑπόμνημα τῆς Κυριακῆς.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ τοῦ Πάσχα· (ἀντὶ τῆς στιχολογίας τῆς ᾠδῆς τῆς Θεοτόκου) ἡ θ΄ ᾠδὴ τοῦ Πάσχα μετὰ τῶν δύο θεοτοκίων καὶ τῶν μεγαλυναρίων ψαλλομένων ὡς ἑξῆς·

Μεγάλυνον, ψυχή μου, τὸν ἐθελουσίως παθόντα καὶ ταφέντα καὶ ἐξαναστάντα τριήμερον ἐκ τάφου. «Φωτίζου, φωτίζου...»

Μεγάλυνον, ψυχή μου, τὸν ἐξαναστάντα τριήμερον ἐκ τάφου Χριστὸν τὸν ζωοδότην. «Φωτίζου, φωτίζου...»

Χριστὸς τὸ καινὸν Πάσχα, τὸ ζωόθυτον θῦμα, ἀμνὸς Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν κόσμου. «Ὦ θείας, ὦ φίλης...»

---

* Πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἐπαναλήψεως τοῦ αὐτομέλου *«Τὴν ὡραιότητα»*, προτιμητέον τὸ ἑξῆς ὅμοιον θεοτοκίον (ἐκ τῆς Παρακλητικῆς)·

«Τὸν ἀκατάληπτον καὶ ἀπερίγραπτον, τὸν ὁμοούσιον Πατρὶ καὶ Πνεύματι, ἐν τῇ γαστρί σου μυστικῶς ἐχώρησας, θεομῆτορ· μίαν καὶ ἀσύγχυτον τῆς Τριάδος ἐνέργειαν, ἔγνωμεν τῷ τόκῳ σου, ἐν τῷ κόσμῳ δοξάζεσθαι· δι᾽ ὃ καὶ εὐχαρίστως βοῶμέν σοι· Χαῖρε, ἡ κεχαριτωμένη».

Σήμερον πᾶσα κτίσις ἀγάλλεται καὶ χαίρει, ὅτι Χριστὸς ἀνέστη καὶ ᾅδης ἐσκυλεύθη. «Ὦ Πάσχα τὸ μέγα...»

Δόξα. *Μεγάλυνον, ψυχή μου, τῆς τρισυποστάτου καὶ ἀδιαιρέτου θεότητος τὸ κράτος. «Συμφώνως, παρθένε...»*

Καὶ νῦν. *Χαῖρε, παρθένε, χαῖρε· χαῖρε, εὐλογημένη· χαῖρε, δεδοξασμένη· σὸς γὰρ υἱὸς ἀνέστη τριήμερος ἐκ τάφου. «Εὐφραίνου, ἀγάλλου...»*

Εἶτα *«Ὁ ἄγγελος ἐβόα τῇ κεχαριτωμένῃ, ἁγνὴ παρθένε, χαῖρε καὶ πάλιν ἐρῶ, χαῖρε, ὁ σὸς υἱὸς ἀνέστη τριήμερος ἐκ τάφου. Φωτίζου, φωτίζου».*

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ, *«Ἅγιος Κύριος»* μετὰ τοῦ *«Ὑψοῦτε Κύριον»* κ.λπ., τοῦ πάσχα *«Σαρκὶ ὑπνώσας»* (ἅπαξ) καὶ τοῦ παραλύτου (ἐπίσης ἅπαξ).

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ ἀναστάσιμα 4 καὶ τὰ 4 στιχηρὰ *«Πάσχα ἱερὸν»* μετὰ τῶν στίχων αὐτῶν, Δόξα, *«Κύριε, τὸν παράλυτον»*, Καὶ νῦν, *«Ἀναστάσεως ἡμέρα»* μετὰ τοῦ *«Χριστὸς ἀνέστη»* ἅπαξ. Δοξολογία μεγάλη, *«Σήμερον σωτηρία»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα. Μετὰ τὴν εἴσοδον (δὲν ψάλλεται πάλιν τὸ *«Χριστὸς ἀνέστη»* ἀλλ᾽ εὐθὺς τὰ) ἀπολυτίκια *«Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Εἰ καὶ ἐν τάφῳ»*. Ἀπόστολος Κυρ. Παραλύτου, *«Ἐγένετο Πέτρον διερχόμενον»* (Πρξ. θ΄ 32-42)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, *«Ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα»* (Ἰω. ε΄ 1-15). Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Συμφώνως, παρθένε»*. Κοινωνικὸν *«Σῶμα Χριστοῦ»*· ἀντὶ τοῦ *Εἴδομεν τὸ φῶς* τὸ *«Χριστὸς ἀνέστη»* ἅπαξ.

16. Δευτέρα. Θεοδώρου ὁσίου τοῦ ἡγιασμένου (†368).

Εἰδήσεις. *1. Διὰ τὰς ἀκολουθίας τῆς παρούσης ἑβδομάδος βλέπε 2 Μαΐου καὶ τὴν καθ᾽ ἡμέραν διάταξιν τοῦ Πεντηκοσταρίου.*

2. Τῇ Δευτέρᾳ καὶ Τρίτῃ τοῦ παραλύτου τῶν κανόνων τοῦ Μηναίου προτάσσεται ὁ κανὼν τοῦ παραλύτου «Θαυμαστὸς ἐνδόξως» *(μετὰ στίχου* «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι»*).*

3. Κοντάκιον τῇ Δευτέρᾳ καὶ Τρίτῃ τὸ τοῦ παραλύτου «Τὴν ψυχήν μου, Κύριε»*, ἀπὸ δὲ τῆς Τετάρτης τὸ τῆς Μεσοπεντηκοστῆς* «Τῆς ἑορτῆς τῆς νομικῆς».

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. δ΄ ἑβδ. Πράξ. (Πρξ. ι΄ 1-16).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. δ΄ ἑβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ς΄ 56-69).

17. Τρίτη. «Ἀπόδοσις τῆς ἀκολουθίας τοῦ παραλύτου». Ἀνδρονίκου καὶ Ἰουνίας τῶν ἀποστόλων (α΄ αἰ.). Ἀθανασίου ἀρχιεπ. Χριστιανουπόλεως Τριφυλίας (†1735), Νικολάου νεομ. τοῦ ἐκ Μετσόβου (†1617).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. δ΄ ἑβδ. Πράξ. (Πρξ. ι΄ 21-33).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. δ΄ ἑβδ. Ἰωάννου (Ἰω. ζ΄ 1-13).

18. Τετάρτη. † «Ἡ ἑορτὴ τῆς Μεσοπεντηκοστῆς». Πέτρου, Διονυσίου, Ἀνδρέου, Παύλου, Χριστίνης, Ἡρακλείου, Παυλίνου καὶ Βενεδίμου τῶν μαρτύρων (γ΄ αἰ.). (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Πεντηκοσταρίου, §§ 23-25).

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον *«Εὐφραινέσθω»*, Δόξα, *«Ὡς θεῖον θησαύρισμα»*· κοντάκιον *«Τὴν ψυχήν μου, Κύριε»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακός (Ψαλτήριον δὲν στιχολογεῖται διὰ τὴν δεσποτικὴν ἑορτήν). Εἰς τὸ *«Κύριε ἐκέκραξα»* τὰ 3 προσόμοια *«Πάρεστιν ἡ μεσότης ἡμερῶν»* εἰς 6, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Τῆς ἑορτῆς μεσούσης»*. Εἴσοδος κ.λπ. καὶ τὰ ἀναγνώσματα. Ἀπόστιχα τὰ 3 ἰδιόμελα *«Πεντηκοστῆς ἐφέστηκε»* μετὰ τῶν στίχων αὐτῶν εἰς τὰ δύο τελευταῖα, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Μεσούσης τῆς ἑορτῆς»*. Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς τρίς.

Εἰς τὸν ὄρθρον ἡ ἀκολουθία ὡς ἔχει ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ. Καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ τῆς ἑορτῆς *«Θάλασσαν ἔπηξας»*· ἀντὶ τῆς στιχολογίας τῆς ᾠδῆς τῆς Θεοτόκου, ψάλλεται ἡ θ΄ ᾠδὴ ἀμφοτέρων τῶν κανόνων τῆς ἑορτῆς, καὶ ὁ εἱρμὸς *«Ἀλλότριον τῶν μητέρων»*. Ἐξαποστειλάρια, στιχηρὰ εἰς τοὺς αἴνους καὶ δοξαστικόν, ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ. Δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον *«Μεσούσης τῆς ἑορτῆς»* ἅπαξ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα. Μετὰ τὴν εἴσοδον εὐθὺς τὸ ἀπολυτίκιον *«Μεσούσης τῆς ἑορτῆς»* μόνον καὶ τὸ κοντάκιον *«Τῆς ἑορτῆς τῆς νομικῆς»*. Τρισάγιον. Ἀπόστολος: Τετ. δ΄ ἑβδ. Πράξ., *«Κατέφυγον οἱ ἀπόστολοι»* (Πρξ. ιδ΄ 6-18)·* Εὐαγγέλιον: Μεσοπεντηκοστῆς, *«Τῆς ἑορτῆς μεσούσης»* (Ἰω. ζ΄ 14-30). Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* ὁ εἱρμὸς *«Ἀλ-*

---

* Ἀλληλουιάριον τῆς ἑορτῆς, ἦχος γ΄, στίχος α΄ *«Μέγας ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ μεγάλη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ»*, στίχος β΄ *«Αἰνεῖτε τὸν Κύριον, ὅτι ἀγαθός»*.

λότριον τῶν μητέρων». Κοινωνικὸν *«Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἐν ἐμοὶ μένει κἀγὼ ἐν αὐτῷ, εἶπεν ὁ Κύριος»* (ἄνευ ἀλληλούια)· ἀντὶ τοῦ *Εἴδομεν τὸ φῶς* τὸ *«Χριστὸς ἀνέστη»* ἅπαξ· καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

Ἐν τῇ τραπέζῃ, κατάλυσις ἰχθύος.

Εἰδήσεις. *1) Ἀπὸ σήμερον ἕως τῆς Τρίτης τῆς Σαμαρείτιδος τῶν κανόνων τοῦ Μηναίου προτάσσονται ἐναλλὰξ οἱ κανόνες τῆς Μεσοπεντηκοστῆς (τῇ μὲν Πέμπτῃ, τῷ Σαββάτῳ καὶ τῇ Δευτέρᾳ ὁ α΄ κανών, τῇ δὲ Παρασκευῇ, τῇ Κυριακῇ καὶ τῇ Τρίτῃ ὁ β΄).*

2) Ἐπίσης ἀπὸ σήμερον ἕως τῆς ἀποδόσεως, πλὴν τῆς Κυριακῆς τῆς Σαμαρείτιδος, ἂν ἑορτάζεται ἅγιος, καταβασίαι ψάλλονται αἱ τῆς Μεσοπεντηκοστῆς «Θάλασσαν ἔπηξας» *(ὅρα Τ.Μ.Ε. 23 Ἀπρ. §31).*

3) Κοντάκιον ἕως τῆς ἀποδόσεως τὸ τῆς Μεσοπεντηκοστῆς «Τῆς ἑορτῆς τῆς νομικῆς» *[πλὴν τῆς Κυριακῆς τῆς Σαμαρείτιδος].*

19. Πέμπτη. Πατρικίου ἱερομάρτυρος ἐπισκ. Προύσης καὶ τῶν σὺν αὐτῷ. Τῶν 13 ὁσιομαρτύρων μοναχῶν τῶν καέντων ἐν Λευκωσίᾳ Κύπρου ὑπὸ τῶν Φράγγων λατινοδόξων (†1231).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. δ΄ ἑβδ. Πράξ. (Πρξ. ι΄ 34-43).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. δ΄ ἑβδ. Ἰωάν. (Ἰω. η΄ 12-20).

20. Παρασκευή. Θαλλελαίου μάρτυρος (†284). Λυδίας τῆς Φιλιππησίας (α΄ αἰ.)· Νικήτα, Ἰωάννου καὶ Ἰωσὴφ ὁσίων (ια΄ αἰ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. δ΄ ἑβδ. Πράξ. (Πρξ. ι΄ 44-ια΄ 10).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. δ΄ ἑβδ. Ἰωάν. (Ἰω. η΄ 21-30).

21. Σάββατον. † Κωνσταντίνου (†337) καὶ Ἑλένης (†327) τῶν θεοστέπτων βασιλέων.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ μετὰ τῶν μεθεόρτων τῆς Μεσοπεντηκοστῆς (Τ.Μ.Ε. 21 Μαΐου, περίπτ. α΄ §§1-2). Τὰ μεθέορτα βλέπε τῇ Παρασκευῇ τῆς δ΄ ἑβδομ. ἑσπέρας καὶ τῷ ἑπομένῳ Σαββάτῳ πρωί, συμψάλλονται δὲ καί τινες ἀναστάσιμοι ὕμνοι διὰ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ἤχου (πρβλ. Τ.Μ.Ε., Ἀπρ. 23 §21, Μαΐου 2 §2, διατάξεις Πεντηκοσταρίου §§13-14 καὶ 19).

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον *«Μεσούσης τῆς ἑορτῆς»*· κοντάκιον *«Τῆς ἑορτῆς τῆς νομικῆς»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ *«Μακάριος ἀνήρ»*.

ΕΙΣ ΤΟ *«ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ»* προσόμοια τοῦ Μηναίου 3 εἰς 6 (ἅπαντα ἐκ δευτέρου), Δόξα, τοῦ Μηναίου *«Πλουσίων δωρεῶν»*, Καὶ νῦν, τὸ ἰδιόμελον τῆς σειρᾶς τῆς ἑορτῆς *«Πεντηκοστῆς ἐφέστηκεν ἡ τῶν ἡμερῶν»*.

ΕΙΣΟΔΟΣ, *«Φῶς ἱλαρόν»*, τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας καὶ τὰ ἀναγνώσματα τοῦ ἁγίου ἐκ τοῦ Μηναίου.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὸ ἀναστάσιμον στιχηρὸν τοῦ ἤχου *«Τῷ σῷ σταυρῷ»*, εἶτα στίχος *«Ἡ χείρ μου συναντιλήψεται αὐτῷ, καὶ ὁ βραχίων μου κατισχύσει αὐτόν»* καὶ εὐθὺς τὰ 3 προσόμοια τοῦ Μηναίου (τὰ δύο τελευταῖα μετὰ τῶν στίχων αὐτῶν), Δόξα, τοῦ Μηναίου *«Σέλας φαεινότατον»*, Καὶ νῦν, τὸ τῆς σειρᾶς τῆς ἑορτῆς *«Ἐν τῷ ἱερῷ ἐπέστης ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ»*.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ τοῦ ἁγίου *«Τοῦ σταυροῦ σου τὸν τύπον»*, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Μεσούσης τῆς ἑορτῆς»*.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν΄ ψαλμόν, τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ τοῦ ἁγίου μετὰ τοῦ Δόξα ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς *«Κύριε, πρὸ τοῦ ἀχράντου σου σταυροῦ»* (ζήτει εἰς τὸν στίχον τῶν αἴνων τῷ Σαββάτῳ πρωί)· ἀπολυτίκιον *«Μεσούσης τῆς ἑορτῆς»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* ἀπολυτίκια *«Τοῦ σταυροῦ σου τὸν τύπον»*, Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, *«Μεσούσης τῆς ἑορτῆς»*. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος τοῦ ἁγίου].

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ, [μετὰ τὴν α΄ στιχολ.] τὰ ἀναστάσιμα τοῦ Πεντηκοσταρίου μετὰ τοῦ θεοτοκίου αὐτῶν (ζήτει ταῦτα τῷ Σαββάτῳ τῆς Μεσοπεντηκοστῆς)· [μετὰ τὴν β΄ στιχολ.] τὸ πρῶτον κάθισμα τοῦ Μηναίου *«Νέος γέγονας Δαυίδ»*, Δόξα, τὸ ἕτερον *«Ἑλκόμενος ἐπὶ σταυροῦ»*, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς *«Ἑορτῆς μεσαζούσης τῆς νομικῆς»* (ζήτει τῷ Σαββάτῳ πρωί)· [μετὰ τὸν πολυέλεον] κάθισμα τοῦ Μηναίου *«Ἡ εὔσημος μνήμη σου»*, Δόξα, Καὶ νῦν, ὅμοιον τῆς ἑορτῆς *«Ὁ πάντων ἐπιστάμενος»* (ζήτει τῇ Τετ. τῆς Μεσοπεντηκοστῆς πρωί).

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΟΡΘΡΟΥ. Τὰ *«Ἐκ νεότητός μου»* καὶ λοιπά· Εὐαγγέλιον τῶν ἁγίων (13ης Νοεμ. ἐν τῇ λειτουργίᾳ), *«Ἐγὼ εἰμὶ ἡ θύρα»* (Ἰω. ι΄ 9-16). Εἶτα *«Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι»*, ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα, Δόξα, *«Ταῖς τῶν θεοστέπτων»* κ.τ.λ. ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ α΄ τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν εἱρμῶν καὶ ὁ τοῦ Μηναίου. Ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὸ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς, τὸ μεσῴδιον κάθισμα τοῦ Μηναίου *«Τὰς αἰσθήσεις ἐκτείνας»*, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ β΄ μεσῴδιον κάθισμα τῆς ἑορτῆς *«Τῆς σοφίας τὸ ὕδωρ»*· ἀφ᾽ ς΄ τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ Μηναίου καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ τῆς ἑορτῆς *«Θάλασσαν ἔπηξας»*· *«Τὴν τιμιωτέραν»,* καὶ ὁ εἱρμὸς *«Ἄλλότριον τῶν μητέρων»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ, τὸ τοῦ Μηναίου *«Οὐκ ἐξ ἀνθρώπων εἴληφε»* καὶ τὸ τῆς ἑορτῆς (Μεσοπεντηκοστῆς).

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ, ἀπὸ τοῦ στίχου *«Τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς κρῖμα ἔγγραπτον· δόξα αὕτη ἔσται πᾶσι τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ»*, ἀναστάσιμα τοῦ ἤχου 3 *«Δεῦτε πάντα τὰ ἔθνη»* κ.λπ., καὶ τοῦ ἁγίου ἕτερα 3 προσόμοια *«Χαῖρε, Κωνσταντῖνε πάνσοφε»* κ.λπ., Δόξα, *«Ὁ τῶν ἀνάκτων ἄναξ»*, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς *«Φωτισθέντες ἀδελφοί»* (ζήτει τῷ Σαββάτῳ πρωὶ εἰς τοὺς αἴνους). Δοξολογία μεγάλη, καὶ τὸ ἀπολυτίκιον [*«Τοῦ σταυροῦ σου τὸν τύπον»,* Δόξα, Καὶ νῦν] *«Μεσούσης τῆς ἑορτῆς»* (πρβλ. Τ.Μ.Ε., Ἀπρ. 23, §14·Ἀπρ. 25, §8 καὶ §11· Μαΐου 2, §3).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ (δὲν ψάλλεται πάλιν τὸ *«Χριστὸς ἀνέστη»* ἀλλ᾽ εὐθὺς τὰ) ἀπολυτίκια *«Μεσούσης τῆς ἑορτῆς»*, *«Τοῦ σταυροῦ σου τὸν τύπον»*, καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ· κοντάκιον *«Τῆς ἑορτῆς τῆς νομικῆς»*.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τῆς 21ης Μαΐου. Ἀπόστολος τοῦ ἁγίου, Μαΐου 21, *«Ἀγρίππας ὁ βασιλεύς»* (Πρξ. κς΄ 1, 12-20)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, Νοεμ. 13, *«Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ μὴ εἰσερχόμενος»* (Ἰω. ι΄ 1-9).

Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Ἄξιον ἐστίν»*. Κοινωνικὸν *«Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν»*· *«Χριστὸς ἀνέστη»,* καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

22. † ΚΥΡΙΑΚΗ Ε΄ ΑΠΟ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ. «Ἡ τῆς Σαμαρείτιδος ἑορτή, ἐν ᾗ ὁ Χριστὸς μεσσίαν ἑαυτὸν ὡμολόγει». Βασιλίσκου μάρτυρος (†308). Δημητρίου καὶ Παύλου νεομαρτ. Τριπόλεως Πελοποννήσου· μνήμη τῆς β΄ Οἰκουμ. συνόδου ἐν Κων/πόλει (381). Ἦχος δ΄, ἑωθινὸν ζ΄ (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Πεντηκοσταρίου §§26-27).

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ μνήμη (ἐν Τρικκάλοις) Βησσαρίωνος ἐπισκόπου Λαρίσης, καὶ (ἐν Χώρᾳ Σάμου) Γεωργίου νεομάρτυρος τοῦ ἐν Ἐφέσῳ.

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον *«Μεσούσης τῆς ἑορτῆς»*· κοντάκιον *«Τῆς ἑορτῆς τῆς νομικῆς»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»*, ἀναστάσιμα 4, τῆς Μεσοπεντηκοστῆς 3 καὶ τῆς Σαμαρείτιδος 3, Δόξα, *«Παρὰ τὸ φρέαρ τοῦ Ἰακώβ»*, Καὶ νῦν, *«Ὁ διὰ σὲ θεοπάτωρ»*. Ἀπόστιχα τὸ ἀναστάσιμον *«Κύριε, ἀνελθὼν ἐν τῷ σταυρῷ»* καὶ τὰ *«Πάσχα ἱερόν»*, Δόξα, τῆς Σαμαρείτιδος *«Ὡς ὤφθης ἐπὶ γῆς»*, Καὶ νῦν, *«Μεσούσης τῆς ἑορτῆς»*. Ἀπολυτίκια *«Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως»*, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Μεσούσης τῆς ἑορτῆς»*.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν τριαδικὸν κανόνα, τὰ διὰ τὴν λιτὴν Δόξα, Καὶ νῦν, ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ, καὶ τὰ τριαδικὰ *«Ἄξιον ἐστίν»*· ἀπολυτίκιον *«Μεσούσης τῆς ἑορτῆς»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* ἀπολυτίκια *«Τὸ φαιδρόν»*, Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, *«Μεσούσης τῆς ἑορτῆς»*. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.] Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ζ΄) μετὰ τῆς συνήθους τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΩΝ ὁ τοῦ πάσχα μετὰ τῶν εἱρμῶν καὶ τῶν δύο θεοτοκίων· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς [τὸ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς καὶ] τὰ καθίσματα τοῦ Πεντηκοσταρίου· ἀφ᾽ ς΄ τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῆς Σαμαρείτιδος, τὸ μηνολόγιον, καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Πεντηκοσταρίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ *«Ἀναστάσεως ἡμέρα»*· ἀντὶ τοῦ *Τὴν τιμιωτέραν,* ἡ θ΄ ᾠδὴ τοῦ Πάσχα ὡς τῇ Κυριακῇ τοῦ παραλύτου· εἶτα *«Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζου, φωτίζου»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ἅγιος Κύριος»* μετὰ τοῦ *«Ὑψοῦτε Κύριον»* κ.λπ., καὶ τὰ τοῦ Πεντηκοσταρίου.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ ἀναστάσιμα 4 καὶ εἰς τοὺς πρὸ αὐτῶν στίχους τὰ 4 στιχηρὰ *«Πάσχα ἱερόν»*, Δόξα, τὸ ἰδιόμελον *«Ἡ πηγὴ τῆς ζωαρχίας»*, Καὶ νῦν, *«Ἀναστάσεως ἡμέρα»* μετὰ τοῦ *«Χριστὸς ἀνέστη»* ἅπαξ. Δοξολογία μεγάλη, *«Σήμερον σωτηρία»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα. Μετὰ τὴν εἴσοδον (δὲν ψάλλεται πάλιν τὸ *«Χριστὸς ἀνέστη»* ἀλλ᾽ εὐθὺς τὰ) ἀπολυτίκια *«Τὸ φαιδρόν», «Μεσούσης τῆς ἑορτῆς»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Εἰ καὶ ἐν τάφῳ»*. Ἀπόστολος: Κυρ. ε΄ Πράξ., *«Διασπαρέντες οἱ ἀπόστολοι»* (Πρξ. ια΄ 19-30)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. τῆς Σαμαρείτιδος, *«Ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας»* (Ἰω. δ΄ 5-42). Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Εὐφραίνου, ἀγάλλου»*. Κοινωνικὸν *«Σῶμα Χριστοῦ»· «Χριστὸς ἀνέστη»* καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

23. Δευτέρα. Μιχαὴλ ἐπισκόπου Συνάδων τοῦ ὁμολογητοῦ (†821). Μαρίας μυροφόρου τοῦ Κλωπᾶ, Συνεσίου ἐπισκ. Καρπασίας τῆς Κύπρου.

Σημείωσις. *Διὰ τὰς ἀκολουθίας τῆς παρούσης ἑβδομάδος βλέπε 2 καὶ 18 Μαΐου καὶ τὴν καθ᾽ ἡμέραν διάταξιν τοῦ Πεντηκοσταρίου.*

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. ε΄ ἑβδ. Πράξ. (Πρξ. ιβ΄ 12-17).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ε΄ ἑβδ. Ἰωάν. (Ἰω. η΄ 42-52).

24. Τρίτη. Συμεὼν ὁσίου τοῦ ἐν τῷ Θαυμαστῷ ὄρει (†590).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. ε΄ ἑβδ. Πράξ. (Πρξ. ιβ΄ 25-ιγ΄ 12).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρίτης ε΄ ἑβδ. Ἰωάν. (Ἰω. η΄ 51-59).

25. Τετάρτη. «Ἀπόδοσις τῆς Μεσοπεντηκοστῆς». Ἡ γ΄ εὕρεσις τῆς τιμίας κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου (850).

Σημείωσις. *Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Τ.Μ.Ε. (25 Μαΐου, περίπτ. α΄ §§1-2· πρβλ. 23η Ἀπρ. §34, 25η Ἀπρ. §§10-11), ἡ ἀκολουθία τοῦ Μηναίου συμψάλλεται μετὰ τῶν ὕμνων τῆς Μεσοπεντηκοστῆς λαμβανομένων ἐκ τῆς κυρίας ἡμέρας τῆς ἑορτῆς (ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ) ἀλλὰ χωρὶς τῶν ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀναγνωσμάτων καὶ τοῦ ἐν τῷ ὄρθρῳ συναξαρίου αὐτῆς.*

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον τῆς Μεσοπεντηκοστῆς.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Μετὰ τὸν προοιμιακὸν [καὶ τὴν α΄ στάσιν τοῦ *«Μακάριος ἀνήρ»*], εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»* τὰ τῆς α΄ ἡμέρας τῆς ἑορτῆς 3 προσόμοια *«Πάρεστιν ἡ μεσότης ἡμερῶν»* κ.λπ. καὶ τοῦ Προδρόμου ἕτερα 3, Δόξα, *«Θησαυρὸς ἐνθέων δωρεῶν»*, Καὶ νῦν, *«Τῆς ἑορτῆς μεσούσης»*. Εἴσοδος κ.λπ. Εἰς τὰ ἀπόστιχα τὰ 3 ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν στίχων αὐτῶν,

Δόξα, *«Ἡ τῶν θείων ἐννοιῶν»*, Καὶ νῦν, *«Μεσούσης τῆς ἑορτῆς διδάσκοντός σου»*. Ἀπολυτίκια *«Μεσούσης τῆς ἑορτῆς»*, Δόξα, *«Ὡς θεῖον θησαύρισμα»*, Καὶ νῦν, αὖθις τῆς ἑορτῆς.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Ὁ ἑξάψαλμος· εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.] Καθίσματα, εἰς τὴν α΄ στιχολογίαν τὸ τοῦ προδρόμου *«Ἐκ γῆς ἀνατείλασα»*, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ τῆς ἑορτῆς *«Ὁ πάντων ἐπιστάμενος»*· εἰς τὴν β΄ στιχολογίαν τὸ τοῦ προδρόμου *«Ἀναδοθεῖσα ὡς χρυσός»*, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ τῆς ἑορτῆς *«Ὁ δεσπότης τῶν ὅλων»*· διὰ δὲ τὸν πολυέλεον τὸ τοῦ προδρόμου *«Ὁ Ἡρῴδης, πρόδρομε»*, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ α΄ μεσῴδιον τῆς ἑορτῆς *«Ἑστηκὼς ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἱεροῦ»* (ζήτει μετὰ τὴν γ΄ ᾠδὴν τῶν κανόνων). Οἱ ἀναβαθμοὶ *«Ἐκ νεότητός μου»* κ.λπ. καὶ τὰ τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ ὄρθρου τοῦ Προδρόμου, μεθ᾽ ὃ *«Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι»*, ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα, κ.τ.λ. ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Κανόνες οἱ δύο τῆς ἑορτῆς (ὁ α΄ μετὰ τῶν εἱρμῶν, ὁ β΄ ἄνευ εἱρμῶν καὶ ἄνευ τριαδικῶν καὶ θεοτοκίων) καὶ ὁ τοῦ Προδρόμου. Ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τῆς ἑορτῆς, εἶτα ψάλλονται τὸ μεσῴδιον κάθισμα τοῦ Μηναίου *«Ἐπεφάνη σήμερον»*, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ β΄ μεσῴδιον κάθισμα τῆς ἑορτῆς *«Τῆς σοφίας τὸ ὕδωρ»*. Ἀπὸ ς΄ ᾠδῆς τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ Προδρόμου καὶ τὸ συναξάριον. Καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ τῆς ἑορτῆς *«Θάλασσαν ἔπηξας»*· ἀντὶ τῆς στιχολογίας τῆς ᾠδῆς τῆς Θεοτόκου, ψάλλεται ἡ θ΄ ᾠδὴ ἀμφοτέρων τῶν κανόνων τῆς ἑορτῆς καὶ ἡ τοῦ Προδρόμου, καὶ ὁ εἱρμὸς *«Ἀλλότριον τῶν μητέρων»*. Ἐξαποστειλάρια, τὸ τῆς ἑορτῆς, τὸ τοῦ προδρόμου *«Ἐν τῇ εὑρέσει, Πρόδρομε»* καὶ αὖθις τὸ τῆς ἑορτῆς. Εἰς τοὺς αἴνους, εἰς στίχους 6 (ἤ τοι ἀπὸ τοῦ στίχου *«Τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς κρῖμα ἔγγραπτον»*), τὰ 3 στιχηρὰ προσόμοια τῆς ἑορτῆς καὶ τὰ 3 προσόμοια τοῦ Προδρόμου *«Χαίροις ἡ ἱερὰ κεφαλὴ»* κ.λπ. (ἅπαντα ἀνὰ μίαν), Δόξα, τὸ ἰδιόμελον τοῦ Μηναίου *«Τὴν πανσεβάσμιον κάραν»*, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς *«Φωτισθέντες, ἀδελφοί»*. Δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον *«Μεσούσης τῆς ἑορτῆς»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα· μετὰ τὴν εἴσοδον (δὲν ψάλλεται πάλιν τὸ *«Χριστὸς ἀνέστη»* ἀλλ᾽ εὐθὺς τὰ) ἀπολυτίκια *«Μεσούσης τῆς ἑορτῆς»*, *«Ὡς θεῖον*

θησαύρισμα» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Τῆς ἑορτῆς τῆς νομικῆς»*. Ἀπόστολος τοῦ Προδρόμου, Κυρ. ιε΄ ἐπιστ., *«Ὁ Θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους»* (Β΄ Κορ. δ΄ 6-15)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, Δευτ. δ΄ ἑβδ. Ματθ. *«Ἀκούσας ὁ Ἰωάννης ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ»* (Μτθ. ια΄ 2-15). Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* ὁ εἱρμὸς *«Ἀλλότριον τῶν μητέρων»*. Κοινωνικὸν *«Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἐν ἐμοὶ μένει κἀγὼ ἐν αὐτῷ, εἶπεν ὁ Κύριος»* (ἄνευ ἀλληλούια)· ἀντὶ τοῦ *Εἴδομεν τὸ φῶς* τὸ *«Χριστὸς ἀνέστη»* ἅπαξ· καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

26. Πέμπτη. Κάρπου ἐκ τῶν 70 (α΄ αἰ.). Ἀλφαίου ἀποστόλου.

Εἰδήσεις. *1) Ἀπὸ σήμερον ἕως τοῦ Σαββάτου τῶν κανόνων τοῦ Μηναίου προτάσσεται ὁ κανὼν τῆς Σαμαρείτιδος* «Ὁ πατάξας Αἴγυπτον» *(μετὰ στίχου* «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι»*).*

2) Ἐπίσης μέχρι τοῦ Σαββάτου κοντάκιον εἰς τὴν λειτουργίαν ψάλλεται τὸ τῆς Σαμαρείτιδος «Πίστει ἐλθοῦσα ἐν τῷ φρέατι».

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. ε΄ ἑβδ. Πράξ. (Πρξ. ιδ΄ 20-ιε΄ 14).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ε΄ ἑβδ. Ἰωάν. (Ἰω. θ΄ 39-ι΄ 9).

27. Παρασκευή. Ἑλλαδίου ἱερομάρτυρος (ς΄ αἰ.)· Ἰωάννου ὁμολογητοῦ τοῦ Ῥώσου († 1730).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. ε΄ ἑβδ. Πράξ. (Πρξ. ιε΄ 5-12).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ε΄ ἑβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ι΄ 17-28).

Σημείωσις. *Ἔνθα τιμᾶται ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ῥώσου, ἡ ἀκολουθία αὐτοῦ συμψάλλεται ἐκ τῆς οἰκείας φυλλάδος μετὰ τῶν μεθεόρτων τῆς προλαβούσης Κυριακῆς, κατὰ τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ τυπικοῦ (Τ.Μ.Ε., Μαΐου 21, §6· πρβλ. 23 Ἀπρ. §§35-37).*

28. Σάββατον. «Ἀπόδοσις τῆς ἑορτῆς τῆς Σαμαρείτιδος». Εὐτυχοῦς ἐπισκόπου Μελιτινῆς· Ἑλικωνίδος μάρτυρος (†244). Ἀνδρέου τοῦ διὰ Χριστὸν σαλοῦ.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ τάξιν· ἐξαποστειλάριον καὶ κοντάκιον μόνον τὰ τῆς ἑορτῆς τῆς Σαμαρείτιδος. Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. ε΄ ἑβδ. Πράξεων (Πρξ. ιε΄ 35-41)· Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ε΄ ἑβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ι΄ 27-38). *«Ἄξιον ἐστί»*. Κοινωνικὸν *«Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι»*· *«Χριστὸς ἀνέστη»*· *«Εἴη τὸ ὄνομα»*.

29. † ΚΥΡΙΑΚΗ Ϛ΄ ΑΠΟ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ. «Ἡ θεραπεία τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ». Θεοδοσίας παρθενομάρτυρος. Ἀλεξάνδρου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας (†328). Ὑπομονῆς ὁσίας. [Ἐπέτειος τῆς ἀποφράδος ἡμέρας τῆς ὑπὸ τῶν Τούρκων γενομένης ἁλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως (1453).] Ἦχος πλ. α΄, ἑωθινὸν η΄ (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Πεντηκοσταρίου §§29-31).

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ· μνήμη Ἀρσενίου τοῦ ἱερομάρτυρος.

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον *«Τὸ φαιδρόν»*· κοντάκιον *«Πίστει ἐλθοῦσα»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»*, ἀναστάσιμα στιχηρὰ 7, τοῦ τυφλοῦ ἰδιόμελα 3, Δόξα, *«Κύριε, παράγων ἐν τῇ ὁδῷ»*, Καὶ νῦν, *«Ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ»*. Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα, τὸ ἀναστάσιμον *«Σὲ τὸν σαρκωθέντα»* καὶ τὰ *«Πάσχα ἱερόν»*, Δόξα, *«Δικαιοσύνης ἥλιε»*, Καὶ νῦν, *«Ἀναστάσεως ἡμέρα»*. Ἀπολυτίκιον *«Τὸν συνάναρχον Λόγον»*, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Χαῖρε, πύλη Κυρίου»*.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν τριαδικὸν κανόνα, τὸ ἰδιόμελον τῶν αἴνων *«Ὁ διὰ σπλάγχνα ἐλέους»* ἄνευ στίχου, Δόξα, τὸ διὰ τὴν λιτὴν ἰδιόμελον *«Ὅλον τὸν βίον»*, Καὶ νῦν, θεοτοκίον *«Νεῦσον παρακλήσεσι»*, τὰ τριαδικὰ *«Ἄξιον ἐστί»*, τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἡ ὑπακοὴ *«Ἀγγελικῇ ὁράσει»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* ἀπολυτίκιον *«Τὸν συνάναρχον Λόγον»*, Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, *«Χαῖρε, πύλη Κυρίου»*. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.] Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειρὰν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (η΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΩΝ ὁ τοῦ Πάσχα μετὰ τῶν δύο θεοτοκίων· μετὰ τὴν γ΄ ᾠδὴν τὸ μεσῴδιον κάθισμα δίς· μετὰ τὴν ϛ΄ τὸ κοντάκιον, ὁ οἶκος, τὸ μηνολόγιον καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Πεντηκοσταρίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ *«Τῷ σωτῆρι Θεῷ»*· (ἀντὶ τῆς στιχολογίας τῆς ᾠδῆς τῆς Θεοτόκου) ἡ θ΄ ᾠδὴ τοῦ Πάσχα ὡς τῇ Κυριακῇ τοῦ παραλύτου· εἶτα ὁ εἱρμὸς *«Σὲ τὴν ὑπὲρ νοῦν»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ, *«Ἅγιος Κύριος»* μετὰ τοῦ *«Ὑψοῦτε Κύριον»* κ.λπ., καὶ τὰ 3 ἐξαποστειλάρια τοῦ Πεντηκοσταρίου.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ ἀναστάσιμα 4 καὶ εἰς τοὺς στίχους αὐτῶν τὰ 4 στιχηρὰ *«Πάσχα ἱερὸν»* κ.λπ., Δόξα, τὸ ἰδιόμελον *«Τίς λαλήσει»*, Καὶ νῦν, *«Ἀναστάσεως ἡμέρα»* μετὰ τοῦ *«Χριστὸς ἀνέστη»* ἅπαξ. Δοξολογία μεγάλη, *«Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος»* (ἢ *«Σήμερον σωτηρία»*).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα καὶ τὸ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα. Μετὰ τὴν εἴσοδον (δὲν ψάλλεται πάλιν τὸ *«Χριστὸς ἀνέστη»* ἀλλ᾽ εὐθὺς τὰ) ἀπολυτίκια *«Τὸν συνάναρχον Λόγον»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Εἰ καὶ ἐν τάφῳ»*. Ἀπόστολος: Κυρ. ς΄ Πράξ., *«Ἐγένετο πορευομένων»* (Πρξ. ις΄ 16-34)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. τυφλοῦ, *«Παράγων ὁ Ἰησοῦς»* (Ἰω. θ΄ 1-38). Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* ὁ εἱρμὸς *«Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζου, φωτίζου»*. Κοινωνικὸν *«Σῶμα Χριστοῦ»*· ἀντὶ τοῦ *Εἴδομεν τὸ φῶς* τὸ *«Χριστὸς ἀνέστη»* ἅπαξ, καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

30. Δευτέρα. Ἰσαακίου ὁσίου, ἡγουμένου τῆς μονῆς τῶν Δαλμάτων (†383).

Εἰδήσεις. *1. Διὰ τὰς ἀκολουθίας σήμερον καὶ αὔριον βλέπε 2 Μαΐου καὶ τὴν καθ᾽ ἡμέραν διάταξιν τοῦ Πεντηκοσταρίου.*

2. Τῇ Δευτέρᾳ καὶ τῇ Τρίτῃ τῶν κανόνων τοῦ Μηναίου προτάσσεται ὁ κανὼν τοῦ τυφλοῦ «Γῆν ἐφ᾽ ἣν οὐκ ἔλαμψεν»· *ἐὰν ἑορτάζηται ἅγιος, καταβασίαι* «Τῷ σωτῆρι Θεῷ»· *εἰς δὲ τὴν λειτουργίαν τὸ κοντάκιον* «Τῆς ψυχῆς τὰ ὄμματα».

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. ς΄ ἑβδ. Πράξ. (Πρξ. ιζ΄ 1-9).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ς΄ ἑβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ια΄ 47-54).

31. Τρίτη. «Ἀπόδοσις τῆς ἑορτῆς τοῦ τυφλοῦ». Ἑρμείου μάρτυρος (β΄ αἰ.).

Τὴν ἀκολουθίαν βλέπε ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ, πρὸ τῆς ἑορτῆς τῆς Ἀναλήψεως (τὴν β΄ διάταξιν)· Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. ς΄ ἑβδ. Πράξ. (Πρξ. ιζ΄ 19-28)· Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. ς΄ ἑβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ιβ΄ 19-36). *«Ἄξιον ἐστίν»*.

ΜΗΝ

ΙΟΥΝΙΟΣ

Μὴν Ἰούνιος

ἔχων ἡμέρας τριάκοντα
Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 15 καὶ ἡ νὺξ ὥρας 9

1. Τετάρτη. † «Ἀπόδοσις τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα». Ἰουστίνου φιλοσόφου καὶ μάρτυρος (†166). Πύρρου ἐπισκόπου.

Εἰς τὴν θ΄ (τρίψαλμον). Ἀπολυτίκιον *«Τὸν συνάναρχον Λόγον»*, Δόξα, *«Τὸ μέγα τῆς Τριάδος μυστήριον»*· κοντάκιον *«Τῆς ψυχῆς τὰ ὄμματα»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ἀντὶ τοῦ *«Εὐλογητὸς ὁ Θεός»*, ὁ ἱερεὺς θυμιῶν ἐνώπιον τῆς ἁγίας Τραπέζης ἐκφωνεῖ *«Δόξα τῇ ἁγίᾳ καὶ ὁμοουσίῳ»*, εἶτα τὸ *«Χριστὸς ἀνέστη»* 10κις ὡς τῇ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα, καὶ ἡ λοιπὴ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ (ζήτει τὴν β΄ διάταξιν), ἀλλὰ μετὰ τὴν εἴσοδον τὸ τῆς ἡμέρας προκείμενον. Ἀπόλυσις ὡς ἐν τῇ διακαινησίμῳ ἑβδομάδι (τὸ *«Χριστὸς ἀνέστη»* διαλογικῶς).

Ἀντὶ μεσονυκτικοῦ ἡ ἐναρκτήριος ἀκολουθία τοῦ Πάσχα.

Εἰς τὸν ὄρθρον. *«Δόξα τῇ ἁγίᾳ»*, *«Χριστὸς ἀνέστη»* δεκάκις ὡς ἐν τῷ ἑσπερινῷ, τὰ εἰρηνικὰ καὶ εὐθὺς ψάλλεται ὁ κανὼν τοῦ Πάσχα· εἰς τὸ τέλος ἑκάστης ᾠδῆς ἡ καταβασία τοῦ Πάσχα, τὸ *«Χριστὸς ἀνέστη»* (τρίς), τὸ *«Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς»* ἅπαξ καὶ ἡ αἴτησις ὡς τῇ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα. Μετὰ τὸ κοντάκιον καὶ τὸν οἶκον τοῦ Πάσχα, μόνον τὸ μηνολόγιον τῆς ἡμέρας καὶ εὐθὺς *«Ἀνάστασιν Χριστοῦ»* (τρὶς) καὶ *«Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς»* (τρὶς) καὶ τὰ λοιπὰ ὡς τῇ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα καὶ τὸ εἰσοδικὸν τοῦ Πάσχα· μετὰ τὴν εἴσοδον *«Χριστὸς ἀνέστη», «Προλαβοῦσαι», «Εἰ καὶ ἐν τάφῳ». «Ὅσοι εἰς Χριστόν»*. Ἀπόστολος: –μετὰ προκειμένου τοῦ Πάσχα– τῆς ἡμέρας, Τετ. ς΄ ἑβδ. Πράξ. (Πρξ. ιη΄ 22-28)· Εὐαγγέλιον: τῆς ἡμέρας, Τετ. ς΄ ἑβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ιβ΄ 36-47). *«Ὁ ἄγγελος ἐβόα... Φωτίζου, φωτίζου»· «Σῶμα Χριστοῦ»*. Τὸ *«Χριστὸς ἀνέστη»* ἅπαξ ἀντὶ τοῦ *Εἴδομεν τὸ φῶς*, καὶ τρὶς ἀντὶ τοῦ *Εἴη τὸ ὄνομα*. Ἡ ἀπόλυσις τοῦ Πάσχα ἐν τέλει διαλογικῶς.

Σημείωσις. *Ἐν τῇ τραπέζῃ ἐπιτρέπεται κατάλυσις ἰχθύος (βλέπε Πεντηκοστάριον, Τετάρτῃ πρὸ τῆς Ἀναλήψεως, καὶ Πηδάλιον σ. 789).*

2. Πέμπτη. † Η ΑΝΑΛΗΨΙΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ. Νικηφόρου Κων/λεως τοῦ ὁμολογητοῦ (†828)· Κωνσταντίνου νεομάρτυρος τοῦ ἐξ Ἀγαρηνῶν.

Ἡ θ΄ τοῦ Πάσχα, ἐν ᾗ ἀποδίδεται ἡ ἑορτή.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. *«Εὐλογητὸς ὁ Θεός», «Δεῦτε προσκυνήσωμεν»* τρὶς καὶ ὁ προοιμιακός, ἄνευ Ψαλτηρίου. Τὰ ἑσπέρια στιχηρὰ τῆς ἑορτῆς εἰς 6 (δευτερουμένου τοῦ πρώτου), μετὰ τοῦ Δόξα, Καὶ νῦν αὐτῶν, καὶ ἐφεξῆς ἡ ἀκολουθία κατὰ τὴν ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ τάξιν. Ἀπόλυσις *«Ὁ ἐν δόξῃ ἀναληφθεὶς ἀφ' ἡμῶν εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ ἐν δεξιᾷ καθίσας τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς Χριστὸς ὁ ἀληθινός...»* καὶ εἶτα τὸ *«Δι' εὐχῶν»*.

Σημείωσις. *Ἀπὸ σήμερον ἕως τῆς Κυριακῆς τῆς Πεντηκοστῆς αἱ ἱ. ἀκολουθίαι (ἀπόδειπνον, μεσονυκτικόν, ὄρθρος, ὧραι) ἔχουν τὴν ἑξῆς ἔναρξιν· μετὰ τὸ* «Εὐλογητὸς» *εὐθὺς τρισάγιον,* «Παναγία Τριάς», «Πάτερ ἡμῶν»· *εἶτα ἡ λοιπὴ ἀκολουθία κατὰ τάξιν.*

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ· ἀπολυτίκιον *«Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὸ ἀπολυτίκιον τρίς. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.] Καθίσματα, οἱ ἀναβαθμοὶ *«Ἐκ νεότητός μου»* κ.λπ., τὰ τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ ὄρθρου (ἑωθινὸν γ΄, ὅ περ ἀναγινώσκεται ἐκ τῶν βημοθύρων), κανόνες καὶ καταβασίαι ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ. Μετὰ τὸ κοντάκιον καὶ τὸν οἶκον τῆς ἑορτῆς, τὸ μηνολόγιον καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Πεντηκοσταρίου. Ἀντὶ τῆς ᾠδῆς τῆς Θεοτόκου ψάλλεται ἡ θ΄ ᾠδὴ τῶν δύο κανόνων, τοῦ μὲν α΄ μετὰ στίχου *«Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι»*, τοῦ δὲ β΄ μετὰ τοῦ μεγαλυναρίου *«Ἄγγελοι τὴν ἄνοδον τοῦ δεσπότου»*, καὶ ὁ εἱρμὸς *«Χαίροις, ἄνασσα»*. Ἐξαποστειλάριον (τρίς), αἶνοι, δοξολογία μεγάλη, *«Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς.

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ *«Ἀνέβη ὁ Θεὸς ἐν ἀλαλαγμῷ, Κύριος ἐν φωνῇ σάλπιγγος. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν δόξῃ ἀναληφθεὶς ἀφ' ἡμῶν εἰς τοὺς οὐρανούς, ψάλλοντάς σοι ἀλληλούια»*.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ μόνον τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς καὶ τὸ κοντάκιον *«Τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πληρώσας»*. Τρισάγιον.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος τῆς ἑορτῆς, *«Τὸν μὲν πρῶτον λόγον»* (Πρξ. α΄ 1-12)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, ἑωθινὸν ς΄, *«Ἀναστὰς ὁ Ἰησοῦς ἐκ νεκρῶν»* (Λκ. κδ΄ 36-53).

Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* ὁ εἱρμὸς *«Σὲ τὴν ὑπὲρ νοῦν»*. Κοινωνικὸν *«Ἀνέβη ὁ Θεὸς ἐν ἀλαλαγμῷ, Κύριος ἐν φωνῇ σάλπιγγος· ἀλληλούια»*· ἀντὶ τοῦ *Εἴδομεν τὸ φῶς* τὸ ἀπολυτίκιον *«Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ»· «Πληρωθήτω»· «Εἴη τὸ ὄνομα»*. Ἀπόλυσις ὡς ἐν τῷ ἑσπερινῷ.

Εἰδήσεις. *1) Ἀπὸ τοῦ ψαλέντος τὴν ἑσπέραν τῆς χθὲς ἑσπερινοῦ ἄρχεται προτασσόμενον τοῦ προοιμιακοῦ τὸ* «Δεῦτε προσκυνήσωμεν» *γ΄.*

2) Ἕως τῆς ἀποδόσεως, ἐὰν ἑορτάζεται ἅγιος, καταβασίαι ψάλλονται οἱ εἱρμοὶ «Θείῳ καλυφθείς».

3) Εἰς τὴν καθ' ἡμέραν λειτουργίαν μέχρι τῆς ἀποδόσεως τῆς Ἀναλήψεως στιχολογοῦνται τὰ ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς (Τ.Μ.Ε., σελ. 49, §5), ἀλλ' εἰσοδικὸν «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἐν δόξῃ ἀναληφθείς»· *κοντάκιον* «Τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πληρώσας»· *εἰς τὸ* Ἐξαιρέτως *ψάλλεται τὸ* «Ἄξιον ἐστίν», *ἀντὶ τοῦ* Εἴδομεν τὸ φῶς *τὸ* «Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ» *καὶ μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν τὸ* «Εἴη τὸ ὄνομα»· *ἀπόλυσις ὡς ἐν τῇ ἑορτῇ.*

3. Παρασκευή. Λουκιλιανοῦ, Παύλης μαρτύρων καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς 4 νηπίων (†370-375).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. ς΄ ἑβδ. Πράξ. (Πρξ. ιθ΄ 1-8).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ς΄ ἑβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ιδ΄ 1-11).

4. Σάββατον. Μητροφάνους ἀρχιεπ. Κων/πόλεως (†326). Μάρθας καὶ Μαρίας ἀδελφῶν τοῦ Λαζάρου.

Ἡ ἀκολουθία τοῦ Μηναίου μετὰ τῶν μεθεόρτων τοῦ Πεντηκοσταρίου. Ἀπόστολος: ἱεράρχου, 13ης Νοεμ. (Ἑβρ. ζ΄ 26-η΄ 2)· Εὐαγγέλιον: ἱεράρχου, 21ης Μαΐου (Ἰω. ι΄ 1-9).

5. † ΚΥΡΙΑΚΗ Ζ΄ ΑΠΟ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ. «Τῶν ἁγίων 318 θεοφόρων πατέρων τῆς Α΄ Οἰκουμενικῆς συνόδου (325 μ.Χ.)». Δωροθέου ἐπισκόπου Τύρου ἱερομάρτυρος (†362). Νικάνδρου, Γοργίου καὶ Ἀπόλλωνος μαρτύρων (δ΄ αἰ.)· Μάρκου νεομάρτυρος ἐν

Χίῳ. Ἦχος πλ. β΄, ἑωθινὸν ι΄ (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Πεντηκοσταρίου §§41-42).

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον *«Ἀνελήφθης»*· κοντάκιον *«Τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πληρώσας»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ἡ ἀκολουθία ἅπασα ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ. Ἀπόλυσις (λεγομένη ἕως τῆς θ΄ ὥρας αὔριον) *«Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν καὶ ἐν δόξῃ ἀναληφθεὶς ἀφ᾽ ἡμῶν εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ ἐν δεξιᾷ καθίσας τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν»*.

Εἰς τὸ μεσονυκτικὸν μετὰ τὸν τριαδικὸν κανόνα, τὰ Δόξα, Καὶ νῦν τῆς λιτῆς τοῦ Πεντηκοσταρίου· ἀπολυτίκιον *«Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια (βλέπε εἰς Πεντηκοστάριον). Καθίσματα, εὐλογητάρια, ἀναβαθμοί, καὶ πᾶσα ἡ τάξις τοῦ ἑωθινοῦ (ι΄) Εὐαγγελίου, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Πεντηκοσταρίου.

ΚΑΝΟΝΕΣ κ.τ.λ. καὶ ἀπὸ γ΄ καὶ ς΄ ᾠδῆς κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Πεντηκοσταρίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ *«Θείῳ καλυφθείς»*· *«Τὴν τιμιωτέραν», «Χαίροις, ἄνασσα»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ καὶ αἶνοι ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ. Δοξολογία μεγάλη, *«Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος»* (ἢ *«Σήμερον σωτηρία»*).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς, ἀλλ᾽ εἰς τὸ β΄ λέγεται ἐφύμνιον τὸ *«Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν»*, καὶ εἰς τὸ γ΄ τὸ ἀπολυτίκιον *«Ἀνελήφθης»*· εἰς δὲ τὸ Εἰσοδικὸν *«Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν δόξῃ ἀναληφθεὶς ἀφ᾽ ἡμῶν εἰς τοὺς οὐρανούς...»**.

[Ἂν ψαλοῦν τυπικά, εἰς τοὺς μακαρισμοὺς 4 τροπάρια τοῦ ἤχου καὶ 4 ἐκ τῆς ς΄ ᾠδῆς τοῦ κανόνος τῶν Πατέρων· εἰς δὲ τὸ

---

* Περὶ τῆς ἀνωτέρω τάξεως τῶν ἀντιφώνων καὶ τοῦ εἰσοδικοῦ βλέπε· α) Ἡμερολόγιον/Δίπτυχα Ἐκκλ. Ἑλλάδος, ἐτῶν 1935 (σ. 57), 1972 (σ. 97), 1990 (σ. 141), 1997 (σ. 136-137), 2001 (σ. 141), 2007 (σ. 168)· β) «Σύστημα Τυπικοῦ», ἐκδ. Α.Δ., §1869 καὶ ὑποσ. 1377. Πρβλ. Ἀγγέλου Βουδούρη, «Χρονικὰ Τυπικά», 1940, σ. 175, §172.

Εἰσοδικὸν *«Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστάς...»*]

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκια *«Ἀγγελικαὶ δυνάμεις»*, *«Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ»*, *«Ὑπερδεδοξασμένος εἶ»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πληρώσας οἰκονομίαν»*.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: Κυρ. ζ΄ Πράξ., *«Ἔκρινεν ὁ Παῦλος παραπλεῦσαι»* (Πρξ. κ΄ 16-18, 28-36)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. ζ΄ ἀπὸ τοῦ Πάσχα, *«Ἐπάρας ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὀφθαλμούς»* (Ἰω. ιζ΄ 1-13).

Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Ἄξιον ἐστί»*. Κοινωνικὸν *«Αἰνεῖτε τὸν Κύριον»*· ἀντὶ τοῦ *Εἴδομεν τὸ φῶς,* τὸ *«Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ»*.

6. Δευτέρα. Ἱλαρίωνος ὁσίου τοῦ νέου, ἡγουμένου τῆς μονῆς τῶν Δαλμάτων (†845).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. ζ΄ ἑβδ. Πράξ. (Πρξ. κα΄ 8-14).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ζ΄ ἑβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ιδ΄ 27-ιε΄ 7).

7. Τρίτη. Θεοδότου ἱερομάρτυρος τοῦ ἐν Ἀγκύρᾳ. Ζηναΐδος μάρτυρος, Σεβαστιανῆς ὁσίας, Παναγῆ ἱερέως (τοῦ Μπασιᾶ, †1883).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. ζ΄ ἑβδ. Πράξ. (Πρξ. κα΄ 26-32).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. ζ΄ ἑβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ις΄ 2-12).

8. Τετάρτη. Ἀνακομιδὴ ἱ. λειψάνων Θεοδώρου τοῦ στρατηλάτου μεγαλομάρτυρος (†319), Καλλιόπης μάρτυρος.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. ζ΄ ἑβδ. Πράξ. (Πρξ. κγ΄ 1-11).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ζ΄ ἑβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ις΄ 15-23).

9. Πέμπτη. Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας († 444).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. ζ΄ ἑβδ. Πράξ. (Πρξ. κε΄ 13-19).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ζ΄ ἑβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ις΄ 23-33).

10. Παρασκευή. «Ἀπόδοσις τῆς ἑορτῆς τῆς Ἀναλήψεως». Ἀλεξάνδρου καὶ Ἀντωνίνης μαρτύρων (†313).

Σημείωσις. *Μετὰ τῆς ἀκολουθίας τῆς Ἀναλήψεως προψάλλεται σήμερον ἡ ἐν τῷ Μηναίῳ ἀκολουθία τῶν ἀποστόλων Βαρθολομαίου καὶ Βαρνάβα (πρβλ. Τ.Μ.Ε., 8 Μαΐου, περίπτ. η΄ §20· ἐπίσης 21 Μαΐου, περίπτ. θ΄ §§ 14-16), διὰ τὸ εἶναι αὔριον Ψυχοσάββατον.*

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον *«Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ»*· κοντάκιον *«Τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πληρώσας»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ ψαλτήριον τῆς ἡμέρας.

ΕΙΣ ΤΟ *«ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ»*, τὰ στιχηρὰ ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς εἰς 6, καὶ τὰ ἐν τοῖς ἀποστίχοις 3 προσόμοια τῶν ἁγίων Βαρθολομαίου καὶ Βαρνάβα (11 Ἰουν.) *«Εἰς πᾶσαν ἐξέδραμε τὴν γῆν»* κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, τὸ ἰδιόμελον τῶν ἑσπερίων *«Τοὺς τῆς εὐσεβείας»*, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς *«Τῶν κόλπων τῶν πατρικῶν»*.

ΕΙΣΟΔΟΣ, *«Φῶς ἱλαρόν»*, τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας (ἀναγνώσματα δὲν λέγονται).

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ τῆς ἑορτῆς, Δόξα, τῶν ἀποστόλων *«Ἣν διήλθετε κτίσιν»*, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς *«Ἀνέβη ὁ Θεός»*.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ, τῆς ἑορτῆς, Δόξα, *«Ἀπόστολοι ἅγιοι»*, Καὶ νῦν, αὖθις τὸ τῆς ἑορτῆς.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Ὁ ἑξάψαλμος· εἰς δὲ τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὰ ἀπολυτίκια ὡς ἐσημειώθησαν εἰς τὸν ἑσπερινόν.

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὸ α΄ ἑορτῆς, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ αὐτό· τὸ β΄ τῆς ἑορτῆς *«Ὁ προαιώνιος Θεός»*, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἕτερον *«Κατελθὼν οὐρανόθεν»*. Εἶτα ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα, καὶ εὐθὺς οἱ κανόνες.

ΚΑΝΟΝΕΣ, οἱ δύο τῆς ἑορτῆς καὶ ὁ ἐν τῷ Μηναίῳ κοινὸς τῶν ἁγίων (11 Ἰουνίου). Ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῆς ἑορτῆς χῦμα, καὶ ψάλλονται τὰ μεσῴδια καθίσματα τοῦ Μηναίου *«Ὡς οὐρανὸς περικαλλής»*, Δόξα, *«Τοῦ νόμου τὴν σκιάν»*, Καὶ νῦν, τὸ μεσῴδιον τῆς ἑορτῆς *«Ἐπιβὰς ἐν νεφέλαις»*· ἀφ᾽ ς΄ τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τῶν ἁγίων τῆς 11ης Ἰουνίου, συναξάριον δὲ μόνον τοῦ Μηναίου 10ης Ἰουνίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ *«Θείῳ καλυφθείς»*· εἶτα (δὲν στιχολογοῦμεν *«Τὴν τιμιωτέραν»* ἀλλὰ) ψάλλεται ἡ θ΄ ᾠδὴ τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν μεγαλυναρίων [καὶ ἡ τῶν ἁγίων μετὰ στίχου *«Ἀπόστολοι τοῦ Χριστοῦ»*]· ἐν τέλει ὁ εἱρμὸς *«Χαίροις, ἄνασσα»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ, τὸ τῆς ἑορτῆς, τὸ τῶν ἀποστόλων *«Βαρθολομαῖος σήμερον»* καὶ πάλιν τὸ τῆς ἑορτῆς.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ προσόμοια τῆς ἑορτῆς 3 καὶ τῶν ἁγίων ἕτερα 3 *«Ὁ τῆς δόξης σε ἥλιος»* κ.λπ. (ἅπαντα ἀνὰ μίαν), Δόξα, τῶν ἀποστόλων *«Ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ»*, Καὶ νῦν, τῆς ἑορ-

τῆς *«Ἐτέχθης ὡς αὐτὸς ἠθέλησας»*. Δοξολογία μεγάλη, ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα καὶ τὸ εἰσοδικὸν τῆς ἑορτῆς.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκια *«Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ», «Ἀπόστολοι ἅγιοι»* καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον τὸ τῆς ἑορτῆς.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: τῶν ἀποστόλων, Κυρ. ε΄ Πράξ., *«Διασπαρέντες οἱ ἀπόστολοι»* (Πρξ. ια΄ 19-30)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, 8 Νοεμ., *«Ὁ ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει»* (Λκ. ι΄ 16-21).

Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* ὁ εἱρμὸς *«Σὲ τὴν ὑπὲρ νοῦν»*. Κοινωνικὸν *«Ἀνέβη ὁ Θεὸς ἐν ἀλαλαγμῷ»*· ἀντὶ τοῦ *Εἴδομεν...* τὸ τροπάριον *«Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ»*.

11. † Σάββατον πρὸ τῆς Πεντηκοστῆς (Ψυχοσάββατον). «Μνεία πάντων τῶν ἀπ᾽ αἰῶνος κοιμηθέντων εὐσεβῶς Χριστιανῶν». Βαρθολομαίου καὶ Βαρνάβα τῶν ἀποστόλων. Ὑπεραγίας Θεοτόκου «Ἄξιον ἐστίν». Λουκᾶ τοῦ ἰατροῦ, ἀρχιεπισκόπου Συμφερουπόλεως (†1961).

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον τῆς Ἀναλήψεως· (μικρὰ) ἀπόλυσις ὡς ἐν τῇ ἑορτῇ (διὰ τὴν ἀπόδοσιν αὐτῆς).

Αἱ ἀκολουθίαι ψάλλονται κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Πεντηκοσταρίου καὶ τοῦ Σαββάτου πρὸ τῆς Κυριακῆς τῆς ἀπόκρεω.

Εἰς τὸν ἑσπερινὸν ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ, ἄνευ εἰσόδου· μετὰ τὸ *«Νῦν ἀπολύεις»* ὁ νεκρώσιμος κανὼν (ἐκ τῆς παννυχίδος) καὶ τὸ μνημόσυνον.

Εἰς τὸν ὄρθρον ὁ κανὼν τοῦ Πεντηκοσταρίου, ἀλλ᾽ εἰς ἑκάστην ᾠδὴν προτάσσεται ὁ εἱρμὸς αὐτῆς μὴ ἐπαναλαμβανόμενος ἐν τέλει, πλὴν τῆς γ΄ καὶ ς΄ ᾠδῆς· μετὰ τὸ κοντάκιον καὶ τὸν οἶκον, τὸ συναξάριον τοῦ Μηναίου καὶ εἶτα τὸ ἑξῆς ὑπόμνημα (ἐκ τοῦ Τριῳδίου)· *«Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, μνείαν πάντων τῶν ἀπ᾽ αἰῶνος κοιμηθέντων εὐσεβῶς, ἐπ᾽ ἐλπίδι ἀναστάσεως ζωῆς αἰωνίου, οἱ θειότατοι πατέρες ἐθέσπισαν.*

Στίχοι· *Ἀμνημόνησον πταισμάτων νεκροῖς, Λόγε,*
τὰ χρηστὰ νεκρὰ σπλάγχνα σου μὴ δεικνύων.

Τὰς τῶν προαναπαυσαμένων ψυχὰς κατάταξον, δέσποτα Χριστέ, ἐν ταῖς τῶν δικαίων σου σκηναῖς καὶ ἐλέησον ἡμᾶς, ὡς μόνος ἀθάνατος· ἀμήν».

Καταβασίαι δὲν ψάλλονται, ἀλλὰ μόνον οἱ εἱρμοὶ τῶν ᾠδῶν γ΄, ς΄, η΄ καὶ θ΄ εἰς τὴν τάξιν αὐτῶν· στιχολογοῦμεν τὸ *«Μεγαλύνει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον»* ἐπισυνάπτοντες *«Τὴν τιμιωτέραν»* ὡς συνήθως· ἐξαποστειλάρια, αἶνοι, ἀπόστιχα κ.λπ. ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ· *«Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι»*, τρισάγιον κ.λπ., τὸ ἀπολυτίκιον *«Ὁ βάθει σοφίας»*, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον *«Σὲ καὶ τεῖχος»* (ὡς ὁρίζει καὶ τὸ Τ.Μ.Ε., Σαββάτῳ πρὸ τῆς Πεντηκοστῆς §45).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τὰ τῶν καθημερινῶν. Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια *«Ὁ βάθει σοφίας»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Μετὰ τῶν ἁγίων»*. Ἀπόστολος: κοιμηθέντων, *«Οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν»* (Α΄ Θεσ. δ΄ 13-17)· Εὐαγγέλιον: Σαββάτου πρὸ τῆς Πεντηκοστῆς (ια΄ ἑωθινόν), *«Ἐφανέρωσεν ἑαυτὸν ὁ Ἰησοῦς»* (Ἰω. κα΄ 14-25). *«Ἄξιον ἐστί»*. Κοινωνικὸν *«Μακάριοι οὓς ἐξελέξω»*· ἀντὶ τοῦ *Εἴδομεν τὸ φῶς,* τὸ τροπάριον *«Ὁ βάθει σοφίας»*· *«Πληρωθήτω»*. Μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν τὰ τροπάρια *«Μετὰ πνευμάτων δικαίων»* κ.λπ., μεθ᾽ ἃ μνημονεύει ὁ ἱερεύς, ὡς ἐν τῷ Σαββάτῳ πρὸ τῆς ἀπόκρεω σημειοῦται· εἶτα ἡ ἀπόλυσις τῆς θ. λειτουργίας.

12. † ΚΥΡΙΑΚΗ Η΄ ΑΠΟ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ. «Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ». Ὀνουφρίου ὁσίου (δ΄ αἰ.). Πέτρου τοῦ ἐν Ἄθῳ (†734). (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Πεντηκοσταρίου §§47-50.)

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον *«Ὁ βάθει σοφίας»*· κοντάκιον *«Μετὰ τῶν ἁγίων»*.

Ἡ ἀκολουθία ἅπασα κατὰ τὴν ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ τάξιν.

Εἰς τὸν ἑσπερινὸν δὲν στιχολογοῦμεν Ψαλτήριον, εἰς δὲ τὰ ἑσπέρια (εἰς στίχους 10) δευτεροῦμεν τὸ *«Πεντηκοστὴν ἑορτάζομεν»* καὶ τὸ *«Εἴδομεν τὸ φῶς»*. Εἰς τὴν εἴσοδον προκείμενον *«Ὁ Κύριος ἐβασίλευσε»* καὶ τὰ ἀναγνώσματα. Τὸ ἀπολυτίκιον *«Εὐλογητὸς εἶ, Χριστὲ»* ψάλλεται τρίς. Ἀπόλυσις *«Ὁ ἐν εἴδει πυρίνων γλωσσῶν οὐρανόθεν καταπέμψας τὸ πανάγιον Πνεῦμα ἐπὶ τοὺς ἁγίους αὐτοῦ μαθητὰς καὶ ἀποστόλους Χριστὸς ὁ ἀληθινός...»*

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. *«Εὐλογητὸς ὁ Θεός», «Βασιλεῦ οὐράνιε»* (ὅ περ ἐφεξῆς ἐπανέρχεται ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν ἀκολουθιῶν μέχρι τοῦ ἑπομένου Πάσχα), τρισάγιον κ.λπ., ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα, τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ τῆς ἑορτῆς, τρισάγιον καὶ ἀπολυτίκιον *«Εὐλογητὸς εἶ, Χριστέ»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὸ ἀπολυτίκιον τρίς, καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ. Τὸ εἰδικὸν διὰ τὴν ἑορτὴν ὀρθρινὸν Εὐαγγέλιον (Ἰω. κ΄ 19-23) μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ. *Ἀνάστασιν Χριστοῦ* δὲν λέγομεν, ἀλλ᾽ εὐθὺς τὸν ν΄ ψαλμὸν χῦμα. Οἱ δύο κανόνες τοῦ Πεντηκοσταρίου μετὰ τῶν εἱρμῶν αὐτῶν «ἄνευ στίχων» (ἀλλὰ μετὰ τοῦ Δόξα, Καὶ νῦν, εἰς τὰ δύο τελευταῖα τροπάρια ἑκάστης ᾠδῆς τοῦ β΄ κανόνος). Ἀφ᾽ ς΄ ᾠδῆς τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τῆς ἑορτῆς καὶ τὰ συναξάρια Μηναίου καὶ Πεντηκοσταρίου. Καταβασίαι διπλαῖ οἱ εἱρμοὶ *«Πόντῳ ἐκάλυψε»* καὶ *«Θείῳ καλυφθείς»*. Ἀντὶ τῆς στιχολογίας τῆς ᾠδῆς τῆς Θεοτόκου, ψάλλεται ἡ θ΄ ᾠδὴ τῶν κανόνων [τοῦ μὲν α΄ μετὰ στίχου *«Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι»*, τοῦ δὲ β΄ μετὰ τοῦ μεγαλυναρίου *«Ἀπόστολοι τὴν χάριν τοῦ Παρακλήτου, λαβόντες ἐξεπλήττοντο, ἑτέραις γλώσσαις λαλοῦντες, καθὼς τὸ Πνεῦμα ἐδίδου»*] καὶ ἐν τέλει οἱ δύο εἱρμοὶ *«Μὴ τῆς φθορᾶς»* καὶ *«Χαίροις, ἄνασσα»*. Ἐξαποστειλάρια (τὸ α΄ δίς, τὸ β΄ ἅπαξ), στιχηρὰ αἴνων εἰς 4 (δευτεροῦντες τὸ α΄), δοξολογία μεγάλη καὶ ἀπολυτίκιον *«Εὐλογητὸς εἶ, Χριστέ»* (ἅπαξ).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς (ὁ γ΄ στίχος τοῦ α΄ ἀντιφώνου ἄρχεται *«Οὐκ εἰσὶ λαλιαὶ οὐδὲ λόγοι...»*).

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ *«Ὑψώθητι, Κύριε, ἐν τῇ δυνάμει σου· ᾄσωμεν καὶ ψαλοῦμεν τὰς δυναστείας σου. Σῶσον ἡμᾶς, Παράκλητε ἀγαθέ, ψάλλοντάς σοι ἀλληλούια»*.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ, μόνον τὸ ἀπολυτίκιον καὶ τὸ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς. Ἀντὶ τρισαγίου, *«Ὅσοι εἰς Χριστόν»*.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: τῆς ἑορτῆς, Κυρ. η΄ Πράξ., *«Ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς»* (Πρξ. β΄ 1-11)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Κυρ. η΄ Ἰωάν., *«Τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς ἑορτῆς»* (Ἰω. ζ΄ 37-52, η΄ 12).

Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* ὁ εἱρμὸς *«Μὴ τῆς φθορᾶς»*. Κοινωνικὸν *«Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἀγαθὸν ὁδηγήσει με ἐν γῇ εὐθείᾳ· ἀλλη-*

λούια»· ἀντὶ τοῦ *Εἴδομεν τὸ φῶς* τὸ ἀπολυτίκιον *«Εὐλογητὸς εἶ, Χριστέ»*. Ἀπόλυσις ὡς ἐν τῷ ἑσπερινῷ χθές. Ἐν συνεχείᾳ συνάπτεται συνήθως καὶ ὁ ἑσπερινός, ὡς ἔπεται.

Ὁ ἑσπερινὸς τῆς γονυκλισίας. Ἡ ἀκολουθία ὡς ἔχει ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ. Εἴσοδος, *«Φῶς ἱλαρόν»*, καὶ τὸ μέγα προκείμενον *«Τίς θεὸς μέγας»* μετὰ τῶν στίχων αὐτοῦ. Εἶτα αἱ εὐχαὶ τῆς γονυκλισίας κατὰ τὴν ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ τάξιν, τὰ ἀπόστιχα καὶ τὸ ἀπολυτίκιον *«Εὐλογητὸς εἶ, Χριστέ»* (γ΄). Ἀπόλυσις *«Ὁ ἐκ τῶν πατρικῶν κόλπων κενώσας ἑαυτὸν καὶ τὴν ἡμετέραν ὅλην ἀνθρωπείαν προσλαβόμενος φύσιν καὶ θεώσας αὐτήν, μετὰ δὲ ταῦτα εἰς οὐρανοὺς αὖθις ἀνελθὼν καὶ ἐν δεξιᾷ καθίσας τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρός, τό τε θεῖον καὶ ἅγιον καὶ ὁμοούσιον καὶ ὁμοδύναμον καὶ ὁμόδοξον καὶ συναΐδιον Πνεῦμα καταπέμψας ἐπὶ τοὺς ἁγίους αὐτοῦ μαθητὰς καὶ ἀποστόλους καὶ διὰ τούτου φωτίσας μὲν αὐτούς, δι᾽ αὐτῶν δὲ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, ταῖς πρεσβείαις τῆς παναχράντου καὶ παναμώμου ἁγίας αὐτοῦ μητρός, τῶν ἁγίων ἐνδόξων πανευφήμων, θεοκηρύκων καὶ πνευματοφόρων ἀποστόλων καὶ πάντων τῶν ἁγίων, ἐλεήσαι καὶ σώσαι ἡμᾶς διὰ τὴν ἑαυτοῦ ἀγαθότητα· ἀμήν»*.

13. † Δευτέρα μετὰ τὴν Πεντηκοστήν. «ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ». Ἀκυλίνης μάρτυρος (†239).

Τῇ Δευτέρᾳ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, σύναξις τῆς Θεοτόκου «Φανερωμένης» ἐν Λευκάδι.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. *«Εὐλογητὸς ὁ Θεός», «Βασιλεῦ οὐράνιε»*, τρισάγιον κ.λπ., *«Δεῦτε προσκυνήσωμεν»* γ΄, ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα, τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον *«Εὐλογητὸς εἶ, Χριστέ»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὸ ἀπολυτίκιον *«Εὐλογητὸς εἶ, Χριστὲ»* τρίς, τὰ δὲ λοιπὰ ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ. Ὁ ν΄ χῦμα καὶ οἱ δύο κανόνες ὡς χθές. Μετὰ τὸ κοντάκιον καὶ τὸν οἶκον τὰ συναξάρια τοῦ Μηναίου καὶ τοῦ Πεντηκοσταρίου. Καταβασίαι μόνον οἱ εἱρμοὶ τοῦ ἰαμβικοῦ κανόνος *«Θείῳ καλυφθείς»·* (ἀντὶ τοῦ *Τὴν τιμιωτέραν*) ἡ θ΄ ᾠδὴ τῶν κανόνων ὡς χθές, καὶ ὁ εἱρμὸς *«Χαίροις ἄνασσα»*. Τὰ ἐξαποστειλάρια, τὰ

στιχηρὰ τῶν αἴνων εἰς 4 (δευτεροῦντες τὸ α΄), δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον *«Εὐλογητὸς εἶ, Χριστέ»* (ἅπαξ).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα, εἰσοδικόν, ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον, ὡς χθές. Ἀντὶ τρισαγίου, *«Ὅσοι εἰς Χριστόν»* (κατ᾽ ἀπαίτησιν τοῦ Τ.Μ.Ε.). Ἀπόστολος: Δευτέρας ἁγ. Πνεύματος, *«Ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε»* (Ἐφεσ. ε΄ 8-19)· Εὐαγγέλιον: Δευτ. α΄ ἑβδ. Ματθαίου, *«Ὁρᾶτε μὴ καταφρονήσητε»* (Μτθ. ιη΄ 10-20). Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* ὁ εἱρμὸς *«Χαίροις ἄνασσα»*. Κοινωνικὸν *«Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἅγιον μὴ ἀντανέλῃς ἀφ᾽ ἡμῶν δεόμεθα, φιλάνθρωπε· ἀλληλούια»· «Εἴδομεν τὸ φῶς»*, ὅ περ ψάλλεται ἐφεξῆς εἰς πᾶσαν θ. λειτουργίαν. Ἀπόλυσις ὡς τῷ Σαββάτῳ ἑσπέρας.

Εἰδήσεις. *1. Κατὰ τὴν παροῦσαν ἑβδομάδα γίνεται κατάλυσις εἰς πάντα.*

2. Μέχρι τῆς ἀποδόσεως, εἰς τὴν καθ᾽ ἡμέραν λειτουργίαν στιχολογοῦνται τὰ ἀντίφωνα καὶ τὸ εἰσοδικὸν τῆς ἑορτῆς.

3. Ἀπὸ σήμερον ἄρχονται τὰ ἀναγνώσματα ἐκ τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Παύλου καὶ τοῦ κατὰ Ματθαῖον ἁγίου Εὐαγγελίου.

14. Τρίτη. Ἐλισαίου τοῦ προφήτου (900 π.Χ.), Μεθοδίου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ ὁμολογητοῦ (†847), Ἰουστίνου ὁσίου τοῦ Πόποβιτς (†1979).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. α΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. α΄ 1-7, 13-17).
Εὐαγγέλιον: προφήτου, Παρ. α΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. δ΄ 22-30).

15. Τετάρτη. Ἀμὼς προφήτου (η΄ αἰ. π.Χ.), Ἀχαϊκοῦ καὶ Στεφανᾶ ἀποστόλων, Ἱερωνύμου ὁσίου (†420), Αὐγουστίνου ἐπισκόπου Ἱππῶνος (†430).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. α΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. α΄ 18-27).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. α΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. ε΄ 20-26).

16. Πέμπτη. Τύχωνος ἐπισκ. Ἀμαθοῦντος Κύπρου.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. α΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. α΄ 28-β΄ 9).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. α΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. ε΄ 27-32).

17. Παρασκευή. Ἰσαύρου διακόνου, Βασιλείου καὶ Ἰννοκεντίου (γ΄ αἰ.)· Μανουήλ, Σαβὲλ καὶ Ἰσμαὴλ τῶν μαρτύρων (†362).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. α΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. β΄ 14-28).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. α΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. ε΄ 33-41).

18. Σάββατον. «Ἀπόδοσις τῆς ἑορτῆς τῆς Πεντηκοστῆς». Λεοντίου μάρτυρος. Ὑπατίου, Θεοδούλου, Αἰθερίου τῶν μαρτύρων (†70), Λεοντίου ὁσίου τοῦ Ἀργείου. (Τ.Μ.Ε., διάταξις Πεντηκοσταρίου §52, «Τῷ Σαββάτῳ...»)

Ἡ ἀκολουθία ὡς διετυπώθη τῇ Κυριακῇ τῆς Πεντηκοστῆς, ἀλλὰ τὰ ἑσπέρια εἰς στίχους 8 (ἅπαντα ἀνὰ μίαν) καὶ καταλιμπάνονται τὰ ἀναγνώσματα τοῦ ἑσπερινοῦ, τὰ στιχηρὰ τῆς λιτῆς, καὶ ἐν τῷ ὄρθρῳ ὁ πολυέλεος καὶ τὸ μετ᾽ αὐτὸν κάθισμα, τὸ Εὐαγγέλιον μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ καὶ τὸ συναξάριον τοῦ Πεντηκοσταρίου. Εἰς τὴν λειτουργίαν, ἀντίφωνα, εἰσοδικόν, ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον, ὡς ἐν τῇ ἑορτῇ. Τρισάγιον. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τῆς ἑορτῆς (διὰ τὴν ἀπόδοσιν αὐτῆς)· Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. α΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. α΄ 7-13)· Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. α΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. ε΄ 42-48). Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* ὁ εἱρμὸς *«Χαίροις ἄνασσα»*. Κοινωνικὸν *«Τὸ Πνεῦμά σου τὸ ἀγαθόν»· «Εἴδομεν τὸ φῶς»*.

19. † ΚΥΡΙΑΚΗ Α΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ. «ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ». Ἰούδα ἀποστόλου τοῦ Θαδδαίου ἢ Λεββαίου, καὶ Ἰούδα ἀποστόλου τοῦ θεαδέλφου. Ζωσίμου μάρτυρος (β΄ αἰ.), Παϊσίου ὁσίου τοῦ μεγάλου. Ἦχος πλ. δ΄· ἑωθινὸν α΄ (Τ.Μ.Ε., διατάξεις Πεντηκοσταρίου §§53-55).

[Τῇ Κυριακῇ τῶν ἁγίων Πάντων τελεῖται προσκύνημα εἰς τὰς κατακόμβας τῆς Μήλου (τὸ ἀρχαιότερον ἐν Ἑλλάδι παλαιοχριστιανικὸν μνημεῖον). Μνήμη τῶν ὁσίων Γρηγορίου, Θεοδώρου καὶ Λέοντος τῶν ἐν Σάμῃ Κεφαλληνίας. Σύναξις πάντων τῶν Θρᾳκῶν Ἁγίων.]

Σημείωσις. *Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Τ.Μ.Ε. σήμερον δὲν συμψάλλεται ἡ ἀκολουθία τοῦ Μηναίου, ἥ τις λέγεται ἐν τοῖς ἀποδείπνοις.*

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον *«Εὐλογητὸς εἶ, Χριστέ»*· κοντάκιον *«Ὅτε καταβάς»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινὸν ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ· μετὰ τὴν εἴσοδον καὶ τὸ προκείμενον *«Ὁ Κύριος ἐβασίλευσε»* λέγονται τὰ ἀναγνώσματα. Ἀπολυτίκια *«Ἐξ ὕψους κατῆλθες»*, Δόξα, *«Τῶν ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ»*, Καὶ νῦν, *«Τὸ ἀπ᾽ αἰῶνος ἀπόκρυφον»*.

Σημείωσις. *Ἀπολυτίκια τῶν ἁγίων Πάντων.*

Ἦχος α΄. *Τοῦ λίθου σφραγισθέντος.*

(Ποίημα τοῦ ὁσίου Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου)

Βλαστοὺς εὐαγγελίου καὶ καρποὺς ἀμαράντους, χοροὺς ἁγίων Πάντων εὐφημήσωμεν πάντες, ἐν ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, μιμούμενοι αὐτῶν τὰς ἀρετάς, καὶ ἀγῶνας τοὺς γενναίους, ἀπὸ ψυχῆς συμφώνως ἀνακράζοντες· δόξα τῷ στεφανώσαντι ὑμᾶς· δόξα τῷ ἁγιάσαντι· δόξα τῷ ἐν τῇ γῇ καὶ οὐρανῷ ὑμᾶς δοξάσαντι.

Ἕτερον. Ἦχος πλ. α΄. *Τὸν συνάναρχον Λόγον.*

(Ποίημα Κυρίλλου πατριάρχου Κων/πόλεως)

Τῶν ἁγίων Πάντων οἶκος ὁ πάνσεπτος, οὐρανὸς ὥς τις ἄλλος ἀστράπτει αἴθριος, ἐν μέσῳ ἔχων τὸν Χριστόν, ὥς περ ἥλιον λαμπρόν, τὴν παρθένον Μαριάμ, σελήνην ὡς πλησιφαῆ, καὶ κύκλῳ καθάπερ ἄστρα, χορούς τε πάντων ἁγίων, ἀεὶ πρεσβεύοντας σωθῆναι ἡμᾶς.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἤχου, τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ, τὰ τριαδικὰ *«Ἄξιον ἐστίν»*· ἀπολυτίκιον *«Τῶν ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* ἀπολυτίκια ὡς εἰς τὸν ἑσπερινόν. Καθίσματα, εὐλογητάρια, ἀναβαθμοί, ἡ τάξις τοῦ ἑωθινοῦ (α΄) Εὐαγγελίου, καὶ τὰ λοιπά, ὡς ἐν τῷ Πεντηκοσταρίῳ. Κανόνες ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τῶν ἁγίων· ἀπὸ γ΄ καὶ ς΄ ᾠδῆς τὰ τοῦ Πεντηκοσταρίου. Καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»*· *«Τὴν τιμιωτέραν»*, *«Ἅπας γηγενής»*. Ἐξαποστειλάρια *«Ἅγιος Κύριος»* καὶ τὰ τοῦ Πεντηκοσταρίου. Οἱ αἶνοι, δοξολογία μεγάλη, *«Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος»* (ἢ *«Σήμερον σωτηρία»*).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς τὰ 4 τροπάρια τοῦ ἤχου καὶ 4 τῆς ς΄ ᾠδῆς τοῦ κανόνος τῶν ἁγίων]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια *«Ἐξ ὕψους κατῆλθες»*, *«Τῶν ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Ὡς ἀπαρχάς»*. Ἀπόστολος: τῶν ἁγ. Πάντων, Κυρ. α΄ ἐπιστ., *«Οἱ ἅγιοι πάντες»* (Ἑβρ. ια΄ 33-ιβ΄ 2)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. α΄ Ματθ., *«Πᾶς ὅς τις ὁμολογήσει»* (Μτθ. ι΄ 32-33, 37-38, ιθ΄ 27-30). Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Ἄξιον ἐστί»*. Κοινωνικὸν *«Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι, ἐν Κυρίῳ· τοῖς εὐθέσι πρέπει αἴνεσις· ἀλληλούια»*.

Εἰδήσεις. *1. Ἀπὸ σήμερον ἐπαναλαμβάνεται ἡ χρῆσις τῆς Παρακλητικῆς. Διὰ τὰς ἐν καθημερινῇ ἀκολουθίας μετὰ Παρακλητικῆς ἀπὸ*

Δευτέρας ἕως Παρασκευῆς βλέπε ἔμπροσθεν εἰς τὰς γενικὰς τυπικὰς διατάξεις, §§1-30. Διὰ τὰ Σάββατα μὲ «Θεὸς Κύριος» βλέπε αὐτόθι §§31-44, διὰ δὲ τὰ Σάββατα μὲ «Ἀλληλούια» αὐτόθι §§45-51.

2. Μέχρι τῆς 26ης Ἰουλίου, ἐὰν ἑορτάζεται ἅγιος, ψάλλονται καταβασίαι «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»*, καὶ ἐπισφραγιστικὸν κοντάκιον εἰς τὴν λειτουργίαν* «Προστασία τῶν Χριστιανῶν».

3. Ἀπὸ αὔριον ἄρχεται ἡ νηστεία τῶν ἁγίων ἀποστόλων μέχρι τῆς 28ης Ἰουνίου.

20. Δευτέρα. Μεθοδίου ἱερομάρτυρος, ἐπισκόπου Πατάρων (†312). Νικολάου Καβάσιλα (ιδ΄ αἰ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. β΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. β΄ 28-γ΄ 18).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. β΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. ς΄ 31-34, ζ΄ 9-11).

21. Τρίτη. Ἰουλιανοῦ μάρτυρος (γ΄-δ΄ αἰ.). Τερεντίου ἱερομάρτυρος (α΄ αἰ.), Νικήτα ἱερομ. τοῦ Νισυρίου (†1732).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. β΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. δ΄ 4-12).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. β΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. ζ΄ 15-21).

22. Τετάρτη. Εὐσεβίου ἱερομάρτ. ἐπισκ. Σαμοσάτων (†380). Ζήνωνος καὶ Ζηνᾶ (κυρίου καὶ δούλου) μαρτύρων (†304).

Ὁ ἥλιος εἰσέρχεται εἰς τὸν Καρκίνον. Ἀρχὴ τοῦ θέρους.
Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. β΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. δ΄ 13-25).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. β΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. ζ΄ 21-23).

23 Πέμπτη. Ἀγριππίνης (†253-260) μάρτυρος. Ἀριστοκλέους πρεσβυτέρου, Δημητρίου διακόνου, Ἀθανασίου ἀναγνώστου.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. β΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. ε΄ 10-16).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. β΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. η΄ 23-27).

24. Παρασκευή. † Τὸ γενέθλιον τοῦ προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου. Παναγιώτου νεομάρτυρος Καισαρέως (†1765).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται δίχα Παρακλητικῆς, ὡς ἀκριβῶς ἔχει ἐν τῷ Μηναίῳ (Τ.Μ.Ε., 24 Ἰουνίου §§ 1-3)· τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυκτικόν· ἀπόλυσις *«Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν... ἱκεσίαις τοῦ τιμίου ἐνδόξου προφήτου, προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, οὗ τὸ γενέθλιον ἑορτάζομεν...»* Εἰς τὸν ὄρθρον Εὐαγγέλιον: 24ης Ἰουνίου, *«Συνέλαβεν Ἐλισάβετ ἡ γυνὴ Ζαχαρίου»* (Λκ. α΄ 24-25, 57-68, 76, 80)· κανόνες μόνον οἱ ἐν τῷ

Μηναίῳ δύο τοῦ Προδρόμου· καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»*. Εἰς τὴν λειτουργίαν, μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια *«Προφῆτα καὶ πρόδρομε»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Προστασία»*. Ἀπόστολος τοῦ Προδρόμου, Κυρ. Τυροφάγου, *«Νῦν ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ σωτηρία»* (Ῥωμ. ιγ΄ 11-ιδ΄ 4)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, Ἰουν. 24, *«Ἐπειδή περ πολλοὶ ἐπεχείρησαν»* (Λκ. α΄ 1-25, 57-68, 76, 80)· κοινωνικὸν *«Εἰς μνημόσυνον»*.

Ἐν τῇ τραπέζῃ, κατάλυσις ἰχθύος.

25. Σάββατον. Ἀπόδοσις τοῦ γενεσίου τοῦ Προδρόμου. Φεβρωνίας ὁσιομάρτυρος (†304). Ὀρεντίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ μαρτύρων.

Ἡ ἀκολουθία τοῦ Σαββάτου μὲ «Θεὸς Κύριος» (γενικαὶ τυπ. διατάξεις §§31-44).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. β΄ ἑβδομ. ἐπιστ. (Ῥωμ. γ΄ 19-26).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. β΄ ἑβδομ. Ματθ. (Μτθ. ζ΄ 1-8).

26. † ΚΥΡΙΑΚΗ Β΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ. Δαυὶδ ὁσίου τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ (†540). Ἰωάννου ἐπισκόπου Γοτθίας. Ἦχος α΄, ἑωθινὸν β΄.

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ μνήμη πάντων τῶν ἐν Ἁγίῳ Ὄρει διαλαμψάντων πατέρων, πάντων τῶν ἐν Παλαιστίνῃ ἁγίων, σύναξις τῶν 23 ἁγίων τῆς νήσου Λέσβου καὶ ἐν Σερβίοις (Κοζάνης) σύναξις τῆς ἁγίας βασιλίσσης Ἄρτης Θεοδώρας.

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκια *«Ἀπόστολοι, μάρτυρες»*, Δόξα, *«Μνήσθητι, Κύριε»*· κοντάκιον *«Ὡς ἀπαρχάς»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»* ἀναστάσιμα 7 καὶ τοῦ Μηναίου προσόμοια 3, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Τὴν παγκόσμιον δόξαν»*. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα μετὰ τοῦ Δόξα, Καὶ νῦν αὐτῶν. Ἀπολυτίκιον *«Τοῦ λίθου σφραγισθέντος»*, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Τοῦ Γαβριὴλ φθεγξαμένου σοι»*.

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου *«Ἡ τοῦ λῃστοῦ μετάνοια»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὸ ἀπολυτίκιον δίς (μετὰ τοῦ Δόξα), Καὶ νῦν τὸ θεοτοκίον. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.] Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειρὰν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (β΄) μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος μετὰ τῶν εἱρμῶν καὶ ὁ τοῦ ἁγίου· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὰ μεσῴδια τοῦ Μηναίου· ἀφ᾽ ς΄ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Ἅπας γηγενής»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ., τὸ β΄ ἀναστάσιμον *«Τὸν λίθον θεωρήσασαι»* καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ *«Ἄγγελος μὲν ἐκόμισεν»*.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 8, Δόξα, τὸ β΄ ἑωθινὸν *«Μετὰ μύρων προσελθούσαις»*, Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*. Δοξολογία μεγάλη, *«Σήμερον σωτηρία»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ μετὰ τῶν 8 μακαρισμῶν τοῦ ἤχου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια *«Τοῦ λίθου σφραγισθέντος»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Προστασία»*. Ἀπόστολος: Κυρ. β΄ ἐπιστ., *«Δόξα καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη»* (Ῥωμ. β΄ 10-16)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. β΄ Ματθ., *«Περιπατῶν ὁ Ἰησοῦς παρὰ τὴν θάλασσαν»* (Μτθ. δ΄ 18-23). Κοινωνικὸν *«Αἰνεῖτε»*, καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

27. Δευτέρα. Σαμψὼν ὁσίου τοῦ ξενοδόχου (†530).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. γ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. ζ΄ 1-13).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. γ΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. θ΄ 36-ι΄ 8).

28. Τρίτη. Ἀνακομιδὴ τῶν ἱερῶν λειψάνων Κύρου καὶ Ἰωάννου τῶν ἀναργύρων (412).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. γ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. ζ΄ 14-η΄ 2).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. γ΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. ι΄ 9-15).

29. Τετάρτη. † Πέτρου (†64) καὶ Παύλου (†67) τῶν πανευφήμων καὶ πρωτοκορυφαίων ἀποστόλων (Τ.Μ.Ε., 29 Ἰουνίου §§1-3).

Εἰς τὴν θ΄. Τὰ τροπάρια τῆς ὥρας.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ἡ ἀκολουθία κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναίῳ τάξιν, ἀλλὰ τὰ διὰ τὴν λιτὴν ἰδιόμελα εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Εἰς τὰ ἑσπέρια τὰ 3 προσόμοια τῶν ἀποστόλων ἐκ δευτέρου, Δόξα, Καὶ νῦν, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Εἴσοδος κ.λπ. καὶ τὰ ἀποστολικὰ ἀναγνώσματα τοῦ Μηναίου (καθ᾽ ἃ ἡμεῖς ἱστάμεθα, ὁ δὲ διά-

κονος ἢ ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ· *«Πρόσσχωμεν· σοφία· πρόσσχωμεν»*). Εἰς τὰ ἀπόστιχα, Καὶ νῦν, *«Θεοτόκε, σὺ εἶ ἡ ἄμπελος... μετὰ τῶν ἀποστόλων»* (Παρακλ., ἦχος πλ. β΄, Τετάρτῃ ἑσπέρας). Ἀπολυτίκιον *«Οἱ τῶν ἀποστόλων»*, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον»*.

Σημείωσις. *Ἀπολυτίκιον τοῦ ἀποστόλου Παύλου ποιηθὲν ὑπὸ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου (†1938).*

Ἦχος δ΄. *Κανόνα πίστεως.*

Ἔθνῶν σε κήρυκα καὶ φωστῆρα τρισμέγιστον, Ἀθηναίων διδάσκαλον, οἰκουμένης ἀγλάισμα, εὐφροσύνως γεραίρομεν· τοὺς ἀγῶνας τιμῶμεν καὶ τὰς βασάνους διὰ Χριστόν, τὸ σεπτόν σου μαρτύριον· ἅγιε Παῦλε ἀπόστολε, πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Τὸ ἀπολυτίκιον δίς (μετὰ τοῦ Δόξα), Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον, καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Κανόνες μόνον οἱ δύο τῶν ἀποστόλων. Καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμιωτέραν»*. Ἐξαποστειλάριον, αἶνοι, δοξολογία μεγάλη, ἀπολυτίκιον *«Οἱ τῶν ἀποστόλων»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια *«Οἱ τῶν ἀποστόλων»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Προστασία»*. Ἀπόστολος: τοῦ ἀποστόλου Παύλου, Ἰουν. 29, *«Ἐν ᾧ δ' ἄν τις τολμᾷ»* (Β΄ Κορ. ια΄ 21-ιβ΄ 9)· Εὐαγγέλιον: τοῦ ἀποστόλου Πέτρου, Ἰουν. 29, *«Ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη»* (Μτθ. ις΄ 13-19). Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Ἄξιον ἐστί»*. Κοινωνικὸν *«Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν»*.

Ἐνημερωτικὸν σημείωμα *(ἀποφάσει τῆς Ἱ. Συνόδου, ὑπ' ἀριθμ. 3198/1384 τῆς 26/6/2017). Μία Μεγάλη Ἑορτὴ τῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἶναι καὶ ἡ σημερινὴ Ἑορτὴ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, τοῦ καὶ Ἱδρυτοῦ Αὐτῆς, διὸ καὶ κατὰ τὴν ἐν λόγῳ ἡμέραν λαμβάνουν χώραν αἱ ἑξῆς Ἱεραὶ Ἀκολουθίαι·*

1) Συνοδικὸς Ἑσπερινὸς εἰς τὸν Περιώνυμον Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, χοροστατοῦντος τοῦ Πρώτου τῇ Τάξει Συνοδικοῦ Μητροπολίτου.

2) Ὄρθρος καὶ ἐν συνεχείᾳ Θεία Λειτουργία ἐν τῷ αὐτῷ Ἱερῷ Ναῷ, προεξάρχοντος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, συλλειτουργούντων μετ' Αὐτοῦ τῶν Σεβ. Συνοδικῶν Μητροπολιτῶν, ἐκφωνουμένου δὲ κατ' ἔτος καὶ σχετικοῦ Ἐπισήμου Πανηγυρικοῦ Λόγου.

3) Ὑπαίθριος Ἑσπερινὸς κατὰ τὴν Ἁγιώνυμον ἡμέραν ἐπὶ τοῦ Ἱεροῦ Βράχου τοῦ Ἀρείου Πάγου τῶν Ἀρχαίων Ἀθηνῶν, τελούμενος ἐπισή-

μως καὶ μεγαλοπρεπῶς ὑπὸ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, τῇ συμμετοχῇ τῶν Σεβ. ὁμόρων Μητροπολιτῶν, τῶν Ἐκπροσώπων τῶν ἐν Ἀθήναις Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, τῶν Ἐκπροσώπων τῶν Ἀρχῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, καὶ τῶν Εὐλαβῶν Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν τῆς Πόλεως τῶν Ἀθηνῶν, εἰς ἀνάμνησιν τοῦ ἐν Ἀθήναις Πρώτου Κηρύγματος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.

4) Ὅμοιαι Ἐπίσημοι Τελεταὶ λαμβάνουν χώραν ἀντιστοίχως καὶ εἰς τὰς λοιπὰς Ἀποστολικὰς Πόλεις τῆς Ἑλλάδος, ἤτοι τῆς Κορίνθου, τῆς Βεροίας, τῆς Νικοπόλεως, τῆς Θεσσαλονίκης, τῶν Φιλίππων, καὶ εἰς ἑτέρας, τὰς Ἐκκλησίας τῶν ὁποίων ἵδρυσεν ὁ αὐτὸς Ἀπόστολος.

5) Αἱ ὡς ἄνω Ἱεραὶ Ἀκολουθίαι μεταδίδονται καὶ διὰ τῶν Ραδιοφωνικῶν καὶ Τηλεοπτικῶν Διαύλων. Πλείονα περὶ τῆς ἑορτῆς ταύτης ὡς τελεῖται ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος βλ. εἰς «Κώδικα Ἐκκλησιαστικῆς Τάξεως καὶ Ἐκκλ. Ἐθιμοτυπίας», ἔκδοσις 3η, ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, Ἀθῆναι 2012, σελ. 259-290.

30. Πέμπτη. † Σύναξις τῶν ἁγίων ἐνδόξων 12 ἀποστόλων.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»* τὰ 3 πρῶτα ἑσπέρια στιχηρὰ τῆς 29ης τοῦ μηνὸς *«Ποίοις εὐφημιῶν»* κ.λπ. καὶ ἐκ τῆς 30ῆς τὰ 3 προσόμοια τῶν 12 ἀποστόλων* *«Ὡς αὐτόπται καὶ μάρτυρες»* κ.λπ., Δόξα, *«Ἡ πάνσεπτος τῶν ἀποστόλων»*, Καὶ νῦν, *«Τίς μὴ μακαρίσει σε»*. Ἀπόστιχα τὰ τοῦ Μηναίου, Δόξα, *«Ἑορτὴ χαρμόσυνος»*, Καὶ νῦν, *«Θεοτόκε, σὺ εἶ ἡ ἄμπελος... μετὰ τῶν ἀποστόλων»* (Παρακλ., ἦχος πλ. β΄, Τετ. ἑσπέρας). Ἀπολυτίκια *«Οἱ τῶν ἀποστόλων πρωτόθρονοι»,* Δόξα, *«Ἀπόστολοι ἅγιοι»*, Καὶ νῦν, *«Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. Καθίσματα τὰ τῆς α΄ καὶ β΄ στιχολογίας τῆς 29ης Ἰουνίου. Ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα καὶ οἱ δύο κανόνες (τῆς 30ῆς τοῦ μηνὸς) μετὰ τῶν εἱρμῶν τοῦ πρώτου· ἀπὸ γ΄ καὶ ς΄ ᾠδῆς ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Καταβασίαι *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τι-*

---

* Τὸ Τ.Μ.Ε. ἀναγράφει τὰ 3 στιχηρὰ τῶν πρωτοκορυφαίων *«Ποίοις εὐφημιῶν»* τοῦ ἑσπερινοῦ τῆς χθὲς καὶ τὰ 3 πρῶτα τῆς σήμερον *«Ἔδωκας καυχήματα»*, τὰ ὁποῖα ὅμως ἐπίσης ἀναφέρονται εἰς τοὺς δύο κορυφαίους ἀποστόλους καὶ οὐχὶ εἰς τοὺς 12· διὰ τοῦτο ἐπεκράτησαν τὰ 3 δεύτερα τοῦ Μηναίου.

μιωτέραν», *«Ἅπας γηγενής»*. Τὸ ἐξαποστειλάριον καὶ τὸ θεοτοκίον. Εἰς τοὺς αἴνους τὰ 4 προσόμοια *«Ἡ κορυφαία κρηπίς»*, Δόξα, *«Ἣν διήλθετε κτίσιν φωτίσαντες»*, Καὶ νῦν, *«Δέσποινα, πρόσδεξαι»* (Παρακλ., ἦχ. πλ. δ΄, Πέμπτῃ πρωί). Δοξολογία μεγάλη, ἀπολυτίκιον *«Ἀπόστολοι ἅγιοι»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια *«Οἱ τῶν ἀποστόλων», «Ἀπόστολοι ἅγιοι»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ· κοντάκιον *«Προστασία»*. Ἀπόστολος: τῶν 12 ἀποστόλων, Κυρ. ι΄ ἐπιστ., *«Ὁ Θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους»* (Α΄ Κορ. δ΄ 9-16)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, 30 Ἰουν., *«Ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τοὺς ὄχλους»* (Μτθ. θ΄ 36, ι΄ 1-8). Κοινωνικὸν *«Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν»*.

ΜΗΝ

ΙΟΥΛΙΟΣ

Μὴν Ἰούλιος

ἔχων ἡμέρας τριάκοντα μίαν
Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 14 καὶ ἡ νὺξ ὥρας 10

1. Παρασκευή. † Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ τῶν ἀναργύρων τῶν ἐν Ῥώμῃ (†284).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ ἄνευ Παρακλητικῆς. Εἰς τὸν ἑσπερινὸν γίνεται εἴσοδος· εἰς τὸ Καὶ νῦν τοῦ στίχου θεοτοκίον *«Θεοτόκε, σὺ εἶ ἡ ἄμπελος... μετὰ τῶν ἀναργύρων»* (Παρακλ., ἦχ. πλ. β΄, Τετάρτῃ ἑσπέρας). Εἰς τὸν ὄρθρον, τοῦ κανόνος τῶν ἁγίων προηγεῖται ὁ κανὼν τῆς μικρᾶς παρακλήσεως τῆς Θεοτόκου *«Ὑγρὰν διοδεύσας»*· καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»*. Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον *«Προστασία»*· Ἀπόστολος τῶν ἁγίων, Νοεμ. 1ῃ, *«Ὑμεῖς ἐστὲ σῶμα Χριστοῦ»* (Α΄ Κορ. ιβ΄ 27-ιγ΄ 8)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, *«Προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς τοὺς δώδεκα»* (Μτθ. ι΄ 1, 5-8)· κοινωνικὸν *«Εἰς μνημόσυνον»*.

2. Σάββατον. † Κατάθεσις τῆς τιμίας ἐσθῆτος τῆς Θεοτόκου ἐν Βλαχέρναις (473).

Ἡ ἀκολουθία τῆς Θεοτόκου ψάλλεται ὡς ἔστι διατεταγμένη εἰς τὸ Μηναῖον. Εἰς τὸν ἑσπερινὸν ἄνευ εἰσόδου· τὸ δὲ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς λέγεται ἅπαξ. Μεσονυκτικὸν τὸ τῆς ἡμέρας. Ἐν τῷ ὄρθρῳ, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὸ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκιον δίς· κανόνες οἱ δύο τοῦ Μηναίου (μετὰ τῶν εἱρμῶν τοῦ α΄). Καταβασίαι δὲν λέγονται, πλὴν μόνον ἐκ τοῦ β΄ κανόνος οἱ εἱρμοὶ τῆς γ΄, ς΄, η΄ καὶ θ΄ ᾠδῆς εἰς τὴν τάξιν αὐτῶν· στιχολογοῦμεν δὲ καὶ τὸ *«Μεγαλύνει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον»* ἐπισυνάπτοντες ὡς συνήθως εἰς ἕκαστον στίχον *«Τὴν τιμιωτέραν»*· ἀλλὰ μετὰ τοὺς αἴνους, δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον ἅπαξ. Εἰς τὴν λειτουργίαν τὸ κοντάκιον τοῦ Μηναίου *«Περιβολὴν πᾶσι πιστοῖς»*· Ἀπόστολος τῆς Θεοτόκου, 21 Νοεμ., *«Εἶ-*

χεν ἡ πρώτη σκηνή» (Ἑβρ. θ΄ 1-7)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, 8 Σεπτ. εἰς τὸν ὄρθρον, *«Ἀναστᾶσα Μαριάμ»* (Λκ. α΄ 39-49, 56)· *«Ἄξιον ἐστί»· «Ποτήριον σωτηρίου»*.

Σημείωσις. *Ἔνθα ἑορτάζεται ἐπισημότερον ἡ ἀκολουθία τῆς Θεοτόκου, γίνεται εἴσοδος ἐν τῷ ἑσπερινῷ καὶ ψάλλονται εἰς τὸν ὄρθρον καταβασίαι «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»*.

3. † ΚΥΡΙΑΚΗ Γ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ. Ὑακίνθου μάρτυρος (†108). Ἀνατολίου Κων/λεως (†458), Θεοδότης μάρτυρος (†712), Γερασίμου τοῦ νέου ὁσιομάρτυρος τοῦ ἐκ Μεγάλου Χωρίου Εὐρυτανίας (†1812). Ἦχος β΄, ἑωθινὸν γ΄.

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον *«Θεοτόκε ἀειπάρθενε»*· κοντάκιον *«Περιβολὴν πᾶσι πιστοῖς»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»*, ἀναστάσιμα 7 καὶ τοῦ Μηναίου 3, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Παρῆλθεν ἡ σκιά»*. Εἴσοδος, *«Φῶς ἱλαρόν»*, τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα *«Ἡ ἀνάστασίς σου»* κ.λπ. μετὰ τοῦ Δόξα, Καὶ νῦν αὐτῶν *«Ὦ θαύματος καινοῦ»*. Ἀπολυτίκιον *«Ὅτε κατῆλθες»*, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον *«Πάντα ὑπὲρ ἔννοιαν»*.

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου *«Μετὰ τὸ πάθος πορευθεῖσαι»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὸ ἀπολυτίκιον δίς (μετὰ τοῦ Δόξα), Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειρὰν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (γ΄) μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος μετὰ τῶν εἱρμῶν καὶ ὁ τοῦ Μηναίου· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὰ μεσῴδια τοῦ Μηναίου· ἀφ᾽ ς΄ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Ἅπας γηγενής»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ., τὸ γ΄ ἀναστάσιμον *«Ὅτι Χριστὸς ἐγήγερται»* καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 8, Δόξα, τὸ γ΄ ἑωθινὸν *«Τῆς Μαγδαληνῆς Μαρίας»*, Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*. Δοξολογία μεγάλη, *«Σήμερον σωτηρία»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ 8 μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια *«Ὅτε κατῆλθες»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Προστασία»*. Ἀπόστολος: Κυρ. γ΄ ἐπιστ., *«Δικαιωθέντες ἐκ πίστεως»* (Ῥωμ. ε΄ 1-10)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. γ΄ Ματθ., *«Ὁ λύχνος τοῦ σώματος ἐστὶν ὁ ὀφθαλμός»* (Μτθ. ς΄ 22-33). Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Ἄξιον ἐστίν»*. Κοινωνικὸν *«Αἰνεῖτε»,* καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

4. Δευτέρα. Ἀνδρέου ἐπισκ. Κρήτης, ποιητοῦ τοῦ μεγάλου κανόνος. Μιχαὴλ Χωνιάτη ἐπισκόπου Ἀθηνῶν (†1220).

Διὰ τὰς ἐν καθημερινῇ ἀκολουθίας μετὰ Παρακλητικῆς βλέπε ἔμπροσθεν εἰς τὰς γενικὰς τυπικὰς διατάξεις (§§1-30).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. δ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. θ΄ 18-33).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. δ΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. ια΄ 2-15).

5. Τρίτη. Ἀθανασίου τοῦ ἐν Ἁγίῳ Ὄρει Ἄθῳ (†1000) καὶ Λαμπαδοῦ ὁσίων.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ἑορτάσιμος, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, δίχα Παρακλητικῆς. Εἰς τὸν ἑσπερινὸν γίνεται εἴσοδος. Τὸ ἀπολυτίκιον *«Τὴν ἐν σαρκὶ ζωήν σου»* εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν καὶ μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ *«Θεὸς Κύριος»* δίς (μετὰ τοῦ Δόξα), καὶ θεοτοκίον *«Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν»*. Εἰς τὸ μεσονυκτικὸν ἡ λιτὴ τοῦ ἁγίου. Εἰς τὸν ὄρθρον καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»*, καὶ δοξολογία μεγάλη. Εἰς τὴν λειτουργίαν κοντάκιον *«Προστασία»*· προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον 5ης Δεκ.· Ἀπόστολος τοῦ ὁσίου, Σαβ. κζ΄ ἑβδ. ἐπιστ., *«Ὁ καρπὸς τοῦ Πνεύματος»* (Γαλ. ε΄ 22 - ς΄ 2)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, Πέμ. δ΄ ἑβδ. Ματθ., *«Πάντα μοι παρεδόθη»* (Μτθ. ια΄ 27-30)· κοινωνικὸν *«Εἰς μνημόσυνον»*.

6. Τετάρτη. Σισόη ὁσίου τοῦ μεγάλου (†429). Λουκίας (†301), Ἀπολλωνίου, Ἐπιμάχου, Ἀλεξανδρίωνος μαρτύρων.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. δ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. ια΄ 2-12).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. δ΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. ια΄ 20-26).

7. Πέμπτη. † Κυριακῆς μεγαλομάρτυρος (δ΄ αἰ.), Θωμᾶ ὁσίου τοῦ ἐν Μαλεῷ (ι΄ αἰ.).

Κατὰ τὸ Τ.Μ.Ε. (7 Ἰουλ. §1), «εἰ τύχοι ἡ μνήμη τῆς ἁγίας ἐν πάσῃ ἄλλῃ ἡμέρᾳ πλὴν Κυριακῆς, ἡ ἀκολουθία αὐτῆς μετὰ τῆς τοῦ ὁσίου Θωμᾶ τοῦ ἐν Μαλεῷ ψάλλεται κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναίῳ διάταξιν», ἤ τοι μετὰ τῶν ὕμνων τῆς Παρακλητικῆς (βλέπε καὶ ἔμπροσθεν εἰς τὰς γενικὰς τυπικὰς διατάξεις §§2-30).

Εἰς τὸν ἑσπερινόν, τὰ 6 ἑσπέρια προσόμοια τοῦ Μηναίου, Δόξα, *«Ἐκ δεξιῶν τοῦ σωτῆρος»*, Καὶ νῦν, προσόμοιον θεοτοκίον *«Πανύμνητε κατάβαλε»*· εὐθὺς (ἄνευ εἰσόδου) *«Φῶς ἱλαρόν»*, τὸ προκείμενον κ.τ.λ.· εἰς τὸν στίχον τὰ «στιχηρὰ τῆς Ὀκτωήχου», μὲ στίχους εἰς τὰ δύο τελευταῖα· α) *«Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν»* καὶ β) *«Θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ»*, Δόξα, *«Ἐν πόλει τοῦ Θεοῦ ἡμῶν»*, Καὶ νῦν, θεοτοκίον *«Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου»* (Παρακλητική, Δευτέρᾳ ἑσπέρας, ἦχος β΄). Ἀπολυτίκιον *«Ἡ ἀμνάς σου Ἰησοῦ»*, Δόξα, Καὶ νῦν, ὁμόηχον θεοτοκίον τῆς Τετάρτης ἑσπέρας *«Τὸν Λόγον τοῦ Πατρός»* (Παρακλητική, εἰς τὰ θεοτοκία ἀπολυτίκια), ἡ ἐκτενὴς κ.τ.λ. ὡς συνήθως.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὸ ἀπολυτίκιον δὶς καὶ τὸ θεοτοκίον ἅπαξ· καθίσματα τὰ τῆς Παρακλητικῆς· ὁ ν΄ χῦμα καὶ κανόνες, ὁ α΄ τῆς Παρακλ. μετὰ τῶν εἱρμῶν αὐτοῦ καὶ οἱ δύο τοῦ Μηναίου· καταβασίαι δὲν ψάλλονται, ἀλλὰ μόνον οἱ εἱρμοὶ τῶν ᾠδῶν γ΄, ς΄, η΄ καὶ θ΄ ᾠδῆς εἰς τὴν τάξιν αὐτῶν· μετὰ δὲ τὸ ἐξαποστειλάριον τῆς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος λέγονται καὶ τὰ κάτωθι τῆς ἁγίας·

Ἦχος γ΄, πρὸς *«Ὁ οὐρανὸν τοῖς ἄστροις»*

Ἐν οὐρανοῖς ὡς μάρτυς, Κυριακὴ σὺ τῷ Θεῷ, παρισταμένη ἐνδόξως, πάντας ἡμᾶς τοὺς εὐσεβῶς, μνήμην τὴν σὴν ἐκτελοῦντας, σῷζε σεπταῖς σου πρεσβείαις.

Θεοτοκίον (ὅμοιον)

Ἱερωτάταις κόρη, Κυριακῆς τῆς σεμνῆς, πρεσβείαις φύλαττε πάντας, δούλους τοὺς σοὺς ἐκ τῶν δεινῶν, καὶ πάσης ἄλλης ἀνάγκης, ὡς προστασία τοῦ κόσμου.

«Σοὶ δόξα πρέπει», ἡ δοξολογία χῦμα καὶ ἡ λοιπὴ ἀκολουθία ὡς συνήθως. Εἰς τὸν στίχον τῶν αἴνων, στιχηρὰ τῆς Παρα-

κλητικῆς 3, μὲ στίχους εἰς τὰ δύο τελευταῖα· α) *«Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ, ποίησιν δὲ χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλλει τὸ στερέωμα»* καὶ β) *«Τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ ἐθαυμάστωσεν ὁ Κύριος»*, Δόξα, Καὶ νῦν, θεοτοκίον *«Πάντων θλιβομένων ἡ χαρά»*. Εἶτα *«Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι»*, τρισάγιον κ.λπ., τὸ ἀπολυτίκιον *«Ἡ ἀμνάς σου, Ἰησοῦ»*, Δόξα, Καὶ νῦν, ὁμόηχον θεοτοκίον τοῦ τέλους τοῦ ὄρθρου *«Ὅτι πάντων ὑπάρχεις»* (Παρακλητική, εἰς τὸ τέλος).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τὰ καθ᾽ ἡμέραν· μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια *«Ἡ ἀμνάς σου Ἰησοῦ»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Προστασία»*· Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. δ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. ια΄ 13-24)· Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. δ΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. ια΄ 27-30)· κοινωνικὸν τῆς ἡμέρας.

Σημείωσις. *Εἰς τοὺς ἑορτάζοντας τὴν μνήμην τῆς μεγαλομάρτυρος ναούς, ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ἄνευ Παρακλητικῆς ἐκ τῆς οἰκείας φυλλάδος κατὰ τὴν ἐν αὐτῇ τάξιν (μετὰ καταβασιῶν, αἴνων καὶ μεγ. δοξολογίας)· εἰς τὴν λειτουργίαν προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον μαρτυρικά (4 Δεκ.)· Ἀπόστολος: τῆς ἁγίας, Πέμ. ιε΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Γαλ. γ΄ 22-δ΄ 5)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Δευτ. ιε΄ ἑβδ. Ματθ. (Μρ. ε΄ 24-34)· κοινωνικὸν* «Εἰς μνημόσυνον».

8. Παρασκευή. Προκοπίου μεγαλομάρτυρος (†303). Θεοφίλου ὁσίου τοῦ ἐκ Ζίχνης (†1548), Ἀναστασίου ἱερομ. ἐξ Ἰωαννίνων (†1734).

Ἡ ἀκολουθία τοῦ μεγαλομάρτυρος, οὖσα ἡμιεορτάσιμος, ψάλλεται κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Μηναίου μετὰ Παρακλητικῆς (ὅρα καὶ εἰς τὰς γενικὰς τυπικὰς διατάξεις §§2-30), ἄνευ εἰσόδου εἰς τὸν ἑσπερινὸν. Εἰς δὲ τὸν ὄρθρον ἄνευ καταβασιῶν· οἱ αἶνοι τοῦ Μηναίου, ἡ μικρὰ δοξολογία χῦμα καὶ ἀπόστιχα αἴνων ἐκ τῆς Παρακλητικῆς. Εἰς τὴν θ. λειτουργίαν Ἀπόστολος: μεγαλομάρτυρος, ὃν ζήτει Κυρ. λβ΄ ἐπιστ. (Α΄ Τιμ. δ΄ 9-15)· Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. δ΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. ιβ΄ 1-8).

Δυνατὸν ὅμως ἐν τῷ ὄρθρῳ νὰ ψαλῇ δοξολογία μεγάλη (παραλειπομένων τῶν ἀποστίχων τῶν αἴνων)· τότε εἰς τὴν λειτουργίαν λέγονται ὁ ἀνωτέρω Ἀπόστολος τοῦ ἁγίου, καὶ Εὐαγ-

γέλιον ὁμοίως αὐτοῦ, Ἰουλίου 8 (Λκ. ς΄ 17-19, θ΄ 1-2, ι΄ 16-21)· κοινωνικὸν *«Εἰς μνημόσυνον»*.

Σημείωσις. *Ἔνθα τυχὸν ἑορτάζεται ὁ μεγαλομάρτυς, ἡ ἀκολουθία λέγεται ἐκ τῆς οἰκείας φυλλάδος ἄνευ Παρακλητικῆς, μετ᾽ εἰσόδου εἰς τὸν ἑσπερινόν· εἰς τὸν ὄρθρον, κανόνες ὁ τῆς μικρᾶς παρακλήσεως τῆς Θεοτόκου καὶ ὁ τοῦ ἁγίου· καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ* «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»*· δοξολογία μεγάλη· εἰς τὴν λειτουργίαν κοντάκιον* «Προστασία»*· ἀναγνώσματα τοῦ ἁγίου.*

9. Σάββατον. Παγκρατίου ἱερομάρτυρος ἐπισκ. Ταυρομενίας (α΄ αἰ.). Διονυσίου τοῦ ῥήτορος καὶ Μητροφάνους ὁσίων τῶν ἐν Ἄθῳ, Μιχαὴλ νεομάρτυρος τοῦ Ἀθηναίου (†1770).

Ἡ ἀκολουθία τοῦ Σαββάτου μὲ «Ἀλληλούια» (βλ. ἔμπροσθεν, γενικαὶ τυπικαὶ διατάξεις §§45-51).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. δ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. ς΄ 11-17).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. δ΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. η΄ 14-23).

10. † ΚΥΡΙΑΚΗ Δ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ. Τῶν ἐν Νικοπόλει τῆς Ἀρμενίας 45 μαρτύρων (†319). Γρηγορίου ἐπισκόπου Ἄσσου. Ἦχος γ΄, ἑωθινὸν δ΄.

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον *«Ἀπόστολοι, μάρτυρες»*, Δόξα, *«Μνήσθητι, Κύριε»*· κοντάκιον *«Ὡς ἀπαρχάς»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»*, ἀναστάσιμα 7 καὶ τοῦ Μηναίου 3, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Πῶς μὴ θαυμάσωμεν»*. Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Ἀσπόρως ἐκ θείου Πνεύματος»*. Ἀπολυτίκιον *«Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια»*, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον *«Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν»*.

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου *«Ἐκπλήττων τῇ ὁράσει»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»*, ἀπολυτίκιον *«Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια»*, Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, *«Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν»*. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειρὰν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (δ΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος μετὰ τῶν εἱρμῶν καὶ ὁ τοῦ Μηναίου· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὸ μεσῴδιον τοῦ Μηναίου κάθισμα μετὰ τοῦ θεοτοκίου· ἀφ᾽ ς΄ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Ἅπας γηγενής»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ., τὸ δ΄ ἀναστάσιμον *«Ταῖς ἀρεταῖς ἀστράψαντες»* καὶ θεοτοκίον ὅμοιον *«Τὸ Χαίρετε φθεγξάμενος»*.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 8, Δόξα, τὸ δ΄ ἑωθινὸν *«Ὄρθρος ἦν βαθύς»*, Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*· δοξολογία μεγάλη, *«Σήμερον σωτηρία»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ 8 μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια *«Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Προστασία»*. Ἀπόστολος: Κυρ. δ΄ ἐπιστ., *«Ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας»* (Ῥωμ. ς΄ 18-23)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. δ΄ Ματθ., *«Ἐλθόντι τῷ Ἰησοῦ εἰς Καπερναούμ»* (Μτθ. η΄ 5-13). Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Ἄξιον ἐστίν»*. Κοινωνικὸν *«Αἰνεῖτε»,* καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

11. Δευτέρα. Εὐφημίας μεγαλομάρτυρος (†451). Ὄλγας ἰσαποστόλου (†969), Νεκταρίου ὁσιομάρτυρος τοῦ ἐκ Βρυούλων (†820). Σωφρονίου ὁσίου τοῦ ἐν Ἔσσεξ Ἀγγλίας (†1993).

Ἡ ἑορτάσιμος ἀκολουθία τῆς ἁγίας ψάλλεται ἄνευ Παρακλητικῆς, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ (Τ.Μ.Ε., 11 Ἰουλίου §§1-3). Τὰ στιχηρὰ τῆς λιτῆς εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Τὸ ἀπολυτίκιον *«Λίαν εὔφρανας»* εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν καὶ μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ *«Θεὸς Κύριος»* δίς (μετὰ τοῦ Δόξα), καὶ θεοτοκίον *«Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν»*. Εὐαγγέλιον ὄρθρου: τῆς ἁγίας, Δευτ. ιε΄ ἑβδ. Ματθ., «*Ἠκολούθει τῷ Ἰησοῦ ὄχλος πολύς»* (Μρ. ε΄ 24-34). Κανόνες, ὁ μικρὸς παρακλητικὸς τῆς Θεοτόκου (μετὰ τῶν εἱρμῶν) καὶ ὁ τῆς ἁγίας. Καταβασίαι *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»*. Εἰς τὴν λειτουργίαν κοντάκιον *«Προστασία»*· Ἀπόστολος –μετὰ προκειμένου τῆς 16ης Σεπτ.– τῆς ἁγίας, Κυρ. ις΄ ἐπιστ.,

«Συνεργοῦντες παρακαλοῦμεν» (Β΄ Κορ. ς΄ 1-10)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, Δευτ. δ΄ ἑβδ. Λουκᾶ, *«Ἠρώτα τις τῶν Φαρισαίων»* (Λκ. ζ΄ 36-50)· κοινωνικὸν *«Εἰς μνημόσυνον»*.

12. Τρίτη. Πρόκλου καὶ Ἱλαρίου τῶν μαρτύρων (β΄ αἰ.). Παϊσίου ὁσίου τοῦ διορατικοῦ (†1994).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. ε΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. ιδ΄ 9-18).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. ε΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. ιβ΄ 14-17, 22-30).

13. Τετάρτη. Ἡ σύναξις τοῦ ἀρχαγγέλου Γαβριήλ, Στεφάνου ὁσίου τοῦ Σαββαΐτου (†794), μάρτυρος Γολινδούχ.

Ἀπόστολος: ἀρχαγγέλου, 8ης Νοεμ. (Ἑβρ. β΄ 2-10).

Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, 8ης Νοεμ. (Λκ. ι΄ 16-21).

14. Πέμπτη. Ἀκύλα ἀποστόλου (Πρξ. ιη΄ 2). Ἰούστου μάρτυρος, Ἰωσὴφ ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης, Νικοδήμου ὁσίου τοῦ Ἁγιορείτου (†1809).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. ε΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. ιε΄ 17-29).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ε΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. ιβ΄ 46-ιγ΄ 3).

Σημείωσις. *Ἔνθα τιμᾶται ἰδιαιτέρως ὁ ὅσιος Νικόδημος, ἡ ἑορτάσιμος αὐτοῦ ἀκολουθία (ἐκ τῆς οἰκείας φυλλάδος) συμψάλλεται σήμερον κατὰ τὰς συναφεῖς διατάξεις τοῦ Τυπικοῦ (Τ.Μ.Ε., τῇ 17ῃ Ἰουλίου).*

15. Παρασκευή. Κηρύκου μάρτυρος καὶ Ἰουλίττης τῆς μητρὸς αὐτοῦ (†305).

Προκείμενον, ἦχος δ΄, *«Ὁ κατοικίζων στεῖραν ἐν οἴκῳ, μητέρα ἐπὶ τέκνοις εὐφραινομένην»*, στίχος *«Αἰνεῖτε, παῖδες, Κύριον, αἰνεῖτε τὸ ὄνομα Κυρίου»*· Ἀπόστολος: τοῦ μάρτυρος, Ἰουλίου 15 (Α΄ Κορ. ιγ΄ 11-ιδ΄ 5)· Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ε΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. ιγ΄ 3-9).

Σημείωσις. *Ἐὰν τυχὸν ψαλῇ ἑορτάσιμος ἀκολουθία τῶν μαρτύρων, λέγεται ἄνευ Παρακλητικῆς, μετ' εἰσόδου εἰς τὸν ἑσπερινόν· εἰς τὸν ὄρθρον καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ* «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· *εἰς τὴν λειτουργίαν κοντάκιον* «Προστασία»· *Εὐαγγέλιον τῶν μαρτύρων, ὃ ζήτει Σαβ. ι΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. ιζ΄ 24-ιη΄ 4)· κοινωνικὸν* «Αἰνεῖτε, παῖδες, Κύριον, αἰνεῖτε τὸ ὄνομα Κυρίου· ἀλληλούια».

16 Σάββατον. Ἀθηνογένους ἱερομάρτυρος (†311).

Τάξις Σαββάτου μὲ «Ἀλληλούια» (βλ. ἔμπροσθεν §§45-51).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. ε΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. η΄ 14-21).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ε΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. θ΄ 9-13).

17 † ΚΥΡΙΑΚΗ Ε΄. «Τῶν ἁγίων καὶ θεοφόρων πατέρων τῆς ἐν Χαλκηδόνι Δ΄ Οἰκουμενικῆς συνόδου (451)». † Μαρίνης μεγαλομάρτυρος (δ΄ αἰ.). Ἦχος δ΄, ἑωθινὸν ε΄ (Τ.Μ.Ε., 17 Ἰουλίου §2, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὰς ἐν αὐτῷ διατάξεις τῆς Κυριακῆς τῶν ἁγ. πατέρων μηνὸς Ἰουλίου).

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον *«Ἀπόστολοι, μάρτυρες»*, Δόξα, *«Μνήσθητι, Κύριε»*· κοντάκιον *«Ὡς ἀπαρχάς»*.

Εἴδησις. *Ἡ ἀκολουθία τῶν ἁγίων πατέρων κεῖται ἐν τῷ Μηναίῳ μεταξὺ 13ης καὶ 14ης Ἰουλίου*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

ΕΙΣ ΤΟ *«ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ»* ἀναστάσιμα 4, τῶν πατέρων προσόμοια 3 *«Σὲ τὸν ἀπερίγραπτον»* κ.λπ. καταλιμπανομένου τοῦ τετάρτου, καὶ τῆς μάρτυρος ἕτερα 3, Δόξα, *«Τὰς μυστικὰς σήμερον»*, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον τοῦ ἤχου *«Ὁ διὰ σὲ θεοπάτωρ»*.

ΕΙΣΟΔΟΣ, *«Φῶς ἱλαρόν»*, τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας καὶ τὰ ἀναγνώσματα τῆς ἀκολουθίας τῶν πατέρων.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τῆς ἁγίας *«Ἐκ δεξιῶν τοῦ σωτῆρος»*, Καὶ νῦν, τὸ ἰδιόμελον τῶν πατέρων *«Ἀποστολικῶν παραδόσεων»*.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ *«Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως»*, *«Ὑπερδεδοξασμένος εἶ»*, Δόξα, *«Ἡ ἀμνάς σου, Ἰησοῦ»*, Καὶ νῦν, *«Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον»*.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν΄ ψαλμόν, ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἤχου, εἶτα τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ τῆς ἁγίας ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, τὰ τριαδικὰ *«Ἄξιον ἐστί»*, τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον *«Ὑπερδεδοξασμένος εἶ»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα τῶν δύο στιχολογιῶν κατὰ σειρὰν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ε΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος (μετὰ τῶν εἱρμῶν), εἷς τῶν πατέρων μετὰ στίχου *«Ἅγιοι τοῦ Θεοῦ...»*, καὶ εἷς τῆς μάρτυρος μετὰ στίχου *«Ἁγία τοῦ Θεοῦ...»*· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου, τὸ μεσῴδιον κάθισμα τῶν πατέρων *«Φωστῆρες ὑπέρλαμπροι»,* Δόξα, τὸ μεσῴδιον κάθισμα τῆς μάρτυρος *«Μαρῖνα μάρτυς»*, Καὶ νῦν, τὸ μεσῴδιον θεοτοκίον τῶν πατέρων *«Ταχὺ δέξαι, δέσποινα»**· ἀφ᾽ ς΄ ᾠδῆς τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῶν πατέρων, τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ ὑπόμνημα τῆς Κυριακῆς τῶν πατέρων.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Ἅπας γηγενής»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ., τὸ ε΄ ἀναστάσιμον *«Ἡ ζωὴ καὶ ὁδὸς Χριστός»*, τῶν πατέρων *«Πατέρων θείων σήμερον»*, τῆς ἁγίας *«Μαρῖνα μάρτυς Κυρίου»* καὶ θεοτοκίον ὅμοιον *«Χρυσοπλοκώτατε πύργε»*.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ** ἀναστάσιμα 4 καὶ τῶν πατέρων προσόμοια 3 *«Ὅλην συγκροτήσαντες»* κ.λπ. εἰς 4, εἰς τοὺς στίχους αὐτῶν τὰ δύο τελευταῖα, Δόξα, τὸ ἰδιόμελον *«Τῶν ἁγίων πατέρων ὁ χορός»*, Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*· δοξολογία μεγάλη, *«Σήμερον σωτηρία»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ς΄ ᾠδῆς τοῦ κανόνος τῶν πατέρων].

---

* Τὸ μεσῴδιον κάθισμα τῆς μάρτυρος ἔχει θεοτοκίον τὸ *«Κατεπλάγη Ἰωσήφ»*, ὅ περ ὅμως ἐψάλη ἤδη εἰς τὰ ἀναστάσιμα καθίσματα πρὸ τῶν εὐλογηταρίων· πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἐπαναλήψεως αὐτοῦ ὡρίσθη τὸ ὁμόηχον θεοτοκίον τοῦ μεσῳδίου καθίσματος τῶν πατέρων.

** Ἐὰν ὁ ναὸς τιμᾶται ἐπ᾽ ὀνόματι τῆς μάρτυρος, τότε εἰς τοὺς αἴνους ψάλλονται στιχηρὰ ἀναστάσιμα 2, τῶν πατέρων προσόμοια 3 (μὲ τοὺς συνήθεις στίχους τῶν αἴνων), καὶ τῆς ἁγίας ἕτερα 3 μετὰ στίχων εἰς τὰ δύο τελευταῖα α) *«Ὑπομένων ὑπέμεινα τὸν Κύριον καὶ προσέσχε μοι καὶ εἰσήκουσε τῆς δεήσεώς μου»*, β) *«Καὶ ἔστησεν ἐπὶ πέτραν τοὺς πόδας μου καὶ κατεύθυνε τὰ διαβήματά μου»* (πρβλ. Τ.Μ.Ε. Δεκ. 12 §3· Μαΐου 8 §18· Μαΐου 21 §12 καὶ §26) .

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκια *«Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως»*, τὸ τῶν πατέρων, τῆς ἁγίας, καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, ἐπισφραγιστικὸν κοντάκιον *«Προστασία»*.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος –μετὰ προκειμένου τῆς Κυρ. τῶν πατέρων Ἰουλίου– Κυρ. τῶν πατέρων*, 11 Ὀκτ., *«Πιστὸς ὁ λόγος καὶ περὶ τούτων»* (Τίτ. γ΄ 8-15)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, 18 Ἰαν., *«Ὑμεῖς ἐστὲ τὸ φῶς τοῦ κόσμου»* (Μτθ. ε΄ 14-19).

Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Ἄξιον ἐστίν»*. Κοινωνικὸν *«Αἰνεῖτε»,* καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

18. Δευτέρα. Αἰμιλιανοῦ, Παύλου, Θεῆς καὶ Οὐαλεντίνης τῶν μαρτύρων (†363).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. ς΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. ις΄ 17-24).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ς΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. ιγ΄ 10-23).

19. Τρίτη. Μακρίνης ὁσίας, ἀδελφῆς τοῦ μεγάλου Βασιλείου, καὶ Δίου ὁσίου (†380).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. ς΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Α΄ Κορ. α΄ 1-9).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. ς΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. ιγ΄ 24-30).

20. Τετάρτη. † Ἠλιοὺ προφήτου τοῦ Θεσβίτου (940 π.Χ.).

Ἡ ἑορτάσιμος ἀκολουθία τοῦ προφήτου ψάλλεται δίχα Παρακλητικῆς, κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναίῳ τάξιν. Εἰς τὸν στίχον τοῦ ἑσπερινοῦ, Καὶ νῦν, θεοτοκίον *«Θεοτόκε, σὺ εἶ ἡ ἄμπελος... μετὰ τοῦ προφήτου»* (Παρακλ., ἦχ. πλ. β΄, Τετάρτῃ ἑσπέρας). Τὸ ἀπολυτίκιον ἔν τε τῷ ἑσπερινῷ καὶ τῷ ὄρθρῳ ἐπισφραγίζεται μετὰ τοῦ ὁμοήχου α΄ θεοτοκίου *«Τὸ ἀπ᾽ αἰῶνος ἀπόκρυφον»*. Εἰς τὸ μεσονυκτικὸν τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρά. Εἰς τὸν ὄρθρον ὁ τῆς Θεοτόκου μικρὸς παρακλητικὸς κανὼν *«Ὑγρὰν διοδεύσας»* καὶ οἱ δύο τοῦ Μηναίου. Καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»*. Κοντάκιον εἰς τὴν λειτουργίαν *«Προστα-*

---

* Εἰς τοὺς ἐπ᾽ ὀνόματι τῆς μάρτυρος τιμωμένους ναοὺς λέγεται τὸ προκείμενον τῆς 22ας Ἰουλίου καὶ ὁ Ἀπόστολος τῆς ἁγίας, Πέμπτης ιε΄ ἑβδομάδος ἐπιστολῶν, *«Πρὸ τοῦ ἐλθεῖν τὴν πίστιν»* (Γαλ. γ΄ 23-δ΄ 5).

σία». Ἀπόστολος τοῦ προφήτου, Ἰουλίου 20, *«Ὑπόδειγμα λάβετε»* (Ἰακ. ε΄ 10-20)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, Παρ. α΄ ἑβδ. Λουκᾶ, *«Ἐθαύμαζον οἱ ὄχλοι»* (Λκ. δ΄ 22-30). Κοινωνικὸν *«Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι, ἐν Κυρίῳ· τοῖς εὐθέσι πρέπει αἴνεσις· ἀλληλούια»*.

21. Πέμπτη. Ἰωάννου ὁσίου καὶ Συμεὼν τοῦ διὰ Χριστὸν σαλοῦ (†590). Παρθενίου ἐπισκόπου.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. ς΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Α΄ Κορ. γ΄ 18-23).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ς΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. ιγ΄ 36-43).

22. Παρασκευή. Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς τῆς καλλιπαρθένου μυροφόρου (α΄ αἰ.), Μαρκέλλης παρθενομάρτυρος.

Εἰς τὰ κεκραγάρια τοῦ ἑσπερινοῦ τὰ τρία προσόμοια τῆς ἁγίας *«Μύρα προσεκόμισας»* κ.λπ. καὶ τὰ διὰ τὸν στίχον ἕτερα 3 *«Χριστοῦ φανέντος»* κ.λπ., Δόξα, *«Πρώτη κατιδοῦσα»*, Καὶ νῦν, τὸ σταυροθεοτοκίον· ἀπόστιχα τὰ τῆς Παρακλητικῆς, Δόξα, Καὶ νῦν, τὰ τοῦ Μηναίου. Ἡ λοιπὴ ἀκολουθία κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Μηναίου (ὅρα ἔμπροσθεν γεν. τυπ. διατάξεις §2-30). Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. ς΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Α΄ Κορ. δ΄ 5-9)· Εὐαγγέλιον: μυροφόρου, Τρίτης δ΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. η΄ 1-3)· κοινωνικὸν *«Εἰς μνημόσυνον»*.

23. Σάββατον. Φωκᾶ ἱερομάρτυρος. Ἰεζεκιὴλ τοῦ προφήτου (600 π.Χ.), Πελαγίας ὁσίας τῆς ἐν Τήνῳ (†1834).

Τάξις Σαββάτου μὲ «Θεὸς Κύριος» (βλ. ἔμπροσθεν, γενικαὶ τυπικαὶ διατάξεις §§31-44).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σάβ. ς΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. θ΄ 1-5).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ς΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. θ΄ 18-26).

24. † ΚΥΡΙΑΚΗ Ϛ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ. Χριστίνης μεγαλομάρτυρος (†300). Ἀθηναγόρου τοῦ ἀπολογητοῦ, Θεοφίλου νεομάρτυρος (†1635). Ἦχος πλ. α΄, ἑωθινὸν ς΄.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

ΕΙΣ ΤΟ *«ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ»*, ἀναστάσιμα 6 καὶ τοῦ Μηναίου προσόμοια 3 *«Θείαις ἐπιγνώσεσιν»* κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, τῆς ἁγίας *«Ὡς ἀλάβαστρον μύρου»*, Καὶ νῦν, *«Ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ»*.

ΕΙΣΟΔΟΣ, *«Φῶς ἱλαρόν»*, τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τοῦ Μηναίου *«Τῇ χριστωνύμῳ σου κλήσει»*, Καὶ νῦν, *«Ὦ θαύματος καινοῦ»* (Παρακλ., ἦχος β΄, Σαβ. ἑσπέρας, εἰς τὰ ἀπόστιχα).

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ *«Τὸν συνάναρχον Λόγον»*, Δόξα, *«Ἡ ἀμνάς σου, Ἰησοῦ»*, Καὶ νῦν, *«Τὸ ἀπ᾽ αἰῶνος ἀπόκρυφον»*.

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου *«Ἀγγελικῇ ὁράσει»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον τοῦ ἀναστασίμου ἀπολυτικίου *«Χαῖρε, πύλη Κυρίου»*, καὶ τῆς β΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ς΄) μετὰ τῆς συνήθους τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τοῦ Μηναίου· ἀπὸ γ΄ καὶ ς΄ ᾠδῆς ὡς εἴθισται.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Ἅπας γηγενής»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ., τὸ ς΄ ἀναστάσιμον *«Δεικνύων ὅτι ἄνθρωπος»**, τὸ τῆς ἁγίας *«Ὡς εὔχρηστον καὶ τίμιον»* καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ *«Γεραίρουσι τὸν τόκον σου»*.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ ἀναστάσιμα 4 καὶ τῆς ἁγίας τὰ 4 ἰδιόμελα *«Δοξάζομέν σου, Χριστὲ»* κ.λπ., εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα, α΄) *«Ὑπομένων ὑπέμεινα τὸν Κύριον, καὶ προσέσχε μοι καὶ εἰσήκουσε τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου»*, β΄) *«Καὶ ἔστησεν ἐπὶ πέτραν τοὺς πόδας μου καὶ κατηύθυνε τὰ διαβήματά μου»*, Δόξα, τὸ ς΄ ἑωθινὸν *«Ἡ ὄντως εἰρήνη»*, Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*· δοξολογία μεγάλη, *«Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος»* (ἢ *«Σήμερον σωτηρία»*).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ς΄ ᾠδῆς τοῦ κανόνος τοῦ Μη-

* Βλ. ὑποσημείωσιν εἰς τὸν ὄρθρον τῆς 2ας Ἰανουαρίου.

ναίου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια *«Τὸν συνάναρχον», «Ἡ ἀμνάς σου»,* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ· κοντάκιον *«Προστασία»*. Ἀπόστολος: Κυρ. ς΄ ἐπιστ., *«Ἔχοντες χαρίσματα»* (΄Ρωμ. ιβ΄ 6-14)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. ς΄ Ματθ., *«Ἐμβὰς ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ πλοῖον»* (Μτθ. θ΄ 1-8). *«Ἄξιον ἐστίν»· «Αἰνεῖτε»,* καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

25. Δευτέρα. † Ἡ κοίμησις τῆς ἁγίας Ἄννης, μητρὸς τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου. Ὀλυμπιάδος διακόνου (†408-410) καὶ Εὐπραξίας (†413) ὁσίων· μνήμη τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ε΄ Οἰκουμενικῆς συνόδου (553).

Ἡ ἑορτάσιμος ἀκολουθία τοῦ Μηναίου ψάλλεται δίχα Παρακλητικῆς. Τὰ τῆς λιτῆς στιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἁγίας ἅπαξ εἰς τὸν ἑσπερινὸν καὶ μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν, ἀλλὰ δὶς εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»*, μετὰ τοῦ Δόξα, Καὶ νῦν, εἰς τὸ δεύτερον. Καταβασίαι *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»*· στιχολογοῦμεν ὡς συνήθως καὶ τὸ *«Μεγαλύνει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον»* ἐπαναλαμβάνοντες *«Τὴν τιμιωτέραν»*. Εἰς τὴν λειτουργίαν ἀπολυτίκια *«Ζωὴν τὴν κυήσασαν»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον τοῦ Μηναίου *«Προγόνων Χριστοῦ»*· προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τῆς 25ης Ἰουλίου· Ἀπόστολος τῆς ἁγίας, 23 Σεπτ. *«Ἀβραὰμ δύο υἱοὺς ἔσχεν»* (Γαλ. δ΄ 22-27)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, Σαβ. ς΄ ἑβδ. Λουκᾶ, *«Οὐδεὶς λύχνον ἅψας»* (Λκ. η΄ 16-21)· κοινωνικὸν *«Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι, ἐν Κυρίῳ, τοῖς εὐθέσι πρέπει αἴνεσις· ἀλληλούια»*.

26. Τρίτη. † Παρασκευῆς ὁσιομάρτυρος (β΄ αἰ.), Ἑρμολάου ἱερομάρτυρος (†305).

Ἡ ἀκολουθία τοῦ Μηναίου ψάλλεται ἑορτάσιμος, ἄνευ Παρακλητικῆς. Εἰς τὸν ἑσπερινὸν γίνεται εἴσοδος, εἰς δὲ τὰ ἀπόστιχα μετὰ τὸ δοξαστικόν, Καὶ νῦν, *«Θεοτόκε, σὺ εἶ ἡ ἄμπελος... μετὰ τῆς ἀθληφόρου»* (Παρακλ., ἦχ. πλ. β΄, Τετάρτῃ ἑσπέρας). Ἀπολυτίκιον μόνον τῆς ἁγίας *«Τὴν σπουδήν σου»* εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν καὶ μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ *«Θεὸς Κύριος»* δίς (μετὰ τοῦ Δόξα), καὶ θεοτοκίον *«Τοῦ Γαβριὴλ φθεγξαμένου»*. Εἰς τὸν ὄρθρον, κανόνες ὁ μικρὸς παρακλητικὸς τῆς Θεοτόκου καὶ οἱ δύο τοῦ Μηναίου· καταβασίαι

«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου». Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον *«Προστασία»*· προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον μαρτυρικά (25 Νοεμ.)· Ἀπόστολος: τῆς ἁγίας, Πέμ. ιε΄ ἑβδ. ἐπιστ., *«Πρὸ τοῦ ἐλθεῖν τὴν πίστιν»* (Γαλ. γ΄ 23-δ΄ 5)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Δευτ. ιε΄ ἑβδ. Ματθ., *«Ἠκολούθει τῷ Ἰησοῦ ὄχλος πολύς»* (Μρ. ε΄ 24-34)· κοινωνικὸν *«Εἰς μνημόσυνον»*.

27. Τετάρτη. † Παντελεήμονος μεγαλομάρτυρος τοῦ ἰαματικοῦ (†305).

Ἡ ἀκολουθία ἑορτάσιμος οὖσα ψάλλεται κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Μηναίου, δίχα Παρακλητικῆς. Τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Εἰς τὸν ὄρθρον Εὐαγγέλιον τοῦ ἁγίου, 27 Ἰουλ. ἢ Τρ. ιβ΄ ἑβδ. Λουκᾶ, *«Προσέχετε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων»* (Λκ. κα΄ 12-19)· κανόνες οἱ δύο τοῦ Μηναίου. Καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ *«Χοροὶ Ἰσραήλ»*. Εἰς τὴν λειτουργίαν κοντάκιον *«Ἐπὶ τοῦ ὄρους μετεμορφώθης»* (6ης Αὐγούστου)· Ἀπόστολος: τοῦ ἁγίου, 26 Ὀκτωβρίου, *«Ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι»* (Β΄ Τιμ. β΄ 1-10)· Εὐαγγέλιον: 23 Ἀπριλίου, *«Ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν»* (Ἰω. ιε΄ 17-ις΄ 2)· κοινωνικὸν *«Εἰς μνημόσυνον»*.

Εἴδησις. *Ἀπὸ σήμερον μέχρι 5ης Αὐγούστου (πλὴν τῆς 1ης Αὐγ.), ἐὰν ἑορτάζεται ἅγιος, καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ* «Χοροὶ Ἰσραήλ», *εἰς δὲ τὴν λειτουργίαν ἐπισφραγιστικὸν κοντάκιον* «Ἐπὶ τοῦ ὄρους μετεμορφώθης» *μέχρι τῆς 13ης Αὐγούστου (πλὴν τῆς 1ης καὶ τῆς 5ης Αὐγούστου)*.

28. Πέμπτη. Προχόρου, Νικάνορος, Τίμωνος καὶ Παρμενᾶ τῶν ἀποστόλων. Εἰρήνης ὁσίας Χρυσοβαλάντου, Παύλου ὁσίου τοῦ Ξηροποταμηνοῦ.

Ἀπόστολος: ἁγίων, Κυριακῆς μυροφόρων (Πρξ. ς΄ 1-7).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ζ΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. ιε΄ 12-21).

29. Παρασκευή. Καλλινίκου καὶ Θεοδότης μαρτύρων (γ΄-δ΄ αἰ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. ζ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Α΄ Κορ. ζ΄ 35-η΄ 7).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ζ΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. ιε΄ 29-31).

30. Σάββατον. Σιλουανοῦ τοῦ καὶ Σίλα καλουμένου, Κρήσκεντος, Ἐπαινετοῦ καὶ Ἀνδρονίκου ἀποστόλων (α΄ αἰ.).

Τάξις Σαββάτου μὲ «Ἀλληλούια» (βλ. ἔμπροσθεν, γενικαὶ τυπικαὶ διατάξεις §§45-51).

Ἀπόστολος: ἀποστόλου Σίλα, Σαβ. ε΄ ἑβδ. Πράξ. (Πρξ. ιε΄ 35-41).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ζ΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. ι΄ 37- ια΄ 1).

31. † ΚΥΡΙΑΚΗ Ζ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ. Εὐδοκίμου δικαίου (θ΄ αἰ.), προεόρτια τῆς προόδου τοῦ τιμίου Σταυροῦ. Ἦχος πλ. β΄, ἑωθινὸν ζ΄.

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον *«Ἀπόστολοι, μάρτυρες»*, Δόξα, *«Μνήσθητι, Κύριε»*· κοντάκιον *«Ὡς ἀπαρχάς»*.

Εἴδησις. *Συμφώνως μὲ σημείωσιν τοῦ Τ.Μ.Ε. εἰς τὴν τελευταίαν παράγραφον τοῦ μηνὸς Ἰουλίου, ἐὰν ἡ 31η τοῦ μηνὸς «τύχῃ ἐν Κυριακῇ, ἡ προεόρτιος τῆς προόδου τοῦ Σταυροῦ ἀκολουθία καταλιμπάνεται, μὴ ὑπάρχοντος ἐν τῷ ὄρθρῳ κανόνος προεορτίου».*

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»* ἀναστάσιμα 6 καὶ τοῦ ἁγίου προσόμοια 3 *«Μακαριώτατον τέλος»* κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, τοῦ Μηναίου *«Παντὸς δικαίου μνήμη»*, Καὶ νῦν, *«Τίς μὴ μακαρίσει σε»*. Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Ὁ ποιητὴς καὶ λυτρωτής μου»*. Ἀπολυτίκια *«Ἀγγελικαὶ δυνάμεις»*, Δόξα, *«Ἐκ γῆς ὁ καλέσας σε»*, Καὶ νῦν, *«Τὸ ἀπ᾽ αἰῶνος ἀπόκρυφον»*.

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον τοῦ ἀναστασίμου ἀπολυτικίου *«Ὁ τὴν εὐλογημένην»*, καὶ τῆς β΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ζ΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος μετὰ τῶν εἱρμῶν καὶ ὁ τοῦ ἁγίου *«Ὑψηλὸν τὸν βίον ἐσχηκὼς»* μετὰ στίχου *«Ἅγιε τοῦ Θεοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν»*. Ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὸ μεσῴδιον κάθισμα τοῦ Μηναίου καὶ τὸ θεοτοκίον· ἀφ᾽ ς΄ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ *«Χοροὶ Ἰσραήλ»*· *«Τὴν τιμιωτέραν»*, καὶ ὁ εἱρμὸς *«Ὁ τόκος σου ἄφθορος»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ., τὸ ζ΄ ἀναστάσιμον *«Ὅτι ἦραν τὸν Κύριον»*, τὸ τοῦ ἁγίου *«Καὶ ζῶν εὐδόκιμος ὤφθης»* καὶ τὸ κάτωθι ὅμοιον θεοτοκίον·

«Ὁ γλυκασμὸς τῶν ἀγγέλων, τῶν θλιβομένων ἡ χαρά, Χριστιανῶν ἡ προστάτις, παρθένε μῆτερ Κυρίου, ἀντιλαβοῦ μου καὶ ῥῦσαι, τῶν αἰωνίων βασάνων».

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 8, Δόξα, τὸ ζ΄ ἑωθινὸν *«Ἰδοὺ σκοτία καὶ πρωί»*, Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*. Δοξολογία μεγάλη, *«Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος»* (ἢ *«Σήμερον σωτηρία»*).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ 8 μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια *«Ἀγγελικαὶ δυνάμεις», «Ἐκ γῆς ὁ καλέσας σε»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Ἐπὶ τοῦ ὄρους μετεμορφώθης»*. Ἀπόστολος: Κυρ. ζ΄ ἐπιστ., *«Ὀφείλομεν ἡμεῖς οἱ δυνατοί»* (Ῥωμ. ιε΄ 1-7)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. ζ΄ Ματθ., *«Παράγοντι τῷ Ἰησοῦ ἠκολούθησαν αὐτῷ δύο τυφλοί»* (Μτθ. θ΄ 27-35). *«Ἄξιον ἐστίν»· «Αἰνεῖτε»,* καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

ΜΗΝ

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

Μὴν Αὐγοῦστος

ἔχων ἡμέρας τριάκοντα μίαν
Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 13 καὶ ἡ νὺξ ὥρας 11

1. Δευτέρα. Ἡ πρόοδος (ἤ τοι ἔξοδος καὶ προσκύνησις) τοῦ τιμίου Σταυροῦ· τῶν ἁγίων ἑπτὰ Μακκαβαίων, Σολομονῆς τῆς μητρὸς αὐτῶν καὶ Ἐλεαζάρου τοῦ διδασκάλου αὐτῶν (166 π.Χ.). Ἐλέσης ὁσιομάρτυρος. (Τ.Μ.Ε., 1η Αὐγούστου §§1-3).

Ἀρχὴ τῆς νηστείας τοῦ δεκαπενταυγούστου

Ἡ ἀκολουθία, ἑορτάσιμος οὖσα, ψάλλεται δίχα Παρακλητικῆς, ὡς ἔχει εἰς τὸ Μηναῖον. Εἰς τὸν ἑσπερινὸν γίνεται εἴσοδος μετὰ θυμιατοῦ. Τὸ ἀπολυτίκιον τῶν ἁγίων εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν καὶ μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ *«Θεὸς Κύριος»* δίς (μετὰ τοῦ Δόξα), Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ τοῦ Σταυροῦ. Εἰς τὸν ὄρθρον μόνον οἱ δύο κανόνες τοῦ Μηναίου· καταβασίαι (μόνον σήμερον) οἱ εἱρμοὶ *«Σταυρὸν χαράξας»*· στιχολογοῦμεν καὶ τὸ *«Μεγαλύνει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον»* ἐπισυνάπτοντες *«Τὴν τιμιωτέραν»*· εἶτα ὁ εἱρμὸς *«Μυστικὸς εἶ, Θεοτόκε»*. Ἐξαποστειλάρια, αἶνοι κλπ. ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Εἰς τὴν λειτουργίαν κοντάκιον *«Ὁ ὑψωθεὶς ἐν τῷ σταυρῷ»*· τρισάγιον (βλέπε κατωτέρω σημείωσιν)· προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τῶν μαρτύρων (9 Μαρτίου)· Ἀπόστολος: τῶν ἁγίων, Κυρ. α΄ ἐπιστ., *«Οἱ ἅγιοι πάντες»* (Ἑβρ. ια΄ 33-ιβ΄ 2)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Τετ. γ΄ ἑβδ. Ματθ., *«Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς»* (Μτθ. ι΄ 16-22)· *«Ἄξιον ἐστί»*· κοινωνικὸν τοῦ Σταυροῦ *«Ἐσημειώθη ἐφ᾽ ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, Κύριε· ἀλληλούια»*, *«Εἴδομεν τὸ φῶς»*.

Σημείωσις. *«Τὸ Ἱεροσολυμιτικὸν Τυπικὸν» (ἤ τοι τὸ Τυπικὸν τῆς Λαύρας τοῦ ἁγ. Σάββα) «διατάττει καὶ κατ᾽ αὐτὴν τὴν ἡμέραν μετὰ τὴν δοξολογίαν νὰ τελῆται ἡ πρόοδος τοῦ τιμίου Σταυροῦ κατὰ τὴν τάξιν τῆς γ΄ Κυριακῆς τῶν νηστειῶν. Ἐὰν γίνηται πρόοδος τοῦ Σταυροῦ», μετὰ τὴν τελετὴν ψάλλεται τὸ τροπάριον «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου», εἰς*

δὲ τὴν λειτουργίαν τὰ ἀντίφωνα τῆς αὐτῆς Κυριακῆς (γ΄ νηστειῶν), ἐνῷ «λέγεται ἀντὶ τρισαγίου "Τὸν σταυρόν σου"» *(βλ. Τ.Μ.Ε., 1η Αὐγ., σημείωσις μετὰ τὴν §2· πρβλ. καὶ τὸ Μηναῖον, ἐν τέλει τοῦ ὄρθρου τῆς ἡμέρας).*

Τῇ Δευτέρᾳ ἑσπέρας. Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκια *«Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου»*, Δόξα, *«Τὰς ἀλγηδόνας»·* κοντάκιον *«Ὁ ὑψωθείς»*.

Εἴδησις. *Ἀπὸ σήμερον τὸ ἑσπέρας μέχρι τῆς ἑσπέρας τῆς 13ης τοῦ αὐτοῦ μηνὸς συνάπτεται εἰς τὰς ἀκολουθίας τῶν ἑσπερινῶν –ἐξαιρέσει τῶν ψαλλομένων εἰς τὸ λυχνικὸν τοῦ Σαββάτου καὶ τῆς παραμονῆς τῆς ἑορτῆς τῆς Μεταμορφώσεως– εἷς ἐκ τῶν δύο παρακλητικῶν κανόνων τῆς Θεοτόκου, «τῇ μὲν α΄ ἡμέρᾳ ὁ μικρός, τῇ δὲ β΄ ὁ μέγας καὶ οὕτω καθεξῆς», ἀπὸ δὲ τῆς πρώτης Κυριακῆς τοῦ Αὐγούστου, ἥ τις γίνεται ἀπὸ τῆς 7ης τοῦ μηνός, ψάλλονται, ὡς εἴθισται, ὁ μὲν μέγας τὴν ἑσπέραν τῆς Κυριακῆς, τῆς Τρίτης καὶ τῆς Πέμπτης, ὁ δὲ μικρὸς τὴν ἑσπέραν τῆς Δευτέρας, τῆς Τετάρτης καὶ τῆς Παρασκευῆς. Κατὰ ταῦτα ψάλλονται ὁ μὲν μικρὸς τὴν ἑσπέραν τῆς 1ης, 3ης, 8ης, 10ης καὶ 12ης Αὐγούστου, ὁ δὲ μέγας τὴν ἑσπέραν τῆς 2ας, 4ης, 7ης, 9ης, καὶ 11ης τοῦ μηνός.*

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»* τὰ 3 προσόμοια τοῦ πρωτομάρτυρος *«Τῇ τοῦ Πνεύματος χάριτι»* κ.λπ. εἰς 6, Δόξα, *«Πρῶτος ἐν μάρτυσι»*, Καὶ νῦν, τὸ α΄ ὁμόηχον θεοτοκίον *«Τίς μὴ μακαρίσει σε»* (βλέπε Παρακλ., ἦχος πλ. β΄, Σάβ. ἑσπέρας). Ἀπόστιχα τὰ 3 ἰδιόμελα τοῦ ἁγίου (ζήτει ἐν τοῖς ἑσπερίοις) *«Πρῶτος ἐν διακόνοις»* κ.λπ., εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα: α΄) *«Δίκαιος ὡς φοίνιξ ἀνθήσει καὶ ὡσεὶ κέδρος ἡ ἐν τῷ Λιβάνῳ πληθυνθήσεται»*, β΄) *«Πεφυτευμένος ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου, ἐν αὐλαῖς τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐξανθήσει»*, Δόξα, τὸ εἰς τὸν στίχον ἰδιόμελον τοῦ ἁγίου *«Χαίροις ἐν Κυρίῳ»*, Καὶ νῦν, *«Θεοτόκε σὺ εἶ ἡ ἄμπελος... μετὰ τοῦ ἀθλοφόρου»* (Παρακλ., ἦχος πλ. β΄, Τετάρτῃ ἑσπέρας). *«Νῦν ἀπολύεις»* καὶ εὐθὺς

Ἡ παράκλησις. Μετὰ τὸ *«Νῦν ἀπολύεις»* ὁ ρμβ΄ (142ος) ψαλμὸς *«Κύριε, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου»*. Οἱ χοροὶ τὸ *«Θεὸς Κύριος»*, τὸ θεοτοκίον *«Τῇ Θεοτόκῳ ἐκτενῶς»*, Δόξα, τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, Καὶ νῦν, τὸ ἕτερον θεοτοκίον *«Οὐ σιωπήσωμεν ποτέ»*. Ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα καὶ ψάλλεται ὁ κανὼν τῆς μικρᾶς παρακλήσεως ὡς ἔχει ἐν τῷ Ὡρολογίῳ ἄνευ τῶν εἰρμῶν. Μετὰ τὸ κοντάκιον *«Προστασία»* (καταλι-

μπανομένου τοῦ ἀντιφώνου τῶν ἀναβαθμῶν) εὐθὺς τὸ προκείμενον *«Μνησθήσομαι τοῦ ὀνόματός σου»* καὶ τὰ λοιπά. Εἰς τὰ μεγαλυνάρια θυμιᾷ ὁ ἱερεὺς τὸ θυσιαστήριον καὶ τὸν λαόν, πρὸ δὲ τοῦ *«Πᾶσαι τῶν ἀγγέλων»* ψάλλεται καὶ τὸ μεγαλυνάριον τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ. Μετὰ τὸ τρισάγιον κ.λπ. τὸ ἀπολυτίκιον *«Βασίλειον διάδημα»*, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ὁμόηχον θεοτοκίον *«Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον»*. Ἡ ἐκτενὴς ἀπὸ τῆς αἰτήσεως *«Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός»*, *«Ἐπάκουσον ἡμῶν, ὁ Θεός»*, καὶ ἡ (μεγ.) ἀπόλυσις, ἀλλὰ πρὸ τοῦ *«Δι' εὐχῶν»* ψάλλονται τὰ ἐξαποστειλάρια *«Ἀπόστολοι ἐκ περάτων»* καὶ λοιπά (κατὰ νεώτερον ἔθος, τὰ ἐξαποστειλάρια ταῦτα ψάλλονται καθ' ἑκάστην καθ' ὅλην τὴν περίοδον τοῦ δεκαπενταυγούστου). [Ἐν τῇ ἀπολύσει μνημονεύεται ὁ ἅγιος τῆς 2ας Αὐγούστου].

2. Τρίτη. Ἀνακομιδὴ λειψάνου τοῦ πρωτομάρτυρος καὶ ἀποστόλου Στεφάνου (428). Θεοδώρου νεομάρτυρος (†1690).

Τῇ Τρίτῃ πρωί. Ὁ ὄρθρος ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· καταβασίαι δὲν λέγονται, ἀλλὰ μόνον οἱ 4 εἱρμοὶ τοῦ Μηναίου εἰς τὴν τάξιν αὐτῶν. Μετὰ τοὺς αἴνους ἡ μικρὰ δοξολογία χῦμα καὶ τὰ ἀπόστιχα. Εἰς τὴν λειτουργίαν κοντάκιον *«Ἐπὶ τοῦ ὄρους μετεμορφώθης»*· Ἀπόστολος: τοῦ ἁγίου, Δευτ. γ΄ ἑβδ. Πράξ. (Πρξ. ς΄ 8 - ζ΄ 5, 47-60)· Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. η΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. ις΄ 6-12)· κοινωνικὸν *«Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν»*.

Τῇ Τρίτῃ ἑσπέρας. Ψάλλεται ὁ ἑσπερινὸς τῆς 3ης Αὐγούστου μετὰ τῆς Παρακλητικῆς, καὶ ἐν συνέχειᾳ ἡ παράκλησις, κατὰ τὴν προγραφεῖσαν χθὲς διάταξιν, ἀλλὰ μετὰ τὸν ν΄ ψαλμὸν ὁ κανὼν τῆς μεγάλης παρακλήσεως ὡς ἐν τῷ Ὡρολογίῳ (καὶ ἐν τῷ τέλει τῆς Παρακλητικῆς)· μετὰ τὸ τρισάγιον κ.λπ. (ἐπειδὴ ἡ ἀκολουθία τῶν ἁγίων στερεῖται ἰδιομέλου δοξαστικοῦ) ἀντὶ ἀπολυτικίου τὰ 3 κατανυκτικὰ τροπάρια *«Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε»*, Δόξα, *«Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς»*, Καὶ νῦν, θεοτοκίον *«Τῆς εὐσπλαγχνίας»*. [Ἐν τῇ ἀπολύσει μνημονεύονται οἱ ἅγιοι τῆς 3ης Αὐγούστου.]

3. Τετάρτη. Δαλμάτου, Φαύστου καὶ Ἰσαακίου ὁσίων. Θεοκλητοῦς ὁσίας, Σαλώμης τῆς μυροφόρου, Θεοδώρας τῆς ἐν Θεσ/νίκῃ.

Διὰ τὰς ἐν καθημερινῇ ἀκολουθίας μετὰ Παρακλητικῆς βλέπε ἔμπροσθεν εἰς τὰς γενικὰς τυπικὰς διατάξεις (§§1-30).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. η΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Α΄ Κορ. ι΄ 12-22).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. η΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. ις΄ 20-24).

Τῇ Τετάρτῃ ἑσπέρας. Ὁ ἑσπερινὸς τῆς 4ης Αὐγούστου ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ (μετὰ Παρακλητικῆς)· μετὰ τὸ *«Νῦν ἀπολύεις»* ἡ μικρὰ παράκλησις· ἀντὶ ἀπολυτικίου τὰ 3 κατανυκτικὰ τροπάρια *«Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε»* κ.λπ.. [Ἐν τῇ ἀπολύσει μνημονεύονται οἱ ἅγιοι τῆς 4ης Αὐγούστου.]

4. Πέμπτη. Τῶν ἑπτὰ παίδων τῶν ἐν Ἐφέσῳ.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. η΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Α΄ Κορ. ι΄ 28-ια΄ 8).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. η΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. ις΄ 24-28).

Τῇ Πέμπτῃ ἑσπέρας. Ὁ προεόρτιος ἑσπερινὸς τῆς 5ης Αὐγούστου ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ (ἄνευ Παρακλητικῆς)· μετὰ τὸ *«Νῦν ἀπολύεις»* ἡ μεγάλη παράκλησις· ἐν τέλει τὸ προεόρτιον ἀπολυτίκιον ἅπαξ. [Ἐν τῇ ἀπολύσει μνημονεύεται ὁ ἅγιος τῆς 5ης Αὐγούστου.]

5. Παρασκευή. Προεόρτια τῆς Μεταμορφώσεως· Εὐσιγνίου μάρτυρος (†362). Εὐγενίου ὁσίου τοῦ Αἰτωλοῦ.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, ἄνευ Παρακλητικῆς (ὅρα ἔμπροσθεν γεν. τυπικὰς διατάξεις §§58-63). Εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὸ προεόρτιον ἀπολυτίκιον δίς. Καθίσματα τὰ κάτωθι προεόρτια (ἕκαστον ἐκ δευτέρου μετὰ τοῦ Δόξα, Καὶ νῦν).

Μετὰ τὴν α΄ στιχολογίαν.
Ἦχος δ΄. *«Ταχὺ προκατάλαβε»*.

Ἡμέρα εὐφρόσυνος ἐπέστη νῦν τοῖς πιστοῖς, τῆς θείας ἐνδόξου τε μεταμορφώσεως Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν· πάντες οὖν φαιδρυνθῶμεν τοῦ δοξάσαι ἀξίως, ᾄσμασι θεηγόροις τὰ αὐτοῦ μεγαλεῖα, ἐν οἷς ὡς Θεὸς ἐκλάμψας κόσμον ἐφώτισεν.

Μετὰ τὴν β΄ στιχολογίαν.
Ἦχος α΄. *«Τὸν τάφον σου, σωτήρ»*.

Ἐν ὄρει τῷ Θαβὼρ συνανέλθωμεν πάντες, πιστοὶ τοῖς μαθηταῖς τοῦ Χριστοῦ τοῖς προκρίτοις, νοῖ καὶ κατίδωμεν τὴν αὐτοῦ

μεταμόρφωσιν, καὶ δοξάσωμεν τὴν εἰς ἡμᾶς αὐτοῦ ἄκραν, συγκατάβασιν δι᾽ ἧς τῷ κόσμῳ παρέχει ζωὴν τὴν αἰώνιον.

Ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα, οἱ κανόνες ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ (ὁ α΄ μετὰ τῶν εἱρμῶν)· τὰ δύο ἐξαποστειλάρια· στιχηρὰ αἴνων δὲν ψάλλονται· *«Σοὶ δόξα πρέπει»* κ.λπ. καὶ τὰ ἐν τῷ Μηναίῳ ἀπόστιχα.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα τῶν καθημερινῶν (ὅρα γεν. τυπικὰς διατάξεις §29). Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια *«Χριστοῦ τὴν μεταμόρφωσιν»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, τὸ προεόρτιον κοντάκιον *«Ἐν τῇ θείᾳ σήμερον»*. Ἀπόστολος: προεόρτιος, Παρ. λβ΄ ἑβδ. ἐπιστ., *«Πέτρος ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ»* (Α΄ Πέτρου α΄ 1-β΄ 10)· ἡμέρας, Παρ. η΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. ιζ΄ 10-18). *«Ἄξιον ἐστί»*. Κοινωνικὸν τῆς ἡμέρας, καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς σύνηθες.

Εἴδησις. *Ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς 23ης Αὐγούστου παύει ἡ χρῆσις τῆς Παρακλητικῆς πλὴν τῶν Κυριακῶν.*

6. Σάββατον. † Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον *«Χριστοῦ τὴν μεταμόρφωσιν»*· κοντάκιον *«Ἐν τῇ θείᾳ σήμερον μεταμορφώσει»*.

Ἡ ἀκολουθία ἅπασα ψάλλεται κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Μηναίου.

Εἰς τὸν ἑσπερινὸν ἄνευ Ψαλτηρίου (Προθεωρία Τ.Μ.Ε. §4) καὶ ἄνευ Παρακλήσεως. Τὸ ἀπολυτίκιον *«Μετεμορφώθης ἐν τῷ ὄρει»* τρὶς ἔν τε τῷ ἑσπερινῷ καὶ τῷ ὄρθρῳ. Ἀπόλυσις (λεγομένη καὶ ἐν πάσαις ταῖς καθημεριναῖς μέχρι τῆς θ΄ ὥρας τῆς 13ης τοῦ μηνὸς) *«Ὁ ἐν τῷ ὄρει τῷ Θαβὼρ μεταμορφωθεὶς ἐν δόξῃ ἐνώπιον τῶν ἁγίων αὐτοῦ μαθητῶν καὶ ἀποστόλων Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν»*. Τὰ διὰ τὴν λιτὴν ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς εἰς τὸ μεσονυκτικόν.

Εἰς τὸν ὄρθρον, Εὐαγγέλιον τῆς ἑορτῆς, *«Παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον»* (Λκ. θ΄ 28-36)· ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα, κ.τ.λ. ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ *«Σταυρὸν χαράξας»*· (ἀντὶ τοῦ *Τὴν τιμιωτέραν*) ἡ θ΄ ᾠδὴ ἀμφοτέρων τῶν κανόνων καὶ εἶτα οἱ εἱρμοὶ *«Μυστικὸς εἶ, Θεοτόκε», «Ὁ διὰ βρώσεως τοῦ ξύλου»*· μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν τὸ ἀπολυτίκιον *«Μετεμορφώθης»* ἅπαξ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα τὰ τῆς ἑορτῆς.

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ* *«Ὅτι παρὰ σοὶ πηγὴ ζωῆς, Κύριε, ἐν τῷ φωτί σου ὀψόμεθα φῶς. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν τῷ ὄρει τῷ Θαβὼρ μεταμορφωθείς, ψάλλοντάς σοι ἀλληλούια».*

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ μόνον τὸ ἀπολυτίκιον *«Μετεμορφώθης ἐν τῷ ὄρει»* καὶ τὸ κοντάκιον *«Ἐπὶ τοῦ ὄρους μετεμορφώθης»*. Τρισάγιον.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: ἑορτῆς, *«Σπουδάσατε βεβαίαν ὑμῶν»* (Β΄ Πέτρου α΄ 10-19)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, *«Παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς»* (Μτθ. ιζ΄ 1-9).

Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ τροπάριον τῆς ζ΄ ᾠδῆς τοῦ β΄ κανόνος τῆς ἑορτῆς *«Νῦν τὰ ἀνήκουστα ἠκούσθη»*. Κοινωνικὸν *«Ἐν τῷ φωτὶ τῆς δόξης τοῦ προσώπου σου, Κύριε, πορευσόμεθα εἰς τὸν αἰῶνα· ἀλληλούια»*· ἀντὶ τοῦ *Εἴδομεν τὸ φῶς* τὸ *«Μετεμορφώθης ἐν τῷ ὄρει»*.

[Πολλαχοῦ, κατὰ παράδοσιν, προτίθενται ὑπὸ τὴν εἰκόνα τοῦ δεσπότου Χριστοῦ ὥριμοι σταφυλαὶ καὶ μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν ψάλλονται τὸ ἀπολυτίκιον, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς, καὶ ἀναγινώσκεται παρὰ τοῦ ἱερέως ἡ εὐχὴ «Εἰς εὐλόγησιν σταφυλῆς»· *«Εὐλόγησον, Κύριε, τὸν καρπὸν τοῦτον τῆς ἀμπέλου»* (βλ. Ἱερατικόν).]

Ἐν τῇ τραπέζῃ ἰχθύος κατάλυσις.

***Εἰδήσεις**. 1. Ἀπὸ αὔριον μέχρι τῆς 12ης τοῦ μηνός, τῶν κανόνων τοῦ Μηναίου προτάσσονται οἱ κανόνες τῆς Μεταμορφώσεως (τῇ μὲν 7ῃ, 9ῃ καὶ 11ῃ ὁ α΄ κανών, τῇ δὲ 8ῃ, 10ῃ καὶ 12ῃ ὁ β΄)· ἐὰν ἑορτάζεται καὶ ἅγιος, ψάλλονται καταβασίαι* «Σταυρὸν χαράξας».

2. Ἀπὸ σήμερον ἕως τῆς 12ης Αὐγούστου εἰς τὴν λειτουργίαν ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν ἐφυμνίων αὐτῶν (Τ.Μ.Ε., σελ. 49, §5)· εἰσοδικὸν «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἐν τῷ ὄρει τῷ Θαβώρ»· *κοντάκιον* «Ἐπὶ τοῦ ὄρους μετεμορφώθης». *Ἕως τῆς θ΄ ὥρας τῆς 13ης Αὐγούστου, ἐν ᾗ ἀποδίδεται ἡ ἑορτή, ἀπόλυσις* «Ὁ ἐν τῷ ὄρει τῷ Θαβὼρ μεταμορφωθεὶς» *κ.τ.λ., ὡς ἐν τῇ 6ῃ Αὐγούστου.*

---

* Ἔστω γνωστὸν ὅτι νεώτεραι λειτουργικαὶ ἐκδόσεις ἔχουν ὡς εἰσοδικὸν τόδε· *«Θαβὼρ καὶ Ἑρμὼν ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιάσονται. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν τῷ ὄρει τῷ Θαβὼρ μεταμορφωθείς».*

Σημείωσις. *Τῷ Σαββάτῳ ἑσπέρας τελεῖται κατὰ τάξιν ὁ ἑσπερινὸς μετὰ τῶν ἀναστασίμων τῆς Κυριακῆς, ἄνευ παρακλήσεως.*

7. † ΚΥΡΙΑΚΗ Η΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ, μετὰ τὴν ἑορτήν. Δομετίου ὁσιομάρτυρος τοῦ Πέρσου (†363). Νικάνορος ὁσίου (†1519), κτίτορος τῆς ἱ. μονῆς «Ζάβορδας» Γρεβενῶν· Θεοδοσίου ὁσίου, προστάτου Ἀργολίδος. Ἦχος βαρύς, ἑωθινὸν η΄.

Σημείωσις. *Κατὰ παγίαν τάξιν τοῦ Τ.Μ.Ε. (διατάξεις 6ης Αὐγ. §§ 7-9) ἡ μὴ ἑορτάσιμος ἀκολουθία τοῦ ἁγίου τοῦ Μηναίου καταλιμπάνεται (λεγομένη ἐν τοῖς ἀποδείπνοις).*

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

ΕΙΣ ΤΟ *«ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ»* ἀναστάσιμα 6, τῆς ἑορτῆς ἰδιόμελα 4 *«Πρὸ τοῦ σταυροῦ σου, Κύριε, ὄρος»* κ.λπ. (ἅ περ ζήτει εἰς τὸν ἑσπερινὸν τῆς ἑορτῆς), Δόξα, *«Δεῦτε ἀναβῶμεν»* (λιτῆς τῆς ἑορτῆς), Καὶ νῦν, *«Μήτηρ μὲν ἐγνώσθης»*.

ΕΙΣΟΔΟΣ, *«Φῶς ἱλαρὸν»* καὶ τὸ μέγα προκείμενον *«Ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐν τῷ οὐρανῷ»* μετὰ τῶν στίχων αὐτοῦ ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Νόμου καὶ προφητῶν σε Χριστέ»* (λιτῆς τῆς ἑορτῆς).

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ *«Κατέλυσας τῷ σταυρῷ σου»*, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Μετεμορφώθης ἐν τῷ ὄρει»*.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ *«Ὁ ἐν τῷ ὄρει τῷ Θαβὼρ μεταμορφωθεὶς ἐν δόξῃ ἐνώπιον τῶν ἁγίων αὐτοῦ μαθητῶν καὶ ἀποστόλων καὶ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν...»*

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς *«Μετεμορφώθης»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* ἀπολυτίκια *«Κατέλυσας τῷ σταυρῷ σου»*, Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, *«Μετεμορφώθης»*. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ Ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα τῶν δύο στιχολογιῶν ἀλλ᾽ ἀντὶ θεοτοκίων τὰ μεθέορτα τῆς 7ης Αὐγούστου. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (η΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος μετὰ τῶν εἱρμῶν καὶ ὁ α΄ τῆς ἑορτῆς. Ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς [τὸ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς καὶ] τὸ μεθέορτον μεσῴδιον κάθισμα *«Τῆς θείας δόξης σου»* (τῆς 7ης Αὐ-

γούστου). Ἀφ᾽ ς΄ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ *«Σταυρὸν χαράξας»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Μυστικὸς εἶ, Θεοτόκε»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ., τὸ η΄ ἀναστάσιμον *«Δύο ἀγγέλους βλέψασα»*, καὶ τὸ μεθέορτον *«Πρὸ τοῦ σταυροῦ σου, Κύριε»* (7ης Αὐγούστου).

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ ἀναστάσιμα 4 καὶ τῆς ἑορτῆς στιχηρὰ προσόμοια 3 *«Πρὸ τοῦ τιμίου σταυροῦ σου»* κ.λπ. (ἅ περ ζήτει εἰς τοὺς αἴνους τῆς 6ης Αὐγ.) εἰς 4, μὲ στίχους εἰς τὰ δύο τελευταῖα *«Σοὶ εἰσὶν οἱ οὐρανοὶ καὶ σὴ ἐστὶν ἡ γῆ»*, *«Θαβὼρ καὶ Ἑρμὼν ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιάσονται»*, Δόξα, τὸ η΄ ἑωθινὸν *«Τὰ τῆς Μαρίας δάκρυα»*, Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*. Δοξολογία μεγάλη, *«Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος»* (ἢ *«Σήμερον σωτηρία»*).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν ἐφυμνίων αὐτῶν, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ *«Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν»*.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκια *«Κατέλυσας τῷ σταυρῷ σου»*, *«Μετεμορφώθης»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Ἐπὶ τοῦ ὄρους μετεμορφώθης»*.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος Κυρ. η΄ ἐπιστ., *«Παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου»* (Α΄ Κορ. α΄ 10-17)· Εὐαγγέλιον Κυρ. η΄ Ματθ., *«Εἶδεν ὁ Ἰησοῦς πολὺν ὄχλον»* (Μτθ. ιδ΄ 14-22).

Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Ἄξιον ἐστίν»*. Κοινωνικὸν *«Αἰνεῖτε»· «Εἴδομεν τὸ φῶς»,* καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

Τῇ Κυριακῇ ἑσπέρας ὁ ἑσπερινὸς τῆς 8ης Αὐγ. μετὰ τῆς μεγάλης παρακλήσεως. Ἐν τέλει τὸ ἀπολυτίκιον *«Μετεμορφώθης»*. [Ἐν τῇ ἀπολύσει μνημονεύεται ὁ ἅγιος τῆς 8ης Αὐγούστου.]

8. Δευτέρα. Αἰμιλιανοῦ ἐπισκ. Κυζίκου (†813-20). Μύρωνος ἐπισκ. Κρήτης (†350), Τριανταφύλλου νεομ. ἐκ Ζαγορᾶς (†1680), Ἀναστασίου νεομ. τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ (†1794). Καλλινίκου μητροπολίτου Ἐδέσσης (†1984).

Εἰς πάσας τὰς μεθεόρτους καθημερινὰς ἡ ἀκολουθία ψάλλεται μόνον ἐκ τοῦ Μηναίου (ὅρα ἔμπροσθεν, γεν. τυπ. διατάξεις §§52-63).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. θ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Α΄ Κορ. ια΄ 31-ιβ΄ 6).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτέρας θ΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. ιη΄ 1-11).

Τῇ Δευτέρᾳ ἑσπέρας ὁ ἑσπερινὸς τῆς 9ης Αὐγ. μετὰ τῆς μικρᾶς παρακλήσεως. Ἐν τέλει τὸ ἀπολυτίκιον *«Μετεμορφώθης»* [ἐν τῇ ἀπολύσει μνημονεύεται ὁ ἅγιος τῆς 9ης Αὐγούστου].

9. Τρίτη. Ματθίου τοῦ ἀποστόλου (†63).

Ἀπόστολος: ἀποστόλου, Δευτέρας διακαιν. (Πρξ. α΄ 12-17, 21-26).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. θ΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. ιη΄ 18-22, ιθ΄ 1-2, 13-15).

Τῇ Τρίτῃ ἑσπέρας ὁ ἑσπερινὸς τῆς 10ης Αὐγ. μετὰ τῆς μεγάλης παρακλήσεως. Ἐν τέλει τὸ ἀπολυτίκιον *«Μετεμορφώθης»* [ἐν τῇ ἀπολύσει μνημονεύεται ὁ ἅγιος τῆς 10ης Αὐγούστου].

10. Τετάρτη. Λαυρεντίου ἀρχιδιακόνου καὶ μάρτυρος. Ξύστου ἐπισκόπου Ῥώμης τοῦ ἐξ Ἀθηνῶν (†258).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. θ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Α΄ Κορ. ιγ΄ 4-ιδ΄ 5).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. θ΄ ἑβδ. Ματθαίου (Μτθ. κ΄ 1-16).

Τῇ Τετάρτῃ ἑσπέρας ὁ ἑσπερινὸς τῆς 11ης Αὐγ. μετὰ τῆς μικρᾶς παρακλήσεως. Ἐν τέλει τὸ ἀπολυτίκιον *«Μετεμορφώθης»* [ἐν τῇ ἀπολύσει μνημονεύεται ὁ ἅγιος τῆς 11ης Αὐγούστου].

11. Πέμπτη. Εὔπλου διακόνου (†304). Νήφωνος ΚΠόλεως (†1502)· ἀνάμνησις θαύματος τοῦ ἁγ. Σπυρίδωνος ἐν Κερκύρᾳ (1716).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. θ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Α΄ Κορ. ιδ΄ 6-19).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. θ΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. κ΄ 17-28).

Τῇ Πέμπτῃ ἑσπέρας. Ὁ ἑσπερινὸς τῆς 12ης Αὐγούστου, ὡς ἔχει ἐν τῷ Μηναίῳ, μετὰ τῆς μεγάλης παρακλήσεως· ἐν τέλει τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ὁσίου *«Ὀρθοδοξίας ὁδηγέ»*, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ τῆς ἑορτῆς *«Μετεμορφώθης»*.

12. Παρασκευή. Φωτίου καὶ Ἀνικήτου τῶν μαρτύρων (†305-306).

Εἴδησις. *Σήμερον συμψάλλεται καὶ ἡ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Μαξίμου τοῦ ὁμολογητοῦ διὰ τὸ ἀποδίδοσθαι αὔριον τὴν ἑορτήν.*

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. θ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Α΄ Κορ. ιδ΄ 26-40).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. θ΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. κα΄ 12-14, 17-20).

Τῇ Παρασκευῇ ἑσπέρας. Ὁ ἑσπερινὸς τῆς ἀποδόσεως ψάλλεται ὡς τῇ κυρίᾳ ἡμέρᾳ τῆς ἑορτῆς, ἄνευ ὅμως τῶν ἀναγνωσμάτων καὶ ἄνευ τῆς λιτῆς, ἅ τινα καταλιμπάνονται. Μετὰ τὸ *«Νῦν ἀπολύεις»* συνάπτεται καὶ ἡ μικρὰ παράκλησις. Μετὰ τὸ τρισάγιον κ.λπ. τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς *«Μετεμορφώθης ἐν τῷ ὄρει»* τρίς.

13. Σάββατον. Ἀπόδοσις τῆς ἑορτῆς τῆς Μεταμορφώσεως· μετάθεσις λειψάνου τοῦ ἁγ. Μαξίμου τοῦ ὁμολογητοῦ.

Σημείωσις. *Τὴν ἀκολουθίαν τῆς ἑορτῆς ζήτει εἰς τὴν 6ην τοῦ μηνός.*

Τῷ Σαββάτῳ πρωί. Τὸ σύνηθες μεσονυκτικὸν τοῦ Σαββάτου, ἄνευ τῶν διὰ τὴν λιτὴν στιχηρῶν τῆς ἑορτῆς. Ὁ ὄρθρος ψάλλεται ὡς ἐν τῇ α΄ ἡμέρᾳ τῆς ἑορτῆς, ἀλλ᾽ ἄνευ τοῦ καθίσματος τοῦ πολυελέου καὶ ἄνευ τοῦ Εὐαγγελίου μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ· ὅθεν μετὰ τὰ δύο καθίσματα, ὁ ν΄ ψαλμὸς καὶ εὐθὺς οἱ κανόνες· συναξάριον τὸ τῆς 13ης τοῦ μηνός.

Εἰς τὴν λειτουργίαν ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τῆς ἑορτῆς· εἰς τὰ ἀναγνώσματα, προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τῆς ἑορτῆς (διὰ τὴν ἀπόδοσιν αὐτῆς)· Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. θ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. ιδ΄ 6-9)· Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. θ΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. ιε΄ 32-39). Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* ὁ εἱρμὸς τῆς θ΄ ᾠδῆς τοῦ α΄ κανόνος *«Ὁ τόκος σου ἄφθορος»*. Κοινωνικὸν *«Ἐν τῷ φωτὶ τῆς δόξης τοῦ προσώπου σου...»*· ἀντὶ τοῦ *Εἴδομεν τὸ φῶς* τὸ *«Μετεμορφώθης»*.

Σημείωσις. *Τῷ Σαββάτῳ ἑσπέρας τελεῖται κατὰ τάξιν ὁ ἑσπερινὸς μετὰ τῶν ἀναστασίμων τῆς Κυριακῆς, ἄνευ παρακλήσεως.*

14. † ΚΥΡΙΑΚΗ Θ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ. Προεόρτια τῆς κοιμήσεως τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, Μιχαΐου τοῦ προφήτου (η΄ π.Χ. αἰ.). Ἦχος πλ. δ΄, ἑωθινὸν θ΄ (Τ.Μ.Ε., 14 Αὐγούστου §§ 2-4).

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον *«Μετεμορφώθης»*· κοντάκιον *«Ἐπὶ τοῦ ὄρους»*· εὐχὴ μικρᾶς ἀπολύσεως «*Ὁ ἐν τῷ ὄρει τῷ Θαβώρ»*, ὡς εἰς τὸν ἑσπερινὸν τῆς ἑορτῆς.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

ΕΙΣ ΤΟ *«ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ»*, ἀναστάσιμα 6 καὶ προεόρτια 3 *«Ἐν κυμβάλοις ἠχήσωμεν»* κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, τῆς ἑορτῆς *«Τὴν πάνσεπτόν σου κοίμησιν»*, Καὶ νῦν, *«Ὁ βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν»*.

ΕΙΣΟΔΟΣ, *«Φῶς ἱλαρόν»*, τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς *«Ἡ τῶν οὐρανῶν ὑψηλοτέρα»*.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ *«Ἐξ ὕψους κατῆλθες»*, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Λαοί, προσκιρτήσατε»*.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν΄ ψαλμὸν ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἤχου, τὰ τριαδικὰ *«Ἄξιον ἐστί»*, τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὸ προεόρτιον ἀπολυτίκιον *«Λαοί, προσκιρτήσατε»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* ἀπολυτίκια *«Ἐξ ὕψους κατῆλθες»*, Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, *«Λαοί, προσκιρτήσατε»*. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειράν, ἀλλ᾽ ἀντὶ θεοτοκίων τὰ προεόρτια. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (θ΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ προεόρτιος μετὰ στίχου *«Ὑπεραγία Θεοτόκε»*· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὸ προεόρτιον μεσῴδιον κάθισμα *«Τὰ προεόρτια»*· ἀφ᾽ ς΄ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου... ταύτης τὴν κοίμησιν»* (βλέπε τοὺς εἱρμοὺς τοῦ β΄ κανόνος 15ης Αὐγ.)· *«Τὴν τιμιωτέραν»*· *«Ἅπας γηγενής... τὴν ἱερὰν μετάστασιν...»*

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ., τὸ θ΄ ἀναστάσιμον *«Συγκεκλεισμένων, δέσποτα»* καὶ τὸ προεόρτιον *«Σοῦ τῆς σεπτῆς κοιμήσεως»*.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ προεόρτια 4, μετὰ στίχων εἰς τὰ δύο τελευταῖα: α) *«Ἀνάστηθι, Κύριε, εἰς τὴν ἀνάπαυσίν σου, σὺ καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ ἁγιάσματός σου»*, β) *«Ὤμοσε Κύριος τῷ Δαυὶδ ἀλήθειαν καὶ οὐ μὴ ἀθετήσει αὐτήν»*, Δόξα, τὸ θ΄ ἑωθινὸν *«Ὡς ἐπ᾽ ἐσχάτων»*, Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*. Δοξολογία μεγάλη, *«Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος»* (ἢ *«Σήμερον σωτηρία»*).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ς΄ ᾠδῆς τοῦ προεορτίου κανόνος].

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκια *«Ἐξ ὕψους κατῆλθες»*, *«Λαοὶ προσκιρτήσατε»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον προεόρτιον *«Τῇ ἐνδόξῳ μνήμῃ σου»*.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τοῦ ἤχου. Ἀπόστολος: Κυρ. θ΄ ἐπιστ., *«Θεοῦ ἐσμεν συνεργοί»* (Α΄ Κορ. γ΄ 9-17)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. θ΄ Ματθ., *«Ἠνάγκασεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ»* (Μτθ. ιδ΄ 22-34).

Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Ἄξιον ἐστίν»*. Κοινωνικὸν *«Αἰνεῖτε»· «Εἴδομεν τὸ φῶς»,* καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

15. Δευτέρα. † Η ΚΟΙΜΗΣΙΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΔΕΣΠΟΙΝΗΣ ΗΜΩΝ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΚΑΙ ΑΕΙΠΑΡΘΕΝΟΥ ΜΑΡΙΑΣ. (Τ.Μ.Ε., 15 Αὐγούστου §§1-3.)

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκια *«Ἐξ ὕψους κατῆλθες»*, Δόξα, *«Λαοὶ προσκιρτήσατε»·* κοντάκιον *«Τῇ ἐνδόξῳ μνήμῃ σου»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ἡ ἀκολουθία ἅπασα ὡς ἔχει εἰς τὸ Μηναῖον, ἀλλὰ τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ θὰ ψαλοῦν εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Τὸ ἀπολυτίκιον *«Ἐν τῇ γεννήσει»* τρίς (ὡσαύτως καὶ εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»*). Ἀπόλυσις *«Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν ταῖς πρεσβείαις τῆς παναχράντου αὐτοῦ μητρός, ἧς τὴν κοίμησιν ἑορτάζομεν, δυνάμει τοῦ τιμίου...»*

Εἰς τὸν ὄρθρον. Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Μηναίου. Εὐαγγέλιον τῆς ἑορτῆς *«Ἀναστᾶσα Μαριάμ»*. Οἱ δύο κανόνες μετὰ τῶν εἱρμῶν καὶ μετὰ στίχου *«Ὑπεραγία Θεοτόκε, σῶσον ἡμᾶς»*. Καταβασίαι *«Πεποικιλμένη τῇ θείᾳ δόξῃ»·* ἡ θ΄ ᾠδὴ τῶν δύο κανόνων μετὰ τῶν μεγαλυναρίων, εἰς μὲν τὸν α΄ *«Αἱ γενεαὶ πᾶσαι μακαρίζομέν σε»*, εἰς δὲ τὸν β΄ *«Ἄγγελοι τὴν κοίμησιν τῆς παρθένου»*, καὶ ὁ εἱρμὸς *«Αἱ γενεαὶ πᾶσαι... Νενίκηνται τῆς φύσεως οἱ ὅροι»*. Ἐξαποστειλάριον, αἶνοι κ.λπ. ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Δοξολογία μεγάλη, *«Ἐν τῇ γεννήσει»* ἅπαξ.

Σημείωσις. *Ἐνιαχοῦ, κατὰ παλαιὸν ἔθος, ψάλλονται καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ ἀμφοτέρων τῶν κανόνων τῆς ἑορτῆς* «Πεποικιλμένη τῇ θείᾳ δόξῃ» *καὶ* «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου» *(βλέπε εἰς τὸ Μηναῖον τὴν πρὸ τῶν κανόνων τῆς ἑορτῆς ὑπάρχουσαν διάταξιν).*

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα τὰ τῆς ἑορτῆς. Εἰσοδικὸν *«Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν ἁγίοις θαυμαστός»*. Μετὰ τὴν εἴσοδον μόνον τὸ ἀπολυτίκιον *«Ἐν τῇ*

γεννήσει» καὶ τὸ κοντάκιον *«Τὴν ἐν πρεσβείαις»*. Ἀπόστολος: τῆς ἑορτῆς, 15 Αὐγ. ἢ 8 Σεπτ., *«Τοῦτο φρονείσθω ἐν ὑμῖν»* (Φιλιπ. β΄ 5-11)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, *«Εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς κώμην τινά»* (Λκ. ι΄ 38-42, ια΄ 27-28). Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* ὁ εἱρμὸς *«Αἱ γενεαὶ πᾶσαι... Νενίκηνται τῆς φύσεως»*. Κοινωνικὸν *«Ποτήριον σωτηρίου»· «Εἴδομεν τὸ φῶς»,* καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

Εἰδήσεις. *1. Ἀπὸ αὔριον μέχρι τῆς 22ας τοῦ μηνός, τῶν κανόνων τοῦ Μηναίου προτάσσονται οἱ τῆς ἑορτῆς τῆς κοιμήσεως· τῇ μὲν 16ῃ, 18ῃ, 20ῇ καὶ 22ᾳ τοῦ μηνὸς ὁ α΄ κανών, τῇ δὲ 17ῃ, 19ῃ καὶ 21ῃ ὁ β΄.*

2. Ἐπίσης ἀπὸ αὔριον μέχρι τῆς 23ης Αὐγούστου, ἐὰν ἑορτάζεται ἅγιος, ψάλλονται καταβασίαι «Πεποικιλμένη». *Ἐν ταῖς λειτουργίαις, τὰ ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς (Τ.Μ.Ε., σελ. 49, §5)· κοντάκιον* «Τὴν ἐν πρεσβείαις».

16. Τρίτη. Ἡ ἐξ Ἐδέσσης ἀνακομιδὴ τοῦ ἱεροῦ μανδηλίου (944). Διομήδους μάρτυρος (†298). Τιμοθέου ἐπισκ. Εὐρίπου (†1578), Γερασίμου τοῦ ἐν Κεφαλληνίᾳ (†1579), Ἀποστόλου (†1680) καὶ Σταματίου νεομαρτύρων· τῶν ἐν Μεγάροις 6 μαρτύρων. Ἀκακίου ἁγίου, Ἰωσὴφ ὁσίου τοῦ ἡσυχαστοῦ (†1959).

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Μετὰ τὸν προοιμιακὸν (ἄνευ Ψαλτηρίου) εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»* στιχηρὰ προσόμοια τοῦ ἱεροῦ μανδηλίου 3 καὶ τῆς ἑορτῆς 3 (τὰ τοῦ μικροῦ ἑσπερινοῦ) *«Ποίοις οἱ εὐτελεῖς χείλεσι»* (βλέπε 15 Αὐγ.), Δόξα, Καὶ νῦν, *«Δεῦτε τὴν παγκόσμιον κοίμησιν»* (16 Αὐγ.). Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ τῆς σειρᾶς *«Δῆμος τῶν μαθητῶν»*, Δόξα, Καὶ νῦν, μεθέορτον *«Ὅτε πρὸς τὸν ἐκ σοῦ»*. Ἀπολυτίκια *«Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου»*, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Ἐν τῇ γεννήσει»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Ὁ ἑξάψαλμος καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· κανόνες, ὁ α΄ τῆς ἑορτῆς καὶ ὁ τοῦ ἱ. μανδηλίου (μετὰ στίχου *«Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι»*). Καταβασίαι *«Πεποικιλμένη τῇ θείᾳ δόξῃ»· «Τὴν τιμιωτέραν»* καὶ ὁ εἱρμὸς *«[Αἱ γενεαὶ πᾶσαι...] Νενίκηνται τῆς φύσεως οἱ ὅροι»*. Ἐξαποστειλάριον τὸ τῆς σειρᾶς *«Τῶν ἀποστόλων ὁ δῆμος»* δίς. Εἰς τοὺς αἴνους τὰ τοῦ ἑσπερινοῦ 3 προσόμοια τοῦ ἁγίου μανδηλίου *«Ποίοις οἱ γηγενεῖς ὄμμασιν»* εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Ἡ τῶν οὐρανῶν ὑψηλοτέρα»* (ζήτει εἰς τὴν λιτὴν 15 Αὐγούστου). Δοξολογία μεγάλη καὶ ἀπολυτίκιον *«Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἐὰν προτιμηθοῦν ἀντίφωνα, θὰ ψαλοῦν τὰ τῆς ἑορτῆς. Εἰσοδικὸν *«Δεῦτε προσκυνήσωμεν»*. Ἀπολυτίκια *«Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου», «Ἐν τῇ γεννήσει»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ· κοντάκιον *«Τὴν ἐν πρεσβείαις»*. Ἀπόστολος: 16ης Αὐγ., ζήτει Σαβ. πρὸ τῶν Φώτων (Α΄ Τιμ. γ΄ 13-δ΄ 5)· Εὐαγγέλιον: ἱεροῦ μανδηλίου, 16ης Αὐγ. (Λκ. θ΄ 51-57, ι΄ 22-24 καὶ ιγ΄ 22). *«Ἄξιον ἐστίν»· «Αἰνεῖτε τὸν Κύριον», «Εἴδομεν τὸ φῶς»*.

17. Τετάρτη. Μύρωνος μάρτυρος. Παύλου καὶ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ Ἰουλιανῆς (†257), Δημητρίου ὁσιομάρτυρος τοῦ ἐκ Σαμαρίνης (†1808), Παναγίας τῆς Γουμενίσσης.

Εἰς πάσας τὰς μεθεόρτους καθημερινὰς ἡ ἀκολουθία ψάλλεται μόνον ἐκ τοῦ Μηναίου (ὅρα ἔμπροσθεν, γεν. τυπ. διατάξεις §§52-63).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. ι΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Α΄ Κορ. ις΄ 4-12).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ι΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. κα΄ 28-32).

18. Πέμπτη. Φλώρου καὶ Λαύρου μαρτύρων. Λέοντος καὶ Ἑρμοῦ· ἀνακομιδὴ λειψάνων Ἀρσενίου ὁσίου τοῦ ἐν Πάρῳ (†1877).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. ι΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Β΄ Κορ. α΄ 1-7).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ι΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. κα΄ 43-46).

19. Παρασκευή. Ἀνδρέου μεγαλομάρτυρος (δ΄ αἰ.). Τιμοθέου, Εὐτυχιανοῦ, Στρατηγίου μαρτύρων (†304).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. ι΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Β΄ Κορ. α΄ 12-20).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ι΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. κβ΄ 23-33).

20. Σάββατον. Σαμουὴλ προφήτου (1144 π.Χ.), Λουκίου μάρτυρος τοῦ βουλευτοῦ (γ΄ αἰ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. ι΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ῥωμ. ιε΄ 30-33).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ι΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. ιζ΄ 24-ιη΄ 4).

21. † ΚΥΡΙΑΚΗ μετὰ τὴν ἑορτήν. Θαδδαίου ἀποστόλου (α΄ αἰ.), Βάσσης μάρτυρος καὶ τῶν τέκνων αὐτῆς (γ΄ αἰ.). Ἦχος α΄, ἑωθινὸν ι΄.

Σημείωσις. *Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Τ.Μ.Ε. (15 Αὐγ. §§ 13-15), ἡ ἐν τῷ Μηναίῳ μὴ ἑορτάσιμος ἀκολουθία τῶν ἁγίων σήμερον καταλιμπάνεται.*

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

ΕΙΣ ΤΟ *«ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ»*, ἀναστάσιμα 6 καὶ τῆς κυρίας ἡμέρας τῆς ἑορτῆς προσόμοια 3 *«Ὦ τοῦ παραδόξου θαύματος»* κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, *«Ἡ τῶν οὐρανῶν ὑψηλοτέρα»* (ζήτει εἰς τὴν λιτὴν τῆς 15ης Αὐγ.), Καὶ νῦν, *«Τὴν παγκόσμιον δόξαν»*.

ΕΙΣΟΔΟΣ, *«Φῶς ἱλαρόν»*, τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Ἄσατε, λαοί, τῇ μητρί»* (ζήτει εἰς τὴν λιτὴν τῆς ἑορτῆς).

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ *«Τοῦ λίθου σφραγισθέντος»*, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Ἐν τῇ γεννήσει»*.

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς *«Ἐν τῇ γεννήσει»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* ἀπολυτίκια *«Τοῦ λίθου σφραγισθέντος»*, Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, *«Ἐν τῇ γεννήσει»*. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα τῶν δύο στιχολογιῶν, ἀλλ᾽ ἀντὶ θεοτοκίων τὰ μεθέορτα καθίσματα τῆς 21ης Αὐγούστου. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ι΄) μετὰ τῆς συνήθους τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ ὁ ἀναστάσιμος μετὰ τῶν εἱρμῶν καὶ ὁ β΄ τῆς ἑορτῆς (15 Αὐγ.) ἄνευ τῶν εἱρμῶν· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς [τὸ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς χῦμα καὶ ψάλλομεν] τὸ μεσῴδιον κάθισμα *«Ἡ Θεὸν συλλαβοῦσα ἄνευ σπορᾶς»* (τῆς 21ης τοῦ μηνός)· ἀφ᾽ ς΄ ἀναστάσιμον κοντάκιον καὶ οἶκος καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ *«Πεποικιλμένη τῇ θείᾳ δόξῃ»· «Τὴν τιμιωτέραν», «[Αἱ γενεαὶ πᾶσαι...] Νενίκηνται τῆς φύσεως οἱ ὅροι»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ., τὸ ι΄ ἀναστάσιμον *«Τιβεριάδος θάλασσα»* καὶ τὸ τῆς ἑορτῆς *«Ἀπόστολοι ἐκ περάτων»* ἅπαξ.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ ἀναστάσιμα 4 καὶ τὰ τῆς κυρίας ἡμέρας τῆς ἑορτῆς *«Τῇ ἐνδόξῳ κοιμήσει σου»* κ.λπ. (δευτεροῦντες τὸ πρῶτον), εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα: α΄) *«Ἀνάστηθι, Κύριε, εἰς τὴν ἀνάπαυσίν σου, σὺ καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ ἁγιάσματός σου»*, β΄) *«Ὤμοσε Κύριος τῷ Δαυὶδ ἀλήθειαν καὶ οὐ μὴ ἀθετήσει αὐ-*

τήν», Δόξα, τὸ ι΄ ἑωθινὸν *«Μετὰ τὴν εἰς ᾅδου κάθοδον»*, Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*. Δοξολογία μεγάλη, *«Σήμερον σωτηρία»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἐὰν προτιμηθοῦν ἀντίφωνα, ψάλλονται τὰ τῆς ἑορτῆς, ἀλλ᾽ εἰς τὸ β΄ μὲ ἐφύμνιον *«Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἀναστάς»**.

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ *«Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἀναστάς»*.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκια *«Τοῦ λίθου σφραγισθέντος», «Ἐν τῇ γεννήσει»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Τὴν ἐν πρεσβείαις»*.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: Κυρ. ι΄ ἐπιστ., *«Ὁ Θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους»* (Α΄ Κορ. δ΄ 9-16)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. ι΄ Ματθ., *«Ἄνθρωπός τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ»* (Μτθ. ιζ΄ 14-23).

Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Ἄξιον ἐστίν»*. Κοινωνικὸν *«Αἰνεῖτε»· «Εἴδομεν τὸ φῶς»,* καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

22. Δευτέρα. Ἀγαθονίκου μάρτυρος καὶ τῶν σὺν αὐτῷ (δ΄ αἰ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. ια΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Β΄ Κορ. β΄ 3-15).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ια΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. κγ΄ 13-22).

Εἴδησις. *Ἔνθα ψάλλεται σήμερον 22ᾳ τοῦ μηνὸς ἡ ἀκολουθία τῆς Παναγίας τῆς Προυσιωτίσσης (μετὰ τῶν μεθεόρτων), εἰς τὴν λειτουργίαν Ἀπόστολος τῆς 21ης Νοεμ.,* «Εἶχεν ἡ πρώτη σκηνή», *καὶ Εὐαγγέλιον τῆς 8ης Σεπτ.,* «Εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς κώμην τινά».

23. Τρίτη. Ἀπόδοσις τῆς ἑορτῆς τῆς κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου (Παναγίας τῆς Προυσιωτίσσης). Λούπου μάρτυρος (δ΄ αἰ.), Εἰρηναίου ἐπισκόπου Λουγδούνων (†202).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναίῳ διάταξιν τῆς ἑορτῆς τῆς 15ης Αὐγούστου, ἀλλ᾽ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἄνευ τοῦ

---

* Τὸ Τ.Μ.Ε. ῥητῶς ὁρίζει τὸ ἐφύμνιον *«Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν»*, ὁσάκις τὰ ἀντίφωνα τῶν θεομητορικῶν ἑορτῶν Κοιμήσεως, Γενεσίου καὶ Εἰσοδίων ψάλλονται ἐν Κυριακῇ (Τ.Μ.Ε., Προθεωρία §37· Αὐγ. 15ῃ, §§ 6 καὶ 19· Σεπτ. 8ῃ, §9· Νοεμ. 21ῃ, §10· Νοεμ. 25ῃ, §19). Ὁμοίως καὶ τὸ «Σύστημα Τυπικοῦ» §§ 110γ΄, 180, 190, 194, 260, 266, 271, 458, 463, 472, 1621, 1629, 1635, 1645.

Ψαλτηρίου καὶ τῶν ἀναγνωσμάτων, ἐν δὲ τῷ μεσονυκτικῷ ἄνευ τῶν στιχηρῶν τῆς λιτῆς. Ἐν τῷ ὄρθρῳ καταλιμπάνονται ὁ πολυέλεος, τὸ κάθισμα αὐτοῦ, καὶ τὸ Εὐαγγέλιον μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ· ὅθεν μετὰ τὰ δύο πρῶτα καθίσματα, ὁ ν΄ ψαλμὸς καὶ εὐθὺς οἱ κανόνες. Ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς, ἀντὶ τῆς ὑπακοῆς, τὸ διὰ τὸν πολυέλεον παραλειφθὲν κάθισμα *«Ἐν τῇ γεννήσει σου»*· συναξάριον ἀναγινώσκεται τὸ τῆς 23ης Αὐγούστου. Ἐν τῇ λειτουργίᾳ ἀντίφωνα, ἀπολυτίκιον, κοντάκιον καὶ ἀναγνώσματα τὰ τῆς ἑορτῆς (Ἀπόστολος Φιλιπ. β΄ 5-11· Εὐαγγέλιον Λκ. ι΄ 38-42, ια΄ 27-28). Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* ὁ εἱρμὸς *«Αἱ γενεαὶ πᾶσαι... Νενίκηνται τῆς φύσεως»*· κοινωνικὸν *«Ποτήριον σωτηρίου»*· *«Εἴδομεν τὸ φῶς»,* καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

Σημείωσις. *Τὰ ἀναγνώσματα τῆς ἑορτῆς λέγονται καὶ εἰς τοὺς ναοὺς ἔνθα σήμερον συμψάλλεται ἐξ ἰδιαιτέρας φυλλάδος καὶ ἡ ἀκολουθία τῆς Παναγίας τῆς Προυσιωτίσσης.*

Εἴδησις. *Ἀπὸ αὔριον ἄρχεται ἡ χρῆσις τῆς Παρακλητικῆς, μέχρι τῆς 5ης Σεπτεμβρίου. Ἐπίσης, ἐὰν ἑορτάζεται ἅγιος, μέχρι μὲν τῆς 21ης Σεπτεμβρίου ψάλλονται καταβασίαι* «Σταυρὸν χαράξας»*· μέχρι δὲ τῆς 12ης Σεπτεμβρίου κοντάκιον* «Ἰωακεὶμ καὶ Ἄννα» *(πλὴν τῆς 31ης Αὐγούστου, 1ης καὶ 7ης Σεπτεμβρίου).*

24. Τετάρτη. Εὐτυχοῦς ἱερομάρτυρος (β΄ αἰ.). Κοσμᾶ τοῦ νέου ἱερομάρτυρος τοῦ Αἰτωλοῦ (†1779)· μετάθεσις τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγ. Διονυσίου Αἰγίνης (1624).

Διὰ τὰς ἐν καθημερινῇ ἀκολουθίας μετὰ Παρακλητικῆς βλέπε ἔμπροσθεν εἰς τὰς γενικὰς τυπικὰς διατάξεις (§§1-30).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. ια΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Β΄ Κορ. γ΄ 4-11).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ια΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. κγ΄ 29-39).

Σημείωσις. *Ἔνθα ἑορτάζεται ὁ νεομάρτυς Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλὸς ἢ ὁ ἅγιος Διονύσιος, ἡ ἀκολουθία ἑκατέρου ψάλλεται ἑορτάσιμος κατὰ τὴν εἰς ἑκάστην φυλλάδα διαλαμβανομένην τάξιν, ἀλλὰ καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ* «Σταυρὸν χαράξας». *Εἰς τὴν λειτουργίαν κοντάκιον* «Ἰωακεὶμ καὶ Ἄννα» *καὶ ἀναγνώσματα τὰ τοῦ ἑορταζομένου ἁγίου.*

25. Πέμπτη. Τίτου ἀποστόλου, ἐπισκόπου Γορτύνης Κρήτης· ἡ ἐπάνοδος τοῦ λειψάνου τοῦ ἀποστόλου Βαρθολομαίου.

Ἀπόστολος: ἀποστ. Τίτου, 25 Αὐγ. (Τίτ. α΄ 1-5, β΄ 15-γ΄ 2, 12-15).

Εὐαγγέλιον: ἀποστόλων, 12 Νοεμ. (Μτθ. ε΄ 14-19).

26. Παρασκευή. Ἀδριανοῦ καὶ Ναταλίας τῶν μαρτύρων (δ΄ αἰ.).
Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. ια΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Β΄ Κορ. δ΄ 13-18).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ια΄ ἑβδ. Ματθαίου (Μτθ. κδ΄ 27-33, 42-51).

27. Σάββατον. Ποιμένος ὁσίου (†450)· Ἀνθούσης καὶ Φανουρίου τῶν μαρτύρων.

Τάξις Σαββάτου μὲ «Ἀλληλούια» (βλ. ἔμπροσθεν §§45-51).
Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. ια΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Α΄ Κορ. α΄ 3-9).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ια΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. ιθ΄ 3-12).

Σημείωσις. *Ἑορτάσιμος ἀκολουθία τοῦ μεγαλομάρτυρος Φανουρίου εὑρίσκεται εἴτε ἐν τέλει τοῦ Μηναίου εἴτε εἰς ἰδιαιτέραν φυλλάδα, ἥ τις τυχὸν προτιμηθεῖσα ψάλλεται ὡς ἔχει ἐκεῖ· ἡ δὲ ἐν τῷ Μηναίῳ ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καταλιμπάνεται (λεγομένη ἐν τοῖς ἀποδείπνοις).*

28. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΑ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ. Μωυσέως ὁσίου τοῦ Αἰθίοπος (δ΄ αἰ.). Διομήδους, Λαυρεντίου μαρτύρων, Ἐζεκίου βασιλέως τοῦ δικαίου (750 π.Χ.). Ἦχος β΄, ἑωθινὸν ια΄.

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον *«Ἀπόστολοι, μάρτυρες»*, Δόξα, *«Μνήσθητι, Κύριε»*· κοντάκιον *«Ὡς ἀπαρχάς»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»*, ἀναστάσιμα 7 καὶ τοῦ Μηναίου 3, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Παρῆλθεν ἡ σκιά»*. Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον *«Ὦ θαύματος καινοῦ»*. Ἀπολυτίκιον *«Ὅτε κατῆλθες»*, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Πάντα ὑπὲρ ἔννοιαν»*.

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὸ ἀπολυτίκιον *«Ὅτε κατῆλθες»*, Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, *«Πάντα ὑπὲρ ἔννοιαν»*. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειράν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ια΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ τοῦ Μηναίου· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὸ μεσῴδιον τοῦ Μηναίου κάθισμα μετὰ τοῦ θεοτοκίου· ἀφ᾽ ς΄ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ *«Σταυρὸν χαράξας»*· *«Τὴν τιμιωτέραν»*· *«Μυστικὸς εἶ, Θεοτόκε»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ, τὸ ια΄ ἀναστάσιμον *«Μετὰ τὴν θείαν ἔγερσιν»* καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ *«Ὦ φοβερὸν μυστήριον»*.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ ἀναστάσιμα 8, Δόξα, τὸ ια΄ ἑωθινὸν *«Φανερῶν ἑαυτόν»*, Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*. Δοξολογία μεγάλη, *«Σήμερον σωτηρία»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ 8 μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια *«Ὅτε κατῆλθες»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Ἰωακεὶμ καὶ Ἄννα»*. Ἀπόστολος: Κυρ. ια΄ ἐπιστ., *«Ἡ σφραγὶς τῆς ἐμῆς ἀποστολῆς»* (Α΄ Κορ. θ΄ 2-12)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. ια΄ Ματθ., *«Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία... βασιλεῖ ὃς ἠθέλησε συνᾶραι»* (Μτθ. ιη΄ 23-35). Κοινωνικὸν *«Αἰνεῖτε»,* καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

29. Δευτέρα. † Μνήμη τῆς ἀποτομῆς τῆς τιμίας κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου. Θεοπίστης ὁσίας τῆς ἐξ Αἰγίνης.

Ἡ ἑορτάσιμος ἀκολουθία τοῦ Προδρόμου «ψάλλεται ὡς ἔστι διατεταγμένη ἐν τῷ Μηναίῳ» (Τ.Μ.Ε. 29 Αὐγ. §1), ἄνευ Παρακλητικῆς. Τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Εἰς τὸν ὄρθρον Εὐαγγέλιον τοῦ Προδρόμου, Τρίτῃ ζ΄ ἑβδ. Ματθ., *«Ἤκουσεν Ἡρῴδης ὁ τετράρχης»* (Μτθ. ιδ΄ 1-13)· καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ *«Σταυρὸν χαράξας»*. Εἰς τὴν λειτουργίαν, μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια τοῦ Προδρόμου καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, ἐπισφραγιστικὸν κοντάκιον *«Ἰωακεὶμ καὶ Ἄννα»*· Ἀπόστολος τοῦ Προδρόμου, 29 Αὐγ., *«Ὡς ἐπλήρου ὁ Ἰωάννης τὸν δρόμον»* (Πρξ. ιγ΄ 25-32)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, *«Ἤκουσεν Ἡρῴδης ὁ βασιλεύς»* (Μρ. ς΄ 14-30)· κοινωνικὸν *«Εἰς μνημόσυνον»*.

Εἴδησις. *Ἐν τῇ τραπέζῃ νηστεία.*

30. Τρίτη. Ἀπόδοσις τῆς μνήμης τῆς ἀποτομῆς τῆς τ. κεφαλῆς Ἰωάννου τοῦ προδρόμου· Ἀλεξάνδρου (†340), Ἰωάννου (†595), Παύλου (†784) πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. ιβ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Β΄ Κορ. ε΄ 15-21).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. ιβ΄ ἑβδ. Ματθ. (Μρ. α΄ 16-22).

31. Τετάρτη. Τὰ καταθέσια τῆς τιμίας ζώνης τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐν τῷ ἐν Κων/πόλει ναῷ αὐτῆς τῷ ἐν τοῖς Χαλκοπρατείοις.

Ἡ ἀκολουθία κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναίῳ τάξιν, δίχα Παρακλητικῆς. Εἰς τὸν ἑσπερινὸν εἴσοδος μετὰ θυμιατοῦ. Τὸ ἀπολυτίκιον *«Θεοτόκε ἀειπάρθενε»* εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ *«Θεὸς Κύριος»* δίς. Εἰς τὸν ὄρθρον καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ *«Σταυρὸν χαράξας»*· στιχολογοῦμεν καὶ τὸ *«Μεγαλύνει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον»* ἐπισυνάπτοντες *«Τὴν τιμιωτέραν»* ὡς εἴθισται. Εἰς τὴν λειτουργίαν κοντάκιον *«Τὴν θεοδόχον γαστέρα σου»*· Ἀπόστολος τῆς Θεοτόκου, 21 Νοεμ., *«Εἶχεν ἡ πρώτη σκηνή»* (Ἑβρ. θ΄ 1-7)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, 8 Σεπτ. τῆς λειτουργίας, *«Εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς κώμην τινά»* (Λκ. ι΄ 38-42, ια΄ 27-28)· *«Ἄξιον ἐστί»*· κοινωνικὸν *«Ποτήριον σωτηρίου»*· *«Εἴδομεν τὸ φῶς»*.

Σημειώσεις. *1. Τὸ τροπάριον* «Τὴν θεοδόχον γαστέρα σου» *ὁρίζεται ὡς κοντάκιον ἐν τῇ προθεωρίᾳ τοῦ Τ.Μ.Ε. (§40).*

2. Εἰς τὸ κείμενον τοῦ κοντακίου, ἐκ τυπογραφικοῦ ἐξάπαντος σφάλματος, γράφεται «περιλαβοῦσα» ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ «περιβαλοῦσα».

ΜΗΝ

Σεπτεμβριος

Μὴν Σεπτεμβρίος

ἔχων ἡμέρας τριάκοντα
Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 12 καὶ ἡ νὺξ ὥρας 12

1. Πέμπτη. † Ἀρχὴ τῆς Ἰνδίκτου, ἤ τοι τοῦ νέου ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους· Ἰησοῦ τοῦ Ναυή (1440 π.Χ.), Ἀμμοὺν διακόνου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ 40 γυναικῶν μαρτύρων· Καλλίστης, Εὐόδου καὶ Ἑρμογένους τῶν αὐταδέλφων μαρτύρων· Συμεὼν στυλίτου (†459). Μελετίου ὁσίου. (Τ.Μ.Ε. 1η Σεπτεμβρίου, §§1-3).

Ἡ ἑορτάσιμος ἀκολουθία τοῦ Μηναίου ψάλλεται ἄνευ Παρακλητικῆς.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ ἡ α΄ στάσις τοῦ *«Μακάριος ἀνήρ»*. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»* τὰ 3 προσόμοια τῆς Ἰνδίκτου εἰς 4 (δευτεροῦντες τὸ α΄) καὶ τοῦ ὁσίου 6 (ἤτοι τὰ 3 προσόμοια καὶ ἐκ τῶν ἰδιομέλων –παραλείποντες τὸ α΄– ἕτερα 3), Δόξα, Καὶ νῦν, τὰ τοῦ Μηναίου. Εἴσοδος κ.λπ. καὶ τὰ ἀναγνώσματα. Τὰ ἀπόστιχα καὶ τὰ 3 ἀπολυτίκια ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Καθίσματα εἰς τὴν α΄ στιχολογίαν *«Ὁ καιροὺς καρποφόρους»*, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Ὁ ἀρρήτῳ σύμπαντα»* (κείμενον μετὰ τὴν ς΄ ᾠδὴν ὡς κοντάκιον τῆς Ἰνδίκτου)· εἶτα τὰ καθίσματα τῆς β΄ στιχολ. ὡς ἀκριβῶς ἔχουν (τὰ τῆς γ΄ στιχολ. καταλιμπάνονται). Ἐν συνεχείᾳ (παραλειπομένου τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ ὄρθρου καὶ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ) ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα καὶ εὐθὺς οἱ κανόνες ἅπαντες ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Μετὰ τὴν γ΄ ᾠδὴν [τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ ὁσίου (ζήτει αὐτὰ πρὸ τοῦ συναξαρίου τοῦ Μηναίου) χῦμα, καὶ] ψάλλονται τὰ μεσῴδια καθίσματα τοῦ Μηναίου. Μετὰ τὴν ς΄ ᾠδὴν τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῆς Ἰνδίκτου ὡς ἑξῆς·

Κοντάκιον τῆς Ἰνδίκτου,
ἦχος δ΄, *«Ὁ ὑψωθεὶς ἐν τῷ σταυρῷ»*

Ὁ τῶν αἰώνων ποιητὴς καὶ δεσπότης, Θεὲ τῶν ὅλων ὑπερούσιε ὄντως, τὴν ἐνιαύσιον εὐλόγησον περίοδον, σῴζων τῷ ἐλέει

σου τῷ ἀπείρῳ οἰκτίρμον, πάντας τοὺς λατρεύοντας σοὶ τῷ μόνῳ δεσπότῃ, καὶ ἐκβοῶντας φόβῳ, λυτρωτά· εὔφορον πᾶσι τὸ ἔτος χορήγησον.

Ὁ οἶκος

Ἀρρήτῳ πάντα ὡς Θεῷ ποιήσαντι σοφίᾳ, ἰσχύι τε παντουργικῇ διασῴζοντι πάντα, τὸν ὕμνον δέει ἐκ ψυχῆς προσάγομεν, ἐντρόμως δυσωποῦντες, παρασχεῖν εὐφορίαν τῇ γῇ, ἐν τῇ σήμερον ἐτησίῳ ἀπαρχῇ, παντὸς ῥυσθῆναι δυσχεροῦς, ὁρατῶν καὶ ἀοράτων δυσμενῶν, ἐν ταῖς αἰσίαις κράζοντες περιόδοις· Κύριε, εὔφορον πᾶσι τὸ ἔτος χορήγησον.

Εἶτα τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας, κ.τ.λ. ὡς συνήθως. Καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ *«Σταυρὸν χαράξας»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Μυστικὸς εἶ, Θεοτόκε»*. Ἐξαποστειλάρια καὶ αἶνοι ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον τῆς Ἰνδίκτου.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς ἡ γ΄ καὶ ἡ ς΄ ᾠδὴ τοῦ κανόνος τῆς Ἰνδίκτου (ἄνευ τῶν εἱρμῶν)]. Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια *«Ὁ πάσης δημιουργός», «Χαῖρε, κεχαριτωμένη», «Ὑπομονῆς στῦλος γέγονας»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, ἐπισφραγιστικὸν κοντάκιον τὸ τῆς Ἰνδίκτου *«Ὁ τῶν αἰώνων ποιητής»* (βλέπε ἀνωτέρω). Ἀπόστολος: τῆς Ἰνδίκτου, 1 Σεπτ., *«Παρακαλῶ πρῶτον πάντων»* (Α΄ Τιμ. β΄ 1-7)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Πέμ. α΄ ἑβδ. Λουκᾶ, *«Ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Ναζαρέτ»* (Λκ. δ΄ 16-22). *«Ἄξιον ἐστί»*. Κοινωνικὸν *«Εὐλόγησον τὸν στέφανον τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς χρηστότητός σου, Κύριε· ἀλληλούια»· «Εἴδομεν τὸ φῶς»*.

2. Παρασκευή. Μάμαντος μάρτυρος (γ΄ αἰ.), Ἰωάννου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ νηστευτοῦ (†595).

Διὰ τὰς ἐν καθημερινῇ ἀκολουθίας μετὰ Παρακλητικῆς βλέπε ἔμπροσθεν εἰς τὰς γενικὰς τυπικὰς διατάξεις (§§1-30).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. ιβ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Β΄ Κορ. ζ΄ 10-16).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ιβ΄ ἑβδ. Ματθ. (Μρ. β΄ 18-22).

3. Σάββατον. Ἀνθίμου ἱερομάρτυρος (†302), Θεοκτίστου ὁσίου (†467). Χαρίτωνος μάρτυρος· Πολυδώρου νεομάρτυρος (†1794)· ἀνακομιδὴ λειψάνου τοῦ ἁγ. Νεκταρίου Πενταπόλεως.

Τάξις Σαββάτου μὲ «Θεὸς Κύριος» (βλ. ἔμπροσθεν, γενικαὶ τυπικαὶ διατάξεις §§31-44).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. ιβ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Α΄ Κορ. α΄ 26-β΄ 5).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ιβ΄ ἑβδ. Ματθ. (Μτθ. κ΄ 29-34).

4. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΒ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ. Βαβύλα ἱερομάρτυρος (†251), Μωυσέως προφήτου (1460 π.Χ.). Ἑρμιόνης (†117) θυγατρὸς τοῦ ἀποστ. Φιλίππου· Ἰερουσαλὴμ καὶ τῶν υἱῶν αὐτῆς τῶν ἐν Βεροίᾳ μαρτύρων· Ἀνθίμου ὁσίου τοῦ ἐν Κεφαλληνίᾳ (†1781). Ἦχος γ΄, ἑωθινὸν α΄.

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον *«Τῆς ποίμνης σου, θεόφρον»*, Δόξα, *«Ταῖς τῶν δακρύων σου»*· κοντάκιον *«Ἐν ἱερεῦσιν εὐσεβῶς»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

ΕΙΣ ΤΟ *«ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ»* ἀναστάσιμα 4, καὶ ἐκ τοῦ Μηναίου ἀνὰ 3 προσόμοια τῶν ἁγίων, Δόξα, τοῦ Μηναίου *«Βάσιμον κρηπῖδα»*, Καὶ νῦν, *«Πῶς μὴ θαυμάσωμεν»*. Εἴσοδος κ.λπ..

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τοῦ Μηναίου *«Βήματι τυράννου»*, Καὶ νῦν, *«Ὁ ποιητὴς καὶ λυτρωτής μου»* (Παρακλ., ἦχος πλ. β΄, τῷ Σαββάτῳ ἑσπέρας, εἰς τὰ ἀπόστιχα).

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ *«Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια»*, *«Καὶ τρόπων μέτοχος»*, Δόξα, *«Τοῦ προφήτου σου Μωυσέως»*, Καὶ νῦν, *«Πάντα ὑπερένδοξα»*.

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου *«Ἐκπλήττων τῇ ὁράσει»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον τοῦ ἀναστασίμου ἀπολυτικίου *«Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν»*, καὶ τῆς β΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (α΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος (μετὰ τῶν εἱρμῶν) καὶ οἱ δύο τοῦ Μηναίου. Ἀπὸ γ΄ καὶ ς΄ ᾠδῆς ὡς εἴθισται.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ *«Σταυρὸν χαράξας»*· *«Τὴν τιμιωτέραν»*, *«Μυστικὸς εἶ, Θεοτόκε, παράδεισος»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ., τὸ α΄ ἀναστάσιμον *«Τοῖς μαθηταῖς συνέλθωμεν»*, τὸ τοῦ Μηναίου καὶ τὸ θεοτοκίον.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 8, Δόξα, τὸ α΄ ἑωθινὸν *«Εἰς τὸ ὄρος τοῖς μαθηταῖς»*, Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*. Δοξολογία μεγάλη, *«Σήμερον σωτηρία»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ 8 μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια *«Εὐφραινέσθω», «Καὶ τρόπων μέτοχος»*, *«Τοῦ προφήτου σου Μωυσέως»*, καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Ἰωακεὶμ καὶ Ἄννα»*. Ἀπόστολος: Κυρ. ιβ΄ ἐπιστολῶν, *«Γνωρίζω ὑμῖν τὸ εὐαγγέλιον, ὃ εὐηγγελισάμην»* (Α΄ Κορ. ιε΄ 1-11)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. ιβ΄ Ματθ., *«Νεανίσκος τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ γονυπετῶν»* (Μτθ. ιθ΄ 16-26). *«Ἄξιον ἐστίν»· «Αἰνεῖτε»*.

5. Δευτέρα. Ζαχαρίου τοῦ προφήτου, πατρὸς Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου.

Διὰ τὰς ἐν καθημερινῇ ἀκολουθίας μετὰ Παρακλητικῆς βλέπε ἔμπροσθεν εἰς τὰς γενικὰς τυπικὰς διατάξεις (§§1-30).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. ιγ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Β΄ Κορ. η΄ 7-15).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ιγ΄ ἑβδ. Ματθ. (Μρ. γ΄ 6-12).

6. Τρίτη. Ἀνάμνησις τοῦ ἐν Χώναις θαύματος τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχαήλ. Καλοδότης μάρτυρος.

Ἡ ἀκολουθία, ἑορτάσιμος οὖσα, ψάλλεται δίχα Παρακλητικῆς, κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναίῳ διάταξιν.

Ἀπόστολος: ἀρχαγγέλου, 8 Νοεμ. (Ἑβρ. β΄ 2-10).

Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, 8 Νοεμ. (Λκ. ι΄ 16-21).

7. Τετάρτη. Προεόρτια τῆς γεννήσεως τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου. Σῴζοντος μάρτυρος (†304). Δανιὴλ ὁσίου τοῦ Κατουνακιώτου (†1929).

Εἴδησις. *Εἰς πάσας τὰς προεορτίους καὶ μεθεόρτους καθημερινὰς (ἐκτὸς Κυριακῆς) ἄχρι τῆς 21ης τοῦ μηνὸς ἡ ἀκολουθία ψάλλεται μόνον ἐκ τοῦ Μηναίου ἄνευ Παρακλητικῆς (ὅρα ἔμπροσθεν γεν. τυπικὰς διατάξεις §§52-63).*

Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· κοντάκιον προεόρτιον *«Ἡ παρθένος σήμερον καὶ Θεοτόκος Μαρία»*· Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. ιγ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Β΄ Κορ. θ΄ 12-ι΄ 7)· Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ιγ΄ ἑβδ. Ματθ. (Μρ. γ΄ 20-27).

8. Πέμπτη. † ΤΟ ΓΕΝΕΘΛΙΟΝ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΔΕΣΠΟΙΝΗΣ ΗΜΩΝ ΘΕΟΤΟΚΟΥ (Τ.Μ.Ε., 8 Σεπτεμβρίου, §§4-6).

Εἰς τὸν ἑσπερινὸν ἅπαντα ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· τὰ διὰ τὴν λιτὴν ἰδιόμελα εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Εἴς τε τὸν ἑσπερινὸν καὶ τὸν ὄρθρον τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς τρίς. Ἀπόλυσις *«Χριστὸς ὁ ἀληθινός... ταῖς πρεσβείαις τῆς παναχράντου αὐτοῦ μητρός, ἧς τὸ γενέθλιον ἑορτάζομεν, δυνάμει...»*

Εἰς τὸν ὄρθρον ἅπαντα ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Εἰ βούλει, εἰς τὸ μετὰ τὴν γ΄ στιχολ. κάθισμα λέγε Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ μετὰ τὴν γ΄ ᾠδὴν *«Ἡ παρθένος Μαριάμ»*. Εὐαγγέλιον τῆς ἑορτῆς, 8 Σεπτεμβρίου, *«Ἀναστᾶσα Μαριάμ»* (Λκ. α΄ 39-49, 56). Ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τῶν κανόνων μόνον ἡ ὑπακοὴ *«Πύλην ἀδιόδευτον»* (καταλιμπανομένου τοῦ μεσῳδίου καθίσματος). Καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ *«Σταυρὸν χαράξας»*· (ἀντὶ τοῦ *Τὴν τιμιωτέραν*) ἡ θ΄ ᾠδὴ ἀμφοτέρων τῶν κανόνων μετὰ στίχου *«Ὑπεραγία Θεοτόκε»* καὶ ἐν τέλει *«Μυστικὸς εἶ, Θεοτόκε, παράδεισος»*. Μετὰ τὴν μεγ. δοξολογίαν τὸ ἀπολυτίκιον *«Ἡ γέννησίς σου, Θεοτόκε»* ἅπαξ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν, τὰ ἑξῆς ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς.

Ἀντίφωνον α΄

Μνήσθητι, Κύριε, τοῦ Δαυὶδ καὶ πάσης τῆς πραότητος αὐτοῦ.

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, σῶτερ, σῶσον ἡμᾶς.

Ἰδοὺ ἠκούσαμεν αὐτὴν ἐν Ἐφραθᾶ, εὕρομεν αὐτὴν ἐν τοῖς πεδίοις τοῦ δρυμοῦ.

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

Δεδοξασμένα ἐλαλήθη περὶ σοῦ, ἡ πόλις τοῦ Θεοῦ.

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

Ὁ Θεὸς ἐν μέσῳ αὐτῆς, καὶ οὐ σαλευθήσεται.

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

Δόξα, Καὶ νῦν. *Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...*

Ἀντίφωνον β΄

Ὤμοσε Κύριος τῷ Δαυὶδ ἀλήθειαν καὶ οὐ μὴ ἀθετήσει αὐτήν.

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν ἁγίοις θαυμαστός, ψάλλοντάς σοι, ἀλληλούια.

Ἐκ καρποῦ τῆς κοιλίας σου θήσομαι ἐπὶ τοῦ θρόνου σου.

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν ἁγίοις θαυμαστός...

Ἐκεῖ ἐξανατελῶ κέρας τῷ Δαυίδ, ἡτοίμασα λύχνον τῷ χριστῷ μου.

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν ἁγίοις θαυμαστός...

Ὅτι ἐξελέξατο Κύριος τὴν Σιών, ᾑρετίσατο αὐτὴν εἰς κατοικίαν ἑαυτῷ.

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐν ἁγίοις θαυμαστός...

Δόξα, Καὶ νῦν. *«Ὁ μονογενὴς Υἱός»*.

Ἀντίφωνον γ΄

Ὧδε κατοικήσω, ὅτι ᾑρετισάμην αὐτήν. *«Ἡ γέννησίς σου, Θεοτόκε...»*

Ἡγίασε τὸ σκήνωμα αὐτοῦ ὁ Ὕψιστος. *«Ἡ γέννησίς σου, Θεοτόκε...»*

Ἅγιος ὁ ναός σου, θαυμαστὸς ἐν δικαιοσύνῃ. *«Ἡ γέννησίς σου, Θεοτόκε...»*

Εἰσοδικὸν *«Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἐν ἁγίοις θαυμαστός»*. Μετὰ τὴν εἴσοδον μόνον τὸ ἀπολυτίκιον *«Ἡ γέννησίς σου, Θεοτόκε»* καὶ τὸ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς *«Ἰωακεὶμ καὶ Ἄννα»*. Ἀπόστολος τῆς ἑορτῆς, 8 Σεπτ., *«Τοῦτο φρονείσθω ἐν ὑμῖν»* (Φιλιπ. β΄ 5-11)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, *«Εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς κώμην τινά»* (Λκ. ι΄ 38-42, ια΄ 27-28). Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* ὁ εἱρμὸς *«Ἀλλότριον τῶν μητέρων»*. Κοινωνικὸν *«Ποτήριον σωτηρίου»· «Εἴδομεν τὸ φῶς»*.

9. Παρασκευή. Ἰωακεὶμ καὶ Ἄννης τῶν θεοπατόρων, Σεβηριανοῦ μάρτυρος. Μνήμη τῆς ἐν Ἐφέσῳ Γ΄ Οἰκουμενικῆς συνόδου (431).

Ἀπόστολος: τῶν ἁγίων, Σεπτεμβ. 23 (Γαλ. δ΄ 22-27).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ιγ΄ ἑβδ. Ματθ. (Μρ. δ΄ 1-9).

10. Σάββατον πρὸ τῆς ὑψώσεως. Μηνοδώρας, Μητροδώρας, Νυμφοδώρας τῶν μαρτύρων (†305-311). Ἀνάμνησις τοῦ θαύματος τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐν Ὀρχομενῷ βοιωτίας (†1943).

Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· κοντάκιον τῆς ἑορτῆς *«Ἰωακεὶμ καὶ Ἄννα»*· Ἀπόστολος –μετὰ τοῦ ἐν τῷ μηνολογίῳ προ-

κειμένου– Σαβ. πρὸ τῆς Ὑψώσεως, Σαβ. ιγ΄ ἑβδ. ἐπιστ., *«Σοφίαν λαλοῦμεν ἐν τοῖς τελείοις»* (Α΄ Κορ. β΄ 6-9)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, Σαβ. ζ΄ ἑβδ. Ματθ., *«Ὁ φιλῶν πατέρα»* (Μτθ. ι΄ 37-ια΄ 1)· κοινωνικὸν *«Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι»· «Εἴδομεν τὸ φῶς»*.

11. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΟ ΤΗΣ ΥΨΩΣΕΩΣ. Θεοδώρας ὁσίας (†491). Εὐφροσύνου τοῦ μαγείρου (θ΄ αἰ.), Εὐανθίας μάρτυρος. Θεοδώρας ὁσιομάρτυρος τῆς ἐν Βάστᾳ Ἀρκαδίας. Ἦχος δ΄, ἑωθινὸν β΄.

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ πρὸ τῆς Ὑψώσεως, συμφώνως τῇ ὑπ᾽ ἀριθμὸν 2556/5.7.1993 ἐγκυκλίῳ τῆς Ἱ. Συνόδου, μνήμην ἐπιτελοῦμεν τῶν μητροπολιτῶν καὶ ἐθνομαρτύρων Χρυσοστόμου Σμύρνης, Ἀμβροσίου Μοσχονησίων, Γρηγορίου Κυδωνιῶν, Προκοπίου Ἰκονίου, Εὐθυμίου Ζήλων καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς ἀναιρεθέντων κατὰ τὴν μικρασιατικὴν καταστροφὴν μαρτύρων (1922). Ἡ ἀκολουθία αὐτῶν (ποίημα τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Πατρῶν κυροῦ Νικοδήμου) ὑπάρχει ἐν ἰδιαιτέρᾳ φυλλάδι.

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον *«Ἡ γέννησίς σου»*· κοντάκιον *«Ἰωακεὶμ καὶ Ἄννα»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

ΕΙΣ ΤΟ *«ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ»*, στιχηρὰ ἀναστάσιμα 6 καὶ τῆς ἑορτῆς προσόμοια 3 *«Ἰωακεὶμ καὶ ἡ Ἄννα»* κ.λπ. (ζήτει εἰς τὰ ἀπόστιχα τῆς 11ης τοῦ μηνὸς) εἰς 4, Δόξα, τὸ ἐν συνεχείᾳ ἰδιόμελον τῆς ἑορτῆς *«Ἐν εὐσήμῳ ἡμέρᾳ»*, Καὶ νῦν, *«Ὁ διὰ σὲ θεοπάτωρ»*. Εἴσοδος κ.λπ..

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἰδιόμελον τῆς ἑορτῆς *«Εἰ καὶ θείῳ βουλήματι»* (ζήτει εἰς τὴν 11ην τοῦ μηνὸς ὡς δοξαστικὸν τῶν ἑσπερίων).

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ *«Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως»*, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Ἡ γέννησίς σου, Θεοτόκε»*.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν΄ ψαλμόν, ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἤχου, τὰ τριαδικὰ *«Ἄξιον ἐστί»*, τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον *«Ἡ γέννησίς σου, Θεοτόκε»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* ἀπολυτίκια *«Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως»*, Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, *«Ἡ γέννησίς σου, Θεοτόκε»*. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα τῶν δύο στιχολογιῶν, ἀλλ᾽ ἀντὶ θεοτοκίων ἀνὰ ἓν τῆς ἑορτῆς. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (β΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος μετὰ τῶν εἱρμῶν καὶ ὁ α΄ τῆς ἑορτῆς ἄνευ εἱρμῶν· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὸ μεθέορτον κάθισμα *«Ἰούδα μεγαλύνθητι»* (μεσῴδιον τῆς 11ης τοῦ μηνός)· ἀφ᾽ ς΄ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ *«Σταυρὸν χαράξας»· «Τὴν τιμιωτέραν»*, *«Μυστικὸς εἶ, Θεοτόκε»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ., τὸ β΄ ἀναστάσιμον *«Τὸν λίθον θεωρήσασαι»,* καὶ τὸ μεθέορτον *«Ἐκ τῆς ἀκάρπου σήμερον»* (11 Σεπτ.).

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τῆς κυρίας ἡμέρας τῆς ἑορτῆς προσόμοια 3 *«Ὦ τοῦ παραδόξου θαύματος»* κ.λπ. εἰς 4 μετὰ στίχων εἰς τὰ δύο τελευταῖα: α΄) *«Ἄκουσον, θύγατερ, καὶ ἴδε καὶ κλίνον τὸ οὖς σου καὶ ἐπιλάθου τοῦ λαοῦ σου καὶ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου, καὶ ἐπιθυμήσει ὁ βασιλεὺς τοῦ κάλλους σου»*, β΄) *«Τὸ πρόσωπόν σου λιτανεύσουσιν οἱ πλούσιοι τοῦ λαοῦ»*, Δόξα, τὸ β΄ ἑωθινὸν *«Μετὰ μύρων»*, Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*. Δοξολογία μεγάλη, *«Σήμερον σωτηρία»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα ὡς ἐν τῇ ἰδίᾳ ἡμέρᾳ τῆς ἑορτῆς (ἀλλ᾽ εἰς τὸ β΄ μὲ ἐφύμνιον *«Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἀναστάς»**) [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ς΄ ᾠδῆς τοῦ α΄ κανόνος τῆς ἑορτῆς].

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ *«Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἀναστάς»*.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκια *«Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως», «Ἡ γέννησίς σου, Θεοτόκε»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Ἰωακεὶμ καὶ Ἄννα»*.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος –μετὰ τοῦ ἐν τῷ μηνολογίῳ προκειμένου– Κυρ. πρὸ τῆς ὑψώσεως, ὃν ζήτει Κυρ. κβ΄ ἐπιστ.,

* Ὥρα ὑποσημείωσιν εἰς τὴν λειτουργίαν τῆς Κυρ. 21 Αὐγούστου.

«Ἴδετε πηλίκοις ὑμῖν γράμμασιν ἔγραψα» (Γαλ. ς΄ 11-18)· Εὐαγγέλιον Κυρ. πρὸ τῆς ὑψώσεως, *«Οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανόν»* (Ἰω. γ΄ 13-17).

Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Ἄξιον ἐστί»*. Κοινωνικὸν *«Αἰνεῖτε»· «Εἴδομεν τὸ φῶς»,* καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

12. Δευτέρα. Ἀπόδοσις τοῦ γενεσίου τῆς Θεοτόκου. Αὐτονόμου (†313) καὶ Κουρνούτου (γ΄ αἰ.) ἱερομαρτύρων· Θεοδώρου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἔστι διατεταγμένη εἰς τὸ Μηναῖον κατὰ τὴν α΄ ἡμέραν τῆς ἑορτῆς, μετὰ τῶν ἑξῆς διαφορῶν. Εἰς τὸν ἑσπερινὸν καταλιμπάνονται τὸ *«Μακάριος ἀνήρ»*, τὰ ἀναγνώσματα καὶ τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρά. Εἰς τὸν ὄρθρον καταλιμπάνονται ὁ πολυέλεος μετὰ τοῦ καθίσματος αὐτοῦ καὶ τὸ Εὐαγγέλιον μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ· ὅθεν μετὰ τὰ δύο πρῶτα καθίσματα, ὁ ν΄ ψαλμὸς καὶ εὐθὺς οἱ κανόνες· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τῶν κανόνων, ἀντὶ τῆς ὑπακοῆς, τὸ μεσῴδιον κάθισμα *«Ἡ παρθένος Μαριάμ»*· ἀφ᾽ ς΄ τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τῆς ἑορτῆς καὶ τὸ συναξάριον τῆς 12ης Σεπτεμβρίου. Εἰς τὴν λειτουργίαν, ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν ὡς ἐσημειώθησαν εἰς τὴν 8ην Σεπτεμβρίου· μετὰ τὴν εἴσοδον μόνον τὸ ἀπολυτίκιον καὶ τὸ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τῆς ἑορτῆς (διὰ τὴν ἀπόδοσιν αὐτῆς)· Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. ιδ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Β΄ Κορ. ιβ΄ 10-19)· Εὐαγγέλιον: προεόρτιον, Δευτ. ς΄ ἑβδ. Ἰωάν. (Ἰω. ια΄ 47-54). Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* ὁ εἱρμὸς *«Ἀλλότριον τῶν μητέρων»*. Κοινωνικὸν *«Ποτήριον σωτηρίου»· «Εἴδομεν τὸ φῶς»*.

13. Τρίτη. Τὰ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ τῆς ἀναστάσεως (335) καὶ προεόρτιος τῆς ὑψώσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ. Κορνηλίου ἑκατοντάρχου (α΄ αἰ.). Ἀριστείδου μάρτυρος τοῦ Ἀθηναίου. Ἱεροθέου ὁσίου τοῦ ἐκ Καλαμάτας (†1745).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται δίχα Παρακλητικῆς κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Μηναίου. Εἰς τὸν ἑσπερινὸν εἴσοδος μετὰ θυμιατοῦ. Εἰς τὸν ὄρθρον καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ *«Σταυρὸν χαράξας»*. Εἰς τὴν λειτουργίαν κοντάκιον *«Οὐρανὸς πολύφωτος»*. Ἀπόστολος: τῶν ἐγκαινίων, Σεπτ. 13, *«Ἀδελφοὶ ἅγιοι, κλήσεως ἐπουρανίου*

μέτοχοι» (Ἑβρ. γ΄ 1-4)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Ἰουν. 29, *«Ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη Καισαρείας»* (Μτθ. ις΄ 13-19). *«Ἄξιον ἐστί».* Κοινωνικὸν *«Κύριε, ἠγάπησα εὐπρέπειαν οἴκου σου καὶ τόπον σκηνώματος δόξης σου· ἀλληλούια»· «Εἴδομεν τὸ φῶς».*

14. Τετάρτη. † Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΥΨΩΣΙΣ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΚΑΙ ΖΩΟΠΟΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ. Μνήμη τῆς Ϛ΄ Οἰκουμενικῆς συνόδου τῆς ἐν Τρούλλῳ (680).

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκια *«Τὸν ζωοποιὸν σταυρόν»,* Δόξα, *«Ὡς τοῦ ἄνω στερεώματος»*· κοντάκιον *«Οὐρανὸς πολύφωτος».*

Εἰς τὸν ἑσπερινὸν τὰ στιχηρὰ τῆς ἑορτῆς κ.λπ. ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Οἱ στίχοι τῶν ἀποστίχων πλήρεις ἔχουν ὡς ἑξῆς· *«Ὑψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ὅτι ἅγιος ἐστὶ»* καὶ *«Ὁ δὲ Θεὸς βασιλεὺς ἡμῶν πρὸ αἰώνων εἰργάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς».* Τὸ ἀπολυτίκιον *«Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου»* ἐκ τρίτου εἴς τε τὸν ἑσπερινὸν καὶ τὸ *«Θεὸς Κύριος».* Ἀπόλυσις *«Ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν... δυνάμει τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ σταυροῦ, οὗ τὴν ὕψωσιν ἑορτάζομεν, προστασίαις τῶν τιμίων...»*

Εἰς τὸν ὄρθρον ἅπαντα ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Καταβασίαι *«Σταυρὸν χαράξας»*· ἡ θ΄ ᾠδὴ τῶν δύο κανόνων ἄνευ στίχου, εἰ μὴ μόνον Δόξα, Καὶ νῦν εἰς τὰ δύο τελευταῖα τροπάρια, καὶ ἐν τέλει πάλιν οἱ δύο εἱρμοὶ *«Μυστικὸς εἶ, Θεοτόκε», «Ὁ διὰ βρώσεως τοῦ ξύλου».* Μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν [εἰς ἦχον δ΄ (ἅγια)] ἐπακολουθεῖ

Ἡ τελετὴ τῆς ὑψώσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ

ΠΕΡΙΦΟΡΑ. Εἰς τὸ τέλος τῆς δοξολογίας οἱ μὲν χοροί, ἀφοῦ μεταβοῦν εἰς τὴν βορείαν πύλην τοῦ ἱεροῦ, ἄρχονται τοῦ ᾀσματικοῦ *«Ἅγιος ὁ Θεός»,* ὁ δὲ πρὸ τῆς ἁγίας Τραπέζης ἱστάμενος ἱερεύς, ἀφοῦ θυμιάσῃ τὸν ἐπ᾽ αὐτῆς ἐν ηὐτρεπισμένῳ δίσκῳ μετὰ κλάδων βασιλικοῦ καὶ τριῶν ἀνημμένων κηρίων κείμενον τίμιον Σταυρόν, αἴρει τὸν δίσκον, θέτει αὐτὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καί, στραφεὶς περὶ τὴν ἁγίαν Τράπεζαν ἐκ δεξιῶν πρὸς τὰ ἀριστερά, ἐξέρχεται διὰ τῆς βορείας πύλης τοῦ ἱεροῦ, προπορευομένων αὐτοῦ κατὰ τάξιν τῶν λαμπαδούχων, τῶν φερόντων τὰ

ἐξαπτέρυγα, τῶν χορῶν ψαλλόντων τὸ ἁσματικὸν *«Ἅγιος ὁ Θεὸς»* μέχρι τέλους τῆς περιφορᾶς καὶ τῶν μετὰ θυμιατῶν θυμιώντων τὸν τίμιον Σταυρόν.

Α΄ ΥΨΩΣΙΣ. Ὁ ἱερεὺς φέρει τὸν Σταυρὸν εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ –συνήθως εἰς τὸν σολέα–, ἔνθα περιελθὼν κύκλῳ τρὶς ηὐτρεπισμένον τετραπόδιον, ἵσταται πρὸ αὐτοῦ βλέπων πρὸς ἀνατολὰς καὶ ὑψῶν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τὸν δίσκον, ἐκφωνεῖ *«Σοφία· ὀρθοί»*, ἀποθέμενος δ᾽ αὐτὸν ἐπὶ τοῦ τετραποδίου, θυμιᾷ κύκλῳ αὐτοῦ σταυροειδῶς, ψάλλων *«Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου»*, ὃ ἐπαναλαμβάνει ἕκαστος τῶν χορῶν ἀνὰ μίαν.

Α΄ ΠΡΟΣΚΥΝΗΣΙΣ. Ἀκολούθως ὁ ἱερεὺς ἀφοῦ ποιήσῃ μετανοίας τρεῖς, λαμβάνει ἀνὰ χεῖρας μετὰ κλάδων βασιλικοῦ τὸν τίμιον Σταυρὸν καὶ βλέπων πρὸς ἀνατολὰς ὑψοῖ αὐτὸν λέγων *«Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, δεόμεθά σου, ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον»·* οἱ χοροὶ τὸ *«Κύριε, ἐλέησον»* ἑκατόν, ἐνῷ ὁ ἱερεὺς σφραγίσας τρὶς μετὰ τοῦ τιμίου Σταυροῦ κλίνει τὴν κεφαλὴν ἠρέμα, κύπτει ὅσον σπιθαμὴν ἀπέχεσθαι ἀπὸ τῆς γῆς καὶ κατὰ μικρόν, ἄχρι πληρώσεως τῆς α΄ ἑκατοντάδος, ἀνίσταται.

Β΄ ΠΡΟΣΚΥΝΗΣΙΣ. Εἶτα, ἀφοῦ στραφῇ ἐπὶ τὰ δεξιά, ἵσταται βλέπων πρὸς βορρᾶν καὶ ὑψοῖ τὸν τίμιον Σταυρὸν λέγων *«Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν ἔθνους, πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας ἐν αὐτῷ καὶ ἐν τῷ κράτει ἡμῶν, τοῦ κατὰ ξηράν, θάλασσαν καὶ ἀέρα φιλοχρίστου ἡμῶν στρατοῦ καὶ ὑπὲρ τοῦ Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν ἐπὶ πλέον συνεργῆσαι καὶ κατευοδῶσαι αὐτὸ ἐν πᾶσιν»·* οἱ χοροὶ τὸ *«Κύριε, ἐλέησον»* ἑκατόν, ἐνῷ ὁ ἱερεὺς σφραγίσας καὶ πάλιν τρὶς μετὰ τοῦ τιμίου Σταυροῦ, κλίνει τὴν κεφαλὴν κ.λπ., καὶ κατὰ μικρὸν ἀνίσταται ἄχρι πληρώσεως τῆς β΄ ἑκατοντάδος.

Γ΄ ΠΡΟΣΚΥΝΗΣΙΣ. Εἶτα, στραφεὶς ἐπὶ δεξιά, ἵσταται βλέπων πρὸς δυσμὰς καὶ ὑψοῖ τὸν τίμιον Σταυρὸν ἐκφωνῶν *«Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου... καὶ πάσης τῆς ἐν Χριστῷ ἡμῶν ἀδελφότητος»·* οἱ χοροὶ τὴν γ΄ ἑκατοντάδα, κ.τ.λ. ὡς προεγράφησαν.

Δ΄ ΠΡΟΣΚΥΝΗΣΙΣ. Αὖθις ὁ ἱερεὺς στραφεὶς ἐπὶ τὰ δεξιά, ἵσταται βλέπων πρὸς νότον καὶ ὑψοῖ τὸν τίμιον Σταυρὸν λέγων

«Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς, εἰρήνης, ὑγείας, σωτηρίας, συγχωρήσεως καὶ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ, ἐπιτρόπων, ἐνοριτῶν καὶ συνδρομητῶν τῆς ἁγίας ἐκκλησίας ταύτης σὺν γυναιξὶ καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῶν»· οἱ χοροὶ τὴν δ΄ ἑκατοντάδα, κ.τ.λ. ὡς προεγράφησαν.

Ε΄ ΠΡΟΣΚΥΝΗΣΙΣ. Τέλος ὁ ἱερεὺς στρέφεται ἐπὶ τὰ δεξιά, ἵσταται βλέπων πρὸς ἀνατολὰς καὶ ὑψοῖ τὸν τίμιον Σταυρόν, ἐκφωνῶν *«Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ πάσης ψυχῆς χριστιανῶν ὀρθοδόξων, ὑγείας τε καὶ σωτηρίας καὶ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν»·* οἱ χοροὶ τὴν ε΄ ἑκατοντάδα, κ.τ.λ. ὡς προεγράφησαν.

ΚΥΡΙΑ ΥΨΩΣΙΣ. Μετὰ ταῦτα γίνεται ἡ κυρίως ὕψωσις· ὁ ἱερεὺς ἱστάμενος πρὸ τοῦ τετραποδίου καὶ βλέπων πρὸς ἀνατολὰς ὑψοῖ τὸν τίμιον Σταυρὸν ψάλλων τὸ κοντάκιον *«Ὁ ὑψωθεὶς ἐν τῷ σταυρῷ ἑκουσίως»*, εὐλογεῖ μετὰ τοῦ τιμίου Σταυροῦ τὸν λαόν, ἀποθέτει αὐτὸν ἐπὶ τοῦ δίσκου καὶ προσκυνεῖ αὐτόν, ψάλλων *«Τὸν σταυρόν σου προσκυνοῦμεν, δέσποτα, καὶ τὴν ἁγίαν σου ἀνάστασιν δοξάζομεν»*, ὃ ἐπαναλαμβάνει ἕκαστος τῶν χορῶν ἀνὰ μίαν· εἶθ᾽ οὕτως οἱ χοροὶ τὰ ἰδιόμελα *«Δεῦτε, πιστοὶ»* κ.λπ.· τούτων ψαλλομένων, προσέρχεται ὁ λαὸς εἰς προσκύνησιν τοῦ τιμίου Σταυροῦ, ἧς πληρωθείσης, ὁ β΄ χορὸς ψάλλει τὸ ἀπολυτίκιον *«Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου»* ἅπαξ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα τὰ τῆς ἑορτῆς.

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ *«Ὑψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ὅτι ἅγιος ἐστί. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ σαρκὶ σταυρωθείς, ψάλλοντάς σοι ἀλληλούια».*

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ μόνον τὸ ἀπολυτίκιον *«Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου»* καὶ τὸ κοντάκιον *«Ὁ ὑψωθείς»*. Ἀντὶ τρισαγίου, *«Τὸν σταυρόν σου προσκυνοῦμεν»*.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: τῆς ἑορτῆς, *«Ὁ λόγος ὁ τοῦ σταυροῦ»* (Α΄ Κορ. α΄ 18-24)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, *«Συμβούλιον ἐποίησαν οἱ ἀρχιερεῖς»* (Ἰω. ιθ΄ 6-11, 13-20, 25-28, 30-35).

Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου· εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* ὁ εἱρμὸς *«Μυστικὸς εἶ, Θεοτόκε»*. Κοινωνικὸν *«Ἐσημειώθη ἐφ᾽ ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, Κύριε· ἀλληλούια»·* ἀντὶ τοῦ *Εἴδομεν...* τὸ τροπάριον *«Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου»*. Ἀπόλυσις ὡς εἰς τὸν ἑσπερινόν.

Εἰδήσεις. *1. Ἐν τῇ τραπέζῃ νηστεία.*

2. Ἐν ταῖς καθημεριναῖς ἀπὸ αὔριον μέχρι τῆς 20ῆς Σεπτεμβρίου, τῶν κανόνων τοῦ Μηναίου προτάσσεται ὁ κανὼν τῆς ἑορτῆς. Εἰς τὴν λειτουργίαν εἴθισται νὰ λέγωνται τὰ ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς (Τ.Μ.Ε., σελ. 49, §5), ἀλλ' εἰσοδικὸν «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ σαρκὶ σταυρωθείς»· *κοντάκιον* «Ὁ ὑψωθείς».

15. Πέμπτη. Νικήτα μεγαλομάρτυρος (†372). Φιλοθέου ὁσίου (ι΄ αἰ.), Πορφυρίου τοῦ ἀπὸ μίμων, Βησσαρίωνος Λαρίσης, Συμεὼν Θεσσαλονίκης (†1429), Ἰωάννου νεομάρτ. τοῦ Κρητός (†1811).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. ιδ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Γαλ. α΄ 1-3, 20-β΄ 5).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμπτης ιδ΄ ἑβδ. Ματθ. (Μρ. ε΄ 1-20).

16. Παρασκευή. Εὐφημίας μεγαλομάρτυρος τῆς πανευφήμου (†304).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ἡμιεορτάσιμος ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, ἤ τοι εἰς τὸν ἑσπερινὸν ἄνευ εἰσόδου καὶ εἰς τὸν ὄρθρον ἄνευ καταβασιῶν καὶ ἄνευ μεγάλης δοξολογίας. Εἰς τὴν λειτουργίαν, Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. ιδ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Γαλ. β΄ 6-10). Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ιδ΄ ἑβδ. Ματθ. (Μρ. ε΄ 22-24, 35-ς΄ 1)· κοινωνικὸν τῆς ἡμέρας.

Εἶναι δυνατὸν ὅμως [εἰς τὸν ἑσπερινόν νὰ γίνῃ εἴσοδος], εἰς τὸν ὄρθρον [νὰ ψαλοῦν καταβασίαι, καὶ] μετὰ τοὺς αἴνους νὰ παραλειφθοῦν τὰ ἀπόστιχα καὶ νὰ ψαλῇ δοξολογία μεγάλη, ὁπότε εἰς τὴν λειτουργίαν ἀναγινώσκονται Ἀπόστολος τῆς ἁγίας, Κυρ. ις΄ ἐπιστ. (Β΄ Κορ. ς΄ 1-10), καὶ Εὐαγγέλιον ὁμοίως, Δευτ. δ΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. ζ΄ 36-50)· κοινωνικὸν *«Εἰς μνημόσυνον»*.

17. Σάββατον μετὰ τὴν ὕψωσιν. Σοφίας καὶ τῶν τριῶν θυγατέρων αὐτῆς Πίστεως, Ἀγάπης καὶ Ἐλπίδος, μαρτύρων (†137).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Μηναίου, εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν ἄνευ εἰσόδου, εἰς δὲ τὸν ὄρθρον ἄνευ καταβασιῶν καὶ ἄνευ δοξολογίας μεγάλης. Εἰς τὴν λειτουργίαν Ἀπόστολος Σαβ. μετὰ τὴν ὕψωσιν, ζήτει Σαβ. ιβ΄ ἑβδ. ἐπιστ., *«Βλέπετε τὴν κλῆσιν ὑμῶν»* (Α΄ Κορ. α΄ 26-β΄ 5)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, ζήτει τῇ Παρ. δ΄ ἑβδ. Ἰωάν., *«Ἐγὼ ὑπάγω καὶ ζητήσετέ με»* (Ἰω. η΄ 21-30)· κοινωνικὸν *«Ἀγαλλιᾶσθε»*.

Σημείωσις. *Εἰς τοὺς πανηγυρίζοντας ἱεροὺς ναοὺς ἡ ἀκολουθία τῆς μάρτυρος Σοφίας ψάλλεται ἐκ τῆς ἰδιαιτέρας αὐτῆς φυλλάδος μετὰ τῶν μεθεόρτων.*

18. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΥΨΩΣΙΝ. Εὐμενίου ἐπισκόπου Γορτύνης Κρήτης (ζ΄ αἰ.). Ἦχος πλ. α΄, ἑωθινὸν γ΄.

Σημείωσις. *Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Τ.Μ.Ε. ἡ μὴ ἑορτάσιμος ἀκολουθία τοῦ ἁγίου τοῦ Μηναίου καταλιμπάνεται (λεγομένη ἐν τοῖς ἀποδείπνοις).*

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»*, ἀναστάσιμα στιχηρὰ 6 καὶ μεθέορτα 3 *«Τὸ ἀνυψούμενον ξύλον»* κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, μεθέορτον *«Τοῦ τιμίου σταυροῦ σου»* (18 Σεπτ.), Καὶ νῦν, τὸ α΄ θεοτοκίον τοῦ ἤχου *«Ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ»*. Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, μεθέορτον *«Σήμερον ξύλον ἐφανερώθη»* (18 Σεπτεμβρίου). Ἀπολυτίκια *«Τὸν συνάναρχον Λόγον»*, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου»*.

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἀπολυτίκιον *«Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* ἀπολυτίκια *«Τὸν συνάναρχον Λόγον»*, Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, *«Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου»*. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα τῶν δύο στιχολογιῶν, ἀλλ᾽ ἀντὶ θεοτοκίων ἀνὰ ἓν τῆς ἑορτῆς. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (γ΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τῆς ἑορτῆς (14 Σεπτ.)· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὸ μεσῴδιον κάθισμα τῆς ἑορτῆς *«Ἐν παραδείσῳ με τὸ πρίν»* (14 Σεπτ. μετὰ τὴν γ΄ ᾠδήν)· ἀφ᾽ ς΄ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ *«Σταυρὸν χαράξας»*· *«Τὴν τιμιωτέραν»*, *«Μυστικὸς εἶ, Θεοτόκε, παράδεισος»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ, τὸ γ΄ ἀναστάσιμον *«Ὅτι Χριστὸς ἐγήγερται»*, καὶ τῆς ἑορτῆς *«Σταυρὸς ὁ φύλαξ»* (βλέπε 14 Σεπτ.).

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4, καὶ τῆς κυρίας ἡμέρας τῆς ἑορτῆς (14 Σεπτ.) προσόμοια 3 *«Ὦ τοῦ παραδόξου θαύματος»* κ.λπ. εἰς 4, μετὰ στίχων εἰς τὰ δύο τελευταῖα: α΄) *«Ὑψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ὅτι ἅγιος ἐστί»*, β΄) *«Ὁ δὲ Θεὸς βασιλεὺς ἡμῶν πρὸ αἰώνων εἰργάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς»*, Δόξα, τὸ γ΄ ἑωθινὸν *«Τῆς Μαγδαληνῆς Μαρίας»*, Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*. Δοξολογία μεγάλη, *«Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος»* (ἢ *«Σήμερον σωτηρία»*).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν ἐφυμνίων αὐτῶν ὡς ἐν τῇ α΄ ἡμέρᾳ τῆς ἑορτῆς [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ς΄ ᾠδῆς τοῦ κανόνος τῆς ἑορτῆς].

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ *«Δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν...»*

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκια *«Τὸν συνάναρχον Λόγον»*, *«Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου»*, καὶ τοῦ ναοῦ· κοντάκιον *«Ὁ ὑψωθείς»*.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: Κυριακῆς μετὰ τὴν ὕψωσιν, ζήτει Κυρ. κα΄ ἐπιστολῶν, *«Εἰδότες ὅτι οὐ δικαιοῦται ἄνθρωπος»* (Γαλ. β΄ 16-20)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, ζήτει Κυρ. γ΄ νηστ., *«Ὅς τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν»* (Μρ. η΄ 34-θ΄ 1).

Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Ἄξιον ἐστί»*. Κοινωνικὸν *«Αἰνεῖτε»*, καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

19. Δευτέρα. Τροφίμου, Σαββατίου καὶ Δορυμέδοντος μαρτύρων (†276).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. ιε΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Γαλ. β΄ 11-16).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. α΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. γ΄ 19-22).

20. Τρίτη. † Εὐσταθίου μεγαλομάρτυρος καὶ τῆς συνοδείας αὐτοῦ (†118). Ἱλαρίωνος Κρητὸς νεομάρτυρος (†1804).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Μηναίου, εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν ἄνευ εἰσόδου, εἰς δὲ τὸν ὄρθρον ἄνευ καταβασιῶν καὶ ἄνευ δοξολογίας μεγάλης. Εἰς τὴν λειτουργίαν Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. ιε΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Γαλ. β΄ 21-γ΄ 7)· Εὐαγγέλιον ἡμέρας, Τρίτης α΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. γ΄ 23-δ΄ 1)· κοινωνικὸν τῆς ἡμέρας.

Σημείωσις. *Ἔνθα τιμᾶται ὁ ἅγιος περισσότερον, παραλείπονται τὰ ἀπόστιχα τῶν αἴνων καὶ ψάλλεται δοξολογία μεγάλη, εἰς δὲ τὴν λειτουργίαν Ἀπόστολος: τοῦ ἁγίου, Κυρ. κζ΄ ἐπιστ.,* «Ἐνδυναμοῦσθε ἐν Κυρίῳ» *(Ἐφεσ. ς΄ 10-17)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Τρ. ιβ΄ Λουκᾶ,* «Προσέχετε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων» *(Λκ. κα΄ 12-19)· κοινωνικὸν* «Εἰς μνημόσυνον».

21. Τετάρτη. Ἀπόδοσις τῆς Ὑψώσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ. Κοδράτου ἱερομάρτυρος ἐπισκόπου Ἀθηνῶν (†130)· Ἰωνᾶ προφήτου (880 π.Χ.).

Εἴδησις. *Ἐπειδὴ σήμερον ἀποδίδεται ἡ ἑορτὴ τοῦ τ. Σταυροῦ, ἡ ἀκολουθία τοῦ ἁγίου Κοδράτου ψάλλεται τῇ 22ᾳ μετὰ τῆς τοῦ ἱερομάρτυρος Φωκᾶ.*

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ κατὰ τὴν κυρίαν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν ἐφεξῆς διαφορῶν. Εἰς τὸν ἄνευ Ψαλτηρίου ἑσπερινὸν καταλιμπάνονται τὰ ἀναγνώσματα καὶ τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρά. Αἱ ἀπολύσεις ἄνευ τοῦ χαρακτηριστικοῦ *«Ὁ ἀναστὰς»* διὰ τὸ μὴ λέγεσθαι ἐν τῷ ὄρθρῳ σήμερον τὸ *«Ἀνάστασιν Χριστοῦ θεασάμενοι»*. Εἰς τὸν ὄρθρον καταλιμπάνονται ὁ πολυέλεος καὶ τὸ κάθισμα αὐτοῦ, καὶ τὸ Εὐαγγέλιον μετὰ τῆς τάξεως αὐτοῦ· ὅθεν μετὰ τὰ δύο καθίσματα, ὁ ν΄ ψαλμὸς καὶ εὐθὺς οἱ κανόνες· τὸ συναξάριον τῆς 21ης τοῦ μηνός, μετὰ δὲ τὴν δοξολογίαν παραλείπεται ὡσαύτως ἡ τελετὴ τῆς ὑψώσεως τοῦ τ. Σταυροῦ. Εἰς τὴν λειτουργίαν ἀντίφωνα, εἰσοδικόν, ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον ὡς ἐν τῇ ἑορτῇ. Τ ρ ι σ ά γ ι ο ν. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τῆς ἑορτῆς (διὰ τὴν ἀπόδοσιν αὐτῆς)· Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. ιε΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Γαλ. γ΄ 15-22)· Εὐαγγέλιον ἡμέρας, Τετ. α΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. δ΄ 1-15)· πάντα δὲ τὰ λοιπὰ ὡς ἐν τῇ ἑορτῇ, ἀλλ᾽ εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* ὁ εἱρμὸς *«Ὁ διὰ βρώσεως τοῦ ξύλου»*.

Εἰδήσεις. *1. Ἀπὸ αὔριον μέχρι τῆς 19ης Νοεμβρίου ἐπαναλαμβάνεται ἡ χρῆσις τῆς Παρακλητικῆς ἐν ταῖς καθημεριναῖς. Διὰ τὰς ἐν καθημερινῇ ἀκολουθίας μετὰ Παρακλητικῆς βλέπε ἔμπροσθεν εἰς τὰς γενικὰς τυπικὰς διατάξεις (§§1-30).*

2. Ἀπὸ αὔριον μέχρι τῆς 7ης Νοεμβρίου, ἐὰν τυχὸν ἑορτάζεται ἅγιος, καταβασίαι εἰς τὸν ὄρθρον «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· *κοντάκιον εἰς τὴν λειτουργίαν* «Προστασία».

22. Πέμπτη. Φωκᾶ ἱερομάρτυρος, ἐπισκόπου Σινώπης (†117). Φωκᾶ τοῦ κηπουροῦ (†320), Ἰσαὰκ καὶ Μαρτίνου μαρτύρων.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. ιε΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Γαλ. γ΄ 23-δ΄ 5).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. α΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. δ΄ 16-22).

23. Παρασκευή. Ἡ σύλληψις τοῦ Προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου. Ῥαΐδος μάρτυρος, Ξανθίππης καὶ Πολυξένης ὁσίων (†109). Νικολάου νεομ. τοῦ Καρπενησιώτου (†1672), Ἰωάννου νεομάρτ. τοῦ ἐκ Κονίτσης (†1814).

Ὁ ἥλιος εἰσέρχεται εἰς τὸν Ζυγόν. Ἀρχὴ τοῦ φθινοπώρου.

Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, ἄνευ Παρακλητικῆς. Εἰς τὸν ἑσπερινὸν γίνεται εἴσοδος. Εἰς τὸν ὄρθρον κανόνες, ὁ τῆς Θεοτόκου *«Ὑγρὰν διοδεύσας»* καὶ ὁ τοῦ προδρόμου μετὰ στίχου *«Προφῆτα τοῦ Χριστοῦ»*· καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»*. Εἰς τὴν λειτουργίαν κοντάκιον *«Προστασία»*· Ἀπόστολος τοῦ Προδρόμου, Σεπτ. 23, *«Ἄβραὰμ δύο υἱοὺς ἔσχεν»* (Γαλ. δ΄ 22-27)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, *«Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡρῴδου»* (Λκ. α΄ 5-25)· κοινωνικὸν *«Εἰς μνημόσυνον»*.

24. Σάββατον. Θεοτόκου τῆς «Μυρτιδιωτίσσης» ἐν Κυθήροις, Θέκλης μεγαλομάρτυρος. Σιλουανοῦ τοῦ Ἀθωνίτου (†1938).

Ἂν δὲν ὑπάρχῃ ἰδιαιτέρα φυλλὰς τῆς Θεοτόκου, ἡ ἀκολουθία τοῦ Σαββάτου ψάλλεται μὲ *«Θεὸς Κύριος»* κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Μηναίου μετὰ Παρακλητικῆς (βλέπε ἔμπροσθεν εἰς τὰς γενικὰς τυπικὰς διατάξεις §§31-44).

Ἀπόστολος: μεγαλομάρτυρος, λγ΄ Κυρ. ἐπιστ. (Β΄ Τιμ. γ΄ 10-15).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. α΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. δ΄ 31-36).

Εἰδήσεις. *1. Ἔνθα τιμᾶται ἡ μεγαλομάρτυς, ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει ἰδιαιτέρα φυλλὰς αὐτῆς, μετὰ τοὺς αἴνους παραλείπονται τὰ ἀπόστιχα καὶ λέγεται δοξολογία μεγάλη, ἐν δὲ τῇ λειτουργίᾳ Εὐαγγέλιον τῆς ἁγίας, Σαβ. ιζ΄ ἑβδ. (Μτθ. κε΄ 1-13).*

2. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἀκολουθία τῆς Μυρτιδιωτίσσης, κατὰ τὸ Τ.Μ.Ε. συμψάλλεται μετὰ τῆς ἁγίας Θέκλης καὶ προηγεῖται αὐτῆς, ἐν δὲ τῇ λειτουργίᾳ ἀναγινώσκεται Ἀπόστολος τῆς ἁγίας καὶ Εὐαγγέλιον τῆς Θεοτόκου.

3. Εἰς τοὺς πανηγυρίζοντας σήμερον ναοὺς τῆς Μυρτιδιωτίσσης ψάλλεται μόνη ἡ ἀκολουθία αὐτῆς μετὰ καταβασιῶν τοὺς εἱρμοὺς

«Πεποικιλμένη τῇ θείᾳ δόξῃ». *Ἀναγνώσματα τὰ τῆς 8ης Σεπτ. (Φιλιπ. β΄ 5-11· Λκ. ι΄ 38-42, ια΄ 27-28).*

Ἀπολυτίκιον Μυρτιδιωτίσσης. Ἦχος δ΄. «Ταχὺ προκατάλαβε».

«Λαοὶ νῦν κροτήσωμεν δεῦτε τὰς χεῖρας πιστῶς, καὶ ᾄσωμεν ᾄσμασι τῇ θεομήτορι, ἐν πόθῳ κραυγάζοντες· χαῖρε ἡ προστασία πάντων τῶν δεομένων, χαῖρε ἡ σωτηρία τῶν τιμώντων σε πόθῳ, χαῖρε ἡ τῷ παραλύτῳ τὴν ἴασιν βραβεύσασα».

25. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΕ΄ (Α΄ ΛΟΥΚΑ). Εὐφροσύνης ὁσίας καὶ Παφνουτίου τοῦ πατρὸς αὐτῆς (ε΄ αἰ.). Ἦχος πλ. β΄, ἑωθινὸν δ΄.

Εἰς τὴν θ΄. Ἐὰν ἐψάλη χθὲς ἡ ἀκολουθία τῆς Μυρτιδιωτίσσης, ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον τῆς Θεοτόκου· ἄλλως τὰ τῆς ἁγίας.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»*, ἀναστάσιμα 6 καὶ τοῦ Μηναίου προσόμοια 3 εἰς 4, Δόξα, τοῦ Μηναίου *«Τὸ καθαρὸν τῆς ἁγνείας σου»*, Καὶ νῦν, *«Τίς μὴ μακαρίσει σε»*. Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον αὐτῶν *«Ὁ ποιητὴς καὶ λυτρωτής μου»*. Ἀπολυτίκια *«Ἀγγελικαὶ δυνάμεις»*, Δόξα, *«Ἐν σοί, μῆτερ, ἀκριβῶς»*, Καὶ νῦν, *«Ὁ δι᾽ ἡμᾶς γεννηθείς»*.

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον τοῦ ἀναστασίμου ἀπολυτικίου *«Ὁ τὴν εὐλογημένην»*, καὶ τῆς β΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (δ΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος (μετὰ τῶν εἱρμῶν), καὶ ὁ α΄ τοῦ Μηναίου. Ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς, τὸ μεσῴδιον τοῦ Μηναίου κάθισμα, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον· ἀφ᾽ ς΄ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Ἅπας γηγενής»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ., τὸ δ΄ ἀναστάσιμον *«Ταῖς ἀρεταῖς ἀστράψαντες»*, τῆς ἁγίας *«Τὸν ἄρχοντα διέλαθες»* καὶ τὸ ὅμοιον θεοτοκίον *«Θρόνοι καὶ κυριότητες»*.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 8, Δόξα, τὸ δ΄ ἑωθινὸν *«Ὄρθρος ἦν βαθύς»*, Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*. Δοξολογία μεγάλη, *«Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος»* (ἢ *«Σήμερον σωτηρία»*).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ 8 μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια *«Ἀγγελικαὶ δυνάμεις»*, *«Ἐν σοί, μῆτερ, ἀκριβῶς»* καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Προστασία»*. Ἀπόστολος: Κυρ. ιε΄ ἐπιστ., *«Ὁ Θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους φῶς λάμψαι»* (Β΄ Κορ. δ΄ 6-15)· Εὐαγγέλιον Κυρ. α΄ Λουκᾶ, *«Ἔστὼς ὁ Ἰησοῦς παρὰ τὴν λίμνην Γεννησαρέτ»* (Λκ. ε΄ 1-11). Κοινωνικὸν *«Αἰνεῖτε»,* καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

26. Δευτέρα. † Ἡ μετάστασις τοῦ ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ θεολόγου. Γεδεὼν τοῦ δικαίου (1350 π.Χ.). Ἀνάμνησις τῆς ἐπιστροφῆς τῆς τ. κάρας τοῦ ἀποστ. Ἀνδρέου καὶ τῶν ἐγκαινίων τοῦ νέου ἱ. ναοῦ αὐτοῦ ἐν Πάτραις (26.9.74).

Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, ἀλλὰ τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ εὐαγγελιστοῦ εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν καὶ μετὰ τὴν μεγ. δοξολογίαν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ *«Θεὸς Κύριος»* δίς (μετὰ τοῦ Δόξα), καὶ τὸ θεοτοκίον. Εὐαγγέλιον ὄρθρου –ἐκ τῶν βημοθύρων– τὸ ια΄ ἑωθινὸν *«Ἐφανέρωσεν ἑαυτὸν ὁ Ἰησοῦς»* (Ἰω. κα΄ 1, 15-25). Οἱ κανόνες τοῦ Μηναίου. Καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»*· στιχολογοῦμεν τὸ *«Μεγαλύνει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον»* ἐπισυνάπτοντες *«Τὴν τιμιωτέραν»*. Εἰς τὴν λειτουργίαν, μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια *«Ἀπόστολε Χριστῷ»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Προστασία»*· Ἀπόστολος: τοῦ εὐαγγελιστοῦ, 26 Σεπτεμβρίου, *«Θεὸν οὐδεὶς πώποτε τεθέαται»* (Α΄ Ἰω. δ΄ 12-19)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, *«Εἱστήκεισαν παρὰ τῷ σταυρῷ»* (Ἰω. ιθ΄ 25-27, κα΄ 24-25)· κοινωνικὸν *«Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν»*.

27. Τρίτη. Καλλιστράτου μάρτυρος (†304)· Ἀριστάρχου ἀποστόλου, Ἀκυλίνης νεομάρτυρος (†1764).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. ις΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Γαλ. ε΄ 11-21).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. β΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. ε΄ 12-16).

28. Τετάρτη. Χαρίτωνος ὁμολογητοῦ (†350). Βαροὺχ τοῦ προφήτου (600 π.Χ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. ιϛ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Γαλ. ϛ΄ 2-10).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. β΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. ε΄ 33-39).

29. Πέμπτη. Κυριακοῦ ὁσίου (†556). Πετρωνίας μάρτυρος.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. ιϛ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ἐφ. α΄ 1-9).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. β΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. ϛ΄ 12-19).

30. Παρασκευή. Γρηγορίου ἱερομάρτυρος, ἐπισκόπου τῆς Μεγάλης Ἀρμενίας, τοῦ φωτιστοῦ (†335). Ῥιψιμίας καὶ Γαϊανῆς καὶ τῶν μετ᾽ αὐτῶν 32 μαρτύρων γυναικῶν.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. ιϛ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ἐφεσ. α΄ 7-17).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. β΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. ϛ΄ 17-23).

ΜΗΝ

Οκτωβριος

Μὴν Ὀκτωβριος

ἔχων ἡμέρας τριάκοντα μίαν
Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 11 καὶ ἡ νὺξ ὥρας 13

1. Σάββατον. Ἀνανίου ἀποστόλου, Ῥωμανοῦ τοῦ μελῳδοῦ (ς΄ αἰ.) καὶ ποιητοῦ τῶν κοντακίων. Ἰωάννου ὁσίου τοῦ Κουκουζέλους. Τῆς τιμίας σκέπης τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου.

Τάξις Σαββάτου μὲ «Θεὸς Κύριος» (βλ. ἔμπροσθεν, γενικαὶ τυπικαὶ διατάξεις §§31-44).

Ἀπόστολος: τοῦ ἁγίου, Ὀκτωβρίου 1 (Πρξ. θ΄ 10-18).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. β΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. ε΄ 17-26).

Εἴδησις. *Ἀποφάσει τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ληφθείσῃ κατὰ τὸ ἔτος 1952, ἡ σημερινὴ ἑορτὴ τῆς τιμίας σκέπης μετατίθεται τῇ 28ῃ Ὀκτωβρίου, ἵνα συνεορτάζηται μετὰ τῆς ἐθνικῆς ἑορτῆς.*

2. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΙϛΊ΄ (Β΄ ΛΟΥΚΑ). Κυπριανοῦ ἱερομάρτυρος καὶ Ἰουστίνης μάρτυρος (†304). Ἦχος βαρύς, ἑωθινὸν ε΄.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»*, ἀναστάσιμα 6 καὶ τοῦ Μηναίου προσόμοια 3 εἰς 4, Δόξα, *«Διδασκαλίαν τῆς πλάνης»*, Καὶ νῦν, *«Μήτηρ μὲν ἐγνώσθης»*. Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, *«Τὸν φωστῆρα τὸν θεολαμπῆ»*, Καὶ νῦν, τὸ ὁμόηχον θεοτοκίον *«Ὦ θαύματος καινοῦ»* (Παρακλητική, ἦχος β΄, Σαβ. ἑσπέρας). Ἀπολυτίκια *«Κατέλυσας τῷ σταυρῷ σου»*, Δόξα, *«Καὶ τρόπων μέτοχος»*, Καὶ νῦν, *«Τὸ ἀπ᾽ αἰῶνος ἀπόκρυφον»*.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἤχου, τὰ τριαδικὰ *«Ἄξιον ἐστίν»*· ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου *«Ὁ ἡμετέραν μορφήν»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον τοῦ ἀναστασίμου ἀπολυτικίου *«Ὡς τῆς ἡμῶν ἀναστάσεως»*, καὶ τῆς β΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ε΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τῶν ἁγίων· ἀπὸ γ΄ καὶ ς΄ ᾠδῆς ὡς εἴθισται.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Ἅπας γηγενής»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ., τὸ ε΄ ἀναστάσιμον *«Ἡ ζωὴ καὶ ὁδός»* , τὸ τοῦ Μηναίου καὶ τὸ θεοτοκίον.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ ἀναστάσιμα 8, Δόξα, τὸ ε΄ ἑωθινὸν *«Ὦ τῶν σοφῶν σου κριμάτων»*, Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*. Δοξολογία μεγάλη, *«Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος»* (ἢ *«Σήμερον σωτηρία»*).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ 8 μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια *«Κατέλυσας τῷ σταυρῷ σου»*, *«Καὶ τρόπων μέτοχος»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Προστασία»*. Ἀπόστολος: Κυρ. ις΄ ἐπιστ., *«Συνεργοῦντες παρακαλοῦμεν»* (Β΄ Κορ. ς΄ 1-10)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. β΄ Λουκᾶ, *«Καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν»* (Λκ. ς΄ 31-36). Κοινωνικὸν *«Αἰνεῖτε»*, καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

3. Δευτέρα. Διονυσίου ἀρεοπαγίτου ἱερομάρτυρος, ἐπισκόπου καὶ πολιούχου Ἀθηνῶν (†96). Ῥουστικοῦ, Ἐλευθερίου καὶ Δαμάριδος (α΄ αἰ.) μαρτύρων τῶν Ἀθηναίων.

Διὰ τὰς ἐν καθημερινῇ ἀκολουθίας μετὰ Παρακλητικῆς βλέπε ἔμπροσθεν εἰς τὰς γενικὰς τυπικὰς διατάξεις (§§1-30).

Ἀπόστολος: ἱερομάρτυρος, Ὀκτ. 3 (Πρξ. ιζ΄ 16-34).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. γ΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. ς΄ 24-30).

Σημείωσις. *Ὅπου ἂν ἑορτάζεται ὁ ἅγιος, ἡ ἀκολουθία αὐτοῦ ψάλλεται ἐξ ἰδιαιτέρας φυλλάδος· καταβασίαι* «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· *κοντάκιον* «Προστασία»· *Εὐαγγέλιον: τοῦ ἁγίου, Παρ. ς΄ ἑβδ. Ματθ. (Μθ. ιγ΄ 44-54).*

4. Τρίτη. Ἱεροθέου ἀρεοπαγίτου, πρώτου ἐπισκόπου Ἀθηνῶν (α΄ αἰ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. ιζ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ἐφεσ. β΄ 19-γ΄ 7).

Εὐαγγέλιον: Τρ. γ΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. ς΄ 37-45).

5. Τετάρτη. Χαριτίνης μάρτυρος (†304)· Μεθοδίας ὁσίας τῆς ἐν Κιμώλῳ (†1908).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. ιζ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ἐφεσ. γ΄ 8-21).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. γ΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. ς΄ 46-ζ΄ 1).

6. Πέμπτη. † Θωμᾶ (τοῦ καὶ Διδύμου) ἀποστόλου ἐκ τῶν ιβ΄. Ἐρωτηίδος μάρτυρος.

Ἀπόστολος: ἀποστόλου, Κυρ. ι΄ ἐπιστ. (Α΄ Κορ. δ΄ 9-16).
Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, ἑωθινὸν θ΄ (Ἰω. κ΄ 19-31).

7. Παρασκευή. Σεργίου καὶ Βάκχου μεγαλομαρτύρων (†290-303). Πολυχρονίου ἱερομάρτυρος (δ΄ αἰ.), Ἰουλιανοῦ πρεσβυτέρου, Καισαρίου διακόνου (α΄ αἰ.) μαρτύρων.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. ιζ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ἐφεσ. δ΄ 17-25).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. γ΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. ζ΄ 31-35).

8. Σάββατον. Πελαγίας ὁσίας (†457). Πελαγίας τῆς παρθενομάρτυρος (†303), Ταϊσίας τῆς πρώην πόρνης.

Τάξις Σαββάτου μὲ «Θεὸς Κύριος» (βλ. ἔμπροσθεν §§31-44).
Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. ιζ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Α΄ Κορ. ιδ΄ 20-25).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. γ΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. ε΄ 27-32).

9. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΖ΄ (Γ΄ ΛΟΥΚΑ). Ἰακώβου ἀποστόλου, υἱοῦ τοῦ Ἀλφαίου (α΄ αἰ.). Ἀβραὰμ τοῦ δικαίου καὶ τοῦ ἀνεψιοῦ αὐτοῦ Λώτ (2100 π.Χ.), Ποπλίας μάρτυρος (α΄ αἰ.), Ἀνδρονίκου ὁσίου καὶ τῆς συμβίου αὐτοῦ. Ἦχος πλ. δ΄, ἑωθινὸν ς΄.

Σημείωσις. *Ἐν Κυριακῇ, ἡ διὰ τὴν σήμερον ἀκολουθία τῶν ὁσίων καταλιμπάνεται ψαλλομένη ἐν τοῖς ἀποδείπνοις, μετὰ δὲ τῆς ἀναστασίμου συμψάλλεται μόνον ἡ ἀκολουθία τοῦ ἀποστόλου. Ἡ παλαιὰ αὕτη τάξις μνημονεύεται ἐν ὑποσημειώσει εἰς τὰς παλαιοτέρας καὶ ἀκριβεστέρας ἐκδόσεις τοῦ Μηναίου. Συναφεῖς εἶναι καὶ αἱ διατάξεις τοῦ Τ.Μ.Ε. Νοεμ. 11, §§2-3, καὶ Ἰουλ. 7, §§2-4.*

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

ΕΙΣ ΤΟ *«ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ»*, ἀναστάσιμα 6 καὶ τοῦ ἀποστόλου προσόμοια 3 *«Τῷ καλάμῳ τῆς χάριτος»* κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, τὸ ἰδιόμελον τοῦ Μηναίου *«Τὴν τοῦ θείου Πνεύματος»*, Καὶ νῦν, τὸ α΄ θεοτοκίον τοῦ ἤχου *«Ὁ βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν»*. Εἴσοδος κ.λπ..

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τοῦ ἀποστόλου *«Πιστῶς πανηγυρίζομεν»*, Καὶ νῦν, *«Ναὸς καὶ πύλη»* (Παρακλ., ἦχος πλ. α΄, Σαβ. ἑσπέρας, εἰς τὰ ἀπόστιχα).

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ *«Ἐξ ὕψους κατῆλθες»*, Δόξα, *«Ἀπόστολε ἅγιε Ἰάκωβε»*, Καὶ νῦν, *«Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν»*.

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια ὡς προεγράφησαν. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον τοῦ ἀναστασίμου ἀπολυτικίου *«Ὁ δι᾽ ἡμᾶς γεννηθείς»*, καὶ τῆς β΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ς΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος μετὰ τῶν εἱρμῶν καὶ ὁ τοῦ ἀποστόλου· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὸ μεσῴδιον τοῦ ἀποστόλου κάθισμα *«Τὴν σοφίαν τὴν ὄντως»*, Δόξα, Καὶ νῦν, εὐθὺς τὸ θεοτοκίον *«Ὡς πανάμωμος νύμφη»*· ἀφ᾽ ς΄ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου, καὶ τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»*· *«Τὴν τιμιωτέραν»*, *«Ἅπας γηγενής»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ., τὸ ς΄ ἀναστάσιμον *«Δεικνύων ὅτι ἄνθρωπος»**, τοῦ ἀποστόλου *«Ὡς μύστης καὶ ἀπόστολος»* καὶ θεοτοκίον ὅμοιον *«Σὲ οἱ προφῆται ἅπαντες»*.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τοῦ ἀποστόλου προσόμοια 3 *«Ἔλαμψας ἀπόστολε»* κ.λπ. εἰς 4, μετὰ στίχων εἰς τὰ δύο τελευταῖα: α) *«Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτοῦ, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτοῦ»*, β) *«Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ, ποίησιν δὲ χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλλει τὸ στερέωμα»*, Δόξα, τὸ ς΄ ἑωθινὸν *«Ἡ ὄντως εἰρήνη»*, Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*. Δοξολογία μεγάλη, *«Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος»* (ἢ *«Σήμερον σωτηρία»*).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ς΄ ᾠδῆς τοῦ κανόνος τοῦ

* Βλ. ὑποσημείωσιν εἰς τὸν ὄρθρον τῆς 2ας Ἰανουαρίου.

ἀποστόλου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια *«Ἐξ ὕψους κατῆλθες»*, *«Ἀπόστολε ἅγιε Ἰάκωβε»* καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Προστασία»*. Ἀπόστολος: Κυρ. ιζ΄ ἐπιστ., *«Ὑμεῖς ἐστὲ ναὸς Θεοῦ ζῶντος»* (Β΄ Κορ. ς΄ 16-ζ΄ 1)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. γ΄ Λουκᾶ, *«Ἐπορεύετο ὁ Ἰησοῦς εἰς πόλιν καλουμένην Ναΐν»* (Λκ. ζ΄ 11-16).

Κοινωνικὸν *«Αἰνεῖτε»· «Εἴδομεν τὸ φῶς», «Πληρωθήτω»* καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

10. Δευτέρα. Εὐλαμπίου καὶ Εὐλαμπίας μαρτύρων. Θεοφίλου ὁσίου (η΄ αἰ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. ιη΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ἐφεσ. δ΄ 25-32).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. δ΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. ζ΄ 36-50).

11. Τρίτη. Φιλίππου ἀποστόλου ἐκ τῶν ἑπτά· Θεοφάνους ὁμολογητοῦ τοῦ Γραπτοῦ, ἐπισκόπου Νικαίας (†850).

Ἀπόστολος: ἀποστόλου, Πέμ. γ΄ ἑβδ. Πράξ. (Πρξ. η΄ 26-39).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. δ΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. η΄ 1-3).

12. Τετάρτη. Πρόβου, Ταράχου καὶ Ἀνδρονίκου μαρτύρων (†850). Δομνίνης μάρτυρος, Συμεὼν τοῦ νέου θεολόγου (†1022), σύναξις πάντων τῶν ἐν Ἀθήναις ἁγίων.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. ιη΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ἐφεσ. ε΄ 25-33).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. δ΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. η΄ 22-25).

13. Πέμπτη. Κάρπου, Παπύλου, Ἀγαθοδώρου καὶ Ἀγαθονίκης μαρτύρων (†251). Χρυσῆς νεομάρτυρος τῆς ἐκ Μογλενῶν (†1795), Μελετίου (Πηγᾶ) Ἀλεξανδρείας.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. ιη΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ἐφεσ. ε΄ 33-ς΄ 9).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. δ΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. θ΄ 7-11).

14. Παρασκευή. Ναζαρίου καὶ Γερβασίου, μαρτύρων. Κοσμᾶ τοῦ ποιητοῦ (†787). Ἰγνατίου (Ἀγαλλιανοῦ) ἀρχιεπισκόπου Μηθύμνης.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. ιη΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ἐφεσ. ς΄ 18-24).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. δ΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. θ΄ 12-18).

15. Σάββατον. Λουκιανοῦ πρεσβυτέρου Ἀντιοχείας τῆς μεγάλης (†310). Σαβίνου ὁσίου (†760), Βάρσου ὁμολογητοῦ.

Τάξις Σαββάτου μὲ «Ἀλληλούια» (βλ. ἔμπροσθεν, γενικαὶ τυπικαὶ διατάξεις §§45-51).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. ιη΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Α΄ Κορ. ιε΄ 39-45).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. δ΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. ς΄ 1-10).

16. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΗ΄ (Δ΄ ΛΟΥΚΑ). «Τῶν θεοφόρων πατέρων τῆς ἐν Νικαίᾳ ζ΄ Οἰκουμενικῆς συνόδου (787)». Λογγίνου ἑκατοντάρχου τοῦ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ δύο στρατιωτῶν μαρτύρων (α΄ αἰ.). Ἦχος α΄, ἑωθινὸν ζ΄.

Τὴν ἀκολουθίαν τῶν ἁγίων πατέρων ζήτει ἐν τῷ Μηναίῳ μετὰ τὴν 11ην Ὀκτωβρίου (Τ.Μ.Ε., 11η Ὀκτωβρ. §§1-3). Κατὰ παγίαν τάξιν τοῦ Τ.Μ.Ε. ἡ ἐν τῷ Μηναίῳ μὴ ἑορτάσιμος ἀκολουθία τῆς σήμερον καταλιμπάνεται.

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον *«Ἀπόστολοι, μάρτυρες»*, Δόξα, *«Μνήσθητι, Κύριε»*· κοντάκιον *«Ὡς ἀπαρχάς»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

ΕΙΣ ΤΟ *«ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ»*, ἀναστάσιμα 4, τῶν πατέρων 6, Δόξα, τὸ ἰδιόμελον αὐτῶν *«Τὰς μυστικάς»*, Καὶ νῦν, τὸ α΄ θεοτοκίον τοῦ ἤχου *«Τὴν παγκόσμιον δόξαν»*.

ΕΙΣΟΔΟΣ, *«Φῶς ἱλαρόν»*, τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας καὶ τὰ ἀναγνώσματα τῶν πατέρων.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τῶν πατέρων *«Τὴν ἐτήσιον μνήμην»*, Καὶ νῦν, *«Νεῦσον παρακλήσεσιν»*.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ *«Τοῦ λίθου σφραγισθέντος»*, Δόξα, *«Ὑπερδεδοξασμένος εἶ»*, Καὶ νῦν, *«Ὁ δι᾽ ἡμᾶς γεννηθείς»*.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν τριαδικὸν κανόνα τοῦ ἤχου, Δόξα, τὸ διὰ τὴν λιτὴν ἰδιόμελον τῶν πατέρων *«Ἀποστολικῶν παραδόσεων»*, Καὶ νῦν, *«Θεοτόκε, ἡ προστασία»*, τὰ τριαδικὰ *«Ἄξιον ἐστί»*, τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον *«Ὑπερδεδοξασμένος εἶ»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον τοῦ ἀναστασίμου ἀπολυτικίου *«Τοῦ Γαβριὴλ φθεγξαμένου σοι»*, καὶ τῆς β΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ζ΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τῶν πατέρων· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου (χῦμα), εἶτα ψάλλεται τὸ μεσῴδιον κάθισμα τῶν πατέρων μετὰ τοῦ θεοτοκίου· ἀφ' ς΄ τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῶν πατέρων, τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ ὑπόμνημα τῆς Κυριακῆς τῶν πατέρων.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Ἅπας γηγενής»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ., τὸ ζ΄ ἀναστάσιμον *«Ὅτι ᾖραν τὸν Κύριον»*, τὸ τῶν ἁγίων *«Πατέρες οὐρανόφρονες»* καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ ἀναστάσιμα 4 καὶ τῶν πατέρων προσόμοια 3 εἰς 4 –εἰς τοὺς πρὸ αὐτῶν στίχους τὰ δύο τελευταῖα–, Δόξα, τὸ ἰδιόμελον *«Τῶν ἁγίων πατέρων ὁ χορός»*, Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*. Δοξολογία μεγάλη, *«Σήμερον σωτηρία»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ς΄ ᾠδῆς τοῦ κανόνος τῶν πατέρων].

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκια *«Τοῦ λίθου σφραγισθέντος»*, *«Ὑπερδεδοξασμένος εἶ»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Προστασία»*.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος –μετὰ τοῦ προκειμένου αὐτοῦ– Κυριακῆς τῶν πατέρων, 11 Ὀκτ., *«Πιστὸς ὁ λόγος»* (Τίτ. γ΄ 8-15)· Εὐαγγέλιον Κυρ. δ΄ Λουκᾶ, *«Ἐξῆλθεν ὁ σπείρων»* (Λκ. η΄ 5-15).

Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Ἄξιον ἐστί»*. Κοινωνικὸν *«Αἰνεῖτε»,* καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

Σημείωσις. *Ἡ σημερινὴ Κυριακή, ἐν ᾗ ἀναγινώσκεται ἐκ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου ἡ παραβολὴ τοῦ σπορέως, εἰς πολλὰς περιοχὰς ἔχει καθιερωθῆ ὡς ἡ ἐπίσημος ἡμέρα τῆς ἐνάρξεως τῶν κατηχητικῶν σχολείων.*

17. Δευτέρα. Ὡσηὲ τοῦ προφήτου (820 π.Χ.), Ἀνδρέου ὁσιομάρτυρος τοῦ ἐν Κρίσει· ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου καὶ δικαίου Λαζάρου (898).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. ιθ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Φιλιπ. α΄ 1-7).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ε΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. θ΄ 18-22).

18. Τρίτη. † Λουκᾶ τοῦ ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται «κατὰ τὴν τοῦ Μηναίου διάταξιν» (Τ.Μ.Ε. 18 Ὀκτ. §1), ἤ τοι μετὰ τῆς Παρακλητικῆς. Εἰς τὸν ἑσπερινὸν δὲν γίνεται εἴσοδος· εἰς τὰ ἀπόστιχα Καὶ νῦν *«Θεοτόκε, σὺ εἶ ἡ ἄμπελος... μετὰ τοῦ ἀποστόλου»* (Παρακλ., ἦχος πλ. β΄, Τετάρτῃ ἑσπέρας)· ἀπολυτίκιον *«Ἀπόστολε ἅγιε»,* Δόξα, Καὶ νῦν, *«Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν».* Εἰς τὸν ὄρθρον δὲν λέγονται καταβασίαι, ψάλλονται ὅμως αἶνοι καὶ δοξολογία μεγάλη. Εἰς τὴν λειτουργίαν κοντάκιον *«Προστασία»·* Ἀπόστολος: τοῦ εὐαγγελιστοῦ, 18 Ὀκτ., *«Ἐν σοφίᾳ περιπατεῖτε»* (Κλσ. δ΄ 5-11, 14-18)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, 8 Νοεμ. τῆς λειτουργίας, *«Ὁ ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει»* (Λκ. ι΄ 16-21)· κοινωνικὸν *«Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν».*

Σημείωσις*. Εἰς τοὺς ἐπ᾽ ὀνόματι τοῦ ἀποστόλου τιμωμένους ναοὺς ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν διάταξιν ἰδιαιτέρας φυλλάδος, ὅτε, καταλιμπανομένης τῆς Παρακλητικῆς, εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν γίνεται εἴσοδος, εἰς δὲ τὸν ὄρθρον ψάλλονται καταβασίαι* «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»*. Ἡ παροῦσα μυριόλεκτος σημείωσις εἶναι περιττὴ ἀκόμη καὶ διὰ τοὺς ἄκρῳ δακτύλῳ ἁψαμένους τοῦ Τυπικοῦ.*

19. Τετάρτη. Ἰωὴλ προφήτου (630 π.Χ.), Οὐάρου μάρτυρος (†307).

Ἀπόστολος: προφήτου, Τρ. διακαινησίμου (Πρξ. β΄ 14-21).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ε΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. θ΄ 44-50).

20. Πέμπτη. Ἀρτεμίου μεγαλομ. (†326), Ματρώνης ὁσίας τῆς Χιοπολίτιδος (†462), Γερασίμου ὁσίου τοῦ ἐν Κεφαλληνίᾳ (†1581).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. ιθ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Φιλιπ. α΄ 20-27).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ε΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. θ΄ 49-56).

Εἴδησις*. Ὅπου ὑπάρχει ἰδιαιτέρα ἀκολουθία τοῦ ἁγ. Γερασίμου (ἢ τῆς ὁσίας Ματρώνης), συμψάλλεται μετὰ τῆς τοῦ ἁγίου Ἀρτεμίου, οὗ τινος προηγοῦνται τὰ 3 στιχηρὰ τοῦ ἑσπερινοῦ καὶ ὁ κανὼν τοῦ ὄρθρου, δοξαστικὰ ὅμως ψάλλονται τὰ τοῦ τιμωμένου ἁγίου (Τ.Μ.Ε., διάταξις 20ῆς Ὀκτωβρίου §1)· ἐν δὲ τῇ λειτουργίᾳ ὁμοίως τὰ ἀναγνώσματα τοῦ τιμωμένου ἁγίου. Εἰς τοὺς ἐπ᾽ ὀνόματι ὅμως τοῦ ἁγίου (ἢ τῆς ὁσίας) ναοὺς ψάλλεται μόνη ἡ ἀκολουθία αὐτοῦ, καταλιμπανομένης τῆς τοῦ Μηναίου.*

21. Παρασκευή. Ἰλαρίωνος ὁσίου (†371). Χριστοδούλου τοῦ ἐν Πάτμῳ· Θεοδότης καὶ Σωκράτους μαρτύρων, Ἰωάννου νεομάρτυρος τοῦ ἐκ Μονεμβασίας (†1773), Φιλοθέου ὁσίου.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. ιθ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Φιλιπ. α΄ 27-β΄ 4).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ε΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. ι΄ 1-15).

22. Σάββατον. Ἀβερκίου ἰσαποστόλου ἐπισκόπου Ἱεραπόλεως (†167), τῶν ἐν Ἐφέσῳ ἁγίων ἑπτὰ παίδων (†250).

Τάξις Σαββάτου μὲ «Ἀλληλούια» (βλ. ἔμπροσθεν, γενικαὶ τυπικαὶ διατάξεις §§45-51).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. ιθ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Α΄ Κορ. ιε΄ 58-ις΄ 3).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ε΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. ζ΄ 1-10).

23. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΘ΄ (Ϛ΄ ΛΟΥΚΑ). † Ἰακώβου ἀποστόλου τοῦ ἀδελφοθέου (†63). Ἦχος β΄, ἑωθινὸν η΄.

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκια *«Κανόνα πίστεως»*, Δόξα, *«Οἱ μάρτυρές σου, Κύριε»*· κοντάκιον *«Ὡς ἱερέα μέγιστον»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

ΕΙΣ ΤΟ *«ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ»*, στιχηρὰ ἀναστάσιμα 6 καὶ τοῦ ἀποστόλου προσόμοια 3 *«Δεῦτε τὸ μνημόσυνον»* κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, τὸ ἰδιόμελον αὐτοῦ *«Αἵματι τοῦ μαρτυρίου»*, Καὶ νῦν, τὸ α΄ θεοτοκίον τοῦ ἤχου *«Παρῆλθεν ἡ σκιά»*.

ΕΙΣΟΔΟΣ, *«Φῶς ἱλαρόν»*, τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τοῦ ἀποστόλου *«Τοῦ ἀρχιποίμενος Χριστοῦ»*, Καὶ νῦν, τὸ ὁμόηχον θεοτοκίον *«Ἀνύμφευτε παρθένε»* (Παρακλ., ἦχος πλ. δ΄, Σαβ. ἑσπέρας, εἰς τὰ ἀπόστιχα).

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ *«Ὅτε κατῆλθες πρὸς τὸν θάνατον»*, Δόξα, *«Ὡς τοῦ Κυρίου μαθητής»*, Καὶ νῦν, *«Τὸ ἀπ᾽ αἰῶνος ἀπόκρυφον»*.

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια ὡς προεγράφησαν. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον τοῦ ἀναστασίμου ἀπολυτικίου *«Πάντα ὑπὲρ ἔννοιαν»*, καὶ τῆς β΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (η΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος μετὰ τῶν εἱρμῶν καὶ ὁ τοῦ ἀποστόλου· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ ἀποστόλου καὶ τὸ μεσῴδιον κάθισμα αὐτοῦ μετὰ τοῦ θεοτοκίου· ἀφ᾽ ς΄ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Ἅπας γηγενής»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ., τὸ η΄ ἀναστάσιμον *«Δύο ἀγγέλους βλέψασα»*, τοῦ ἀποστόλου *«Ὡς ἱεράρχης πρώτιστος»* καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ *«Ἡ φοβερὰ τῆς κρίσεως»*.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τοῦ ἀποστόλου προσόμοια 3 *«Τῶν εὐσεβούντων τὰ πλήθη»* κ.λπ. εἰς 4, μετὰ στίχων εἰς τὰ δύο τελευταῖα: α) *«Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτοῦ καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτοῦ»*, β) *«Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ, ποίησιν δὲ χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλλει τὸ στερέωμα»*, Δόξα, τὸ η΄ ἑωθινὸν *«Τὰ τῆς Μαρίας δάκρυα»*, Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*. Δοξολογία μεγάλη, *«Σήμερον σωτηρία»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ς΄ ᾠδῆς τοῦ κανόνος τοῦ ἀποστόλου].

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκια *«Ὅτε κατῆλθες»*, *«Ὡς τοῦ Κυρίου μαθητὴς»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Προστασία»*.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος –μετὰ προκειμένου τοῦ μηνολογίου, 23 Ὀκτ.– τοῦ ἀποστόλου, Κυρ. κ΄ ἐπιστ., *«Γνωρίζω ὑμῖν τὸ εὐαγγέλιον»* (Γαλ. α΄ 11-19)· ἀλληλουάριον τοῦ ἤχου· Εὐαγγέλιον Κυρ. ς΄ Λουκᾶ, *«Ἐλθόντι τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδαρηνῶν»* (Λκ. η΄ 27-39).

«Ἄξιον ἐστίν»· «Αἰνεῖτε»· «Εἴδομεν τὸ φῶς», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς εἴθισται.

24. Δευτέρα. Ἀρέθα μεγαλομάρτυρος (β΄ αἰ.)· Σεβαστιανῆς μάρτυρος.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. κ΄ ἐβδ. ἐπιστ. (Φιλιπ. β΄ 12-16).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ς΄ ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ι΄ 22-24).

25. Τρίτη. Μαρκιανοῦ καὶ Μαρτυρίου μαρτύρων (†355). Ταβιθᾶς, ἣν θανοῦσαν ἀνέστησεν ὁ ἀπόστολος Πέτρος.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. κ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Φιλιπ. β΄ 16-23).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. ς΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. ια΄ 1-10).

26. Τετάρτη. † Δημητρίου μεγαλομάρτυρος τοῦ μυροβλύτου (†306), ἀνάμνησις τοῦ γεγονότος σεισμοῦ (740).

Ἡ ἀκολουθία ἅπασα ψάλλεται κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναίῳ τάξιν. Τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Εἰς τὰ ἀπόστιχα τοῦ ἑσπερινοῦ, Καὶ νῦν, *«Δέσποινα πρόσδεξαι»* (Παρακλητική, ἦχος πλ. δ΄, Δευτ. πρωί). Τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου ἔν τε τῷ ἑσπερινῷ καὶ τῷ ὄρθρῳ ἐπισφραγίζεται μὲ τὸ ἀπολυτίκιον τοῦ σεισμοῦ ἅπαξ. Εὐαγγέλιον ὄρθρου: τοῦ ἁγίου, Τρ. ιβ΄ ἑβδ. Λουκᾶ, *«Προσέχετε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων»* (Λκ. κα΄ 12-19). Καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»*· στιχολογοῦμεν δὲ καὶ τὸ *«Μεγαλύνει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον»* μετὰ τοῦ εἱρμοῦ *«Τὴν τιμιωτέραν»*, ὡς καθ᾽ ἑκάστην. Εἰς τὴν θ. λειτουργίαν ἀπολυτίκια *«Ὁ ἐπιβλέπων ἐπὶ τὴν γῆν», «Μέγαν* εὔρατο» καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Προστασία»*. Ἀπόστολος τοῦ ἁγίου, 26 Ὀκτ., *«Ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι»* (Β΄ Τιμ. β΄ 1-10)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, Σαβ. γ΄ ἑβδ. Ἰωάν., *«Ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν»* (Ἰω. ιε΄ 17-ις΄ 2). Κοινωνικὸν *«Εἰς μνημόσυνον»*.

Σημείωσις. *Ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Θεσσαλονίκης (τῷ 1912) τὸ τέλος τοῦ β΄ τροπαρίου τῶν αἴνων τοῦ ἁγίου,* «Τεῖχος ὠχυρωμένον ἡμῖν»*, μετὰ τὰς λέξεις* «...τῇ σῇ πόλει Δημήτριε...»*, ψάλλεται οὕτως:*

«...ἣν λυτρωθεῖσαν ἔνδοξε, Θεοῦ εὐδοκήσαντος, διὰ παντὸς ἐλευθέραν, ταῖς σαῖς πρεσβείαις διάσωσον, Χριστὸν ἱκετεύων, τὸν παρέχοντα τῷ κόσμῳ τὸ μέγα ἔλεος».

Ἡ διόρθωσις αὕτη ἐγένετο ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσοστόμου (Α΄) Παπαδοπούλου.

27. Πέμπτη. Νέστορος μάρτυρος (†306)· Πρόκλης συζύγου τοῦ Πιλάτου.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. κ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Φιλιπ. γ΄ 1-8).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ς΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. ια΄ 14-23).

28. Παρασκευή. † ΤΗΣ ΦΩΤΟΦΟΡΟΥ ΣΚΕΠΗΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΚΑΙ ΑΕΙΠΑΡΘΕΝΟΥ ΜΑΡΙΑΣ. Τερεντίου, Νεονίλλης, Εὐνίκης καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς μαρτύρων· Στεφάνου ὁσίου

τοῦ Σαββαΐτου. Τῶν ἐν Ῥεθύμνῃ τεσσάρων νεομαρτύρων (†1824). Ἐθνικὴ ἑορτὴ ἐπὶ τῷ νικηφόρῳ τῶν Ἑλλήνων ἐν Βορείῳ Ἠπείρῳ πολέμῳ (1940).

Εἰδήσεις. *1. Ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐνέκρινεν ἀπὸ τοῦ 1952 ὅπως ἡ τῇ 1ῃ Ὀκτωβρίου ἀγομένη ἑορτὴ τῆς ἱερᾶς Σκέπης τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου μετατεθῇ σήμερον μετὰ τῆς ἐθνικῆς ἑορτῆς.*

2. Τὴν ἀκολουθίαν τῆς τιμίας Σκέπης ζήτει ἢ ἐν τῷ Μηναίῳ ἢ εἰς τὴν οἰκείαν φυλλάδα.

Ἡ ἀκολουθία τῆς ἑορτῆς ψάλλεται ἑορτάσιμος ὡς ἔχει. Τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Εὐχὴ ἀπολύσεως *«Χριστὸς ὁ ἀληθινός... πρεσβείαις τῆς παναχράντου καὶ παναμώμου ἁγίας αὐτοῦ μητρός, ἧς τὴν φωτοφόρον σκέπην ἑορτάζομεν, δυνάμει...»* Εἰς τὸν ὄρθρον, ἀφ᾽ ς΄ τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῆς Θεοτόκου, τὸ συναξάριον τῆς 28ης τοῦ μηνὸς (ἐκ τοῦ Μηναίου) καὶ τὸ τῆς ἑορτῆς (τῆς τιμίας Σκέπης)· καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»*. Εἰς τὴν λειτουργίαν Ἀπόστολος: τῆς Θεοτόκου, 21 Νοεμ., *«Εἶχεν ἡ πρώτη σκηνή»* (Ἑβρ. θ΄ 1-7)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, 21 Νοεμ., *«Εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς κώμην τινά»* (Λκ. ι΄ 38-42, ια΄ 27-28).

Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς λειτουργίας τελεῖται ἡ ἑξῆς·

Δοξολογία ἐπὶ τῇ ἐθνικῇ ἑορτῇ

«Εὐλογητὸς ὁ Θεός», καὶ τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς, ἦχος α΄·

«Τῆς σκέπης σου παρθένε, ἀνυμνοῦμεν τὰς χαρίτας, ἣν ὡς φωτοφόρον νεφέλην, ἐφαπλοῖς ὑπὲρ ἔννοιαν, καὶ σκέπεις τὸν λαόν σου νοερῶς, ἐκ πάσης τῶν ἐχθρῶν ἐπιβουλῆς· σὲ γὰρ σκέπην καὶ προστάτιν καὶ βοηθόν, κεκτήμεθα βοῶντές σοι· Δόξα τοῖς μεγαλείοις σου ἁγνή, δόξα τῇ θείᾳ Σκέπῃ σου, δόξα τῇ πρὸς ἡμᾶς σου προμηθείᾳ ἄχραντε».

Εἶτα τὸ κοντάκιον *«Τῇ ὑπερμάχῳ»*, καὶ εὐθὺς ἡ κάτωθι δοξολογία εἰς ἦχον βαρύν:

Δόξα σοι τῷ δείξαντι τὸ φῶς, δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία.

Ἡ δεξιά σου, Κύριε, δεδόξασται ἐν ἰσχύι· ἡ δεξιά σου, Κύριε, ἔθραυσεν ἐχθρούς· Ἀλληλούια, ἀλληλούια, ἀλληλούια.

Ἐν τῷ πλήθει τῆς δόξης σου συνέτριψας τοὺς ὑπεναντίους· Ἀλληλούια, ἀλληλούια, ἀλληλούια.

Ταλαιπωρίᾳ ἐταλαιπωρήσαμεν, ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα σφαγῆς· Ἀλληλούια, ἀλληλούια, ἀλληλούια.

Οἱ ἀγροὶ ἡμῶν διεμερίσθησαν, οἱ οἶκοι ἠρημώθησαν καὶ ἡμεῖς περιυβρίσθημεν· Ἀλληλούια, ἀλληλούια, ἀλληλούια.

Αὐτοὶ συνεποδίσθησαν καὶ ἔπεσαν, ἡμεῖς δὲ ἀνέστημεν καὶ ἀνωρθώθημεν· Ἀλληλούια, ἀλληλούια, ἀλληλούια.

Ἀλαλάξατε τῷ Θεῷ πᾶσα ἡ γῆ· πάντα τὰ ἔθνη κροτήσατε χεῖρας· Ἀλληλούια, ἀλληλούια, ἀλληλούια.

Εἶτα αἱ ἑξῆς αἰτήσεις τῆς λιτανευτικῆς (ἐκτενοῦς) ἱκεσίας, τῶν χορῶν ψαλλόντων ἐκ περιτροπῆς μεθ᾽ ἑκάστην αὐτῶν ἀνὰ ἓν τριπλοῦν *«Κύριε, ἐλέησον»*, ἐξαιρέσει τῆς πέμπτης, μεθ᾽ ἣν ψάλλεται *«Αἰωνία ἡ μνήμη»* γ΄, καὶ τῆς ἕκτης, μεθ᾽ ἣν ψάλλεται τὸ *«Κύριε, ἐλέησον»* ἀνὰ δέκα ἀμοιβαδὸν τετράκις, πραείᾳ τῇ φωνῇ.

«Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός...»

«Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν...»

«Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν...»

«Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν ἔθνους, πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας ἐν τῷ κράτει ἡμῶν, τοῦ κατὰ ξηράν, θάλασσαν καὶ ἀέρα φιλοχρίστου ἡμῶν στρατοῦ καὶ ὑπὲρ τοῦ Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν ἐπὶ πλέον συνεργῆσαι καὶ κατευοδῶσαι αὐτὸ ἐν πᾶσιν».

«Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ αἰωνίας μνήμης καὶ μακαρίας ἀναπαύσεως πάντων τῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς ἡμῶν ἀγῶσιν ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος ἀγωνισαμένων καὶ πεσόντων, καὶ ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι αὐτοῖς πᾶν πλημμέλημα ἑκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον».

«Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι τὴν ἁγίαν ἐκκλησίαν...»

«Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εἰσακοῦσαι...»

«Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν» καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχὴν ταύτην*.

Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὅτι τῇ σῇ ἀγαθότητι ἐπὶ τὴν εὔσημον ταύτην ἡμέραν ἤγαγες ἡμᾶς ἀναμέλψαι σοι ᾠδὴν ἐπινίκιον τῷ σωτῆρι ἡμῶν. Ἰδοὺ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν συνήχθησαν

---

* Πρβλ. «Ἐπίσημοι Δοξολογίαι μεγάλων ἑορτῶν, ἐπετείων καὶ λιτανειῶν», ἔκδοσις Ἀποστολικῆς Διακονίας, σελ. 44.

ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ πᾶσα συναγωγὴ λαοῦ ἀνάμνησιν ἐπιτελοῦμεν ἔργου θαυμαστοῦ καὶ μεγάλου, ὃ ἡ δεξιά σου εἰργάσατο ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν. Ὅτι ἡμέρα Κυρίου ἐπὶ πάντα ὑβριστὴν καὶ ὑπερήφανον καὶ ἐπὶ πάντα ὑψηλὸν καὶ μετέωρον· ὁ γὰρ δεσπότης Κύριος σαβαὼθ συνταράσσει τοὺς ἐνδόξους μετὰ ἰσχύος, καὶ οἱ ὑψηλοὶ τῇ ὕβρει συντριβήσονται. Διὰ τοῦτο, Κύριε, σήμερον τῆς αἰνέσεώς σου πλήρης ἡ γῆ ἡμῶν, καὶ αἱ ψυχαὶ ἡμῶν εὐγνωμοσύνης πλήρεις βοῶσι πρὸς σέ· Τὰς ὁδούς σου, Κύριε, γνώρισον ἡμῖν καὶ τὰς τρίβους σου δίδαξον ἡμᾶς· νομοθέτησον ἡμᾶς ἐν τῇ ὁδῷ σου καὶ ὁδήγησον πάντας ἡμᾶς, τοὺς ἄρχοντας καὶ τὸν λαόν, ἐπὶ τὴν ἀλήθειάν σου, ὅτι ἔτι πολλοὶ κυκλόθεν οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν καὶ μακάριος ὁ λαός, οὗ ἐστὶ Κύριος ὁ Θεὸς αὐτοῦ. Ἔτι δὲ καὶ ὑπὲρ τῶν ψυχῶν τῶν μαρτύρων ἀδελφῶν ἡμῶν δεόμεθά σου, Κύριε, τῶν τε ἐν πολέμῳ πεσόντων τῶν τε ἀναιρεθέντων καὶ τῶν ἐν αἰχμαλωσίᾳ καὶ ἐξορίᾳ τελειωθέντων, ἵνα αὐλισθῶσιν ἐν ἀγαθοῖς καὶ ἀναπαύσωνται ἐν σκηναῖς δικαίων καὶ τὰ ὀστᾶ αὐτῶν ὡς βοτάνη ἀνατείλῃ, ἵνα οἵ τε ζῶντες καὶ οἱ ἐπ᾽ ἐλπίδι ἀναστάσεως κεκοιμημένοι εὐχαριστίαν καὶ δόξαν προσφέρωμέν σοι τῷ Κυρίῳ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ὁ χορὸς *«Ἀμήν»*, καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν ἀπόλυσιν καὶ *«Δι᾽ εὐχῶν»*.

29. Σάββατον. Ἀναστασίας ὁσιομάρτυρος τῆς Ῥωμαίας (γ΄ αἰ.), Ἀβραμίου ὁσίου (†360).

Τάξις Σαββάτου μὲ «Ἀλληλούια» (βλ. ἔμπροσθεν, γενικαὶ τυπικαὶ διατάξεις §§45-51).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. κ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Β΄ Κορ. α΄ 8-11).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ς΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. η΄ 16-21).

30. † ΚΥΡΙΑΚΗ Κ΄ (Ε΄ ΛΟΥΚΑ). Ζηνοβίου καὶ Ζηνοβίας μαρτύρων (†285). Κλεόπα καὶ Ἀρτεμᾶ ἐκ τῶν 70 ἀποστόλων. Ἦχος γ΄, ἑωθινὸν θ΄.

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον *«Ἀπόστολοι, μάρτυρες»*, Δόξα, *«Μνήσθητι, Κύριε»*· κοντάκιον *«Ὡς ἀπαρχάς»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»*, στιχηρὰ ἀναστάσιμα 6 καὶ τοῦ Μηναίου προσόμοια 3 εἰς 4, Δόξα, τοῦ Μηναίου *«Ἀσματικὴν χορείαν»*,

Καὶ νῦν, *«Πῶς μὴ θαυμάσωμεν»*. Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Ἀσπόρως ἐκ θείου Πνεύματος»*. Ἀπολυτίκια *«Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια»*, Δόξα, *«Οἱ μάρτυρές σου, Κύριε»*, Καὶ νῦν, *«Τὸ ἀπ᾽ αἰῶνος ἀπόκρυφον»*.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν΄ ψαλμόν, ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἤχου, τὰ τριαδικὰ *«Ἄξιον ἐστί»*, τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου *«Ἐκπλήττων τῇ ὁράσει»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια ὡς προεγράφησαν. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον τοῦ ἀναστασίμου ἀπολυτικίου *«Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν»*, καὶ τῆς β΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (θ΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος μετὰ τῶν εἱρμῶν καὶ ὁ τοῦ Μηναίου· ἀπὸ γ΄ καὶ ς΄ ᾠδῆς ὡς εἴθισται.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Ἅπας γηγενής»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ., τὸ θ΄ ἀναστάσιμον *«Συγκεκλεισμένων, δέσποτα»*, τοῦ Μηναίου *«Φοινίξας ἐρυθρότερον»* καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ *«Σὲ κιβωτὸν καὶ τράπεζαν»*.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 8, Δόξα, τὸ θ΄ ἑωθινὸν *«Ὡς ἐπ᾽ ἐσχάτων τῶν χρόνων»*, Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*. Δοξολογία μεγάλη, *«Σήμερον σωτηρία»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ 8 μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια *«Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια»*, *«Οἱ μάρτυρές σου, Κύριε»*, καὶ τοῦ ναοῦ· κοντάκιον *«Προστασία»*. Ἀπόστολος: Κυρ. ιθ΄ ἐπιστ.*, *«Ὁ Θεὸς καὶ Πατήρ»* (Β΄ Κορ. ια΄ 31-ιβ΄ 9)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. ε΄ Λουκᾶ, *«Ἄνθρωπός τις ἦν πλούσιος»* (Λκ. ις΄ 19-31). Κοινωνικὸν *«Αἰνεῖτε»*.

---

* Τὸ ἀποστολικὸν ἀνάγνωσμα σημειοῦται συμφώνως μὲ τὸ Κανόνιον (= Κυριακοδρόμιον) τοῦ Πάσχα 24 Ἀπριλίου, ἐγκριθὲν ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου καὶ ἐκδοθὲν εἰς τὸ Εὐαγγέλιον μεγ. σχήματος ὑπὸ τῆς Ἀπ. Διακονίας τῷ 1982.

31. Δευτέρα. Στάχυος, Ἀπελλοῦ κ.λπ. ἐκ τῶν 70 (α΄ αἰ.)· Ἐπιμάχου μάρτυρος (†250). Νικολάου νεομάρτυρος τοῦ ἐν Χίῳ (†1754).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. κα΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Φιλιπ. δ΄ 10-23).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ζ΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. ια΄ 29-33).

ΜΗΝ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

Μὴν Νοέμβριος

ἔχων ἡμέρας τριάκοντα
Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 10 καὶ ἡ νὺξ ὥρας 14

1. Τρίτη. Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ τῶν ἀναργύρων καὶ τῆς μητρὸς αὐτῶν Θεοδότης. Δαυὶδ ὁσίου τοῦ ἐν Εὐβοίᾳ (ις΄ αἰ.), Ἰακώβου ἱερομάρτ. τοῦ ἐν Αἰτωλίᾳ καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.

Ἡ ἀκολουθία τῶν ἁγίων Ἀναργύρων ψάλλεται μετὰ τῆς Παρακλητικῆς «κατὰ τὴν τοῦ Μηναίου διάταξιν» (Τ.Μ.Ε. 1η Νοεμβρίου §1), ἤ τοι εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν ἄνευ εἰσόδου, εἰς δὲ τὸν ὄρθρον ἄνευ καταβασιῶν καὶ ἄνευ δοξολογίας μεγάλης· εἰς τὴν λειτουργίαν Ἀπόστολος: τῶν ἁγίων, Νοεμ. 1η, *«Ὑμεῖς ἐστὲ σῶμα Χριστοῦ»* (Α΄ Κορ. ιβ΄ 27-ιγ΄ 8)· Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. ζ΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. ια΄ 34-41)· κοινωνικὸν *«Εἰς μνημόσυνον»*.

Σημειώσεις. *1. Πρὸς περισσοτέραν τιμὴν τῶν ἁγίων εἴθισται εἰς ὡρισμένους ναοὺς μετὰ τοὺς αἴνους τοῦ Μηναίου νὰ ψάλλεται δοξολογία μεγάλη, ὁπότε καταλιμπάνονται τὰ ἀπόστιχα· εἰς δὲ τὴν λειτουργίαν κοντάκιον* «Προστασία»*· Εὐαγγέλιον: τῶν ἁγίων, 1ης Νοεμ.,* «Προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς» *(Μτθ. ι΄ 1, 5-8).*

2. Ἔνθα ἰδιαιτέρως τιμῶνται οἱ ἅγιοι, ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει ἰδιαιτέρα ἀκολουθία αὐτῶν, εἴθισται νὰ συμπληρώνεται εἰς τὸν ὄρθρον ἡ ἀκολουθία τοῦ Μηναίου μὲ τὰ καθίσματα τῆς 1ης Ἰουλίου, ὁπότε γίνεται εἴσοδος εἰς τὸν ἑσπερινόν, ψάλλονται δὲ καὶ καταβασίαι «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου» *εἰς τὸν ὄρθρον.*

3. Ἔνθα τιμᾶται ὁ ὅσιος Δαυὶδ ἢ ὁ ἱερομάρτυς Ἰάκωβος, ἡ ἀκολουθία τοῦ τιμωμένου ἁγίου θὰ ψαλῇ ἐξ ἰδιαιτέρας φυλλάδος συμφώνως μὲ τὴν τυπικὴν διάταξιν αὐτῆς.

2. Τετάρτη. Ἀκινδύνου, Πηγασίου, Ἀφθονίου, Ἐλπιδοφόρου καὶ Ἀνεμποδίστου μαρτύρων (†341-345). Τῶν ἐν Ἀγρινίῳ τριῶν νεομαρτύρων (†1786).

Διὰ τὰς ἐν καθημερινῇ ἀκολουθίας μετὰ Παρακλητικῆς βλέπε ἔμπροσθεν εἰς τὰς γενικὰς τυπικὰς διατάξεις (§§1-30).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. κα΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Κλσ. α΄ 18-23).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ζ΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. ια΄ 42-46).

3. Πέμπτη. Ἀκεψιμᾶ, Ἰωσήφ, Ἀειθαλᾶ μαρτύρων (δ΄ αἰ.)· ἀνακομιδὴ λειψάνων Γεωργίου τοῦ τροπαιοφόρου. Γεωργίου νέου ἱερομάρτυρος τοῦ Νεαπολίτου (†1797).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. κα΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Κλσ. α΄ 24-β΄ 1).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ζ΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. ια΄ 47-ιβ΄ 1).

4. Παρασκευή. Ἰωαννικίου ὁσίου τοῦ μεγάλου (†846), Νικάνδρου καὶ Ἑρμαίου ἱερομαρτύρων. Ἰωάννου Βατάτζη τοῦ βασιλέως καὶ ἐλεήμονος, Γεωργίου ὁσίου τοῦ ἐν Δράμᾳ (†1959).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. κα΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Κλσ. β΄ 1-7).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ζ΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιβ΄ 2-12).

5. Σάββατον. Γαλακτίωνος καὶ Ἐπιστήμης τῶν μαρτύρων (γ΄ αἰ.). Ἑρμᾶ καὶ Λίνου ἐκ τῶν 70 (α΄ αἰ.).

Τάξις Σαββάτου μὲ «Ἀλληλούια» (βλ. ἔμπροσθεν, γενικαὶ τυπικαὶ διατάξεις §§45-51).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. κα΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Β΄ Κορ. γ΄ 12-18).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ζ΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. θ΄ 1-6).

6. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΑ΄ (Ζ΄ ΛΟΥΚΑ). Παύλου Κων/πόλεως ὁμολογητοῦ (†350). Λουκᾶ ὁσίου (†800-820), Λεονάρδου ὁσίου. Ἦχος δ΄, ἑωθινὸν ι΄.

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον *«Ἀπόστολοι, μάρτυρες»*, Δόξα, *«Μνήσθητι, Κύριε»*· κοντάκιον *«Ὡς ἀπαρχάς»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

ΕΙΣ ΤΟ *«ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ»*, στιχηρὰ ἀναστάσιμα 6 καὶ τοῦ Μηναίου προσόμοια 4, Δόξα, τοῦ Μηναίου *«Ἀρχιερατικὴν στολὴν ἐνδυσάμενος»*, Καὶ νῦν, *«Ὁ διὰ σὲ θεοπάτωρ»*. Εἴσοδος κ.λπ..

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τοῦ Μηναίου *«Ἀσκήσεως τὸ πέλαγος»*, Καὶ νῦν, *«Ὦ θαύματος καινοῦ»* (Παρακλ., ἦχος β΄, Σαββάτῳ ἑσπέρας).

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ *«Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως»*, Δόξα, *«Θείας πίστεως ὁμολογία»*, Καὶ νῦν, *«Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν»*.

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια ὡς προεγράφησαν.

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον τοῦ ἀναστασίμου ἀπολυτικίου *«Τὸ ἀπ' αἰῶνος»*, καὶ τῆς β΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ι΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος μετὰ τῶν εἱρμῶν καὶ ὁ τοῦ Μηναίου· ἀπὸ γ΄ καὶ ς΄ ᾠδῆς ὡς εἴθισται.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Ἅπας γηγενής»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ., τὸ ι΄ ἀναστάσιμον *«Τιβεριάδος θάλασσα»*, τοῦ Μηναίου *«Τὸν Παῦλον ἐκμιμούμενος»* καὶ θεοτοκίον ὅμοιον *«Θεὸν σαρκὶ ὃν ἔτεκες»*.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 8, Δόξα, τὸ ι΄ ἑωθινὸν *«Μετὰ τὴν εἰς ᾅδου κάθοδον»*, Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*. Δοξολογία μεγάλη, *«Σήμερον σωτηρία»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ 8 μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια *«Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως»*, *«Θείας πίστεως ὁμολογία»*, καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ· κοντάκιον *«Προστασία»*. Ἀπόστολος: Κυρ. κα΄ ἐπιστ., *«Εἰδότες ὅτι οὐ δικαιοῦται»* (Γαλ. β΄ 16-20)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. ζ΄ Λουκᾶ, *«Ἄνθρωπός τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ, ᾧ ὄνομα Ἰάιρος»* (Λκ. η΄ 41-56). *«Ἄξιον ἐστίν»· «Αἰνεῖτε»· «Εἴδομεν τὸ φῶς», «Πληρωθήτω»* καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

7. Δευτέρα. Τῶν ἐν Μελιτινῇ 33 μαρτύρων (γ΄ αἰ.), Λαζάρου ὁσίου τοῦ ἐν τῷ Γαλησίῳ ὄρει (†1053).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. κβ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Κλσ. β΄ 13-20).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. η΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιβ΄ 13-15, 22-31).

8. Τρίτη. † Σύναξις τῶν ἀρχιστρατήγων Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ καὶ τῶν λοιπῶν ἀσωμάτων δυνάμεων.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ἄνευ Παρακλητικῆς, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Μηναίου (Τ.Μ.Ε. 8 Νοεμβρίου §§1-3). Τὰ διὰ τὴν λιτὴν ἰδιόμελα εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Οἱ στίχοι τῶν ἀποστίχων

τοῦ ἑσπερινοῦ· *«Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς φλόγα»* καὶ *«Εὐλόγει, ἡ ψυχή μου, τὸν Κύριον· Κύριε ὁ Θεός μου, ἐμεγαλύνθης σφόδρα»*. Τὸ ἀπολυτίκιον τῶν ἀρχαγγέλων εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν καὶ μετὰ τὴν μεγ. δοξολογίαν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ *«Θεὸς Κύριος»* δίς (μετὰ τοῦ Δόξα), καὶ τὸ θεοτοκίον. Εἰς τὸν ὄρθρον Εὐαγγέλιον τῶν ἀγγέλων, Δευτ. α΄ ἑβδ. Ματθ., *«Ὁρᾶτε μὴ καταφρονήσητε»* (Μτθ. ιη΄ 10-20). Κανόνες, ὁ μικρὸς παρακλητικὸς τῆς Θεοτόκου μετὰ τῶν εἱρμῶν καὶ οἱ δύο τῶν ταξιαρχῶν μετὰ στίχου *«Ἅγιοι τοῦ Θεοῦ, πρεσβεύσατε ὑπὲρ ἡμῶν»*. Καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»*, καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

Εἴδησις. *Οἱ εἱρμοὶ τοῦ κανόνος τῆς ἑορτῆς τῶν εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου* «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου», *ψαλλόμενοι μέχρι τῆς 20ῆς τοῦ μηνὸς ὡς καταβασίαι, διαφέρουν τῶν συνήθων κατὰ τὰ ἑξῆς σημεῖα:*

Ὠδὴ α΄ «...καὶ ᾄσω γηθόμενος ταύτης τὴν εἴσοδον».

Ὠδὴ γ΄ «...πνευματικόν, στερέωσον· κἂν τῇ σεπτῇ εἰσόδῳ σου στεφάνων δόξης ἀξίωσον».

Ὠδὴ ε΄ «Ἐξέστη τὰ σύμπαντα ἐν τῇ σεπτῇ εἰσόδῳ σου· σὺ γάρ, ἀπειρόγαμε παρθένε, ἔνδον εἰσῆλθες ἐν τῷ ναῷ τοῦ Θεοῦ, ὥς περ καθαρώτατος ναός, πᾶσι τοῖς ὑμνοῦσί σε τὴν εἰρήνην βραβεύουσα».

Ὠδὴ θ΄ «...φύσις γεραίρουσα τὰ ἱερὰ εἰσόδια τῆς θεομήτορος...»

Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον *«Ὁ καθαρώτατος ναός»*. Ἀπόστολος: τῶν ἀσωμάτων, 8 Νοεμ., *«Εἰ ὁ δι᾽ ἀγγέλων λαληθεὶς λόγος»* (Ἑβρ. β΄ 2-10)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, *«Ὁ ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει»* (Λκ. ι΄ 16-21). Κοινωνικὸν *«Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς φλόγα· ἀλληλούια»*.

9. Τετάρτη. Ὀνησιφόρου μάρτυρος (γ΄-δ΄ αἰ.), Ματρώνης ὁσίας. Θεοκτίστης τῆς Λεσβίας (†889), Νεκταρίου Πενταπόλεως τοῦ ἐν Αἰγίνῃ (†1920).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. κβ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Κλσ. γ΄ 17-δ΄ 1).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. η΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιβ΄ 48-59).

Σημείωσις. *Ἔνθα τιμᾶται ἡ ἁγία Θεοκτίστη ἢ ὁ ἅγιος Νεκτάριος, ἡ ἀκολουθία τοῦ τιμωμένου ἁγίου θὰ ψαλῇ ἐξ ἰδιαιτέρας φυλλάδος συμφώνως μὲ τὴν τυπικὴν διάταξιν αὐτῆς.*

Εἴδησις. *Ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς 20ῆς Νοεμβρίου, ἐὰν ἑορτάζεται ἅγιος, ψάλλονται μὲν καταβασίαι* «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου» *μὲ τὴν χα-*

ρακτηριστικὴν κατάληξιν «ταύτης τὴν εἴσοδον» *(βλέπε εἴδησιν εἰς τὴν 8ην Νοεμβρίου), εἰς δὲ τὴν λειτουργίαν ὡς ἐπισφραγιστικὸν τὸ κοντάκιον* «Ὁ καθαρώτατος ναός».

10. Πέμπτη. Ὀλυμπᾶ, Τερτίου κ.λπ. ἐκ τῶν 70 (α΄ αἰ.)· Ὀρέστου μάρτ. τοῦ Τυανέως (†304). Ἀρσενίου ὁσίου τοῦ Καππαδόκου (†1924).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. κβ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Κλσ. δ΄ 2-9).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. η΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιγ΄ 1-9).

11. Παρασκευή. Μηνᾶ (†304), Βίκτωρος (β΄ αἰ.) καὶ Βικεντίου διακόνου (†304), μαρτύρων· Θεοδώρου ὁσ. τοῦ Στουδίτου.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. κβ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Κλσ. δ΄ 10-18).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. η΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιγ΄ 31-35).

12. Σάββατον. Ἰωάννου τοῦ ἐλεήμονος, πατριάρχου Ἀλεξανδρείας (†616-620)· Νείλου ὁσίου τοῦ ἀσκητοῦ.

Ἡ ἀκολουθία τοῦ Σαββάτου μὲ «Θεὸς Κύριος» (βλ. ἔμπροσθεν, γενικαὶ τυπικαὶ διατάξεις §§31-44).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. κβ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Β΄ Κορ. ε΄ 1-10).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. η΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. θ΄ 37-43).

13. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΒ΄ (Η΄ ΛΟΥΚΑ). † Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου (†407). Ἦχος πλ. α΄, ἑωθινὸν ια΄.

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκια *«Ἐν τῇ ὑπομονῇ σου»*, Δόξα, *«Ταῖς τῶν δακρύων σου ῥοαῖς»*· κοντάκιον *«Τὸν πλοῦτον τὸν σόν»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

ΕΙΣ ΤΟ *«ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ»*, ἀναστάσιμα 6* καὶ τοῦ Μηναίου προσόμοια 3 *«Τὴν χρυσήλατον σάλπιγγα»* κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, τοῦ ἁγίου *«Ὅσιε τρισμάκαρ»*, Καὶ νῦν, *«Ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ»*.

ΕΙΣΟΔΟΣ, *«Φῶς ἱλαρόν»*, τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας καὶ τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Μηναίου.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τοῦ ἱεράρχου *«Σάλπιγξ χρυσόφωνος»*, Καὶ νῦν, *«Ὁ ποιητὴς καὶ λυτρωτής μου»*.

---

* Εἰς τοὺς ἐπ᾽ ὀνόματι τοῦ ἁγίου ναοὺς ψάλλονται στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τοῦ ἱεράρχου προσόμοια 6, ἤτοι τὰ 3 ἑσπέρια *«Τὴν χρυσήλατον σάλπιγγα»* καὶ τὰ 3 τῶν ἀποστίχων *«Χαίροις τὸ χρυσαυγές»*.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ *«Τὸν συνάναρχον Λόγον»*, Δόξα, *«Ἡ τοῦ στόματός σου»*, Καὶ νῦν, *«Ὁ δι᾽ ἡμᾶς γεννηθείς»*.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν΄ ψαλμὸν ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἤχου, τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ τοῦ ἁγίου ὡς ἐν τῷ μηναίῳ, τὰ τριαδικὰ *«Ἄξιον ἐστί»*, τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὸ ἀπολυτίκιον *«Ἡ τοῦ στόματός σου»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια ὡς προεγράφησαν. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς μὲν α΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον τοῦ ἀναστασίμου ἀπολυτικίου *«Χαῖρε, πύλη Κυρίου»*, τῆς δὲ β΄ στιχολογίας μετὰ τοῦ θεοτοκίου αὐτῶν, καὶ τὰ διὰ τὸν πολυέλεον καθίσματα τοῦ ἁγίου *«Τοῖς χρυσέοις λόγοις σου»*, Δόξα, *«Οὔτε ἔχθρα συνόδου»*, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον *«Τὴν ταχεῖάν σου σκέπην»*. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ια΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος μετὰ τῶν εἱρμῶν, καὶ ὁ τοῦ ἱεράρχου *«Τῆς μετανοίας γεγονὼς θερμότατος»* μετὰ στίχου *«Ἅγιε τοῦ Θεοῦ, πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν»*· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ μεσῴδιον κάθισμα τοῦ ἱεράρχου μετὰ τοῦ θεοτοκίου αὐτοῦ· ἀφ᾽ ς΄ τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ ἱεράρχου καὶ τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου... ταύτης τὴν εἴσοδον»* (βλέπε εἴδησιν 8ης Νοεμ.)· *«Τὴν τιμιωτέραν»*, *«Ἅπας γηγενής... τὰ ἱερὰ εἰσόδια»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ., τὸ ια΄ ἀναστάσιμον *«Μετὰ τὴν θείαν ἔγερσιν»*, τοῦ ἱεράρχου *«Τὸν μεγαλοφωνότατον»* καὶ θεοτοκίον ὅμοιον *«Παρθένε παναμώμητε»*.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τοῦ ἱεράρχου προσόμοια 4 *«Χρυσοῦ τηλαυγέστερον»* κ.λπ., μετὰ στίχων εἰς τὰ δύο τελευταῖα: α) *«Τὸ στόμα μου λαλήσει σοφίαν, καὶ ἡ μελέτη τῆς καρδίας μου σύνεσιν»*, β) *«Στόμα δικαίου μελετήσει σοφίαν, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ λαλήσει κρίσιν»*, Δόξα, τὸ ἰδιόμελον τοῦ ἱεράρχου *«Χρυσέοις ἔπεσι»*, Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*. Δοξολογία μεγάλη, *«Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος»* (ἢ *«Σήμερον σωτηρία»*).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ς΄ ᾠδῆς τοῦ κανόνος τοῦ ἱεράρχου].

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκια *«Τὸν συνάναρχον Λόγον»*, *«Ἡ τοῦ στόματός σου»*, καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Ὁ καθαρώτατος ναός»*.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: τοῦ ἱεράρχου –μετὰ τοῦ προκειμένου αὐτοῦ–, Νοεμ. 13, *«Τοιοῦτος ἡμῖν ἔπρεπεν ἀρχιερεύς»* (Ἑβρ. ζ΄ 26-η΄ 2)· ἀλληλουιάριον τοῦ ἤχου· Εὐαγγέλιον: Κυρ. η΄ Λουκᾶ, *«Νομικός τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ»* (Λκ. ι΄ 25-37).

Κοινωνικὸν *«Αἰνεῖτε»· «Εἴδομεν τὸ φῶς», «Πληρωθήτω»* καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

14. Δευτέρα. † Φιλίππου ἀποστόλου ἐκ τῶν ιβ΄. Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ (†1340) καὶ τῶν λοιπῶν Ἁγίων Οἰκογενῶν αὐτοῦ. Κωνσταντίνου νεομάρτυρος τοῦ Ὑδραίου (†1800).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται μετὰ Παρακλητικῆς κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναίῳ διάταξιν (Τ.Μ.Ε., 14 Νοεμ. §1), ἄνευ εἰσόδου εἰς τὸν ἑσπερινὸν καὶ ἄνευ καταβασιῶν εἰς τὸν ὄρθρον, ἀλλὰ μετὰ δοξολογίας μεγάλης. Τὸ ἀπολυτίκιον *«Ἀπόστολε ἅγιε Φίλιππε»* ἐν τῷ ἑσπερινῷ καὶ ἐν τέλει τοῦ ὄρθρου ἅπαξ (ἀλλ᾽ εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* δὶς μετὰ τοῦ Δόξα), Δόξα, Καὶ νῦν, *«Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν»*. Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον *«Ὁ καθαρώτατος ναός»*· Ἀπόστολος τοῦ ἀποστόλου, Κυρ. ι΄ ἐπιστ., *«Ὁ Θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους»* (Α΄ Κορ. δ΄ 9-16)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, Κυρ. α΄ νηστ., *«Ἠθέλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐξελθεῖν»* (Ἰω. α΄ 44-52)· κοινωνικὸν *«Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν»*.

15. Τρίτη. Γουρία, Σαμωνᾶ (†299-306) καὶ Ἀβίβου (†222) μαρτύρων καὶ ὁμολογητῶν.

Ἄρχεται ἡ νηστεία τῶν Χριστουγέννων.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. κγ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Α΄ Θεσ. α΄ 6-10).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. θ΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιδ΄ 25-35).

16. Τετάρτη. † Ματθαίου τοῦ ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ.

Ἡ ἐν τῷ Μηναίῳ ἀκολουθία τοῦ ἀποστόλου, ὡς στερουμένη καθισμάτων τῶν στιχολογιῶν τοῦ ὄρθρου, εἶναι ἡμιεόρτιος καὶ

ψάλλεται κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Μηναίου, ἤ τοι ἄνευ εἰσόδου εἰς τὸν ἑσπερινὸν καὶ ἄνευ καταβασιῶν εἰς τὸν ὄρθρον, ἀλλὰ μετὰ τῶν στιχηρῶν τοῦ ἀποστόλου εἰς τοὺς αἴνους καὶ δοξολογίας μεγάλης. Τὸ ἀπολυτίκιον *«Ἀπόστολε ἅγιε»* ἐν τῷ ἑσπερινῷ καὶ ἐν τέλει τοῦ ὄρθρου ἅπαξ (ἀλλ᾽ εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* δὶς μετὰ τοῦ Δόξα), Δόξα, Καὶ νῦν, *«Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν»*. Εἰς τὴν λειτουργίαν κοντάκιον *«Ὁ καθαρώτατος ναός»*· Ἀπόστολος: εὐαγγελιστοῦ, Τρ. δ΄ ἑβδ. ἐπιστ., *«Λέγει ἡ γραφή· πᾶς ὁ πιστεύων»* (Ῥωμ. ι΄ 11-ια΄ 2)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Σαβ. ε΄ ἑβδ. Ματθ., *«Παράγων ὁ Ἰησοῦς εἶδεν ἄνθρωπον καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον»* (Μτθ. θ΄ 9-13)· κοινωνικὸν *«Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν»*.

17. Πέμπτη. Γρηγορίου ἐπισκόπου Νεοκαισαρείας (†270). Γεννᾶδίου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως (†471).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. κγ΄ ἑβδ. ἐπ. (Α΄ Θεσ. β΄ 9-14).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. θ΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. ις΄ 1-9).

18. Παρασκευή. Πλάτωνος μεγαλομάρτυρος. (†306). Ῥωμανοῦ μάρτυρος (†308), Ζακχαίου διακόνου (†307), Ἀναστασίου νεομάρτυρος ἐκ Παραμυθίας (†1743).

Σημείωσις. *Τὰ προσόμοια καὶ τὸ κοντάκιον τοῦ ἁγίου Ῥωμανοῦ καταλιμπάνονται, ἐν οἱᾳδήποτε ἡμέρᾳ καὶ ἂν τύχῃ σήμερον, διότι ἐν τῷ Μηναίῳ δὲν ὑπάρχει κανὼν αὐτοῦ.*

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. κγ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Α΄ Θεσ. β΄ 14-20).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. θ΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. ις΄ 15-18, ιζ΄ 1-4).

19. Σάββατον. Ἀβδιοὺ προφήτου (θ΄ π.Χ. αἰ.), Βαρλαὰμ μάρτυρος (†304). Ἡλιοδώρου (†272) καὶ Εὐφημίας μαρτύρων.

Ἡ ἀκολουθία τοῦ Σαββάτου μὲ «Ἀλληλούια» (βλ. ἔμπροσθεν, γενικαὶ τυπικαὶ διατάξεις §§45-51).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. κγ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Β΄ Κορ. η΄ 1-5).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. θ΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. θ΄ 57-62).

20. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΓ΄ (Θ΄ ΛΟΥΚΑ). Προεόρτια τῶν εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου· Γρηγορίου Δεκαπολίτου (†816) ὁσίου, Πρόκλου Κων/πόλεως (†447). Ἦχος πλ. β΄, ἑωθινὸν α΄.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»*, στιχηρὰ ἀναστάσιμα 6 καὶ προεόρτια 3

«Λαμπαδηφόροι παρθένοι» κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, τοῦ Μηναίου *«Σήμερον ὁ θεοχώρητος»*, Καὶ νῦν, τὸ α΄ θεοτοκίον τοῦ ἤχου *«Τίς μὴ μακαρίσει σε»*. Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ προεόρτιον ἰδιόμελον τοῦ Μηναίου *«Δεῦτε πάντες οἱ πιστοί»*. Ἀπολυτίκια *«Ἀγγελικαὶ δυνάμεις»*, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Χαρὰν προμνηστεύεται»*.

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* ἀπολυτίκια *«Ἀγγελικαὶ δυνάμεις»*, Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, *«Χαρὰν προμνηστεύεται»*. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα τῶν δύο στιχολογιῶν, ἀλλ᾽ ἀντὶ θεοτοκίων τὰ προεόρτια (20 Νοεμ.). Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (α΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος μετὰ τῶν εἱρμῶν καὶ ὁ προεόρτιος τοῦ Μηναίου *«Ἁγίων εἰς ἅγια»*· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς μόνον τὸ προεόρτιον μεσῴδιον κάθισμα τοῦ Μηναίου *«Ὁ ναὸς ὁ τοῦ Θεοῦ»*· ἀφ᾽ ς΄ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ προεόρτιοι εἱρμοὶ *«Ἀνοίξω τὸ στόμα μου... ταύτης τὴν εἴσοδον»* (βλέπε εἴδησιν 8ης Νοεμ.)· *«Τὴν τιμιωτέραν», «Ἅπας γηγενής... τὰ ἱερὰ εἰσόδια»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ., τὸ α΄ ἀναστάσιμον *«Τοῖς μαθηταῖς συνέλθωμεν»* καὶ τὸ προεόρτιον *«Θεοῦ σοφίας τέμενος»*.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ προσόμοια προεόρτια (τὰ εἰς τὸν στίχον τῶν αἴνων) 3 *«Δεῦτε πιστοὶ συνελθόντες»* κ.λπ. εἰς 4, εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα: α) *«Ἀπενεχθήσονται τῷ βασιλεῖ παρθένοι ὀπίσω αὐτῆς, αἱ πλησίον αὐτῆς ἀπενεχθήσονταί σοι»*, β) *«Ἀπενεχθήσονται ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἀγαλλιάσει, ἀχθήσονται εἰς ναὸν βασιλέως»*, Δόξα, τὸ α΄ ἑωθινὸν *«Εἰς τὸ ὄρος»*, Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*. Δοξολογία μεγάλη, *«Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος»* (ἢ *«Σήμερον σωτηρία»*).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ς΄ ᾠδῆς τοῦ προεορτίου

κανόνος]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια *«Ἀγγελικαὶ δυνάμεις»*, *«Χαρὰν προμνηστεύεται»*, καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον τὸ προεόρτιον *«Εὐφροσύνης σήμερον»*. Ἀπόστολος Κυρ. κγ΄ ἐπιστ., *«Ὁ Θεὸς πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει»* (Ἐφεσ. β΄ 4-10)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. θ΄ Λουκᾶ, *«Ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου εὐφόρησεν ἡ χώρα»* (Λκ. ιβ΄ 16-21). *«Ἄξιον ἐστίν»· «Αἰνεῖτε»· «Εἴδομεν τὸ φῶς»*.

21. Δευτέρα. † ΤΑ ΕΙΣΟΔΙΑ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΜΑΡΙΑΣ (Τ.Μ.Ε., 21η Νοεμβρίου §§5-7).

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Μηναίου, ἀλλὰ τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Ἀπόλυσις *«Χριστὸς ὁ ἀληθινός... ταῖς πρεσβείαις τῆς παναχράντου καὶ παναμώμου αὐτοῦ μητρός, ἧς τὰ Εἰσόδια ἑορτάζομεν...»* Εἰς τὸν ὄρθρον [τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολύελεος *«Ἐξηρεύξατο ἡ καρδία μου»*], καταβασίαι *«Χριστὸς γεννᾶται»*. Ἡ θ΄ ᾠδὴ ἀμφοτέρων τῶν κανόνων μετὰ τῶν μεγαλυναρίων καὶ ὁ εἱρμὸς *«[Μεγάλυνον, ψυχή μου...] Μυστήριον ξένον»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν, τὰ ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Εἰσοδικὸν *«Δεῦτε προσκυνήσωμεν... ὁ ἐν ἁγίοις θαυμαστός»*. Μετὰ τὴν εἴσοδον μόνον τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς καὶ τὸ κοντάκιον *«Ὁ καθαρώτατος ναός»*. Τρισάγιον. Ἀπόστολος: τῆς ἑορτῆς, 21 Νοεμ., *«Εἶχεν ἡ πρώτη σκηνή»* (Ἑβρ. θ΄ 1-7)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, 8 Σεπτ., *«Εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς κώμην τινά»* (Λκ. ι΄ 38-42, ια΄ 27-28). Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* ὁ εἱρμὸς *«Ἄγγελοι τὴν εἴσοδον... Ὡς ἐμψύχῳ Θεοῦ»*. Κοινωνικὸν *«Ποτήριον σωτηρίου»· «Εἴδομεν τὸ φῶς»*.

Ἐν τῇ τραπέζῃ κατάλυσις ἰχθύος.

***Εἰδήσεις**. 1. Ἀπὸ σήμερον ἕως τῆς 24ης Δεκεμβρίου, ἐὰν ἑορτάζεται ἅγιος, ψάλλονται καταβασίαι* «Χριστὸς γεννᾶται».

2. Τῇ 22ᾳ καὶ τῇ 24η Νοεμβρίου τῶν κανόνων τοῦ Μηναίου εἰς τὸν ὄρθρον προτάσσεται ὁ α΄ κανὼν τῆς ἑορτῆς, τῇ δὲ 23ῃ ὁ β΄ κανών.

3. Ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς 25ης Νοεμβρίου σχολάζει ἡ παρακλητική (πλὴν Κυριακῆς), εἴθισται δὲ εἰς τὰς θ. λειτουργίας τῶν καθημερινῶν νὰ ψάλλωνται τὰ ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς (Τ.Μ.Ε., σελ. 49, §5)· κοντάκιον ὁμοίως τῆς ἑορτῆς.

22. Τρίτη. Ἀρχίππου, Φιλήμονος, Ὀνησίμου ἀποστόλων· Κικιλίας μάρτυρος καὶ τῶν σὺν αὐτῇ (†230). Κλήμεντος καὶ Σισινίου ἱε-

ρομαρτύρων, Ἰακώβου ὁσίου τοῦ ἐν Εὐβοίᾳ νέου ἀσκητοῦ († 1991).

Εἰς πάσας τὰς μεθεόρτους καθημερινὰς ἡ ἀκολουθία ψάλλεται μόνον ἐκ τοῦ Μηναίου (ὅρα ἔμπροσθεν, γεν. τυπ. διατάξεις §§52-63).

Ἀπόστολος: ἀποστόλων, 22 Νοεμ. (Φιλήμ. 1-25).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. ι΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιζ΄ 26-37, ιη΄ 8).

23. Τετάρτη. Ἀμφιλοχίου ἐπισκόπου Ἰκονίου (†394), Γρηγορίου Ἀκραγαντίνων. Σισινίου ὁμολογητοῦ (γ΄ αἰ.).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. κδ΄ ἑβδ. ἐπ. (Α΄ Θεσ. δ΄ 1-12).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ι΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιη΄ 15-17, 26-30).

24. Πέμπτη. Κλήμεντος ἐπισκόπου Ῥώμης (†101), Πέτρου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας (†311).

Ἀπόστολος: ἱερομαρτύρων, 24 Νοεμ. (Φιλιπ. γ΄ 20-δ΄ 3).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ι΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιη΄ 31-34).

25. Παρασκευή. † Ἀπόδοσις τῶν Εἰσοδίων, Αἰκατερίνης τῆς μεγαλομάρτυρος (†313)· Μερκουρίου μεγαλομάρτυρος.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ *«Μακάριος ἀνήρ»*. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»* τὰ ἑσπέρια ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, μετὰ τῶν Δόξα, Καὶ νῦν αὐτῶν. Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ 3 προσόμοια τῆς ἑορτῆς (21ης Νοεμβρίου) *«Χαίρει ὁ οὐρανὸς»* κ.λπ., Δόξα, τῆς ἁγίας *«Βίον ἄυλον»*, Καὶ νῦν, *«Σήμερον τὰ στίφη»*. Ἀπολυτίκια *«Σήμερον τῆς εὐδοκίας»*, Δόξα, *«Τὴν πανεύφημον νύμφην»*, Καὶ νῦν, *«Σήμερον τῆς εὐδοκίας»*.

***Σημείωσις**. Αἱ σύγχρονοι ἐκδόσεις τῶν Μηναίων εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν προβλέπουν ἀναγνώσματα τῆς ἁγίας, εἰς δὲ τὸν ὄρθρον παραθέτουν καθίσματα διὰ τὸν πολυέλεον καὶ ὁρίζουν τὴν τάξιν τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ ὄρθρου (Σαβ. ιζ΄ ἑβδ. Ματθ.,* «Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν»· *Μτθ. κε΄ 1-13). Ταῦτα δὲν προβλέπονται ὑπὸ τοῦ Τυπικοῦ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἔχει ἐπικρατήσει ὅμως νὰ λέγωνται εἰς τοὺς ἐπ᾽ ὀνόματι τῆς ἁγίας ναούς.*

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* ἀπολυτίκια ὡς εἰς τὸν ἑσπερινόν. Τὰ καθίσματα τῶν δύο πρώτων στιχολογιῶν, καὶ ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα. Κανόνες, οἱ δύο τῆς ἑορτῆς καὶ ὁ τῆς ἁγίας· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὸ μεσῴδιον κάθισμα τῆς ἁγίας, Δόξα, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς· ἀφ᾽ ς΄ τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τῆς ἁγίας καὶ τὸ συναξάριον. Καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ *«Χριστὸς γεννᾶται»*· (ἀντὶ τοῦ *Τὴν τιμιωτέραν*) ἡ θ΄ ᾠδὴ τῶν δύο κανόνων τῆς ἑορ-

τῆς μετὰ τῶν ἀντιστοίχων μεγαλυναρίων· εἶτα *«Μεγάλυνον, ψυχή μου... Μυστήριον ξένον»*. Ἐξαποστειλάρια τὸ τῆς ἁγίας καὶ τὸ τῆς ἑορτῆς. Εἰς τοὺς αἴνους, εἰς στίχους 6 (ἤ τοι ἀπὸ τοῦ στίχου *«Τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς κρῖμα...»*), προσόμοια τῆς ἑορτῆς (21 Νοεμ.) 3 *«Λαμπαδηφόροι παρθένοι»* κ.λπ. (καταλιμπανομένου τοῦ 4ου), καὶ τῆς ἁγίας ἕτερα 3 *«Μνήμην τὴν πανίερον»* κ.λπ., Δόξα, τῆς ἁγίας *«Βίον ἄυλον»*, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς *«Σήμερον τῷ ναῷ προσάγεται»*. Δοξολογία μεγάλη, *«Σήμερον τῆς εὐδοκίας»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα τὰ τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν ἐφυμνίων αὐτῶν. Εἰσοδικὸν *«Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἐν ἁγίοις θαυμαστός»*. Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια *«Σήμερον τῆς εὐδοκίας», «Τὴν πανεύφημον νύμφην»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Ὁ καθαρώτατος ναός»*. Ἀπόστολος: τῆς ἁγίας, Πέμ. ιε΄ ἑβδ. ἐπιστολῶν, *«Πρὸ τοῦ ἐλθεῖν τὴν πίστιν»* (Γαλ. γ΄ 23-δ΄ 5)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Δευτ. ιε΄ ἑβδ. Ματθ., *«Ἠκολούθει τῷ Ἰησοῦ ὄχλος πολύς»* (Μρ. ε΄ 24-34). Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* ὁ εἱρμὸς *«Ἄγγελοι τὴν εἴσοδον... Ὡς ἐμψύχῳ Θεοῦ»*. Κοινωνικὸν *«Ποτήριον σωτηρίου»· «Εἴδομεν τὸ φῶς»*, καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

Εἴδησις. *Ἀπὸ αὔριον μέχρι τῆς 19ης Δεκεμβρίου ἐπανέρχεται ἡ χρῆσις τῆς Παρακλητικῆς· ἐὰν δὲ ἑορτάζεται ἅγιος, εἰς τὴν θ. λειτουργίαν μέχρι τῆς 24ης Δεκεμβρίου ψάλλεται ἐπισφραγιστικὸν κοντάκιον* «Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον».

26. Σάββατον. Ἀλυπίου ὁσίου († ζ΄ αἰ.), Νίκωνος τοῦ μετανοεῖτε. Στυλιανοῦ Παφλαγόνος, Γεωργίου νεομάρτυρος τοῦ Χιοπολίτου (†1807).

Τάξις Σαββάτου μὲ «Θεὸς Κύριος» (βλ. ἔμπροσθεν, γενικαὶ τυπικαὶ διατάξεις §§31-44).

Εἰς τὰ κεκραγάρια τοῦ ἑσπερινοῦ καὶ πρὸς ἀναπλήρωσιν τοῦ ἐλλείποντος δοξαστικοῦ τοῦ ὁσίου Νίκωνος, λέγε εἰς τὸ Δόξα τὸ κοινὸν δι᾽ ὁσίους ἰδιόμελον *«Ὅσιε πάτερ, οὐκ ἔδωκας ὕπνον σοῖς ὀφθαλμοῖς»* (ζήτει τῇ 7ῃ Νοεμ. εἰς τὸν ἑσπερινόν). Ἀπολυτίκιον λέγεται μόνον τὸ τοῦ ὁσίου Νίκωνος, καὶ θεοτοκίον ὁμόηχον.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. κδ΄ ἑβδ. ἐπ. (Β΄ Κορ. ια΄ 1-6).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ι΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. ι΄ 19-21).

27. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΔ΄ (ΙΓ΄ ΛΟΥΚΑ). Ἰακώβου μεγαλομάρτυρος τοῦ Πέρσου (†421). Δαμασκηνοῦ μητροπολίτου τοῦ καὶ Στουδίτου. Ἦχος βαρύς, ἑωθινὸν β΄.

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον τοῦ ὁσίου Νικωνος.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον. Εἰς τὸ *«Κύριε, ἐκέκραξα»*, ἀναστάσιμα 6, τοῦ Μηναίου προσόμοια 3 *«Κόσμου τὰ τερπνὰ καταλιπὼν»* κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, τοῦ Μηναίου *«Καρτερῶν ἐν ἀθλήσει»*, Καὶ νῦν, *«Μήτηρ μὲν ἐγνώσθης»*. Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τοῦ Μηναίου *«Ἐθαυμαστώθης, Ἰάκωβε»*, Καὶ νῦν, *«Ναὸς καὶ πύλη»* (Παρακλ., Σαβ. ἑσπέρας, ἦχ. πλ. α΄). Ἀπολυτίκια *«Κατέλυσας τῷ σταυρῷ σου»*, Δόξα, *«Ὁ μάρτυς σου, Κύριε»*, Καὶ νῦν, *«Τὸ ἀπ᾽ αἰῶνος ἀπόκρυφον»*.

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια ὡς προεγράφησαν. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον τοῦ ἀναστασίμου ἀπολυτικίου *«Ὡς τῆς ἡμῶν ἀναστάσεως»*, καὶ τῆς β΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (β΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος μετὰ τῶν εἱρμῶν καὶ ὁ τοῦ Μηναίου· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὰ μεσῴδια τοῦ Μηναίου καθίσματα· ἀφ᾽ ς΄ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ *«Χριστὸς γεννᾶται»· «Τὴν τιμιωτέραν», «[Μεγάλυνον, ψυχή μου...] Μυστήριον ξένον»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ., τὸ β΄ ἀναστάσιμον *«Τὸν λίθον θεωρήσασαι»*, τοῦ Μηναίου *«Περσῶν τὴν πλάνην ἔφλεξας»* καὶ θεοτοκίον ὅμοιον *«Μαρία καθαρώτατον»*.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 8, Δόξα, τὸ β΄ ἑωθινὸν *«Μετὰ μύρων προσελθούσαις»*, Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*. Δοξολογία μεγάλη, *«Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος»* (ἢ *«Σήμερον σωτηρία»*).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ 8 μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια *«Κατέλυσας τῷ σταυρῷ σου»*, *«Ὁ μάρτυς σου, Κύριε»* καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Ἡ παρθένος σήμερον»*. Ἀπόστολος Κυρ. κδ΄ ἐπιστ., *«Χριστός ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν»* (Ἐφεσ. β΄ 14-22)· Εὐαγγέλιον Κυρ. ιγ΄ Λουκᾶ, *«Ἄρχων τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ»* (Λκ. ιη΄ 18-27). Κοινωνικὸν *«Αἰνεῖτε»,* καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

28. Δευτέρα. Στεφάνου ὁσίου τοῦ νέου ὁμολογητοῦ (†767), Εἰρηνάρχου μάρτυρος (†303). Τῶν ἐν Τιβεριουπόλει πεντεκαίδεκα μαρτύρων (πολιούχων Κιλκίς).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. κε΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Β΄ Θεσ. α΄ 1-10).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ια΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιθ΄ 37-44).

29. Τρίτη. Παραμόνου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ 370 μαρτύρων (†250)· Διονυσίου ἐπισκόπου Κορίνθου ἱερομάρτυρος. Φιλουμένου νεομάρτυρος τοῦ Ἱεροσολυμίτου (†1979).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. κε΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Β΄ Θεσ. α΄ 10-β΄ 2).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. ια΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιθ΄ 45-48).

30. Τετάρτη. † Ἀνδρέου ἀποστόλου τοῦ Πρωτοκλήτου, πολιούχου Πατρῶν. Φρουμεντίου ἐπισκόπου Ἰνδίας (Αἰθιοπίας) (†380), Ἀλεξάνδρου Μηθύμνης.

Ἡ ἀκολουθία τοῦ ἀποστόλου ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Εἰς τὸν ἑσπερινὸν μετὰ τὴν εἴσοδον κ.λπ. λέγονται καὶ τὰ ἀποστολικὰ ἀναγνώσματα τοῦ Μηναίου (καθ᾽ ἃ ἡμεῖς ἱστάμεθα, ὁ δὲ διάκονος ἢ ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ· *«Πρόσσχωμεν· σοφία· πρόσσχωμεν»*)· τὰ δὲ διὰ τὴν λιτὴν ἰδιόμελα εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Τὸ ἀπολυτίκιον εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν καὶ μετὰ τὴν μεγ. δοξολογίαν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ *«Θεὸς Κύριος»* δίς (μετὰ τοῦ Δόξα), καὶ θεοτοκίον *«Τὸ ἀπ᾽ αἰῶνος ἀπόκρυφον»*. Εἰς τὸν ὄρθρον οἱ ἐν τῷ Μηναίῳ κανόνες· καταβασίαι *«Χριστὸς γεννᾶται»*· στιχολογοῦμεν τὸ *«Μεγαλύνει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον»* ἐπισυνάπτοντες *«Τὴν τιμιωτέραν»*· εἶτα ὁ εἱρμὸς *«[Μεγάλυνον, ψυχή μου...] Μυστήριον ξένον»*· τὰ δὲ λοιπὰ ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν, μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια *«Ὡς τῶν ἀποστόλων»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον»*. Ἀπόστολος: τοῦ Πρωτοκλήτου, Κυρ. ι΄ ἐπιστ., *«Ὁ Θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους»* (Α΄ Κορ. δ΄ 9-16)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, 30 Νοεμ., *«Εἱστήκει ὁ Ἰωάννης καὶ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο»* (Ἰω. α΄ 35-52). Κοινωνικὸν *«Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν»*.

ⲘⲎⲚ

ⲇⲉⲕⲉⲙⲃⲣⲓⲟⲥ

Μὴν Δεκέμβριος

ἔχων ἡμέρας τριάκοντα μίαν
Ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας 9 καὶ ἡ νὺξ ὥρας 15

1. Πέμπτη. Ναοὺμ τοῦ προφήτου (700 π.Χ.). Φιλαρέτου τοῦ ἐλεήμονος (†792), Θεοκλήτου ἀρχιεπ. Λακεδαιμονίας.

Διὰ τὰς ἐν καθημερινῇ ἀκολουθίας μετὰ Παρακλητικῆς βλέπε ἔμπροσθεν εἰς τὰς γενικὰς τυπικὰς διατάξεις (§§1-30).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. κε΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Β΄ Θεσ. β΄ 13-γ΄ 5).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμπτης ια΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. κ΄ 9-18).

2. Παρασκευή. Ἀββακοὺμ προφήτου (700 π.Χ.). Θεοφίλου ὁσίου (†251), Μυρόπης μάρτυρος (δ΄ αἰ.). Πορφυρίου ὁσίου τοῦ Καυσοκαλυβίτου (†1991).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. κε΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Β΄ Θεσ. γ΄ 6-18).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ια΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. κ΄ 19-26).

3. Σάββατον. Σοφονίου προφήτου (665-605 π.Χ.). Ἀγγελῆ νεομάρτυρος τοῦ Ἀργείου τοῦ ἐν Χίῳ ἀθλήσαντος (†1813).

Τάξις Σαββάτου μὲ «Ἀλληλούια» (βλ. ἔμπροσθεν, γενικαὶ τυπικαὶ διατάξεις §§45-51).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. κε΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Γαλ. α΄ 3-10).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ια΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιβ΄ 32-40).

4. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΕ΄ (Ι΄ ΛΟΥΚΑ). † Βαρβάρας μεγαλομάρτυρος (†306), Ἰωάννου ὁσίου τοῦ Δαμασκηνοῦ (†760). Σεραφεὶμ Φαναρίου ἱερομ. (†1601). Ἦχος πλ. δ΄, ἑωθινὸν γ΄.

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον *«Ἀπόστολοι, μάρτυρες»*, Δόξα, *«Μνήσθητι, Κύριε»*· κοντάκιον *«Ὡς ἀπαρχάς»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

ΕΙΣ ΤΟ *«ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ»*, ἀναστάσιμα 4, τῆς ἁγίας προσόμοια 3 καὶ τοῦ ὁσίου ἕτερα 3, Δόξα, τῆς ἁγίας *«Πατρίδα, γένος, ὕπαρξιν»*, Καὶ νῦν, *«Ὁ βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν»*.

ΕΙΣΟΔΟΣ, *«Φῶς ἱλαρόν»*, τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τοῦ ὁσίου *«Ὅσιε πάτερ»*, Καὶ νῦν, θεοτοκίον ὁμόηχον *«Ὁ ποιητὴς καὶ λυτρωτής μου»* (Παρακλητική, Σαβ. ἑσπέρας, ἦχος πλ. β΄).

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ *«Ἐξ ὕψους κατῆλθες», «Βαρβάραν τὴν ἁγίαν»,* Δόξα, *«Ὀρθοδοξίας ὁδηγέ»*, Καὶ νῦν, *«Ὁ δι᾽ ἡμᾶς γεννηθείς»*.

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια ὡς προεγράφησαν. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειράν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (γ΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος μετὰ τῶν εἱρμῶν εἰς 4 καὶ ὁ ἐν τῷ Μηναίῳ κοινὸς τῶν ἁγίων ἄνευ τῶν εἱρμῶν εἰς 6· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὰ μεσῴδια καθίσματα τοῦ Μηναίου· ἀφ᾽ ς΄ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ *«Χριστὸς γεννᾶται»· «Τὴν τιμιωτέραν», «[Μεγάλυνον, ψυχή μου...] Μυστήριον ξένον»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ., τὸ γ΄ ἀναστάσιμον *«Ὅτι Χριστὸς ἐγήγερται»* καὶ τὰ τοῦ Μηναίου μετὰ τοῦ θεοτοκίου αὐτῶν.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 2*, τῆς ἁγίας ἰδιόμελα 3 (τὰ τοῦ β΄ ἤχου) *«Ἠσχύνθη ὁ βάσκανος ἐχθρός», «Ἡ θεόκλητος μάρτυς», «Τὴν πανήγυριν σήμερον»*, καὶ τοῦ ὁσίου προσόμοια 3 *«Πάτερ Ἰωάννη πάνσοφε»* κ.λπ., ἃ ζήτει εἰς τὰ ἀπόστιχα τοῦ ἑσπερινοῦ, εἰς τοὺς πρὸ αὐτῶν στίχους τὰ δύο

---

* Τὸ Τ.Μ.Ε. ὁρίζει εἰς τοὺς αἴνους 4 ἀναστάσιμα καὶ 4 προσόμοια τοῦ ὁσίου· ἀλλὰ τὸ νὰ παραλειφθοῦν τελείως τὰ διὰ τοὺς αἴνους ὑπάρχοντα ἐν τῷ Μηναίῳ στιχηρὰ τῆς ἁγίας, καθ᾽ ἣν στιγμὴν ἐν τῇ λειτουργίᾳ ὁρίζονται ἡ ς΄ ᾠδὴ τοῦ κανόνος (διὰ τοὺς μακαρισμοὺς) καὶ ὁ Ἀπόστολος αὐτῆς, εἶναι ἀνακόλουθον. Διὰ τοῦτο ἐνταῦθα ἠκολουθήσαμεν συναφεῖς διατάξεις τοῦ Τ.Μ.Ε. εἰς ἀναλόγους περιπτώσεις (12η Δεκ. §3, 10η Φεβ. §24, 9η Μαρ. §9, 25η Μαρ. §16, καὶ Προθεωρία §31).

τελευταῖα, Δόξα, τὸ γ΄ ἑωθινὸν *«Τῆς Μαγδαληνῆς Μαρίας»*, Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*. Δοξολογία μεγάλη, *«Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος»* (ἢ *«Σήμερον σωτηρία»*).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοὶ τοῦ ἤχου εἰς 4 καὶ 4 ἐκ τῆς ς΄ ᾠδῆς τοῦ κανόνος τῆς ἁγίας].

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ, ἀπολυτίκια *«Ἐξ ὕψους κατῆλθες», «Βαρβάραν τὴν ἁγίαν», «Ὀρθοδοξίας ὁδηγέ»*, καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον»*.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος –μετὰ τοῦ ἐν τῷ μηνολογίῳ προκειμένου– τῆς ἁγίας, ζήτει τῇ Πέμ. ιε΄ ἑβδ. ἐπιστ., *«Πρὸ τοῦ ἐλθεῖν τὴν πίστιν»* (Γαλ. γ΄ 23-δ΄ 5)· ἀλληλουιάριον τοῦ ἤχου· Εὐαγγέλιον Κυρ. ι΄ Λουκᾶ, *«Ἦν διδάσκων ὁ Ἰησοῦς ἐν μιᾷ τῶν συναγωγῶν»* (Λκ. ιγ΄ 10-17).

Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Ἄξιον ἐστί»*· κοινωνικὸν *«Αἰνεῖτε»,* καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

Σημείωσις. *Ὡρισμέναι ἐκδόσεις Μηναίων εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν παραθέτουν ἀναγνώσματα, εἰς δὲ τὸν ὄρθρον καθίσματα διὰ τὸν πολυέλεον καὶ Εὐαγγέλιον ὄρθρου (Σαβ. ιζ΄ ἑβδ. Ματθ.,* «Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν»· *Μτθ. κε΄ 1-13). Ταῦτα δύνανται νὰ χρησιμεύσουν τοὐλάχιστον εἰς τοὺς ἐπ' ὀνόματι τῆς ἁγίας ναούς. Ἐὰν δὲ ὑπάρχῃ καὶ στιχηρὸν διὰ τὴν λιτήν, λέγεται εἰς τὸ μεσονυκτικὸν μετὰ τοῦ θεοτοκίου αὐτοῦ.*

5. Δευτέρα. † Σάββα ὁσίου τοῦ ἡγιασμένου (†532).

«Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἔστι διατεταγμένη ἐν τῷ Μηναίῳ» (Τ.Μ.Ε. 5 Δεκ. §1), ἀλλὰ τὰ διὰ τὴν λιτὴν ἰδιόμελα εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Τὸ ἀπολυτίκιον *«Ταῖς τῶν δακρύων σου ῥοαῖς»*, εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν καὶ μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ *«Θεὸς Κύριος»* δίς (μετὰ τοῦ Δόξα), καὶ τὸ θεοτοκίον *«Ὁ δι' ἡμᾶς γεννηθείς»*. Εἰς τὸν ὄρθρον κανόνες, ὁ τῆς Θεοτόκου *«Πολλοῖς συνεχόμενος»* καὶ ὁ τοῦ ὁσίου· καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ *«Χριστὸς γεννᾶται»*. Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον *«Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον»*. Ἀπόστολος –μετὰ προκειμένου τοῦ μηνολογίου– τοῦ ὁσίου, Σαβ. κζ΄ ἑβδ. ἐπιστ., *«Ὁ καρπὸς τοῦ Πνεύματος»* (Γαλ. ε΄ 22 - ς΄ 2)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, Πέμ. δ΄ ἑβδ. Ματθ., *«Πάντα μοι παρεδόθη»* (Μτθ. ια΄ 27-30)· κοινωνικὸν *«Εἰς μνημόσυνον»*.

6. Τρίτη. † Νικολάου ἀρχιεπισκόπου Μύρων τῆς Λυκίας τοῦ θαυματουργοῦ (†330).

Ἡ ἑορτάσιμος ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ ἄνευ Παρακλητικῆς (Τ.Μ.Ε., 6 Δεκ. §§1-3). Εἰς τὸν ἑσπερινὸν τὰ 4 ἑσπέρια προσόμοια εἰς 6. Τὰ διὰ τὴν λιτὴν ἰδιόμελα εἰς τὸ μεσονυκτικόν, ὡς εἴθισται. Τὸ ἀπολυτίκιον *«Κανόνα πίστεως»* εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν καὶ μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ *«Θεὸς Κύριος»* δίς (μετὰ τοῦ Δόξα), καὶ θεοτοκίον *«Τὸ ἀπ' αἰῶνος»*. Εἰς τὸν ὄρθρον οἱ ἐν τῷ Μηναίῳ κανόνες (μετὰ τῶν εἱρμῶν τοῦ α΄). Καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ *«Χριστὸς γεννᾶται»*. Μετὰ τὸ δοξαστικὸν τῶν αἴνων, Καὶ νῦν, *«Μακαρίζομέν σε»* (Παρακλ., ἦχος πλ. α΄, Δευτ. ἑσπέρας). Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον *«Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον»*· Ἀπόστολος: τοῦ ἱεράρχου, 6 Δεκ., *«Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν»* (Ἑβρ. ιγ΄ 17-21)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, *«Ἔστη ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τόπου πεδινοῦ»* (Λκ. ς΄ 17-23)· κοινωνικὸν *«Εἰς μνημόσυνον»*.

7. Τετάρτη. Ἀμβροσίου ἐπισκόπου Μεδιολάνων (†397). Ἀθηνοδώρου μάρτυρος.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. κς΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Α΄ Τιμ. α΄ 18-20, β΄ 8-15).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ιβ΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. κα΄ 5-8, 10-11, 20-24).

8. Πέμπτη. Προεόρτια τῆς συλλήψεως τῆς ἁγίας Ἄννης, Παταπίου ὁσίου (η΄ αἰ.). Σωσθένους, Ἀπολλώ, Τυχικοῦ κ.λπ. ἐκ τῶν 70 (α΄ αἰ.)· Παρθενίου ὁσίου τοῦ ἐν Χίῳ.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. κς΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Α΄ Τιμ. γ΄ 1-13).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πεμ. ιβ΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. κα΄ 28-33).

9. Παρασκευή. Ἡ σύλληψις τῆς ἁγίας Ἄννης τῆς μητρὸς τῆς Θεοτόκου· ἀνάμνησις τῶν ἐγκαινίων ἱ. ναοῦ. Ἄννης τῆς μητρὸς Σαμουὴλ τοῦ προφήτου (1160 π.Χ.).

Ἡ ἀκολουθία τοῦ Μηναίου, ἑορτάσιμος οὖσα, ψάλλεται ἄνευ Παρακλητικῆς. Εἰς τὸν ἑσπερινὸν γίνεται εἴσοδος. Εἰς τὸν ὄρθρον (ἄνευ πολυελέου) τὰ καθίσματα τῆς α΄ στιχολογίας ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, εἶτα τὸ τῆς β΄ στιχολ. *«Ἀδάμ, ἀνακαινίσθητι»* (ἅπαξ), Δόξα, Καὶ νῦν, *«Ἀναβόησον, Δαυίδ»*· καταβασίαι οἱ εἱρ-

μοὶ *«Χριστὸς γεννᾶται»*. Εἰς τὴν λειτουργίαν κοντάκιον τοῦ Μηναίου *«Ἑορτάζει σήμερον»*· Ἀπόστολος –μετὰ προκειμένου τῆς 4ης Δεκ.– τῆς ἁγίας, 23 Σεπτ., *«Ἄβραὰμ δύο υἱοὺς ἔσχεν»* (Γαλ. δ΄ 22-27)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, Σαβ. ς΄ ἑβδ. Λουκᾶ, *«Οὐδεὶς λύχνον ἅψας»* (Λκ. η΄ 16-21)· κοινωνικὸν *«Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι»*.

10. Σάββατον. Μηνᾶ τοῦ καλλικελάδου τοῦ Ἀθηναίου (γ΄ αἰ.), Ἑρμογένους, Εὐγράφου μαρτύρων.

Τάξις Σαββάτου μὲ «Θεὸς Κύριος» (βλ. ἔμπροσθεν, γενικαὶ τυπικαὶ διατάξεις §§31-44).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. κς΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Γαλ. γ΄ 8-12).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ιβ΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιγ΄ 19-29).

11. † ΚΥΡΙΑΚΗ Κϛ΄ (ΙΑ΄ ΛΟΥΚΑ). «Τῶν ἁγίων προπατόρων». Δανιὴλ ὁσίου τοῦ στυλίτου. Λουκᾶ τοῦ νέου (†980). Ἦχος α΄, ἑωθινὸν δ΄.

Τὴν ἀκολουθίαν τῶν προπατόρων ζήτει μετὰ τὴν 10ην Δεκεμβρίου.

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον *«Δι᾽ ἐγκρατείας τῶν παθῶν»*· κοντάκιον *«Τῆς στρατείας ἥρπασεν»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

ΕΙΣ ΤΟ *«ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ»*, ἀναστάσιμα 6, τῶν προπατόρων προσόμοια 4, Δόξα, *«Τοὺς πρὸ τοῦ νόμου πατέρας»*, Καὶ νῦν, *«Τὴν παγκόσμιον δόξαν»*. Εἴσοδος κ.λπ..

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τοῦ ἁγίου *«Τῶν προπατόρων τὸ σύστημα»*, Καὶ νῦν, *«Ἀσπόρως ἐκ θείου Πνεύματος»*.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ *«Τοῦ λίθου σφραγισθέντος»*, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Ἐν πίστει τοὺς προπάτορας»*.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν΄ ψαλμόν, ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἤχου, τὰ τριαδικὰ *«Ἄξιον ἐστί»*, τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον *«Ἐν πίστει τοὺς προπάτορας»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* ἀπολυτίκια *«Τοῦ λίθου σφραγισθέντος»*, Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, *«Ἐν πίστει τοὺς προπάτορας»*. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον τοῦ ἀναστασίμου ἀπολυτικίου *«Τοῦ Γαβριήλ»*, καὶ τῆς

β΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (δ΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τῶν προπατόρων *«Πατράσιν αἶνον προσάξωμεν»*· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς ἡ ὑπακοὴ *«Εἰς δρόσον τοῖς παισὶ»* καὶ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου· ἀφ' ς΄ τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τῶν προπατόρων, τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ ὑπόμνημα τῆς Κυριακῆς τῶν προπατόρων.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ *«Χριστὸς γεννᾶται, δοξάσατε»*· *«Τὴν τιμιωτέραν»*, καὶ ὁ εἱρμὸς *«[Μεγάλυνον, ψυχή μου, τὴν τιμιωτέραν...] Μυστήριον ξένον»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ., τὸ δ΄ ἀναστάσιμον *«Ταῖς ἀρεταῖς ἀστράψαντες»*, τῶν προπατόρων *«Πατέρων μνήμην σήμερον», «Ἀδὰμ ἀνευφημήσωμεν»* καὶ θεοτοκίον ὅμοιον *«Ἁγνὴ παρθένε»*.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τῶν προπατόρων προσόμοια 3 εἰς 4 –μετὰ τῶν πρὸ αὐτῶν στίχων εἰς τὰ δύο τελευταῖα–, Δόξα, τὸ ἰδιόμελον τῶν προπατόρων *«Δεῦτε ἅπαντες πιστῶς»*, Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*. Δοξολογία μεγάλη, *«Σήμερον σωτηρία»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς 4 ἀναστάσιμα τροπάρια τοῦ ἤχου καὶ 4 ἐκ τῆς ς΄ ᾠδῆς τοῦ κανόνος τῶν προπατόρων].

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκια *«Τοῦ λίθου σφραγισθέντος», «Ἐν πίστει τοὺς προπάτορας»,* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον»*.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον τῆς Κυριακῆς τῶν προπατόρων· Ἀπόστολος: προεόρτιος, Κυρ. κθ΄ ἐπιστ., *«Ὅταν ὁ Χριστὸς φανερωθῇ»* (Κλσ. γ΄ 4-11)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. ια΄ Λουκᾶ, *«Ἄνθρωπός τις ἐποίησε δεῖπνον»* (Λκ. ιδ΄ 16-24, Μτθ. κβ΄ 14).

Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Ἄξιον ἐστί»*. Κοινωνικὸν *«Αἰνεῖτε»*· *«Εἴδομεν τὸ φῶς»,* καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

12. Δευτέρα. † Σπυρίδωνος Τριμυθοῦντος τοῦ θαυματουργοῦ (†348). Ἰωάννου ἐπισκόπου Ζιχνῶν (†1333).

«Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἔστι διατεταγμένη ἐν τῷ Μηναίῳ» (Τ.Μ.Ε., 12 Δεκ. §1). Τὸ ἀπολυτίκιον *«Τῆς συνόδου τῆς πρώτης»* εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν καὶ μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ *«Θεὸς Κύριος»* δίς (μετὰ τοῦ Δόξα), καὶ θεοτοκίον *«Τοῦ Γαβριήλ»*. Εὐαγγέλιον ὄρθρου: τοῦ ἱεράρχου, Νοεμ. 13, *«Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν»* (Ἰω. ι΄ 1-9). Κανόνες, ὁ τῆς Θεοτόκου (τῆς μικρᾶς Παρακλήσεως) καὶ ὁ τοῦ ἱεράρχου. Καταβασίαι οἱ εἱρμοὶ *«Χριστὸς γεννᾶται»*. Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον *«Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον»*. Ἀπόστολος: τοῦ ἱεράρχου, Κυρ. κς΄ ἐπιστ., *«Ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε»* (Ἐφεσ. ε΄ 8-19)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Νοεμβρίου 13, *«Ἐγὼ εἰμὶ ἡ θύρα»* (Ἰω. ι΄ 9-16)· κοινωνικὸν *«Εἰς μνημόσυνον»*.

13. Τρίτη. Εὐστρατίου, Αὐξεντίου, Εὐγενίου, Μαρδαρίου καὶ Ὀρέστου τῶν μαρτύρων (δ΄ αἰ.)· Λουκίας μάρτυρος (†304).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. κζ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Α΄ Τιμ. ε΄ 11-21).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. ιγ΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Μρ. η΄ 22-26).

14. Τετάρτη. Θύρσου, Ἀπολλωνίου, Ἀρριανοῦ καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς μαρτύρων (†286-287).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. κζ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Α΄ Τιμ. ε΄ 22-ς΄ 11).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ιγ΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Μρ. η΄ 30-34).

15. Πέμπτη. Ἐλευθερίου ἱερομάρτυρος καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἀνθίας (β΄ αἰ.).

«Εἰ τύχοι ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου ἐν ἄλλῃ ἡμέρᾳ πλὴν Κυριακῆς, ἡ ἀκολουθία ψάλλεται κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναίῳ διάταξιν» (Τ.Μ.Ε., 15 Δεκ. §1), ἤ τοι μετὰ Παρακλητικῆς, ἄνευ εἰσόδου εἰς τὸν ἑσπερινὸν καὶ ἄνευ καταβασιῶν εἰς τὸν ὄρθρον, ἀλλὰ μετὰ δοξολογίας μεγάλης. Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον *«Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον»*· Ἀπόστολος: τοῦ ἱερομάρτυρος, 15 Δεκ., *«Μὴ ἐπαισχυνθῇς τὸ μαρτύριον»* (Β΄ Τιμ. α΄ 8-18)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Σαβ. α΄ ἑβδ. νηστ., *«Ἐπορεύετο ὁ Ἰησοῦς τοῖς σάββασι»* (Μρ. β΄ 23-γ΄ 5)· κοινωνικὸν *«Εἰς μνημόσυνον»*.

Σημείωσις. *Εἰς τοὺς γεραίροντας τὸν ἅγιον Ἐλευθέριον ναοὺς ἡ ἑορτάσιμος αὐτοῦ ἀκολουθία ψάλλεται ἄνευ Παρακλητικῆς ἐξ ἰδιαιτέρας φυλλάδος, συμφώνως μὲ τὴν ἐν αὐτῇ τυπικὴν διάταξιν.*

16. Παρασκευή. Ἀγγαίου προφήτου (500 π.Χ.). Θεοφανοῦς βασιλίσσης (†894), Μοδέστου ἀρχιεπ. Ἰεροσολύμων (†634).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. κζ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Β΄ Τιμ. α΄ 1-2, 8-18).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ιγ΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Μρ. θ΄ 33-41).

Σημείωσις. *Εἰς τοὺς γεραίροντας τὸν ἅγιον Μόδεστον ναοὺς ἡ ἑορτάσιμος αὐτοῦ ἀκολουθία ψάλλεται ἄνευ Παρακλητικῆς· ἡ δὲ τοῦ Μηναίου καταλιμπάνεται (ψαλλομένη ἐν τοῖς ἀποδείπνοις).*

17. Σάββατον. Δανιὴλ τοῦ προφήτου (560 π.Χ.) καὶ τῶν ἁγίων τριῶν παίδων Ἀνανίου, Ἀζαρίου καὶ Μισαήλ. Διονυσίου Αἰγίνης τοῦ θαυματουργοῦ (†1624) τοῦ ἐν Ζακύνθῳ.

Ἡ ἀκολουθία τοῦ Σαββάτου ψάλλεται μὲ *«Θεὸς Κύριος»* (βλέπε ἔμπροσθεν εἰς τὰς γενικὰς τυπικὰς διατάξεις §§31-44)· Ἀπόστολος: προφήτου, Κυριακῆς ἁγίων Πάντων (Ἑβρ. ια΄ 33-ιβ΄ 2)· Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ιγ΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιδ΄ 1-11)· κοινωνικὸν εἰς προφήτας *«Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι»*.

Σημείωσις. *Εἰς τοὺς γεραίροντας τὸν ἅγιον Διονύσιον ναοὺς ψάλλεται ἡ ἑορτάσιμος αὐτοῦ ἀκολουθία, ἐν δὲ τῇ λειτουργίᾳ τὸ προεόρτιον κοντάκιον καὶ τὰ ἀναγνώσματα τοῦ ἱεράρχου, ἃ ζήτει Νοεμβρίου 13η. Ἡ δὲ ἀκολουθία τοῦ Μηναίου καταλιμπάνεται.*

18. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΟ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ. «Μνήμη πάντων τῶν ἀπ᾽ αἰῶνος Θεῷ εὐαρεστησάντων ἀπὸ Ἀδὰμ ἄχρις Ἰωσὴφ τοῦ μνήστορος τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου· ὁμοίως καὶ τῶν προφητῶν καὶ προφητίδων, ἐξαιρέτως δὲ τοῦ προφήτου Δανιὴλ (560 π.Χ.) καὶ τῶν ἁγίων τριῶν παίδων». Σεβαστιανοῦ, Ζωῆς κ.λπ. μαρτύρων (†287). Ἦχος β΄, ἑωθινὸν ε΄.

Τὴν ἀκολουθίαν τῆς Κυριακῆς πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως ζήτει ἐν τῷ Μηναίῳ μετὰ τὴν 17ην Δεκεμβρίου.

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον *«Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως κατορθώματα»*· κοντάκιον *«Χειρόγραφον εἰκόνα»*.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

ΕΙΣ ΤΟ *«ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ»* ἀναστάσιμα 6, καὶ τῶν πατέρων 3 *«Τὰ τῶν πατέρων σήμερον πιστοὶ»* κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, *«Δανιὴλ ἀνὴρ ἐπιθυμιῶν»*, Καὶ νῦν, *«Παρῆλθεν ἡ σκιά»*.

ΕΙΣΟΔΟΣ, *«Φῶς ἱλαρόν»*, τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας καὶ τὰ ἐν τῷ Μηναίῳ ἀναγνώσματα τῆς Κυριακῆς.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, *«Χαίρετε, προφῆται τίμιοι»*, Καὶ νῦν, θεοτοκίον *«Ὦ θαύματος καινοῦ»* (Παρακλητική, ἦχ. β΄, Σαβ. ἑσπέρας, εἰς τὰ ἀπόστιχα).

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ *«Ὅτε κατῆλθες»*, Δόξα, *«Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως κατορθώματα»*, Καὶ νῦν, *«Πάντα ὑπὲρ ἔννοιαν»*.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν΄ ψαλμόν, ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἤχου, Δόξα, τὸ διὰ τὴν λιτὴν ἰδιόμελον *«Βολίδες ἀστράπτοντες»*, Καὶ νῦν, θεοτοκίον *«Ἁμαρτωλῶν τὰς δεήσεις»* (Παρακλ., ἦχ. α΄, Δευτ. ἑσπέρας, εἰς τὸν στίχον)· τὰ τριαδικὰ *«Ἄξιον ἐστί»*, τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον *«Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια ὡς προεγράφησαν. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα τῶν δύο στιχολογιῶν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ε΄) μετὰ πάσης τῆς τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΩΝ μόνον ὁ τῶν πατέρων *«Κύματι θαλάσσης»*, μετὰ δὲ τὸν εἱρμὸν ἑκάστης ᾠδῆς τὸ ἀναστάσιμον τροπάριον μὲ στίχον *«Δόξα τῇ ἁγίᾳ ἀναστάσει σου, Κύριε»*, τὰ ἑπόμενα μὲ στίχον *«Ἅγιοι τοῦ Θεοῦ»*, καὶ εἰς τὰ δύο τελευταῖα Δόξα, Καὶ νῦν· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς ἡ ὑπακοὴ *«Ἄγγελος παίδων ἐδρόσισε»* καὶ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου χῦμα· ἀφ᾽ ς΄ τὸ κοντάκιον τῶν πατέρων *«Χειρόγραφον εἰκόνα»* μετὰ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ ὑπόμνημα τῆς Κυριακῆς πρὸ τῶν Χριστουγέννων.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ *«Χριστὸς γεννᾶται»· «Τὴν τιμιωτέραν», «[Μεγάλυνον, ψυχή μου...] Μυστήριον ξένον»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ *«Ἅγιος Κύριος»* κ.λπ., τὸ ε΄ ἀναστάσιμον *«Ἡ ζωὴ καὶ ὁδός»*, τὸ τῶν πατέρων *«Πατριαρχῶν οἱ πρόκριτοι»* καὶ τὸ θεοτοκίον τοῦ ἀναστασίμου *«Ὑμνῶ σου τὸ ἀμέτρητον»*.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τῶν πατέρων προσόμοια 3 *«Ἆρόν σου τὴν φωνὴν»* κ.λπ. εἰς 4 –εἰς τοὺς πρὸ αὐτῶν στίχους τὰ δύο τελευταῖα–, Δόξα, τῶν πατέρων *«Τῶν νο-*

μικῶν διδαγμάτων», Καὶ νῦν, *«Ὑπερευλογημένη»*. Δοξολογία μεγάλη, *«Σήμερον σωτηρία»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς 4 ἀναστάσιμα τροπάρια τοῦ ἤχου καὶ 4 ἐκ τῆς ς΄ ᾠδῆς τοῦ κανόνος τῶν πατέρων].

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκια *«Ὅτε κατῆλθες»*, *«Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως κατορθώματα»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον»*.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τὰ εἰδικὰ τῆς Κυριακῆς· Ἀπόστολος: Κυρ. πρὸ τῶν Χριστουγέννων, *«Πίστει παρῴκησεν Ἀβραάμ»* (Ἑβρ. ια΄ 9-10, 32-40)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, *«Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ»* (Μτθ. α΄ 1-25).

Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* τὸ *«Ἄξιον ἐστί»*. Κοινωνικὸν *«Αἰνεῖτε»,* καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

19. Δευτέρα. Βονιφατίου μάρτυρος (†290). Ἄρεως (†308), Εὐτυχίου καὶ Θεσσαλονίκης μαρτύρων.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. κη΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Β΄ Τιμ. β΄ 20-26).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ιδ΄ Λουκᾶ (Μρ. θ΄ 42-ι΄ 1).

20. Τρίτη. Προεόρτια τῶν Χριστουγέννων. Ἰγνατίου ἱερομάρτυρος τοῦ Θεοφόρου (†107). Φιλογονίου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας (†323), Ἰωάννου νεομάρτυρος ἐκ Θάσου (†1652), Ἰωάννου ἁγίου τῆς Κροστάνδης (†1908).

Εἰδήσεις. *1. Ἀπὸ σήμερον ἡ Παρακλητικὴ σχολάζει μέχρι τῆς 14ης Ἰανουαρίου, πλὴν τῶν Κυριακῶν. Διὰ δὲ τὰς ἀκολουθίας τῶν προεορτίων καὶ μεθεόρτων καθημερινῶν βλέπε ἔμπροσθεν, εἰς τὰς γενικὰς τυπικὰς διατάξεις (§§52-63).*

2. Εἰς τοὺς ἑσπερινοὺς τῶν προεορτίων καθημερινῶν ψάλλονται μετὰ τὸ «Νῦν ἀπολύεις» *οἱ διὰ τὰ ἀπόδειπνα κανόνες τοῦ Μηναίου (Τ.Μ.Ε. Δεκ. 25 §23), μεθ' οὓς λέγεται τὸ τρισάγιον.*

3. Ἕως τῆς 24ης Δεκεμβρίου, ὅπου ἐὰν ψαλῇ ἑόρτιος ἀκολουθία, ψάλλονται καταβασίαι «Χριστὸς γεννᾶται», *εἰς δὲ τὴν θ. λειτουργίαν (καὶ εἰς τὰς ὥρας μετὰ τὸ τρισάγιον) τὸ κοντάκιον* «Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον».

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. κη΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Β΄ Τιμ. γ΄ 16-δ΄ 4).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. ιδ΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Μρ. ι΄ 2-12).

21. Τετάρτη. Ἰουλιανῆς καὶ τῶν σὺν αὐτῇ 500 μαρτύρων (†304). Θεμιστοκλέους μάρτυρος (†251).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. κη΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Β΄ Τιμ. δ΄ 9-22).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ιδ΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Μρ. ι΄ 11-16).

22. Πέμπτη. Ἀναστασίας μεγαλομάρτυρος τῆς φαρμακολυτρίας (†304). Χρυσογόνου καὶ Θεοδότης μαρτύρων.

Ὁ ἥλιος εἰσέρχεται εἰς τὸν Αἰγόκερω. Ἀρχὴ τοῦ χειμῶνος.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. κη΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Τιτ. α΄ 5-14).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ιδ΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Μρ. ι΄ 17-27).

23. Παρασκευή. Τῶν ἐν Κρήτῃ δέκα μαρτύρων (γ΄ αἰ.). Τὰ ἐγκαίνια τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας, ἤ τοι τῆς ἁγίας τοῦ Θεοῦ Σοφίας ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Ἡ ἀκολουθία τῆς ἡμέρας ψάλλεται κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναίῳ τάξιν. Εἰς τὸν ἑσπερινὸν μετὰ τὸ *«Νῦν ἀπολύεις»* συνάπτεται ὁ κανὼν τοῦ ἀποδείπνου *«Πρὸς σὲ ὀρθρίζω»* (μετὰ τῶν εἱρμῶν αὐτοῦ). Εἰς τὸν ὄρθρον μετὰ τὰ ἀπόστιχα, *«Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι»*, τὸ τρισάγιον κ.λπ., τὸ ἀπολυτίκιον *«Ἑτοιμάζου, Βηθλεὲμ»* καὶ ἡ (μεγ.) ἀπόλυσις. Ἐν συνεχείᾳ ψάλλονται αἱ

Μεγάλαι ὧραι. Εἰς τὴν α΄ ὥραν *«Εὐλογητὸς ὁ Θεός»*, [*«Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι»*, *«Βασιλεῦ οὐράνιε»*,] τρισάγιον κ.λπ., αἱ δὲ λοιπαὶ ὧραι ἄρχονται ἀπὸ τοῦ *«Δεῦτε προσκυνήσωμεν»*, καθὼς ἐπισυνάπτονται εὐθὺς μετὰ τὴν εὐχὴν τῆς προηγουμένης ὥρας. Ἡ ἀκολουθία αὐτῶν ὡς ἔχει εἰς τὸ Μηναῖον, ἀλλὰ μετὰ τοὺς τρεῖς ψαλμοὺς ἑκάστης ὥρας ἀπολυτίκιον εἰς τὸ Δόξα λέγεται τὸ *«Ἑτοιμάζου, Βηθλεέμ»*. Ἐν ᾧ ψάλλονται τὰ ἰδιόμελα τῆς γ΄, τῆς ς΄ καὶ τῆς θ΄ ὥρας, ὁ διάκονος (ἢ ὁ ἱερεὺς φέρων ἐπιτραχήλιον καὶ φελώνιον) θυμιᾷ [προπορευομένου λαμπαδούχου] τὸν ναὸν καὶ τὸν λαὸν μετὰ θυμιατοῦ (κατζίου).

Ὥρα θ΄. Μετὰ τὰ δύο πρῶτα ἰδιόμελα τῆς ὥρας ὁ α΄ χορὸς ψάλλει Δόξα Πατρί, ὁ β΄ Καὶ νῦν, καὶ ὁ κανονάρχης ἱστάμενος εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ ἀναγινώσκει –κατὰ στίχον– «εὐλαβῶς καὶ κατὰ τὸ ὕφος τοῦ Εὐαγγελίου» τὸ ἰδιόμελον *«Σήμερον γεννᾶται ἐκ Παρθένου»*, ὡς εἴθισται· εἶτα οἱ χοροὶ ψάλλουν τοῦτο ἐναλλὰξ κατὰ στίχον, μεθ᾽ ὃ ἡ Προφητεία, ὁ Ἀπόστολος, τὸ

Εὐαγγέλιον καὶ τὰ λοιπά. Μετὰ τὴν εὐχὴν *«Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ»* [συνήθως παραλείπονται ἐν ταῖς ἐνορίαις τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοί, καὶ] ὁ ἱερεὺς ποιεῖ τὴν συνήθη ἀπόλυσιν μετὰ τοῦ *«Δι' εὐχῶν»*, μὴ ἐπιτελουμένης σήμερον θείας λειτουργίας.

24. Σάββατον πρὸ τῶν Χριστουγέννων. Εὐγενίας ὁσιομάρτυρος (†262) καὶ Φιλίππου μάρτυρος τοῦ πατρὸς αὐτῆς, Βασίλλας καὶ Ἀχαϊκοῦ μαρτύρων.

Ἡ ἀκολουθία τῆς ἡμέρας ψάλλεται ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

Εἰς τὸν ἑσπερινὸν μετὰ τὸ *«Νῦν ἀπολύεις»* συνάπτεται ὁ κανὼν τοῦ ἀποδείπνου *«Ἄρχων ἐξ Ἰούδα»* (μετὰ τῶν εἱρμῶν αὐτοῦ). Εἶτα τρισάγιον κ.λπ., τὸ ἀπολυτίκιον *«Ἀπεγράφετο ποτέ»* (ἅπαξ), ἡ ἐκτενὴς (ὡς μὴ γενομένης εἰσόδου) καὶ ἡ συνήθης ἀπόλυσις.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὸ ἀπολυτίκιον *«Ἀπεγράφετο ποτέ»* δίς (μετὰ τοῦ Δόξα, Καὶ νῦν), ἡ δὲ λοιπὴ ἀκολουθία ἄνευ καταβασιῶν, ἀλλὰ μόνον οἱ εἱρμοὶ τῆς γ΄ καὶ τῆς ς΄ ᾠδῆς εἰς τὴν τάξιν αὐτῶν· εἰς τὸ *«Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν»* ὁ εἱρμὸς τῆς η΄ ᾠδῆς *«Τὸν ἐν καμίνῳ τοῦ πυρός»*· *«Τὴν τιμιωτέραν»*, ὁ εἱρμὸς τῆς θ΄ ᾠδῆς *«Ἀνάρχου γεννήτορος»* καὶ τὸ *«Ἄξιον ἐστίν»*· εἰς τὰ ἐξαποστειλάρια καὶ τοὺς αἴνους, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· *«Σοὶ δόξα πρέπει»* καὶ ἡ δοξολογία χῦμα· εἰς τὸν στίχον τῶν αἴνων ἅπαντα ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· *«Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι»*, τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὸ ἀπολυτίκιον *«Ἀπεγράφετο ποτέ»*.

Εἰς τὴν λειτουργίαν (τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου). Ἀντίφωνα τῶν καθημερινῶν· εἰσοδικὸν *«Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἐν ἁγίοις»*· μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια *«Ἀπεγράφετο ποτὲ»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον»*· Ἀπόστολος –μετὰ τοῦ προκειμένου τῆς ἡμέρας– Σαββάτου πρὸ τῶν Χριστουγέννων, Σαβ. κς΄ ἑβδ. ἐπιστολῶν, *«Προϊδοῦσα ἡ γραφή»* (Γαλ. γ΄ 8-12)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Σαβ. ιβ΄ Λουκᾶ, *«Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν»* (Λκ. ιγ΄ 19-29)· *«Ἄξιον ἐστί»*· κοινωνικὸν *«Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι»*· *«Εἴδομεν τὸ φῶς»*, καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

25. † ΚΥΡΙΑΚΗ. † Η ΚΑΤΑ ΣΑΡΚΑ ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον *«Ἀπεγράφετο ποτέ»*· κοντάκιον *«Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον»*.

Ἰστέον ὅτι σήμερον οὐδὲν τῶν ἀναστασίμων ψάλλεται, ἀλλὰ πάντα τὰ τῆς τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως.

Εἰς τὸν μέγαν ἑσπερινόν. *«Εὐλογητός»*, ὁ προοιμιακός (ἄνευ Ψαλτηρίου), ἡ μεγάλη συναπτή.

ΕΙΣ ΤΟ *«ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ»* στιχηρὰ ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς 4 *«Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ Κυρίῳ»* κ.τ.λ. εἰς 6, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Αὐγούστου μοναρχήσαντος ἐπὶ τῆς γῆς»*.

ΕΙΣΟΔΟΣ μετὰ Εὐαγγελίου, *«Φῶς ἱλαρόν»*, καὶ εὐθὺς τὰ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Τὸ α΄ ἀνάγνωσμα *«Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεός»*· εἶτα ὁ α΄ χορὸς τὸ τροπάριον *«Λαθὼν ἐτέχθης»*, τοῦ ὁποίου τὸ ἀκροτελεύτιον *«Καὶ μάγους σοι προσήνεγκε»* ψάλλεται (ἀρχομένου τοῦ β΄ χοροῦ) μετὰ τῶν στίχων τοῦ πς΄ (86ου) ψαλμοῦ, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, Δόξα, Καὶ νῦν, ὁ α΄ χορὸς τὸ αὐτὸ τροπάριον *«Λαθὼν ἐτέχθης»* ὁλόκληρον. Εἶτα τὸ ζ΄ ἀνάγνωσμα *«Παιδίον ἐγεννήθη ἡμῖν»*· μετ᾽ αὐτὸ ὁ β΄ χορὸς τὸ τροπάριον *«Ἀνέτειλας, Χριστέ, ἐκ παρθένου»*, τὸ ἀκροτελεύτιον τοῦ ὁποίου *«Μάγους ὁδηγήσας»* ψάλλεται (ἀρχομένου τοῦ α΄ χοροῦ) μετὰ τῶν στίχων τοῦ ϟβ΄ (92ου) ψαλμοῦ, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, Δόξα, Καὶ νῦν, ὁ β΄ χορὸς τὸ αὐτὸ τροπάριον *«Ἀνέτειλας, Χριστὲ»* ὁλόκληρον. Εἶτα τὸ η΄ ἀνάγνωσμα *«Προσέθετο Κύριος»*, μεθ᾽ ὃ εὐθὺς ὁ Ἀπόστολος –μετὰ τοῦ ἐν τῷ Μηναίῳ προκειμένου– τοῦ ἑσπερινοῦ, Σαβ. α΄ ἑβδ. νηστ., *«Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως»* (Ἑβρ. α΄ 1-12)· Εὐαγγέλιον: τῆς γ΄ ὥρας, *«Ἐξῆλθε δόγμα»* (Λκ. β΄ 1-20). Εἶτα ἡ ἐκτενὴς *«Εἴπωμεν πάντες»* κ.τ.λ., ὡς ἐν τοῖς ἑορτασίμοις ἑσπερινοῖς.

ΕΙΣ ΤΑ ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ 3 ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς *«Μέγα καὶ παράδοξον»* κ.λπ., μετὰ τῶν πρὸ αὐτῶν στίχων τὰ δύο τελευταῖα, Δόξα, *«Εὐφράνθητι, Ἰερουσαλήμ»*, Καὶ νῦν, *«Σπηλαίῳ παρῴκησας»*. *«Νῦν ἀπολύεις»*, τρισάγιον κ.λπ..

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ *«Ἡ γέννησίς σου, Χριστὲ»* τρίς.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ (μεγάλη) μετὰ τοῦ χαρακτηριστικοῦ μόνον τῆς ἑορτῆς *«Ὁ ἐν σπηλαίῳ γεννηθεὶς καὶ ἐν φάτνῃ ἀνακλι-*

θεὶς διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν΄ ψαλμόν, τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ τῆς ἑορτῆς (παραλειπομένων τῶν Δόξα, Καὶ νῦν πρὸ τῶν δύο τελευταίων ἰδιομέλων) καὶ ἐν συνεχείᾳ τὰ 3 ἰδιόμελα τοῦ στίχου τοῦ ἑσπερινοῦ *«Μέγα καὶ παράδοξον»* κ.λπ., ἄνευ τῶν πρὸ αὐτῶν στίχων, Δόξα, *«Εὐφράνθητι, Ἱερουσαλήμ»*, Καὶ νῦν, *«Σπηλαίῳ παρῴκησας»*, τρισάγιον κ.λπ., τὸ ἀπολυτίκιον *«Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ»*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὸ ἀπολυτίκιον *«Ἡ γέννησίς σου, Χριστὲ»* τρίς. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος *«Αἰνεῖτε τὸ ὄνομα Κυρίου»*.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ τῆς ἑορτῆς κατὰ σειράν· τὸ α΄ ἀντίφωνον τοῦ δ΄ ἤχου, τὸ προκείμενον, Εὐαγγέλιον ὄρθρου, ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα, καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, οἱ δύο τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν εἱρμῶν αὐτῶν («ἄνευ στίχων»), Δόξα, Καὶ νῦν εἰς τὰ δύο τελευταῖα τροπάρια ἑκάστης ᾠδῆς τοῦ β΄ κανόνος· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς ἡ ὑπακοὴ *«Τὴν ἀπαρχὴν τῶν ἐθνῶν»* χῦμα· ἀφ᾽ ς΄ ᾠδῆς ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ διπλαῖ οἱ εἱρμοὶ *«Χριστὸς γεννᾶται»* καὶ *«Ἔσωσε λαόν»*· (ἀντὶ τοῦ *Τὴν τιμιωτέραν*), ψάλλονται οἱ εἱρμοὶ καὶ τὰ τροπάρια τῆς θ΄ ᾠδῆς τῶν δύο κανόνων μὲ τὰ ἐν τῷ Μηναίῳ μεγαλυνάρια τῆς ἑορτῆς· εἶτα οἱ δύο εἱρμοὶ μετὰ τῶν ἀντιστοίχων μεγαλυναρίων *«Μεγάλυνον, ψυχή μου, τὴν τιμιωτέραν... Μυστήριον ξένον»* καὶ *«Μεγάλυνον, ψυχή μου, τὴν λυτρωσαμένην... Στέργειν μὲν ἡμᾶς»*.

Τὸ ἐξαποστειλάριον ἐκ τρίτου, εἰς τοὺς αἴνους τὰ 4 στιχηρὰ τοῦ Μηναίου, δοξολογία μεγάλη, καὶ τὸ ἀπολυτίκιον *«Ἡ γέννησίς σου, Χριστὲ»* ἅπαξ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν ἐφυμνίων αὐτῶν.

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ *«Ἐκ γαστρὸς πρὸ ἑωσφόρου ἐγέννησά σε· ὤμοσε Κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται· σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα, κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἐκ παρθένου τεχθείς, ψάλλοντάς σοι ἀλληλούια»*.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ μόνον τὸ ἀπολυτίκιον *«Ἡ γέννησίς σου, Χριστὲ»* καὶ τὸ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς *«Ἡ παρθένος σήμερον τὸν ὑπερούσιον τίκτει»*. Ἀντὶ τρισαγίου *«Ὅσοι εἰς Χριστόν»*.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: τῆς ἑορτῆς –μετὰ τοῦ προκειμένου αὐτοῦ–, 25 Δεκ., *«Ὅτε ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου»* (Γαλ. δ΄ 4-7)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, 25 Δεκ., *«Τοῦ Ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν Βηθλεέμ»* (Μτθ. β΄ 1-12).

Καθεξῆς ἡ **θεία λειτουργία τοῦ μεγάλου Βασιλείου**· εἰς δὲ τὸ *Ἐξαιρέτως* ὁ ὕμνος *«Ἐπὶ σοὶ χαίρει»*.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ *«Λύτρωσιν ἀπέστειλε Κύριος τῷ λαῷ αὐτοῦ· ἀλληλούια»*· ἀντὶ τοῦ *Εἴδομεν τὸ φῶς*, τὸ τροπάριον *«Ἡ γέννησίς σου, Χριστὲ»* ἅπαξ. Ἀπόλυσις ὡς εἰς τὸν ἑσπερινόν.

Σημείωσις. *Ἀπὸ τῆς σήμερον ἕως τῆς 4ης Ἰανουαρίου (2023) ἐπιτρέπεται κατάλυσις εἰς πάντα.*

26. Δευτέρα. † Ἡ σύναξις τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου. Εὐθυμίου Σάρδεων ἱερομάρτυρος τοῦ ὁμολογητοῦ (†840).

Συμψάλλεται σήμερον καὶ ἡ ἀκολουθία τῆς Κυριακῆς μετὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ Γέννησιν, ἣν βλέπε ἐν τῷ Μηναίῳ μετὰ τὴν 26ην καὶ πρὸ τῆς 27ης Δεκεμβρίου, διὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν Κυριακὴν ἄχρι τῆς ἀποδόσεως.

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακός (ἄνευ Ψαλτηρίου).

ΕΙΣ ΤΟ *«ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ»* τῆς ἑορτῆς ἰδιόμελα 3 *«Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα»* (26ης Δεκ.) κ.λπ. καὶ τῶν θεοπατόρων προσόμοια ἕτερα 3 *«Τὸν θεοπάτορα πάντες»* κ.λπ. (Κυριακῆς μετὰ τὴν Χρ. γέννησιν), Δόξα, *«Μνήμην ἐπιτελοῦμεν»*, Καὶ νῦν, *«Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ»* (26ης Δεκ.).

ΕΙΣΟΔΟΣ (μετὰ θυμιατοῦ), *«Φῶς ἱλαρόν»*, καὶ τὸ μέγα προκείμενον *«Τίς θεὸς μέγας»* κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναίῳ τάξιν.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ 3 ἰδιόμελα τῆς ἑορτῆς *«Παράδοξον μυστήριον»* (26 Δεκ.) κ.λπ., Δόξα, τῆς Κυρ. μετὰ τὴν Χρ. γέννησιν *«Ἱερέων μνήμη»,* Καὶ νῦν, τῆς 26ης Δεκ. *«Ἐν Βηθλεὲμ συνέδραμον ποιμένες»*.

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ *«Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ»*, Δόξα, *«Εὐαγγελίζου Ἰωσήφ»,* Καὶ νῦν, *«Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ»*.

ΑΠΟΛΥΣΙΣ *«Ὁ ἐν σπηλαίῳ γεννηθείς...»*

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἑξάψαλμον, εἰς τὸ *«Θεὸς Κύριος»* τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τῶν δύο πρώτων στιχολογιῶν τῆς ἑορτῆς *«Δεῦτε ἴδωμεν, πιστοί», «Τί θαυμάζεις, Μαριάμ»* (25ης Δεκ.)· ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ α΄ τῆς ἑορτῆς καὶ οἱ δύο τῆς Κυρ. μετὰ τὴν Χριστοῦ γέννησιν· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὰ μεσῴδια καθίσματα τῆς ἀκολουθίας τῆς Κυρ. μετὰ τὴν ἑορτὴν *«Πατρὸς ὡς ἀληθῶς»*, Δόξα, Καὶ νῦν, *«Χορὸς τῶν προφητῶν»*· ἀφ᾽ ς΄ τὸ κοντάκιον *«Εὐφροσύνης σήμερον»* μετὰ τοῦ οἴκου (τῆς ἀκολουθίας τῆς Κυρ. μετὰ τὴν ἑορτήν), τὸ συναξάριον τῆς 26ης τοῦ μηνὸς καὶ τὸ ὑπόμνημα τῆς Κυριακῆς μετὰ τὴν Χριστοῦ γέννησιν οὕτω· «Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμην ἐπιτελοῦμεν τῶν ἁγίων...»

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἱρμοὶ *«Ἔσωσε λαόν»*· δὲν ψάλλομεν *Τὴν τιμιωτέραν*, ἀλλ᾽ ἀντ᾽ αὐτῆς λέγονται οἱ εἱρμοὶ καὶ τὰ τροπάρια τῆς θ΄ ᾠδῆς ἀμφοτέρων τῶν κανόνων τῆς ἑορτῆς ἐφύμνια εἰς τὰ μεγαλυνάρια αὐτῶν, ὡς χθές, καὶ εἶτα, *«Μεγάλυνον, ψυχή μου, τὴν τιμιωτέραν... Στέργειν μὲν ἡμᾶς»*.

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ, τῶν θεοπατόρων *«Σὺν Ἰακώβῳ μέλψωμεν»*, καὶ τῆς ἑορτῆς *«Ἐπεσκέψατο ἡμᾶς»*.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ τῆς ἑορτῆς ἰδιόμελα 4 *«Εὐφραίνεσθε, δίκαιοι»* κ.λπ., Δόξα, τὸ ἰδιόμελον τῆς Κυριακῆς μετὰ τὰ Χριστούγεννα *«Αἷμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδα καπνοῦ»*, Καὶ νῦν, *«Σήμερον ἡ ἀόρατος φύσις»* (26 Δεκ.). Δοξολογία μεγάλη, *«Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ»* (ἅπαξ).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τῆς ἑορτῆς.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκια *«Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ», «Εὐαγγελίζου Ἰωσήφ»,* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, κοντάκιον *«Ἡ παρθένος σήμερον τὸν ὑπερούσιον τίκτει»*. Ἀντὶ τρισαγίου *«Ὅσοι εἰς Χριστόν»* (κατ᾽ ἀπαίτησιν τοῦ Τ.Μ.Ε.).

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: Κυριακῆς μετὰ τὰ Χριστούγεννα, Κυρ. κ΄ ἐπιστ., *«Γνωρίζω ὑμῖν τὸ εὐαγγέλιον»* (Γαλ. α΄ 11-19)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, *«Ἀναχωρησάντων τῶν μάγων»* (Μτθ. β΄ 13-23).

Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως «Μεγάλυνον, ψυχή μου, τὴν τιμιωτέραν... Στέργειν μὲν ἡμᾶς»*. Κοινωνικὸν *«Λύτρωσιν ἀπέστειλε Κύριος...»*· ἀντὶ τοῦ *Εἴδομεν τὸ φῶς* τὸ ἀπολυτίκιον *«Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ»*. Ἀπόλυσις ἡ τῆς ἑορτῆς.

Εἰδήσεις. *1. Ἀπὸ αὔριον ἕως τῆς 30ῆς Δεκ. τῶν κανόνων τοῦ Μηναίου προτάσσονται οἱ τῆς ἑορτῆς· τῇ μὲν 27ῃ καὶ 29ῃ ὁ α΄ κανών, τῇ δὲ 28ῃ καὶ 30ῇ ὁ β΄. Καταβασίαι, ἐὰν ἑορτάζεται ἅγιος,* «Ἔσωσε λαόν».

2. Ἕως τῆς 30ῆς Δεκεμβρίου, τὰ ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς μὲ εἰσοδικὸν «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς ὁ ἐκ παρθένου τεχθείς»· *κοντάκιον* «Ἡ παρθένος σήμερον τὸν ὑπερούσιον τίκτει».

3. Ἕως τῆς ἀποδόσεως τῆς ἑορτῆς εἰς πάσας τὰς ἀκολουθίας ἀπόλυσις «Ὁ ἐν σπηλαίῳ γεννηθεὶς καὶ ἐν φάτνῃ ἀνακλιθεὶς διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν».

4. Εἰς πάσας τὰς μεθεόρτους καθημερινὰς ἡ ἀκολουθία ψάλλεται μόνον ἐκ τοῦ Μηναίου (ὅρα ἔμπροσθεν, γεν. τυπ. διατάξεις §§52-63).

27. Τρίτη. † Στεφάνου πρωτομάρτυρος καὶ ἀποστόλου (†34). Θεοδώρου ὁσίου τοῦ γραπτοῦ (†840).

Αἱ ἀκολουθίαι τοῦ πρωτομάρτυρος καὶ τοῦ ὁσίου συμψάλλονται μετὰ τῶν μεθεόρτων ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Εἰς τὸν ἑσπερινὸν ἄνευ εἰσόδου. Εἰς τὸν ὄρθρον ἄνευ καταβασιῶν, στιχολογοῦμεν δὲ *«Τὴν τιμιωτέραν»*· μετὰ τοὺς αἴνους παραλείπονται τὰ ἀπόστιχα καὶ ψάλλεται δοξολογία μεγάλη. Εἰς τὴν λειτουργίαν, ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς· εἰσοδικὸν *«Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἐκ παρθένου τεχθείς»*. Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια *«Ἡ γέννησίς σου», «Βασίλειον διάδημα»* καὶ τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ· κοντάκιον *«Ἡ παρθένος σήμερον»*. Τρισάγιον. Ἀπόστολος: τοῦ πρωτομάρτυρος, Δευτ. γ΄ ἑβδ. Πράξ., *«Στέφανος πλήρης πίστεως καὶ δυνάμεως»* (Πρξ. ς΄ 8-ζ΄ 5, 47-60)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Κυρ. ιγ΄ Ματθ., *«Ἄνθρωπός τις ἦν οἰκοδεσπότης»* (Μτθ. κα΄ 33-42). *«Ἄξιον ἐστί»*. Κοινωνικὸν *«Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν»*· *«Εἴδομεν τὸ φῶς»*.

28. Τετάρτη. Τῶν ἁγίων Δισμυρίων τῶν ἐν Νικομηδείᾳ καέντων μαρτύρων (†302). Γλυκερίου μάρτυρος.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. κθ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ἑβρ. ε΄ 11-ς΄ 8).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ιε΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Μρ. ια΄ 22-26).

29. Πέμπτη. Τῶν ἁγίων νηπίων τῶν ὑπὸ τοῦ Ἡρῴδου ἀναιρεθέντων· Μαρκέλλου ὁσίου. Γεωργίου Νικομηδείας, ποιητοῦ τῶν κανόνων.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. κθ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ἑβρ. ζ΄ 1-6).

Εὐαγγέλιον: νηπίων, θ΄ ὥρας Χριστουγέννων (Μτθ. β΄ 13-23).

30. Παρασκευή. Ἀνυσίας ὁσιομάρτυρος τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ (†285-305). Φιλεταίρου μάρτυρος (†351), Λέοντος ὁσίου ἀρχιμανδρίτου, Γεδεὼν ὁσιομάρτυρος τοῦ ἐν Τυρνάβῳ (†1812).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. κθ΄ ἑβδ. ἐπιστ. (Ἑβρ. ζ΄ 18-25).

Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ιε΄ ἑβδ. Λουκᾶ (Μρ. ιβ΄ 1-12).

31. Σάββατον. Ἀπόδοσις τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων. Μελάνης ὁσίας τῆς Ῥωμαίας (†449), Ζωτικοῦ ὀρφανοτρόφου (δ΄ αἰ.).

Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῇ κυρίᾳ ἡμέρᾳ τῆς ἑορτῆς (25 Δεκεμβρίου) μετὰ τῶν ἑξῆς διαφορῶν.

Εἰς τὸν ἑσπερινὸν μετὰ τὸ δοξαστικὸν τῶν ἑσπερίων γίνεται εἴσοδος, *«Φῶς ἱλαρὸν»* καὶ τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας. Τὰ ἀναγνώσματα καταλιμπάνονται· ὡσαύτως καὶ τὰ ἰδιόμελα τῆς λιτῆς. Ἀπόστιχα τὰ τῆς ἑορτῆς, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, καὶ τὸ ἀπολυτίκιον *«Ἡ γέννησίς σου, Χριστὲ»* γ΄. Ἀπόλυσις ὡς ἐν τῇ ἑορτῇ.

Εἰς τὸν ὄρθρον δὲν λέγεται τὸ μετὰ τὸν πολυέλεον κάθισμα οὔτε Εὐαγγέλιον· ὅθεν μετὰ τὰ δύο καθίσματα, ὁ ν΄ ψαλμὸς καὶ εὐθὺς οἱ κανόνες· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς, ἀντὶ τῆς ὑπακοῆς, τὸ μετ᾽ αὐτὴν κάθισμα *«Ἀγαλλιάσθω οὐρανὸς»* δίς· ἀφ᾽ ς΄ τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῆς ἑορτῆς, τὸ συναξάριον τῆς 31ης Δεκεμβρίου· καταβασίαι διπλαῖ καὶ ἡ θ΄ ᾠδὴ ὡς ἐν τῇ ἑορτῇ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα, εἰσοδικόν, ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον ὡς ἐν τῇ ἑορτῇ. Τρισάγιον. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τὰ τῆς ἑορτῆς (διὰ τὴν ἀπόδοσιν αὐτῆς)· Ἀπόστολος: Σαβ. πρὸ τῶν Φώτων (Α΄ Τιμ. γ΄ 13-δ΄ 5)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, ζήτει ἐν τῷ μηνολογίῳ (Μτθ. γ΄ 1-6). Καθεξῆς ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου. Εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* ὁ εἱρμὸς *«Μεγάλυνον, ψυχή μου, τὴν τιμιωτέραν... Μυστήριον ξένον»* (ὡς μὴ ψαλεὶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἑορτῆς)· κοινωνικὸν *«Λύτρωσιν ἀπέστειλε Κύριος τῷ λαῷ αὐτοῦ· ἀλληλούια»*· ἀντὶ τοῦ *Εἴδομεν τὸ φῶς* τὸ τροπάριον *«Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ»*· ἀπόλυσις ἡ τῆς ἑορτῆς.